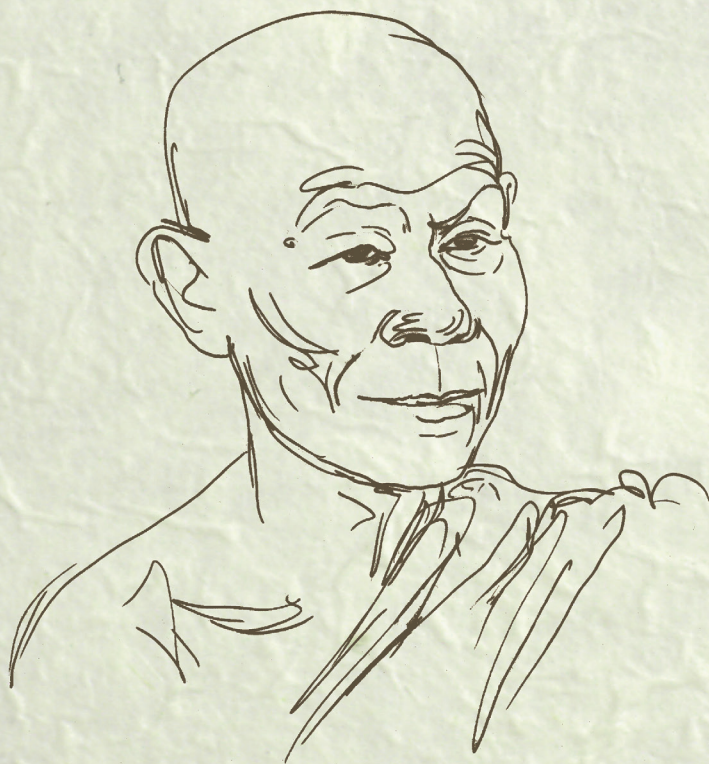

เจ้านิยตเถรวาท

หลวงพ่อ

พระราชสังวรญาณ (พุทธ ฐานิโย)

วัดป่าสาลวัน อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครราชสีมา

ชาติ	๘	กุมภาพันธ์	๒๔๖๔
มรณภาพ	๑๕	พฤษภาคม	๒๕๔๒
พระราชทานเพลิงศพ	๓๑	พฤษภาคม	๒๕๔๓

ภาพถ่ายทางอากาศวัดป่าสลวัน
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

“

ภิกษุทั้งหลาย!

จงดูกายอันเปื่อยเน่านี้เกิด

มันอาดูร ไม่สะอาด มีสิ่งสกปรกไหลเข้าออกอยู่เสมอ

ถึงกระนั้นก็ตามมันยังเป็นที่พอใจปรารถนายิ่งนัก

ของผู้ไม่รู้ความจริงข้อนี้

ภิกษุทั้งหลาย!

ร่างกายนี้ไม่นานนักหรือคงจะนอนทับถมแผ่นดิน

ร่างกายนี้เมื่อปราศจากวิญญาณครองแล้ว

ก็ถูกทอดทิ้งเหมือนท่อนไม้ที่ไร้ค่า

อันเขาทิ้งเสียแล้วโดยไม่ไยดี

”

มุขกบวรจุพระบรมสารีริกธาตุ และพระธาตุบุรพาจารย์ หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และอัฐิธาตุหลวงปู่สิงห์ ขนดยาคโม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ฯ ถวายพัดยศสมณศักดิ์ที่ พระราชสังวรญาณ
แต่องค์หลวงพ่อพุทธ จาณโณ

หลวงพ่อพุทธ จานियो ถวายเครื่องสักการะแด่ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน)
สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อคราวเสด็จเยี่ยมวัดป่าสาละวัน

พระวรธัมมโกถา

ประธานเนืองในงานพระราชทานเพลิงศพ พระราชสังวรญาณ (พุทธ ฐานิโย) อดีตเจ้าอาวาสวัดป่าสาละวัน

ศด. พระพุทธมอญ

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วงการคณะสงฆ์ไทยย่อมรู้สึกจริงใจร่วมกัน ว่าได้พบความสูญเสียที่สำคัญ เมื่อท่านเจ้าคุณพระ
ราชสังวรญาณ อดีตท่านเจ้าอาวาสวัดป่าสาละวัน จังหวัดนครราชสีมา ถึงแก่มรณภาพ

ในระยะหลัง เมื่อธัมมะของท่านเจ้าคุณปรากฏชัดเจนขึ้นเป็นลำดับในความรู้เห็นของชาวพุทธ
โดยเฉพาะที่มีบุญมีวาสนาได้รู้จักท่านอย่างใกล้ชิด ได้รับเมตตาจากท่านโดยตรง ต่างก็ดูเหมือนจะพากันไม่
สนใจในสมณศักดิ์ความเป็นเจ้าคุณของท่าน ท่านเป็น"หลวงพ่อบุญ" ในความรู้สึกที่เคารพศรัทธาสนิสนม
ของญาติโยมจำนวนไม่น้อย แทบทุกหนทุกแห่งได้ยินคำว่า"หลวงพ่อบุญ" จนชินหูชินใจตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม นั่นก็ไม่ใช่สาเหตุเกินกว่าที่ไม่ปรากฏความเสื่อมเสียของท่านในความเป็นพระเป็นสงฆ์
ในความรู้สึกร่วมกันของพุทธบริษัทจำนวนไม่น้อย ท่านเจ้าคุณพระราชสังวรญาณ หรือ"หลวงพ่อบุญ" เป็นพระ
ที่สะอาดด้วยศีลด้วยพระธรรมด้วยพระวินัย ที่สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางไว้ให้เป็นคุณสมบัติ
ของพระ และพระในพระหฤทัยของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระศาสนาของพระพุทธองค์
ก็คือพระที่สมบูรณ์จริงด้วยคุณสมบัติที่ทรงวางไว้ สะอาดด้วยศีลด้วยพระธรรมด้วยพระวินัย มิใช่เพียงด้วยครอง
ผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นสัญลักษณ์ของความสูงส่งบริสุทธิ์สะอาดเท่านั้น

ขอยืนยัน ว่าไม่มีมงคลใดเสมอด้วยมงคลแห่งสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า แห่งพระ
พุทธธรรม และแห่งพระอริยสาวกสงฆ์ มงคลสูงสุดเพียงนั้นกำลังเป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งสำหรับโลก ที่ร่วม
บ้านเมืองไทยเรานี้ด้วย เพื่อให้สามารถขจัดปลดปล่อยมงคลให้บางเบาบรรเทาลง ความสุขสงบจะได้เกิด
ขึ้นแทนที่ความริ้นความแรงที่ถามกันหนาในปัจจุบัน

"หลวงพ่อบุญ" ท่านเป็นหนึ่งในผู้มีความดีต่อบ้านเมืองของเรา เพราะท่านเป็นพระที่เป็นมงคล เป็น
กำลังส่วนหนึ่งที่ช่วยให้บ้านเมืองเพิ่มขึ้น ท่านยอมได้เสียผลแห่งความเป็นพระมีมงคลในคตินิพหุสยของท่านแน
นอนแล้ว ขอให้ผู้ที่ได้พบ... ได้รู้จักท่านได้น้ำความมีมงคลของท่านไปศึกษาปฏิบัติเพื่อพาตนให้พ้นอุปมงคล เด็ด

"ชีวิตนั้นน้อยนัก" จักได้มีชีวิตหน้าที่ยาวนานอย่างมีมงคลต่อไป.

ด่วนมาก

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
รับที่ 20884
วันที่ ๒๖/๖/๕๐
เวลา.....น.

ที่ รล 0003/ 6341

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมราชราชวัง-กทม. 10200

20 เมษายน 2543

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ แทนพระองค์ ไปพระราชทานเพลิงศพ พระราชสังวรณ์ (พุทธนิโย) ณ เมรุชั่วคราว วัดป่าศาลวัน ตำบลโนนเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

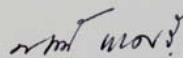
อ้างถึง หนังสือที่ นม 0017.2/7724 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2543

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้มีความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทาน อนุญาตให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ ไปพระราชทานเพลิงศพ พระราชสังวรณ์ (พุทธ นิโย) อดีตเจ้าอาวาสวัดป่าศาลวัน ณ เมรุชั่วคราว วัดป่าศาลวัน ตำบลโนนเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ในวันพุธ ที่ 31 พฤษภาคม 2543 ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ แทนพระองค์ ไปในการนี้ ซึ่งทรงกำหนดจะเสด็จ ฯ ไปในวันพุธ ที่ 31 พฤษภาคม 2543 เวลา 17.00 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ขอได้โปรดโปรดติดต่อในรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรงกับเจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงพีระพงศ์ เกษมศรี)

ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

โทร.2253457-62 ต่อ 3301,3302

โทรสาร 2243259

คำนำ

เจ้านิยตเถรวาทฤ (ฐา-นิ-ยัต-เถ-ระ-วัต-ฤ) ชื่อของหนังสือเล่มนี้แปลว่า **“เรื่องของพระเถระชื่อว่า ฐานิยะ”** หรือภาษาพูดที่เข้าใจง่าย ๆ ก็คือ **“เรื่องของหลวงพ่อบุญ ฐานิโย”**

ศัพท์ว่า ฐานิยะ หรือ ฐานิโย นี้ เป็นชื่อฉายาภาษาขอม ที่พระอุปัชฌาย์มอบให้ตั้งแต่วันที่ท่านอุปสมบท แปลความหมายว่า ผู้ตั้งมั่น (ในธรรม)

เนื้อความในพระไตรปิฎกหรือประวัติเล่าพระสาวกในพระธรรมบท ชื่อเรื่องประวัติของพระสาวกรูปนั้น ๆ ท่านมักจะตั้งชื่อลงท้ายด้วยคำว่า เถรวาทฤ แบบเดียวกัน เช่น ถ้าเป็นเรื่องพระอรหันต์เถระ ก็จะมีชื่อเรื่องว่า “อรหันตเถรวาทฤ” และเรื่องของพระสาวกรูปอื่นๆ ก็มีน้อยเหมือนกัน

ฉะนั้น ชื่อเรื่องว่า **“เจ้านิยตเถรวาทฤ”** นี้ จึงมีที่มาด้วยการอาศัยเรื่องของพระสาวกในครั้งพุทธกาล เป็นแบบอย่างอันเป็นเหมือนคำขวัญชีวิตให้ชาวพุทธได้ศึกษาสืบไป ซึ่งจะเป็นเครื่องเทียบเคียงได้ว่า หลักธรรมหลักปฏิบัติ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปไหน พระธรรมยังคงเส้นคงวาหนาแน่นอยู่เสมอ ทั้งในอดีตกาลและปัจจุบัน ธรรมคงทรงธรรมไม่จำกัดกาล ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ประพฤติตามธรรมอยู่ ธรรมนั้นย่อมอำนวยผลอันพึงใจให้เสมอ ตามกำลังความสามารถแห่งตนที่บากบั่นมุ่งมั่น เพาะเทียมกันทั้งในสมัยพระพุทธองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ และในสมัยปัจจุบันนี้ที่พระองค์ปรินิพพานไปนานแล้ว

พระราชสังวรญาณ (พุทธ ฐานิโย) เป็นพระสาวกอีกรูปหนึ่งซึ่งดำรงชีวิตแบบพระผู้ประเสริฐ เป็นผู้มีปฏิปทาคือทางก้าวเดินในทางธรรมอันถ่วงถ่วง มีศรัทธาไม่หวั่นไหวตั้งแต่วันอุปสมบท จนในที่สุดก็ได้บรรลุถึงเป้าหมายแห่งชีวิตของนักบวชคืออุตมธรรม ซึ่งเป็นธรรมอันยอดเยี่ยม ตามความสามารถและบุญญาบารมี เป็นประดุจน้ำที่เต็มแก้ว จะไหลเข้าไปเท่าใดก็ตามมีแต่จะล้นเอ่อออกมาเท่านั้น ส่วนที่ล้นเอ่อไหลอาบออกมานอกแก้วนั้น ก็นำออกไปเพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์ อนุเคราะห์ตามส่วนแห่งเมตตาที่เต็มเปี่ยมดังเทคนิคธรรมตอนหนึ่งของท่านว่า...

“ถ้าจะพูดไปแล้ว เวลาที่เราเหมือนเป็นแชมป์โลก ต่อยกับกิเลสมาทุกชั้นทุกตอน ล้มลุกคลุกคลานมาเรื่อย ๆ ในที่สุดก็ชนะบ้างตามส่วนแห่งความเพียรภาวนาและบุญญาธิการ ถ้าเป็นนักมวยก็เรียกได้ว่าแชมป์โลก ที่นี้เมื่อเป็นแชมป์คนก็รู้จัก อามิสบูชาก็มาก ปฏิบัติบูชาก็มี เมื่อมากและมีแล้ว ก็นำออกสงเคราะห์คนยากจนเข็ญใจ โรงเรียน โรงพยาบาล สถานที่ต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นด้วยเหตุผลด้วยเมตตาอันเกิดจากใจบริสุทธิ์จริง ๆ”

เจ้านิยตเถรวาทฤ นี้ จึงเป็นหนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ อันเป็นวาระสุดท้ายแห่งขั้นสุดท้ายที่กาลังจะมอดไหม้ ซึ่งแสดงให้เห็นความไม่จีรังยั่งยืนของชีวิต แต่ในทางตรงข้ามกลับแสดงความจริงยั่งยืนของธรรม เพราะอาศัยชีวิตเป็นบันไดให้ก้าวถึง โดยอาศัยกรรมและวิบากที่เดินมาเข้าสู่เส้นชัย เป็นคติเตือนใจทั้งในขณะมีชีวิตอยู่และปล่อยวาง แต่โดยที่สุดแล้วก็มีความดีปรากฏเด่นให้ชาวโลกได้ดูชมทั้งธรรมและจริยา

หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือแห่งศิษย์ทุก ๆ ท่าน กรรมอันใดที่ล่วงเกิน เหล่าศิษย์ขอน้อมกราบด้วยเศียรเกล้า ขอหลวงพ่อบุญได้โปรดดั่งซึ่งโทษที่ล่วงเกินนั้น เพื่อการสำรวมระวังและตั้งสติให้ดีในกาลต่อไป

ศิษยานุศิษย์

๒๕ เมษายน ๒๕๔๓

สารบัญ

ชาติภูมิ

บรรพชา	๑๙
อุปสมบท	๑๙
จำพรรษา	๒๐

หลวงพ่อเล่าประวัติว่า

ถิ่นฐานบ้านเดิม	๒๓
ย้ายจากหนองโดนมาอยู่แก่งคอย	๒๓
จากสระบุรีสู่สกลนคร	๒๔
เมื่อมาอยู่กับอาที่บ้านโคกพุทรา	๒๕
อานำมาเลี้ยง	๒๖
ทำนาและทอผ้า	๒๗
วิธีชีวิตสมัยอยู่ตายาย	๒๘
ย้อนอดีตแก้ไขปัจจุบัน	๒๙
ในความรู้สึกลึก	๓๑
พระคุณพ่อแม่	๓๒
ฆ่าบิดามารดาเป็นอนันตริยกรรม	๓๓
ตามหาแม่	๓๓
พบหลวงปู่มัน	๓๕
เฉียดตาย	๓๕
ความยากลำบาก	๓๖
แผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์	๓๖
ความมุมานะของเด็กกำพร้า	๓๗
ชีวิตลำเค็ญ	๓๘
การศึกษา	๓๘
เรียนโรงเรียนวัด	๓๙
นิมิตถึงพุทธพจน์กระตุณเตือน	๔๐
เป็นเพื่อนกับท่านอาจารย์วันสมัยเป็นเด็ก	๔๑
ความยุติธรรมบนแผ่นดิน	๔๑
ความโฝฝืน	๔๓
อดดีสุขทางใจ ปัจจุบันสุขทางวัตถุ	๔๓
ตั้งปณิธาน	๔๔
อุปัฏฐากครูบาอาจารย์	๔๔
บวชเณรครั้งแรก	๔๕
เป็นเณรเทศน์ครั้งแรก	๔๙
สามเณรพุทธเทศน์กัณฑ์กุมาร	๕๐
ปี พ.ศ. ๒๔๔๐	๕๓
เจริญตามรอยพ่อ	๕๓

สารบัญ

สามเณรทั้ง ๓ ตั้งปณิธาน	๕๕
มหานิกาย-ธรรมยุต	๕๕
ญัตติเป็นสามเณรธรรมยุต	๕๖
อยู่กับหลวงตาพร	๕๗
หลวงตาพร อาจารย์ของหลวงพ่อ	๕๗
ดุดั่งบิดามารดาผู้ให้เกิด	๕๘
ภูมิจิตภูมิธรรมท่านหลวงตาพร	๕๙
วัตรปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์	๖๑
จิตรวมโดนเตะ	๖๑
สามเณรปาฏิโมกข์	๖๒
เณรนักเทศน์	๖๒
ทำบุญกับเณรน้อย	๖๓
สมัยก่อนเขาถูกรูประสายป่า	๖๕
ให้ทานหมาขี้เรื้อน	๖๕
เป็นเณรชอบสาวชื่อ “ประยูร”	๖๗
ฝึกหัดนิสัยจากครูบาอาจารย์	๖๗
หลวงปู่เสาร์ อาจารย์สอนภาวนาของหลวงพ่อ	๖๙
หลวงปู่เสาร์แก้สัญญาวิปลาสให้หลวงปู่มัน	๗๐
หลวงปู่เสาร์เคยปรารถนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า	๗๑
หลวงปู่เสาร์เป็นคนพูดน้อย	๗๒
หลวงปู่เสาร์สอนทำอะไรให้เป็นเวลา	๗๒
ปฏิบัติของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล	๗๓
แม้เข้าห้องน้ำก็ต้องภาวนา	๗๓
เล่าเรื่องภาวนาให้หลวงปู่เสาร์ฟัง	๗๕
ทำไมหลวงปู่เสาร์สอนภาวนาพุทโธ	๗๖
สมาธิในอริยมรรคอริยผล	๗๗
ความเกี่ยวเนื่องแห่งมรรคและผล	๗๗
หลวงปู่เสาร์ทิพยจักขุ	๗๘
อุปัฏฐากหลวงปู่เสาร์	๗๘
หลักปฏิบัติที่ครูบาอาจารย์ให้ไว้	๗๙
หลักสมถวิปัสสนาของหลวงปู่เสาร์	๘๑
ไปเรียนที่วัดสระปทุม	๘๒
สายทางแห่งศรัทธา	๘๓
อุปัชฌาย์ไม่ยอมรับเข้าอยู่ในสำนัก	๘๔
โดนไล่ไม่ให้เดินตามบิณฑบาต	๘๔
เจอเณรนักเลง	๘๔
พบสูตรการทำสมาธิในห้องเรียน	๘๔
เป็นมหาเณร	๘๕

สารบัญ

พรรษาที่ ๑ - ๒ (พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๖)

อุปสรรคในการอุปสมบท.....	๙๓
เป็นพระที่แท้จริง.....	๙๓
พระอุปัชฌาย์จิตใจท่านอาจหาญ.....	๙๓
หลวงปู่เสาร์มรณภาพ.....	๙๓
หลวงปู่มั่นเทศน์งานศพหลวงปู่เสาร์.....	๙๔
คำสอนหลวงปู่มั่น.....	๙๙

พรรษาที่ ๓ - ๕ (พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๘๙)

ป่วยเป็นวัณโรค.....	๑๐๓
หัดตายเมื่ออายุ ๒๒ ปี.....	๑๐๓
หลวงปู่ฝั้นสอนให้พิจารณาอริยสัจ.....	๑๐๔
วัณโรคหาย.....	๑๐๔
มรณนิมิต.....	๑๐๕
ได้ร่วมจำพรรษากับพระอาจารย์ฝั้น.....	๑๐๙
พระอาจารย์ฝั้นแสดงธรรมให้สมเด็จพระเจ้า ฟัง.....	๑๑๑
ทรงชมพระกรรมฐาน.....	๑๑๒
สงครามโลกครั้งที่ ๒.....	๑๑๓
เพ่งกลืน.....	๑๑๕
หมอมไคเคิล โยมอุปัฏฐาก.....	๑๑๖
โยมขอให้สึก.....	๑๑๗
ยามป่วย.....	๑๑๘
ถวายของหลวงปู่มั่น.....	๑๑๙
อำนาจจิตของครูบาอาจารย์.....	๑๑๙
ถูกใส่ร้ายเรื่องผู้หญิง.....	๑๒๐

พรรษาที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๙๐)

วัดเขาสวนกวาง.....	๑๒๕
พรหมวิหาร ๔.....	๑๒๘
มโนยิทธิ.....	๑๒๙
สมาธิที่ถูกต้อง.....	๑๓๐
ฤทธิ์ อธิพล อำนาจ.....	๑๓๑
คำทำนายของท่านเจ้าคุณอริยคุณาธาร.....	๑๓๑
เผาศาลเจ้าปู่.....	๑๓๒
กตัญญูต่อครูบาอาจารย์.....	๑๓๒
ร้องให้ทำไม.....	๑๓๓
กฎของกรรม.....	๑๓๓
พระอรหันต์สมาธิเสื่อมได้.....	๑๓๕
สมาธิมีขึ้นเดียว.....	๑๓๕

สารบัญ

พรรษาที่ ๗ - ๑๒ (พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๔๙๖)

เป็นมหาเปรียญ ๔ รู้ข้อสอบล่วงหน้า	๑๓๙
พุทธนิมิตที่วัดบูรพา	๑๓๙
ได้ดีเพราะความไม่ตี	๑๔๑
อุคตัญญาย โคนพิทลอก	๑๔๑
อุคตัญญาย โคนพิทลอก "อรหันตนิมิต"	๑๔๒
บทสวดมนต์ตอนออกอุคตัญญ	๑๔๓
ทวนความรู้สึกรู้สึก	๑๔๕

พรรษาที่ ๑๓ - ๒๖ (พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๕๐๐)

รอยมือครูบาอาจารย์	๑๔๙
เป็นเจ้าของาวาสวัดแสนสำราญ	๑๔๙
นึกว่า "ตายแล้ว"	๑๕๓
ครูถูกพระแย่งเมีย	๑๕๓
พันฝ่าอุปสรรค	๑๕๔
โปรดเปรี๊ยะสมภาร	๑๕๔
แก้สัญญาวิปลาสให้หลวงปู่บุญ	๑๕๗
หลวงปู่ดี ฌนโน	๑๕๘
สร้างวัดใหม่แสนสุข โคนพิทลอก	๑๖๐
ได้เด็ก ๕ ขวบเป็นอาจารย์	๑๖๓
โดนผู้หญิงกอด	๑๖๓

พรรษาที่ ๒๗ - ๒๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๒)

ประวัติวัด	๑๖๗
สาเหตุที่ลาออกจากเจ้าคณะจังหวัด	๑๗๐
การต่อสู้กับกามกิเลส	๑๗๐
จิตเหมือนงูที่นอนอยู่ในโพรง	๑๗๑
สละที่แน่นอน	๑๗๑
ความจงรักภักดีต่อครูบาอาจารย์	๑๗๒
อุบายตัดกรรมตัดเวร	๑๗๓

พรรษาที่ ๒๙ - ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๒๗)

พรรษาที่ ๔๕ - ๔๖ (พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๓๐)

พรรษาที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

ประวัติการสร้างวัดป่าสาวัน	๑๗๗
วัดป่าสาวันในสมัยปัจจุบัน	๑๗๘
ลำดับเจ้าอาวาสวัดป่าสาวัน	๑๘๑

สารบัญ

จากศรีสะเกษสู่นครราชสีมา	๑๘๑
สมเด็จพระมหาธีรวงศ์(พิมพ์) ตามกลับวัดป่าสาละวัน	๑๘๑
วิถีจิตของหลวงปู่สิงห์ ขนดยาคโม	๑๘๕
ชาวโคราชถามปัญหาหลวงปู่มั่น (๒๔๔๓)	๑๘๕
จิตอรหันต์ - จิตปุณณ	๑๙๓
หลวงปู่แหวนสอนมนุษย์	๑๙๔
หลักพิจารณาความเป็นมนุษย์	๑๙๔
หลวงปู่แหวนสอนภวนา	๑๙๖
พบหลวงตามหาบัวครั้งแรก (๒๕๑๔)	๑๙๖
ถามปัญหาหลวงตามหาบัว	๑๙๖
มิติแห่งจิต	๑๙๗
สมเด็จพระสังฆราชถามปัญหา	๑๙๘
พระพุทธเจ้ามาคุยกับพระอาจารย์มั่นได้ไหม	๑๙๙
กราบอาจารย์ฝั้นครั้งสุดท้าย (๑ ม.ค. ๒๐)	๒๐๐
หลวงปู่ฮ่อน ถาณสิริ ชม	๒๐๐
สัตตาหะอุปฐากพระอาจารย์ทอง อโศโก	๒๐๑
ระลึกชาติ	๒๐๕
อดีตอย่าหมายมั่น ปัจจุบันสำคัญกว่า	๒๐๖
ศิษย์องค์สุดท้ายของหลวงปู่เสาร์	๒๐๗
ประวัติการสร้างบุนบก	๒๐๙
วาระสุดท้ายของแม่อา	๒๐๙
เทศน์ในวัง (๒๕๒๕)	๒๑๐
ตอบปัญหาธรรมเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน	๒๑๐
กรรมเก่า	๒๑๓
พระปัจเจกพุทธเจ้า	๒๑๔
ฆราวาสบรรลุมรรณได้หรือไม่	๒๑๕
บาปกรรมอยู่ที่ใจ	๒๑๗
คุณธรรมพระอริยะ	๒๑๘
พลังใจ	๒๒๑
นิมิต	๒๒๓
ผลของการทำบุญ	๒๒๗
ความหมายของกรรมฐาน	๒๒๗
ทำได้ดี	๒๒๙
สมเด็จพระสังฆราชทรงสรรเสริญ	๒๓๐
หลวงปู่หล้า “โก่งขันตัวเดียว”	๒๓๑
สนทนาธรรมกับหลวงปู่เทสก์	๒๓๓

สารบัญ

พรรษาที่ ๔๗ - ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๒)

ประวัติวัดวะภูแก้ว	๒๓๓
ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ	๒๓๓
ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็ก ๆ	๒๔๓
เด็กพุทธเด็กคริสต์ขวานาว่วมกัน	๒๔๓
สอนเด็กให้รู้บุญคุณบิดามารดา	๒๔๖
ถามเรื่องเข้าทรงกับหลวงปู่ฝั้น	๒๔๙
ท่านพ่อลีมีศักดิ์เป็นปู่	๒๕๒
แม้แต่สัตว์เดรัจฉานปฏิบัติสมาธิได้	๒๕๓
ธรรมนอก ธรรมใน	๒๕๔
โตธรรมะกับหลวงพ่อมะตาดหลวง	๒๕๕
การใช้กิเลสให้เป็นประโยชน์	๒๕๖
ในเมื่อเราละกิเลสไม่ได้	๒๕๗
เหล็กไหล “เสี่ยงบารมี” (๒๕๓๔)	๒๕๙
พระสมเด็จ (๒๕๓๙)	๒๖๑
วัดอุ้มงคง	๒๖๕
จิตหลอก	๒๖๖
สร้างท่าไม้หนักหนาถาวรวัตถุ	๒๖๖
เป็นห่วงพุทธศาสนา	๒๖๗
การเผยแผ่ศาสนาโดยเหตุผล	๒๖๘
ทำ ๒๐๐ ปี	๒๖๙

พรรษาที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๓)

พรรษาที่ ๕๐ - ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙)

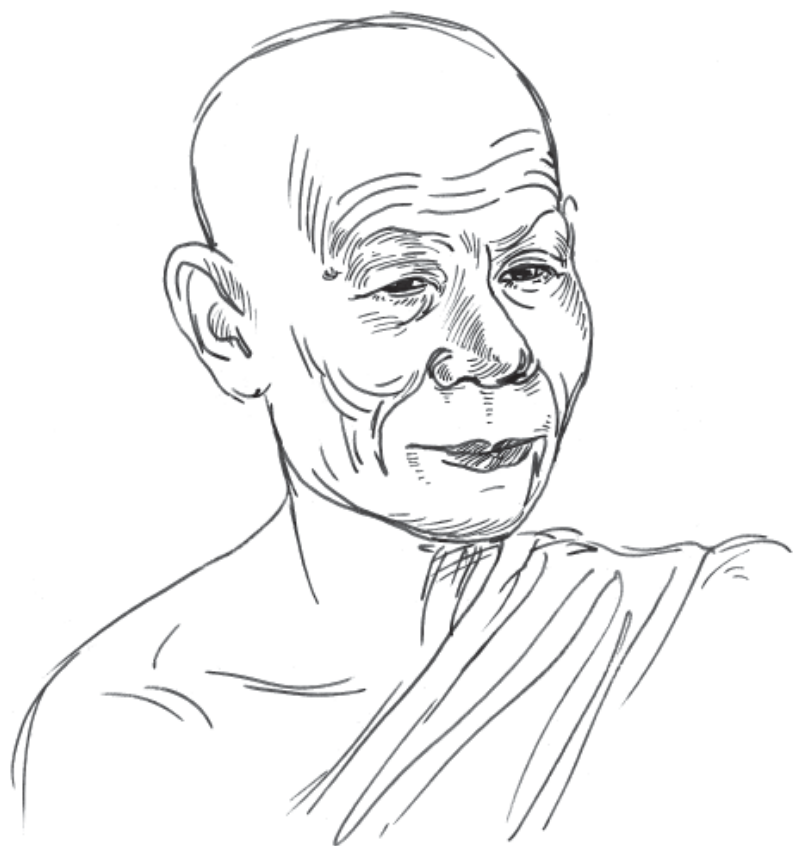
สร้างวัดป่าชินรังสี	๒๗๓
เป็นพระราชสังวรญาณ	๒๗๓
ยศช้าง ขุนนางพระ	๒๗๖
โยมท้าแสดงฤทธิ์	๒๗๗
ปาฏิหาริย์	๒๗๗
สายตรงของการภาวนา	๒๗๙
ป่วยเป็นเบาหวาน	๒๘๐
แสดงธรรมที่พุทธคยา ประเทศอินเดีย	๒๘๐
กรรมฐานจากเรื่องราวเกียรติ	๒๙๑
ใครทำผิดวินัย	๒๙๑
เรื่องเกี่ยวกับดินนาทาน	๒๙๒
อย่าเป็น “กรรมฐานไข่นา”	๒๙๕
เดือนหมู่สงฆ์	๒๙๖
ความกตัญญูคือคุณธรรมเด่นของหลวงพ่อ	๒๙๗

สารบัญ

พรรษาที่ ๕๕ - ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๑)

ต้นตระกูลกรรมฐาน.....	๓๐๑
พระอุบาลีคุณูปมาจารย์.....	๓๐๑
ทายาทธรรม.....	๓๐๔
เก็บเล็กผสมน้อยเพื่อพระศาสนา.....	๓๐๗
ดูอย่างหลวงตาบัว.....	๓๐๗
เหมือนน้ำที่เต็มแก้ว.....	๓๐๙
เล็กสร้างวัดมาสนับสนุนโรงพยาบาล.....	๓๐๙
สงเคราะห์ที่โรงพยาบาล.....	๓๑๑
บารมีแห่งศีล.....	๓๑๓
เมตตาลูกหลาน.....	๓๑๓
ปูพื้นฐานการศึกษาให้ลูกหลาน.....	๓๑๓
สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์.....	๓๑๕
ความฟุ่มเฟือย.....	๓๑๖
อุบายออมทรัพย์.....	๓๑๘
รดน้ำมนต์ทำไม.....	๓๑๘
ระวัง! จิตใต้สำนึก.....	๓๑๙
พระธาตุเสด็จ.....	๓๒๒
เมตตารักษาโรค.....	๓๒๓
วิญญานภูติผีปีศาจ.....	๓๒๓
เทคนิคสุดท้าย.....	๓๒๔
นิทานเรื่องสุดท้าย “อติปิโส ภะคะโว”.....	๓๒๗
อาการป่วย.....	๓๒๙
แถลงการณ์โรงพยาบาลมหาราช นครราชสีมา.....	๓๓๐
คำถามหลังการมรณภาพ.....	๓๓๔
หลวงพ่อบุญถึงนิพพาน.....	๓๓๖
ธรรมะจากการมรณภาพ.....	๓๓๖

Signature

S. S. S.

พระราชพิธีมหามงคล

ชาติภูมิ

พระราชสังวรญาณหรือหลวงพ่อบุญ จานีโย มีชาติกำเนิดในสกุล “อินหา” เกิดเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๔ ตรงกับวันพุธ เดือน ๓ ปีระกา เวลา ๐๕.๑๐ น. ที่บ้านหนองโดน ตำบลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

บิดาชื่อพร มารดาชื่อสอน อินหา ท่านเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ซึ่งมีอาชีพกสิกรรม

บรรพชา

บรรพชา ณ วัดอินทสุวรณ์ บ้านโคกพุทรา ตำบลตาลเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙ อายุ ๑๕ ปี โดยมีท่านพระครูวิบูลย์ธรรมชั้นร์ เจ้าคณะอำเภอสว่างแดนดินฝ่ายมหานิกาย เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระครูโพธิภูมิไพโรจน์(หมื่น โพธิภาโณ) เป็นอาจารย์สอนในขณะเป็นสามเณร ท่านสามารถสอบนักธรรมชั้นตรีได้ ณ วัดแห่งนี้

การบรรพชาครั้งที่ ๒ เป็นสามเณรธรรมยุตเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ณ วัดบูรพาราม โดยมีพระศาสนดิลกแห่งวัดศรีอุบลรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพระอุปัชฌาย์ มีท่านพระอาจารย์เสาร์ กนดสีโลและพระอาจารย์พร สุมโน เป็นอาจารย์สอนภavanaและข้อวัตรปฏิบัติในขณะนั้น

พ.ศ. ๒๔๘๒ สอบนักธรรมชั้นโทได้ที่สำนักเรียนวัดสุปฏิหาราม

พ.ศ. ๒๔๘๓ สอบนักธรรมชั้นเอกได้ที่สำนักเรียนวัดสุปฏิหาราม

พ.ศ. ๒๔๘๔ ท่านเดินทางเข้ามาเรียนหนังสือบาลีต่อที่วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร กรุงเทพฯ สามารถสอบเปรียญธรรม ๓ ประโยคได้ในขณะเป็นสามเณร

อุปสมบท

อุปสมบท ณ วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร ปทุมวัน กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ โดยมีพระปัญญาพิศาลเถร (หนู ฐิตปญโญ) เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระครูปทุมธรรมธาดา ภายหลังดำรงตำแหน่งเป็นพระธรรมปาโมกข์ (บุญมั่น มนฺตาสโย) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระปลัดบัวเป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้ฉายาว่า “**จานีโย**” ซึ่งแปลความหมายว่า **ผู้ตั้งมั่นในคุณธรรม**

จำพรรษา

พรรษาที่ ๑ - ๒ (พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๖)

จำพรรษาที่

วัดปฐมวณารามราชวรวิหาร เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

พรรษาที่ ๓ - ๕ (พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๘๙)

จำพรรษาที่

วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

พรรษาที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๙๐)

จำพรรษาที่

วัดเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

พรรษาที่ ๗ - ๑๒ (พ.ศ. ๒๔๙๑ - ๒๔๙๖)

จำพรรษาที่

วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

(๒๔๙๑ สอนเปรียญธรรม ๔ ประโยคได้)

พรรษาที่ ๑๓ - ๒๖ (พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๕๐๐)

จำพรรษาที่

วัดแสนสำราญ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

(เป็นเจ้าคณะอำเภวารินชำราบและเป็นพระครูพุทธนิสารสุนทร)

พรรษาที่ ๒๗ - ๒๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๒)

จำพรรษาที่

วัดหลวงสมังคคาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

(เป็นพระราชาคณะที่พระชินวงศาจารย์)

พรรษาที่ ๒๙ - ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๒๗)

จำพรรษาที่

วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

(เป็นพระราชาคณะที่พระภาวนาพิศาลเถร)

พระพรหมญาณ

พรรษาที่ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔)

จำพรรษาที่

ที่สุญญาคาร (เรือนว่าง) อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

พรรษาที่ ๔๕ - ๔๖ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖)

จำพรรษาที่

วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

พรรษาที่ ๔๗ - ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๗)

จำพรรษาที่

วัดวะภูแก้ว บ้านวะภูแก้ว ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

พรรษาที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๒๗)

จำพรรษาที่

วัดป่าชินรังสี ตำบลคลองนา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

พรรษาที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

จำพรรษาที่

วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

พรรษาที่ ๕๑ - ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๑)

จำพรรษาที่

วัดป่าชินรังสี ตำบลคลองนา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
(เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่พระราชสังวรญาณ)

พรรษาที่ ๕๕ - ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๓)

จำพรรษาที่

วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

สงฆ์

ประวัติและปฏิปทามีคนมาขอร้องไห้เล่าและให้เขียนพิมพ์เป็นเล่มมากต่อมาก
แต่หลวงพ่อก็ไม่ยอมทำ คิดว่าเอาไว้ให้ลูกศิษย์เขาทำ
ในเมื่อมีคนต้องการอยากจะได้รู้ เพื่อจะเป็นคติเครื่องเตือนใจและจะเป็นประโยชน์
หลวงพ่อก็จะเล่าให้ฟัง...

หลวงพ่อเล่าประวัติว่า...

“เมื่อมีคนมาถามถึงสกุลรุนชาติ หลวงพ่อบอกเสมอว่า
หลวงพ่อบุญเป็นเด็กขอทาน กำพร้าพ่อแม่ตั้งแต่อายุ ๔ ขวบ
อาจเคยทำกรรมพรากรชีวิตสัตว์ไว้ จึงต้องเป็นกำพร้าตั้งแต่เด็ก”

ถิ่นฐานบ้านเดิม

- เกิดในดงโจร •

สมัยก่อนนี้เกิดอยู่ในดงโจร พี่น้องทางฝ่ายแม่เป็นโจรชั้นไอ้เสือทั้งนั้น ถ้าหลวงพ่อบุญไม่มาบวชนี้
สงสัยไม่ตายโหงก็ติดตะรางหัวโต

บ้านปู่บ้านย่าเป็นคนอุบลฯ อยู่บ้านไผ่ใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ เพราะภัยธรรมชาติเกิดความแห้งแล้ง
จึงได้ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ทางอำเภอสว่างแดนดิน สกลนคร

บ้านตาบ้านยายอยู่บ้านหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี พ่อไปค้ากำป็น (หมายถึงไปขาย
แรงงาน) ไม่ได้แม่อยู่นั้น พ่อของหลวงพ่อบุญนี้เป็นคนหมั่นคนขยัน ไปเป็นลูกจ้างเขา ต่ำข้าว ตักน้ำ ทำให้
ครอบครัวเขา จนเขารัก เขาเลยยกลูกสาวให้

ย้ายจากหนองโดนมาอยู่แก่งคอย

- พ่อไปเป็นลูกจ้างที่บ้านของตา •

สมัยนั้น ตาเป็นเจ้าของนาใหญ่ อยู่แถวทุ่ง แล้วที่นี่พ่อก็ไปเป็นลูกจ้างในบ้านนั้น บังเอิญหมู่เพื่อน
ไปกันเยอะแยะแต่เขารับเอาพ่อไว้คนเดียว ตอนนั้นพ่ออายุ ๑๙ ปี พ่อเป็นคนหมั่นขยัน ต่ำข้าว ต่ำข้าว
ทำครัว แก่ทำค่อง พ่อตากก็เลยชอบใจถึงกับยกลูกสาวให้ “มีงไม่ต้องพูดอะไร ข้าจะเอาเป็นลูกเขย” พ่อตา
พูดขึ้น เสร็จแล้วก็ยกลูกสาวให้ อยู่มาภายหลังนี้ แม่ก็คลอดหลวงพ่อบุญออกมา พ่อคลอดเท่านั้นแหละ ก็เริ่ม
เสียสติ ขนาดเป็นบ้า รักหากันอยู่ ๒ - ๓ ปี ไม่มีทำที่ว่าจะหาย พ่อตากก็เลยบอกพ่อของหลวงพ่อบุญว่า “เจ้ายัง
หนุ่ม เจ้าไปซะ ไปหาเอาเมียใหม่ที่ไหนก็ได้ ลูกสาวพ่อ พ่อจะเลี้ยงเอง” ในที่สุดโยมพ่อก็จากไป

ที่นี่พ่อพอไปก็ไปรับจ้างเกี่ยวข้าวอยู่แถวนั้น ปู่ย่าก็รับจ้างปลุกข้าวแถวนั้น พ่อลักพักหนึ่งก็คิดถึงลูก
ก็เลยกลับไปหาอีก ไปบอกพ่อตาว่าไปไม่ได้หรอกคิดถึงลูก คิดถึงเมีย เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยมันจะพึ่งกันได้อย่างไร
มันดูไม่งาม ดูไม่ดีเลย โดยเฉพาะทั้งลูกไป มันก็ดูไม่งาม พ่อตากก็บอกว่า ถ้าไม่ไปก็ไปหาทำไร ทำนา ที่นี่พ่อก็
ไปทำไร พ่อตา แม่ยายก็คอยส่งเสบียงให้ ก็ไปนอนอยู่ในป่ากลางไร่ยังไม่เสร็จ ก็บอกพ่อตาว่าขอเอาลูกไป
ถางไร่ด้วย ที่นี่แทนที่จะกลับไปถางไร่ถางหญ้าต่อ ก็ผลิตพาลูกน้อยหนีมาหาญาติที่อำเภอแก่งคอย

- หุดหวิดถูกเอาไปขายแลกเหล้า •

พอติ๋นน้องสาวยามอยู่ที่แก่งคอย แล้วโยมพ่อก็มาอยู่ด้วยมาเกิดเป็นไข้มาลาเรีย ไข้มาลาเรียในสมัยนั้นก็มีแต่ตายอย่างเดียวเท่านั้น ทีนี้น้องเขยยาเป็นคนเล่นการพนันติดการพนัน กินเหล้า ซี้เมาหย่าเปแล้วก็ชอบอะอะไวยวายทำลายสิ่งของเข้ามาบ้านก็มาทุบตียา

จำได้อยู่มากภายหลัง แกก็เอาหลวงพ่อมารขายให้คนจีนแล้วจะเอาเงินไปกินเหล้า พอติ๋นคุณก็เดินทางจากสกลา มารับที่แก่งคอย เราเป็นเด็กก็จำได้แต่ว่ายาช่อมาเรียก เรียกให้ไปหาปู่คุณ ช่วงนั้นอายุได้ ๔ ขวบเศษทำอะไรไม่ได้มากนัก

จากสระบุรีสู่สกลนคร

- เกิดมาได้ ๔ ขวบก็มีอันต้องพลัดพรากจากพ่อแม่ •

วาสนาของคนเรามันอาศัยบุญกรรมเป็นเครื่องตกแต่ง บุญหมายถึงกรรมดีลิขิต บาปหมายถึงกรรมชั่วลิขิต ชีวิตจึงมีทางเดินของชีวิตโดยอาศัยดีชั่วแสดงเหตุผลให้ก้าวเดิน เราเกิดมาเหมือนชีวิตมันไม่สมบูรณ์แต่มันก็สมบูรณ์ตามบุญกรรมที่ตกแต่งมาด้วยความเป็นธรรม กรรมจึงไม่เอนเอียงตามใครต้องการแต่จะดำเนินตามกรรมดีกรรมชั่วที่เรากระทำเท่านั้น

เราเป็นเด็กพอเกิดมาได้ ๔ ขวบเศษ ก็มีอันต้องพลัดพรากจากพ่อแม่ แต่ตอนนั้นมันไม่รู้เรื่องอะไร ผู้เฒ่าเล่าให้เราฟังว่า “โยมแม่คลอดออกมาเสียสติ ส่วนโยมพ่อเป็นไข้มาลาเรียตายตอนพาเราหนีมาแก่งคอย ตอนอายุ ๔ ขวบ ญาติ ๆ ทางบ้านโคกพุทราเห็นว่า ไอ้พรวนก็ตายแล้ว แม่มันก็เสียสติ เห็นแล้วน่าสงสาร กลัวทางสระบุรีเขาเลี้ยงไม่ดีก็เลยออกอุบายพาขโมยหนีมาสกลนคร เดินทางจากแก่งคอย สระบุรีมา สกลนครใช้เวลาเดือนครึ่ง เดินทางมาด้วยเท้า ค่าที่ไหนดอนที่นั่น นอนตามเถียงนา นอนตามร่มไม้ชายป่า เสบียงอาหารหาบข้าวสาร หาบแป้งปลาร้า ข้าวหมดก็ขอเขากินตามทาง ถ้าผ่านหมู่บ้านก็นอนตามวัด ขอข้าวพระกิน ใช้เปลือกหอยจิบจี้ทำช้อน ใช้กะลามะพร้าวทำเป็นถ้วยชาม ในระหว่างทางนั้นพ่อปู่สุวรรณ อุ่มบ้าง ปู่สมเฒ่าบ้าง ปู่คุณอุ่มบ้าง ปลอยให้วิ่งเล่นบ้าง มีของกินอะไรตามป่าตามเขาก็กินอย่างใจใหญ่ เมื่อเราพอใจ เขาก็แกล้งโยนไปข้างหน้า กลับไปข้างหน้า ให้เราวิ่งตามผลตามุนั้น เมื่อเราวิ่งเก็บได้เขาก็กินไปอีกอยู่อย่างนั้นจนกว่าเราจะเหนื่อยหมดแรงแล้วก็นอนหลับไปเอง”

การเดินทางผ่านป่าผ่านเขาอันน่าสะพรึงกลัว รอนแรมนานวันนานคืนเหนื่อยล้าสำหรับผู้ใหญ่ แต่เป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจสำหรับเด็กที่ไม่รู้เรื่องราวของชีวิต คำโกหกของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ไร้สาระสำหรับเด็ก ๆ แต่เป็นสิ่งที่น่ากลัวสำหรับเด็กที่ไม่รู้เรื่องโลก วันหนึ่ง ๆ เวลาเราร้องไห้เมื่อเวลาเราไม่หยุด คำขู่ข่า ๆ ที่เป็นไม้ตายที่ใช้ไม่รู้จบสิ้นคือ “ระวังนะอย่าร้อง เดียวเลือกจะมากาบก” “หลับเถิดนะหลานน้อย ถ้าไม่หลับฝึจะเอาไปกิน” หรืออีกอย่างหนึ่ง “อย่าร้องไห้เสียงดังประเดี๋ยวผีปามันจะได้นิน” คำขู่แค่นี้ทำให้น้ำตาเราไหล แต่ปากและใจก็ไม่กล้าร้องไห้ จนกระทั่งถึงบ้านโคกพุทรา

๑	๒
๓	๔

๑.-๓. บ้านเดิมของหลวงพ่อบ้านโคกพุทรา ตำบลตาลเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ๔. ผู้ข่าว

เมื่อมาอยู่กับอาที่บ้านโคกพุทรา

- พี่น้องกำพร้าทั้ง ๓ คนอยู่ด้วยกัน •

พอมายู่กับป้าที่บ้านโคกพุทรา ตำบลตาลเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร มาตอนหลัง ปู่ก็ตาย แล้วก็อาผู้หนึ่งน้องพ่อก็ตาย สามเฒ่าเลยหนีไป ทั้งลูกไว้ ๓ คน คนหนึ่งนี้ตายเลี้ยงไม้โต เลยเหลือ ๒ คน ที่บ้านนั้นก็เลยเหลือแต่ยากับอาผู้ชายคนสุดท้าย เราก็มาอาศัยอยู่กับเขา เลยเป็นพี่น้องกำพร้าทั้ง ๓ คนอยู่ด้วยกัน

Handwritten signature or mark.

นายเคียบ-นางซา อินทา อาชายกับอาหญิงผู้นำหลวงพ่มาเลี้ยง

อยู่มากภายหลัง อาเคียบเป็นชายหนุ่มยังไม่แก่จึงคิดว่า ทำอย่างไรดี! แม่เราก็แก่แล้วเลี้ยงหลาน ก็ไม่ไหว ก็เลยไปจับผู้หญิงที่เป็นคนแก่กว่า พอเสร็จแล้วไปตกลงปลงใจกันอย่างง่าย ๆ ก็พามาอยู่บ้าน ที่นี้ พี่ชายใหญ่ก็ต่อน้องชายว่า ทำไมจึงเอาเมียแก่ แก่อายุ ๑๙ เอาเมียอายุตั้ง ๓๐ ปี แก่กับบอกว่าเอาสาว ๆ มากลัวจะเลี้ยงหลานไม่ไหว เขามีอายุแล้ว เลี้ยงหลานคงเป็น ก็เลยอยู่กันมาจนกระทั่งโตแล้วเรียนหนังสือ จบแล้วก็ออกบวช

อานำมาเลี้ยง

• อาซึ่งเปรียบเสมือนทั้งพ่อทั้งอา •

จากนั้นอาผู้ชายนำมาเลี้ยงหลังจากยาดาย ได้อยู่กับอาซึ่งเปรียบเสมือนทั้งพ่อทั้งอา ตอนนั้นช่วย อาทำนา การทำนาในสมัยนั้นก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนปัจจุบัน เพียงแต่หว่านเมล็ดข้าวลงในนา ขยข้าว ได้แสนละ ๕๐ สดางค์ (๑ แสน = ๑๒๐ กก.) แทบจะยกมือไหว้คนมาซื้อ ต่อมาเขามาตั้งโรงเหล้าที่อุดรา พวกโรงเหล้าก็มาซื้อข้าว ทำนาทุกปี ๆ ข้าวที่อยู่ข้างล่างผูกเป็นขอบ (คงขายไม่ทัน) ช่วง พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๔๘๕ ราคาข้าวได้แสนละ ๒ บาท ขย ๑๐ แสน (๑๐๐ หมีน) ก็ได้ ๒๐ บาท ไปทำนา มีอา ๒ คน คืออาชายกับอาหญิง มีหลานกำพร้า ๓ คน (เด็กชายอ่อนสี, เด็กชายพุธ, เด็กหญิงบัวลิ) ทำนาแต่ละปี ๆ ได้ข้าวท่วมหัวท่วมเกล้า ไม่ได้ขาย ขยข้าวแสนละ ๕๐ สดางค์ แสนหนึ่งมัน ๑๐ หมีน หมีนหนึ่ง ๑๒ กิโล รวมแล้ว ๑๒๐ กิโล เป็นหนึ่งแสนขาย ๕๐ สดางค์ ทำนาทุกปี ทำด้วยความขยันขันแข็ง หมู่บ้านร่อยหล้าจึงเจริญ

ทนายททุกจะไม่ให้มี” ชีวิตของหลวงพ่อกว่าไปแล้วมันน่าสงสาร ถ้าลูกหลานมีมานะที่จะสร้างตัวเองเหมือนหลวงพ่อก็คงต้องเอาตัวรอดได้ทุกราย

วิถีชีวิตสมัยปู่ย่าตายาย

- ทำนาทำสวน เลี้ยงสัตว์ เชนฝ้าย เลี้ยงไหมทอดลูก •

อาชีพซึ่งเคยทำมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายายเช่น เกษตรกรรมประจำครอบครัว อุตสาหกรรมประจำครอบครัว เกษตรกรรมประจำครอบครัว ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ อันนี้มันเป็นสิ่งที่เลี้ยงดูเรามาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย อุตสาหกรรมประจำครอบครัว ชาวชนบทเช่นฝ้าย เลี้ยงไหม ทอดลูก อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ช่วยเหลือชีวิตของพวกเรามาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย แต่สมัยปัจจุบันนี้ ชาวชนบทพากันทอดทิ้งสิ่งที่เราเคยพึ่งพาอาศัยมาตั้งแต่เก่านั้น โดยไปยึดเอาหลักและวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศ ไปดำเนินตามแบบชาวต่างประเทศ พากันทิ้งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมประจำครอบครัว

เกษตรกรรมประจำครอบครัว เรามีข้าว ในสวนเราก็มีผักที่เราปลูกเอาไว้ มองลงไปใต้ถุนก็มีเล้าเป็ด เล้าไก่ มีเล้าหมู เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย ทำไร่ทำนาทำสวน ถึงแม้ว่าทรัพย์สินเงินทองไม่มี แต่เราก็อยู่กันได้ เพราะว่าเรามองไปข้างหน้าก็เห็นยังชั่ว มองลงไปใต้ถุนบ้านก็เห็นเล้าเป็ด เล้าไก่ มองเข้าไปในสวนก็มีผัก มีเหู้า ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้

อุตสาหกรรมประจำครอบครัว การเช่นฝ้าย เลี้ยงไหม ทอดลูก เราก็ใช้เป็นอาชีพที่ช่วยชีวิตของเรามาตั้งแต่ปู่ย่าตายายของเราแล้ว แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ ชาวชนบทพากันทอดทิ้งสิ่งเหล่านี้ไปหมดแล้ว ไร่นาก็กลายเป็นรถยนต์ ไปเป็นรถมอเตอร์ไซด์กันหมด แล้วมีหน้าซำยังไปหวังพึ่งโชคกลาง ลอตเตอรี่ หวยเบอร์ หรือการพนันต่าง ๆ มันก็ยิ่งพากันยากจนลงไปใหญ่

ย้อนอดีตแก้ไขปัจจุบัน

- อดทนจริงใจ รื้อฟื้นอาชีพเดิมของตนเองขึ้นมา •

ที่เราจะแก้ปัญหา (เศรษฐกิจ IMF) คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศก็ทำหน้าที่ของตัวเองไป แต่ประชาชนพลเมืองทั่วไปก็ให้พากัน **อดทน จริงใจ รื้อฟื้นอาชีพเดิมของตนเองขึ้นมา** ทำเหมือนอย่างเก่าแก่โบราณสมัยปู่ย่าตายายของเรายึดเป็นอาชีพหลักเลี้ยงลูกหลานมา เข้าใจว่าบ้านเมืองของเราจะอยู่รอดได้

สงครามโลกครั้งที่สองก็รู้สึกว่าการฆ่าจะลำบากมาก แต่ก็ไม่เหมือนอย่างในสมัยปัจจุบันนี้ สมัยนั้นประชาชนพลเมืองยังมีความคิดที่จะช่วยตัวเองให้รอดพ้นจากความทุกข์ยากลำบากด้วยการประกอบเกษตรกรรมประจำครอบครัว อุตสาหกรรมประจำครอบครัว แต่มาในสมัยปัจจุบันนี้ประชาชนทั้งหลายทอดทิ้งอาชีพเดิมของตนเอง แต่พากันไปทำงานตามโรงงานต่าง ๆ ในภาคกลาง พอไปทำงานได้เงินนิดหน่อยก็กลับมานอน เอาเงินซื้อข้าวสารกิน เงินหมดแล้วก็ไปทำงานต่ออีก ถ้าอยู่ในลักษณะอย่างนี้ประชาชนพลเมืองของเราจะยากที่จะตั้งเนื้อตั้งตัวสร้างหลักฐานหรืออยู่ดีกินดีได้

วิถีชนบท

เกษตรกรรมประจำครอบครัว ทำนา ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ตามนโยบาย “พจนฯ ทำนาคอมพล ป. พิบูลย์สงคราม อันนั้นคือเกษตรกรรมประจำครอบครัว อยากกินไข่ไม่ต้องซื้อ อยากกินไก่ไม่ต้องซื้อ จับไก่ในเล้าของเรามาแกงกิน อยากกินผักในสวนของเรามี ผลหมากจากไม้ของเราก็มี เราไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องไปไวยวายเป็นข้าราชการชั้นสูง อันนี้มันก็แก้ปัญหาไปได้ข้อหนึ่งแล้ว

ที่นี้อุตสาหกรรมประจำครอบครัว บันท้าย ทอหูก ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เวลานี้เขาทั้งกันหมด สมัยเก๋าก่อนโบราณนี้ สมัยที่หลวงพ่อบุญเป็นเด็ก หลวงพ่อหัดบันต้ายนะ บันท้าย แกะซี่ไหม ทอหูก ช่วยย่าเราเป็นเด็กกำพร้า พ่อแม่ไม่มี ต้องอาศัยย่าแก่ ๆ ทอหูก ทำผ้านุ่งผ้าห่มให้ สงสารย่า เราก็หัดเข็นฝ้ายบ้าง หัดปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าง หัดทอหูกบ้าง ช่วยตัวเองตลอดมา แล้วที่นี้เราทอหูกได้ยี่สิบสามลิบเมตร เอามาตัดเสื้อผ้าแจกกันใช้ ไม่ต้องไปหาเงินเที่ยวซื้อในตลาด มันพอแก้ปัญหาความยากจนไปได้ทุกที

เวลานี้แม่แต่วัว ควาย ต่อไปนี้เราอาจจะได้เห็นแต่รูปมัน เดี๋ยวนี้ชาวไร่ชาวนาแถวบ้านหลวงพ่อบุญแถวสกลนครนี้ เขาขายเข้าโรงงานหมด ที่นี้มาภายหลังนี้นักสงฆ์ชาวบ้าน ก็พากันชักชวนญาติโยมทั้งหลายบริจาคเงินทองไปซื้อโค ซื้อกระบือ ไปเที่ยวแจกตามบ้านนอก ปีนี้เราก็แจกไปได้พันกว่าตัว ปีกกลายนี้ก็พันกว่าตัว

• คนไทยรู้จักใช้แต่สิทธิ แต่ไม่รู้จักหน้าที่ •

ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ถอยหลังไปโน้น พื้นแผ่นดินภาคอีสานเป็นผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ เข้าป่ามีผลไม้ มีเผือกมีมัน ลงทุ่งมีกบมีเขียดมีปลา หลวงพ่อบุญเป็นเด็กเลี้ยงควายเดินไปในโคกป่าน้ำไม่ไหลไปพลางไปตอมัน

หลวงพ่อกำลังทำพิธีแจกโค-กระบือให้ชาวบ้านในโครงการโค-กระบือสู้ชีวิต-กระบือสู้ชนบท

หล่นลงมาทับเหยียบไปไหน ได้ยินแต่เสียงมันระเบิดดังปึกปึก ๆ อะไร ไปเหยียบหัวกับมัน ท้องมันแตก เตียวนี้หลวงพ่อไปเยี่ยมบ้านแถวสกลนครตอนบ่าย ๆ ๓-๔ โมง ไปเอาผ้าอาบน้ำปูลงแล้วนอนอยู่ได้ร่มไม้ เอรอลไปจอด จอดทำไม คอยฟังว่ามันจะได้ยินเสียงกบเขียดร้องหรือเปล่า เงียบไม่ได้ยิน ขอให้แกร้องขึ้น มาเถอะ ร้องแะขึ้นมานั้นจะตามหาจนพบ เวลานั้นกบเขียดนี้ไม่มีดาษดิน พอเดือนหกเดือนเจ็ดฝนลงมานี้ อึ่งอ่างกบนี้มองดูเต็มไปหมด เวลานั้นจะหาอึ่งอ่างจะมาร้องก็ยังไม่มี ใครอยากกินกบเลี้ยงกิน อยากกินปลา เลี้ยงกิน ในสมัยยังไม่ถึงร้อยปีความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองมันเป็นไปถึงขนาดนี้ ที่นี้ชั่วลูกชั่วหลานชั่ว หลานของเราที่เขาจะอยู่จะกินกันอย่างไร

เพราะฉะนั้นพวกเราจะต้องสร้างสมรรถภาพของเราเองให้เข้มแข็ง ต่อไปนี่ดินถึบปากกัดหุดนี่ง ไม่ได้ ทุกคนจะต้องกระตือรือร้นรู้จักหน้าที่ของตนเอง ประชาชนพลเมืองของไทยเรานี้ยังมีแนวโน้มไปใน ทางที่รู้จักใช้แต่สิทธิแต่ไม่รู้จักหน้าที่ เพราะฉะนั้นลูกหลานพยายามฝึกฝนความรู้สึกของตนเองนี้ให้มันรู้จัก หน้าที่ให้มันมาก ๆ ขึ้น อย่าให้รู้จักแต่ว่าเวลาเรามีความจำเป็นมากก็เรียกร้อง พอมีรัฐบาล รัฐบาลใดมีมือของไป แฉกรัฐบาลนั้นไม่ดี รัฐบาลใดเวลาไม่มันน้ำไม่เอาน้ำไปแฉก รัฐบาลนั้นไม่ดี หลวงพ่อไปแถวภาคกลางนี้ภาค กลางเขายังดีหน่อยนะ บ้านเขากระตือบกระตือบหลังคามุงจาก มีตุ่มน้ำวางรอบบ้าน ไปทางอีสานนี้บ้านหลัง ใหญ่หลังโตแต่มองหาตุ่มน้ำสำหรับเก็บน้ำฝนเอาไว้รับประทานน้ำแล้งไม่มีเลย เพราะฉะนั้นเมื่อฝนไม่ตกไม่ ลงนี้เราจึงพากันอด พอดแล้วก็พากันร้อง ร้องรัฐบาลไล่ไป แต่เวลาสุขสบายไม่คำนึงถึงว่ารัฐบาลเขาจะมี ความเดือดร้อนทุกข์ยากลำบากแค่ไหน เอ้า! เวลาทุกข์มากก็นึกถึงรัฐบาลให้รัฐบาลหาน้ำไปแฉกไปช่วย เพราะฉะนั้น **อดตาดี อดตนดี นาโด** พยายามช่วยตัวเอง คนที่จะช่วยตัวเองได้ต้องหมั่นขยัน คนหมั่นขยัน ก็ย่อมมีจิตใจกว้างขวางทำให้เกิดคุณธรรมคือความสามัคคี

ในความรู้สึก.....

- ไม่มีความรู้สึกว่ามีพินิจมีญาติ •

ในความรู้สึกของหลวงพ่อ ไม่มีความรู้สึกว่ามีพินิจมีญาติ เป็นบ้าน ไม่มีความรู้สึกว่ามีพินิจมีญาติ แต่ แสดงความรู้สึกไปตามมารยาท ใครมาปวารณาว่าเป็นญาติ เป็นพี่เป็นน้อง เป็นลูกหลาน ก็แสดงไป เขาจะ เล็กน่ารักน้อก็สบาย ๆ ใครมาบอกว่ารักก็รักเขา ถ้าเขาเลิกรัก เลิกนับถือก็ไม่มีความรู้สึกเสียใจสักนิด

พ่อของหลวงพ่อชื่อ นายพร แม่ชื่อ นางสอน อินทา อายุ ๔ ขวบ เมื่อพ่อตาย ไปอยู่กับปู่กับย่าที่ ตำบลลาดเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตาชื่อวงศ์ ยายจำชื่อไม่ได้ ปู่ชื่อคุณ ย่าชื่อซ้อ

พ่อปู่เป็นคนตอตนเขา เสียงนกเขาเพิ่นขันเสียงน้อยๆ ชาวบ้านเขาให้ฉายาว่า “ตาคุณนกเขาน้อย” มีญาติคนหนึ่งติดกัญชา พี่เขยของแม่อาโน้นแหละ ติดกัญชา เขาก็เลยให้ฉายาว่า “**สุดขี้ชา**”

ในวัยเด็กถึงแม้จะเป็นลูกกำพร้า แต่หลวงพ่อก็เป็นคนไม่ยอมคน ถ้าโดนรังแกก็สู้ลูกเดียว

ในด้านจิตใจก็มีแต่สู้ลูกเดียวไม่มีถอย ขนาดหัวมันสูงกว่าเราคืบหนึ่งนี้ไม่ยอมถอย หมอหนึ่งตัวใหญ่ เบื่อเริ่ม ตีกัน มันจับได้มันเอากำปั้นใหญ่ใส่หน้าท้องนี้ เราก็จุก มันก็จุกเหมือนกัน

พอถูกรังแก เราก็ตีมัน บางทีไล่พัฒน์จนกระทั่งมันขึ้นไปถึงบ้าน พ่อแม่มันจะมาช่วยลูกมันตี เราก็กระโดดบ้านหนีซิ จะอยู่ทำไม สมัยนั้นความคิดมันยังอ่อนอยู่ ถ้าหากว่าความคิดมันโตเป็นผู้ใหญ่ละ โอ๊ย! เผาบ้านเผาเมืองวอดวาย ร้ายนะหลวงพ่อไม่ใช่คนใจดีนะสมัยก่อน พอมันนึกขึ้นมาว่า “คุณเดียวในโลกวิวย” รังเข้าใส่เลย

พระคุณพ่อแม่

- บิดามารดาเป็นพระอรหันต์ของลูก บิดามารดาเป็นเนื่อนานบุญของลูก •

ถึงหลวงพ่อก็เป็นเด็กกำพร้าแต่พระคุณของบิดามารดาผู้ให้เกิดก็ประมาณค่ามิได้ หลวงพ่อคิดว่า พระคุณของบิดามารดาและคุณของท่านผู้มีคุณทั้งหลายสำคัญที่สุด...

สมเด็จพระลัสมาลัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่า **มาตาปิตุอุปฏฐานํ การอุปฐากบิดามารดาเป็นมงคลอันสูงสุด** เพราะบิดามารดาเป็นพระพรหมของลูก บิดามารดาเป็นพระอรหันต์ของลูก บิดามารดาเป็นเนื่อนานบุญของลูก เพราะฉะนั้น ชาวพุทธเราไม่ควรจะได้รู้จักพระสององค์นี้ก่อน

อย่างบางทีหลวงพ่อกเคยเห็นคนบางคนกำลังจัดของจะไปจังหันพระ ดาแก่ยายแก่แกมมองดูแล้ว “เออ! ของนี้น่าอร่อย แม่ขอกินหนอยได้ไหม” “ไม่ได้ ไม่ได้ ฉันจะเอาไปวัด” บาบ **เพราะฉะนั้น ให้ถือคติเสียว่า เรามีมือสองข้าง วันหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะยกขึ้นไหว้ใคร ต้องยกขึ้นไหว้พ่อแม่เราก่อน** ถึงแม้ว่าท่านไม่ได้อยู่ด้วยก็ตาม พอตื่นจากที่นอนมา พนมมือสองข้างขึ้น สาธุ... ข้าพเจ้าไหว้พ่อแม่ ทำทุก ๆ วันเป็นสิริมงคล ถ้าหากว่าท่านอยู่ต่อหน้าเรา ก่อนจะไปทำงานทำการก็ยกมือขึ้นไหว้หรือกราบตักท่านก่อน เพราะว่าออกไปข้างนอก แม้เราจะต้องไปพบเพื่อนฝูง ผู้หลักผู้ใหญ่ เราจำเป็นต้องยกมือขึ้นไหว้ เพราะฉะนั้นในวันหนึ่ง ๆ เราต้องยกมือขึ้นไหว้พ่อแม่เราก่อน ถ้ามีของอุปโภคบริโภคต้องยกประเคนให้พ่อแม่เราก่อนก่อนที่จะเอาไปให้คนอื่นหรือถวายพระก็ตาม ต้องมีส่วนแบ่งให้พ่อแม่แม่

เราไหว้พ่อไหว้แม่ไม่ได้ อย่าไปไหว้พระ ถ้าพ่อแม่ของเรายังไม่อัม อย่าไปเที่ยวหาเลี้ยงพระให้อัม ของดี ๆ ขนไปให้พระกินหมด ให้พ่อแม่อดอยาก นีตคนรกก้นหมด

ถ้าหากว่าใครจะเลี้ยงดูพ่อแม่ของตนเองให้มีความสุขสบายจริง ๆ แม้ว่าเราจะมีทรัพย์สินสมบัติมากมายก่ายกองในโลกนี้ เรามอบทรัพย์สินสมบัติบรรดาที่เราได้อยู่ไปประเคนให้พ่อแม่ให้แม่ทั้งหมด หรือว่าเราอาจจะเอาพ่อเอาแม่ของเราไป เอาพ่อนั่งบนป่าข้างหนึ่ง เอาแม่นั่งบนป่าข้างหนึ่ง เอาศีรษะของเรารองรับสำหรับเครื่องอุปโภคบริโภค เมื่อเวลาท่านหนักเบาให้ท่านถ่ายรดตัวเราลงไป ทำอยู่อย่างนั้นจนตลอดชีวิต ก็ไม่ถือว่าเป็นการสนองพระคุณของท่านให้ถึงจิตถึงใจหรือถึงที่สุดได้ แต่ที่เราสอนพระคุณของท่านให้ถึงที่สุดได้มันง่ายนิดเดียว ถ้าจะทำง่ายนิดเดียว ที่ว่าง่าย ทำอย่างไร ถ้าเรายังอยู่ในการปกครองใกล้ชิดพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่บอกว่า อย่านะลูก หยุดทันที อย่านะ หยุดทันที ทำไม่ถึงต้องหยุด พ่อแม่บางคน ถ้าหากเห็นว่าลูกของตนไม่อยู่ในโอวาทคำสั่งสอน ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน ทำอะไรเอาแต่ใจตัวเอง บางทีถูกว่ากล่าวตักเตือน เดินลงสันเท้าตึง ๆ หนีไปต่อหน้า พ่อแม่บางคนใจอ่อนแกลมเป็นโรคหัวใจด้วย ประเดี๋ยวคนแก่ก็

หลวงพ่อเทียน

เป็นลมชักตาย หรือไม่ตายก็สลับไป ถ้าเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้น **อนันตริยกรรม** นี่คือนันตริยกรรม อนันตริยกรรมมี ๕ อย่างคือ ๑.ฆ่าบิดา ๒.ฆ่ามารดา ๓.ฆ่าพระอรหันต์ ๔.ทำสงฆ์ให้แตกจากกัน ๕.ยังพระโลหิตของพระพุทธเจ้าให้ห้อเลือด

ฆ่าบิดามารดาเป็นอนันตริยกรรม

- ลูกเอ๊ย ! หนีไปไกล ๆ พ่อแม่แก่แล้ว ไม่ต้องเป็นห่วง •

ท่านพระโมคคัลลาน์ว่าพ่อแม่ ท่านไม่ให้ตายหรอกนะ อย่าไปเข้าใจผิด ท่านหลงเชื่อคำภรรยา ที่ไม่ชอบพ่อแม่ของท่าน ภรรยาของท่านยุยงส่งเสริมบอกว่า “ถ้าเอาตาแก่ยายแก่สองคนอยู่ในบ้าน ฉันจะไม่อยู่ ฉันจะกลับไปอยู่กับพ่อแม่ของฉัน” ในช่วงนั้นท่านหลงรักเมียมากเกินไป ไปหลงเชื่อเมีย ก็เอาบิดามารดาบรรทุกใส่ล้อเกวียนขับเข้าป่าไปเลย พอไปถึงป่ารก ก็ทำไปจอดเกวียนเอาไว้ แล้วก็ทำที่เหมือนโจรวิ่งออกมาจากป่า ส่งเสียงร้อง เอมัน ๆ แล้วก็มาทูปพ่อแม่ โดยเจตนาคือหวังให้ตายนั้นแหละ แต่บังเอิญคุณแม่ของท่านก็พูดขึ้นมาว่า “ลูกเอ๊ย! หนีไปไกล ๆ พ่อแม่แก่แล้ว ไม่ต้องเป็นห่วง เจ้าเอาตัวรอดเถิด เจ้ายังไม่ค่อยยังหนุ่ม” พอได้ยินเท่านั้นใจอ่อนเลย พอใจอ่อนลงก็ทำที่วิ่งหนีไป แล้วก็ย้อนกลับมาบอกลบโยนพ่อแม่ แล้วก็นำกลับไปบ้าน “เฮอะ ระหว่างคนรักกับพ่อแม่ ฉันต้องเลือกเอาพ่อแม่ของฉันเด็ดขาด เธอจะอยู่หรือไม่อยู่ไม่สำคัญ ขอให้ฉันมีพ่อแม่อยู่คู่ชีวิตของฉันต่อไปพอใจแล้ว” แต่กระนั้น แม้ท่านยังไม่ได้ทำให้พ่อแม่ถึงขนาดล้มตาย เพียงแต่ทูปให้เจ็บเท่านั้น บาปเป็นอนันตริยกรรม ไปเวียนว่ายเกิดอยู่ในนรกไม่รู้กี่ครั้งก็ทน จนกระทั่งเกิดมาศาสนาพระสมณโคตมจึงได้ชวนมาอุปสมบท ได้สำเร็จพระอรหันต์ พอได้สำเร็จพระอรหันต์แล้ว พอจนท่านจะนิพพานก็ถูกโจรทูปเสียจนกระดูกแตก จนได้เข้ามาบนประสาธน์กระดูก เหาะมาทูลลาพระพุทธเจ้าเพื่อนิพพาน อันนี้คือเศษของกรรม เศษของกรรมที่มันยังเหลืออยู่เพียงเล็กน้อย

เรื่องของอนันตริกรรมนี้มีมันเป็นกรรมหนัก ถ้าใครทำในชีวิตนี้ ชาตินี้เป็นอันหมดโอกาสที่จะได้บรรลุมรรคผลนิพพาน แต่ว่าชาติต่อ ๆ ไปนั้นไม่เป็นอุปสรรค เพราะฉะนั้น กรรมหนักที่เราควรระมัดระวังอย่าประทุษร้ายพ่อแม่ของตน การประทุษร้ายนี้ ประทุษร้ายทูปตีทางกายหรือทำให้เจ็บช้ำ ประทุษร้ายทางใจหมายความว่าทำให้เจ็บอกเจ็บใจหรือช้ำใจ หรือทำให้เสียใจ เพราะฉะนั้น ให้ถือคติเอาไว้ว่า **ถ้าผู้ใดจะรักเคารพบูชาพ่อแม่ของตนจริง ๆ ในเมื่อท่านบอกว่า “อย่า” แล้ว “หยุด” ทันที** ถ้าหากสิ่งนั้นเรายังไม่พอใจ เอาไว้โอกาสหลังใจดี ๆ มาคุยกับท่านเพื่อเอาอกเอาใจท่าน อันนี้เป็นหลักอันหนึ่งที่ชาวพุทธเราต้องยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติ อันนี้เป็นการปฏิบัติกับพ่อแม่

ตามหาแม่

- ตอนอายุ ๗ ขวบ ถามเข่าว่าแม่อยู่ไหน เขาตอบว่าแม่ตายแล้ว •

เขาโกหกว่าแม่ตายแต่อายุ ๗ ขวบ ถามว่าทำไมถึงต้องโกหก ถ้าบอกว่าแม่ยังอยู่กลัวว่าเราจะไป

หลวงพ่อ

หลวงปู่มั่น สุริยทนต์

หลวงพ่อทอง

ตามหา หลวงพ่อจากแม่มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๘ เพิ่งไปค้นพบญาติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ ตอนนั้นหลวงพ่อยุ่ อายุ ๓๒ ปีถึงได้รู้ว่าโยมแม่ยังไม่ตาย เขามอบอกว่าแม่ท่านพึ่งตายไปได้ ๒ ปีนี้เอง ตอนนั้นเขาอพยพมาอยู่บ้าน แก่งมะกรูด อำเภอชัยบาดาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ชัยบาดาลตรงที่มันเป็นทุ่งข้างถนนตัดผ่านไปม่วงค่อมมันเป็นตง หนาขึ้นท่วมหัว ยังนึกถึงพระคุณของยายพลับที่แก่พาไปเจอน้ำ ก่อนไปไปพักอยู่ที่เจ้าคณะอำเภอในอำเภอ ชัยบาดาลแล้วก็ไปติดต่อตำรวจ ตำรวจเขาบอกว่าเขาจะพาไป ก็เลยบอกว่าไม่ต้อง ขอความกรุณาให้ ตำรวจนี้ส่งข่าวก็แล้วกันเดี๋ยวเขามาเอง ที่นี้น้ำแกก็กว้างขวางในวงข้าราชการแก่รู้จักหมด จัดเป็นนักเลง โตคนหนึ่งในหมู่บ้านนั้น ถ้าแขกต่างบ้านไปแล้ว ไปพักที่บ้านนายมี สบายนอนหลับสบาย ไปอากาศก็หนาว เจ้าคณะอำเภอก็ยากจน ไปก็มีแต่ไตรจีวร ท่านอุตส่าห์เปลื้องสังฆาฏิของท่านมาห่มให้ เดียวนี้ท่านมรณภาพไปแล้ว อำเภอชัยบาดาลเดี๋ยวนี้มันเปลี่ยนไปเป็นอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

พบหลวงปู่มัน

- ได้กราบหลวงปู่มันตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ •

หลวงพ่อก็คือที่สระบุรีต้องระหกระเหินมาถึงสกลนคร บ้านโคกพุทรา แต่หมู่บ้านแห่งนี้ก็เป็น ที่ที่ปรมาจารย์แห่งวงการฐานะเวียนอุตรคัมผ่านมาภาวนาอยู่บ่อยครั้ง และในเขตรัศมีไม่ห่างไกลกันนัก ก็เป็นตงข้างตงเสือ มีแม่น้ำลำธารเหมาะแก่การหลีกเร้นภาวนา เป็นที่ลี้ภัยยะสยดสบายสำหรับพระผู้ ไม่ต้องการความยุ่งเหยิงวุ่นวายซึ่งก่อให้เกิดกิเลสมีการคลุกคลีเป็นต้น หลวงพ่อจำได้ว่าเคยไปกราบพระ อาจารย์มัน ในงานศพอาจารย์สอน ที่วัดบ้านหนองดินดำ ตอนนั้นหลวงพ่อยุ่เพียง ๘ ขวบ แต่ไม่ ทราบว่าเป็นปี พ.ศ. เท่าใด คงจะประมาณ ๒๔๗๑-๒๔๗๒ อยู่ในระยะนี้

เสียชีวิต

- ไม่มันทับคอเรา เราเกือบคอหักตาย •

ชีวิตเด็กบ้านนอกมันต้องต่อสู้มาก วัน ๆ ทำแต่งาน ไม่มีเวลาไปวิ่งเล่นเหมือนเด็กทั่ว ๆ ไป ชี้เกียจ ชี้คร้านเขาถูกเหยียดหยาม กลางวันฤดูฝนต้องทำนา กลางคืนหาปูหาปลาหากบหาเขียด นอนตื่นตีกลูกเข้า ลูกขึ้นมาดำข้าว ครกสมัยนั้นเป็นครกกระเดื่องใช้เท้าเหยียบขึ้นเหยียบลง ตื่นขึ้นมาดำข้าวเกือบจะทุกวัน จนชาวบ้านเขาพูดกันว่า “เสียขรกอ้อพรมันดำข้าวอีกแล้ว พวกลูได้ยินไหม ถ้าได้ยินก็พากันตื่นได้แล้ว”

เราเป็นเด็ก ๆ แต่ต้องทำงานแบบผู้ใหญ่ วันหนึ่งเรากับไอ้ใบเพื่อนกัน ตอนนั้นรู้สึกว่อายุ ๙ ปี ๑๐ ปี ตอนไม่มันหักขวางทางที่ทำนา แยกตอนไม่ออก ไอ้ใบมันก็บอกเราว่า หามเอาตีกว่านา อย่าแยก เอา ถ้าแยกมันหัก ไอ้เรามันแน่ใจในตัวเอง ก็พยายามแยกขึ้นบ้า ขึ้นมาได้แล้วเดินโซซัดโซเซ ขาดวัดปิด เควีงล้มลง ไม่ทับคอ ไอ้ใบมันก็วิ่งมาจดอก ไม่มันทับคอเรา เราเกือบคอหักตาย นี่แหละชีวิตมันเป็นของ ไม่แน่นอนอย่างนี้ มีเกิดมันก็ต้องมีแก่ มีเจ็บ มีตาย ชีวิตมันก็มีเท่านี้เอง

• จูเห่าเลี้ยงข้ามตัว •

มีอยู่ครั้งหนึ่งไอ้เราไปนอนอยู่ข้าง ๆ ลอมฟางกลางทุ่งนา เวลานั้นก็เอาฟางมาปูนอน พอล้มตัวลงนอน จูเห่าตัวเบ้อเร่อมันเลื้อยมาข้าง ๆ แล้วก็เลื้อยข้ามตรงกลางตัวเราพอดี ทั้งกลัวทั้งสั่นแต่สติไม่ขยับเขยื้อน ถ้าขยับเขยื้อนงูมันตกใจมันจะฉกเอาได้ มันก็ค่อย ๆ เลื้อยไปผ่านไป เราก็ดูอยู่ นี่พูดถึงเรื่องสติ สมานี่ มันมีมาตั้งแต่ด่อน้อย ๆ แต่ตอนนั้นเราไม่รู้ว่าเป็นสติเป็นสมานี่เพราะมันเกิดขึ้นเอง

ความยากลำบาก

• ไม่ใช่ทุกข์มากถึงไม่มีอยู่มีกินนะ •

หลวงพ่อบอานิสสงส์ของความยากลำบาก ไม่ใช่ทุกข์มากถึงไม่มีอยู่มีกินนะ นาเราก็มี ควายเราก็มี เกือบ ๑๐ ตัว แต่การได้ไปวิ่งเล่นเหมือนคนอื่นเขาไม่มี กินก็ต้องเป็นเวลา นอนเป็นเวลา มีอยู่ตอนหนึ่งขณะนั้นหลวงพ่อยังไม่ได้เข้าโรงเรียนถูกงูพิษกัด ตอนนั้นเกือบจะตายไปเหมือนกัน กัดที่เท้า เท้าบวมเป่งเจ็บปวดทรมานมาก เน่าจนเป็นหนองไหลเยิ้มต้องคอยให้น้อง(บัวลิ)เช็ดให้ เลี้ยงควายด้วย มีควายที่เลี้ยงชื่อว่า “อีกัน” คือหางมันขาด ๆ วัน ๆ ตัวนุ ๆ ก็เลยเรียกมันว่าอีกัน เลี้ยงมันมาก็รักมัน มันก็คำคุณดีออก ลูกตก

ตอนเป็นเด็กทุกข์ยากลำบากเกือบตายก็มีเรื่องงูกัดนี่แหละ ส่วนเรื่องอื่น ๆ ก็พออดพอนได้ งูกัดในสมัยนั้นหยูกยาที่หายาก ที่หายได้นั้นก็หายไปตามธรรมชาตินั่นเอง หายเพราะความอดความทน ไม่ได้หายเพราะหยูกยาอะไร มีรากไม้ใบไม้ก็นำมาฝนกินบ้าง ใช้ทาบ้าง

ตอนนั้นเป็นเด็กเล็ก ๆ กลางวันก็ไปเที่ยวข้าวช่วยอา เราก็เที่ยวไปตามประสาเด็ก ๆ อาออกมาเจอเข้า ก็ดุด่าเอาไว้ว่า “ทำไม มึงเที่ยวได้น้อยแท้” ไอ้เราเป็นเด็กก็กลัวก็หนีไปเพราะตอนนั้นมันไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไรจริง ๆ เป็นเด็กเล็ก ๆ แต่ต้องทำงานแบบผู้ใหญ่ ทำผิดพลาดก็ถูกแม่อาชาดุด่าเอา

ตอนเช้าเอาควายออกจากคอกไปล่ามไว้กลางทุ่งนา ทุ่งนาห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๓ กิโลเมตรเสร็จแล้วถ้าเป็นฤดูทำนาจะไปช่วยเขาปักดำนา ถ้าเป็นฤดูเก็บเกี่ยวก็ไปช่วยแม่อาเขาเกี่ยวข้าว เวลาพลบค่ำกลับบ้านก็ไล่ควายกลับบ้านด้วย กลับไม่ได้กลับไปตัวเปล่า ต้องหาบฟืนกลับบ้านด้วย พอมาถึงบ้านเอาควายเข้าคอกเสร็จแล้ว ก็ตักน้ำห่านน้ำใส่ตุ่มใส่ไหไว้ให้ดื่ม ถ้ากระอย่างอื่นเสร็จก็นั่งข้าว ก็มีอะไรทำอยู่เสมอ ๆ ไม่ได้ขาดจนกว่าจะได้มาออกบวช

แผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์

• เปิดใบไม้ใบเดียวมีกินบออยู่สี่ห้าตัว •

สมัยหลวงพ่อบเป็นเด็กเป็นเล็ก ผืนแผ่นดินเรานี้เหยียบไปตรงไหนมีแต่ของกิน จะกินกบไปเปิด

ญาติพี่น้องของหลวงพ่อบุญ

(นางบัวผ่อง อินทหา เป็นเด็กกำพร้าที่ถูกนำมาเลี้ยงร่วมกับหลวงพ่อบุญสมัยเด็ก ที่ ๑ จากซ้าย)

ไบพลางออกมาไบเดียว กบอยู่ในนั้นมียูสืห้าตัว เปิดไบไม้ไบเดียวมีกบยูสืห้าตัว ไบไม้ที่มันแซ่หน้าปิดอยู่นั้น ไบใหญ่ ๆ เอาลุ่มไปครอบลงที่เดียวเอาปลามาแกงได้ แต่เดี๋ยวนี้แม่น้ำใหญ่ ๆ โต ๆ หาดปลาจะตื้นน้ำไม่มี คนที่อยู่ใกล้ฝั่งแม่น้ำถึงคราวมันจะกินปลา มันก่อไฟต้มน้ำร้อนไว้แล้ว มันพายเรือไป เอาไม้พายตีน้ำพัวะ ๆ ปลา มันกระโดดเข้าในเรือมัน ตีไม้พายสองสามที่เท่านั้นเอาปลามาแกงกินได้ทั้งครอบครัว เดียวนี้ทอดแห ทั้งวันได้ปลาไม่พอครึ่งกิโล นี่บ้านเมืองมันเปลี่ยนแปลงไปหมดเวลานี้ อยากกินกบเลี้ยงกบกิน อยากกินปลา เลี้ยงปลากิน ไปหาเอาตามห้วยหนองคลองบึงอย่างเดิมไม่ได้แล้วเวลานี้ ไปก็ไปเจอแต่มลพิษ

ความมุมานะของเด็กกำพร้า

- เกิดห่อถอยมาก็ฝึกถึงคำดูถูกดูหมิ่นของเพื่อนบ้านมากระตุนเตือน •

ชีวิตของเรามันดำเนินมาตามประสาของเด็กบ้านนอกซึ่งไม่มีใครสนับสนุน กระเลือกกระสนมา ด้วยลำแข้ง สมัยเป็นเด็กกำพร้าอนาถาอยู่กลางบ้าน จะขึ้นบ้านใครเขาก็ปิดประตู บางทีญาติผู้ใหญ่เห็นเราก็ดูฟูฟ่า ๆ เวลามันเกิดห่อถอยมาก็ฝึกถึงคำดูถูกดูหมิ่นของเพื่อนบ้านมากระตุนเตือน เราจึงมาทำลายตัวเอง เพราะคนอื่นเขาถูกดูถูกดูหมิ่นได้อย่างไร เราต้องเหนือกว่าเขา แล้วลงผลสุดท้ายมันก็มาเป็นอยู่อย่างนี้

มันก็เหนือกว่าเขาจริง ๆ กระโดดลงจากหลังควายมา มานั่งรถ... แล้วไปไหนมาไหนมีแต่คนยกมือไหว้ ชื่อเสียงโด่งดังทั่วประเทศ นอกจากจะดังในประเทศแล้วมันยังดังไปถึงต่างประเทศ ทั้ง ๆ ที่เราไม่ได้ไปต่างประเทศ เพื่อนฝูงมาชวนไปเผยแพร่ศาสนาต่างประเทศ มีเพื่อนคนหนึ่งบอกว่าไม่ต้องไป หนังสือของท่าน เทปของท่าน ไปดังก้องโลก ชาวพุทธไปถึงไหนมันดังไปถึงนั้น ไม่ต้องไปให้มันเมื่อย..หลวงพ่อบอกสิ่งที่คนอื่นเขาลบหลูดูหมิ่นมาเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนใจให้เกิดทะเยอทะยาน สอนตัวเองให้เป็นผู้มักใหญ่ใฝ่สูงในทางที่ดี ยังมีใครมาดูถูกเหยียดหยามเท่าไร ยังต้องกระตือรือร้นเอาชนะจิตใจเขาให้ได้

พระที่เมืองโคราชนี้ สมเด็จพระธีรญาณ ๖ วัดจักรวรรดิ ๖ เป็นเด็กกำพร้ามาเหมือนอย่างหลวงพ่อกับเหมือนกัน อาศัยพี่สาวอยู่ พี่เขยก็รังแกข่มเหง พอเสร็จแล้วท่านก็ไปบวชเป็นสามเณร ไปเรียนหนังสือได้เปรียญ ๙ ประโยค เป็นเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส ในที่สุดได้เป็นสมเด็จฯ เพราะฉะนั้นเราต้องมีความทะเยอทะยานเอาชนะเขาให้ได้

ชีวิตลำเค็ญ

- บางทีกินข้าวอยู่ดี ๆ เขาไล่ออกจากสำรับ •

ชีวิตของเด็กกำพร้านี้ไม่ต้องอธิบายก็ได้ มันไม่มีอะไรดี เพื่อนฝูงชาวบ้านเขาก็ดูถูกเหยียดหยามโดยที่สุดแม้แต่ญาติผู้ใหญ่ของเราเองเขาก็ยังไม่สนใจ หลวงพ่อกับ...ถึงขนาดที่ว่า บางทีกินข้าวอยู่ดี ๆ เขาไล่ออกจากสำรับ ก็ยังเคยมีเลย บางทีคล้าย ๆ ว่าเขากลับแกล้ง เวลาค่ำมืดให้เราไปต้อนวัวต้อนควายเข้าคอกคนเดียว ที่นี้เด็กอายุ ๑๒-๑๓ ปีมันก็เกิดความกลัว แล้วบริเวณบ้านที่อยู่เนี่ย มันป่าข้างดงเลื้อยทั้งนั้น ถ้าเราชวนน้อง ๆ ไปด้วย เขาก็หาว่าเกี่ยง ใช้งานแค่นี้ไม่ได้ มีงูเห่าจากบ้านกู คุงเข้ากราบลงต่อหน้าพี่ลานบ้าน ขอเวลาอีก ๖ เดือน เพราะตอนนั้นเรียนอยู่ประถม ๖ ยังเหลืออีก ๖ เดือนจะจบ

การศึกษา

- ครูยุคก่อนกับยุคนี้ก็ไม่เหมือนกัน •

พอเรียนจบแล้ว พอรู้ว่าสอบประถม ๖ ได้ เดินเข้าวัดเลย บวช หลวงพ่อบอกบ้านไป ๖ ปี ไม่เคยกลับไปเยี่ยมบ้าน อาสาไว้เวลาเขาคิดถึงเขาก็บ่น..เออ!!..เนาะ ใจดำขนาดนี้หลาน

เข้าโรงเรียนครั้งแรกอายุ ๗ ขวบ (พ.ศ. ๒๔๓๑) เรียนที่ร.ร.ประชาบาลวัดไทรทอง บ้านเล่า ต.ตาลเนิน อ.สว่างฯ จ.สกลนคร สมัยนั้นเรียกอำเภอบ้านหัน ออก พ.ศ. ๒๔๓๙ จบ ป.๖ (ในเมืองมี ป.๔ แล้วขึ้น ม.๑ แต่บ้านนอกก็ไม่มีมัธยม เขาเอาเกณฑ์ ๑๔ ปี) อาจารย์ที่เป็นอาจารย์สอนชื่ออาจารย์ชาย ตอนนั้นอายุท่านก็ประมาณ ๒๐ กว่า ๆ ในบรรดาเด็ก ๆ ไม่มีใครฉลาดเกินหลวงพ่อกับ รุ่งหลวงพ่อกับคนหนึ่งไปสอบ ป.๗ อายุุน้อย หลวงพ่อกับ สอบ ป.๖ ในช่วงที่เรียน ป.๕-ป.๖ ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนมีแต่สอนหมู่เวลาอยู่ในห้องเรียน เราก็เป็นครู มันทำอะไรเราไม่ได้ เวลาออกมานอกห้องเรียน คนไหนถูกตี มักจะรุมชก บางทีมันดำ “บักครูคันทา บักครูชู้กระตึก” (ชู้กระตึก ภาษาอีสานหมายถึง พยาธิ)

โรงเรียนที่หลวงพ่อเคยเรียนสมัยเป็นเด็ก

ครูยุคก่อนกับยุคนี้ก็ไม่เหมือนกัน ครูยุคก่อนกับลูกศิษย์ลูกหาที่เหมือนพ่อเหมือนลูกกัน ลูกศิษย์จะไปทำอะไรไหนอย่างไร แท้กันไป ครูก็ไปคุ้มไปครองคอยดูแลทุกข์เหมือนๆ พ่อเหมือนลูก แต่เวลาจะลงโทษก็.. เอามา เอามายืนสอนอยู่หน้าที่ประชุม ที่นี้ไอ้พวกเจ้านักเรียนก็คล้ายๆ จะสมน้ำหน้า ครูก่อนจะลงโทษนักเรียนนี้.. นักเรียนทั้งหลายเห็นสมควรจะลงโทษเขียนกี่ที นักเรียนเจียบ ๑๒ ที สมควรไหม.... เจียบ! ๖ ที สมควรไหม....เจียบ! ๓ ทีสมควรไหม ยกมือพริบ! มันกลัวว่าเวลาถูกตีมันมันง ที่นี้ถ้านักเรียนคนไหน.. ๑๒ ทีสมควรไหม ถ้ามันยกมือละก็ เพื่อนมันนับไว้เลย พอไอ้เวรนั้นทำผิดละก็โดนทุบยกมือให้

• เล่าเรื่องเพื่อนนักเรียน •

เมื่อก่อนนี้เพื่อนนักเรียนคนหนึ่ง สมัยหลวงพ่อเรียนหนังสืออยู่ชั้นประถม ถูกเพื่อนอีกคนมันหาว่าขโมยดินสอดำ มันคุยมันบอกว่าหน้าอย่างกูไม่ขโมยดอกขนาดดินสอดำ ถ้ากูจะเป็นขโมยขโมยข้าง ถ้ากูจะเป็นนักปล้นกูจะปล้นธนาคาร กูจะขโมยรถยนต์ ดินสอดำกูไม่ขโมยหรอก เสียเกียรติ มันว่า.. เด็กน้อยมันว่า ไอ้เราเป็นเพื่อนกันก็ยังไม่กล้า ๗ มาเดี๋ยวนี้มันเป็นไปได้แล้ว คนขโมยรถยนต์ ขโมยข้าง เมื่อก่อนขโมยวัวควายไปฆ่า เดียวนี้ขโมยไปได้จนกระทั่งข้าง ข้างแถวสุรินทร์เห็นไหม มีแต่ข้างข้างด้าน ๗

เรียนโรงเรียนวัด

• สมัยก่อนโรงเรียนอาศัยศาลาวัด •

หลวงพ่อเรียนหนังสือโรงเรียนวัดไพรทอง โรงเรียนหลวงพ่อนี้ วันโกนเรียนครึ่งวัน วันพระใหญ่

หยุดเต็มวัน ไม่ได้หยุดวันเสาร์กับอาทิตย์เหมือนในเมือง เพราะสมัยก่อนโรงเรียนอาศัยศาลาวัด วันพระ
พระต้องใช้ศาลาของท่านทำกิจกรรมทางศาสนา พวกเรานักเรียนนี่ก็ต้องหยุด เพราะท่านจะใช้สถานที่
ของท่าน

• เป็นครูตั้งแต่ ป. ๕ •

หลวงพ่อก็ได้รับเลือกให้เป็นครูตั้งแต่ ยังเรียนไม่จบ ป.๖ หลวงพ่อเป็นครูตั้งแต่ ป.๕ สมัยก่อนเขา
กำหนดให้เรียนถึงอายุ ๑๔ ปี เรียนจบไม่จบเขาให้ออก ที่นี้หลวงพ่เรียนจบ ป.๔ แต่อายุ ๑๒ ปี เขาก็ให้
เรียนต่อตามความสมัครใจ นับเป็น ป.๕ หลักสูตรต่างๆ เหมือนมัธยม ๑ แต่ไม่มีภาษาอังกฤษเพราะไม่มีครู
สอน บางทีก็มีพระมาช่วยสอนด้วย ตอนเรียน ป.๕ ก็เป็นครูด้วย เป็นนักเรียนด้วย เวลาครูท่านให้เรียน
วิชาอะไร ท่านก็มาอธิบายให้นิดหน่อย ส่วนใหญ่อ่านหนังสือเอาเอง เวลาสอนต้องสอนทุกวิชา โอ้ย...มันจะ
ไปยากอะไรระดับประถมนี้ สอนให้อ่าน สอนให้เขียน แล้วก็สอนให้ทำเลข... สมัยเรียนหลวงพ่ไม่มีวิชาใด
เก่ง ไม่มีวิชาใดอ่อน แต่ไม่เก่งหมดทุกวิชา แต่ก็เอาตัวรอดได้ทุกวิชา รู้สึกว่าหลวงพ่ไม่เก่ง...แต่ก็มีสมาธิ
มาตั้งแต่เด็ก

นิมิตถึงพุทธพจน์กระตุณเดือน

• ร้องให้ทำไม ก่อนหินมันจะกลิ้งมาทับหัว •

มันมีสิ่งประหลาดอยู่อย่างหนึ่งเท่าที่สังเกตมาตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก ๆ เวลาเจ็บป่วยมาเมื่อไรนี้ จิตมัน
จะสว่างลงไปแล้วมันจะฝันเห็นเป็นก้อนหินกลิ้งมาทาง ๔ ทิศ มันจะมาบดเอา แล้วตกใจร้องทุกที ประเดี๋ยว
ร้อง ๆ เวลาตื่นขึ้นมา อาแก่ถามว่า “ร้องทำไม”

“ก้อนหินจะทับหัว”

จนแก่รำคาญ “หินมืดได้ข้านี้จะสับหัวแก ที่หลังอย่าร้องสิ”

“ไม่ได้ตั้งใจร้อง มันร้องเอง ถ้ารู้ตัวอยู่ใครจะไปร้อง”

ที่นี้พ่มาได้เรียนแปลบาลี ไปเจอ ปพฺพโคปมคาถา

ยถาปี เสลา วิบุลา	นภ อ่าหจุ ปพฺพตา
สมนฺตา อนุปริเยยุ	นิปโปเณตา จตุทฺทิสา
เอวํ ชรา จ มุจฺจ จ	อภิวตฺตนฺติ ปาณินฺ ๑

แปลความหมายว่า **ภูเขาทั้งหลาย ล้วนแล้วด้วยหิน อันไพบูลย์ สูงจรดฟ้า กลิ้งบดล้นมาโดย
รอบทั้ง ๔ ทิศ ให้แหลกลาญไปแม้ฉันใด มัจจุราชคือความแก่และความตาย ย่อมบดขยี้ครอบงำสัตว์
ทั้งหลายให้แหลกละเอียดไปฉันนั้น**

ที่นี้พ่มาแปลหนังสือนี้ แปลบาลี พ่มาเห็นพระสูตรนี้มันก็ยิ่งภูมิใจใหญ่ จึงนึกว่าตัวเองนี้มีอดีต
ไม่จั้นมันคงไม่เป็นอย่างนี้

เป็นเพื่อนกับท่านอาจารย์วันสมัยเป็นเด็ก

- ท่านบวชก่อนแต่ในปีเดียวกัน ท่านบวชก่อนเดือน •

อาจารย์วัน (วัน อุตตโม) นี่เล่นกันมาตั้งแต่เป็นเด็ก อยู่คนละบ้าน อาจารย์วันอยู่บ้านตาลโกน แต่นานท่านอยู่ติดหมู่บ้านเรา เอาควายเอาไว้เลี้ยง.. ต่ำเก่ง.. ท่านบวชก่อนแต่ในปีเดียวกันนั้นแหละ ท่านบวชก่อนเดือน ไม่เคยได้จำพรรษาด้วยกัน หลวงพ่อบวชแล้วก็หนีมาเมืองอุบลฯ ไม่ได้เจอใครอีกแล้ว มาเจอกันตอนบวชเป็นพระแล้ว

สมัยที่หลวงพ่อยังเป็นเด็กอยู่ อาจารย์เคยเล่าให้ฟังว่า ท่านขึ้นไปบนภูเขาตรงวัดอาจารย์วันนี่แหละ แลวนั้นเขาเรียกว่าถ้ำพระ ในถ้ำนั้นมันมีพระพุทธรูปเงิน พระพุทธรูปทอง ท่านขึ้นไปไหว้พระ ท่านไปเห็นพระพุทธรูปฐานนอนตายที่ปลายหิน บาดตั่งเอาไว้ทางด้านศีรษะ แล้วผ้าครองของท่านก็ตั้งวางอยู่ ร่างกายของท่านนอนห่มจีวรอยู่ แต่กะโหลกหลุดออกมาจากกันแล้ว โดยไม่มีใครไปพบ ที่นี้ท่านอาจารย์ไปเห็นเข้าท่านก็เลยหาหินหาอะไรมาทำมาปากีสพ แล้วเก็บเอากะโหลกท่านไปเก็บเอาไว้ในถ้ำ นั้นเรียกว่าท่านยอมตาย เมื่อก่อนนี้มันมีแต่ป่าช้าดงเสือทั้งนั้น แล้วที่นี้พระตายแล้วสัตว์ไม่ไปกิน ก็คงเป็นเพราะบารมีของท่าน อย่างน้อยอีแรง อีก จะต้องมาเจอกัน อันนี้ทุกสิ่งทุกอย่างยังปักติดอยู่ แต่ว่ากระดูกหลุดออกจากกันเป็นท่อน ๆ

ความยุติธรรมบนแผ่นดิน

- เพราะฉะนั้นผู้ปกครองต้องมีจิตใจเที่ยงธรรม •

สมัยหลวงพ่อบุญเป็นเด็กน้อยนี่ เรียนหนังสืออยู่ประถม ๖ ไปเห็น ปี คือใบเสร็จ ใบเสียส่วยรัชชูปการของอา เมื่อก่อนนี้ราษฎรทั้งหลายนี้เสียเงินรัชชูปการเพียง ๓ บาท แต่ละครายหัวชายฉกรรจ์ ไปอาณานิคมในนั้น นายเคียบ อินหา สัญชาติลาว บังคับไทย นี่ยังเป็นอยู่นะ เปลี่ยนการปกครองสมัย พ.ศ. ๒๔๗๕ ในสมัยที่พระยามโนปกรณ ๙ เป็นนายก หรือพระยาพหล ๙ เป็นนายก ก็ยังสัญชาติลาว บังคับไทยอยู่ พอมาถึงสมัยของ จอมพล ป. แก้ไขรัฐธรรมนูญใหม่ คนไทยมีหนึ่งเดียวไม่แบ่งแยก จึงลบคำว่าสัญชาติลาว บังคับไทย มีแต่สัญชาติไทย บังคับไทย นี่ถือพระพุทธศาสนา

...ใครไปซื้อหนังสือ ดิโด ที่ในหลวงทรงแปลออกมานั้นจะรู้ข้อเท็จจริง เพราะฉะนั้นผู้บริหารประเทศชาติบ้านเมือง ทำอย่างไรประชาชนคนไทยจะเข้าใจกันดีว่าเราคือสายเลือดเดียวกัน นี่ปัญหาใหญ่มานอยู่ตรงนี้ ถ้าหากยังรู้สึกแบ่งแยกกันอยู่แล้ว ถึงบางยุคบางสมัยเด็กเล็กมันมีการศึกษาดีขึ้น ะ..คุณลาวคุณนี้เขมมลาว กุบแมนคนไทยนี้หว่า ประเดียนมันก็ก่อการปฏิวัติแบ่งแยกดินแดนขึ้นมา บ้านเมืองก็วุ่นวายใหญ่เลยละ

เพราะฉะนั้นผู้ปกครองต้องมีจิตใจเที่ยงธรรม หนังสือดิโด นี่เป็นประวัติศาสตร์ของเขตโกลโลวเกีย เขตโกลโลวเกียประกอบด้วยคนหลายสัญชาติ ประกอบขึ้นเป็นประเทศ ยุคใดที่ผู้ปกครองไม่เที่ยงธรรมราษฎรจะกระด้างกระเดื่อง ก่อการปฏิวัติขึ้นมา ที่นี้พอมานึกถึงเมืองไทยเรานี้ อีสานทั้งหมดเดิมก็เป็นลาว

๒๕๖๕

พระอาจารย์วัน อุตตโม เพื่อนหลวงพ่อส้มเป็นเด็ก

ตั้งแต่ศรีสะเกษจนกระทั่งจรดจังหวัดตราด จรดทะเล ก็เป็นเขมร ทางภาคเหนือก็เป็นไทยใหญ่ ชิกตะวันตกแถบทะเลอันดามันก็เป็นพม่า กะเหรี่ยง ใจกลางของประเทศก็คือมอญ ขกควัว ทางใต้ก็แขกมลายู ชาวมาเลเซีย บ้านเมืองเราก็ประกอบด้วยคนหลายสัญชาติ ประกอบกันขึ้นเป็นประเทศ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผู้บริหารประเทศจะพึงทำ คือให้ความยุติธรรมเท่าเทียมกัน

ความไฝ่ฝัน

- รถเก๋งคันไหนผ่านมา..กูจะขี่มันให้ได้ •

ไอ้เรื่องรถยนต์รถเก๋งนี้ใจมันทนงตั้งแต่เป็นเด็ก รถเก๋งคันไหนผ่านมา..กูจะขี่มันให้ได้ จนกระทั่งให้เขาซื้อเด็กขี่ควายตั้งไว้ดู หลวงพ่อให้คนไปซื้อรูปปั้นเด็กขี่ควายมาไว้ในกุฏิที่วัดป่าสาละวัน ดู..กลัวมันจะลืมความหลัง เอาไว้กระตุ้นเตือนใจ กลัวมันจะลืมความหลัง

อดีตสุขทางใจ ปัจจุบันสุขทางวัตถุ

- สุขอิงวัตถุสิ่งของ ไม่ใช่ความสุขที่เกิดขึ้นจากจิตจากใจจริง ๆ •

สมัยหลวงพ่อกุหลาบ ๑ น้อย ๑ อยู่ วัดกุหลาบไม่ค่อยมีมาก แต่สมัยก่อนมีความร่มเย็นเป็นสุขมากกว่าสมัยปัจจุบันนี้ที่มีวัตถุมาก ๆ ในสมัยก่อนมันร่มเย็นเป็นสุขมากกว่าสมัยปัจจุบันนี้ แม้แต่ความเป็นอยู่ของชาว

รูปปั้นเด็กขี่ควายที่หลวงพ่อกุหลาบให้คนไปซื้อมาไว้ในกุฏิที่วัดป่าสาละวัน

บ้านโดยทั่ว ๆ ไป ยกตัวอย่างเช่น กรณีพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างพี่น้อง ถ้ามีการขัดผลประโยชน์ ขึ้นมา คนเฒ่าคนแก่เขาประชุมกัน วินิจฉัยตัดสินความกลางบ้านกัน ไม่เคยถึงโรงถึงศาลกัน ก็รู้สึกว่าเขา อยู่กันอย่างสงบ ถึงแม้ว่าในด้านวัตถุ ในด้านวิทยาศาสตร์จะไม่เจริญก็ตาม แต่ก็รู้สึกว่าเขาอยู่เย็นเป็นสุข สงบสบายดี

ทีนี้ถ้าจะเทียบกับความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันนี้ คนในปัจจุบันนี้อาจจะเก่ง อาจจะมีความสามารถ เหนือกว่าคนในสมัยนั้น แต่เข้าใจว่าหาความสุขได้น้อยมาก คนในสมัยก่อน สมัยโบราณนี้ มันจะเป็นความ สุขทางใจมากกว่า แต่มาปัจจุบันนี้มีแต่ความสุขอิงอามิส อิงวัตถุ เรียกว่าอามิสสุข สุขอิงอามิส สุขอิงวัตถุ สิ่งของ ไม่ใช่ความสุขที่เกิดขึ้นจากจิตจากใจจริง ๆ

ตั้งปณิธาน

• “เราจะบวชตลอดชีวิต” •

ก่อนจะได้บวชเณรมันก็คิดขึ้นมาเอง คิดตามประสาเด็ก ๆ แต่ก็มีหลักธรรมอยู่โดยที่เราไม่รู้ตัว จิตมันก็คิดขึ้นมาว่า “เออ! นี่เราเกิดมาคนเดียว ในท้องพ่อท้องแม่ของเรานี้มีเราคนเดียว พี่น้องก็ไม่มี ถ้าเราอยู่เป็นฆราวาส ถ้าเรามีลูกมีเต้า ถ้าพ่อมันก็ตาย แม่มันก็ตาย ใครหนอจะเอาลูกเรามาเลี้ยง อันนี้ พ่อแม่เราตาย ปู่ย่า ตายาย พี่น้อง อา ป้าลุง ของเราก็ก็นั่งมี เขายังอุตส่าห์เก็บเอาเรามาเลี้ยง แต่ที่เราตัวคนเดียว ใครจะมารับผิดชอบลูกเต้าของเรา”

ตั้งแต่บัดนั้นมา เราก็ตั้งปณิธานว่า “เราจะบวชตลอดชีวิต” ตอนที่ไปบวชนั้นอายุย่าง ๑๕ ปี เพิ่งเรียนจบประถมปีที่ ๖ ประถมปีที่ ๖ สมัยนั้นไปเป็นครู เป็นข้าราชการก็ได้ ทีนี้ครูเขาก็ชวนให้เป็น ครูสอนอยู่ในโรงเรียน เขาจะวิ่งเต้นช่วยบรรจุให้ หลวงพ่อก็บอกว่าได้ตัดสินใจแน่วแน่แล้วว่าจะไปบวช

ที่หลวงพ่อบวชนี้เพราะหลวงพ่อก็คิดว่ามีความทุกข์ โลกนี้มีแต่ความทุกข์ จึงแสวงหาทางพ้นทุกข์ ความรู้สึกมันเป็นเช่นนั้นในขณะนั้น แต่ว่าความรู้สึกทุกข์ทรมานตามความรู้สึกสามัญสำนึกธรรมดา มันมีอยู่ตั้งแต่เริ่มรู้เพียงสัปดาห์เดียว คือความรู้สึกน้อยน้อยใจว่า เราขาดพ่อขาดแม่ ขาดความอบอุ่น แม้แต่ไปเล่นกับเพื่อนบ้าน บางทีเขาก็ไม่ไห้ บางทีเขาก็ดำ “ไอ้ลูกไม่พ่อกับแม่สั่งสอน” อะไรทำนองนี้ มันก็รู้สึก กระทบกระเทือนจิต มีความรู้สึกอยู่เช่นนั้นตลอดมา จนกระทั่งบวชเณร

สมัยเด็ก ๆ หลวงพ่อเคยเหงาเหมือนกัน แต่ไม่ถึงกับทุกข์ มันไปเหงาตรงที่ว่าพ่อได้อินคนข้าง บ้านเขาเอ็น (เรียก) แม่ พ่อ ละเหงาทันที เราไม่มีพ่อแม่เรียกกับเขา

อุปฐากครูบาอาจารย์

• รับใช้ท่านพระครูโพธิภูมิโพโรจน์ (หมุน โพธิญาณ) •

ก่อนบวชได้เข้ามาปฏิบัติรับใช้ท่านพระครูโพธิภูมิโพโรจน์ (หมุน โพธิญาณ) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาส

ท่านพระครูโพธิภูมิไพโรจน์ (หมุน โพธิญาณ)

วัดอินทสุวรณ์ เป็นวัดทางฝ่ายมหานิกาย แต่มีข้อวัตรปฏิบัติเคร่งครัดตามแบบพระป่า เพราะท่านอาจารย์หมุนได้ศึกษาอบรมและได้แนวทางปฏิบัติมาจากท่านอาจารย์เสาร์ อาจารย์มั่น วัดอินทสุวรณ์แห่งนี้ เป็นวัดบ้านก็จริงแต่เป็นรมณีสถานเหมาะแก่การประพฤติปฏิบัติสมณธรรมอย่างยิ่ง มีพระอุปัชฌาย์กรรมฐานแนวเวียนมาบ่อยครั้ง เจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านปริยัติและปฏิบัติ เป็นสถานที่บูรพาจารย์มี **หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** เป็นต้น เคยอุทิศผ่านมาอาศัยวิเวกพักพิงเป็นครั้งคราว ได้แนะนำสั่งสอนให้ชาวบ้านเลิกลัทธิผี ให้หันเหจิตใจเข้าสู่พระไตรรัตน์ วัดอินทสุวรณ์จึงเป็นแผ่นดินธรรมแห่งหนึ่งในอดีต

บวชนเณรครั้งแรก

- ชีวิตนี้จะไม่กลับมาใส่กางเกงอีก •

บรรพชาเป็นสามเณรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๙ อายุ ๑๕ ปี ที่วัดอินทสุวรณ์ บ้านโคกพุทรา ตำบลตาลเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร โดยมีพระครูพิบูลย์ธรรมขันธ์เจ้าคณะอำเภอสว่างแดนดินเป็นพระตั้ง

Signature

๑	๒	๓
	๔	
	๕	

๑. พระอุโบสถ วัดอินทสุวธรรม

๒.-๓. พระประธานบนศาลา

Signature

เจ้าคุณธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธุโล)

อุปัชฌาย์การบรรพชาครั้งนี้เป็นการบรรพชาในคณะมหานิกาย ได้ศึกษาทางด้านปริยัติธรรมจนสอบได้นักธรรมตรีในปีนั้น

ตอนนั้นไปบวช อุปัชฌาย์คือพระครูวิบุลย์ธรรมขันธ เจ้าคณะอำเภอในเขตสว่างแดนดินมีพระอุปัชฌาย์ ๒ องค์ เมื่อก่อนอุปัชฌาย์ไม่ได้ด่าขี้นเหมือนอย่างเดี๋ยวนี้ เวลาจะบวชก็ต้อง โนน...รวมกันเยอะๆ แล้วก็ไปบวช โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรรมยุตมี**เจ้าคุณธรรมเจดีย์ (จุม)** เป็นอุปัชฌาย์องค์เดียว สกลนครนี้ต้องไปบวชที่อุดร ฯ ที่นครพนมก็มีหลวงปู่จันทร์ ใครอยู่ใกล้ทางไหนก็ไปบวชทางนั้น เวลาไปบวชแต่ละที่ก็ต้องรวมมาเป็น ๑๐, ๒๐, ๓๐ แห่งกันไป แต่ว่า สมัยก่อนนี้ญาติโยมที่เอาลูกเอาเต้าไปฝากฝังครูบาอาจารย์ ฝากแล้วเขาไม่ยุ่งด้วย เครื่องบวชอะไรนี้ครูบาอาจารย์เห็นสมควรแล้วท่านจัดให้ แต่จะต้องบวชเป็นตาผ้าขาวฝักอบรมอยู่อย่างน้อย ๑ ปี จึงจะได้บวช

พอวันไปบวช เครื่องแต่งตัวชุดที่ใส่ไปบวช พอผลัดเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวออก พับ ๆ แล้ว ยื่นให้ลูกศิษย์พระอุปัชฌาย์ แล้วบอกกับเขาว่า “นี่เพื่อน เอาเสื้อกางเกงชุดนี้ไปใส่แทนเราด้วย เราจะไม่มีอันกลับมาใส่มันอีกแล้วชั่วชีวิตนี้” เสร็จแล้วก็โกนผม ตอนนั้นผมเรียว ๆ ยังเป็นผมจุกอยู่ ตอนนั้นเป็นนักเรียน เขายังนิยมไว้ผมจุก เสร็จจากโกนผมแล้วเราก็เข้าโบสถ์ บวชด้วยจิตใจที่รู้สึกโปร่งสบายหายอึดอัด มันคล้าย ๆ กับว่า ชีวิตเรากำลังเดินทางโดยถูกต้อง

เมื่อได้บวชเณร ด้วยความที่ได้เห็นทุกขในชีวิตจนแจ่มชัด พิจารณาว่า “เราเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ เมื่อสิ้นท่านก็แทบจะเอาชีวิตไม่รอด ต้องต่อสู้ทุกข์ทนลำบากมากมาย ถ้าเราเกิดมีทายาทเขาอาจต้องประสบทุกข์เช่นนี้ได้”

ดังนั้น เมื่อตั้งปณิธานว่า “ฉันเชื่อว่าทายาจะไม่ให้มี” หลังจากทำพิธีบวงสรวงเสร็จได้แจกเสื้อกางเกงให้เพื่อน ๆ ด้วยความตั้งใจว่า “ชั่วชีวิตนี้เราจะไม่กลับมาใส่กางเกงอีก” ความคิดที่จะลาสิกขาจึงไม่เคยมีอยู่ในจิตใจของเรา

เป็นเนรเทศครั้งแรก

- เรื่องพระเวสสันดรชาดก กัณฑ์ กุมาร •

ในสมัยพุทธกาลนั้น เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว พระองค์จึงได้เสด็จไปกรุงกบิลพัสดุ์ พร้อมพระภิกษุสงฆ์ผู้เป็นพระอรหันต์ พระบรมวงศานุวงศ์และชาวเมืองได้ออกมารับเสด็จกันมากมาย มีพระบรมวงศานุวงศ์บางท่านไม่ทำความเข้าใจในความเคารพในพระองค์ พระบรมศาสดาได้ทรงเห็นอาการของพระญาติวงศ์กระด้างกระเดื่องเช่นนั้น จึงได้แสดงอิทธิปาฏิหาริย์โดยเสด็จเหาะขึ้นสู่อากาศ และแปลงฉัพพรรณรังสีพระราชบิดาทอดพระเนตรเห็นดังนั้น จึงกราบไหว้พระราชโอรส และพระญาติวงศ์ทั้งหลายก็กราบไหว้ตาม ๆ กัน ขณะนั้นได้เกิดเมฆตั่งค่อมครึ้มขึ้น แล้วเกิดฝนเรียกว่า “**ฝนโบกขรพรรษ**” ตกลงมา ฝนนี้มีน้ำเป็นสีแดง ใครปรารถนาจะให้เปียกก็เปียก ถ้าใครไม่ปรารถนาจะให้เปียกก็ไม่เปียก เมื่อคนทั้งปวงเห็นดังนั้น ก็แปลกใจมาก ภิกษุทั้งหลายต่างพากันสนทนากลึงมัทศกรยย์ ว่าคงเป็นพุทธานุภาพของพระพุทธองค์แน่นอน พระบรมศาสดาจึงได้ตรัสว่า ฝนนี้ เรียกว่าฝนโบกขรพรรษ หาได้เกิดขึ้นเพียงครั้งนี้ครั้งเดียวไม่ ในกาลก่อนครั้งทรงเป็นพระโอรสแล้ว ฝนนี้ก็ได้ตกมาแล้วในหมู่สมาคมพระญาติ พระภิกษุทั้งหลายจึงได้ทรงวิงวอนให้พระพุทธองค์ตรัสเล่า พระองค์จึงตรัสพระชาติดังกล่าวคือ “**พระเวสสันดร**” ให้พระภิกษุและพระประยูรญาติฟัง

เนื้อเรื่องเดิมของเวสสันดรชาดก มีมาในพระบาลีเป็นพระพุทธวจนะแท้ ความที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกบาลีนั้นอยู่ในรูปคาถา คือคำร้อยกรอง ต่อมาบรรพบุรุษของเราทั้งฝ่ายอาณาจักรและศาสนจักรได้เห็นพ้องต้องกันว่าเวสสันดรชาดกเป็นเรื่องที่เหมาะสมจะเชิดชูขึ้นเป็นหลักประธานในการเสริมสร้างอริยาคัยของคนในชาติ จึงได้มีการแปลเวสสันดรชาดกออกสู่ภาษาไทย ตั้งแต่ยุคสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี

ครั้นมาในยุคกรุงศรีอยุธยา **สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ**ได้โปรดเกล้าให้ประชุมบรรดานักปราชญ์ราชบัณฑิต แต่งเวสสันดรชาดกเป็นคำกลอน ความในพระราชพงศาวดารจดหมายเหตุกล่าวไว้ว่า ได้กระทำเมื่อ **ปีขาล จุลศักราช ๔๔๔ ตรงกับพุทธศักราช ๒๐๒๕** ทั้งนี้ก็ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะโน้มน้าวจิตใจของประชาชนพลเมืองให้สนใจในเวสสันดรชาดกมากยิ่งขึ้น ต่อมาในแผ่นดินพระเจ้าทรงธรรมระหว่างพุทธศักราช ๒๑๔๔-๒๑๗๐ ก็ได้โปรดให้แต่งมหาชาติคำหลวงขึ้นอีกชุดหนึ่ง

น่าสังเกตว่าเวสสันดรชาดกนั้น เป็นที่ทรงเลื่อมใสและเลื่อมใสของบุคคลชั้นนำของชาติไทยอย่างที่สุด เพราะเรื่องราวในเวสสันดรชาดกนั้นมีคุณค่าประดุจเพชรเม็ดงามที่สามารถนำไปประยุกต์เข้ากับชีวิตประจำวันได้ทุกระดับ เป็นตัวอย่างแห่งการปฏิบัติราชการตลอดจนการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ คือ **สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส, พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาล**

ที่ ๔, เจ้าพระยาพระคลัง (หน), สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงชินวราลงกรณวิจิตร, พระเทพโมลี (กลั่น), พระยาธรรมปริชา (บุญ), ขุนวรมหาวิจิตร เป็นต้น

บทพระราชนิพนธ์และบทประพันธ์เหล่านั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็นหนังสืออ่าน กวีนิพนธ์แทบทั้งสิ้น อนึ่งคำว่า “ชาตก” หมายถึงเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งเสวยชาติเป็นพระโพธิสัตว์ ทาโชนิยาย หรือนิทานปรัมปราดังบางท่านเข้าใจไม่ ชาตกนั้นมีทั้งสิ้น ๕๕๐ ชาตก เรื่องยาวมี ๑๐ เรื่องที่เรียกว่า “พระเจ้าสิบชาติ” จัดอยู่ในคัมภีร์มหานิบาตพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย

การเทศน์มหาชาติ จัดเป็นพระราชพิธีประจำปี คือ ระหว่างเดือน ๑๑ เดือน ๑๒ และเดือนอ้าย ถือกันว่าใครได้ฟังเทศน์มหาชาติจนครบทุกกัณฑ์ จะได้รับอานิสงส์ยิ่งใหญ่ แม้น้ำมนต์ที่ตั้งไว้ในพิธีเทศน์ก็เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ อาจชำระล้างอปมงคลทั้งปวงได้ ธงชัย กล้วย อ้อย และสิ่งของที่เข้าพิธีเทศน์มหาชาติก็เชื่อว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์

ความนิยมเทศน์ ก็นิยมกันมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย และกรุงศรีอยุธยา เดิมแต่งเป็นภาษามคธมีคาถาพันหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า “พระคาถาพัน” ปัจจุบันแต่งเป็นร้อยยาว พิธีเทศน์ของราษฎร นิยมทำในวันออกพรรษา (เดือน ๑๑) นิยมฟังให้จบในวันเดียว แต่ปัจจุบันขึ้นอยู่กับความสะดวก มิใคร่ถือฤดูกาลเป็นเกณฑ์เช่นแต่ก่อน

เครื่องกัณฑ์เทศน์ ประกอบด้วยส้มสุก ลูกไม้ ขนม และกล้วย อ้อย เป็นพื้น และมีขันเรียกว่า “ขันประจำกัณฑ์” สำหรับเจ้าภาพติดเครื่องกัณฑ์ และคนที่ไม่ใช่เจ้าภาพนำเงินมาใส่ขันนั้น เมื่อถึงกัณฑ์ของใครก็ไปประจําอยู่ในที่ใกล้พอสมควรกับพระเทศน์ สถานที่ที่จะเทศน์มักเอาต้นกล้วยอ้อยมาประดับตกแต่ง บางทีก็มียกใส่กรง ปลาใส่อ่าง ทั้งนี้ เพื่อให้คล้ายกับท้องเรื่องเกี่ยวกับปลาและมีจัดธงปักเพื่อแสดงว่าเป็นเรื่องของกษัตริย์ อนึ่งเจ้าของกัณฑ์มักเตรียมเอาธูปเทียนเท่ากับคาถาประจำกัณฑ์ เช่น กัณฑ์ทศพรมี ๑๙ คาถา ก็นำธูปเทียนมาอย่างละ ๑๙ ดอก เมื่อจบกัณฑ์จะประโคมเพลงพินพาทย์ประจำกัณฑ์รับ

สามเณรพุทธศัณท์กุมาร

- ความย่อ... ตอนว่าด้วยชูชกเข้าเฝ้าทูลขอสองกุมารกัณฑ์หา ชาลี •

ชูชกไปถึงสระโบกขรณีเวลาจวนค่ำมองเห็นช่อฟ้าอยู่ลิบ ๆ แต่มองคิดเห็นว่า ถ้าจะเข้าไปทูลขอ กัณฑ์หา ชาลี ในเวลาที่นางมัทรีอยู่เห็นจะได้ รอไว้รุ่งขึ้นให้พระนางออกไปป่าเสียก่อนดีกว่า เพราะธรรมดาสตรีมักจะมีนิสัยเหนียวแน่น เมื่อสามีจะทำทานมักทำลายเสีย คิดเช่นนั้นแล้วชูชกจึงป็นขึ้นไปนอนบนชะง่อนเขาเพื่อให้พ้นภัยจากสัตว์ร้ายในคืนวันนั้น

พระนางมัทรีทรงพระสุภินิรมิตว่า มีบุรุษกำยำล่ำสันคนหนึ่งถือดาบพุ่งประตู่เข้ามาแล้วตัดแขนควักนัยนาดา และแหะออกควักเอาดวงใจ พระนางตกใจตื่นรีบเสด็จไปเฝ้าพระเวสสันดรขอให้ช่วยทำนายฝัน พระเวสสันดรทรงทราบเหตุว่าวันรุ่งขึ้นจะมีมายกมาขอ กัณฑ์หา ชาลี ครั้นจะทำนายไปตามจริง ก็กลัว

กัณหา-ชาลี กลับจึงพากันหนีไปซ่อนอยู่ในสระบัว

พระนางมัทรีจะไม่ยอมจากสองกุมาร จึงทำนายโดยโอรสกลบเกลื่อนเสียว่า การที่ฝนเซ่นนี้ก็เพราะแต่ก่อนนางได้รับความสุขสบาย ครั้นมาตกทุกข์ได้ยาก ธาตุทั้งสี่ปริตไปจึงได้สูญนิมิตผิประหลาดเช่นนั้น พระนางมัทรีก็ยังไม่วางพระทัย

ครั้นรุ่งขึ้นพระนางก็ปลุกกัณหา ซาลิ ขึ้นสร่งน้ำให้ แล้วร่ำพันลั้งสอนและพามาฝากฝังแก่พระเวสสันดร เมื่อเสร็จแล้วก็ไปหาผลไม้ในป่า ฝ่ายชูชกครั้นรุ่งขึ้นเขาก็เดินทางไปยังพระอารามพระเวสสันดร เมื่อพระเวสสันดรเห็นก็ให้ซาลิและกัณหาออกไปเชิญเข้ามา ชูชกจึงชูเด็กทั้งสองเพื่อให้กลัวโดยคิดว่าเมื่อขอไปได้แล้วจะได้ใช้สอยง่าย ก่อนที่ชูชกจะทูลขอพระซาลิ-กัณหาจากพระเวสสันดร ได้พูดหวานล้อมชักเอาแม่น้ำทั้งห้า (คงคา, ยมุนา, อจิรวดี, สรรพ, มหิ) เข้ามาเปรียบน้ำพระทัยอันเต็มไปด้วยความกตัญญูของพระเวสสันดรเสียก่อน แล้วจึงขอต่อภายหลัง

พระเวสสันดรขอให้รอพระนางมัทรีก่อน ชูชกว่าไม่ได้ เพราะวิสัยสตรีย่อมมีความเสียดายที่โหนดจะยอมให้ พระเวสสันดรจึงขอให้ชูชกไปสุ่สำนักพระเจ้ากรุงสญชัย เพื่อจะได้รับพระราชทานทรัพย์สมบัติ แต่ชูชกทูลว่าไม่ได้เพราะพระเจ้ากรุงสญชัยจะหาว่าล่อลวงเอาพระราชธิดาไปอาจะจะต้องโทษ ดังนั้น จึงขอพาสองกุมารไปสุ่เมืองกลิงคราชภูริเสียในวันนี้ทีเดียว เมื่อกัณหา-ซาลิได้ทราบดังนั้นก็กลัว จึงพากันหนีไปซ่อนอยู่ในสระบัว เวลาถึงก็ถอยหลังลงไป แล้วเอาใบบัวมาบังตัวเสียเพื่อมิให้เห็น ครั้นชูชกแลหาไม่เห็นสองกุมารก็แกล้งตัดพ้อพระเวสสันดรว่า พักหน้าให้ลูกหนี และหาว่าพูดจาตลบตะแลงต่าง ๆ พระเวสสันดรจึงออกตามรอยเท้าไปถึงสระก็ทรงทราบ ว่า สองกุมารอยู่ในสระบัวนั้น จึงตรัสเรียกให้ขึ้นมาโดยร่ำพันว่าเราเป็นลูกกษัตริย์ไม่ควรให้ใครมาตีเตียนได้ และกล่าวเปรียบเทียบสองกุมารเป็นสำเภา ซึ่งจะนำพระองค์ให้ไปถึงพระนิพพาน ขอให้ขึ้นมาช่วยยกปิยบุตรหลานด้วย พระซาลิกก็ขึ้นมา พระองค์จึงตรัสเรียกแก้วกัณหา แก้วกัณหาที่ขึ้นมา

สองกุมารกอดพระบาทพระบิดา แล้วทั้งสามกษัตริย์ก็ทรงกันแสง พระเวสสันดรจึงคัดคำสองกุมารแล้วมอบให้เป็นทานแก่ชูชกไป ขณะนั้นก็บังเกิดมหัสจรรย์แผ่นดินไหว ผุ่งสัตว์ต่างพากันแตกตื่น เขาพระสุเมรุก็เอนเอียง น้ำในมหาสมุทรก็บันดาลฟุ้งเป็นฟองฟวย พญานาคขึ้นมาลอยอยู่บนผิวน้ำ พญาครุฑบินขึ้นเล่นลมบ้าง อากาศเกิดวิปริตและฝนตก เทวดาทั้งหลายพากันอนุโมทนา เมื่อชูชกได้รับพระราชทานสองกุมารแล้ว ก็เหมือนดีต่อหน้าพระเวสสันดร พระองค์ก็ทรงนิ่งเสีย พระซาลิจึงหันหน้ามาปรบทุกขกับกัณหา และเมื่อถูกชูชกเยียนตีมา ๆ เข้า สองพระกุมารก็ร่ำพันถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบิดามารดากับบุตร พระเวสสันดรเมื่อได้ยินคำร่ำพัน ประจวบกับเห็นเหตุการณ์ที่รุนแรงเช่นนั้น ก็เกิดโทสะคิดจะฆ่าชูชกเสีย เพราะชูชกติสองกุมารต่อหน้าพระองค์โดยมิได้ยำเกรง และเปรียบชูชกเหมือนเบ็ด พระองค์ดูปลา สองกุมารดูน้ำ พระโพธิญาณเปรียบประดุจไข ว่าชูชกทำเช่นนั้นเหมือนกับพราณเบ็ดมาตีปลาหน้าไซ กระพุ่มน้ำให้ปลาตื่น คือไม่ให้พระองค์อันเป็นเสมือนปลาเข้าไปยังไซ คือ พระโพธิญาณ แต่ในที่สุดพระองค์ก็ทรงระงับโทสะเสียได้ ชูชกจึงพาสองกุมารและเยียนตีเรื่อยไป พอเวลาพลบค่ำย่ำสนธยศ พราหมณ์ก็พาสองครุฑเยาวเรศ ล่วงลับประตูปาโดยประการดังแสดงมาฉะนี้แล

ปี พ.ศ. ๒๔๘๐

• ไปจุดธูปกับพระอริยคุณาธาร (เล็ง ปุสฺโส) •

ตอนนั้นเจ้าคุณอริยคุณาธาร (เล็ง ปุสฺโส) ท่านเป็นลูกศิษย์ผู้ใหญ่องค์หนึ่งของหลวงปู่มั่น ได้ออกจุดธูปจากสลกนครเพื่อเดินทางไปนมัสการพระธาตุพนม และกราบคารวะหลวงปู่เสาร์ จึงได้แวะเวียนมาเยี่ยมเพื่อนสหายของ ท่าน คือพระอาจารย์หนูน โพธิญาณ ซึ่งเป็นอาจารย์ของหลวงพ่อก่อน เพื่อชักชวนกันออกจุดธูปปฏิบัติธรรมกรรมฐานและปรารภเกี่ยวกับเรื่อง ศิล สมาธิ ปัญญา และการปฏิบัติเพื่อหาทางพ้นทุกข์

ส่วนหลวงพ่อก่อนนั้นเป็นสามเณร เป็นเณรน้อยอยู่ที่นั่น ก็มีโอกาสดำเนินกับพระอริยคุณาธาร (เล็ง ปุสฺโส) ในขณะนั้นท่านอยู่ในตำแหน่งเจ้าคณะตรวจการผู้ช่วยภาค ๔ ได้ออกไปตรวจการคณะสงฆ์แทนพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) ในการที่ได้พบกับพระอริยคุณาธารครั้งนี้ ท่านก็ได้ชักชวนไปด้วย ท่านอาจารย์หนูนท่านก็ฝากให้อีกทีหนึ่ง ท่านก็ชี้มาทางเราว่า “ไปเณร ไปด้วยกัน จะพาไปกราบพระธาตุพนม ไปกราบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ด้วยกัน จะพาไปฝากเรียนหนังสือ”

จึงได้ออกเดินจุดธูปกรรมฐานครั้งแรกกับเจ้าคุณอริยคุณาธาร ตอนนั้นท่านยังเป็นหาเล็งอยู่ ยังไม่ได้เป็นเจ้าคุณฯ จากจังหวัดสลกนครเพื่อไปนครพนม นมัสการพระธาตุพนม รอนแรมไปตามป่าเขา คำไหนก็ปักกลดที่นั่น ในระหว่างการเดินจุดธูปตลอดระยะทางก็ได้รับการอบรมสั่งสอนจากท่านอาจารย์เนื่อง ๆ

สมัยก่อนรถยนต์มันก็ไม่ค่อยมี เดินจนเท้าพองเท้าแตกหมด เหนื่อยก็เหนื่อย พอถึงที่ไหนพอสมควร ท่านก็พาพักตามร่มไม้ นั่งภาวนา เดินจงกรม ในขณะที่เดินทางก็เดินจงกรมไปด้วย พอใกล้พลบค่ำก็เตรียมที่พัก กางกลดกางมุ้งให้ท่าน ปิดกวาดบริเวณให้สะอาดเรียบร้อย ดมดูดมดูว่ามีหรือไม่มี เสรีจก็เตรียมจัดน้ำใช้น้ำฉันไว้ให้ท่าน ถ้าท่านน้อยอยู่ใกล้ก็ไปจัดที่สรงน้ำ ถ้าภาระกิจรับใช้ท่านเสร็จเรียบร้อยแล้วท่านจะสั่งสอนอะไรเราก็รอฟังท่านก่อน ถ้าไม่มีอะไรก็ทำวัตรสวดมนต์นั่งภาวนา เดินจงกรม จำวัด

บางทีบางวันหลงทางหลงป่า เดินเท่าไรก็ไม่ทะลุป่าซีกที่ ท่านก็ให้ขึ้นต้นไม้ตะโกนเรียกชาวบ้านเรียกพวกเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย พุด ๆ ไปแล้วก็สนุกดีเหมือนกันการเดินจุดธูป

จนล่วงเข้าสู่จุดหมายปลายทางที่จังหวัดอุบลราชธานี จึงแวะเข้าพักที่วัดบูรพาราม ที่วัดบูรพารามแห่งนี้ ท่านเจ้าคุณฯ ท่านคงพิจารณาเห็นว่า โดยตำแหน่งหน้าที่ เจ้าคณะตรวจการผู้ช่วยภาค ๔ มีหน้าที่จะต้องเดินทางออกตรวจการไปทุกจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ หากจะต้องให้เณรซึ่งเป็นเณรติดสอยห้อยตามไป ภารกิจคงจะไม่สะดวก ท่านก็เลยฝากเราไว้ที่วัดบูรพาราม อุบลฯ ได้อยู่กับหลวงตาพร ซึ่งท่านเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

เจริญตามรอยพ่อ

• ถ้าผมไม่ได้ดิบได้ดีจะไม่กลับบ้าน •

บวชวัดมหานิกาย ๑ พรรษา สอบได้นักธรรมตรี พอดกหน้าแล้ง หน้ามะขามหวาน หลวงตาเล็ง

หน้า ๕๔

๑	๒
๓	๔

วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ซุ้มประตูทางเข้าวัดบูรพาราม ๒. หอไตรวัดบูรพาราม ๓.-๔. โบสถ์ดินวัดบูรพาราม

(เจ้าคุณอริยคุณธาร) ชอบมะขามหวาน มาเยี่ยมบ้าน ชวนไปด้วย พาไปวัดบูรพา จังหวัดอุบลฯ ตอนท่านเดินทางกลับสกลฯ ฝากหลวงพ่อไว้กับ **พระอาจารย์พร (สมโน) พระอาจารย์บุญ ชินวิโส** หลวงพ่อก็คิดถึงบ้าน คิดถึงครูบาอาจารย์จนร้องไห้ ไอ้ศักดิ์ เด็กอายุ ๘ ขวบ ไปเห็นเข้า ไปเล่าให้ท่านอาจารย์ฟัง ท่านเรียกไปพบและถามว่า “จะกลับด้วยกันไหม” ตอบว่า “ผมอยากกลับ แต่ไม่กลับ คิดถึงบ้านแทบขาดใจ แต่ไม่กลับ จะไปตายดาบหน้า พ่อผมออกจากบ้านตั้งแต่อายุ ๑๕-๑๖ ปี ไปได้ลูกเมียที่อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ผมคิดว่าจะเจริญรอยตามพ่อ ถ้าผมไม่ได้ดิบได้ดีจะไม่กลับบ้าน เป็นเณรถ้าสอบมหา ๓ ประโยคไม่ได้จะไม่กลับบ้าน”

วันหนึ่งหลวงพ่อดำเนินหนังสือ ผู้ชนะสิบทิศ ก็ได้ความคิดว่า “**คนเรามีมานะในทางที่ถูกต้อง มันต้องเอาชนะได้ทุกอย่าง**” พวกที่เคยหมิ่นประมาทหลวงพ่อส้มยก่อน เดียวนี้มองหน้าไม่ติด

พระครูญาณวิจิตร (มานิตย์ สุธมฺมโย)

พระอุดมสังวรคุณ (วัน อุตฺตโม)

พระชินวงศาจารย์ (พุทธ จาณิโย)

สามเณรทั้ง ๓ ตั้งปณิธาน

- เราจะบวชอยู่ในพระพุทธศาสนาตลอดชีวิต •

ท่านพระครูญาณวิจิตร (มานิตย์ สุธมฺมโย) วัดประชาอุทิศ อำเภอคำเขื่อนแก้ว ยโสธร ท่านเจ้าคุณอุดมสังวรคุณ (วัน อุตฺตโม) วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม สกลนคร และ เจ้าคุณชินวงศาจารย์ (พุทธ จาณิโย) เจ้าอาวาสวัดป่าสาละวัน... เราทั้งสามได้เป็นเพื่อนเล่นกันมาตั้งแต่เด็กแต่เล็ก และเมื่อได้มาบรรพชาในพระพุทธศาสนาได้มาร่วมสำนักอาจารย์เดียวกันคือพำนักอยู่ที่วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร เป็นลูกศิษย์ของท่านเจ้าคุณอริยคุณธารในอดีต ซึ่งปัจจุบันคือมหาเถรเปรียญ ๖ ประโยค ซึ่งละเพศเป็นคฤหัสถ์และเสียชีวิตแล้วที่วัดป่าสาละวัน **ซึ่งเราได้ดูแลรักษาพยาบาลจนสุดความสามารถสมกับท่านได้เลี้ยงดูเรามาด้วยอรรถด้วยธรรม ถ้าไม่มีท่านก็ไม่มีเราในวันนี้** อะไรที่เราทำให้ท่านได้เราทำให้ท่านหมดไม่ว่าจะเป็นเรื่องหมอ เรื่องคำรักชาติตลอดจนเอามาอยู่ดูแลด้วยที่วัดป่าสาละวัน

เราสามเณรทั้ง ๓ ได้เห็นอุตฺตมและได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมร่วมกันมา และได้ปฏิญาณตนว่าเราจะบวชอยู่ในพระพุทธศาสนาตลอดชีวิต ครั้นอยู่มาเมื่ออายุบรรพชาพอสมควรก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะฯ เจ้าอาวาส และเป็นพระสมณศักดิ์

มหานิกาย-ธรรมยุต

- ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ แต่หย่อนวินัยบางข้อ •

เมื่อก่อนเราบวชเป็นพระมหานิกายเราเกลียดธรรมยุต พอได้ยินคำว่า ธรรมยุต เหม็นเบื่อ แล้วเราก็มาสงใจปฏิบัติ เราก็ก้าวหาอาจารย์ที่เป็นนักปฏิบัติอาจารย์ของเราที่เป็นพระปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติ

๒๕๖๕

พระศาสนดิลก (เสน ชิตเสโน)
พระอุปัชฌาย์ของหลวงพ่อดอนญัตติเป็นสามเณรธรรมยุต

เดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนา ท่านก็เก่งเหมือนกัน ไม่น้อยหน้าพระธรรมยุต บางท่านไม่ฉันเนื้อ ไม่ฉันปลา ฉันแต่เจ้ เสร้งถึงขนาดนั้น แต่ได้มามองดูวินัยบางอย่างท่านเหลวไหล เช่นอย่างการนับเงิน นับทอง ใช้เงิน ใช้ทองด้วยตนเอง ที่นี้กาลิก หมายถึง สิ่งที่มีกำหนดกาลเวลาจำกัด เช่นอย่างอาหารนี้ เราได้รับประทานได้จากเจ้าจนเที่ยง น้ำตาลเป็นลัตตาหกลิก รับประทานแล้วเก็บไว้ได้ภายใน ๗ วัน แต่จะฉันได้เป็นยาเท่านั้น แล้วก็มิพระองค์หนึ่ง บอกว่าน้ำตาลที่ข้าเอาไปฉันนั้น กินกับข้าวก็อร่อย ที่นี้พอได้ยินเข้า น้ำตาลนี้รับประทานแล้วรับประทานได้แค่ ๗ วัน มันก็กลายเป็นพวกอาหาร จึงได้รู้ว่าครูบาอาจารย์ของเรานี้ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แต่หย่อนวินัยบางข้อ

ญัตติเป็นสามเณรธรรมยุต

- เรามีผ้าดี ๆ มีสบู์เหลวใช้ เรามีแต่สบู์ชั้นโลห์ •

วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๔๘๑ หลวงพ่อได้บรรพชาใหม่เป็นสามเณรฝ่ายธรรมยุต ที่วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี**พระศาสนดิลก** (เสน ชิตเสโน) แห่งวัดศรีอุบลรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพระอุปัชฌาย์

สมัยเป็นสามเณร เป็นลูกศิษย์**หลวงตาพร** เพื่อนเขาเป็นลูกศิษย์พระมีชื่อเสียง เรามีผ้าดี ๆ มีสบู์เหลวใช้ เรามีแต่สบู์ชั้นโลห์

หลวงพ่อผ่องใส

สมัยก่อนวันโกน วันพระ พระมักจะไปเยี่ยมโปรดโยมพ่อโยมแม่ เราไม่มีพ่อแม่ก็ไปโปรดโยมที่เลี้ยงมา (แม่อา) มีเพื่อนไปด้วย เพื่อนกลับมาเล่าให้อาจารย์ฟังว่า “เณรพุทธนี่เทศน์เก่งนะ”

เมื่อเข้ามาอยู่วัดบูรพาภิราม จังหวัดอุบลฯ ได้มาอยู่รับใช้หลวงตาพรและได้มีโอกาสอุปฐากรับใช้หลวงปู่เสาร์เป็นครั้งคราว เพราะในขณะนั้นองค์ท่านก็มาจำพรรษาที่วัดบูรพาภิรามนี้ นอกจากจะรับใช้ครูบาอาจารย์แล้ว ยังต้องศึกษาด้านปริยัติควบคู่กันไปด้วยแต่สิ่งที่สำคัญคือข้อวัตรปฏิบัติที่องค์หลวงปู่เสาร์พรำสั่งสอน ยังติดตาตรึงใจในองค์ท่านตลอดมา การศึกษาด้านปริยัติก็สอบได้เป็นลำดับ

หลังจากศึกษาข้อวัตรปฏิบัติและปริยัติธรรมจากครูบาอาจารย์พอสมควรแล้ว มีความมุ่งมั่นอยากจะร่ำเรียนให้สูง ๆ ขึ้นไปอีก ก็มีความคิดอยากจะเข้าไปเรียนที่กรุงเทพฯ เพราะที่อุบลฯ ไม่มีครูสอนหลวงตาพรท่านก็รับปากว่าจะนำไปฝากไว้กับอุปัชฌาย์ของท่าน คือ เจ้าคุณปัญญาพิศาลเถร วัดสระปทุมมา

อยู่กับหลวงตาพร

วินัยนี้แน่นอนที่สุด...หลวงตาพร... วินัยกับการประหยัด เวลาก่อสร้างนี้ พวกคนก่อสร้างเขาทำปูนตักเพียงแต่เล็ก ๆ น้อย ๆ ท่านไปเก็บหมด แต่ด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อลูกศิษย์นี้.. ยอด...หาไม่มีใครเปรียบเทียบ ขนาดเขาเอาน้ำดื่ม น้ำปานะมาแก้วเดียว เอาออกเล็ก ๆ มาแบ่ง ๆ ๆ ๆ พระเณรเท่าไรให้ได้ฉันท์ทั้งหมด หลวงตาองค์นี้เป็นอย่างนั้น อยู่ที่วัดบูรพา

หลวงตาพร อาจารย์ของหลวงพ่อ

- พรเอ๊ย! เจ้าก็ฝึกฝนกับครูบาอาจารย์ตั้ง ๑๐ ปี พันนิสสัยมุตกแล้วพอจะช่วยตัวเองได้ •

อย่างหลวงตาพร ซึ่งเป็นอาจารย์ของหลวงพ่อ ในสมัยที่ท่านออกจากฆราวาสไปบวชที่แรกก็ไปอาศัยอยู่ในสำนักของท่านอาจารย์มั่น ท่านอาจารย์มั่นบังคับให้บวชเป็นตาเถรชีผ้าขาวอยู่ ๓ ปี อบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติจนจิตมีความสงบ ธรรมเห็นธรรม รู้ธรรมวินัยระเบียบปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์ และพระศาสนาเป็นอย่างดี แล้วท่านก็ให้เปลี่ยนจากเพศชีผ้าขาวเป็นเพศสามเณร คือบวชเป็นเณรใหญ่อยู่อีก ๓ ปี พอครบ ๓ ปีแล้ว ท่านอาจารย์มั่นได้พามาอุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดปทุมวนาราม ในจังหวัดกรุงเทพฯ นี่เอง ซึ่งท่านอาจารย์มั่นท่านเป็นผู้นำมามอบให้พระปัญญาพิศาลเถร (หนู) ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ของหลวงพ่อเองเป็นพระอุปัชฌาย์อุปสมบทให้

เมื่ออุปสมบทแล้วก็อยู่ในสำนักของท่านอาจารย์มั่น เอาใจใส่ปรนนิบัติอุปฐากรับใช้ครูบาอาจารย์มิให้เดือดร้อน อาจารย์วัตร อุปัชฌาย์วัตร อย่างถูกต้องตามวินัยทุกประการ จนกระทั่งท่านอาจารย์มั่นพิจารณาคุณูปนิสัยและการปฏิบัติว่าสมควรพอที่จะออกบิณฑูโดยลำพังตัวเองได้แล้ว ท่านจึงเรียกมาสั่งว่า “พรเอ๊ย! เจ้าก็ฝึกฝนกับครูบาอาจารย์ตั้ง ๑๐ ปี พันนิสสัยมุตกแล้วพอจะช่วยตัวเองได้ หลีกออกไปหาวิเวกเฉพาะตัวก่อนเถิด ให้โอกาสองค์อื่นเขาเข้ามาปรนนิบัติครูบาอาจารย์บ้าง” นั่นแหละ จึงจะได้ออกจากสำนัก

๙๙

พระอาจารย์พร สมโน (ภาพนี้หลวงพ่อบ้างไว้บูชาบนหัวหินอน)

ครูบาอาจารย์ นี่คือการตีประเพณีของพระรัตนตรัยที่ปฏิบัติต่ออุปัชฌาย์อาจารย์ในสมัยอดีต ในสมัยที่ท่านอาจารย์เสาร์ อาจารย์มั่นยังดำรงชีวิตอยู่

ดุจดั่งบิดามารดาผู้ให้เกิด

- ท่านเลี้ยงดูมาจริง ๆ เหมือนพ่อเหมือนแม่ •

หลวงตาพร คืออาจารย์ของหลวงพ่อดังแต่สมัยเป็นเณร เป็นพี่ชายหลวงปู่บุญ (ชินวโร) ท่านเลี้ยงดูมาจริง ๆ เหมือนพ่อเหมือนแม่.. ตอนนั้นท่านเพิ่งได้ ๑๐ พรรษาเท่านั้นเอง แต่ว่าพระ ๑๐ พรรษานั้นมันใกล้เคียงกับพระ ๑๐ พรรษามัยนี้ มองดูแล้วเป็นพระที่น่าเลื่อมใสจริง ๆ พระ ๑๐ พรรษามัยนี้มีแต่ความจงของทองทองขน

หลวงพ่อผ่องใส

อาจารย์ของหลวงพ่ोजริงๆ คือพระอาจารย์พร เป็นหลวงตาพร.. หลวงตาพรท่านเคยมีครอบครัวมาแล้ว ตัวท่านชื่อพร อ้อ..ที่แรกชื่ออะไรน้อ..มาเปลี่ยนใหม่ เปลี่ยนเป็นพร ท่านแต่งงานแล้ว แม่บ้านของท่านก็ชื่อ สอน พอท่านได้ลูกสาวมาท่านตั้งชื่อ พรุ เหมือนกัน (พ้องกับชื่อโยมพ่อ โยมแม่ของหลวงพ่ และหลวงพ่เอง ซึ่งชื่อ พร สอน และพรุเหมือนกัน) แล้วก็รู้สึกที่ท่านจะรักหลวงพ่เหมือนกับลูกในท้องในไส้

ตอนสมัยเป็นเณรนี้ โอ้ย..น้อยหน้าตาดีมากที่สุดเลย เขาทั้งหลายมีอาจารย์เก่ง ๆ เทคนิกเก่ง โยมก็เยอะ อาจารย์ของเราเป็นหลวงตา ไม่ค่อยมีหน้ามิตากับเขาหรอก ที่นี้ต่อมาพวกที่มีอาจารย์ดี ๆ นั้น ตกอับหมด

ครั้งสุดท้ายไปกราบเยี่ยมท่าน ท่านถามว่า “พิจารณาดูพ่หรือยังว่าเมื่อไรจะตาย” “อ้อ! ... ไม่กล้าล่วงเกินครูบาอาจารย์หรอก”

ภูมิจิตภูมิธรรมท่านหลวงตาพร

- พรเอ๊ย! ... เจ้าก็มีความรู้พอที่จะคุมครองตัวเองได้แล้ว •

หลวงตาพรติดตามหลวงปู่มั่นอยู่ ๙ ปี เพราะฉะนั้นหลวงพ่อกับหลวงตาพรแล้วหลวงพ่ोजริงไม่กระตือรือร้นที่จะไปพบอาจารย์มั่น ระเบียบวินัยข้อวัตรปฏิบัติทุกอย่างถอดแบบเอามาเปรี๊ยะเลย เมื่อก่อนนี้ เพื่อนฝูง ลูกศิษย์หลวงพ่อดิ (หลวงปู่ติ ธนโน) ลูกศิษย์อาจารย์เส้งี่ยม ลูกศิษย์อาจารย์บุญ อาจารย์เขาดัง ๆ ทั้งนั้น มีอาจารย์หลวงพ่อกับหลวงตาพร ไม่ค่อยมีใครสนใจ

ที่นี้มันช้า ๆ อยู่วันหนึ่ง นายโพธิ์ สงศรี กับขุนศรีสุมานการ โยมโพธิ์บ้านอยู่หน้าโบรษณย์เมืองอุบลฯ ๒ คนนี้แหละ... หลวงตาพรนี้อยู่วัดบูรพา วัดบูรพาเป็นวัดบ้าน แล้วตอนแรกอาจารย์ดีไปอยู่บ้านท่าบ่อ ที่โรงเรียนกลีกรมบ้านท่าบ่อ พวกนายโพธิ์ นายขุนศรีนี่แหละ ไปนิมนต์มาอยู่วัดบูรพา ตอนด้านตะวันออกวัดบูรพา เป็นสวนของนายจอม นายจอมก็บริจาคที่ดินนี้ให้ประมาณ ๒ ไร่เศษ ให้เป็นวัดป่า ตอนนั้นให้เป็นวัดป่า ตอนนีให้เป็นวัดบ้าน ที่นี้พวกญาติโยมก็แตกตื่นกันไป ไปนั่งสมาธิทุกวัน ๆ อยู่มาวันหนึ่งนายโพธิ์กับขุนศรีนี่แหละ มากราบท่านหลวงตาพร มาบอกว่า “ครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ท่านมาสอนกรรมฐานเขาอยู่ทุกวันๆ ไม่นึกอยากได้ติดได้ติดกับเขาบ้างหรือ” เขาว่าหลวงตาพร “นี่อาจารย์ท่านให้นามินต์ไป ไปฝึกกรรมฐาน” “อ้อ! ถ้าครูบาอาจารย์จะเมตตาสงสารอย่างนั้นก็ดีแล้ว ที่ไม่กล้าไปก็ไม่นึกว่าท่านจะเมตตาสงสารถึงขนาดนี้ เออ...ไปเรียนท่านเดี๋ยวอาตมาจะไป”

พอโยมกลับไปแล้วหลวงตาพรก็เตรียมไป ไปก็เข้าไปกราบหลวงปู่ติ แต่ด้วยความทะนงของอาจารย์กรรมฐานก็ถามหลวงตาพรอย่างดูถูกเหยียดหยามว่าจั้นเถอะ “พร! กาวนาเป็นไหม” “ก็จักจะเป็นหรือไม่เป็นก็สวดมนต์ให้พระกาวนาไปอย่างนั้นแหละ กาวนาก็พุทโธ พุทโธนั้นแหละ แต่ไม่ทราบว่ามันจะถูกต้องหรือไม่ก็รู้” ที่นี้พอเสร็จแล้ว ท่านอาจารย์ดีก็บอกวิธีให้นั่งสมาธิ นั่งขัดสมาธิเอามือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง กำหนดจิตนึกพุทโธ อัมโม สังโฆ ๓ หน แล้วก็กัณหาพระพุทโธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์อยู่ที่จิต เราจะกำหนดเอาจิตอย่างเดียว เสร็จแล้วพอให้พระสวดมนต์เสร็จก็นั่งสมาธิ ท่านก็หันหน้ามา

“เอ้า! พรนั่งสมาธิ” “เรื่องนั่งสมาธินี้ทำอย่างนี้ใช้ไหมอาจารย์” พอทำไปจังหวะไหนก็ถาม “อย่างนี้ถูกต้องไหมอาจารย์” “เออ! ถูกแล้ว” เสร็จแล้ว พรนั่งสมาธิ พวกพระพวกเณรอื่น ๆ ระดับครูบาอาจารย์ เลิกหมด ญาติโยมก็เลิกหมด วันนั้นหลวงตาพรนั่งอยู่ ๒ ชั่วโมง เสร็จแล้วท่านก็กระดุกกระดิกออกจากสมาธิ “อ้อ! ทำมันนานแท้ พร” “เอ้! ความรู้สึกของผมนี่รู้สึกว่ามันไม่นานนะ มันแค่สบายเท่านั้นเอง มันยังไม่รู้สึกเหนื่อยเลย” “แล้วมันเป็นอย่างไร จิตมันเป็นอย่างไร” “เออ! เดี่ยวจะเล่าถวายครูบาอาจารย์ เป็นอย่างนี้จะถูกต้องหรือเปล่า พอภาวนาพุทโธ ๆ ๆ ไป ๒-๓ คำ จิตมันก็วูบลงไป มันไปนิ่งสว่างกายเบาจิตเบา กายสงบจิตสงบ แล้วมันก็เกิดปิติ พอรู้สึกว่ามันเกิดปิติ เกิดความสุข ความคิดมันก็ฟุ้ง ๆ ๆ ๆ ขึ้นมา แล้วตอนนั้นความตั้งใจอะไรต่างๆ สัญญาเจตนามันหายไปหมดมีแต่ความเป็นเองของจิต แล้วมันก็กำหนดรู้ความคิดที่มันปรุงแต่งขึ้นมาของมันเรื่อยไป” “แล้วมันคิดอะไรบ้าง” “สารพัดที่มันจะคิด บางทีมันก็คิดไปโลกไปธรรมสารพัด คิดไปถึงนรกคิดไปถึงสวรรค์ คิดถึงเรื่องชีวิตประจำวันในปัจจุบัน สารพัดที่มันจะคิด จิตในเมื่อมันเข้าสมาธิตามธรรมชาติของมันแล้ว เราไม่มีความสามารถที่จะไปควบคุมมันได้ จริงไหมอาจารย์” อาจารย์ติชังง “มันจะไปไหนมาไหนมันไปเองของมัน บางทีมันกระโดดไปโน่น ไปเมืองสกลนครโน่น บางทีกระโดดไปอำเภอเขื่องฯ บางทีไปยโสธร บางทีไปกรุงเทพฯ สารพัดที่มันจะไป สิ่งที่มีมันคิดปรุงแต่งขึ้นมา มันมันเอาจริงแบบแผนไม่ได้ แต่ว่าสติมันคอยจ้อง ๆ อยู่ มันจะไปไหนมาไหน ๆ สติตัวนี้ก็ไล่ตาม ๆ ๆ คอยควบคุม มันเป็นอย่างนี้ มันจะถูกหรือมันจะผิดท่านอาจารย์” ท่านอาจารย์ติชังงไม่ยอมให้คำตอบ

พอตื่นเข้ามา มากันแต่เช้ามืด ปกติพอเข้ามืดพวกเราก็ก้าวตกรเข้ากัน พอมา ท่านอาจารย์ติชังถามว่า “พร! ขอถามพ่อน้อยเถอะว่า เป็นใครมาจากไหน” “เอ้า! ก็นึกว่าครูบาอาจารย์ทราบดีแล้ว ท่านอาจารย์ก็รู้ดีอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องถาม” “เพราะไม่รู้มันแหละจึงมาถาม” “ถ้าหากครูบาอาจารย์ต้องการอยากจะทราบก็จะเล่าให้ฟัง ผมเป็นคนทุพพลภาพครองบ้านครองเรือนไม่ได้ ผมเคยมีครอบครัวแล้วมีลูกคนหนึ่ง มาภายหลังนี้ สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงสมบูรณ์ ทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ไหว ก็เลยมอบทรัพย์สมบัติทั้งหลายทั้งปวงที่มีอยู่ให้แก่บ้านกับลูกสาวคนหนึ่งให้เขารอครองครอง แล้วก็สั่งเขาว່ายอกามใหม่ก็มีชะ ฉันทก็ไปแล้ว ที่แรกก็ไปอาศัยอยู่ที่วัดบ้านม่วงไข่ ซึ่งหลวงปู่มน้อยนั่น วันหนึ่งไปล้างถ้วยล้างชามขัดกระถางกระโถน ท่านก็เดินไปพร! เจ้าอยากบวชไหม โอ้ย! ถ้าครูบาอาจารย์จะเมตตาส่งสาร ก็อยากบวชแล้ว เออ! ถ้าฉันเก็บสิ่งของแล้วไปหาเราที่กุฏิได้ พอไป ท่านก็เอาผ้าขาวนี้มาตัดกางเกง ตัดเย็บกางเกงเอง กางเกงขาขว๊ว แล้วก็ตัดเสื้อ เสื้อก็เสื้อโปโลนี้แหละ พอเสร็จแล้วท่านก็ไปเอามัดโกนมาโกนหัวให้ โกนหัวให้เอง พอโกนหัวเสร็จแล้วให้อาบน้ำอาบชำระ เอ้า! ใส่ชุดนี้ แล้วก็มาปฏิญาณตนเป็นอุบาสกบวชเป็นตาขีผ้าขาว แล้วก็ขีผ้าขาวอยู่กับท่าน ๓ ปี พอเสร็จแล้วท่านก็บวชเป็นเณรให้ เป็นเณรอยู่ ๓ ปี ที่นี้พอเสร็จแล้วก็พาไปกรุงเทพฯ ก็ไปบวชเป็นพระอยู่ที่วัดสระปทุม ตกลงว่าอยู่ในสำนักของหลวงปู่มน ๙ ปี ที่ออกจากท่านมานี้เพราะโยมแม่ที่อำเภอเขื่องในเสียชีวิต เขาโทรเลขไปก็มาทำศพแม่ หลังจากนั้นก็เลยไม่ได้กลับไปหาท่านอีก เพราะท่านสั่งว่า พรเอ๊ย! เจ้าก็มีความรู้พอที่จะคุ้มครองตัวเองได้แล้วปลกตัวออกไปปฏิบัติโดยลำพังก็ได้ เปิดโอกาสให้องค์อื่นเขามาปรนนิบัติครูบาอาจารย์บ้าง ก็ยึดเอาค่านัน คำพูดนั้น พอออกมาแล้วก็เลยไม่กลับไปอีก ภายหลังเจ้าคุณศาสนดิลก (เสน ชิตเสโน) ก็ให้มาอยู่ที่นี้ ที่วัดบูรพา นี้” พออาจารย์ติชังเล่าจบก็

ดร.ชาลี ชัยสมุทร

“โอ๊ย! ทำไมไม่บอกให้รู้กันแต่ที่แรก” “เฮ้! ก็ครูบาอาจารย์ย่อมมีวิจารณ์ญาณ ย่อมดูคนออกว่าใครเป็นอย่างไร มีภูมิจิตภูมิใจตื่นสีกหนาบ้างเพียงใดแค่นั้น ครูบาอาจารย์ก็ย่อมรู้อยู่แล้ว” ที่หลังมาพญาติโยมทั้งหลาย ที่แหกกันไปปฏิบัติ เวลาท่านอาจารย์ดีไม่อยู่ เขาก็นิมนต์อาจารย์พรไปพานั่งสมาธิ แต่ท่านพูดอะไรท่านไม่มีโวหารหรือพูดเอาแต่หัวใจ

วัตรปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์

- การพนัสนิสสัยมุตตะกะเป็นหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์ •

สมัยนั้นเป็นสามเณรน้อย ๆ อายุเพียง ๑๔ - ๑๕ ปี เคยอยู่ร่วมกับครูบาอาจารย์ ถ้าหากว่าครูบาอาจารย์นั่งประชุมกันอยู่หรืออยู่ในอาวาสนั้น ๆ ทำหน้าที่ของการแก้ปัญหาหรือแก้ปัญหา จะต้องเป็นหน้าที่ของครูบาอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้า ไม่ใช่เราต่างคนจะต่างมานั่งเทศน์แข่งกันอยู่อย่างในสมัยปัจจุบันนี้ แม้แต่การถือนิสสัยครูบาอาจารย์ตามระเบียบวินัยก็ตาม เราอยู่ในสำนักของครูบาอาจารย์ เราไม่ได้นับอายุพรรษาครบ ๕ ว่าเราพนัสนิสสัยมุตตะกะ เพราะเราถือว่าການพนัสนิสสัยมุตตะกะนั้นจะต้องเป็นหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์อาจารย์เป็นผู้ยกให้ (นิสสัยมุตตะกะ หมายถึง พันนิสสัย คือสามารถคุ้มครองตัวเองได้แล้ว)

จิตรวมโดนเตะ

- ถ้าจิตอยู่ในสมาธิละเอียด ถึงอัปปนาสมาธิ ฟาฬาลงมามันก็ไม่รู้เรื่อง •

หลวงพ่อดอนอาจารย์เตะเอาตั้งแต่สมัยบวชเป็นเณรนั้น อาจารย์ไปธุระในบ้าน ท่านให้เฝ้ากุฏิเพ็งบวชมาได้ ๕-๖ วัน ที่นี้ในช่วงนั้น ภาวนาทำอะไร สมาริทำอะไร เราก็ไม่รู้เรื่อง แต่นึกขึ้นมาได้ว่า ภาวนาพุทโธ พ้ออาจารย์ไปในบ้านกลับเข้ามา จะเข้าไปนอนในกุฏิ กลับว่าเวลาท่านมาจะปลุกไมตื่น ก็เลยนั่งเอาหลังพึ่งฝาประตู แล้วก็นั่งบริกรรมภาวนาพุทโธ จนกระทั่งมันหลับไป

ที่นี้พอหลับไปแล้ว ท่านอาจารย์กลับมามันก็ตึก ๒ ยามแล้ว พอท่านมาปลุก ปลุกอย่างไรก็ไม่ตื่น จนกระทั่งท่านเตะเอาอย่างแรงถึงได้ตื่นขึ้นมา พอตื่นขึ้นมา ท่านก็ถามว่า “หลับหรือเปล่าเณร” “ไม่ได้หลับ” “เฮ้! ไม่ได้หลับ ทำไมไม่ปลุกไมตื่น” “ไม่รู้เหมือนกัน เพราะในช่วงนั้น เรารู้สึกว่าเราไม่หลับ ภายในจิตนี้รู้อยู่ตลอดเวลา แต่มันไม่รู้เรื่องภายนอก” ที่นี้พวกโยมที่ตามมาส่งก็กล่าวหาว่า “อ้าว! บวชเป็นเณรแล้วทำไมโกหก” “ไม่ได้โกหก มันไม่ได้หลับจริง ๆ” ที่นี้ทางฝ่ายนั้นเขาหลายคน ถียงเขาไม่ขึ้น ก็เลย “เฮ้! โกหกก็โกหก”

สมาธิที่แน่วแน่มาก จิตสมาธิอยู่ในฌาน ๔ นี้จะรู้สึกว่ามีร่างกายตัวตน แต่ว่าจิตไปเอาความสว่างเป็นอารมณ์ จึงจัดว่าเป็นรูปฌานอยู่ ในระหว่างนั้นจะได้ยินเสียงอะไร การได้ยินจะหายไปตั้งแต่จิตเข้าอุปจารสมาธิ เช่นอย่างเวรนั่งฟังเทศน์อยู่ ฟังไป ๆ พอจิตเข้าสมาธิ มันจะได้ยินเสียง ตอนแรกจะรู้สึกว่าได้ยิน แต่ไม่สนใจ พอหนัก ๆ เข้ามันละเอียดลงไปหน่อยหนึ่ง เสียงมันจะได้ยินเลย จิตที่อยู่ในอัปปนาสมาธิลึก หรือฌานที่ ๔ นี้ใครมาปลุกก็ไม่ตื่น ฟาฬาลงมาก็ไม่รู้เรื่อง

ไปกราบหลวงปู่เสาร์ เดินทางไปพบหลวงปู่เสาร์เมื่ออายุ ๑๗ ปี ก็เลยเก็บเอาปัญหานั้นไว้ในใจตลอดมาจนกระทั่งได้ไปพบหลวงปู่เสาร์ พอไปกราบหลวงปู่เสาร์ อาจารย์ที่เตะหลวงพ่อก็กไปด้วย พอไปกราบแล้ว ท่านก็ปรารภขึ้นมาว่า “เออ... คนที่ปฏิบัติสมาธินี้ ถ้าจิตอยู่ในสมาธิละเอียด ถึงอัปปนาสมาธิ ทำฝ่าละม้านก็รับรู้เรื่อง จับไปตวงน้ำก็ไม่สำลักน้ำตาย โยนเข้ากองไฟก็ไม่รู้ตัว” เอ้อ!... เราก็ได้ความภูมิใจ พอกลับไปถึงกุฏิ อาจารย์ท่านก็ว่า “เอ้อ! ที่เจ้าว่าเวลาเจ้ารู้สึกว่าคุณรู้สึกละเมื่อยมันไม่มี แม้แต่ร่างกายมันก็ไม่เมื่อย แล้วจะเอาอะไรมาเมื่อย”

สามเณรปาฏิโมกข์

- หลวงพ่อทองปาฏิโมกข์ได้ตั้งแต่เป็นเณร •

หลวงพ่ทองปาฏิโมกข์ได้ตั้งแต่เป็นเณร... แต่เป็นเณรยังไม่คลองเท่าไร ได้กระทอนกระแทน แต่เมื่อเป็นพระเรา มีหน้าที่ต้องสวดจึงต้องท่อง ได้แต่พรรษาแรก ...เป็นผู้สวดปาฏิโมกข์เกือบจะทุกวันพระ เพราะอยู่บ้านนอกมีมหาพระสวดปาฏิโมกข์ยาก หลวงพ่ทองปาฏิโมกข์จริง ๆ อยู่ ๑๕ วัน ท่องเสร็จแล้วก็ไปซ่อมกับครูบาอาจารย์ที่ท่านชำนานู ตอนนั้นหลวงตาพรเป็นคนสอนท่อง

เณรนักเทศน์

- เราเป็นเณรนั่งหลับตาก็พึดจ้อย ๆ ๆ ๆ •

สมัยหลวงพ่เป็นเณรอยู่อุบลฯ วัดบูรพาราม มีผู้มานิมนต์พระไปงานบุญ ๙ รูป สมัยก่อนพระแต่ละวัดมีน้อย จึงจัดเณร (พุทธ) ห้อยต่อท้ายไปด้วยเพราะเราตัวใหญ่กว่าเพื่อน เจ้าภาพเห็นเณรก็ไม่ค่อยพอใจ บ่นว่า “ไม่ได้นิมนต์เณร เอาเณรมาทำไม” จึงเกิดมานะขึ้นมาว่า “เณรมันจะไม่เก่งสักทีหรือ” จากนั้นก็อุตสาหะท่องกลอนเทศน์จนจับใจ

ภายหลังมาพอไปบ้านที่เขานิมนต์ หลวงตาพรท่านถูกหักท้วงอย่างนั้น ใครมานิมนต์ท่านก็ถาม “พระไม่พอเอาเณรไปด้วยได้ไหม” “ก็ได้ แล้วแต่ครูบาอาจารย์จะจัด” หลวงตาพรท่านเทศน์ไม่ค่อยเก่ง พอไปงานไหนที่เขานิมนต์เทศน์ ท่านก็ว่า “ให้เณรพุทธเทศน์” พอมีคนมานิมนต์เทศน์ก็บอกกว่า “เณรเทศน์แทนที” ก็เตรียมเทศน์ ไม่ได้ถือหนังสือไปลานมาด้วย ท่านก็ไล่ให้ไปเอา ก็เคย ท่านก็บอกให้ไปเอาหนังสือมา ก็ไปเอาหนังสือไปลานมา แต่ไม่ได้เปิดดู เพราะท่องได้ขึ้นใจหมดแล้ว เทศน์นั่งหลับตาก็พึดจ้อย ๆ ๆ ๆ “โอ้! เณรนี้ทำไมเทศน์เก่งนัก” ที่หลังใครนิมนต์เทศน์ “เอาเณรพุทธไปเทศน์ด้วยเด้อ” เป็นการเทศน์ปากเปล่าครั้งแรก ขณะนั้นเราสอบนักธรรมโทได้แล้ว

เรื่องที่เทศน์ท่องมาจากหนังสือ **ชินวรเทศนา*** (แต่งโดย พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์) มี ๕๐ กัณฑ์ ท่องได้เกือบหมด (หลวงพ่ทองให้ฟังอย่างยืดยาวเป็นภาษาบาลี มีใจความแปลว่า.. ความตายไม่มีอะไรที่จะต้านทาน) นี่มันเป็นนักเทศน์มานี่สงสัยเพราะท่องกลอนเทศน์นั้น แต่เทศน์ไปอย่างนกแก้วนกขุนทอง มาตอนหลังนี้พอมานับปฏิบัติพอเข้าใจเรื่องธรรมะบ้างนี่ ส่วนใหญ่ไม่เอาแล้วตำรา อะไรที่

*พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวราลงกรณ
สมเด็จพระสังฆราชเจ้าองค์ที่ ๑๑

มันเกิดขึ้นมาก็เอามันเลย

สมัยเด็ก ๆ เวลาอาจารย์เทศน์ ฟังผ่านหู พอท่านเทศน์เสร็จจำได้หมด พูดได้เป็นฉาก ๆ เรียนหนังสือวิชาย่อความได้คะแนนเต็มเป็นที่ ๑ ทุกที หลวงพ่อจะถนัดเทศน์ปฏิภาณ คือ ไม่ต้องถือหนังสือ

ทำบุญกับเนรน้อย

- หากต้นใหญ่ตายไปใครจะบำรุงรักษาต้นเล็กต้นน้อย •

ทำบุญกับเนรน้อยน่าจะได้นุญมาก เพราะเนรไม่ค่อยมีใครสนใจจะทำบุญให้ ได้อะไรมานิดหน่อยก็ดีใจมาก ถ้าเราจะเลือกทำบุญเฉพาะกับพระอริยะ ก็ต้องนึกเสมอว่าท่านจะได้เป็นพระอริยะท่านต้องผ่านชีวิตเนรน้อยมาก่อน...ตอนเป็นเนรก็ได้อาศัยพระผู้ใหญ่ สรุปลงแล้วก็คือพระใหญ่เลี้ยงเนรน้อย เหมือนต้นไม้ใหญ่คอยให้ร่มให้อาหารต้นไม้อเล็ก ๆ ถ้าเราไม่ดูแลต้นไม้อเล็กที่มีกิ่งก้านสาขา มีดอก มีผล แล้วไม่ใส่ใจต้นเล็กต้นน้อย เบียด กล้า หากต้นใหญ่ตายไปใครจะบำรุงรักษาต้นเล็กต้นน้อย ถ้าเราไม่ช่วยกันบำรุงมันก็เจริญเติบโตไม่ได้ อย่าดูถูกเนรน้อย

เจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดบวรนิเวศฯ ได้จับเด็ก ๆ มาบวชเนร แล้วให้มีโอกาสได้รู้ได้เรียนเป็นร้อย ๆ องค์ มีคนมาทักว่าลูกศิษย์เจ้าคุณมีแต่หัวขี้กลาก กินข้าวเย็น ท่านย้อนว่า “อย่าไปว่ามันอีกหน่อยพวกหัวขี้กลากพวกนี้แหละมันจะคำจุนพระศาสนา” แล้วก็เป็นอย่างที่ท่านว่า เพราะในภายหลัง

๒๕

หลวงพ่อกาบบนมีสการพระธรรมบัณฑิต วัดโพธิ์สมภารณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สมเด็จพระมหาเมธีวงศ์ (ส่นัน จันทปฐโชโต) วัดนรนาถสุนทริการาม
สร้างน้ำให้หลวงพ่อบวชในวันครบรอบวันเกิดที่วัดวะภูแก้ว

ในบรรดาแผนที่ท่านชอบเลี้ยงไว้ ได้เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่หลายองค์เช่น สมเด็จพระมหาวิรวัตร เจ้าคุณ
ธรรมบัณฑิต สมเด็จพระมามุนีวงศ์ วัดนราสิกขาราม

สมัยก่อนเขาถูกพระสหายปา

- ญาคุเอีย! พาลูกพาเมียไปสร้างบ้านสร้างเมืองที่ไหนหนอ •

หลวงพ่อดที่จะนึกถึงสมัยที่เป็นสามเณรเดินตามหลังครูบาอาจารย์ไม่ได้ ใส่ผ้าจีวรดำ ๆ เดินผ่านหน้าชาวบ้านหรือพระสงฆ์ทั่ว ๆ ไปนี่ เขาจะถุยน้ำลายขากใส่ บางทีถ้ามีแมงซีเดินตามหลังไปด้วย เราจะได้ยินเสียงตะโกนมาเข้าหู “ญาคุเอีย! พาลูกพาเมียไปสร้างบ้านสร้างเมืองที่ไหนหนอ” เขาว่าอย่างนี้ มาบัดนี้สิ่งที่เขาเกลียดมากที่สุดถึงกับถุยน้ำลาย เขามาแย่งเอาของเราไปหมดหมด ทำไม เพราะว่าลัทธิสาขานี้ลัทธิศิษย์สายอาจารย์เสาร์ อาจารย์มันเคยนุ่งห่มมาแล้ว พอลูกศิษย์สายอาจารย์เสาร์ อาจารย์มัน มีชื่อเสียงโด่งดังมีคนนิยมชมชอบ ผ้าจีวรสีดำก็เลยเป็นสินค้าที่สนใจของคนทั่ว ๆ ไป บางทีพอมีใครถามเป็นลูกศิษย์สายไหน? สายพระอาจารย์มัน เดี๋ยวนี้มีแต่ลูกศิษย์อาจารย์มันเต็มบ้านเต็มเมือง เมื่อลองมาพิจารณากันดูแล้ว ขอฟุดสรุป ๆ ลงไปสั้น ๆ ว่า ถ้าใครตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์จริง ๆ อย่าไปสนใจกับใครทั้งนั้น หลักฐานและเหตุผลต่าง ๆ เราได้ข้อมูลมาจากครูบาอาจารย์ของเราแล้ว เมื่อก่อนนี้ครูบาอาจารย์ของเราเข้าไปที่ไหน ๆ มีแต่เขาว่า พวกนี้นะใจแคบเห็นแก่ตัวดัดขงน้อยเอาแต่ตัวรอดคนเดียว เอ้า! ในขณะที่ใครยังมองไม่เห็นคุณค่า ท่านก็ต้องเก็บสมบัติท่านเอาไว้ ที่นี้พอเกิดมีคนสนใจ ท่านก็เอาออกมาจ่าย พอจ่ายออกมาแล้วมันก็ได้ผล ทำให้มีคนปฏิบัติธรรมกว้างขวางออกไป

ให้ท่านหมาขี้เรื้อน

- จิงเอามีอปลั่งให้เอาเจียนออกมา ให้หมาได้กิน •

สมัยที่หลวงพ่เป็นเณรอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี วันหนึ่งเพิ่งฉันเสร็จกำลังจะไปล้างบาตรเหลือบไปเห็นหมาขี้เรื้อนตัวโช เดินโชชัดโชเซใกล้จะหมดแรงเต็มที เกิดความสงสารจับใจมองดูข้าวในบาตรก็ฉันเกลี้ยง เพราะครูบาอาจารย์สอนไว้ว่าเป็นธรรมเนียมพระธุดงค์จะฉันให้หมดบาตรเสมอ ไม่ให้กินทิ้งกินขว้าง มองหาอาหารรอบทิศก็ไม่มียะไรพอประทังความหิวของหมาน้อยได้ เจ้าหมาที่น่าสงสารก็ใกล้จะหมดแรง เมื่อหมดหนทางก็มักได้ อาหารเพิ่งฉันใหม่ ๆ พอจะเรียกคืนมาให้เจ้าหมาน้อยได้ จิงเอามีอปลั่งคอให้เอาเจียนออกมา หมาตัวนั้นคลานมาพุดตรงเศษอาหารจากล้าคอกของเราพอดี มันได้กินอาหารนั้นจนมีกำลังขึ้น เราก็เรียกอาหารใหม่ออกมาจนหมดท้องจนอาหารเก่าเริ่มระบายนอกมาด้วย พอเห็นสุนัขมีแรงก็หยุด เจ้าหมาตัวนั้นได้แรงขนาดวิ่งเหาะ ๆ ตามเราได้

จากนั้นมาหลักภาระในเรื่องอาหารการกินนี้ไม่มีมากเสียจนเขาบังคับให้กิน บางรายทำอาหารประณีตถวาย เห็นเราไม่แตะต้องเลย ก็กลับไปนอนร้องไห้ (เขามาเล่าให้หลวงพ่ฟังเอง) หลวงพ่จึงต้องพยายามฉันให้เขาทุกครั้งเพื่อรักษาน้ำใจ

Handwritten signature or mark.

เป็นเนรขอบสาวชื่อ “ประยูร”

- เลยเอาชื่อมันมาบริกรรมภาวนาซะเลย •

สมัยเป็นเนรขอบอยู่เมืองอุบลฯ นี่ หลวงตาพรท่านสอนให้นั่งบริกรรมทุกวัน ท่านให้ท่อง พุทโธ ๑ ในช่วงนั้นจิตมันชอบสาวอยู่คนหนึ่ง ชื่อมันว่า ประยูร เราภาวนา พุทโธ มันทิ้งพุทโธไปมันก็ท่องว่า ประยูร ๑ จะตายเพราะยายประยูรนี่ละ เลยเอาชื่อมันมาบริกรรมภาวนาซะเลย มันติดอยู่ตั้งแต่เดิมาแล้ว เราภาวนาทุกวัน ทีนี้เวลาจิตมันอยู่คงที่แล้วคำว่าประยูรมันก็หายไป หนัก ๆ เข้าร่างกายตัวตนของเรามันก็หายไป พอจิตสงบ เกิดนิมิตภาพแม่ประยูรปรากฏขึ้น พิจารณาว่าผมสวย ผมก็ร่วงหล่นลงมา ว่าตาสวย ตาก็หลุดออกมา นึกว่าคนสวยนี้แม่แต่กระดุกก็ยังสวย กระดุกก็ร่วงหล่นสูญสลายไปกับแผ่นดิน พอตื่นจากสมาธิร่างกายตัวตนของเธอก็หายไปแล้ว ชื่อของเธอก็หายไปแล้ว มันก็หายไปหมดแล้ว

ฝึกหัดนิสัยจากครูบาอาจารย์

- การกราบพระเป็นสิ่งที่ครูบาอาจารย์ของเราถือเคร่งครัดนัก •

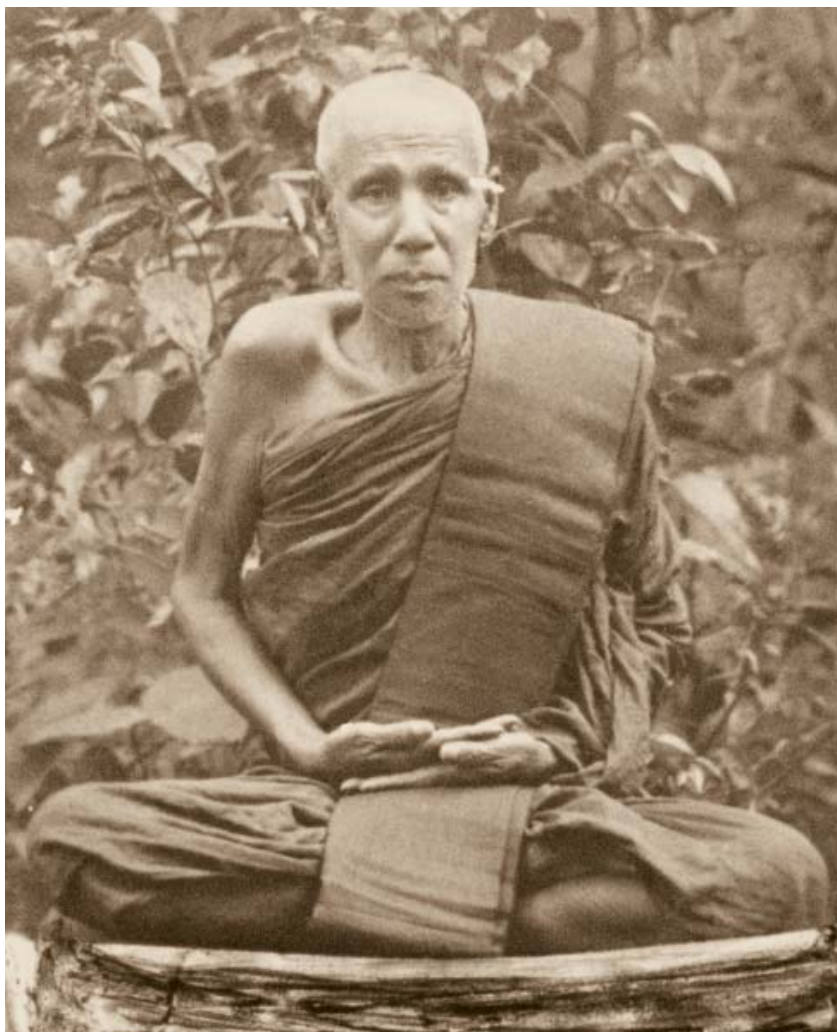
เราจะได้เรื่องวัดว่าความประพฤติของเราในปัจจุบันนี้นั้นไม่ยอมหย่อนหรือว่ามันดีขึ้น เท่าที่สังเกตโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว บรรดาพระภิกษุสามเณรที่อุปสมบทมาอายุพรรษายังไม่ครบ ๕ ระเบียบวินัยยังไม่รู้ การแสดงอาบัติก็ยังว่าไม่ถูก แล้วก็เที่ยวสละยาบาตรเดินธุดงค์จากเหนือไปใต้ จากใต้ไปเหนือ ในฐานะที่เรายังไม่เข้าใจระเบียบวินัยเพียงพอ ไม่ได้ฝึกหัดนิสัยจากครูบาอาจารย์ เราก็นำลัทธิการปฏิบัติผิด ๆ ไปให้ชาวบ้านทั้งหลายเขาเข้าใจว่าเราเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แท้ที่จริงแล้วเรายังไม่ได้ฝึกฝนอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกราบพระเป็นสิ่งที่ครูบาอาจารย์ของเราถือเคร่งครัดนัก ท่านจะต้องฝึกสอนให้กราบให้ไหว้ให้ถูกต้องตามระเบียบเบญจางคประดิษฐ์ โดยเอาหัวเข่ากับข้อศอกต่อกัน วางมือลงราบกับพื้น นิ้วมือไม่ถ่าง เว้นระยะพอห่างพอหน้าผากลงได้ ระหว่างคู้กับหัวแม่มือจรดกัน ทำหลังให้ตรง ไม่ทำโค้งโค้งแสดงกิริยามารยาทอันเรียบร้อยงดงาม อันนี้เป็นวิธีการของครูบาอาจารย์ของเราก่อน

มาสมัยปัจจุบันนี้ เท่าที่ข้าเลือกดูแล้ว การกราบการไหว้นี้ห่างไกลจากครูบาอาจารย์เหลือเกิน สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ก็ไม่อาจจะนำมาพูด แต่ว่าโอกาสนี้เราจะมาประชุมกันมาก ๆ เพื่อหากว่ามันจะเป็นประโยชน์แก่หมู่คณะของเราบ้าง ถ้าหากใครจะนึกว่าเป็นเรื่องประจានต่อหน้าธารกำนัลก็ไม่ควรอาย เพราะเราหวังดีต่อกัน เผื่อมันจะได้เป็นประโยชน์แก่ญาติโยมผู้มาพึ่งศรัทธาธรรมกันบ้าง

- วินัยเรื่องการรับประเคน •

อันดับต่อไปคือการว่าอักษะฐานภรณ์ให้ถูกต้องตามอักษะภาษาบาลีให้ถูกต้องตามสำเนียงมคธภาษา แล้วรอง ๆ ลงไปก็เรื่องระเบียบวินัยเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับการรับประเคนสิ่งของ ของอันใดที่เป็นยวกาลิก ยามกาลิก สัตตหาลิก ยาวชีวิก ให้รู้จักระเบียบวินัยในการใช้และปฏิบัติให้ถูกต้อง

หลวงพ่อ

หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล อาจารย์สอนภวนาของหลวงพ่อ (ภาพนี้หลวงพ่อวางไว้บูชาบนหัวที่นอน)

หลวงพ่อสีทอง

ยาวกาลิก คือ ของที่รับประทานมีพวกอาหารต่าง ๆ เป็นต้น ฉันได้ตั้งแต่อรุณขึ้นมา คือหมายความว่าสว่างพอที่จะมองออกว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง หรือมองดูลายมือได้อย่างชัดเจน อาหารประเภทที่เป็นยาวกาลิกนี้ฉันได้ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง

ยามกาลิก คือ ของที่รับประทานแล้วฉันได้ตลอดยามมีพวกน้ำกล้วย น้ำฝรั่งและน้ำผลไม้ต่าง ๆ ที่มีผลไม่ใหญ่ไม่โตไปกว่าผลมะตูม สามารถนำผลไม้ชนิดนั้น ๆ มาคั้น กรองด้วยผ้าขาวบางประมาณ ๓ ครั้ง เป็นอย่างน้อย ยามกาลิกนี้รับประทานแล้วฉันได้ตั้งแต่เช้าจนถึงก่อนอรุณขึ้นใหม่ (วันหนึ่งกับคืนหนึ่ง)

สัตตาทกาลิก คือ ของที่รับประทานแล้วฉันได้ ๗ วันมี เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย น้ำตาล

ยาวชีวิก คือ ของที่รับประทานแล้วฉันได้ตลอดเพราะจัดเป็นจำพวกยารักษาโรคไม่มีกำหนดเวลา เวลารุ่น เช่น สมอ มะขามป้อม กระเทียม รากไม้ เปลือก หรือยารักษาโรคชนิดอื่น ๆ

อดีตเรากลั่นโองการได้มันเกิดขึ้นมา ครูบาอาจารย์ท่านเคยเฉลี่ยแจกแบ่งสงเคราะห์พระภิกษุสามเณร ไม่ขาดตกบกพร่อง เพราะเรารู้ว่าเป็นสมณคหายุตรด้วยกัน

สมัยเมื่อก่อนอยู่กับครูบาอาจารย์ ข้อวัตรปฏิบัตินี้เคร่งครัด แต่มาสมัยปัจจุบันนี้มันเปลี่ยนแปลงไป เมื่อก่อนนี้เราอยู่ในวัด เรายึดอยู่ในกฎกติกาของวัดเท่านั้น รองจากวินัยที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ให้ปฏิบัติตามจารีตประเพณี วัฒนธรรมนอกวัดนี้เราจะไม่เอามาขัดแย้งกับมติของครูบาอาจารย์ **สมัยนั้นครูบาอาจารย์พูดแล้ว พูดคำไหนเป็นคำนั้น ไปฝ่าฝืนไม่ได้** มาในสมัยปัจจุบันนี้ ถ้าสมมติว่าวัดเราควรจะเป็นอย่างนี้ ๆ ๆ จะไปทำอย่างนั้น ๆ ไม่ได้ เขาจะบอกอย่างวัดอื่นเขายังทำได้

หลวงปู่เสาร์ อาจารย์สอนภวนาของหลวงพ่อ

- ลักษณะจิตเยือกเย็น มีพรหมวิหาร ทำจิตดุจแผ่นดิน •

ท่านเกิดที่บ้านท่าโคม ตำบลหนองซอน อำเภอเมือง (ปัจจุบันอำเภอเขื่องใน) จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๔๐๒ ท่านเป็นพระคณาจารย์ใหญ่ของพระกรรมฐานทั้งหมด

ท่านอุปสมบทที่วัดใต้ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาได้เป็นเจ้าอาวาสวัดใต้ และได้ปฏิบัติเป็นพระธรรมยุตที่วัดศรีทอง (วัดศรีอุบลรัตนาราม) มีพระครูหา โชติปาโล เป็นพระอุปัชฌาย์ เจ้าอธิการสีหา ชยเสโน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ภายหลังมาอยู่วัดเลียบและเปิดสำนักปฏิบัติธรรมขึ้น ณ วัดเลียบ ลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงของท่านคือพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

ท่านได้มรณภาพในอิริยาบถขณะกราบครั้งที่ ๓ ในอุโบสถวัดอำมาตยาราม อำเภอรอนโกน วิทยาราม นครจำปาศักดิ์ ประเทศลาว เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ ตรงกับ วันจันทร์ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๓ ปีมะโรง เชิญศพมา ณ วัดบูรพาาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ทำพิธีเผาในเดือนเมษายน ๒๔๘๖ สิริอายุ ๘๒ ปี ๓ เดือน ๑ วัน

นิสสัยท่านอาจารย์เสาร์ นิสัยชอบก่อสร้าง ชอบปลูกพริกหมากไม้ ลักษณะจิตเยือกเย็น มีพรหมวิหาร ทำจิตดุจแผ่นดิน มีเมตตาเป็นสาธารณะ เป็นคนพูดน้อย ยกจิตขึ้นสูงองค์เมตตาสูงโล่งเรื่อง เป็นคน

เอื้อเฟื้อในพระวินัย ทำความเพียรเป็นกลางไม่ยิ่งหย่อน พิจารณาถึงขั้นภูมิธรรมละเอียดมาก ท่านบอกให้เราภาวนาเปลี่ยนอารมณ์แก้อาพาธได้

อยู่ข้างนอกวันวาย เข้าไปหาท่านจิตสงบดี เป็นอัครรรยปฏิหารีย์หลายอย่าง จิตของท่านชอบสันโดษ ไม่มักใหญ่ใฝ่สูง หมากไม่กินบุหรืไม่สูบ ท่านแดดั่ง (พระครูหา โชติปาโล) เป็นอุปัชฌายะ เดินจงกรมภาวนาเสมอไม่ละกาล น้ำใจดี ไม่เคยโกรธซึ่งให้พระเณรอุบาสกอุบาสิกา มักจะวางสังฆทานอุทิศในสงฆ์สันนิบาต แก้ววิสสนาแก่สานุศิษย์ได้ อำนาจวางจิตเฉย ๆ เรื่อย ๆ ชอบดูตำราเรื่องพระพุทธเจ้ารูปร่างใหญ่ สันต เป็นมหานิกาย ๑๐ พรรษา จึงมาอยู่ตติเป็นธรรมยุตฯ รักเด็ก เป็นคนภูมิใหญ่กว้างขวาง ยินดีทั้งปรีติปฏิบัติ ลักษณะเป็นคนโบราณพร้อมทั้งกาย วาจา ใจเป็นโบราณทั้งสิ้น ไม่เห่อตามลายุค สรรเสริญ อาหารชอบเห็ด ผลไม้ต่าง ๆ ชอบน้ำผึ้ง

• ดันเห็ดเหือ •

หลวงปู่เสาร์นี้ เห็ดมันเกิดขึ้นตามวัด บอกเณรไปเก็บ เณรเก็บเห็ดอันนี้ไปหมกไฟให้กิน เณรก็ไปเก็บได้ประมาณเต็มถ้วยถ้วยเดียวหนึ่ง เอามาทอดหมกเสร็จแล้วก็ไปถวายหลวงปู่ หลวงปู่ก็ดันจนหมดทีนี้โอ้เราพวกเณรนี้ทำทอดหมก เณร ๕-๖ องค์ดักแจกกันคนละช้อน ๆ ๆ ดันอาหารยังไม่ทันอ้มเลยสลบเหมือดทั้ง ๖ องค์ ทีนี้ อู้ย! เณรเป็นอะไร ๆ ถามมันดูซิว่ามันเป็นอะไร เณรก็กินเห็ดเหือ รู้ว่าเห็ดเหือทำไม่ถึงไปกินละ ท่านอาจารย์พากิน ข้าไม่ได้กินเห็ดเหือ ถ้าข้ากินเห็ดเหือข้าก็เมาตายสิ หลวงปู่เสาร์ดันเป็นขามนั่งยิ้มเฉย แต่เณรดันคนละช้อนดันข้ายังไม่อ้มเลยสลบเหมือดไปเลย อันนี้จิตของเรานี้มันปรุงแต่งได้ จะให้มันแพ้หรือมันชนะมันก็ทำได้

หลวงปู่เสาร์แก้สัญญาวิปลาสให้หลวงปู่มัน

• แก้สัญญาวิปลาสจนสำเร็จเป็นอัครรรย •

ท่านอาจารย์เสาร์ มีเมตตาแก้สัตว์เป็นมหากรุณาอย่างยิ่ง วางเป็นกลาง เยือกเย็นที่สุด เมตตาของท่านสดใส เห็นปฏิหารีย์ของท่านสมัยขุนบำรุงบริจาคที่ดินและไม้ทำสำนักแม่ขาวสาริกา วัดสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร

แก้สัญญาวิปลาสท่านอาจารย์มั่นกับท่านเจ้าคุณหนูวัดสระปทุมในสมัยนั้น จนสำเร็จเป็นอัครรรยเรียกว่าเป็นพ่อพระกรรมฐานภาคอีสาน นี่ท่านอาจารย์เสาร์เล่าให้ฟัง สมัยที่เรา (หลวงปู่หลุย) อยู่กับท่านเดินธุดงค์ไปด้วย ท่านปรารถนาเป็นพระปัจเจก กับปรารถนาเป็นสาวกสำเร็จอรหันต์ในศาสนาสมณโคตมพุทธเจ้าของเรา ท่านอาจารย์มั่นเคารพท่านอาจารย์เสาร์มากที่สุด เพราะเป็นเณรของท่านมาแต่ก่อน ท่านมักเรียกท่านอาจารย์มั่นเป็นสรพนามว่า “เจ้า ๆ ข้อย ๆ”

(คัดมาจากหนังสือประวัติหลวงปู่หลุย จันทสาโร)

- นั่งสมาธิตัวลอยขึ้น...ลืมนิทานขึ้นดูตกลงมากันกระแทกกับพื้นอย่างแรง •

ท่านพระอาจารย์มันเล่าว่า นิสัยของท่านพระอาจารย์เสาร์เป็นไปอย่างเรียบ ๆ และเยือกเย็นน่าเลื่อมใสมาก ที่มีแปลกอยู่บ้างก็เวลาท่านเข้าที่นั่งสมาธิตัวของท่านชอบลอยขึ้นเสมอ บางครั้งตัวท่านลอยขึ้นไปจนผิบลึงเกิด เวลาท่านนั่งสมาธิอยู่ ท่านเองเกิดความแปลกใจในขณะนั้นว่า “ตัวเราถ้าจะลอยขึ้นจากพื้นแน่ ๆ” เลยลืมนิทานขึ้นดูตัวเอง ขณะนั้นจิตท่านถอนออกจากสมาธิพอดี เพราะพะวักพะวงกับเรื่องตัวลอย ท่านเลยตกลงมากันกระแทกกับพื้นอย่างแรง ต้องเจ็บเอวอยู่หลายวัน ความจริงตัวท่านลอยขึ้นจากพื้นจริง ๆ สูงประมาณ ๑ เมตร ขณะที่ท่านลืมนิทานดูตัวเองนั้น จิตท่านถอนออกจากสมาธิ จึงไม่มีสติพอยับยั้งไว้บ้าง จึงทำให้ท่านตกลงสู่พื้นอย่างแรง เช่นเดียวกับสิ่งต่าง ๆ ตกจากที่สูง ในคราวต่อไปเวลาท่านนั่งสมาธิ พอรู้สึกตัวท่านลอยขึ้นจากพื้น ท่านพยายามทำสติให้อยู่ในองค์ของสมาธิแล้วค่อย ๆ ลืมนิทานขึ้นดูตัวเอง ก็ประจักษ์ว่าตัวท่านลอยขึ้นจริง ๆ แต่ไม่ได้ตกลงสู่พื้นเหมือนคราวแรก เพราะท่านมิได้ปราศจากสติและคอยประคองใจให้อยู่ในองค์สมาธิ ท่านจึงรู้เรื่องของท่านได้ดี ท่านเป็นคนละเอียดถี่ถ้วนอยู่มาก แม้จะเห็นด้วยตาแล้วท่านยังไม่แน่ใจ ต้องเอาวัตถุชิ้นเล็ก ๆ ขึ้นไปเหน็บไว้บนหญ้าหลังกุฏิ แล้วกลับมาทำสมาธิอีก พอจิตสงบและตัวเริ่มลอยขึ้นไปอีก ท่านพยายามประคองจิตให้มันอยู่ในสมาธิ เพื่อตัวจะได้ลอยขึ้นไปจนถึงวัตถุเครื่องหมายที่ท่านนำขึ้นไปเหน็บไว้ แล้วค่อย ๆ เอื้อมมือจับด้วยความมึลติ แล้วนำวัตถุชิ้นลงมาโดยทางสมาธิภาวนา คือพอหยิบได้วัตถุชิ้นแล้วก็ค่อย ๆ ถอนจิตออกจากสมาธิ เพื่อกายจะได้ค่อย ๆ ลงมาถึงพื้นอย่างปลอดภัย แต่ไม่ถึงกับให้จิตถอนออกจากสมาธิจริง ๆ เมื่อได้ทดลองจนเป็นที่แน่ใจแล้ว ท่านจึงเชื่อตัวเองว่า ตัวท่านลอยขึ้นได้จริงในเวลาเข้าสมาธิในบางครั้ง แต่มิได้ลอยขึ้นเสมอไป นี่เป็นจริตนิสัยแห่งจิตของท่านพระอาจารย์เสาร์ รู้สึกผิดกับนิสัยของท่านพระอาจารย์มันอยู่มากในปฏิปทาทางจิตใจของท่านพระอาจารย์เสาร์เป็นไปอย่างเรียบ ๆ สงบเย็นโดยสม่ำเสมอ นับแต่ขึ้นเริ่มแรกจนถึงสุดท้ายปลายแดนแห่งปฏิปทาของท่าน ไม่ค่อยล่อแหลมต่ออันตราย และไม่ค่อยมีอุปายต่าง ๆ และความรู้แปลก ๆ เหมือนจิตท่านพระอาจารย์มัน

(คัดมาจากหนังสือ ประวัติพระอาจารย์มัน ภูริทโค)

หลวงปู่เสาร์เคยปรารภณาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

- เวลาเร่งความเพียรใจรู้สึกประหวัด ๆ ถึงความปรารภณาเดิม •

ท่านพระอาจารย์มันเล่าว่า ท่านพระอาจารย์เสาร์เดิมท่านปรารภณาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เวลาออกบำเพ็ญพอเร่งความเพียรเข้ามา ก ๆ ใจรู้สึกประหวัด ๆ ถึงความปรารภณาเดิม เพื่อความเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าแสดงออกเป็นเชิงอาลัยเสียดาย ยังไม่ออกไปนิพพาน ท่านเห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อความเพียรเพื่อความรู้แจ้งซึ่งพระนิพพานในชาติปัจจุบันนี้ ท่านเลยอธิษฐานของดจากความปรารภณานั้น และขอประมวลมาเพื่อความรู้แจ้งซึ่งพระนิพพานในชาตินี้ ไม่ขอเกิดมารับความทุกข์ทรมานในภพชาติต่าง ๆ อีกต่อไป พอท่านปล่อยวางความปรารภณาเดิมแล้ว การบำเพ็ญเพียรรู้สึกสะดวกและเห็นผลไปโดยลำดับ ไม่มี

อารมณ์เครื่องเกาะเกี่ยวเหมือนแต่ก่อน สุดท้ายท่านก็บรรลุถึงแดนแห่งความเกษมตั้งใจหมาย แต่การแนะนำสั่งสอนผู้อื่น ท่านไม่ค่อยมีความรู้แตกฉานกว้างขวางนัก ทั้งนี้อาจจะเป็นไปตามภูมินิสัยเดิมของท่าน ที่มุ่งเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า ซึ่งตรัสรู้เองชอบ แต่ไม่สนใจสั่งสอนใครก็ได้ อีกประการหนึ่ง ที่ท่านกลับความปรารถนาได้สำเร็จตามใจนั้น คงอยู่ในขั้นพอแก้ไขได้ ซึ่งยังไม่สมบูรณ์เต็มภูมิแท้

หลวงปู่เสาร์เป็นคนพูดน้อย

- เราเกิดเป็นมนุษย์ มีความสูงศักดิ์มาก แต่อย่านำเรื่องของสัตว์มาประพฤติ •

เวลาท่านพระอาจารย์มั่นออกเที่ยวธุดงค์กรรมฐานทางภาคอีสาน ตามจังหวัดต่าง ๆ ในระยะต้นวัย ท่านมักจะไปกับท่านพระอาจารย์เสาร์เสมอ แม้ความรู้ทางกายในจะมีแตกต่างกันบ้างตามนิสัย แต่ก็ชอบไปด้วยกัน สำหรับท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านเป็นคนไม่ชอบพูด ไม่ชอบเทศน์ ไม่ชอบมีความรู้แปลก ๆ ต่าง ๆ กวณใจเหมือนท่านพระอาจารย์มั่น เวลาจำเป็นต้องเทศน์ท่านก็เทศน์เพียงประโยคหนึ่งหรือสองเท่านั้น แล้วก็ลงธรรมาสน์ไปเสีย ประโยคธรรมที่ท่านเทศน์ซึ่งพอจับใจความได้ว่า “ให้พากันละบาปและบำเพ็ญบุญ อย่าให้เสียชีวิตลมหายใจไปเปล่าที่ได้มีวาสนามาเกิดเป็นมนุษย์” และ “เราเกิดเป็นมนุษย์ มีความสูงศักดิ์มาก แต่อย่านำเรื่องของสัตว์มาประพฤติ มนุษย์ของเราจะต่ำลงกว่าสัตว์ และจะเลวกว่าสัตว์อีกมาก เวลาตกนรกจะตกหลุมที่ร้อนกว่าสัตว์มากมายนะ อย่าพากันทำ” แล้วก็ลงธรรมาสน์ไปกุฎิโดยไม่สนใจกับใครต่ออีก ปกตินิสัยของท่านเป็นคนไม่ชอบพูด พูดน้อยที่สุด ทั้งวันไม่พูดอะไรกับใครเกิน ๒-๓ ประโยค เวลานั้นก็ทนทานนั่งอยู่ได้เป็นเวลาหลาย ๆ ชั่วโมง เดินก็ทำนองเดียวกัน แต่ลักษณะท่าทางของท่านมีความสง่าผ่าเผยน่าเคารพเลื่อมใสมาก มองเห็นท่านแล้วเย็นตาเย็นใจไปหลายวัน ประชาชนและพระเถระเคารพเลื่อมใสท่านมาก ท่านมีลูกศิษย์มากมายเหมือนท่านอาจารย์มั่น

หลวงปู่เสาร์สอนทำอะไรให้เป็นเวลา

- ให้ทำวัตร นอน ๔ ทุ่ม ตื่นตี ๓ •

ท่านอาจารย์หลวงปู่เสาร์นี้ท่านเป็นสาวกแบบชนิดที่ว่า เป็นพระประเสริฐ ท่านสอนธรรมนี้ท่านไม่พูดมาก ท่านชี้บอกว่าให้ทำอย่างนั้น อย่างนี้ แต่การปฏิบัติของท่านนี้ ท่านเอาการปฏิบัติแทนการสอนด้วยปาก ผู้ที่ไปอยู่ในสำนักท่าน ก่อนอื่นท่านจะสอนให้ทำวัตร นอน ๔ ทุ่ม ตื่นตี ๓ นี้ข้อแรกต้องทำให้ได้ก่อน บ้างที่ก็ลองเรียนตามท่าน หลวงปู่ทำไม่สอนอย่างนี้ การนอนเป็นเวลา ตื่นเป็นเวลา ดั้นเป็นเวลา อาบน้ำ เข้าห้องน้ำเป็นเวลา มันเป็นอุปนิสัยสร้างพลังจิต แล้วทำให้เรามีความจริงใจ ที่นี้มักปฏิบัติทั้งหลายไม่ได้ทำอย่างนี้ แม้แต่นักสะกดจิต เขาก็ยังยึดหลักอันนี้ มันมีอยู่คำหนึ่งที่หลวงพ่อไม่เคยลืมหลักปฏิบัติที่เวลาไปปฏิบัติท่าน ท่านจะพูดขึ้นมาลอย ๆ ว่า “เวลานี้จิตข้ามันไม่สงบ มันมีแต่ความคิด” ก็ถามว่า “จิตมันฟุ้งซ่านหรือใจอาจารย์” “ถ้าให้มันหยุดนิ่งมันก็ไม่ก้าวหน้า” กว่าที่เขาใจความหมายของท่านก็ใช้

เวลาหลายปี ท่านหมายความว่า เวลาปฏิบัติถ้าจิตมันหยุดนิ่งก็ปล่อยให้มันหยุดนิ่งไป อย่าไปรบกวนมัน ถ้าเวลามันจะคิดก็ให้มันคิดไป เราเอาสติตัวเดียวเป็นตัวตั้งเป็นตัวดี

ปฏิบัติของหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล

- ท่านสนใจเรื่องการปฏิบัติสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน โดยถ่ายเดียว •

หลวงปู่เสาร์ซึ่งเป็นอาจารย์ของหลวงปู่มั่น ออกเดินธุดงค์กรรมฐาน ปักกลดอยู่ในป่า ในดง ในถ้ำ ในเขา องค์แรกของอีสานคือหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล นัยว่า ท่านออกมาบวชในพระศาสนา ท่านสนใจเรื่องการปฏิบัติสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน โดยถ่ายเดียว ซึ่งสังฆกรรมิกคหุของ ท่านก็คือ พระปัญญาพิศาลเถร (หนู) เป็นคนเกิดในเมืองอุบลฯ ท่านออกเดินธุดงค์ร่วมกัน หลวงปู่เสาร์ ตามปกติ ท่านเป็นพระที่เทศน์ไม่เป็น แต่ปฏิบัติให้ลูกศิษย์ดูเป็นตัวอย่าง

- เดินจงกรมแข่งหลวงปู่เสาร์ •

สมัยที่หลวงปู่เป็นเณรอยู่ใกล้ ๆ ท่าน ถ้าวันไหนเราคิดว่าจะเดินจงกรมแข่งกับท่านอาจารย์ใหญ่นั้นวันนั้นท่านจะเดินจงกรมไม่หยุด จนกว่าเราหยุดนั้นแหละท่านจึงจะหยุด ท่านจะไม่ยอมให้เราชนะท่าน เวลาท่านสอน สอนสมาธิ ถ้ามีใครถามว่า ส่วนใหญ่คนอีสานก็ถามแบบภาษาอีสาน “อยากปฏิบัติสมาธิ เอ็ดจั่งได้ปู่ท่าน” “พุทโธสิ” “ภาวนาพุทโธแล้วมันจะได้อิหยังขึ้นมา” “อย่าถาม” “พุทโธแปลว่าจั่งได้” “ถามไปหาสิแต่ก็อิหยัง ยังว่าให้ภาวนา พุทโธ ข้าเจ้าให้พุทแค่นี้” แล้วก็ไม่มีคำอธิบาย ถ้าหากว่าใครเชื่อตามคำแนะนำของท่าน ไปตั้งใจภาวนาพุทโธ จริง ๆ ไม่เฉพาะแต่เวลาเราจะมานั่งอย่างเดียว ยืน เดิน นั่ง นอน รับประทานอาหาร ตื่น ทำ ใจนึกพุทโธไว้ให้ตลอดเวลา ไม่ต้องเลือกว่าเวลานี้เราจะภาวนาพุทโธ เวลานี้เราจะไม่ภาวนาพุทโธ ท่านสอนให้ภาวนาทุกลมหายใจ

แม้เข้าห้องน้ำก็ต้องภาวนา

- ไม่บาป ธรรมดา เป็นอกาลิโก •

บางคนก็จะไปข้องใจว่า ภาวนาพุทโธ ในห้องน้ำห้องส้วม มันจะไม่บาปหรือไม่บาป ธรรมดาเป็นอกาลิโก ไม่เลือกกาล เลือกเวลา พระองค์เทศน์สอนไว้แล้ว ถ้ายังเข้าในห้องน้ำ ห้องส้วมนะ ยิ่งภาวนาดี เพราะมันมีสิ่งประกอบ สิ่งที่จะทำให้เรามองเห็นสิ่งปฏิภูล นำเกลียด โลโคกร มั่นก็แสดงออกมาให้เราเห็น แล้วเราภาวนา พุทโธ พุทโธ แปลว่ารู้ รู้ในสิ่งที่เราทำอะไรอยู่ในขณะนั้น

ถ้าหากว่าท่านผู้ใดเชื่อในคำแนะนำของหลวงปู่ท่าน ไปภาวนาพุทโธอย่างเอาจริงเอาจัง ส่วนใหญ่จะไม่เกิน ๗ วัน บางคนเพียงครั้งเดียวจิตสงบ สว่าง รู้ ตื่น เบิกบานขึ้นมา ที่นี้เมื่อภาวนาจิตเป็นสมาธิเวลามาถามท่าน ภาวนาพุทโธแล้ว จิตของฉันทันทีตอนแรก ๆ มันมีอาการเคลิ้ม ๆ เหมือนกับจะง่วงนอน

Signature

ที่มันสะสมสะสม เหมือนครึ่งหลักครึ่งดิน พอเปลวๆ จิตมันวูบลงไปสว่างตื้นขึ้นมา เหมือนกับมันมองเห็น
ทั้งหมดในห้อง จนตกใจว่า แสงอะไรมันมาสว่างไสว พอตกใจแล้วสมาธิถอน สิมดาแล้วความมืดมันก็มา
แทนที่ อันนี้เป็นจุดสำคัญ คือถ้าจิตของเราได้สัมผัสกับสิ่งแปลกใหม่ มันจะเกิดความตื่นตกใจหรือเกิด
อะไขึ้นขึ้นมา แต่ถ้าหากว่าเราไม่เกิดการตื่นใจหรือเกิดตกใจเกิดอะไ จิตของเราสามารถมีสติประคับ
ประคองรู่อยู่โดยธรรมชาติ จิตมันก็สงบนิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน มีปิติ มีความสุข

เล่าเรื่องภาวนาให้หลวงปู่เสาร์ฟัง

• ท่านบอกว่า เร่งเข้า ๆ ๆ •

เมื่อหลวงพ่อกับเล่าเรื่องภาวนาให้ท่านฟัง ถ้าสิ่งใดที่มันถูกต้อง ท่านบอกว่า เร่งเข้า ๆ ๆ แล้วจะไม่
อธิบาย แต่ถ้าหากว่ามันไม่ถูกต้อง เช่น อย่างใครทำสมาธิภาวนามาแล้วมันคล้าย ๆ กับว่า พอจิตสว่าง
รู้เห็นนิมิตขึ้นมาแล้วก็น้อมเอานิมิตเข้ามา พอนิมิตเข้ามาถึงตัวถึงใจแล้ว มันรู้สึกว่าอึดอัดเหมือนหัวใจ
ถูกบีบแล้ว สมาธิที่สว่างก็มืดไปเลย อันนี้ท่านบอกว่าอย่าทำอย่างนั้นมันไม่ถูกต้อง เมื่อเกิดนิมิต
ขึ้นมา ถ้าหากว่าไปเล่าให้อาจารย์องค์ใดฟัง ถ้าท่านแนะนำว่าให้น้อมให้เอานิมิตนั้นเข้ามาหาตัว อันนี้
เป็นการสอนผิด แต่ถ้าว่าท่านผู้ใดพอไปบอกว่า ภาวนาเห็นนิมิตท่านแนะนำให้กำหนดรู้จิตเฉยอยู่ คล้าย ๆ
กับว่าไม่สนใจกับนิมิตนั้น แล้วนิมิตนั้นจะแสดงปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปในแ่งต่าง ๆ เมื่อเรามีสติสัมปชัญญะ
ดี มีสมาธิมั่นคง เราจะอาศัยความเปลี่ยนแปลงของมโนภาพอันเป็นของนิมิตนั้น เป็นเครื่องเตือนใจให้เรารู้
ว่าทุกสิ่งทุกอย่างมันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา นิมิตที่เปลี่ยนแปลงเป็นปฏิกษณนิมิต ถ้าหากว่านิมิตที่
ปรากฏแล้วมันหยุดนิ่ง ไม่ไหวติง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ บางทีสมาธิของเรามันแน่นแฉ ความทรงจำ
มันฝังลึกลงไปในส่วนลึกของจิตไปถึงจิตใต้สำนึก เมื่อออกจากที่นั้นสมาธิมาแล้ว เราไม่ได้นึกถึงเหมือนกับ
คล้าย ๆ มองเห็นนิมิตนั้นอยู่ นึกถึงมันก็เห็น ไม่นึกถึงมันก็เห็น มันติดตาติดใจอยู่อย่างนั้น อันนี้เรียกว่า
อุคคหนิมิต

ว่ากันง่าย ๆ ถ้าจิตของเรามองเพ่งอยู่ที่ภาพนิ่ง เป็นอุคคหนิมิต ถ้าจิตเพ่งรู้ความเปลี่ยนแปลงของ
นิมิตนั้น เป็นปฏิกษณนิมิต อุคคหนิมิตเป็นสมาธิขั้นสมถกรรมฐาน แต่ปฏิกษณนิมิตนั้นเป็นสมาธิขั้นวิปัสสนา
เพราะจิตกำหนดรู้ความเปลี่ยนแปลง อันนี้ถ้าหากว่าใครภาวนาได้นิมิตอย่างนี้ ไปเล่าให้ท่านอาจารย์เสาร์ฟัง
ท่านจะบอกว่า เอ้อ! ดีแล้ว เร่งเข้า ๆ ๆ แต่ถ้าใครไปบอกว่า ในเมื่อเห็นนิมิตแล้ว ผมหรือดิฉันน้อมเข้ามา
ในจิตในใจ แต่ทำไมเมื่อนิมิตเข้ามาถึงจิตถึงใจแล้ว จิตที่สว่างไสวปลอดโปร่ง รู้ ตื่น เบิกบาน มันมืดมิดลงไป
แล้วเหมือนกับหัวใจถูกบีบ หลังจากนั้น จิตของเราไม่เป็นตัวของตัวคล้าย ๆ กับว่าอำนาจสิ่งทีเข้ามานั้นมัน
ครอบไปหมด ถ้าไปเล่าให้ฟังอย่างนี้ ท่านจะบอกว่าทำอย่างนั้นมันไม่ถูกต้อง เมื่อเห็นนิมิตแล้วให้กำหนดรู้
เฉย ๆ อย่างน้อมเข้ามา ถ้าน้อมเข้ามาแล้ว นิมิตเข้ามาในตัว มันจะกลายเป็นการทรงวิญญาณ อันนี้เป็น
เคล็ดลับในการปฏิบัติ เพราะฉะนั้น ถ้าผู้ใดมาแนะนำเราว่า ทำสมาธิแล้วให้น้อมจิตไปรับเอาอำนาจเบื้องบน
หรือเห็นนิมิตแล้วให้น้อมเข้ามาในตัว อันนี้อ่าไปเอา มันไม่ถูกต้อง ในสายหลวงปู่เสาร์นี้ ท่านสอนให้
ภาวนาพุทโธ

ทำไมหลวงปู่เสาร์สอนภาวนาพุทโธ

- เพราะพุทโธเป็นกิริยาของใจ •

หลวงพ่อก็เลยเคยแอบถามท่านว่าทำไมจึงต้องภาวนา พุทโธ ท่านก็อธิบายให้ฟังว่าที่ให้ภาวนาพุทโธนั้น เพราะพุทโธ เป็นกิริยาของใจ ถ้าเราเขียนเป็นตัวหนังสือเราจะเขียน พ - ฟาน - สระ อุ - ท - ทหาร สะกด สระ โอ ตัว ธ - ธง อ่านว่า พุโธ อันนี้เป็นเพียงแต่คำพูด เป็นชื่อของคุณธรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อจิตภาวนาพุทโธแล้วมันสงบวูบลงไปนั่งสว่างรู้ตื่นเบิกบาน พอหลังจากคำว่า พุโธ มันก็หายไปแล้ว ทำไมมันจึงหายไป เพราะจิตมันถึงพุโธแล้ว จิตกลายเป็นจิตพุทระ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นคุณธรรมที่ทำให้เป็นพุทระ เกิดขึ้นในจิตของท่านผู้ภาวนา พอหลังจากนั้นจิตของเราจะหยุดนึกคำว่าพุโธ แล้วก็ไปนั่ง รู้ ตื่น เบิกบาน สว่างไสว กายเบา จิตเบา กายสงบ จิตสงบ ยังแถมมีปิติ มีความสุขอย่างบอกไม่ถูก อันนี้มันเป็นพุทระ พุโธ โดยธรรมชาติเกิดขึ้นที่จิตแล้ว พุโธ แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นกิริยาของจิตมันใกล้กับความจริง แล้วทำไมเราจึงมาพร่ำบ่น พุโธ ๆ ๆ ในขณะที่จิตเราไม่เป็นเช่นนั้น ที่เราต้องมาบ่นว่า พุโธ นั้นก็เพราะว่า เราต้องการจะพบพุโธ ในขณะที่พุโธยังไม่เกิดขึ้นกับจิตนี้ เราก็ต้องท่อง พุโธ ๆ ๆ ๆ เหมือนกับว่าเราต้องการจะพบเพื่อนคนใดคนหนึ่ง เมื่อเรามองไม่เห็นเขาหรือเขายังไม่มาหาเรา เราก็เรียกชื่อเขา ที่นี้ในเมื่อเขามาพบเราแล้ว เราได้พูดจาสนทนากันแล้ว ก็ไม่จำเป็นจะต้องไปเรียกชื่อเขาอีก ถ้าขึ้นเรียกซ้ำ ๆ เขาจะหาว่าเรารำไร ประเดี๋ยวเขาตำเรา

ที่นี้ในทำนองเดียวกันในเมื่อเรียก พุโธ ๆ ๆ เข้ามาในจิตของเรา เมื่อจิตของเราได้เกิดเป็นพุโธเอง คือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตของเราก็หยุดเรียกเอง ที่นี้ถ้าหากว่าเรามีความรู้สักอันหนึ่งแทรกขึ้นมา เข้าควรจะนึกถึงพุโธอีก พอเรานึกขึ้นมาอย่างนี้สมาธิของเราจะถอนทันที แล้วก็กิริยาที่จิตมันรู้ ตื่น เบิกบาน จะหายไป เพราะสมาธิถอน

ที่นี้ตามแนวทางของครูบาอาจารย์ที่ท่านแนะนำพร่ำสอน ท่านจึงให้คำแนะนำว่า เมื่อเราภาวนาพุโธไปจิตสงบวูบลงนั่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน แต่ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ท่านก็ให้ประคองจิตให้อยู่ในสภาพปกติอย่างนั้น ถ้าเราสามารถประคองจิตให้อยู่ในสภาพอย่างนั้นได้ตลอดไป จิตของเราจะค่อยสงบ ละเอียด ๆ ๆ ลงไป ในช่วงเหตุการณ์ต่าง ๆ มันจะเกิดขึ้น ถ้าจิตสงบระลอกนอกเกิดมีในกาย ถ้าวิ่งเข้ามาข้างในจะเห็นอวัยวะภายในร่างกายทั้งหมด ดับ โด ไล่ พุง เห็นหมด แล้วเราจะรู้สึกว่าการกายของเรานี้เหมือนกับแก้วโปร่ง ดวงจิตที่สงบ สว่างเหมือนกับดวงไฟที่เราจุดไว้ในพลบครบแล้วสามารถเปล่งรัศมีสว่างออกมารอบ ๆ จนกว่าจิตจะสงบละเอียดลงไป จนกระทั่งว่ากายหายไปแล้วจึงจะเหลือแต่จิตสว่างไสวอยู่ดวงเดียวว่างกายตัวตนหายหมด ถ้าหากจิตดวงนี้มีสมรรถภาพพอที่จะเกิดความรู้ความเห็นอะไรได้ จิตจะย้อนกายลงมาเบื้องล่าง เห็นร่างกายตัวเองนอนตายเหยียดยาวอยู่ชั้นใต้เท้าเปื้อนฝุ่นฟุ้งสลายตัวไป

สมาธิในอริยมรรคอริยผล

- สงบละเอียดเรื่อยไปเหมือนปลายเข็ม •

ทีนี้ถ้าหากว่า จิตย้อนมามองรู้เห็นอย่างนี้ จิตของผู้นั้นเดินทางถูกต้องตามแนวทางอริยมรรคอริยผล ถ้าหากว่า สงบ สว่าง นิ่ง รู้ ตื่น เบิกบาน ร่างกายตัวตนหาย แล้วก็สงบละเอียดเรื่อยไปเหมือนปลายเข็ม อันนี้เรียกว่า สมาธิชั้นฌานสมาบัติ ไปแบบฤาษีชีไพร ถ้าหากจิตของผู้ปฏิบัติไปติดอยู่ในสมาธิแบบฌานสมาบัติ มันก็เดินฌานสมาบัติ ทีนี้ฌานสมาบัตินี้มันเจริญง่ายแล้วก็เสื่อมง่าย ในเมื่อมันเสื่อมไปแล้วมันก็ไม่มีอะไรเหลือ แต่ถ้าหากสมาธิแบบอริยมรรค อริยผลนี้ ในเมื่อเราได้สมาธิซึ่งเกิดภูมิความรู้ความเห็น เช่น เห็นร่างกายเน่าเปื่อยผุพังสลายตัวไปแล้ว ภายหลังจิตของเราจะบอกว่าร่างกายเน่าเปื่อยเป็นของปฏิกุล ก็ได้**อสุกกรรมฐาน** เนื้อหนังพังลงไปแล้วยังเหลือแต่โครงกระดูก ก็ได้**อัฐิกรรมฐาน** ทีนี้เมื่อโครงกระดูกสลายตัวแหลกไปในผืนแผ่นดิน จิตก็สามารถกำหนดรู้ ได้**ธาตุกรรมฐาน** แต่เมื่อในช่วงที่จิตเป็นไปนี้ จิตจะไม่มีความคิด ต่อเมื่อถอนจากสมาธิมาแล้วสิ่งรู้หายไปหมด พอรู้ว่ามันสัมพันธ์กับกายเท่านั้นเอง จิตตรงนี้จะอธิบายให้ตัวเองฟังว่านี่คือการตาย ตายแล้วมันก็ขึ้นอีก น้ำเหลืองไหล เนื้อหนังพังไปเป็นของปฏิกุลน่าเกลียดโลโครก ในเมื่อเนื้อหนังพังไปหมดแล้วยังเหลือแต่โครงกระดูก ทีนี้โครงกระดูกมันก็แหลกละเอียดหายจมลงไปในผืนแผ่นดิน ทำไมมันจึงเป็นอย่างนั้น ก็เพราะเหตุว่าร่างกายของคนเรานี้มันมีแต่ธาตุสี่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ไทโหนเล้าสัตว์บุคคลตัวตนเราเขาอยู่ที่ไหน ถ้าจิตมันเกิดภูมิความรู้ขึ้นมาอย่างนี้ ภาวนาในขณะที่เดียวความเป็นไปของจิตที่รู้เห็นไปอย่างนี้ ได้ทั้งอสุกกรรมฐาน อัฐิกรรมฐาน ธาตุกรรมฐาน ประโยคสุดท้าย ไทโหนเล้าสัตว์ บุคคล ตัวตนเราเขาอยู่ที่ไหน จิตรู้อนัตตา เรียกว่า**อนัตตานุปัสสนาญาณ** ภาวนาทีเดียวได้ทั้งสมณะ ได้ทั้งวิปัสสนา

ความเกี่ยวเนื่องแห่งมรรคและผล

- เมื่อไม่มีสมาธิ ไม่มีฌาน ไม่มีฌาน ไม่มีวิปัสสนา •

การกำหนดหมายสิ่งปฏิกุลน่าเกลียดหรือกำหนดหมายรู้โครงกระดูก แล้วก็กำหนดหมายรู้ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นสมถกรรมฐาน ส่วนความรู้ที่ว่าสัตว์ บุคคลตัวตนเราเขาอยู่ที่ไหน เป็นวิปัสสนากรรมฐาน เพราะฉะนั้นท่านนักปฏิบัติทั้งหลาย สมถกรรมฐานวิปัสสนากรรมฐานเป็นคุณธรรมอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อไม่มีสมาธิ ไม่มีฌาน ไม่มีฌาน ไม่มีวิปัสสนา เมื่อไม่มีวิปัสสนาก็ไม่มีวิชาความรู้แจ้งเห็นจริง เมื่อไม่รู้แจ้งเห็นจริงจิตไม่ปล่อยวางก็ไม่เกิดวิมุตติความหลุดพ้น สายสัมพันธ์มันก็ไปกันอย่างนี้ อันนี้เป็นแนวทางการปฏิบัติกรรมฐานในสายของ หลวงปู่เสาร์

เพราะฉะนั้น เราอาจจะเคยได้ฟังว่า ภาวนาพุทโธ แล้วจิตได้แต่สมถกรรมฐานไม่ถึงวิปัสสนาอนุสติ ๑๐ พุทธานุสติ อัมมานุสติ สังฆานุสติ สีลานุสติ จาคานุสติ อุပขมานุสติ ภาวนาแล้วจิตสงบหรือบริกรรมภาวนา เมื่อจิตสงบแล้วถึงแค่สมถกรรมฐาน เพราะว่าภาวนาไปแล้วมันทิ้งคำภาวนา เพราะ

ฉะนั้น คำว่า พุทโธ ๆ ๆ นี้มันไม่ได้ติดตามไปกับสมาธิ พอจิตสงบเป็นสมาธิแล้วมันทั้งทันที ทั้งแล้วมันก็ได้ แต่สงบนิ่ง แต่อนุสติ ๒ คือ กายคตานุสติ อานาปานสติ ถ้าตามหลักวิชาการทำงานว่า ได้ทั้งสมณะทั้งวิปัสสนา ทั้งนี้ถ้าเราภาวนาพุทโธ เมื่อจิตสงบนิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน ถ้ามันเพ่งออกไปข้างนอกไปเห็นภาพนิมิต ถ้าหากว่านิมิตนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็เป็นสมถกรรมฐาน ถ้าหากนิมิตเปลี่ยนแปลงก็เป็นวิปัสสนากรรมฐาน ทั้งนี้ถ้าหากจิตทั้งพุทโธ แล้วจิตอยู่นิ่งสว่าง จิตวิ่งเข้ามาข้างใน มารู้เห็นภายในกาย รู้อาการ ๓๒ รู้ความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ซึ่งร่างกายปกติแล้วมันตายเน่าเปื่อยผุพังสลายตัวไป มันเข้าไปกำหนดรู้ความเปลี่ยนแปลงของสภาวะคือกายกับจิตมันก็เป็นวิปัสสนากรรมฐาน มันก็คลุกเคล้าอยู่ในอันเดียวกันนั้นแหละ

แล้วอีกประการหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราจะเคยได้ยินได้ฟังว่าสมาธิขั้นสมณะมันไม่เกิดภูมิความรู้ อันนี้ก็เข้าใจผิด ความรู้แจ้งเห็นจริง เราจะรู้ชัดเจนในสมาธิขั้นสมณะ เพราะสมาธิขั้นสมณะนี้มันเป็นสมาธิที่อยู่ในฌาน สมาธิที่อยู่ในฌานมันเกิดอภิญญา ความรู้ยิ่งเห็นจริง แต่ความรู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างในขณะที่จิตอยู่ในสมาธิขั้นสมณะ มันจะรู้เห็นแบบชนิดไม่มีภาษาที่จะพูดว่าจะอะไรเป็นอะไร ลึกแต่ว่ารู้ ลึกแต่ว่าเห็น เช่น มองเห็นการตาย ตายแล้วมันก็ไม่ว่า เน่าแล้วมันก็ไม่ว่า ผุพังสลายตัวไปแล้ว มันก็ไม่ว่า ในขณะที่มันรู้อยู่นั้น แต่เมื่อมันถอนออกมาแล้วยังเหลือแต่ความทรงจำ จิตจึงจะมาอธิบายให้ตัวเองฟังเพื่อความเข้าใจที่หลังเรียกว่าเจริญวิปัสสนา

หลวงปู่เสาร์ทิพย์จักร์

- กรรมฐานนี้ เครื่องรางของขลัง รูปเหรียญหมุนี่ไม่มี •

มีผู้บอกว่าเคยได้ฟังมาว่าหลวงปู่ฝันดูหมอกเงย หลวงพ่อแก้วว่า..ไม่มีนะ..ไม่เคยหรอก เหมือน ๆ กับมีพระองค์หนึ่งว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ไปตัดเหล็กไหลที่ถ้ำสระบัว ภูเขาควาย มันไม่ตรงกับความจริงเลยแม้แต่ชนิดหนึ่ง พระองค์นั้นชื่อพระอาจารย์จันทร์ เดียวนี้ก็ยังมิชีวิตอยู่ เขาบอกว่าตั้งแต่เขาเป็นเณรโน่นที่เหล็กไหลมันเป็นทรัพย์ในดินสินในน้ำท่านผู้เคร่งต่อพระธรรมวินัยท่านจะไปทำได้อย่างไร

ขนาดหลวงพ่อเอาสี่ฝั้งใส่มาในย่ามนี้ท่านยังว่าเอา ๆ ยังงงยังกะโกธาดแตกเลย.. โอ้ย! หลวงปู่มีมาค้นดูยามเราตั้งแต่เมื่อไร ดลสืบสี่ฝั้งนี้มิยอมเขาทำให้ตั้งแต่เป็นเณรอยู่บ้านนอก เขาบอกว่าอันนี้จะไปเรียนหนังสือ มันเรียนหนังสือดี ก็เลยเอามา.. หลวงปู่เสาร์ดู จะมาภาวนาเอามรรคผลนิพพาน ยังเอาดลสืบสี่ฝั้งใส่ยามมาด้วยมันจะไปได้อย่างไร..ว่า หลวงปู่มีมากันยามเราตั้งแต่เมื่อไร พอตื่นเข้ามาก็เอามัดติดก่อนอิฐปลาลงแม่น้ำมูลเลย.. ไม่มีหรอกกรรมฐานนี้ เครื่องรางของขลัง รูปเหรียญหมุนี่ไม่มี

อุปฐากหลวงปู่เสาร์

- ปรมณินัตินาน ไม่ได้ติดสอยห้อยตาม •

ได้พบท่านเวลาท่านมาพักวัดบูรพาฯ ก็ได้ปรมณินัตินาน ไม่ได้ติดสอยห้อยตาม ผู้ติดสอยห้อยตาม

หลวงปู่บัวพา ปญฺญาภาโส

ที่ยังมีชีวิตอยู่จนกระทั่งหลวงปู่ท่านสิ้นนี้ยังเหลือหลวงปู่บัวพาทองค์เดียว จากกันไป ๓๐ ปี พอท่านเห็นก็วิ่งมากอด “โอ๊ย..บักท่า..กูนี้กว่ามึงตายไปแล้ว” ท่านว่า “ที่อยู่ใกล้ชีวิตครูบาอาจารย์เสาร์นี้มีแต่เขาสองคนได้เหลืออยู่”

งานที่ทำถวายท่าน ก็อุปฐากกวาดพื้น ชักสรงจีวรแล้วก็ปิดกวาดที่นอน เทกระโถน อะไรทำนองนั้น เวลาแขกมาหาท่าน ก็คอยดูแลรับแขก

หลวงปู่เสาร์นี่เพียงแค่เวลาท่านไปมาพักนี้เราก็ได้อุปฐากท่านเท่านั้นเอง แต่ก็ครูบาอาจารย์ในสายนี้เขาถือว่าใครที่เป็นหัวหน้าใหญ่เขาถือว่าเขาเป็นลูกศิษย์องค์นั้นแหละ รอง ๆ ลงมาอาจารย์เป็นลูกศิษย์ของอาจารย์ใหญ่ เราก็มาเป็นลูกศิษย์ของอาจารย์รองลงมา แต่ศูนย์รวมจิตใจมันอยู่ที่อาจารย์ใหญ่

หลักปฏิบัติที่ครูบาอาจารย์ให้ไว้

- อาศัยอยู่ตามถ้ำบ้าง ตามโคนต้นไม้บ้าง •

พระบูรพาจารย์ของเรา เราถือว่าพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล เป็นพระอาจารย์องค์แรกและเป็นผู้นำหมู่คณะลูกศิษย์ลูกหา ออกเดินธุดงค์กรรมฐาน ชอบพักพิงอยู่ตามป่าตามทิวเวา อาศัยอยู่ตามถ้ำบ้างตามโคนต้นไม้บ้าง และท่านอาจารย์มั่นก็เป็นอีกท่านหนึ่งซึ่งเป็นลูกศิษย์พระอาจารย์เสาร์ หลวงพ่อสิงห์ ขนดยาโม ก็เป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์เสาร์และท่านอาจารย์มั่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระอาจารย์สิงห์ เปรียบเสมือนหนึ่งว่าเป็นเสาหลักใหญ่ของกองทัพธรรม ได้นำหมู่คณะออกเดินธุดงค์ไปตามราวป่า

my smile

พระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม (สมัยยังหนุ่ม)

ตามเขา อยู่อัฟโกลาส อยู่ตามโคนต้นไม้ อาศัยอยู่ตามถ้ำ พักพิงอาศัยอยู่ในราวป่าห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๕๐๐ เมตร การรุดงค์ของพระอาจารย์เสาร์ พระอาจารย์มั่น พระอาจารย์สิงห์จะไม่นิยมที่จะไปปักกลดอยู่ตามละแวกบ้าน ตามสนามหญ้า หรือตามบริเวณโรงเรียน หรือใกล้ ๆ กับถนนหนทางในที่ซึ่งเป็นที่ชุมนุมชน ท่านจะออกแสวงหาวิเวกในราวป่าห่างไกลกันจริง ๆ

บางทีไปอยู่ในป่าเขาที่ไกล ตื่นเช้าเดินจากที่พักลงมาสู่หมู่บ้านเพื่อบิณฑบาต เมื่อบิณฑบาตเสร็จแล้ว กลับไปที่พักเป็นเวลา ๑๑.๐๐ น. หรือ ๕ โมงก็มี อันนี้คือหลักการปฏิบัติของพระรุดงค์กรรมฐานในสายพระอาจารย์มั่น พระอาจารย์เสาร์ ซึ่งบางทีอาจจะผิดแผกจากพระรุดงค์ในสมัยปัจจุบัน ซึ่งไปปักกลดอยู่ตามสนามหญ้า หรือตามสถานีรถไฟ ตามบริเวณโรงเรียนหรือศาลเจ้าต่าง ๆ พระอาจารย์เสาร์ พระอาจารย์มั่น พระอาจารย์สิงห์ ไม่นิยมทำเช่นนั้น ไปรุดงค์ก็ต้องไปป่ากันจริง ๆ ที่ใดซึ่งมีอันตราย ท่านก็ยังไปเพื่อเป็นการทดสอบความสามารถของตัวเอง และเป็นการฝึกฝนลูกศิษย์ลูกหาให้มีความกล้าหาญเผชิญต่อภัยของชีวิต ตระล่อมจิตให้ยึดมั่นในคุณพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ อย่างแน่วแน่

เมื่อไปในสถานที่ที่คิดว่ามีอันตราย ไปอยู่ในที่ห่างไกลที่นั่งอยู่ เพื่อนฝูงสหายธรรมก็ไม่ไปอยู่บริเวณที่ห่าง ๆ กัน ในเมื่อจิตใจเกิดความหวาดกลัวภัยขึ้นมา จิตใจก็วิ่งเข้าสู่พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ยึดเอา

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะอย่างเหนียวแน่น เพราะในขณะนั้นไม่มีใครอีกแล้วที่จะเป็นเพื่อนตาย ดังนั้น ท่านจึงมีอุบายให้ไปฝึกฝนอบรมตัวเอง ฝึกฝนอบรมบรรดาลูกศิษย์ลูกหา ผู้ติดตาม ในสถานที่วิเวกห่างไกลเต็มไปด้วยภัยอันตราย เพื่อให้ลูกศิษย์ลูกหามีความกล้าหาญชาญชัย ในการที่จะเสียสละเพื่อบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพื่อบูชาพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง การฝึกฝนอบรมหรือการอบรมสั่งสอนของครูบาอาจารย์ดังกล่าวนี้ ท่านยึดหลักที่จะพึงให้ลูกศิษย์ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวันดังนี้

ท่านจะสอนให้พวกเราประกอบความเพียรดังกล่าวตั้งแต่หัวค่ำ จนกระทั่งเวลา ๔ ทุ่ม พอถึง ๔ ทุ่ม แล้วก็จำวัดพักผ่อนตามอัธยาศัย พอถึงตี ๓ ท่านก็เตือนให้ลุกขึ้นมาบำเพ็ญเพียร เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หรือทำวัตรสวดมนต์ก็ตามแต่ที่จะถนัด แต่หลักที่ท่านยึดเป็นหลักที่แน่นอนที่สุดก็คือว่า ในเบื้องต้นท่านจะสอนให้ลูกศิษย์นอนอน ๔ ทุ่ม ตีตติ ๓ ในขณะที่ยังไม่ได้นอนหรือตื่นขึ้นมาแล้วก็ทำกิจวัตร มีการสวดมนต์ ไหว้พระ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ท่านก็จะสอนให้ทำอย่างนี้ อันนี้เป็นหลักสำคัญที่ท่านจะรีบเร่งอบรมสั่งสอนและฝึกลูกศิษย์ให้ทำได้ ถ้าหากยังทำไม่ได้ท่านก็ยังไม้อบรมสั่งสอนธรรมะส่วนละเอียดขึ้นไป เพราะอันนี้เป็นการฝึกหัดตัดนิสัยให้มีระเบียบ นอนก็มีระเบียบ ตื่นก็มีระเบียบ การฉันทก็ต้องมีระเบียบ คือ ฉันทหนึ่งเดียวเป็นวัตร ฉันทในบาตรเป็นวัตร บิณฑบาตฉันทเป็นวัตร อันนี้เป็นข้อวัตรที่ท่านถือเคร่งนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อฉันทในบาตร ฉันทหนึ่งเดียว อันนี้ท่านยึดเป็นหัวใจหลักของการปฏิบัติกรรมฐานเลยทีเดียว

หลักสมถวิปัสสนาของหลวงปู่เสาร์

- พิจารณากายแยกออกเป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ •

หลักการสอนท่านก็สอนในหลักของสมถวิปัสสนา ดังที่เราเคยได้ยินได้ฟังกันมาแล้วนั้น แต่ท่านจะเน้นหนักในการสอนให้เจริญพุทธานุสสติเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเจริญพุทธานุสสติจนคล่องตัวจนชำนาญแล้ว ก็สอนให้พิจารณากายคตาสติ เมื่อสอนให้พิจารณากายคตาสติ พิจารณาอสุภกรรมฐาน จนคล่องตัวจนชำนาญแล้ว ก็สอนให้พิจารณาธาตุกรรมฐาน ให้พิจารณาแยกออกเป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ แล้วก็พยายามพิจารณาว่าในร่างกายของเรามีอะไร มีแต่ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ประชุมกันอยู่เท่านั้น หาสัตว์ บุคคลตัวตนเราเขาไม่มี ในเมื่อฝึกฝนอบรมให้พิจารณาจนคล่องตัว จิตก็จะมองเห็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน คือ เห็นว่าร่างกายนี้ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน เป็นอนัตตาทั้งนั้น จะว่ามีตัวตนในเมื่อแยกออกไปแล้ว มันก็มีแต่ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ สัตว์ บุคคลตัวตนเราเขาไม่มี แต่อาศัยความประชุมพร้อมของธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ มีปฏิสนธิ จิตปฏิสนธิวิญญาณมายึดครองอยู่ในร่างอันนี้ เราจึงสมมติบัญญัติว่า สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา

อันนี้เป็นแนวการสอนของพระอาจารย์เสาร์ พระอาจารย์มั่น และพระอาจารย์สิงห์ การพิจารณาเพียงแค่ว่าพิจารณากายคตาสติก็ดี พิจารณาธาตุกรรมฐานก็ดี ตามหลักวิชาการท่านว่าเป็นอารมณ์ของสมถกรรมฐาน แต่ท่านก็ย้ำให้พิจารณาอยู่ในกายคตาสติกรรมฐานกับธาตุกรรมฐานนี้เป็นส่วนใหญ่ ที่ท่านย้ำ ๆ ให้พิจารณาอย่างนั้น ก็เพราะว่าทำให้ภูมิจิตใจของนักปฏิบัติก้าวขึ้นสู่ภูมิแห่งวิปัสสนาได้เร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณากายคตาสติ แยก ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก เป็นต้น

ออกเป็นส่วน ๆ เราจะมองเห็นว่าในกายของเรานี้ก็ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน มันเป็นแต่เพียง ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูกเท่านั้น ถ้าว่ากายนี้เป็นตัวเป็นตน ทำไมจึงจะเรียกว่าผม ทำไมจึงจะเรียกว่าขน ทำไมจึงจะเรียกว่าเล็บ ว่าฟัน ว่าเนื้อ ว่าเอ็น ว่ากระดูก ในเมื่อแยกออกไปเรียกอย่างนั้นแล้ว มันก็ไม่มีสัตว์บุคคลตัวตนเราเขา นอกจากนั้นก็จะมีมองเห็นอสุภกรรมฐาน เห็นว่าร่างกายนี้เต็มไปด้วยของปฏิกูลน่าเกลียดโสโครก น่าเบื่อหน่าย ไม่น่ายึดมั่นถือมั่นว่าเป็นอัตตาตัวตน แล้วพิจารณาบ่อย ๆ พิจารณาเนื่อง ๆ จนกระทั่งจิตเกิดความสงบ สงบแล้วจิตจะปฏิวัติตัวไปสู่การพิจารณาโดยอัตโนมัติ ผู้ภาวนาก็จะเริ่มจะรู้แจ้งเห็นจริงในความเป็นจริงของร่างกายอันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ พิจารณากายแยกออกเป็นส่วน ๆ ส่วนนี้เป็นดิน ส่วนนี้เป็นน้ำ ส่วนนี้เป็นลม ส่วนนี้เป็นไฟ เราก็มองเห็นว่าร่างกายนี้สักแต่ว่าเป็นดิน เป็นน้ำ เป็นลม เป็นไฟ สัตว์บุคคลตัวตนเราเขาไม่มี ก็ทำให้จิตของเรามองเห็นอนัตตาได้เร็วขึ้น เพราะฉะนั้นการเจริญภาวนาคาสติกิติ การเจริญธาตุกรรมฐานกิติ จึงเป็นแนวทางให้จิตดำเนินก้าวขึ้นสู่ภูมิแห่งวิปัสสนาได้ และอีกอันหนึ่งอานาปานสติ ท่านก็ยึดเป็นหลักการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมฐานอานาปานสติ การกำหนดพิจารณากำหนดลมหายใจนั้น จะไปแทรกอยู่ทุกกรรมฐาน จะบริกรรมภาวนากิติ จะพิจารณากิติ ในเมื่อจิตสงบลงไป ปล่อยวางอารมณ์ที่พิจารณาแล้ว ส่วนใหญ่จิตจะไปรู้อยู่ที่ลมหายใจเข้าออก ในเมื่อจิตตามรู้ลมหายใจเข้าออก กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกอยู่เป็นปกติ จิตเฝ้าลมหายใจเป็นลึกรู้ สติเฝ้าลมหายใจเป็นลึกรู้ ลมหายใจเข้าออกเป็นไปตามปกติของร่างกาย เมื่อสติไปจับอยู่ที่ลมหายใจ ลมหายใจก็เป็นฐานที่ตั้งของสติ ลมหายใจเป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องด้วยกาย สติไปกำหนดรู้อยู่ที่ลมหายใจเข้าออก จดจ่ออยู่ที่ตรงนั้น วิตกถึงลมหายใจ มีสติรู้พร้อมอยู่ในขณะนั้น จิตก็มีวิตกวิจารณ์อยู่กับลมหายใจ เมื่อจิตสงบลงไป ลมหายใจก็ค่อยละเอียด ๆ ลงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งในที่สุดลมหายใจก็หายขาดไป เมื่อลมหายใจหายขาดไปจากความรู้สึก ร่างกายที่ปรากฏว่ามีอยู่ก็พลอยหายไปด้วย ในเมื่อเป็นเช่นนั้น ถ้าหากว่าลมหายใจยังไม่หายขาดไป กายก็ยังปรากฏอยู่ เมื่อจิตตามลมหายใจเข้าไปข้างใน จิตจะไปสงบนิ่งอยู่ในท่ามกลางของกาย แล้วก็แผ่รัศมีออกมาทั่วทั้งกาย จิตสามารถที่จะมองเห็นอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายได้หมดทั้งตัว เพราะลมย่อมวิ่งเข้าไปที่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ลมวิ่งไปถึงไหนจิตก็วิ่งไปถึงนั้น ตั้งแต่หัวจรดเท้า ตั้งแต่เท้าจรดหัว ตั้งแต่แขนซ้ายแขนขวา ขาขวาขาซ้าย เมื่อจิตตามลมหายใจเข้าไปแล้ว จิตจะรู้ทั่วกายหมด ในขณะใดกายยังปรากฏอยู่ จิตสงบอยู่ สงบนิ่ง รู้สว่าอยู่ในกาย วิตก วิจาร คือจิตรู้ที่อยู่ในกาย สติก็รู้พร้อมอยู่ในกาย ในอันดับนั้นปีติและความสุขย่อมบังเกิดขึ้น เมื่อปีติและความสุขบังเกิดขึ้น จิตก็เป็นหนึ่ง นีวรณ ๕ กามฉันทะ พยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจกุกกุจจะ วิจิกิฉา ก็หายไป จิตกลายเป็นสมณะ มีพลังพอที่จะปราบ นีวรณ ๕ ให้สงบระงับไป ผู้ภาวนาก็จะมองเห็นผลประโยชน์ในการเจริญสมณกรรมฐาน

ไปเรียนที่วัดสระปทุม

- หลวงตาพรนี่แหละส่งหลวงพ่อไปเรียนที่วัดสระปทุม •

...หลวงตาพรนี่แหละท่านเป็นคนส่งหลวงพ่อไปเรียนที่วัดสระปทุม เวลาหน้าแล้งหยุดเรียนหนังสือ หลวงพ่อก็ขึ้นไปอยู่กับหลวงตาพร อยู่กับหลวงตาพร ๓ ปี ท่านก็ส่งไปวัดสระปทุม ท่านเป็นลัทธิวิหิก

ของเจ้าคุณปัญญาพิศาลเถร สัทธิวิหาริกของท่านเจ้าคุณปัญญา ที่ยังเหลืออยู่มี ๒ องค์ คือหลวงพ่อกับ
กับเจ้าคุณวริยงค์

ไปอยู่ที่วัดสระปทุม ๒ ปี ๘ เดือน ท่านเจ้าคุณปัญญา เน้นเรื่องการปฏิบัติ...ที่หลวงพ่อบุญสมมต
เป็นพระนี้ ท่านอาพาธ ท่านให้หลวงพ่อก้าวไปฟังโอวาทท่านเพียงองค์เดียว..ผู้เฒ่าหนุ่มนี้ไม่ใช่ย่อย ๆ
วินัยบุพเพสิกขาบทห้าข้อนี้จำได้หมดทุกตัว ยิ่งกับท่องเอาไว้ แต่ท่านไม่ได้สอนนักธรรมนะ นักธรรมตรีก็
ไม่ได้ แต่ความรู้เรื่องบาลีและวินัยนี้เก่งมาก

การเรียนพระธรรมวินัยจากครูบาอาจารย์โดยตรง นอกจากขยันอ่านแล้ว ครูบาอาจารย์ก็ยังขยัน
เทศน์ด้วย...ตอนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เขามาทิ้งระเบิด ตำรวจเอาท่านไปไว้วัดลาดพร้าว เมื่อก่อนวัด
ลาดพร้าวเป็นท้องน้ำตั้งแต่ประตูน้ำไป เป็นทุ่งนาทั้งนั้น

สายทางแห่งศรัทธา

- ครูบาในวัดให้คนละบาท รวมแล้วเป็น ๒๑ บาท •

หลวงพ่อกับลูกอุปบล่า จะไปกรุงเทพฯ มีสตางค์ ๒๑ บาท หลวงตาพร สุ่มโน กับหลวงพ่อบุญ
ชินวโร ให้ ๘ บาท อาจารย์ยมหาบุญมี สิริโร ให้ ๔ บาท เป็น ๑๒ บาท แล้วก็ขายตุ่นแม่ยายของเสียตุ๋ให้
๒ บาท พี่ประกอบให้ ๒ บาท ครูบาในวัดให้คนละบาท รวมแล้วเป็น ๑๑ บาท เป็นค่ารถไฟ รถด่วนชั้น ๒
นั้น ๙ บาทสลึง ชั้น ๓ ไม่มี มีแต่ชั้น ๒ แต่พระมีส่วนลดเหลืออยู่ ๗ บาทสลึง ไปถึงโน่นไปซื้อเสื้อ
ผืนหนึ่ง หมอนใบหนึ่ง มุ้งหลังหนึ่ง แล้วก็ปากกาเซฟเฟอร์น้อยอีกด้ามหนึ่ง แล้วก็หนังสือธรรมบทฉบับหนึ่ง
แล้วก็แปลจบหนึ่ง ยังมีสตางค์เหลือ สมัยก่อนถือดั่งค์ไปตลาดซื้อของนี้ต้องเอาเข่งไป

หลวงปู่บุญมี สิริโร

หลวงปู่บุญ ชินวโร

วัดปทุมวนาราม

วัดปทุมวนาราม ภาพถ่ายในอดีต

พระยาพิชัยดาบหัก

วัดปทุมหาราม · ยามคลอง

สร้าง พ.ศ. ๒๔๐๐ - หลอม พ.ศ. ๒๔๑๐

WUOL

๑	๓
๒	

วัดสระปทุม หรือวัดปทุมวนารามราชวรวิหาร เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑. ชู่มประตูกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถและพระวิหาร

พระอุโบสถ

๒. ด้านหน้าพระอุโบสถ

๓. พระเจดีย์และพระอุโบสถ

ถือหนังสือเดินท่องไปท่องมาแบบเดินจงกรม อาจารย์สุวรรณ สุจินโณ ลูกศิษย์ต้นของหลวงปู่มัน ท่านเห็น ก็ทักว่า “เณร ถ้าจะเรียนก็ตั้งใจเรียน จะปฏิบัติตั้งใจปฏิบัติ อย่าจับปลาสองมือ มันไม่สำเร็จหรอก”

ทีนี้พอได้ยินคำพูดของท่าน หลวงพ่อก็มาคิดว่า เอ! เราจะทำสมาธิพร้อมกับการเรียนไปนี้ไม่ได้ หรือ เพราะการทำสมาธิคือการทำให้จิตให้มีอารมณ์สิ่งรู้ ทำสติให้มีสิ่งระลึก เวลาเราไปเรียนหนังสือ การเรียนมันก็เป็นสิ่งรู้ของจิตสิ่งระลึกของสติ ก็ไปนึกถึงหลักของการเพ่งกลืน กลืนนี้ มันมีกลืนดิน กลืนน้ำ กลืนลม กลืนไฟ อากาศ วิญญาณ ทีนี้ในตัวอาจารย์นี้มีพร้อมทุกอย่าง ดินก็มี น้ำก็มี ไฟก็มี ลมก็มี อากาศก็มี วิญญาณก็มี เราจะเอาตัวอาจารย์นี้แหละเป็นดวงกลืนสำหรับเพ่ง

พอเข้าไปในห้องเรียน อาจารย์มายืนหน้าห้องบีบเพ่งสายตาไปที่ตัวอาจารย์ส่งจิตไปที่ตัวอาจารย์จ้อง อยู่อย่างไม่วอกแวก ในตอนแรก ๆ การเพ่งนี้มันสับสนวุ่นวายหน่อยเพราะมันเป็นเรื่องใหม่ แต่เมื่อฝึกไปจน คล่องตัวชำนาญแล้ว ทีหลังพอเห็นใครต่อใครนอกจากอาจารย์ของตัวเอง มันก็เพ่งเอาเพ่งเอา จ้องเอา จ้องเอา ทีนี้เวลาอาจารย์มายืนหน้าห้องไม่ตั้งใจสายตาและส่งจิตไปอย่างที่เคย แต่มันเป็นโดยอัตโนมัติ บางทีถึงขนาดอาจารย์ตวาดเอาหัวไปจ้องท่าน พอเรียนท่านว่า “ผมฝึกสมาธิโดยเอาตัวของอาจารย์ เป็นเป้าหมายของจิตใจและสายตา ผมต้องกราบขออภัยด้วย” ท่านก็บอกว่า “ถ้าเธอฝึกสมาธิก็เชิญจ้องมัน ให้แหลกละเอียดไปฉันก็ไม่ว่า”

ในตอนแรกความรู้สึกละเอียดตามันไปอยู่ที่ตัวอาจารย์ เพราะภายหลังนี้สายตาอยู่ที่ตัวอาจารย์ ความรู้ทางจิตมันนิ่งมาเตรียมพร้อมอยู่ในตัวของเราเอง มาตอนนี้สิ่งแปลก ๆ ที่มันเกิดขึ้น พออาจารย์สอน ไป พอท่านพูดจบประโยค จิตของเรามันคาดการณ์ล่วงหน้าว่าต่อไปเขาจะพูดอะไร เวลาไปสอบพออ่าน คำถามจบ จิตมันก็วูบวบลงไปคำตอบมันก็ผุดขึ้นมา เวลาจะไปสอบจริงนั้นนอนกลางคืนนี้มันรู้แล้ว เขาจะ ออกอะไรมาให้เราสอบ ตั้งแต่วิชาแปลบาลี สัมพันธบาลี หลักภาษาบาลีไวยากรณ์นี้รู้ก่อนหมด พอตื่นเช้า มาไปเล่าให้อาจารย์ฟัง อาจารย์ก็เรียกให้ไปซ้อมเสียจนจำได้ พอไปถึงมันออกมาก็จริง ๆ แล้วเวลาไปสอบก็ เขียนเอา ๆ ระวังว่ามันจะตกหล่นแค่นั้นเอง นี่คือผลที่หลวงพ่อบริกรรมตามาแล้ว มันได้ผลอย่างนี้

เป็นมหาเถร

- เราแปลปีเดียวสอบเปรียญธรรม ๓ ประโยคได้ •

ทีนี้พอเราไปเรียนแปลธรรมบทอยู่ เรียนบาลีแล้วก็แปลธรรมบท ปกติเขาแปลอย่างน้อย ๒ ปี เขาถึงจะสอบได้ เราแปลปีเดียวสอบเปรียญธรรม ๓ ประโยคได้ ทำให้ใจสงบได้ เพราะมันรู้ข้อสอบล่วงหน้า พอมันรู้แล้วก็ท่องเอาจนได้ ไปสอบมันก็ได้ ภายหลังมาปรารภ..เอ้อ..แบบนี้ไม่มีหนังสือให้เรียนแล้ว เราก็เรียนเก่งจริง ๆ แต่ว่าชะตากรรมมันไม่เข้าข้าง มาเป็นวัณโรค มันกำเริบมากขึ้น ทีนี้มาคิดย้อนหลัง คนเรานี้จะอยู่ในฐานะอย่างไรก็ตามขอให้ใจเข้มแข็ง กล้าสู้ แม้จะกำเนิดมาจากตระกูลของท่านมันก็เอา ดีได้ถ้าตั้งใจจริง ในฐานะของหลวงพ่อนี้มันเทียบเท่ากับเด็กของท่านกลางบ้าน

๑๖

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือพระนิมิต ฟ้าใจ
ที่ตามหาพระนิมิตนี้แล้ว มาตามหาพระนิมิต
ที่ใจนี้ มาให้ทุกสิ่งทุกอย่าง แก่มนุษย์ และสัตว์
ที่ใจนี้มาเป็นนิมิต
อันนั้น มนุษย์ผู้มีใจนี้ จึงไม่มีความ
ขาดบุญจากใจนี้ สรรพสิ่งนี้ก็เป็นนิมิต
ของพระนิมิตนี้ ที่ใจของพระนิมิต

พระนิมิตพระนิมิต

๓๐ ม.ค. ๒๕๓๕

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ในป่า ป่าจึงมี
ความหมายสำหรับผู้แสวงหาความสงบหมด
กิเลส ป่าให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่มนุษย์และสัตว์ที่
อาศัยป่าเป็นที่พึ่ง

ดั่งนั้นมนุษย์ผู้มีใจสูง จึงไม่ควรบุกรุกทำลาย
จงช่วยกันรักป่าเหมือนสมบัติล้ำค่าที่เราหวงแหน

พระภาวนาพิศาลเถร

๓๐ ม.ค. ๒๕๓๕

๒๕๖๕

พรรษาที่ ๑ - ๒ (พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๖)

จำพรรษาที่

วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร อำเภอปทุมวัน กรุงเทพฯ

ศตวรรษที่ ๑๐๐ ปีพุทธศักราช ๒๕๐๐

และ ๑๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๐๐

๕

โดย พระพิริยวงศธร

อุปสรรคในการอุปสมบท

- บวชเณรแล้วไม่มีใครบวชพระให้ •

รายที่ ๑ พระสิทธิลิทธิโยธา ขอรับเป็นเจ้าภาพอุปสมบทให้ แต่เป็นอันต้องล้มเลิกไปเพราะท่านเจ็บไข้ได้ป่วย

รายที่ ๒ มาขอรับเป็นเจ้าภาพบวชพระให้ พอถึงใกล้ๆ วันจะบวช กลับคำบอกว่าไม่พร้อม

รายที่ ๓ มาขอรับเป็นเจ้าภาพแต่มีเหตุต้องล้มเลิกเพราะสวนทุเรียนเกิดถูกน้ำท่วม เลยเป็นเจ้าภาพไม่ได้

รายที่ ๔ ดร.ประจวบ บุนนาค รมต.กระทรวงสาธารณสุข ในสมัยนั้น และภริยา (คุณหญิงประจวบ บุนนาค) เจาะจงขอบวชเณรพุนนี้ พระผู้ใหญ่ ส่งเณรรูปอื่นให้ แต่เจ้าภาพไม่ยอม ในที่สุดก็ได้บวชให้เณรพุน เป็นพระโดยสมบูรณ์แบบ

อุปสมบทเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ณ พระอุโบสถวัดปทุมวนารามราชวรวิหาร อำเภอปทุมวัน กรุงเทพฯ โดยมีพระปัญญาพิศาลเถร (หนู ฐิตปญโญ) เป็นอุปัชฌาย์ มีพระครูปทุมธรรมธาดา (บุญมัน มณฑลโย) ภายหลังดำรงตำแหน่งพระธรรมปาโมกข์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระปลัดบัว เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ฉายามคร ว่า “จანიโย” และอยู่จำพรรษา ณ ที่วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร ศึกษาเล่าเรียนด้านปริยัติธรรมและปรณินิบัติเพื่อเป็นการสนองพระเดชพระคุณพระอาจารย์เรื่อยมาจนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ อุปตฺธิขึ้น จึงได้เดินทางอพยพเป็นการหลบภัยตามคำสั่งของรัฐบาลในสมัยนั้น

เป็นพระที่แท้จริง

- ไม่ต้องไปสนใจกับสิ่งที่ไม่ใช่กิจของพระ •

มาบวชเป็นพระ ก็ขอให้ทำหน้าที่ของพระไม่ทำอะไรมาก ขอให้ทำวัตรเช้าเย็น สวดมนต์ นั่งสมาธิให้ได้มากที่สุด ให้สม่ำเสมอ อย่าให้ขาดแค่นี้ก็พอแล้ว

ถ้าเราเป็นพระ แล้วละเว้นข้อปฏิบัติอันนี้ อะไร ๆ ก็หมดความหมาย ไม่ต้องไปสนใจกับสิ่งที่ไม่ใช่กิจของพระ เพียงแค่รักษาศีล วินัยสิกขาบท ให้มั่นคงเคร่งครัด อย่าชิงสุกก่อนห่าม และที่สำคัญนั้นก็คือ **จริงใจ อุตทน และรับผิดชอบ** เราจะเป็นพระแบบสมบูรณ์และเต็มภูมิแห่งความเป็นพระ

พระอุปัชฌาย์จิตใจท่านอาจหาญ

- ถ้าเราตายจริง เราไปเกิดเอาใหม่ดีกว่า •

เมื่อจิตยอมรับรู้สภาพความเป็นจริงก็จะรู้ว่า เกิด แก่ เจ็บ ตายนี้ ใครจะพอใจก็ตาม ไม่พอใจ

๒๕๖๕

พระปัญญาศาสตรา (หนู จิตปณฺโณ) พระอุปัชฌาย์ของหลวงปู่
(ภาพนี้หลวงปู่บูชาไว้บนหัวพื้นนอน)

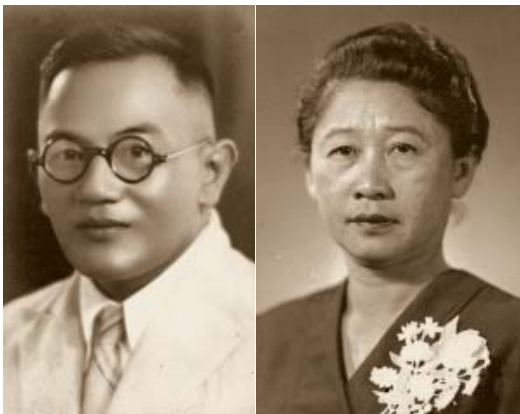
พระครูปลื้มธรรมธาดา (บุญมั่น มนต์สโร) พระกรรมวาจาจารย์ของหลวงปู่
ภายหลังดำรงตำแหน่ง พระธรรมปาโมกข์

Handwritten signature

ก็ตาม เขาก็จะมีสภาพเป็นไปตามธรรมชาตินั้น เมื่อจิตยอมรับแล้วผู้พิจารณารู้ทันแล้ว จะไม่รู้สึกตื่นตกใจ ในเมื่อเหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านั้นเกิดขึ้น ถ้าหากยังมีกิเลสอยู่ ยังไม่หมดกิเลส เพราะอาศัยความดี ที่เรารู้ทันความเกิด แก่ เจ็บ ตาย เราก็จะไม่หวาดหวั่นต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ก็แสดงว่าผู้นั้นมีใจ เป็นพื้นฐานที่มั่นคงด้วยคุณธรรม ถ้าหากมันจะเกิดมีการตายขึ้นมา และยังมีกิเลสอยู่ เพราะเชื่อว่าเราจะต้องมาเกิดใหม่อีก เขาจะมีความภูมิใจขึ้นมาว่า ดีเหมือนกัน ตายไปแล้วจะได้ใช้ชาติ ใช้ภพ ให้มันหมดสิ้นไป ตายไปแล้วจะได้เกิดดีกว่าเก่า

อย่างเช่นพระอุปัชฌายะของหลวงปู่ อยู่ที่วัดสระปทุม ท่านเจ้าคุณปัญญาพิศาลเถร (หนู) คู่ของท่านอาจารย์เสาร์ ตอนนั้นเขามาถึงจะเปิด ท่านไม่ยอมลงไปสู่ที่หลบภัย ท่านก็นั่งอยู่บนกุฏิของท่าน ตำรวจต้องมาอุ้มเอา ท่านก็ถามว่า “จะเอาฉันไปไหน” ตำรวจก็บอกว่า “เอาไปหลบภัย” “ภัยที่ไหน” ตำรวจบอกว่า “เขาจะมาถึงจะเปิด” ท่านบอกว่า “มาที่จะเปิด ตายแล้วเกิดใหม่ดีกว่า” ท่านว่าอย่างนั้น

อันนี้คือท่านผู้มีความมั่นใจในคุณความดีที่ท่านได้บำเพ็ญมา เพราะฉะนั้น เราทุกคนที่เราหวั่นกลัว สสารพัด กลัวต่อเหตุการณ์ของโลก กลัวต่อเหตุการณ์ส่วนตัว กลัวต่อภัยของบ้านเมือง ที่เราต้องกลัว อย่างนั้นเพราะเหตุว่าเรายังมีความดีหรือยังไม่เชื่อมั่นว่ามีความดีพอเพียงที่จะช่วยอุดหนุนวิญญานของเรา ให้ไปสู่อุบัติได้ เพราะฉะนั้นเราจึงกลัว หากเรามีความดีพร้อม ก็ไม่มีอะไรที่น่ากลัว โปนรกก็ไม่น่ากลัวอะไร ๆ ก็ไม่น่ากลัวทั้งนั้น ถ้าเรามั่นใจว่า ถ้าเราตายจริง เราไปเกิดเอาใหม่ดีกว่า เหมือนเจ้าคุณปัญญาพิศาลเถร พระอุปัชฌาย์ของหลวงปู่ท่านว่า มันก็หมดกลัวกันเท่านั้นเอง

ดร.ประจวบ บุนนาค อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๗-๒๔๙๐
และคุณหญิงประชง บุนนาค (ปัจจุบันอายุ ๙๒ ปี) โยมบวชหลวงพ่อกุรุ

หลวงปู่เสาร์มรณภาพ

- นำเราไปยังอุโบสถเลย เพราะเราจะไปตายที่นั่น •

...เมื่อออกพรรษาทุกปี หลวงปู่เสาร์จะพาออกธุดงค์ลงไปทางใต้นครจำปาศักดิ์ หลีผี ปากเซ ผังประเทศลาว แล้วก็ย้อนกลับมาจำพรรษาที่วัดดอนธาตุอีกทุกปี เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๔๔๓ มีอยู่วันหนึ่งตอนบ่าย หลวงปู่เสาร์นั่งสมาธิอยู่ใต้โคนต้นยางใหญ่ พอถึงขณะนั้นมีเหยี่ยวตัวหนึ่งได้บินโฉบไปโฉบมา โฉบเอารังผึ้ง ซึ่งอยู่บนต้นไม้ที่หลวงปู่เสาร์นั่งอยู่ รวงผึ้งนั้นได้ขาดตกลงมาใกล้ ๆ กับที่หลวงปู่เสาร์นั่งอยู่ ผึ้งได้รุมกัดต่อยหลวงปู่หลายตัว จนท่านถึงกับต้องเข้าไปในมุ้งกลด พวกมันจึงพากันบินหนีไป

ตั้งแต่นั้นมา หลวงปู่เสาร์ก็อาพาธมาโดยตลอด พอออกพรรษาแล้ว หลวงปู่ได้ไปบริเวณทางด้านปากเซ หลีผี จำปาศักดิ์ แต่ไปคราวนี้หลวงปู่เสาร์ป่วยหนัก ท่านจึงสั่งให้หลวงปู่บัวพาและคณะศิษย์นำท่านกลับมาที่วัดอำมาตย์ นครจำปาศักดิ์ ประเทศลาว โดยมาทางเรือ ตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำ ท่านนอนบนแคร่ในเรือประทุน หลวงปู่เสาร์หลับตานิ่งมาตลอด เพราะตอนนั้นท่านกำลังอาพาธหนัก อันเกิดจากผึ้งที่ได้ต่อยท่านตอนที่อยู่จำพรรษาที่วัดดอนธาตุ เมื่อถึงนครจำปาศักดิ์แล้ว ท่านล้มตาศีรษะตึงว่า “ถึงแล้วใช้ไหมให้นำเราไปยังอุโบสถเลย เพราะเราจะไปตายที่นั่น”

หลวงปู่บัวพาจึงได้นำหลวงปู่เสาร์เข้าไปในอุโบสถ แล้วหลวงปู่เสาร์สั่งให้เอาผ้าสังฆาฏิมาใส่ แล้วเตรียมตัวเข้านั่งสมาธิ ท่านกราบพระ ๓ ครั้ง พอกราบครั้งที่ ๓ ท่านนิ่งงันโดยไม่ขยับเขยื้อน นานเท่านานจนผิดสังเกต หลวงปู่บัวพาและหลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท ซึ่งนั่งอยู่ข้าง ๆ เขามือมาแตะที่จมูกท่าน ปรากฏว่าท่านหมดลมหายใจแล้ว ไม่ทราบที่หลวงปู่เสาร์ท่านมรณภาพไปเวลาใด แต่พอสันนิษฐานได้ว่า ท่านมรณภาพในอิริยาบถนั่งกราบ ท่านจึงพูดขึ้นกับหมู่คณะ (ซึ่งตอนนั้นมีพระเถระผู้ใหญ่และพระเถระมานั่งดูอาการป่วยของหลวงปู่เสาร์) ว่า “หลวงปู่ได้มรณภาพแล้ว”

ข่าวการมรณภาพ ก็แพร่กระจายไปเรื่อย ๆ จนทางบ้านเมือง ญาดิโยม พระเถระ ชาวนครจำปาศักดิ์ ขอทำบุญอยู่ ๓ วัน เพื่อบูชาคุณขององค์หลวงปู่ พอวันที่ ๔ บรรดาพระเถระ ญาดิโยมชาวอุบลฯ จึงได้มาอัญเชิญศพขององค์หลวงปู่ไปวัดบูรพาจารย์ จังหวัดอุบลฯ ซึ่งเป็นวัดที่หลวงปู่เสาร์เคยอยู่มาก่อน ปีที่หลวงปู่เสาร์มรณภาพคือปี พ.ศ. ๒๔๔๔ (วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๔ อายุ ๘๒ ปี ๓ เดือน ๑ วัน)

ออกพรรษาแล้ว ปี พ.ศ. ๒๔๔๖ จึงได้จัดพิธีถวายเพลิงศพของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ในงานนี้หลวงปู่มนั ฐิตโต ได้มาเป็นประธาน แต่ผู้ดำเนินงานคือพระอาจารย์สิงห์ ขนดยาคโม ในวันถวายเพลิงศพนอกจากศพของหลวงปู่เสาร์แล้ว ยังมีพระเถระผู้ใหญ่อีก ๓ รูป ที่มีการมาปณกิจในวันเดียวกัน คือ ๑. ท่านเจ้าคุณพระศาสนดิลก (เสน ชิตเสโน) ๒. พระมหาวัชร วรฐาโปโล ๓. พระครูวิโรจน์รัตโนบล (บุญรอด นนฺโตโร) รวมเป็น ๔ กับองค์หลวงปู่เสาร์ วันเช่นนี้นับว่าเป็นวันที่มีการสูญเสียอย่างยิ่งใหญ่ของชาวจังหวัดอุบลราชธานี

(คัดจากหนังสือประวัติหลวงปู่บัวพา ปณญามาโส)

หลวงพ่อ

๑	๒
๓	๔

๑. พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล ๒. ท่านเจ้าคุณพระศาสนดิลก (เล่น ชิตเสโน)
๓. พระมหาธีร ฐกฐาโล ๔. พระครูวิโรจน์โรจน์ (บุญรอด นนตโร)
พระมหาเถระทั้ง ๔ รูปนี้มีพิธีถวายเพลิงศพในวันเดียวกันที่จังหวัดอุบลราชธานี

หลวงปู่มั่นเทศน์งานศพหลวงปู่เสาร์

- ลูกศิษย์พระอาจารย์มั่นต้องปฏิบัติอย่างพระอาจารย์มั่นปฏิบัติ •

จำได้ว่างานศพหลวงปู่เสาร์ ตอนนั้นหลวงพ่อบวชเป็นพระได้พรรษาหนึ่ง อยู่วัดสระปทุม ใครต่อ

หลวงพ่อเทียน

ใครเขาก็ไปกัน แต่พระอุปัชฌาย์ให้หลวงพ่อกฎีกาเลยไม่ได้ไปกับเขา พอพระอุปัชฌาย์ท่านไป กลับมาก็มาเทศน์ให้ฟัง

...เจ้าคุณปัญญาพิศาลเถรกับหลวงปู่เสาร์นี้ท่านให้คำมั่นสัญญากัน ถ้าใครตายก่อนให้ไปทำศพหลวงปู่เสาร์ตายก่อนจึงทำที่วัดบูรพา

และอีกอย่างหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๖ ท่านอาจารย์เสาร์ได้มรณภาพลงแล้วก็ได้ทำฌาปนกิจคือถวายพระเพลิงเผาพท่านอาจารย์เสาร์ ในงานนั้นท่านอาจารย์มั่นก็ไปร่วมในงานด้วยในฐานะที่ท่านก็เป็นอันเตวาลิกของท่านอาจารย์เสาร์ ซึ่งอยู่ในระดับผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ในขณะที่ท่านแสดงธรรม ท่านอาจารย์มั่นแสดงธรรมว่า “เมื่อสมัยท่านอาจารย์เสาร์ยังมีชีวิตอยู่ ท่านก็เป็นครูบาอาจารย์อบรมสั่งสอนเรา บัดนี้ท่านอาจารย์เสาร์ได้มรณภาพไปแล้ว ก็ยังเหลือแต่เราพระอาจารย์มั่นจะเป็นอาจารย์อบรมสั่งสอนหมู่ในสายนี้ต่อไป ดังนั้น ท่านผู้ใดสมัครใจเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์มั่นต้องปฏิบัติตามปฏิปทาของท่านอาจารย์มั่น ถ้าใครไม่สมัครใจหรือปฏิบัติตามไม่ได้ อย่างมาอยู่กับท่านอาจารย์มั่นเป็นอันขาด ทีนี้ถ้าเราคืออาจารย์มั่นตายไปแล้ว ก็ยังเหลือแต่ท่านสิงห์นั้นแหละ พอละเป็นครูบาอาจารย์สั่งสอนหมู่ได้” ท่านเทศน์ไว้อย่างนี้จำไว้นะ ไม่ทราบว่าจะธรรมิกซึ่งเป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์มั่นจะได้หรือเปล่า ถ้าหากจำได้ก็ขอภัยด้วย ถ้าหากจำไม่ได้ก็ลองเอาไปคิดเป็นการบ้านดูซิว่า ปฏิปทาของท่านอาจารย์มั่น ท่านปฏิบัติอย่างไร แล้วเราควรจะดำเนินตามแนวทางของท่านอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่าเป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์มั่น ท่านทั้งหลายลองคิดดูซิว่า สมัยที่ท่านอาจารย์มั่น ท่านอาจารย์เสาร์ยังอยู่ บางสิ่งบางอย่างที่เราอนุโลมตามความต้องการของชาวโลกแทบจะไม่ปรากฏ แม้แต่การทำบุญมหาชาติ การจัดงานวัดมีมหรสพต่าง ๆ เราไม่เคยมี มาสมัยปัจจุบันนี้ครูบาอาจารย์ก็เป็นที่รักก็ไปกันเสียไม่ได้หยุดจากเหนือไปได้ จากใต้ไปเหนือ ไปเที่ยวโปรดญาติโยม แต่ไม่แน่ว่าไปเที่ยวให้ญาติโยมโปรดหรือไปโปรดญาติโยมกันแน่ก็ไม่ทราบ อันนี้ก็คือของฝากให้ลูกศิษย์ครูบาอาจารย์ได้นำไปพิจารณาเป็นการบ้าน

คำสอนหลวงปู่มั่น

- แก่บ่ตกคากพเจ้าไว้ แก่บ่ได้คากพค้ายาม •

แก่บ่ตกคากพเจ้าไว้ แก่บ่ได้คากพค้ายาม...เป็นคำพูดหลวงปู่มั่น เวลาท่านเทศน์บ้านนอกท่านจะแทรกภาษิตอีสานเข้าไปด้วย

ไหม้ขมกมมีหกพันจ่า กะปอมก่าแลนขึ้นมือละฮ้อย กะปอน้อยแลนขึ้นมือละพัน

ไหม้ขมกมมีหกพันจ่า ก็ร่างกายของเรามีมันมีตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ อายตนะ ๖ กะปอมก่า รุ่งขึ้นมือละฮ้อย...มือละร้อย หมายถึงอารมณ์ต่างๆ รุ่งเช้า กะปอน้อยรุ่งเช้าวันละพันหมายถึงว่า อารมณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ จิปาถะ รุ่งขึ้นรุ่งลงอยู่เรื่อย

[Handwritten signature]

உதாரணம்: விதம்

วันที่ ๑๐ ม.ค. ๒๕๖๓

นางสาว นันทิยา นันทิยา / ปวช. วิชาภาษาอังกฤษ / โรงเรียน...
นางสาว นันทิยา นันทิยา / ปวช. วิชาภาษาอังกฤษ / โรงเรียน...

[illegible]

หลักและวิธีการ บำเพ็ญสมาธิเพื่อประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน

การบำเพ็ญเพื่อประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน มีหลักและวิธีการที่จะพึงยึดเป็นหลักปฏิบัติในหลัก ๓ ประการ คือ

๑. บริกรรมภาวนา หมายถึงการท่องคำบริกรรมภาวนาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น พุทโธ ยุบหนอพองหนอ สัมมาอรหัง เป็นต้น ผู้ภาวนาท่องบริกรรมภาวนาอย่างใดอย่างหนึ่ง จนจิตสงบ ประกอบด้วยองค์สาม คือ วิตก, วิจารณ์, ปีติ, สุข เอกัคคตา จิตสงบจนกระทั่งตัวหาย ทุกสิ่งทุกอย่างหายไป เหลือแต่จิตสงบนิ่งสว่างอยู่ ความคิดนึกไม่มี เมื่อจิตถอนออกจากสมาธิพอรู้สึกว่ามีกาย ความคิดเกิดขึ้นให้กำหนดสติตามรู้ทันที่อย่ารีบออกจากที่นั่งสมาธิ ถ้าปฏิบัติอย่างนี้จะได้ปัญญาเร็วขึ้น ➔ ๑๒๓

พระครู...

พรรษาที่ ๓ - ๕ (พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๘๙)

จำพรรษาที่

วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ
มีเกล้าความเจริญรุ่งเรืองไว้เป็นนิจนิรันดร์

ป่วยเป็นวัณโรค

- นอนไม่หลับ ๗ วัน ๗ คืน หลวงปู่ฝันชวนไปนั่งฟังเทศน์ •

หลวงพ่อบริเริ่มป่วยเป็นวัณโรคที่ท้อใจ นอนไม่หลับ ๗ วัน ๗ คืน หลวงปู่ฝันชวนไปนั่งฟังเทศน์ก็ปฏิบัติบอกว่าวงนอน “นอนฟังได้ไหมหลวงปู่” พอบอกว่าได้ เราก็ได้ใจนอนฟังไม่รู้ว่าท่านหนีไปแต่เมื่อโรตืนอีกที่ ๔ โมงเช้า ที่นี้พอปฏิบัติได้แล้วได้สมาธิรู้อะไรบางอย่างมันก็ภูมิใจการปฏิบัติ สมาธิมันเป็นเรื่องของจิตของใจ เราตั้งสมาธิรู้จิตรู้ใจคือการปฏิบัติสมาธิ ที่นี้คนที่เขาแข็งแรงเขาเดินจงกรมได้ เขานั่งสมาธิได้ เราแม้แต่นอนสมาธิอย่างเดียวเดินก็ไม่ไหว นอนกำหนดรู้จิต บางทีเรารำคาญ เราก็สวดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร พอสวดไปสวดตามันหลับ ที่นี้พอมันหลับ จิตมันหลับที่ตรงไหน จิตก็ท่องอยู่กับประโยคสุดท้ายนั่นแหละ พอตื่นขึ้นมาก็สวดต่อ

บางทีก็คิดอยากตายทำเฉยๆ ไป ๆ มา ๆ จิตมันนึกขึ้นมาว่า ก่อนจะตายเราควรจะรู้ก่อนว่าความตายมันคืออะไรกันแน่ ก็พยายามเร่งฝึกสมาธิหามัดหามคำ ในที่สุดมันก็รู้เห็นความตาย

หัดตายเมื่ออายุ ๒๒ ปี

- ภาวนาลูกเดียว ภาวนาจนกระทั่งตัวหาย เหลือแต่จิตดวงเดียวสว่างไสวอยู่ •

หลวงพ่อบริเริ่มป่วยเป็นวัณโรคที่เมืองอุบลฯ เมื่ออายุ ๒๒ ปี ภาวนาลูกเดียว ภาวนาจนกระทั่งตัวหายพอตัวหายบ่อย ๆ ใจมันก็ทนะงขึ้นมา โรคภัยไข้เจ็บมันเป็นที่กาย มันไม่ได้เป็นที่ใจ ภายหลังมาถ้ามันหงุดหงิดรำคาญเพราะความเจ็บป่วย ใจมันมักจะนึกว่า ฉันไม่ได้จ้างแถมมาเกิด ไม่ได้จ้างแถมมาตาย อยากตายก็เชิญเลย มันทำหายอย่างนี้ มันก็สบาย บางทีก็ลองตายเล่น ๆ ลองดู วิธีตายเล่น ๆ นี้ทำยังไง ภาวนาจนกระทั่งจิตมันสงบ ร่างกายตัวตนหายไปหมด เหลือแต่จิตดวงเดียวสว่างไสวอยู่ อันนี้เขาเรียกว่าตายเล่นหรือหัดตายก่อนที่จะตายจริง เมื่อเราตายมันก็มีลักษณะอย่างนี้เหมือนกัน ถ้าจิตมันเข้าสู่สมาธิ มันไม่สัมพันธ์กับร่างกาย มันแยกตัวออกไปอยู่ต่างหาก นั่นคือตาย แต่ในช่วงนั้นเรารู้หรือทราบดีว่าเราตาย คนเราทุกคนตายไม่รู้ตัวว่าตัวตาย ฉะนั้นบางคนไม่รู้ตัวว่าตัวตาย ยังไม่ได้ไปไหน บุญบาปยังไม่ให้ผล จึงไปเที่ยวเคาะประตูบ้านก๊อ ก ๆ แก๊ก ๆ อยู่ นั่น เขาถือว่าเขาเป็นคนอยู่ คนตายธรรมดาพอวิญญาณออกจากร่างมีตัวตนเดินออกหนีไป ถ้าอยู่ในสมาธิละเอียด มีแต่จิตวิญญาณลอยออกไปเป็นดวงสว่าง เพราะฉะนั้นการปฏิบัติสมาธิคือการหัดตายเอาไว้ก่อนที่เราจะตายจริง

การพักผ่อนในสมาธิมีคุณค่าว่าการนอนหลับธรรมดา เมื่อก่อนนี้อยู่กับหลวงปู่เสาร์ท่านนอนดึก..ดึก แต่เสร็จแล้วเรานอนก่อนท่าน ท่านตื่นก่อนเราทุกที ถ้าหลวงปู่ท่านนอนวันละกี่ชั่วโมง บางทีชั่วโมงเดียว บางทีก็ ๒ ชั่วโมง บางที ๓ ชั่วโมง แต่ไม่เคยเกิน ๓ ชั่วโมง เรียนถามท่านว่าอยู่ได้ยังไง ท่านตอบว่าอยู่ได้เพราะท่านเข้าสู่สมาธิ

หลวงปู่ฝั้นสอนให้พิจารณาอริยสัจ

- เจ้าไปนั่งภาวนาโน้นก็ทุกข์ นี่ก็ทุกข์ เจ้าเขียนเสือหลอกตัวเอง •

ตอนหลวงพ่อยเป็นวันโรค หลวงปู่ฝั้นท่านว่า “เจ้าไปนั่งภาวนาโน้นก็ทุกข์ นี่ก็ทุกข์ เจ้าเขียนเสือหลอกตัวเอง ให้เจ้าไปนอนดูทุกข์ จนกระทั่งมันรู้ความจริง”

ตอนที่อยู่ที่วัดบูรพาฯ นี่ หลวงพ่อหลอกเอายามเณดินาลากยายโหว ขอรวันละ ๒ เม็ด ๆ ๆ เอามาสะสมไว้ได้ตั้งกำมือหนึ่ง วันนั้นมันเกิดหงุดหงิดขึ้นมาจะกินยามเณดินาลให้มันหลับไป มือหนึ่งถือแก้วน้ำ มือหนึ่งถือยา ที่นี้พอตั้งใจจะเอาจริง แทนที่มันจะขึ้นมาข้างบน มันกลับอ่อนลง น้ำก็หก ยาก็หก แล้วความรู้นั้นเกิดขึ้นมาว่า ก่อนที่ท่านจะตาย ท่านรู้หรือยังว่าความตายคืออะไร จิตมันบอกอย่างนี้

- ดูสิ่งที่มันมีอยู่ในปัจจุบัน อย่าไปไขว่คว้าอะไร •

หลวงพ่อยเป็นวันโรค หลวงปู่ฝั้นท่านสอนว่าอย่างนี้ ทุกข์ อริยสัจ ทุกข์มันปรากฏแก่เธอ อยู่ทุกลมหายใจ เธอไม่ต้องไปคิดพิจารณาอะไรมันหรอก ให้กำหนดสติรู้สิ่งที่มันมีอยู่ในภายในใจ เวลาที่ปวดของเธอเป็นวันโรค มันเป็นจุดเกิดของทุกข์ จิตของเธอไปยึดอยู่ที่ปวดเพราะเธอป่วยที่ปวด แต่ความทุกข์มันจะเกิดที่จิต ความเจ็บปวดเกิดที่กาย แต่จิตไปรับรู้มันก็เลยกลายเป็นความปวดความเจ็บป่วย เพราะฉะนั้นให้ดูสิ่งที่มันมีอยู่ในปัจจุบัน อย่าไปไขว่คว้าอะไร (หลังจากนั้นประมาณปีเศษ หลวงพ่อจึงนิมิตเห็นความตาย)

วันโรคหาย

- ก่อนจะตายเราควรจะต้องรู้ว่า ความตายคืออะไร •

ในที่สุดวันโรคนั้นก็หาย แต่เวลามันจะหายจริง ๆ นี่ มันก็มาอาศัยสมาธิของเราเนี่ยแหละ ที่เราปฏิบัติกันอยู่ คือว่าอยู่มาวันหนึ่ง จิตมันก็นึกขึ้นมาว่า เราป่วยเป็นวันโรคนี้ ไหน ๆ เราก็จะตายอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นก่อนจะตายเราควรจะต้องรู้ว่า ความตายคืออะไร วันนั้นตั้งใจนั่งสมาธิดูความตายตั้งแต่ ๓ พุ่ จนกระทั่งถึงตี ๓ การปฏิบัติด้วยความอยากรู้ อยากเห็น อยากมี อยากเป็น ก็เลสมันไปปิดบัง เราปฏิบัติด้วยความอยาก แม้แต่จิตสงบมันก็ไม่มี เมื่อจิตไม่สงบมันก็ไม่ได้เห็นความตายจนกระทั่งถึงตี ๓ รู้สึกว่าเหน็ดเหนื่อยพอสมควร พอเรามาคิดว่า โอ้ย! วันนี้ไม่ไหวแล้ว ก็ไปยึดลมหายใจไม่ลดละ มันตามลมออกตามลมเข้าอยู่อย่างนั้น จิตมันก็รู้เคยอยู่ตามธรรมชาติของมัน ลมหายใจก็หายใจอยู่ตามธรรมชาติ มันมองเห็นลมวิ่งออก วิ่งเข้าเป็นท่อยาวเกลียวเหมือนหลอดไฟนีออน มันวิ่งตั้งแต่ปลายจมูกลงมาถึงสะดือมันวิ่งอยู่อย่างนี้ บางทีมันก็วิ่งออกข้างนอกแล้วก็วิ่งเข้ามาข้างในสลับกัน แล้วในที่สุด พอมันออกข้างนอก มันก็หมุนเป็นเกลียวสว่างขึ้นไปเบื้องบน ความสว่างไสวมันก็เกิดขึ้น พอไปถึงเบื้องบนแล้วมันก็ย้อนกลับมา คล้าย ๆ กับว่ามันจะไปข้างหน้านั้นก็ท้วงหลัง จะอยู่หลังก็อยากไปข้างหน้า มันย้อนขึ้นย้อนลงอยู่อย่างนั้น ในที่สุดมันก็ตัดสายสัมพันธ์ขาดไป แล้วหมุนเป็นเกลียวขึ้นไป แล้วสายสัมพันธ์นี้มันขาด

หิมาลัย

มรณนิมิต

- ในที่สุดกระดูกมันก็แหลกละเอียดเหมือนกับขี้เถ้าโปรยอยู่ในดินทราย •

พอขาดปืปร่างกายหายหมด ยังเหลือแต่จิตดวงเดียวนิ่งสว่างไสวอยู่ คล้าย ๆ กับว่าในจักรวาลนี้มีแต่จิตของเราดวงเดียวเท่านั้นสว่างอยู่

สักพักหนึ่งมันก็ย้อนลงมามองดูร่างกายที่นอนอยู่ มองลงมาที่แถมมองเห็นสบง จีวร ห่อหุ้มอยู่อย่างดี

เฮ้! ลำดับต่อไปจีวร สบง หายหมดมีแต่ร่างกายเปลือยเปล่ายังเหลือแต่ชุดวันเกิด

ในลำดับต่อไป ร่างกายมันก็ขึ้นอืด ตีนกาง มือกาง น้ำเหลืองไหล

ลงผลสุดท้ายเนื้อหนังพังไปทีละชิ้นสองชิ้น จนกระทั่งยังเหลือแต่โครงกระดูก

แล้วในที่สุดโครงกระดูกที่เป็นโครงสร้างมันก็ทรุดฮวบลงไป

ในลำดับต่อไปชิ้นกระดูกหักเป็นท่อนน้อยท่อนใหญ่

แล้วในที่สุดมันก็แหลกละเอียดมันเหมือนกับขี้เถ้าโปรยอยู่ในดินทราย

แล้วในขณะที่มันก็หายจมลงไปในพื้นที่ดิน แล้วก็เกิดความว่างขึ้นมาอีก

สักพักหนึ่งพื้นแผ่นดินก็ปรากฏขึ้นมาอีก กระดูกที่มันหายจมไปในพื้นแผ่นดิน มันก็โผล่ขึ้นมา มอง ๆ ดูแล้วมันยับเยินเหมือนหนอนบ่อน

พอมันโผล่ขึ้นมาเต็มที่แล้วมันก็เกาะกันเป็นก้อนเป็นท่อน ก้อนเล็กก้อนน้อย แล้วก็จับกันเป็นแท่งกระดูกโดยสมบูรณ์

แล้วพอมันประสานกันเป็นโครงสร้าง คือตอนที่มันวิ่งมาประสานกันนี้ กระโหลกศีรษะกระดูกคอ มาปืบ กระดูกคอ กระดูกสันหลังวิ่งเข้ามาต่อ

กระดูกซี่โครงก็วิ่งเข้ามาประสาน

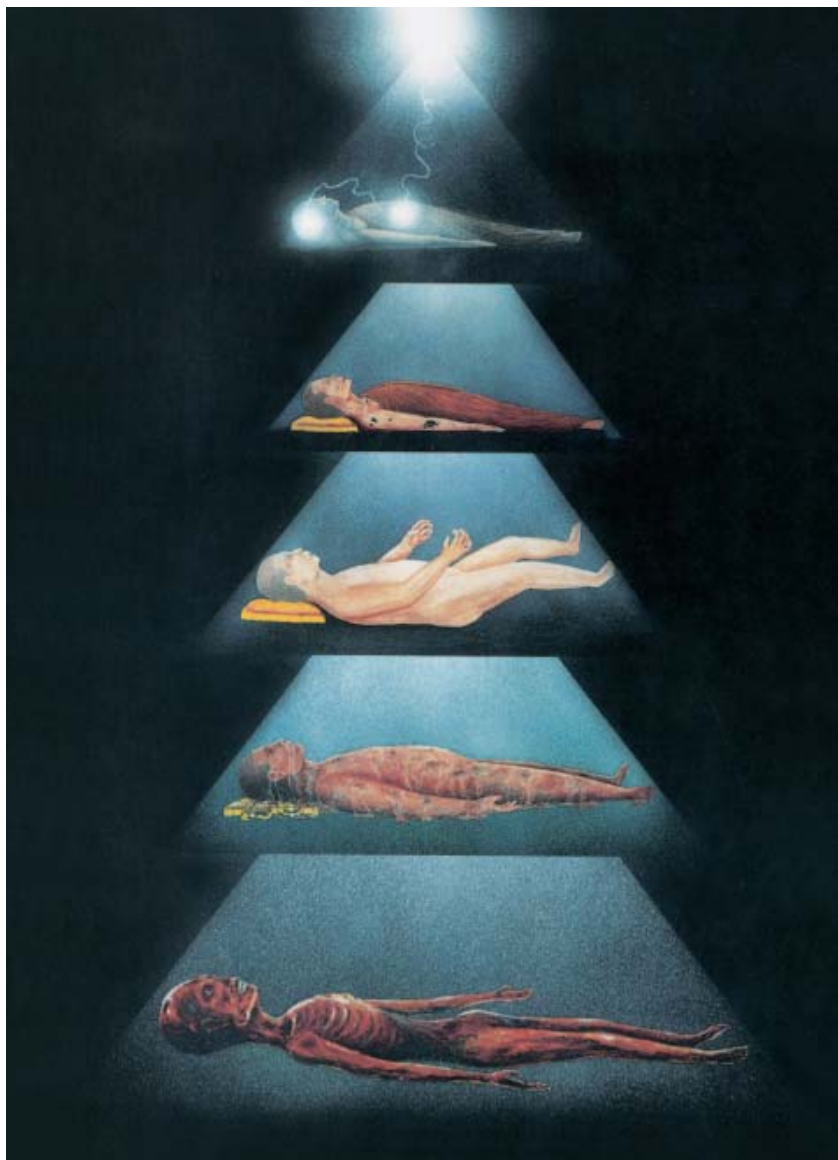
กระดูกแขนกระดูกขา กระดูกมือกระดูกเท้าเข้าไปประจำที่ของโครงของเราแล้วก็ประสานกันเป็นโครงสร้างเสร็จ เนื้อมันเริ่มออก มันเริ่มจอกระหว่างข้อต่อของกระดูกงอกลามไปทั่วจนกระทั่งมันมีเนื้อเต็มสมบูรณ์เต็มที่

แล้วเนื้อเป็นสีแดงที่เรามองเห็นเหมือนกับลอกหนังหมู มันค่อย ๆ แห้งกร้านเข้าไป กร้านเข้าไปเปลี่ยนจากแดงเป็นสีเหลือง จากเหลืองเป็นสีขาวแล้วก็เปื้อนอย่างธรรมชาติ ผม ขน เล็บ มันก็บังเกิดขึ้นสมบูรณ์แบบ

แล้วมันก็ย้อนกลับไปกลายมาอย่างนั้น จำได้ว่ามันเป็นอยู่ถึง ๓ ครั้ง

ทีนี้พอมันจะรู้สึกตื่นตัวขึ้นมา ความสว่างที่มันลอยเด่นมันไหวตัวแพบ แล้วทรุดลงมาปะทะหน้าอก รู้สึกแผ่ว ๆ เหมือนอะไรมาสัมผัสแผ่ว ๆ แล้วหลังจากนั้นความรู้สึกในทางกายมันมันซู่ซ่า วิ่งไปตามเส้นสาย มันเหมือนกับฉีดยาแคลเซียมเข้าเส้น ทีนี้จิตมันก็กำหนดรู้ของมันเองโดยธรรมชาติ ความตั้งใจอะไรต่าง ๆ ในขณะนั้นมันไม่มี แต่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเองหมด

supernatural

ภาพมรณนิมิตที่หลวงพ่อให้ช่างภาพเขียนขึ้น

ภาพนิมิตที่หลวงพ่อให้ช่างภาพเขียนขึ้น

ที่นี้พอมันหยุดชูชาแล้ว จิตมันก็มีคำถามขึ้นมาว่า นี่หรือคือความตาย คำตอบก็ผุดขึ้นมารับว่า ใช่แล้ว พอหลังจากนั้นมันก็อธิบาย ผอต ๆ ๆ ตายแล้วมันก็ขึ้นอืด น้ำเหลืองไหล เนื้อหนังพังไปเป็นของ ปฏิกุลเนาเปื่อยโลโครก ยังเหลือแต่โครงกระดูก โครงกระดูกมันก็ทรุดลงไป แผลกละเอียดหายจมลงไปในพื้นที่ดิน เพราะว่าร่างกายเรานั้นมันก็คือธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เมื่อมันยังมีชีวิตอยู่มันก็เป็นรูปเป็นร่าง เดินเห็นไปมาได้ ทำอะไรได้ เมื่อมันตายลงไปแล้วมันก็กลับไปสู่ที่เก่าของมันคือ ดิน น้ำ ลม ไฟ โหนเล้าสัตว์ บุคคล ตัวตน เราเรามีที่โน

- เอ๊ะ! นอนอยู่นิ่ง ๆ ไม่เห็นหายใจ ชักสงสัยใหญ่ว่านี่ตายแล้วหรือยัง •

แล้วที่นี้ก็ยังนึกสงสัยอยู่ว่า เอ! เราจะตายจริงหรือเปล่า ยกมือสองข้างมาคลำดูหน้าอก อ้อ! ยังอยู่ ค่อย ๆ ลืมตาขึ้นมา มองดูนาฬิกา ๒ โมงเช้า ที่นี้พอเดินออกจากห้อง เมื่อก่อนนี้หลวงพ่ोजำวัดนี้ไม่ปิด ประตูหน้าต่างทั้งนั้นแหละ เปิดโล่งเอาไว้ ที่นี้พอเสร็จแล้วพอเดินออกมาโยมอุปัฏฐากที่ไปส่งจ้งหันตอนเช้า ยายแม่ชีพวงพอเห็น แกเห็นเดินออกมา พอเรามานั่งแกเดินขึ้นมา ว้าย! ถ้าหากว่า ๒ โมง เลย ๒ โมงไปแล้วไม่ตื่นนี่ดีซางแน่ ๆ แกว่า นี่ยังสงสัยอยู่ว่า เอ! ไปแล้วหรือยัง หรือยังอยู่ บางทีแกบอกว่าแกไปสังเกต สังเกตดู คนเราถ้านอนหายใจอย่างนี้หายใจ มันจะต้องมองเห็นที่มันพองขึ้นแล้วก็ต้องยุบลงแล้วก็มองเห็น แต่นี้แกบอกว่า เอ๊ะ! นอนอยู่นิ่ง ๆ ไม่เห็นหายใจ ชักสงสัยใหญ่ว่านี่ตายแล้วหรือยัง ถ้า ๒ โมงไม่ตื่นขึ้นมา แล้ว กระซากซาแน่ ๆ แกว่า พอหลังจากนั้นมาไอ้ความเจ็บป่วยมันก็หายวันหายคืน ความเหน็ดเหนื่อย หรือความอะไรต่าง ๆ ที่เคยเป็นอยู่มันหายยังกับปลิดทิ้ง จนกระทั่งหายมาจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ วันโรคไม่กลับมาเยี่ยมอีกเลย

- วิธีใช้พลังจิตพิชิตโรคภัยไข้เจ็บ •

เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายที่มาฝึกสมาธิภาวนานี้ แม้ว่าจิตจะยังไม่สงบเป็นสมาธิเท่าที่ควรก็ตาม เมื่อท่านจะใช้พลังจิตรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ถ้าท่านจะรักษาตัวเองให้อริขฐานจิต นึกถึงบารมีของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงดลบันดาลให้โรคภัยไข้เจ็บของข้าพเจ้าหาย แล้วกำหนดสติรู้ลมหายใจเฉยอย่าไปนึกคิดอะไรทั้งสิ้น เอลมหายใจเป็นสติรู้ของจิต สิ่งระลึกของสติ ดูลมหายใจเฉยอยู่เท่านั้น ที่นี้ธรรมชาติของจิตเขามีสิ่งรู้ สติมีสิ่งระลึก เขาจะเพิ่มพลังงานขึ้นมาอย่างไม่รู้ตัว ถึงแม้ไม่สงบจนวาบแต่เขาก็มีพลังงาน ในเมื่อจิตมันเกิดความว่างขึ้นมา คือว่ามันอยู่เฉย ๆ แต่ยังไม่ใช้สมาธิเพียงแต่ว่างได้ มันก็เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย เมื่อเราทำจิตให้ว่างได้ มันจะมีสารตัวหนึ่งอยู่ใต้ต่อมสมอง มันจะกระจายออกมาทำงานของมัน ทำให้กายเบา กายสงบ จิตสงบ เป็นประโยชน์แก่ร่างกายและเป็นประโยชน์ทางจิตด้วย ถ้าหากว่าจิตของเราสงบเป็นสมาธิอย่างแท้จริง มันมีประโยชน์ทั้งทางกายและทางจิต

อันนี้คือวิธีการใช้พลังจิตรักษาโรค อาศัยลมหายใจเป็นสื่อโดยอริขฐานจิตนึกถึงบารมีสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่นี้ถ้าหากว่าเราจะช่วยคนอื่น อย่างเราไปเยี่ยมคนไข้ เราอาจจะบอกคนไข้ว่า เอนะ

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ดิลโล)

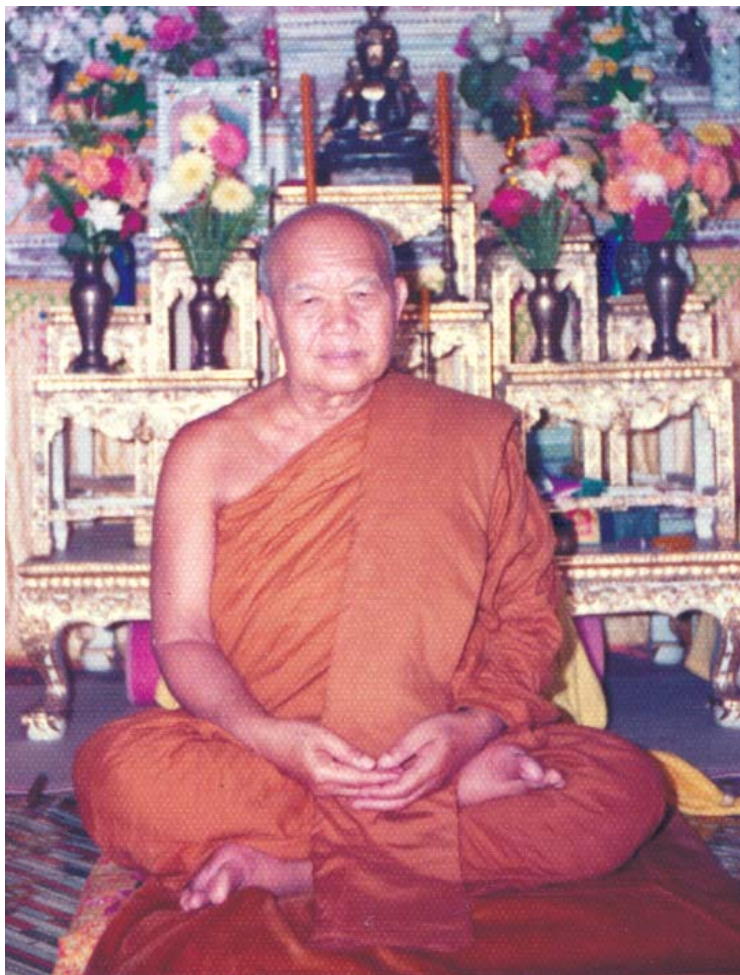
ฉันจะช่วยรักษาให้ ให้คุณหาย แล้วเรากำหนดสำรวมจิตอธิษฐานถึงการมีของพระพุทธเจ้า ขอบารมีของพระพุทธเจ้าจงช่วยดลบันดาลให้โรคภัยไข้เจ็บของคนนี้หายไป แล้วเรากำหนดจิตเพ่งที่กายเขา แม่เมตตาให้เขาเท่านั้นเอง ยิ่งใครมีพลังจิต มีพลังสมาธิมากเท่าไร ยิ่งทำได้ผลดี

ได้ร่วมจำพรรษากับพระอาจารย์ฝั้น

- มีบัญชาให้พระอาจารย์ฝั้นไปจำพรรษาที่วัดบูรพาราม •

สาเหตุที่สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ดิลโล) มีบัญชาให้พระอาจารย์ฝั้นไปจำพรรษาที่วัดบูรพาราม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเพราะในปีนั้นสมเด็จพระเจ้า อาพาธหนัก ถึงขนาดฉันอาหารไม่ได้ ต้องถวายอาหารทางเส้นโลหิต ท่านจึงเรียกพระเถระฝ่ายกัมมัฏฐานเข้าไปปรึกษาหารือเพื่อหาทางบำบัดโรคในทางธรรมปฏิบัติ สมเด็จพระเจ้า ได้นิมนต์พระอาจารย์สิงห์ ขนดยาคโมให้อธิบายธรรมเป็นองค์แรก เมื่อพระอาจารย์สิงห์ อธิบายจบลงแล้ว สมเด็จพระเจ้า จึงให้พระอาจารย์ทอง อโสโก เจ้าอาวาสวัดบูรพาฯ อธิบายอีก

Handwritten signature or mark in the top left corner.

พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

พระอาจารย์ฝันแสดงธรรมให้สมเด็จพระ ฟัง

- ทำจิตให้เป็นสมาธิเราต้องตั้งสมาธิให้ได้ •

จากนั้นจึงหันมาทางพระอาจารย์ฝัน ให้อธิบายธรรมให้ฟังอีกเป็นองค์สุดท้าย พระอาจารย์ฝันจึงได้อธิบายธรรมถวายโดยมีอรรถดังนี้

“ให้ท่านทำจิตเป็นสมาธิยกไวกรรมธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ยกอันนี้ไว้เสียก่อน ทำจิตให้เป็นสมาธิ เราต้องตั้งสมาธิให้ได้ ภาวนากำหนดจิตให้เป็นสมาธิ พอตั้งเป็นสมาธิได้แล้ว ให้เป็นหลัก เปรียบเหมือนเราจะนับตั้งร้อยตั้งพัน ก็ต้องตั้งหนึ่งเสียก่อน ถ้าเราไม่ตั้งหนึ่งเสียก่อนก็ไปไม่ได้ ฉันทใด จิตของเราจะรู้ได้เราก็ดังจิตของเราเป็นสมาธิเสียก่อน เปรียบเหมือนนัยหนึ่งคือเสมือนเราจะปลูกต้นไม้ พอปลูกลงแล้วก็มีคนเขามาว่าปลูกตรงนั้นมันจะงามดีกว่าปลูกตรงโน้น และก็มีคนเขามาบอกอีกว่าตรงโน้นดีกว่าก็ถอนไปปลูกตรงโน้นอีก ทำอย่างนี้ ผลที่สุดต้นไม้ก็ตายทั้งเสียเปล่า ๆ ไม่ได้อะไรเสียอย่าง ฉันทใด เราทำอะไรจะปลูกอะไรก็ฝังให้มันแน่น ไม่ต้องถอนไปไหน มันเกิดขึ้นเอง นี่แหละสมาธิ ฉันทใดก็ฉันทนั้นแหละ หรืออีกนัยหนึ่ง เปรียบเหมือนเราจะขุดน้ำบ่อ ต้องการน้ำในพื้นที่ เราขุดลงไปแห่งเดียวเท่านั้น พอเราขุดไปได้หน่น้อยเดียวได้น้ำลึก ๒-๓ บาทแล้ว มีคนเขามาบอกว่าที่นั่นมันตื้น เราก็นำขุดไปที่อื่นอีก พอคนอื่นเขามาบอกว่าตรงนั้นไม่ดี ตรงนี้ไม่ดี ก็ย้ายไปย้ายมา ผลที่สุดก็ไม่ได้กินน้ำ ใครจะว่าก็ช่างเขา ขุดมันแห่งเดียวคงถึงน้ำ ฉันทใด เปรียบเหมือนสมาธิของเราต้องตั้งไว้แห่งเดียวเท่านั้น เมื่อเราตั้งไว้แห่งเดียว ไม่ต้องไปอื่นไกล ไม่ต้องส่งไปข้างหน้า ข้างหลัง ไม่ต้องคิดถึงอดีต อนาคต กำหนดจิตให้สงบอันเดียวเท่านั้น

ขอให้ท่านทำสมาธิภาวนา ทำจิตให้สงบ ให้พิจารณาแยกธาตุ แยกขันธ์และอายตนะ ออกเป็นส่วนๆ ตามความเป็นจริง พิจารณาให้เห็นความเป็นไปของสิ่งเหล่านั้นตามหน้าที่ของมัน ให้แยกกายออกจากจิต แยกจิตออกจากกาย ให้ยึดเอาตัวจิต คือผู้รู้ เป็นหลัก พร้อมด้วยสติ ธาตุทั้ง ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ให้พิจารณาให้อยู่ในสภาพของมันเองแต่ละอย่าง เมื่อพิจารณาตามความเป็นจริงแล้ว จะเห็นได้ว่าธาตุทั้ง ๔ ต่างเจ็บบ้างไม่เป็น ป่วยไม่เป็น แต่มันจะออกผ่นจะตก ก็อยู่ในสภาพของมันเอง ในตัวคนเราก็คงประกอบไปด้วยธาตุทั้ง ๔ นี้รวมกัน การที่มีความเจ็บ ปวดป่วยไข้ชื่อย่นนั้นเนื่องมาจากตัวผู้รู้ คือจิต เข้ายึดถือด้วยอุปาทานว่าเป็นตัวเป็นตน เป็นของ เขาของเรา เมื่อพิจารณาตามความเป็นจริงแล้ว ตัวผู้รู้คือจิตเท่านั้นที่ไปยึดเอามาว่าเจ็บ ว่าปวด ว่าร้อน ว่าเย็น หรือหนาว ฯลฯ ตามสภาพความเป็นจริงแล้ว สิ่งทั้งปวงเหล่านั้นไม่ได้เป็นอะไรเลย ดินก็คงเป็นดิน น้ำก็คงเป็นน้ำ ไม่มีส่วนรู้เห็นในความเจ็บปวดใด ๆ ด้วย เมื่อทำจิตให้สงบ และพิจารณาเห็นสภาพความเป็นจริงแล้ว จิตย่อมเบื่อหน่ายและวางจากอุปาทาน คือเว้นการยึดถือมั่นในสิ่งเหล่านั้น เมื่อละได้เช่นนี้ ความเจ็บปวดต่าง ๆ ตลอดจนความตายย่อมไม่มีตัวตน เพราะฉะนั้นหากทำจิตให้สงบ เป็นสมาธิแน่วแน่แล้ว โรคต่าง ๆ ก็จะทุเลาหายไปเอง”

เมื่อพระอาจารย์ฝั้น อธิบายธรรมถวายสมเด็จพระมหาวิรรวงศ์จบลงแล้ว สมเด็จ ฯ ได้พูดขึ้นว่า “เออ! เข้าที่ตี” แล้วถามพระอาจารย์ฝั้นว่า “ในพรรษานี้ฉันจะอยู่ได้ตลอดพรรษาหรือไม่” พระอาจารย์ฝั้น ก็เรียนตอบไปว่า “ถ้าพระเดชพระคุณทำจิตให้สงบได้ดังที่อธิบายถวายมาแล้ว ก็รับรองว่าอยู่ได้ตลอดพรรษานั่นเอง”

สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ จึงมีบัญชาให้พระอาจารย์ฝั้น ไปจำพรรษาอยู่กับท่านที่จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อจะได้ศึกษาธรรมให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นดังกล่าวแล้ว โดยพระอาจารย์ฝั้นได้เลือกเอาวัดบูรพา เป็นที่จำพรรษา เพราะวัดนี้อยู่ฝั่งเดียวกันกับวัดสุปฏิภูมิฯ ที่สมเด็จฯ ท่านักอยู่ การไปมาสะดวกกว่าวัดป่าแสนสำราญซึ่งอยู่ทางฝั่งอำเภวารินชำราบ

วัดบูรพา ที่ท่านเลือกพักมีเขตเป็นสองตอน ตอนหนึ่งเป็นสำนักเรียนพระปริยัติธรรม อีกตอนหนึ่งเป็นป่า มีกุฏิหลังเล็ก ๆ อยู่ ๕-๖ หลัง สำหรับพระเณรอาศัยปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะ พระอาจารย์ฝั้นได้เลือกเอาด้านที่เป็นป่าเป็นที่พักตลอดพรรษานั้น และได้หมั่นไปอธิบายธรรมปฏิบัติถวายสมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ที่วัดสุปฏิภูมิฯ เกือบทุกวัน และด้วยอำนาจการปฏิบัติธรรมนั้น สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ก็หายวันหายคืน ทั้งอยู่ได้ตลอดพรรษาและล่วงเลยต่อมาอีกหลายปี

ทรงชมพระกรรมฐาน

- ชมว่าพระคณะกรรมฐานนี้เป็นผู้ปฏิบัติจริงจัง ทั้งยังทำได้ดังพูดจริง ๆ •

สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ (อ้วน ติสฺโส) ได้ออกปากยอมรับในความจริง และชมว่าพระคณะกรรมฐานนี้เป็นผู้ปฏิบัติจริงจัง ทั้งยังทำได้ดังพูดจริง ๆ อีกด้วย สมควรที่พระมหาเปรียญทั้งหลายจะถือเอาเป็นตัวอย่างปฏิบัติต่อไป ท่านได้กล่าวต่อหน้าพระอาจารย์ฝั้นด้วยว่า “ฉันเป็นพระอุปัชฌาย์ บวชพระบวชเณรมานับไม่ถ้วนแต่ไม่เคยนึกสนใจ ตบปัญจกัมมัญฐาน เหล่านี้เลย เพิ่งจะมารู้ซึ่งในพรรษานี้เอง” พูดแล้วท่านก็นับเกลสา โลมา นขา ทนตา ตโจ แล้วถามพระอาจารย์ฝั้นว่า “นี่เป็นธาดุดิน นี่เป็นธาดุน้ำ นี่เป็นธาดุลม นี่เป็นธาดุไฟใช่ไหม” พระอาจารย์ฝั้นก็รับว่าใช่ จากนั้นท่านก็ปรารภขึ้นว่า ตัวท่านเองเปรียบเหมือนผู้บวชใหม่ เพิ่งจะมาเรียนรู้ เกลสา โลมา ฯลฯ ความรู้ในด้านมหาเปรียญ ที่เล่าเรียนมามากนั้น ไม่ยังประโยชน์และความหมายต่อชีวิตท่านเลย ยศฐาสมณศักดิ์ ก็แก่ทุกข์ท่านไม่ได้ ช่วยท่านไม่ได้ พระอาจารย์ฝั้นให้ธรรมปฏิบัติในพรรษานี้ได้ผลคุ้มค่า ทำให้ท่านรู้จักกัมมัญฐานดีขึ้น

ในพรรษา พ.ศ. ๒๔๘๗ นั้น พระอาจารย์ฝั้นเกือบไม่มีเวลาเป็นของตัวเองเลย ทั้งนี้เพราะท่านได้ทำหน้าที่อุปัฏฐากพร้อมกันถึง ๒ อาจารย์กล่าวคือ นอกจากกลางคืนจะต้องเข้าถวายธรรมแก่สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ ที่วัดสุปฏิภูมิฯ จากหัวค่ำไปจนถึงเวลาประมาณ ๔ ทุ่ม บางครั้งก็ถึง ๖ ทุ่ม จึงได้กลับวัดบูรพา แล้วพอเช้าขึ้นท่านก็ออกบิณฑบาตไปเรื่อย ๆ แล้วข้ามแม่น้ำมูลไปทางฝั่งอำเภวารินชำราบ ไปฉันเข้าที่วัดป่าแสนสำราญ ฉันเสร็จก็ประกอบยารักษาโรคถวายพระอาจารย์มหาปิ่น ซึ่งปิ่นนั้นกำลังอาพาธด้วยโรคปอด อยู่ที่วัดป่าแสนสำราญ พระอาจารย์ฝั้นได้พยายามหาสมุนไพรต่าง ๆ มาปรุง แล้วกลั่นเป็นยาถวายพระอาจารย์มหาปิ่น ทยูกยาที่ทันสมัยก็ไม่มี เพราะขณะนั้นกำลังอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒

พระอาจารย์ฝั้น (ซ้าย) พระอาจารย์มหาปิ่น (กลาง) พระอาจารย์สิงห์ (ขวา)

สงครามโลกครั้งที่ ๒

• กลาดเกลื่อนไปด้วยทหารญี่ปุ่น •

เมื่อพูดถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ นานทีก็ไ้เป็นพิเศษในทีนี้ด้วยว่า การหยั่งรู้เหตุการณ์ล่วงหน้าของพระอาจารย์ฝั้น ยังเป็นที่จดจำและประทับใจในบรรดาลูกศิษย์ลูกหาและบรรดาพุทธบริษัทจำนวนมากในจังหวัดอุบลราชธานีมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ปีนั้นอยู่ในราวกลางพรรษา พ.ศ. ๒๔๘๗ จังหวัดอุบลราชธานีกลาดเกลื่อนไปด้วยทหารญี่ปุ่นซึ่งเข้าไปตั้งมั่นอยู่ จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่ฝ่ายสัมพันธมิตรจะต้องจัดจ้องทำลายล้าง โดยส่งเครื่องบินเข้ามาทิ้งระเบิดตามจุดยุทธศาสตร์อยู่เสมอ ชาวบ้านร้านถิ่นจึงพากันอพยพหลบภัยออกไปอยู่ตามรอบนอกหรืออำเภอขึ้นนอกที่ปลอดภัยจากทหารญี่ปุ่น ในตัวเมืองอุบลฯ จึงเงียบเหงาลงถนัด จะหลงเหลืออยู่ก็เฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นไม่อาจโยกย้ายหรือพวยพเท่านั้น ตกกลางคืนคนเหล่านี้จะนอนตาไม่หลับลงง่าย ๆ ต้องคอยหลบภัยทางอากาศกันอยู่เสมอ ปกติเครื่องบินฝ่ายพันธมิตรจะมาทิ้งระเบิดในราวอาทิตย์ละ ๒ หรือ ๓ ครั้ง ถ้าวันไหนเครื่องบินจะลวงล้ำเข้ามาทิ้งระเบิด พระอาจารย์ฝั้นจะบอกล่วงหน้าให้บรรดาลูกศิษย์ทั้งหลายรู้ก่อนอย่างน้อย ๒ ชั่วโมง เช่นในตอนเย็นขณะพระเณรซึ่งเป็นศิษย์กำลังจัดน้ำฉันน้ำใช้ถวายอยู่นั้น ท่านจะเตือนขึ้นว่า ให้ทุกคนรีบทำกิจให้เสร็จไปโดยเร็ว แล้วเตรียมหลบภัยกันให้ดี คืนนี้เครื่องบินจะมาทิ้งระเบิดอีกแล้ว ภิกษุสามเณรทั้งหลายก็รีบทำตามที่ท่านสั่ง พอตกกลางคืนก็มีเครื่องบินข้าศึกเข้ามาทิ้งระเบิดจริง ๆ

Handwritten signature or mark.

หลวงพ่อเพ่งกลืน ณ ลุมพินีวัน ประเทศอินเดีย

หลวงพ่อสีทอง

บางครั้งในตอนกลางวันแท้ ๆ ท่านบอกลูกศิษย์ลูกหาว่าเครื่องบินมาแล้ว รีบทำอะไรให้เสร็จ ๆ แล้วรีบไปหลบภัยกันเสีย ทุกองค์ต่างมองตากันด้วยความงุนงง แต่อีกไม่นานนักก็มีเครื่องบินเข้ามาจริง ๆ ชาวบ้านหอบลูกจูงหลานเข้าไปหลบภัยอยู่ในบริเวณวัดเต็มไปหมด พระอาจารย์ฝั้นก็ลงจากกุฏิไปเตือนให้อยู่ในความสงบ และให้ภาวนา “พุทโธ พุทโธ” ไว้โดยทั่วกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ออกพรรษาปี พ.ศ. ๒๔๘๗ เสร็จฤดูกัลป์แล้ว พระอาจารย์ฝั้นได้เข้ามัสการลาสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ที่วัดสุปัฏนาราม ขอเดินทางไปสกลนคร อันเป็นจังหวัดบ้านเกิดของท่าน เพื่อบำเพ็ญกุศลทักษิณานุประทานอุทิศแด่บุพการี คือโยมบิดามารดา สมเด็จฯ ก็อนุญาต จากนั้นท่านได้ไปมัสการลาพระอาจารย์สิงห์ กับพระอาจารย์หม่าปิ่น ที่วัดป่าแสนสำราญ อำเภอวารินชำราบ แล้วไปลาญาติโยมพุทธบริษัท เสร็จแล้วท่านพร้อมด้วยพระภิกษุรูปหนึ่งสามเณรรูปหนึ่ง กับเด็กลูกศิษย์อีกคนหนึ่ง ได้ออกเดินทางจากอุบลราชธานี มุ่งหน้าไปสกลนคร

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ น้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนมาก รถยนต์โดยสารต้องใช้ถ่านแทน และมีวิ่งน้อยคัน พระอาจารย์ฝั้นได้พาพระภิกษุสามเณรและลูกศิษย์ นั่งรถโดยสารซึ่งใช้ถ่านเป็นเชื้อเพลิง ออกจากอุบลราชธานีตั้งแต่เช้าไปถึงอำเภออุทุมพรพิสัยจังหวัดนครพนม เมื่อเวลาประมาณ ๓ ทุ่มเศษ แล้วไปขอพักค้างคืนที่วัดศรีมงคล เข้ารุ่งขึ้นได้โดยสารรถคันเดิมไปพักค้างคืนที่วัดป่าเกาะแก้ว อำเภอธาตุพนม ซึ่งที่นั่นพระอาจารย์ฝั้น ได้พาคณะของท่านไปกราบมัสการพระธาตุพนมด้วย แล้วได้กล่าวแก่พระภิกษุสามเณรและลูกศิษย์ว่า “ใครผู้ใดเดินทางผ่านมาถึงแล้วไม่แวะนมัสการองค์พระธาตุพนม คน ๆ นั้นนับว่าบาปหนา มีกรรมปกปิดจนไม่สามารถจะมองเห็นปูชนียสถานอันสำคัญ” ท่านเล่าด้วยว่า ก่อนนั้นบริเวณพระธาตุพนม เต็มไปด้วยป่ารกรุงรัง องค์พระธาตุก็เต็มไปด้วยเถาวัลย์ปกคลุม พระอาจารย์เสาร์กับพระอาจารย์มั่น สมัยยังหนุ่มแน่นเมื่อเที่ยวอุตงค์ ถึงที่นั่นก็มักจะนำญาติโยมไปรื้อเถาวัลย์ออกและถากถางป่ารอบ ๆ บริเวณจนสะอาด

(คัดจากหนังสือชีวประวัติและปฏิปทาพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร)

เฟ่งกสิณ

- หลวงปู่ฝั้นท่านดำนิท่านว่า “พระอะไรไปเที่ยวหาหักกิ่งไม้” •

หลวงพ่อก็ไปเฟ่งต้นมะพร้าวให้มันหัก เฟ่งกิ่งพะยอมมันหัก ก็ในขณะที่เฟ่งดูนี้ เราไม่ได้ใช้พลังจิตอะไรทั้งนั้นแหละ เพียงแต่นึกว่าต้นมะพร้าวต้นนั้นะ มันบังหน้าเจ้าศาลา มองไม่เห็นเทพพนม เทวดาช่วยตัดออกให้ด้วย พอเสร็จแล้ว โอ้ย! มันจะหักทับหัว ก็เดินหนีไป พอไปพ้น พอเดินไปห่างจากที่ยืนอยู่นี้ประมาณสัก ๒ วาเศษ ๆ ต้นมะพร้าวมันก็หักลงมาทับ ตรงทะเลยมัน ทะลายผลมะพร้าวทับตรงที่ยืนรอยเท้ายืนพอดี

ครั้งที่ ๒ ยายพวงไปได้กลดซึ่งเป็นมรดกของหลวงปู่พระครูโอรังนัรต์โนบล (บุญรอด นนฺโตโร) วัดทุ่งศรีเมือง มากี่เอามาให้ ที่นี้เราก็ชื่นชมยินดีกับมรดกของครูบาอาจารย์ ก็เอากลดไปหย่อยกิ่งพะยอม

ไปนั่งสมาธิอยู่ นั่งอยู่ได้ประมาณชั่วโมงเศษ ๆ พอเลิกนั่งสมาธิมองดูกลด โอ้ย! กิ่งพะยอมมันจะหัก ก็หุบเอากลดแล้วก็เดินขึ้นบนกุฏิ ซึ่งมันอยู่ห่างกันประมาณ ๔-๕ วา พอไปเหยียบบันไดขั้นแรก กิ่งพะยอม ก็หักโครมลงมา

หลวงปู่ฝั้นท่านดำทวน ท่านว่า “พระอะไรไปเที่ยวหาหักกิ่งไม้” “เอ้า! นิกเลย ๆ มันจะเป็นอาบัติอยู่ หรือ” “มันก็เป็นนะซิ มันมีเจตนา” นิกให้ตั้นมะพร้าวมันหัก มันก็หัก นิกให้กิ่งพะยอมหักมันก็หัก อภินิหารของการปฏิบัติธรรมนี้ เวลามันเกิดมันน่าหลงจริง ๆ นะ นอกจากมันจะเกิดอะไรแปลก ๆ ขึ้นมาให้เราหลงมัน

มันยังมีอีกสิ่งหนึ่งมันอันตรายมากที่สุด คือเพศตรงข้าม พุดกับใครไม่ได้เลยทีเดียว ภายหลังมานี้ นิกว่าถ้าขึ้นเล่นต่อไปมันอันตราย ก็เลยห่าง ๆ หน่อย..

อาจารย์ที่สอนวิชาสะกตจิตท่านก็เตือนว่ามาเรียนฝึกสะกตจิตแล้วทำให้เพศตรงข้ามมันติดอกติดใจนะ แล้วไม่เฉพาะแต่เรียนสะกตจิต พระอุปัชฌาย์คุณครูท่านนี้ถ้าใครกวานาเก่ง ๆ มีภูมิจิตภูมิใจ สาว ๆ มันติดมันอันตราย ลูกสาวพญามาร นางตมทา นางราคา นางอรดี พระพุทธเจ้าจะเสด็จออกทรงผนวชพวกนี้ มันจะไปสกัดกัน ไปพุดยั่ววน ชักชวนให้หลงผิด คือมันกิเลสในใจนั่นแหละมันปรุงแต่งขึ้นมาเองด้วย แล้วมันก็เป็นธรรมชาติของสมานะ สมานะนี้มันมีพลังอันหนึ่งคือความเมตตา ความเมตตานี้มีพลังสูง

หลวงพ่อกเคยใช้พลังเพ่งหลอดไฟแตก เพ่งกิ่งมะพร้าวหัก จนหลวงปู่ฝั้นต้องเตือนว่าเป็นอาบัติ หลวงพ่อกแย้งว่าไม่ได้หักด้วยมือจะปรับอาบัติด้วยหรือ หลวงปู่ฝั้นบอกว่าเมื่อมีเจตนาที่ต้องเป็นอาบัติ

หมอไมเคิล โยมอุปฐาก

- สะกตจิตนี้มันใกล้กับสมาธิก็เลยลองเรียนดู •

ปาโยมอุปฐากของหลวงพ่อกคนหนึ่ง เป็น ดร.แผนกเภสัช (หมอไมเคิล แฟรงก์ฟอร์ด) เรียนจบจากมหาวิทยาลัยประเทศอังกฤษ ท่านเป็นชาวอังกฤษ แล้วมาได้บรรยายคนไทยอยู่ที่เมืองอุบลฯ มาเป็นโยมอุปฐากของหลวงพ่อก ท่านชักชวน ๑. ให้เรียนการผลัดยา จะสอนให้หมดทุกสิ่งทุกอย่าง ๒. ให้เรียนภาษา ๓. ให้เรียนสะกตจิต สองอย่างแรกหลวงพ่อกไม่เอา เพราะตอนนั้นกำลังเคร่ง เรื่องโลก ๆ นี่เราไม่เอาแล้ว แต่สะกตจิตนี้มันใกล้กับสมาธิของเรา ก็ลองเรียนดู

เขาอธิบายเหตุผลให้ฟังว่าการสะกตจิตกับการทำสมาธิของท่านมันคืออันเดียวกัน สมาธิที่ท่านปฏิบัติอยู่นี้มันเป็นหลัก เป็นจุดยืน แต่การสะกตจิตนี้เราสามารถที่จะเอาพลังจิตไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นได้ เช่น การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น ที่นี้ หลวงพ่อกก็ตกลงใจเรียนกับเขา เขาก็สอนให้ ก็ได้ปฏิบัติตามที่เขาสอนแล้วก็เกิดผลสำหรับตัวเองได้บ้าง คือสามารถรักษาวัณโรคหายได้ หลวงพ่อกเป็นวัณโรคตั้งแต่อายุ ๒๓ ปี ที่นี้พอดอกเตอร์ท่านนี้มาสอนวิชาสะกตจิตให้ ท่านก็แนะวิธี ที่จะใช้พลังจิตสำหรับรักษาโรคก็พยายามปฏิบัติตามมา

มาภายหลังหลวงพ่อกคิดว่า **หลักจิตหลักใจของเราก็มี คือสมาธิแบบพระพุทธเจ้า ก็เลยเลิกสิ่งเหล่านั้น** แล้วก็มาปฏิบัติทางสายของพระพุทธเจ้าอย่างเดียว แล้วการสะกตจิตก็ไม่ได้ทำแล้วแต่นั้น

หลวงพ่อผ่องใส

ที่นี่เพราะอาศัยมรดกที่ท่านมอบให้ เวลาที่เขาสอนกรรมฐานกันสำนักไหน สอนแบบไหน ๆ พอฟังแล้ว หลวงพ่อรู้หมดว่าสำนักนี้เล่นสะกดจิต สำนักนี้เล่นสายตรง พวกเล่นสะกดจิตนี้เขาจะมีอาจารย์ควบคุมให้บริกรรมภาวนาอย่างนี้ ให้ทำจิตอย่างนั้น ให้น้อมไปอย่างนี้ ๆ **เพราะฉะนั้นการปฏิบัติสมาธิแบบพระพุทธเจ้านี้ คือสร้างจิตให้เป็นอิสระไม่ตกอยู่ใต้อำนาจของสิ่งใด**

อย่างไรก็ตามวิชาเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องเล่นเท่านั้น เมื่อสอนแนวปฏิบัติทางจิตแล้ว หลวงพ่อจะย้ำการปฏิบัติเพื่อความเป็นอิสระของจิต หลวงพ่อวางแนวให้คนทั้งหลายปฏิบัตินี้ เป็นแนวทางที่ปฏิบัติให้ทุกคนสร้างจิตของตนให้มีพลังเป็นอิสระของตัวเอง ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจของใครทั้งสิ้น

โยมขอให้ลึก

- คน ๆ นี้เป็นอะไรชั่วชีวิตหนึ่ง เป็นเพียงครั้งเดียว จะไม่ยอมเป็นซ้ำครั้งที่สอง •

อาหลวงพ่อนี้ยังเป็นห่วงเลย ตอนที่เขายังหนุ่ม ๆ อยู่ เมื่อสักมานี้จะทำอะไร จะมีอะไรอย่างไร เป็นห่วง “อย่ามาเป็นห่วงเลย คน ๆ นี้เป็นอะไรชั่วชีวิตหนึ่ง เป็นอะไรนี่ เป็นเพียงครั้งเดียวจะไม่ยอมเป็นซ้ำอีกถึงครั้งที่สอง”

โยมบวชก็อาราธนาให้ลึก โยมอุปัฏฐากป่าไผ่เคลที่อุบลฯ ก็นิมนต์ให้ลึก โยมบวช (ดร.ประจวบ บุนนาค อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข) ก็ไม่มีลูก โยมอุปัฏฐากป่าไผ่เคลก็ไม่มีลูก ที่นี่โยมบวชนี้ท่านเป็นรัฐมนตรี เมื่อก่อนนี้เข้ารับราชการนี้จะไม่ยับยั้ง จับใครยับยั้งที่ตรงไหนมันก็ได้ไม่ต้องสอแสบขิ้น ท่านบอกว่าลึกซึ้ง โยมกำลังมีบุญบารมี มาทำราชการสวดที่แรกได้เดือนละ ๓๐ บาท สมัยนั้น ๓๐ บาทนี่สูงนะเงินเดือนสมัยนั้น แล้วก็มาเรียนวิชาโศพิศเศษประกอบเข้าไปมันจะก้าวหน้าไปเอง ตอนนั้นหลวงพ่อยุ่ ๒๒ ปี ๒๒ นี้เขาเรียนมหาวิทยาลัยยังไม่จบหรอก ก็เลยบอกท่านว่า อาตามดั่งใจแล้วว่าบวชไม่ลึก

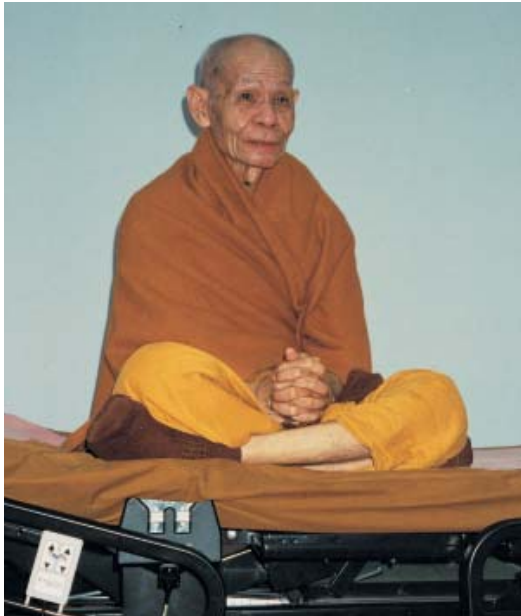
คุณยายทองมีเป็นโยมอุปัฏฐาก ที่นี่พ่อตาของหมอไผ่เคลนี้เป็นน้องชายของคุณยายทองมี ที่นี่พวกตระกูลนี้เลยมานับถือหลวงพ่อบ้างเป็นลูกเป็นหลานหมดทั้งตระกูล

ท่านขอให้หลวงพ่อลึกไปเป็นลูก..จะยกบ้านขายยาให้ มีลูกเลี้ยงของท่านคนหนึ่งอยู่อำเภอพิบูลย์ ไปเจอกันมันยังพูดอยู่เลย มันว่า..พระองค์นี้เก่ง จับไม่อยู่เลย ..แกซ้อสำเนียง

หลวงพ่อก็ไม่เคยคิดว่าจะมีใครรักเรา เกิดมาในชีวิตนี้หลวงพ่อยึดหลักอะไรที่จะไม่ให้ใจฝักใฝ่จะสักมาครองเรือนเป็นฆราวาส เพราะว่าหลวงพ่อมันเห็นทุกขตั้งแต่รู้เพียงสามา อยู่ ๆ จิตมันถูกคิดขึ้นมาว่าขึ้นชื่อว่าตายทุกขทั้งฉันจะไม่ให้มันมีแล้วในชีวิตนี้ เราเกิดมาอายุ ๕ ขวบ พ่อแม่ก็ตายจาก ยังดิ้นะพ่อเรา แม่เรายังมีพี่น้อง ยังเก็บมาเลี้ยง เราเป็นตัวคนเดียวถ้าสมมุติว่าไปมีไว้ พ่อมันก็ตายแม่มันก็ตาย ใครจะรับเลี้ยงลูกเราส่งสารลูกบุตรที่มันจะเกิดมาทีหลัง

สิ่งรบกวนที่ร้ายแรงที่สุดในสมัยที่เป็นพระหนุ่ม พอนั้นบ๊องไป นึกถึงหน้าสาว ๆ แล้ว เอาแล้วได้เรื่องแน่ ตัวนั้นะตัวร้ายที่สุด ก็เลสของคน แต่ที่นี้ะดีก็อยู่ที่ตรงนี้ จะชั่วก็อยู่ที่ตรงนี้แหละ พระจะเอาตัวรอดได้

Signature

หลวงพ่อดำพร้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราช จังหวัดนครราชสีมา

หรือหนีไม่ได้ก็อยู่ที่ตรงนี้แหละ เพราะฉะนั้นถ้ากิเลสตัวนี้ไม่มีอำนาจเหนืจิตใจแล้ว พระคงบวชไม่สึกกันสักองค์

ยามป่วย

- เวลาเจ็บป่วยขออยู่คนเดียว ปิดประตูภาวนา •

เวลาเจ็บป่วยขออยู่คนเดียว ปิดประตูภาวนา ถ้ามันร่อแร่ก็ขออย่าให้เอาสายยางระโยงระยางมาเสียบ จะขอพิจารณาทุกข์จนกว่ามันจะขาดใจ เวลาเจ็บป่วยถ้ามีคนมาพะเน้าพะนอ ทำให้กำลังใจอ่อนเลี้ยหายมาก ๆ

สมัยอยู่อุบลฯ ป่วยอยู่ แม่ชีพวงมาคอดูแล ใครชวนไปไหนก็ไม่ยอมไป ปักหลักว่า ถ้าพระรูปนี้ไม่ตายหรือไม่หาย ฉันจะไม่ยอมไปที่อื่น ใจมันอ่อน เวลาไม่มีใครดูแล เรานอนกำหนดจิตภาวนา นอนเมื่อยก็ลุกมาเดิน เดินเมื่อยก็เปลี่ยนมานั่ง

พระพรหมคุณวชิรญาณ

ชาวบ้านถามว่า “มหา...เจ็บป่วยเป็นอย่างไรบ้าง” มีแต่ตอบว่าสบาย ตอนกลางคืนก็ถือโคมไฟไปอันหนึ่งบุกป่าไปนอนในป่าในดงจนผีมันหลอก มันกระโดดขึ้นกระโดดลงบนต้นไม้ ก็นั่งดูมันเฉย ลักษณะมันเหมือนนกตัวใหญ่ ๆ ออกจาก เวลามาสเสียงสนั่นหวั่นไหวยังกับฝูงวู้วฝูงควาย ๑๐๐ ตัววิ่งมา ป่าแทบพังทลาย แต่ผีหลอกยังไม่เท่าคนหลอก ผู้หญิงบางคนหลอกลึงพระ “ลึงเถอะน้า ทุรอนเราก็มั ถ้าไม่เชื่อจะโธนให้ก่อนก็ได้” ถ้าไม่เก่งจริงก็โดนหลอกลึงกันหมด

ถวายของหลวงปู่มั่น

- มหาพุทธเขาอยู่ตั้งไกล เขายังนึกถึงเรา •

พระพื้นบ้านนั้นอยากอยู่ใกล้หลวงพ่อ แต่ไม่กล้าเข้าใกล้ ส่วนหลวงพ่อก็อยากอยู่ใกล้ชีวิตครูบาอาจารย์ เช่น หลวงปู่มั่น แต่ก็หาโอกาสไม่ได้ จึงได้แต่เพียงทำไม้จิ้มฟันฝากไปถวาย หลวงปู่มั่นท่านพูดว่า

“มหาพุทธเขาอยู่ตั้งไกล เขายังนึกถึงเรา พวกเราอยู่ใกล้แค่นี้จะไรมาปิดบัง”

อีกครั้งหนึ่งหลวงพ่อก็คะหล່พระ จึงส่งข่าวให้หลวงปู่มั่นทราบ ท่านจึงประกาศว่า

“มหาพุทธเขาจะหล່พระไว้กราบไหว้ ใครมีอะไรก็หามาช่วยเขา”

หลวงปู่มั่นเองได้ส่งเงินมาช่วยถึง ๕๐๐ บาท (สมัยนั้นหล່พระองค์หนึ่งใช้เงินประมาณ ๒,๐๐๐ บาท)

รูปหล่อดังกล่าวสร้างไว้ที่วัดบูรพา ตอนนีไฟไหม้ไปหมดแล้ว ..ไฟไหม้ละลายหมด ไม่ทราบว่าพระธาตุที่บรรจุอยู่กับท่านหล่นหายไปไหนก็ไม่รู้

อำนาจจิตของครูบาอาจารย์

- หลวงพ่อมัวแต่นั่งสมาธิ เครื่องยนต์มันดับ •

นี่เป็นเรื่องจริง ปี ๒๔๘๗ พอดี หลวงปู่มั่น ท่านไปจำพรรษาด้วย หลวงพ่อยู่กับหลวงปู่มั่นนานที่สุดตอนอยู่ที่วัดบูรพาอาราม อุบลฯ จากนั้นก็ไปกราบท่านปีละครั้งสองครั้ง ท่านสอนหลวงพ่อนี้ไม่ได้สอนเหมือนอย่างคนอื่น ท่านเล่าเรื่องที่ท่านเป็นมาแล้วให้ฟัง แล้วเราก็ตือเอาเป็นหลักปฏิบัติ แล้วท่านก็อบรมสั่งสอนให้เพ่งอาการ ๓๒

ตอนแรกท่านเล่าว่าเขานิมนต์ไปนั่งรถ ท่านก็ไม่ขึ้นไป กลัวจะตกรถ เขาก็ขับรถไล่ตามเรื่อยไปในที่สุดขึ้นไปนั่งรถก็กลัวจะตก ก็กำหนดจิตดูอาการ ๓๒ พอไปถึงหัวใจ จิตมันหยุด สว่าง มันไปเกาะอยู่ที่อะไรชาว ๆ เหมือนถ้วย ไม่ทราบว่าเครื่องยนต์มันหยุดหรือไม่หยุดเราก็ไม่รู้ จนกระทั่งคนขับมันมาผลักหัวเข่าอย่างแรงจึงได้รู้สึกตัว พอตื่นจากสมาธิมาแล้ว เขาก็บอกว่าท่านอาจารย์นั่งสมาธิเครื่องยนต์มันดับเ้า..ถ้ามันดับเพราะมันนั่งสมาธิลองติดเครื่องดูซิ พอเขาไปติดเครื่องมันก็ติดแล้วก็ไปได้ ท่านก็สงสัยว่าจะ

เป็นไปได้อะไรเปล่า ภายหลังมาเล่าให้อาจารย์อ่อน (หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ) ฟัง พอมีคนเอารถมารับท่าน อาจารย์อ่อนก็บอกว่า “ฝัน ๆ ทดลองดูอีกให้มันหายสงสัย” ท่านก็ทดลองอีก เครื่องยนต์ก็ดับอีก พอนั่งไปข้างหน้าด้วยกัน พอเครื่องยนต์ดับ ท่านอาจารย์อ่อนก็ตอบเขา “ฝัน ๆ เครื่องยนต์มันดับแล้ว” จึงได้แน่ใจว่ามันเป็นไปได้จริง ลักษณะอย่างนี้เรียกว่า อิทธิฤทธิ์

มหาสามารถอยู่ที่เมืองอุบลฯ ไปโบสถ์เมสส์ รถเขาเต็ม เขาก็ร้องบอกว่าเดินไปซะ มหาสามารถก็เคือง ยืนจ้องมองตามหลังรถเขาอยู่ อีกสักหน่อย รถคันนั้นยางระเบิด

หลวงปู่ตื้อไปวัดธรรมรังสีที่อำเภอเลิงนกทา ขากลับก็ขึ้นรถสหมิตรมา ที่นั่งมันนั่งได้ ๒ คน ท่านก็นั่งขัดสมาธิ รถก็แน่น คนโดยสารมันเยอะ ใต้ถุนรถมันก็มากระชากขาผู้เฒ่าลง ที่นั่งเขาให้นั่ง ๒ คน หลวงพ่อมานั่งคนเดียว “กูไม่ยอมกาเอาลง เดี่ยวบักกั้งสูงจะแตก” (บักกั้ง คือ ล้อรถ) พอรถวิ่งไปยังไม่ถึงเส้นยางรถระเบิดพร้อมกัน ๒ เส้น เสร็จแล้วเขาเปลี่ยนยาง ท่านก็เดินไปนั่งอยู่ใต้ร่มไม้ คนขับรถก็ไปกราบขอขมาโทษ ว่าเด็กมันไม่รู้เดียงสา อย่าไปถือสาหาความมันเลย มันเป็นไปได้อ

ตอนพบกับหลวงปู่ตื้อ หลวงพ่อบวชได้ ๑๐ กว่าพรรษาแล้ว เจอกันบ่อย ไปเจอกันที่วัดโคกการาม เวลาเทศน์นี่คุณหญิงคุณนายฟังแล้วเสียว ๆ หนี

ถูกใส่ร้ายเรื่องผู้หญิง

- ถ้าหากฉันลึกไปขอแต่งงานกับเธอ เธอจะว่าไง •

อยู่วัดบูรพานี้มหา... นั่นแหละเป็นตัวหาเรื่อง.. วันหนึ่ง.. ที่วัดบูรพาฯ เขาฟังเทศน์ตอนเย็นกันทุกวัน สองสามคนเขาก็เทศน์กันอยู่อย่างนั้น มีพระยารรกับหลวงแก้วกาญจนาเขตเป็นหัวหน้าพาไปฟังเทศน์ตอนเย็น

อยู่วันหนึ่งแม่ชี แม่ของนายวิชิต โกศลวิตร ไปถาม “ทำไมโยมนั่งสมาธิแล้วจิตมันไม่สงบสักทีเลย” หลวงพ่อก็เลยบอกว่า ให้ทำอย่างนี้ซิ ให้ภาวนา พุทโธ ๆ ๆ เอาไว้ ถ้าจิตมันท่องพุทโธไปตลอดให้มันท่องถ้ามันหยุดให้มันอยู่เฉย ๆ ถ้ามันคิดให้มันคิด

ที่นี่แม่ชีลูกศิษย์มหา... ก็ไปนั่งฟังอยู่ด้วย พอเสร็จแล้วแกก็ไปภาวนากลางคืน จิตมันสงบลงเอง พอเสร็จแล้วมันก็ตื่นเช้าขึ้นมา ลืมได้สัมผัสกับสมาธิ ปีติ และความสุข มันก็ขยัน จิตมันก็ก้าวหน้าไปเรื่อย มีปัญหาสงสัยก็มาถาม ไป ๆ มา ๆ

พระมหา...นี้ว่าแม่ชีมันไปปฏิบัติหลวงพ่อบ่อย ก็เลยหาเรื่อง ที่แรกก็ไปพูดกับพ่อแม่เขา.. “สงสัยเด็กน้อยสองคนนี้น่ะจะรักกันชอบกัน”

ทีนี้เขาบอกว่า.. “จำอีกก็ไม่เอา ลูกเขยมหา มันจะมีปัญญาเลี้ยงลูกเราหรือ” พวกโยมเรานี้ก็เคียด (โกรธ)

ทีนี้ข่าวมันก็กระพือไปทั่วบ้านทั่วเมือง พวกญาติโยมก็มาต่อว่าต่อขาน หลวงพ่อก็พูดได้คำเดียว “กาลเวลามันจะตัดสินเองว่าใครเป็นใครกันแน่”

หลวงพ่อเทียนอึ้งุญญ

ลงผลสุดท้ายหลวงพ่อก็สังเกตดูอีนั่งแม่ขาวลูกศิษย์มหา...นี่ มันผิดปกติ ก็เลยเขียนจดหมายน้อยไปเรียกมันมา มันมาเราก็ตั้งปัญหาถาม ก่อนอื่นก็บอกว่า “อันนี้ไม่ใช่เกี่ยวพาราสินะ มันเป็นคำสมมติ..” “อ้าว! ท่านจะว่าอะไร” ก็เลยบอกว่า “ถ้าหากฉันสึกไปขอแต่งงานกับเธอ เธอจะว่าไง..”

มันก็บอกว่า “เป็นไปไม่ได้” “ทำไมจึงเป็นไปไม่ได้ แกเห็นว่าฉันนี้ต่ำต้อยเกินไปหรือ..” “โอ๊ย! ถ้าได้อย่างท่านนี้ก็ดีพิเศษแล้ว..” “ถ้างั้นมันเพราะอะไร” เราก็เข้าชี้มันเข้าไป มันก็เลยบอกว่า “ผีบ้าตัวไหนเขาจะมีผัวสองคน” “อ้าว อีท่า มีผัวแล้วหรือ” “มีแล้ว..” “ใคร ผัวมึง..” “ก็หลวงพ่от่านทวงบุญคุณก็เลยให้ท่าน..” “อ้าวถ้างั้นมึงเขียนบันทึกมาให้กู”

อีนั่งขอสารภาพว่า “ได้เสียกับ.. ท้องได้หนึ่งเดือนแล้ว” “เออ! เอาแค่นั้นพอ” มันก็เซ็นชื่อ ลงวัน เดือน ปี “เฮ้! พยายามรักษาความรู้สึกไว้ไม่ให้มันเปลี่ยนแปลง เคยไปหาพาส์อย่างไรรักราก็ไหว พรณินบัต้อย่างไรก็ทำ แต่ว่าทราบก็นึกว่าเรากราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์”

ที่นี้พอได้จังหวะเราก็ได้คุยกับพระมหา... ถามปัญหาเรื่องวินัย เริ่มต้นด้วย

“..เออ! ในธรรมวินัยนี้ใครทำผิดทำถูก ผู้นั้นย่อมรู้ได้ด้วยตนเองใช่ไหม” “ใช่”

“ในเมื่อรู้ว่ามีความผิดเพียงใดแค่ไหน ก็ควรจะสารภาพความจริง ไม่น่าจะให้คนอื่นเขามายกเป็นเรื่องเป็นอธิกรณ์ให้มันยุ่งยาก เสียชื่อเสียงวัดและศาสนาคณะสงฆ์ มันควรจะเป็นอย่างนั้นใช่ไหม” “ใช่”

“ถ้างั้นเรื่องของท่าน ท่านจะว่าอย่างไร” “เรื่องอะไร” เราก็ยื่นสำเนาบันทึกให้ พอท่านอ่านท่านก็หน้าเสีย

ที่นี้เราก็บอกว่า “ผมจะไม่ยอมเปิดเผย ถ้าหากว่าท่านปฏิบัติตามเงื่อนไขของพระวินัย จะไม่ให้มีเรื่องเกิดขึ้นเลย” ท่านก็เลยบอกว่า “ผมก็คาดไม่ถึงว่ามันจะเป็นแบบนี้ ผมขอเวลาเดือนหนึ่ง” “เฮ้! ไม่เป็นไร”

พอเสร็จแล้วสองสามวันท่านก็เข้ากรุงเทพฯ แต่ว่าแม่ชีนั้นท่านให้สึก สึกแล้วก็ไปกรุงเทพฯ แล้วพอจวน ๆ จะเข้าพรรษาท่านก็ลาสึกในกรุงเทพฯ ไปอยู่กรุงเทพฯ กัน

พระเถระสมัยนั้นดูถูกหลวงพ่อย่างฉับพลันเลย พระอายุ ๕-๖ พรรษาเป็นสมภารไม่ได้ ท่านก็ไปเฝ้ามหา...ซึ่งอพยพมาจากเมืองเก่าตอนที่ดินอินโดจีนไปให้ฝรั่งเศษมาเป็นเจ้าอาวาสในตอนนั้น

หลวงพ่อเทียนอึ้งุญญ นิมิตต์ ๖ ทัพพะ
เจริญมรรค ๖ ๑ ตามเป็นนิมิตต์

๒๕๖๕

๒. บริษัทมหาชน จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจ การค้า การบริการ การลงทุน การจัดการทรัพย์สิน การให้บริการทางการเงิน การให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านการศึกษา การให้บริการด้านสิ่งแวดล้อม การให้บริการด้านพลังงาน การให้บริการด้านคมนาคม การให้บริการด้านสาธารณูปโภค การให้บริการด้านบริการสังคม การให้บริการด้านบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ

๓. บริษัทมหาชน จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจ การค้า การบริการ การลงทุน การจัดการทรัพย์สิน การให้บริการทางการเงิน การให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านการศึกษา การให้บริการด้านสิ่งแวดล้อม การให้บริการด้านพลังงาน การให้บริการด้านคมนาคม การให้บริการด้านสาธารณูปโภค การให้บริการด้านบริการสังคม การให้บริการด้านบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ

๑๐๑ ◀ ๒. บริกรรมภาวนา สลับการทำสติตามรู้ความคิด วิธีทำ
เมื่อบริกรรมภาวนา พุทโธ เป็นต้น เมื่อจิตบริกรรมพุทโธอยู่กับ
บริกรรมไป ถ้าจิตปล่อยจากพุทโธ ไปคิดอย่างอื่น ไม่ดึงกลับมา
หาอีก รีบกำหนดสติตามรู้ความคิดไปทันที จิตจะคิดอะไรก็ได้
ปล่อยให้คิดไปแต่ต้องกำหนดสตียาลดละ ในทำนองนี้จะทำ
ให้สมาธิเกิด มีวิตก, วิจาร์, ปีติ, สุข, เอกัคคตา สงบละเอียด
ถึงอัปปนาสมาธิได้ฉับได้ฉับเหมือน (กัน)

การบริกรรมภาวนา เราต้องทำงานถึงสองอย่างไปพร้อมกัน
คือ หากำบริกรรมมาให้จิตท่องประการหนึ่ง ประการที่จะทำสติ
กำหนดควบคุมจิตให้ท่องบริกรรมภาวนาอยู่ เป็นภาระมาก แต่
ถ้าจิตมีความคิดอยู่แล้ว เพียงแต่ทำสติกำหนดรู้ ทำงานหน้าที่
เดียวภาระน้อยกว่า กรุณาทดสอบด้วยตนเองจึงจะรู้ ▶ ๑๓๗

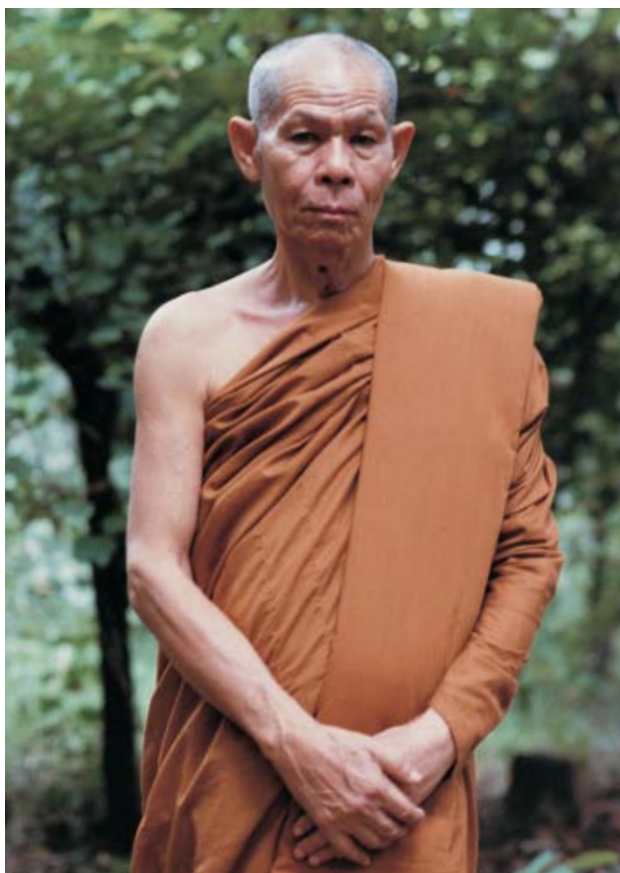

๒๕๖๕

พรรษาที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๕๐)

จำพรรษาที่

วัดเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

หลวงพ่ออี๋

“พระคุณของท่านเจ้าคุณอริยคุณาธารนี้
เลิศล้ำภายในใจของหลวงพ่อบุญเสมอ เพราะท่านเป็นพระองค์แรกที่พาให้รู้จักทางธรรม
ซึ่งเป็นทางที่สงบระงับและเป็นทางเดินของจิตเพื่อพิชิตกิเลสจริง ๆ”

วัดเขาสวนกวาง

- โดยเฉพาะกวางปามีมากจริง ๆ ผู้คนจึงนิยมเรียกว่าเขาสวนกวาง •

หลวงพ่อบุญวัดเขาสวนกวาง ๑ พรรษา สมัยก่อนวัดนี้เป็นดงข้างดงเสือ เป็นป่าดงดิบจริง ๆ ท่านเจ้าคุณอริยคุณาธาร ท่านเล่าให้หลวงพ่อบุญฟังว่า ท่านเดินธุดงค์ผ่านมาในเขตทางจังหวัดขอนแก่น มาจนถึงเขาสวนกวางเห็นว่าเป็นสถานที่สัปปายะเหมาะแก่การบำเพ็ญเพียรทางจิตสำหรับพระโยคาวจรผู้แสวงหาทางพ้นทุกข์ สถานที่ก็ดูรื่นรมย์ดีเหมาะสำหรับพระนักปฏิบัติ สงบสงัด เปลี่ยวกายเปลี่ยวจิต อีกทั้งยังมีสัตว์นานาปการ ช่วยส่งเสริมจิตใจนักภาวนาได้เป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะเป็นผู้มุ่งหวังต่อความหลุดพ้นแล้ว สัตว์ ป่า เขา ความน่ากลัวและธรรมชาตินั้นก็ช่วยผลักดันจิตใจนักภาวนาให้สงบได้อย่างลึกซึ้ง

ป่าแถบนี้เป็นเขตเทือกเขาภูพาน เป็นป่าที่พระธุดงค์กรรมฐานชอบเดินเที่ยววิเวก และเป็นภูเขาที่ทำให้พระธรรมตา ๆ เป็นพระอริยเจ้ามามากต่อมากแล้ว เขาเทือกนี้ทอดแนวยาวเหยียดมาทางอำเภอกุมภวาปี อุดรธานี ที่วัดเขาสวนกวางนี้เดิมเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า มีสัตว์ป่าชุกชุมมาก มันคงจะหนีความตายมาอยู่บนเทือกเขา มีพวกเสือ ช้าง กวาง โดยเฉพาะกวางปามีมากจริง ๆ ผู้คนจึงนิยมเรียกว่าเขาสวนกวาง

สมัยก่อนนี้ สมัยหลวงพ่อบุญอยู่กับท่านเจ้าคุณอริยคุณาธาร ไม่ค่อยมีผู้คน บ้านเรือนก็มีห่าง ๆ กัน บ้านเรือนที่อยู่อาศัยก็ไม่มีมากอย่างเช่นทุกวันนี้ เดิมбинฑบาตประมาณ ๒-๓ กิโลเมตร สถานที่ที่วัดเหมาะดี มีลำธารน้ำไหลผ่านตลอดปี มีเงือกหิน มีถ้ำให้นั่งภาวนาได้สะดวกสบาย ธรรมชาติที่นั่นสวยงามมาก

ท่านเจ้าคุณอริยคุณาธารมีบุญคุณต่อหลวงพ่อบุญมาก “ไม่มีท่านก็ไม่มีเราในวันนี้” เริ่มต้นมาจากท่านท่านแนะนำสั่งสอนให้อยู่บำเพ็ญสำหรับภาวนา ให้แง่คิดต่าง ๆ สอนเราทุกด้านทุกทาง บุญคุณของท่านเราจำไม่ลืม แม้ตอนที่ท่านสีกปี ๒๕๐๘ นั้นก็ไปดูแลท่านตลอดกล้วท่านจะลำบาก เวลาท่านป่วยก็นำท่านมารักษา นำมาอยู่ด้วยที่วัดป่าสาละวันจนกระทั่งตาย พิธีศพก็จัดให้เรียบร้อยอย่างดีทุกอย่าง คำสอนของท่านเราจำได้ไม่ลืมตั้งแต่ตอนที่ออกธุดงค์กับท่าน ทั้งตอนที่มาอยู่กับท่านที่วัดเขาสวนกวาง จิตนียลท่านไปในทางทิพย์อำนาจ ท่านติดฤทธิ์เดช ติดนิมิต เอนามิตมาเป็นเรื่องจริง จิตท่านแปลกสามารถรับรู้อะไร ๆ ที่คนอื่นไม่รู้ และท่านก็ชอบเล่าเรื่องอดีตชาติ เรื่องเทวบุตร เทวดา เรื่องรู้วาระจิตท่านรู้จริง ๆ อันนี้มันไม่ใช่ความบริสุทธิ์มันก็สามารถเชื่อมโยงได้ เพราะมันเป็นส่วนเกินอันหนึ่งในการภาวนาเท่านั้น พอท่านไปสนใจกับมันมาก ๆ ก็ทำให้หลงได้เหมือนกัน เหมือนกันกับสมาธิ สมาธิไม่ใช่ความบริสุทธิ์ สมาธิมันก็สามารถเชื่อมโยงได้ แต่สิ่งเหล่านี้เป็นทางเดินไปเพื่อความหลุดพ้น ใครจะเดินไปก็ต้องผ่านทางนี้ แต่จะติดจะหลงหรือไม่เท่านั้น ถ้าผู้มีวิสัยธรรมใครครวญพิจารณา มีสติรอบด้าน มีปัญญารอบด้านก็จะไม่ติดสิ่งเหล่านี้

Signature

๑	๒
	๓
	๔

๑.๓. อุโบสถวัดเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

๒๕๖๕

เจ้าคุณอริยคุณาธาร (เล็ง ปุสโส)

พรหมวิหาร ๔

- สามารถเลี้ยงทั้งศีล เลี้ยงทั้งสมาธิ เลี้ยงทั้งปัญญา •

ท่านเจ้าคุณอริยคุณาธารตอนอยู่กับท่าน ท่านสอนให้เจริญพรหมวิหาร ๔ การภาวนา ศีล สมาธิ ปัญญา อันเป็นทางวิมุตติหลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งปวงได้นั้น เราต้องเจริญพรหมวิหาร ๔ ประการด้วยเสียก่อน

เพราะการเจริญพรหมวิหารธรรมนี้ เป็นกรรมฐานที่สำคัญ สามารถเลี้ยงทั้งศีล เลี้ยงทั้งสมาธิ เลี้ยงทั้งปัญญา อารมณ์จิตก็สบาย มีความเยือกเย็น เราจะเห็นได้ด้วยตนเองว่า เมตตาความรัก กรุณา ความสงสาร สองอย่างนี้ ก็สามารถจะคุมศีลให้เกิดความบริบูรณ์ทุกอิริยาบถ เพราะศีลทุกข้อทุกคำ จะทรงอยู่ได้ต้องอาศัยเมตตาและกรุณาทั้งสองอย่าง

เมตตา แปลว่า **ความรัก** **กรุณา** แปลว่า **ความสงสาร** ถ้าเรามีความรัก มีความสงสาร เราจะไปทำลายชีวิตคนและสัตว์ไม่ได้ ลักขโมยหรือปล้นของเขาก็ไม่ได้ จะขยี้แย่งความรักจากคนอื่นก็ไม่ได้ พุดโกหกหลอกลวงก็ไม่ได้ สุรายาต้องอันเป็นของมีนเมาเราก็ล่วงละเมิดไม่ได้ เมื่อทุกอย่างพร้อมมูล เราจะไม่สามารถกระทำความชั่วโดยขาดสติสัมปชัญญะ นี่เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าในตอนหนึ่ง

หลวงพ่อจันท

ที่นี้เรายังต้องมีหลักในการที่จะทรงอารมณ์ในสมาธิ คือ **มุทิตา ความอ่อนโยน** มุทิตานี้จะตัดความ
อิจฉาริษยาออกจากจิตใจ พลอยยินดีในเมื่อบุคคลอื่นได้ดีแล้ว **ถ้านักปฏิบัติภาวนา ยังมีอารมณ์อิจฉา
ริษยาอยู่ ก็อย่ามาคุยว่าเป็นนักปฏิบัติ** เพราะอารมณ์ริษยานี้เป็นอารมณ์ที่ร้ายแรงมาก เช่นเห็นคนอื่น
ได้ดี ใจอยู่ไม่เป็นสุข ทนไม่ได้ เกรงเขาจะดีเกินหน้าตาตัวไป ดังนั้นพระศาสดาเจ้าทรงสอนว่า ถ้าบุคคลใดมี
มุทิตา ตัดอิจฉาริษยาออกไป ให้มันพ้นออกไปจากจิตใจ ความร่าเริงร่ามันก็มี มี พลอยยินดีกับผู้ที่ได้ดี
เขาต้องอาศัยบุญญาแสนบาบารมีของเขาเป็นสำคัญ อารมณ์มุทิตาจิตนี้สามารถสร้างความดีให้เกิดขึ้นให้เรา
มีความสุข

อุเบกขา คือ ความวางเฉย เฉยต่ออารมณ์เฉพาะที่เข้ามาอยู่อยู่กับจิต อันที่เนื่องกับอารมณ์ที่
ต้องการ อย่างเรากำหนดรู้อารมณ์ กำหนดลมหายใจเข้า-ออก จิตมันหยุดอยู่เฉพาะลมหายใจเข้า-ออก
เพียงอย่างเดียว ไม่แผ่สลายไปยุ่งเหยิงกับอารมณ์ภายนอกทั้งหมด คือไม่ไปสนใจกับรูป เสียง แสง สัตว์ต่าง ๆ
อย่างใดทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่า ผลของอุเบกขา คือ ความวางเฉยในด้านสมถภาวนา มีอารมณ์ทรงจิตให้อยู่ทรงตัว
มีอารมณ์จิตเป็นฌาน **นักนิยมปฏิบัติภาวนา ต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ในเรื่องอุเบกขา** มิใช่ว่า คำอุเบกขานี้
ปล่อยอุเบกขาไปเรื่อย จะเป็นจะตายไม่สนใจ อย่างบุคคลที่มีบุตรหลานมากคนด้วยกัน ถ้าเราปล่อยเฉย
นั่งคร่ำครวญไร้ปัญญา ลูกหลานเราเป็นเด็กชนดื้อ ส่อความชั่วออกมาให้เห็น แต่เราเชื่อความอุเบกขालะ
ปล่อยเฉยไม่ตกเตือนว่ากล่าว พยายามกดทับอุเบกขาอยู่ แต่ภายในจิตใจเที่ยววิ่งพล่านเช่นนี้เขายังไม่เรียก
อุเบกขา

มโนมยิทธิ

• มโนมยิทธิได้จากเจ้าคุณอรุณฯ •

มโนมยิทธิได้จากเจ้าคุณอรุณฯ...ท่านก็เคยให้พวกเรานั่งไปดูนรก ดูสวรรค์เหมือนกัน แต่ว่ามัน
เป็นไปไม่ได้ ใช้ภาวนา

การภาวนาหรือนั่งสมาธิไปดูนรกไปดูสวรรค์นั้น ตามตำรับของไสยศาสตร์มันมีแบบมีแผนให้
ศึกษากัน ซึ่งมีหลักฐานปรากฏอยู่ในหนังสือ “กรรมฐานสิบสองยุค” ของเจ้าคุณพระเทพญาณวิศิษฐ์ (ใจ
ยโสโร) รวบรวมไว้ที่วัดบวรนิเวศ (กรุงเทพฯ) มันมีคาถาบทหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าคาถาพระเจ้าเปิดโลก คาถา
พระเจ้าเปิดโลกนี้ ตอนที่ ๒ หลวงพ่อจำได้ว่า ข้อความว่า **พุทธโ ทิ ปฏกโร โลกทิป วิโสธย ธมโม
ทิ ปฏกโร โลกทิป วิโสธย สงฺโฆ ทิ ปฏกโร โลกทิป วิโสธย** เมื่อว่าคาถานี้จบแล้ว ก็อธิษฐานในจิตใจว่า
พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า เป็นดวงประทีปส่องโลก ขอโปรดส่องทางนรกทางสวรรค์ให้
ข้าพเจ้าเห็นจริงแจ่มแจ้งในกาลบัดนี้ด้วยเถิด พอเสร็จแล้วผู้ปริกรรมภาวนา ถ้าจะไปดูนรก ก็กินใจในว่า
“นรก ๆ ๆ ๆ” ถ้าจะไปสวรรค์ก็ “สวรรค์ ๆ ๆ ๆ”

ที่นี้พอจิตมันสงบเป็นอุภาวสมาธิ เกิดสว่างขึ้น ผู้ภาวนาจะมีการสัมผัสเหมือนกับผีสิง พอเสร็จแล้ว
สภาพจิตของผู้นั้นจะแสดงอาการไปดูนรกไปดูสวรรค์ตามที่ต้องการ ตามแบบแผนตำรับตำราที่กล่าวไว้ที่จำได้
อันนี้ได้เคยทดสอบพิจารณาดูแล้ว เมื่อใครก็ตามได้มานั่งภาวนาตามคาถาบทที่กล่าวมานี้ ไปเห็นนรกเห็น

สววรรค์ได้แล้วสามารถที่จะเชิญวิญญาณต่าง ๆ เข้ามาทรงภายในตัวเองก็ได้ สามารถที่จะเชิญวิญญาณปญฺา ตายาย หรือ ครูบาอาจารย์ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วให้เข้ามาสิง แล้วก็สนทนากับผู้ที่นั่งฟังหรือผู้ที่ควบคุมการแสดงอยู่ อยากจะรู้ว่า คนตายแล้วไปเกิดที่ไหน ตกนรกหรือขึ้นสววรรค์อย่างไรก็ได้ ผู้นั่งสมาธิดูนรกดูสววรรค์นั้น สามารถที่จะนำชาวสววรรค์ชาวนรกมาคุยกับเราได้ อันนี้เป็นวิธีอันหนึ่งสำหรับวิธีการภาวนาไปนรกไปดู สววรรค์ แต่มันจะจริงแน่นอนหรืออาจเกิดจากความจำก็ได้

และอีกนัยหนึ่ง เขาใช้วิธีการที่เรียกว่า ปลุกพระ จะเอาพระเครื่องรางของขลัง เป็นพระเป็น เหยียญเป็นอะไรก็ตาม มากำไว้ในมือ แล้วก็บริกรรมภาวนาว่า **นะ มะ พะ ทะ** จนกระทั่งมีอาการสั่นขึ้น ในเมื่อมีอาการสั่นขึ้นแล้ว จะให้ไปเชิญวิญญาณที่ไหน ๆ ให้มาทรงก็ยอมเป็นได้ แต่วิญญาณที่มาทรงนั้น เท็จจริงอย่างไรก็ไม่กล้ายืนยันว่าจะเป็นจริงหรือไม่ บางที่สามารถเชิญกระทั่งวิญญาณของพระอรหันต์ พระพุทธเจ้ามาทรงก็ได้ แต่สำหรับมิติของหลวงพ่อนั้น เข้าใจว่า ในเมื่อประกอบพิธีเชิญวิญญาณขึ้นมา มัน ก็ต้องมีวิญญาณมาทรง แต่วิญญาณที่มาทรงนั้น จะใช้บุคคลที่เราเชิญมาทรงหรือเปล่า ในเมื่อทำพิธีกรรม แล้ว ต้องมีวิญญาณมาทรงอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้มิใช่ว่าจะเป็นไปได้หมดทุกคน แม้แต่ในสำนักทรงวิญญาณ ทั้งหลาย ผู้ที่ชำนาญในการเชิญวิญญาณทรง เขาก็มีกันเพียง ๒ คนเท่านั้น ในเมื่อผู้ใดต้องการรู้ต้องการ ทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องอดีต อนาคต ปัจจุบัน เขาก็ให้คนที่ฝึกเอาไว้ในนั้นแหละมาทำการทรง

และอีกนัยหนึ่ง การทรงวิญญาณแบบฝรั่ง เขาเรียกว่าใช้วิธีการสะกดจิต คือ เอาเด็กชายตั้งแต่ ๑๐ ขวบ ไม่เกิน ๑๕ ขวบ มาทำการสะกดตามแบบวิธีของเขา ในเมื่อเขาสะกดเด็กให้หลับแล้ว เขาสามารถ ที่จะใช้เด็กไปดูนรกดูสววรรค์ หรือไปติดต่อกับโลกข้างหน้าได้อย่างสบาย อันนี้ก็เป็วิธีการอีกอันหนึ่ง ซึ่งก็แล้วแต่ผู้สะกด

สมาธิที่ถูกต้อง

- ไม่เป็นไปเพื่อพอกพูนกิเลส ไม่เป็นไปเพื่ออิทธิฤทธิ์ •

เรื่องทั้งหลายที่กล่าวมานั้น มิได้เกี่ยวเนื่องด้วยการทำสมาธิภาวนาตามแบบที่ถูกต้องซึ่งเรียกว่า **สัมมาสมาธิ** และขอให้ท่านทั้งหลายพึงเข้าใจว่า การทำสมาธิตั้งแต่ขั้นปฐมฌานถึงขั้นจตุตถฌานนั้น มันยังเป็นสมาธิสาธารณะทั่วไปแก่ทุกลัทธิศาสนา และแก่ลัทธิที่มีการปฏิบัติสมาธิโดยทั่ว ๆ ไป เพราะฉะนั้น สมาธิของพระพุทธศาสนานั้น จึงอาศัยหลักศีลตามขั้นภูมิของแต่ละบุคคลผู้ปฏิบัติอยู่นั้น เป็นหลักตัดสินว่า สมาธิของเขาถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ขอให้ถือคติว่า สมาธิหรือการปฏิบัติธรรมอันใด ถ้าหากมันเป็นไปเพื่อความอยากใหญ่ เป็นไปเพื่อ พอกพูนกิเลส เป็นไปเพื่ออิทธิฤทธิ์ เป็นไปเพื่อการกระทำการอะไรแปลก ๆ ต่าง ๆ เช่นอย่างการเป็นหมอดูด้วย สมาธิเป็นต้น พึงเข้าใจเถิดว่า มันเป็นมิถาสมาธิ ซึ่งออกนอกหลักพระพุทธศาสนา

สมาธิในพระพุทธศาสนา จะต้องเป็นสัมมาสมาธิ ที่ประกอบพร้อมด้วยองค์อริยมรรค ผู้ปฏิบัติ เมื่อจิตประชุมพร้อมลงสู่องค์อริยมรรคแล้ว จิตจะดำเนินไปเพื่อความหมดกิเลสเท่านั้น ไม่เป็นไปเพื่อ ความพอกพูนกิเลส ตามที่กล่าวมาแล้ว

ฤทธิ์ อิทธิพล อำนาจ

- คนเราทุกคนมีฤทธิ์ มีอิทธิพล มีอำนาจอยู่ในตัว •

คนเราทุกคนมีฤทธิ์ มีอิทธิพล มีอำนาจอยู่ในตัวเพราะเราเรียนว่าตายเกิดมาหลายภพหลายชาติ ในชาติก่อน ๆ เราอาจจะเคยได้เป็นฤๅษีบำเพ็ญฌานบำเพ็ญตบะมาแล้ว เราก็ไม่ทราบได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ฤทธิ์ อิทธิพลและอำนาจที่เราเคยบำเพ็ญมาในภพก่อนชาติก่อน จิตใต้สำนึกของเราจะเป็นผู้เก็บบันทึกเอาไว้ แล้วจะติดไปกับจิตของเราทุกภพทุกชาติไม่ว่าเราจะไปเกิดในที่ใด ภพใด

เมื่อจิตใต้สำนึกตื่นขึ้นมา มันมีลักษณะอย่างไร เราจะรู้สักว่าจิตของเรามีผลดีรู้ตัวตลอดเวลา ความเป็นผู้มีผลดีรู้ตัวตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะขยับไปทางไหน ในจิตของเราก็มีสติกำกับอยู่ทุกขณะจิต เราก้าวเดิน สดิกก็มาทำหน้าที่ เรายืน สดิกก็มาทำหน้าที่ เรานั่ง สดิกก็มาทำหน้าที่ เรานอน สดิกก็มาทำหน้าที่ เราหลับประพินทิม ทำ พุด คิด สดิกจะมาพร้อมอยู่ทุกขณะจิตทุกกลมหายใจ ในลักษณะอย่างนี้เรียกว่าจิตใต้สำนึกตื่นขึ้นมา แล้ว จิตใต้สำนึกที่ตื่นขึ้นมา มีสติสัมปชัญญะ รู้ เตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา จิตที่มีสติ เป็นจิตที่เป็นผู้รู้ ได้ชื่อว่าเป็นจิตพุทธะ ถ้าสติสัมปชัญญะสมาธิเข้มแข็ง จิตก็จะเป็นผู้ตื่น คือตื่นตัวเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนั้น จิตก็มีความแจ่มแจ้งล้ำอาจหาญขึ้นบาน มีความยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่ภายในจิตตลอดเวลา จึงกลายเป็นจิตผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน นักปราชญ์ท่านเรียกว่าจิตพุทธะ พุทธะที่เกิดขึ้นกับจิตของผู้ปฏิบัติสมาธิ ก็คือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มาจาก คำบาลีว่า พุทโธ พุทโธ แปลว่าผู้รู้ พุทโธแปลว่าผู้ตื่น พุทโธแปลว่าผู้เบิกบาน

เมื่อเรามีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อยู่ในจิตของเรา เป็นคุณธรรม คุณธรรมที่ทำจิตให้เป็นพุทธะ ทำจิตของเราให้เป็นพระพุทธเจ้า แต่พวกเราฟังคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเรามามปฏิบัติตาม เราจึงได้ชื่อว่าเป็นพุทธสาวก คือสาวกผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ได้ทรงไว้ซึ่งคุณธรรม คือธรรมที่ทำจิตให้เป็นพุทธะ ในเมื่อทรงไว้ซึ่งความรู้สักเช่นนั้น ก็ได้ชื่อว่ามีคุณธรรมอยู่ในจิต ผู้ที่มีคุณธรรมอยู่ในจิต เขาย่อมจะมีความรู้สักสำนึกผิดชอบชั่วดี ตั้งใจที่จะละความชั่วประพฤติความดี ทำจิตให้บริสุทธิ์สะอาดอยู่เสมอ นี่คือ คุณสมบัติที่จะเกิดจากการฝึกสมาธิ

คำทำนายของท่านเจ้าคุณอรุณญาณาร

- ต่อไปจะได้ไปสนทนารธรรมกับในหลวง •

ตอนนั้นเดินทางจากสกลนครไปอุดรฯ พอขึ้นนั่งรถจิตมันก็ปรุ่งแต่งไปตลอดทาง มันปรุ่งขึ้นมา เหมือนกับว่าเราได้นั่งสนทนากับในหลวง เราถามท่านตอบ ถ้าท่านถามเราตอบสลับกันไปจนกระทั่งถึงเมืองอุดรฯ ลงจากรถยนต์แล้วจะไปต่อรถไฟ จิตมันถึงได้หยุด พอไปถึงเขาสวนกวากก็ไปกราบท่านเจ้าคุณอรุณฯ ท่านก็ทักว่า “นี่..มาต้องพิดตัวให้ตื่นะ ต่อไปจะได้ไปสนทนารธรรมกับในหลวง ในพระบรมมหาราชวัง” ตอนนั้นเป็นปี พ.ศ. ๒๕๔๐

เผาศาลเจ้าปู่

- เฮ้ย! มึงไปเผาบ้านเจ้าปู่อดตายหมด •

ตอนนั้นสมัยอยู่กับเจ้าคุณอริยะฯ สมัยพุทธศักราช ๒๔๙๐ ท่านให้เอาของไปเผาศาลเจ้าปู่ ชื่อ ศาลเจ้าปู่ผึ่ง

สาเหตุคือพ่อปู่(หมายถึงผ)มาเข้าลิงคนมานั่งสมาธิไปดูรกรงสวรรค์นั่นแหละ บอกว่าอยากมาอยู่ใกล้ ๆ นี่ ท่านก็เลยสั่งให้คนไปสร้างศาลให้ ที่นี้พอสร้างศาลเสร็จเจ้าปู่ก็มาอีกมาซึบบอกว่า “ให้หลานชายนี้ (พระมหาพุด) ให้เอาโกวัดดิน ขนมบั้ง หมาก บุหรี่ไปส่งทุกวัน ปู่ก็จะเสวยวันละหนเหมือนกันกับพระที่ฉันวันละครั้ง ส่งวันละครั้งก็พอ” เรา (พระมหาพุด) ก็ไป ท่านสั่งก็ไป ไปก็ไปที่แรกไปวางเอาไว้ ไปวันหลังเห็นแต่ตมฉันกิน มาภายหลัง เออ! ถ้าอย่างนี้เรากินดีกว่า วันสุดท้ายมือสุดท้ายเราก็ฉันขนมบั้ง โกวัดดินเคี้ยวหมาก ดูดูบุหรี่เสร็จแล้วก็ไปเอาใบพวงใบใหญ่ ๆ มา เก็บเอาหญ้าแห้งแถว ๆ รอบ ๆ นั้นแหละมาฉนวนเป็นบุหรี่ปั่นนั้นเอาน้ำมันเบนซินไปด้วย ขอน้ำมันเบนซินจากรถเขา ที่นั่นลมมันมาทางนี้เราก็จุดบุหรี่ปั่นใหญ่ ๆ แล้วก็เอาไปเสียบไว้ทางด้านลมมันพัด กระบองน้ำมันก็เอาไปวางไว้ในศาลเจ้าปู่ พอลมมันพัดมาแรง ๆ วูบ ๆ ไฟมันลุกติดพริบ! ศาลเจ้าปู่ก็แหลกเกลี้ยงหมดเลย ตอนนั้นเราเป็นพระอยู่ที่นี่แหละ ศาลนั้นก็อยู่ในวัด ก่อนจะเผานี้สวดมาติกาบังสุกุลก่อนนะ พอตอนท่านเจ้าคุณฯ กลับมาท่านยังไม่วู้ ภายหลังมาวันหลังท่านจะให้เราเอาไปส่งอีก “อู๊ย! ไปส่งทำไมหนอ ท่านปู่ท่านนิพนพานไปแล้ว เจ้าปู่ท่านเสด็จสวรรคตไปแล้ว ผมทำมาปนกิจถวายพระเพลิงท่านตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้ว” ท่านก็เลยนิ่งอึ้ง... พอฉันจึงหันเสร็จ ท่านก็เดินไปดุสิ “เฮ้ย! มึงไปเผาบ้านเจ้าปู่อดตายหมด”

กตัญญูต่อครูบาอาจารย์

- มะรินนี่ฉันจะไปรับมารักราชที่โคราชดีกว่า •

ตอนที่ท่านเจ้าคุณอริยะคุณาธารท่านสึกแล้วท่านอยู่เขาสวนกวาง ท่านให้เขาเขียนจดหมายไปหาเจ้านายองค์หนึ่ง อยากรจะไปขอความอนุเคราะห์ แล้วท่านก็บอกว่ามันเป็นเชื้อพระญาติพระวงศ์ ที่นี้พอเจ้านายองค์นั้นท่านก็ไม่วู้เรื่อง ก็กลับมา มาหาหลวงพ่อก่อนที่นี้ ท่านอยากจะไปรักษาตัวที่เมืองอุบลฯ หลวงพ่อก็เลยสั่งไปกับลูกศิษย์ท่านบอกว่า “ให้ไปเรียน ไปบอกให้ท่านรู้ว่ามะรินนี่ฉันจะไปรับมารักราชที่โคราชดีกว่า” พอเสร็จแล้วก็เอารถไปรับท่าน ตอนที่ขึ้นรถมาท่านเดินไม่ไหว ให้ผู้จัดการธนาคารเอเซียอุ้มขึ้นรถ พอเสร็จแล้วเราก็มียผลไม้พวงองุ่นอะไรไปด้วย ไปก็เอาให้ท่าน ท่านก็นั่งทานของท่านมาตลอดทาง เราก็นั่งดู อู๊ย! สงสัยท่านจะหิวมาก พอมาก็เอาท่านมาไว้ที่ภูฏิน้อย ตอนนั้นยังไม่ได้เข้าโรงพยาบาล ที่นี้พอเสร็จแล้วพอมารักราชที่ขึ้น ๆ เอา! หลานชายท่านก็มาเอาไปหาหมอจีน เสร็จแล้วก็ทรุดลงอีก ตอนนั้นเอาเข้าโรงพยาบาลเข้าโรงพยาบาลแล้วเราก้ไปเยี่ยม เอ้อ! แข็งแรงหน่อยแล้วอยากจะออกจากโรงพยาบาล เอาออกก็เอาออกก็เลยขออนุญาตหมอเอาออกมา ที่นี้ก็เอามาก้เดินตอนเช้า ๆ เย็น ๆ ท่านก็เดินรอบวัดได้ แข็งแรง จากนั้น

หลวงพ่อเทียน

หลานชายคนเดิมนั้นก็เอาท่านไปหาหมอผีที่ต้นตาลคู่ ก็ไปทุตลงอีก เอาเข้าโรงพยาบาลก็สั่งหมอไม่ให้
ออกแล้ว

ร้องไห้ทำไม

• ท่านบอกว่า “อายท่านเจ้าคุณฯ” •

ครั้งสุดท้ายก็เลยตายในโรงพยาบาล ท่านป่วยเชิง ๆ จะเป็นอัมพาต ไปเยี่ยมที่ไร้องให้ทุกที ถามว่า
“ร้องไห้ทำไม” ท่านบอกว่า “อายท่านเจ้าคุณฯ” เราก็นึกถึงคำพูดของท่านสมัยที่ท่านเอาเรามาทิ้งไว้ที่วัด
บูรพาฯ ก่อนที่ท่านจะจากไป ท่านบอกว่า “ถ้าตัวเป็นคนดีเขาจะทิ้งหรือ” โทษว่าจะฝากไว้เรียนหนังสือ
หนังสือที่แท้ก็ทิ้งกัน ทั้งก็ทิ้ง เราก็ดังใจอยากอยู่อยู่แล้ว เราก็เลยมาคิดว่าท่านคงคิดถึงคำพูดของท่านเอง
สมัยที่ท่านทิ้งเราไว้ที่วัดบูรพาฯ

ท่านก็ให้วิชาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเอะอะอะไร ถ้าพูดถึงว่าอัมมะอัมมะอะไรของท่านนี่ละเอียด
สุขุมมาก เช่น หนังสือทิพยอำนาจ หนังสือทิพยอำนาจเขียนในขณะใด ๆ ว่าท่านเป็นโรคประสาท ท่าน
ไปติดในเรื่องการระลึกชาติ ท่านไปคิดว่าท่านเป็นเจ้า ที่นี้ความรู้ติดกับปัจจุบันมันติดกันไม่ขาด มันก็เลย
สัมพันธ์เป็นอันเดียวกัน ท่านบอกว่าแม่ของท่านทุกวันนี้ไม่ใช่แม่ เขามาฝากเลี้ยงไว้เลย ๆ เราก็สงสัย
พอแม่ท่านมากก็ถาม “ท่านเจ้าคุณฯ ท่านว่าไม่ใช่แม่ใช่ไหม เขามาฝากเลี้ยงไว้” แม่ท่านก็บอกว่า
“ออกมาจากท้องแม่นี้แหละ” หลวงพ่อไม่ไปอยู่ใกล้ ๆ ท่าน เวลาท่านพูดอะไรเกี่ยวกับเรื่องอดีตที่เราไม่รู้
ไม่เห็นด้วย ตอนนั้นอยู่วัดเขาสวนกวางพรรษาเดียว ที่ไม่ได้อยากอยู่นั้นก็เพราะท่านชอบพูดเรื่องลึกลับที่
ชาวบ้านไม่เห็นแล้วเราก็ไม่อยากจะให้ท่านพูด ทัศนคติมันขัดกัน

กฎของกรรม

• ชีวิตทุกชีวิตมันขึ้นอยู่กับกฎของกรรม •

สิ่งที่มันเป็นสิ่งที่ยึดมั่นเป็นหลักใจของชาวพุทธนั้นมันเขวไป เพราะเกจิอาจารย์มันอยากดัง แล้วก็ไปหา
วิชาอาคมมาแจกกันท้องเต็มบ้านเต็มเมือง **ชีวิตทุกชีวิตมันขึ้นอยู่กับกฎของกรรม** สิ่งใดที่พระพุทธเจ้า
สอนว่าสิ่งนี้มันเป็นบาปพระองค์เคยทำบาปสิ่งนี้ตกนรกมาแล้ว สิ่งนี้เป็นบุญพระองค์เคยทำบุญขึ้นสวรรค์
มาแล้ว การบำเพ็ญตบะบำเพ็ญสมาธิสำเร็จสมานสมาบัติตายแล้วไปเกิดเป็นพระพรหม ในพรหมโลก
พระองค์ก็เคยปฏิบัติมาก่อนแล้ว เรื่องบุญเพนิวาसानุสติญาณการระลึกชาติในหนหลังได้ทำให้พระองค์รู้สิ่ง
เหล่านี้ เพราะฉะนั้นคำสอนของพระองค์นี้มันจึงเป็นลัทธิธรรมเพราะเป็นสิ่งที่พระองค์ได้ลองของมาแล้ว
ด้วยตนเอง อย่างที่ท่านมาสอนให้เราบำเพ็ญเพียรภาวนาให้เราบรรลุอริยมรรคอริยผล พระองค์ก็ปฏิบัติ
สำเร็จมาก่อนแล้วจึงได้มาสอนเรา ไม่ใช่ลักษณะที่ว่านอนหลับแล้วตื่นขึ้นมาเทศน์สอน ล้วนแต่พระองค์เอา
ของจริงมาว่ากันทั้งนั้น

นางสาว

๑
๒

๑. รูปหล่อท่านเจ้าคุณอริยคุมาธาร วัดเขาสวนกวาง
๒. สถูปเจดีย์ของท่านเจ้าคุณอริยคุมาธาร วัดเขาสวนกวาง

พระอรหันต์สมาธิเสื่อมได้

- แต่ความเป็นอรหันต์นั้นไม่เสื่อม •

สมาธิที่เกิดความเสื่อมไม่ใช่แต่พระสงฆ์เท่านั้น พระอรหันต์ก็เกิดความเสื่อมได้ แต่ว่าวิถีทางจิตนี้มันเสื่อมได้ ถ้าไม่ฝึกฝนสมาธิก็เสื่อมได้ อดีต อนาคต ปัจจุบัน ถ้าไม่ฝึกฝนมันก็เสื่อมได้ แต่ความเป็นอรหันต์นั้นไม่เสื่อม คือหมดกิเลส **ศีล** ทำให้หมดบาป หมดบาปที่จะสร้างขึ้นใหม่ จิตมั่นคง **สมาธิ** ทำให้มีสมาธิแน่วแน่ที่จะละบาป ทำให้เรามีความรู้สึกละบาป **ปัญญา** พิจารณาารอบรู้ ให้มันยอมรับสภาพความเป็นจริง เมื่อมันยอมรับความเป็นจริงแล้วมันก็จะวางที่จิตมันรู้เห็น ถ้าหากว่าละวางจนถึงระดับพระอรหันต์แล้ว สิ่งที่จะพึงทำต่อไปไม่มีอีกแล้ว นี่คือวิถีทางของพระอรหันต์

สมาธิมีขั้นเดียว

- มันจะก้าวไประดับไหนก็คือสมาธิอันเดียว •

สมาธิมีขั้นเดียว คือสมาธิ มันจะก้าวไประดับไหนก็คือสมาธิอันเดียว อย่าไปนับขั้นนับตอนอะไร ขอให้มันเป็นสมาธิ เมื่อจิตเป็นสมาธิแล้ว เราละบาปได้หรือเปล่า ศีล ๕ ของเราบริสุทธิ์หรือเปล่า เอากันที่ตรงนี้เป็นเครื่องตัดสิน เรื่องของสมาธิใครจะไปถึงขั้นใดตอนใด ถ้าจิตไม่บริสุทธิ์ไม่มีทาง

ในสังคมของพุทธบริษัทที่เราต้องวุ่นวายกันอยู่นี้เพราะศีลมันไม่เสมอกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระเจ้าพระสงฆ์นี้ องค์หนึ่งกินนมตอนเย็นได้ แต่อีกองค์กินไม่ได้ พอมาเจอกันเข้าท่านก็เถียงกัน องค์หนึ่งจับจ่ายใช้สอยด้วยมือตนเองไม่ได้ แต่อีกองค์หนึ่งทำได้ มาเจอกันเข้าท่านก็เถียงกัน เพราะฉะนั้น ไม่ว่าการปกครองบ้านเมือง ปกครองศาสนา บ้านเมืองกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นแหละเป็นสำคัญ ทางศาสนา ศีลคือวินัยเป็นหลักสำคัญ กฎหมายก็ดี ศีลคือวินัยก็ดี เป็นหลักที่เราจะรับความประพฤติให้มีพื้นฐานเท่าเทียมกัน ถ้าเราไปยิ่งหย่อนกว่ากันแล้วก็มีการปรักปรำกัน แต่ทางกฎหมายปกครองบ้านเมือง ในเมื่อมีคดีเกิดขึ้น มันต้องมีโจทก์มีจำเลย มีหลักฐานพยาน แต่ศีลคือวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัตินี้ ตัวเองเป็นโจทก์ตัวเอง ตัวเองเป็นจำเลยตัวเอง ตัวเองเป็นหลักฐานพยานตัวเอง คือตัวเองต้องพิจารณาตัวเองว่ามีความบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ เพราะฉะนั้น **เราปฏิบัติสมาธิ จิตของเราจะไปถึงสมาธิขั้นใด ตอนใด ก็ขึ้นกับขั้นก็ตาม ผลลัพธ์ก็คือว่าเราจะความชั่วได้ นี่มันอยู่ที่ตรงนี้** ที่นี้หลักการพิสูจน์ว่าเราจะความชั่วได้หรือเปล่า ถ้าสมมติว่าเรามีครอบครัว เราแอบไปหากำไรนอกบ้าน นั่นแสดงว่าเราไม่บริสุทธิ์แล้ว ดูให้มันง่าย ๆ อย่างนี้ อย่าไปดูให้มันลึกนัก

๑๒๓ ← ๓. กำหนดสติตามรู้ การยืน, เดิน, นั่ง, นอน, รับประทานอาหาร, ตื่น ทำ พุด คิด ทุกลมหายใจ วิธีปฏิบัติ ยืน ด้วยความมีสติ เดิน, นั่ง นอน รับประทานอาหาร (รับประทานอาหาร) ตื่น ทำ พุด คิดด้วยความมีสติ ในขณะที่ทำงานกำหนดสติรู้อยู่กับงาน เวลาคิด ทำสติรู้กับการคิด โดยถือการทำงาน การคิด เป็นอารมณ์ของจิต โดยธรรมชาติของจิต ถ้ามีสิ่งรู้ สติมีสิ่งระลึก จิตย่อมสงบ มี ปีติ สุข เอกัคคตาได้ในโอกาสใดโอกาสหนึ่งจนได้ถ้าผู้ปฏิบัติตั้งใจ ทำจริง ท่านผู้สนใจทำสมาธิกรุณาทดสอบด้วยตนเอง นี่คือนิเวศ การปฏิบัติสมาธิให้มีประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน ในที่สุดจะดำเนิน ไปสู่ทางอริยมรรคอริยผลได้

Signature

พรรษาที่ ๗ - ๑๒ (พ.ศ. ๒๔๙๑ - ๒๔๙๖)

จำพรรษาที่

วัดบูรพาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

เป็นมหาเปรียญ ๔ รู้ข้อสอบล่วงหน้า

- นิ่งสมาธิจะบังคับจิตใจให้มันอยู่นิ่ง ๆ คือการทำลายมันสมองของตนเอง •

สอบประโยค ๔ เจ็บป่วยมาตลอดตั้งหลายปี หนังสือไม่ได้ดู แต่เพื่อนมาชวนไปสอบ เอ้า! สอบยังงี้ หนังสือก็ไม่ได้ดู “ไปลงชื่อเอาไว้ พอเพิ่มจำนวนนักเรียนก็เอา” เขาว่าอย่างนั้น เราก็อุตสาห์ลงชื่อไปสอบ กับเขา ไปสอบแล้วปรากฏว่าสอบประโยค ๔ ได้ หนังสือหลักสูตรประโยค ๔ ยังไม่ได้แปลเลย

หลวงพ่อยื่นหนังสือ พอกลับจากห้องเรียนมา อาบน้ำอาบท่าให้พระสวดมนต์ มานิ่งสมาธิ พวกนักภาวนาทั้งหลายเขาพิจารณาปัจจัย ทุกขัง อนัตตา อสุภกรรมฐาน หลวงพ่อมานั่งคิดทบทวนวิชาความรู้ที่เรียนมาแต่ละวัน ๆ ๆ ๆ ว่ามันจะจำได้ก็มากน้อย ที่มันติดขัดตรงไหนเปิดออกมา เราเอาหนังสือมาวางไว้ ตีขีดเส้นหมายเอาไว้ พอออกจากสมาธิมา มาท่องเอาแต่เฉพาะตรงที่เราจำไม่ได้ นี่คือหลักการปฏิบัติสมาธิ พวกเราเฝ้าเรื่องการปฏิบัติสมาธิไปบรรลุมรรคผลนิพพาน เอาเก็บไว้ก่อน เอาเป็นว่าปฏิบัติสมาธิเพื่อปลูกจิตได้สำนึกให้มันตื่นขึ้นมา เมื่อเราปลูกจิตได้สำนึกให้มันตื่นขึ้นมาได้ เราจะมีสติเหมือนหนึ่งว่า จิตของเราเนี่ย มันมีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา มันไม่เผลอ เมื่อเป็นเช่นนั้นความทรงจำมันก็ดี หัวคิดสติปัญญาก็ปรากฏเรื่อง คิดอะไรทะลุปรุโปร่งไปหมด เช่นอย่างหลวงพ่อไปเทศน์ พอขึ้นต้น พอว่าไปได้สัก.... ถ้าเขียนเป็นในหนังสือ ก็ได้สัก ๓-๓ บรรทัด พอหลังจากนั้นมา คำเทศน์มันผูกขึ้นมา ๆ ๆ จบประโยคนี้นี้ ประโยคใหม่มารอไว้แล้ว โดยไม่ต้องใช้ความคิด อันนี้คือหลักการฝึกสมอง สมองคนเรามันฝึกได้ แต่มานิ่งสมาธิจะบังคับให้มันหยุดนิ่ง ๆ ๆ นั่นแหละคือการทำลายมันสมองของตนเอง เวลามันคิดปล่อยให้มันคิดแต่ว่าเราต้องมีสติรู้ตัว เวลามันหยุดก็มีสติรู้ว่ามันหยุด จิตเวลามันหยุดอยู่นิ่ง ๆ เฉย ๆ มันต้องการพักผ่อน ถ้าเวลามันคิดมันต้องการทำงาน เวลาจิตจะทำงาน เราไปห้ามมัน ไปสกัดมันไว้ไม่ให้มันทำงาน มันก็เหมือนร่างกายไม่ได้ออกกำลังกาย

พุทธนิมิตที่วัดบูรพา

- ตรงใจกลางดอกบัวมีเศียรพระพุทธรูปโผล่ขึ้นมา •

ครั้งหลังมาราบเยี่ยมาการป่วยของหลวงปู่สิงห์ ที่วัดป่าสาละวัน กลับไปโรคกระเพาะลำไส้มันกำเริบอีกที ที่นี้พอเสร็จแล้วกลับไปถึงวัด หมอก็ให้ลุกขึ้นมาฉีดยาตอน ๔ ทุ่ม หมอก็แปลก เวลา ๔ ทุ่มก็ลุกขึ้นมาฉีดยา ที่วันหนึ่ง นอนกำหนดจิตไปมันรำคาญใจมันก็มุ่ดมันขึ้นมา **ร่างกายนี้อยู่กับมันมานานแล้ว ไม่เห็นจะให้ความสุขเลย ไม่อยู่กับหัวมันหรอก** คิดเท่านั้นแหละ จิตมันก็แวบขึ้นมา แล้วเป็นดอกบัวบานสว่างไสวตรงใจกลางดอกบัวมีเศียรพระพุทธรูปโผล่ขึ้นมา

ที่นี้พอถึงกำหนดเวลาแล้ว จิตมันก็ถอนจากสมาธิ พอถอนจากสมาธิแล้วก็มานึกตำหนิหมอไม่รู้วามกำหนดไว้ทำไม ไปเลยเสียก็ดี แล้วก็ได้ความรู้สึก ๒ อย่าง เมื่อก่อนนี้ เห็นท่านพ่อลี วัดอโศการาม สร้างพระพุทธรูปเป็นดอกบัว แล้วก็มีเศียร เราก็สงสัยว่าทำไมถึงสร้างพระพุทธรูปมีแต่เศียรไว้ในโบสถ์

๒๕๖๔

พระผงที่หลวงพ่อให้สร้างขึ้นตามพุทธนิมิต

แต่ไม่กลัวถาม พอมันเกิดนิมิตขึ้นมาอย่างนี้ ก็รู้แจ้งแทงตลอดว่า เพราะอย่างนี้เองท่านพอที่ท่านจึงสร้างพระพุทธรูปลักษณะนั้น ดอกบัวหมายถึงดวงใจ หัวใจมันแบ่งบานเต็มที่ ในเมื่อจิตมันแบ่งบานเต็มที่ก็เป็นที่จิตพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อันนี้ถ้ามีคำอธิบายประกอบก็แจ่มไปเลย มันก็มีแทบทุกครั้ง แต่ไม่เต็มชัดในนิมิต

ได้ดีเพราะความไม่ดี

- ความเจ็บป่วยคืออุปสรรคที่สำคัญที่สุดของชีวิต •

หลวงพ่อดีได้ดีเพราะความเจ็บป่วย กับคนครหานินทา คนดำ ถ้ามีคนครหานินทาละ...เอาแล้ว ที่ภูฏิมานะนี่มันขึ้น แต่มันไม่ไปต่อด้านหรือไปต่อส้นนะ เออ! เขาว่าเราไม่ดี เราจะต้องเอาดีให้ได้ เพราะฉะนั้นโบราณจึงพูดเป็นคำพังเพยไว้ว่า **อุปสรรคคือการต่อสู้ ศัตรูคือยากำลัง ความเจ็บป่วยคืออุปสรรคที่สำคัญที่สุดของชีวิต** ในเมื่อเราต่อสู้กับความเจ็บป่วยอันเป็นอุปสรรค เรามีสติสัมปชัญญะกำหนดรู้ จดจ่ออยู่ตลอดเวลา สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นสุข เราไม่ต้องไปนึกคิดพิจารณาให้มันลำบากใจ เพราะความจริงมันปรากฏกับเราอยู่แล้วทุกลมหายใจทุกขณะจิต เรากำหนดจิตดูมันเท่านั้น สุขก็รู้ ทุกข์ก็รู้ ไม่สุขไม่ทุกข์ก็รู้ ความโศกเศร้าความโทมัสน้อยใจหรือความน้อยเนื้อต่ำใจอะไรที่มีอยู่ในใจเรา เรารู้เมื่อเรามีสติ อ่านลงปอซิ **คัมภีร์พระไตรปิฎกมันอยู่ในใจหมด**

รูดงค์ญายง โคนผีหลอก

- ตัวมันโต ลักษณะเหมือนอีแร้ง แต่โตกว่าอีแร้งตั้งสี่เท่า •

หลวงพ่อย่รูดงค์เหมือนกัน แต่ว่าไม่ได้ไปเหมือนพระทั้งหลาย ครูบาอาจารย์องค์ใดที่สามารถให้ความรู้เราได้ ต้องไปหาองค์นั้น ไปศึกษาเอาเป็นที่พอใจแล้วก็กลับ

ตอนที่อยู่กับหลวงตาพร เราก็ไม่จำเป็นต้องไปรูดงค์ หลวงตาของเราก็พร้อมอยู่แล้วในทุก ๆ ด้าน

เวลาอยากจะไปรูดงค์ วัดบูรพาฯ มันอยู่สุดเขตแดนเมือง แล้วมันมีป่าแห่งหนึ่งเขาเรียกว่าญายง ใครอยากรูดงค์ก็ไปปักกลดอยู่นั้น ให้ผีตายโหงมันหลอก

บางทีกลางคืนก็ถือโคมไฟเดินไปคนเดียวที่โหนดมันเจียน ๆ ก็ไปนั่งสมาธิอยู่ที่ตรงนั้น ครั้งสุดท้ายไปกับเด็กน้อยสองคน พวกเด็ก ๆ เขาส่งหลวงพ่อยืนบนบกแล้ว เขาก็พายเรือไปโรงสี จะไปเอาข้าวกล้องมาหุงโรงสีโยมจัดนี่แหละ เขาไปมันพายทวนน้ำ มันก็ช้า ระยะทางก็ประมาณ ๒-๓ กิโลเมตร กว่าเขาจะกลับมาที่เกือบ ๔ ทุ่ม หลวงพ่อยืนไปอยู่บนญายงนี่แหละที่โคนผีหลอก เวลามันมานี่ป่าดงสนั่นหวั่นไหวยังกับวัวควายวิ่งมาเป็นร้อย ๆ ตอนนั้นหลวงพ่อนอนเอามือเท้าอยู่อย่างนี้ พอมันเจียนเสียงลงมันก็มาทำอะไรตอแตก ๆ อยู่ นั่น จนกระทั่งรู้สึกปวดข้อออกทนต์ไม่ไหว ก็เลยลุกขึ้นมา พอลุกขึ้นมามันก็วิ่งป่าดงสนั่นหวั่นไหวเลย เสรี

แล้วมันก็วิ่งขึ้นต้นยาง ไปแตะอยู่บนยอดยางสูงจนสุดยอด ตัวมันโต ลักษณะเหมือนอีแร้งแต่โตกว่าอีแร้ง ตั้งสี่ห้าเท่า มันกระโดดจากยอดยางลงมาแล้วก็วิ่งขึ้นวิ่งลงอยู่อย่างนั้น ตอนแรกก็ชนหัวลูกชา ๆ นึกกลัว มานึกว่า เอ้อ! เขาเห็นเราอยู่คนเดียว เขามายูเป็นเพื่อนกลัวเขาไปทำไม มันก็เลยหายกลัว ก็กำหนดจิต ดูมันอยู่นั้น แผ่เมตตาให้มันด้วย ส่งส่วนกุศลให้มันด้วย จนกระทั่งเด็กมันกลับมา เด็กมันก็ร้องเรียก “หลวงพ่อ ๆ” พอมันได้ยินเสียงคนร้องมันก็หายไป อันนี้ที่เห็นจัง ๆ นี่

อรรถกถาอีสาน “อรหันตนิมิต”

- อู๊ย! พระอรหันต์อะไรหนอมาเที่ยวหาเบียดเบียนผู้อื่น •

ที่...วัดเกาะแก้วอัมพวัน อำเภอพระธาตุพนม

ฝันว่ามีพระอรหันต์องค์หนึ่งมาปลุก “ใครมานอนอยู่ที่นี่หรือไม่ที่นี่” “เฮ้! ท่านมีสิทธิ์อะไรมาไล่ผู้ข้า”เถียงกันในฝันนี้เถียงกัน “มีสิ ผมเป็นพระอรหันต์” “อู๊ย! พระอรหันต์หาทำอะไรหนอมาเที่ยวหาเบียดเบียนผู้อื่น” พอโดนหนักเข้าอย่างนี้ท่านก็บอกว่า “เออ.. ผมมาทำธุระทำหน้าที่ของผมเสร็จเรียบร้อยแล้วนะ ท่านจะไปกับ ไม่ไปก็ตามใจ แต่ถ้าขึ้นอยู่ที่นี่เกิน ๑๐ วันอันตราย” “อันตรายถึงชีวิตหรือเปล่า ถึงตายหรือเปล่า” “ตายสิ ท่านไม่ควรมาตายแทนเขาเลย คนที่เขาจะตายมียู” “เออ! ถ้าอย่างนั้นขออนุญาตไปถึงสว่างแล้วก็จะหนีหรอก” พอตื่นขึ้นมาก็นึกว่าเรื่องฝันไม่ได้สนใจ

- ฟ้ามันก็ผ่าเปรี้ยงลงมา...เผาสมภารเป็นตอตะโกไปเลย •

พอวันหลังนี้จะเข้าไปนอนในโบสถ์ ไปจับไม้ขีดขึ้นมาจะจุดเทียน มือนั้นมันสั่น เลยวางไม้ขีดวางเทียนไม่จุด เอาน้ำคุกเข่าประนมมือไหว้พระ มือมันก็สั่นขึ้นมามาก เอ้าไม่ต้องไหว้ นั่งสมาธิ พอนั่งสมาธิ มันกระโดดตุ้ม ๆ ๆ ๆ นอนคิดว่า พอนอนลงไปเท่ามันก็ตีพื้นปึบ ๆ ๆ ๆ ในหัวใจนี้มันร้อนผ่าวเหมือนกับไฟเผาเลย อ้าวไม่ไหวแล้ว เลยลุกขึ้นคว้าเอาห่อผ้าครอง สันญะจาโบสถ์แล้วไปหาหมู่ที่กุฏิ พอไปถึงหมู่ก็ต่อว่า “นี่โดนผีหลอกมาแล้วแหละ” “ผีเผาไม่สนใจทั้งนั้นหรอก วันนี้นอนนอนด้วยสักคืนหนึ่ง” วางห่อผ้าครองนอนลงกับพื้น ไม่ต้องมีอะไรปู หลับปุยจนสว่าง

พอตื่นเช้าชวนหมู่เดินทางกลับ ตอนนั้นนอนอยู่ที่อำเภอธาตุพนม เจ้าคุณวินัยสารสุธามว่า “ไหนว่าจะอยู่จนถึงเข้าพรรษาแล้วทำไมจะรีบกลับ” “มันมีเรื่องจะต้องกลับ” “เรื่องอะไร” “เดียวไปถึงวัดค่อยคุยกัน” พอเสร็จแล้ว พอมาถึงวัดนึกว่าท่านเจ้าคุณฯ จะลืมน พอล่วงบรีหารบิบบล “มีเรื่องอะไร” ก็เลยเล่าให้ท่านฟัง พอเล่าจบก็ว่าคอยดูนะนับตั้งแต่วันขึ้นนี้นะ มาถึง ๑๐ วัน แล้วเกิน ๑๐ วัน แล้วมันจะมีอะไรเกิดขึ้นกับโบสถ์หลังนั้น พอเสร็จแล้วนับได้ ๑๒ วัน ฟ้าม้วนอุโบสถ เป็นวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๗ พระลงอุโบสถ พอลงอุโบสถเสร็จ ฝนมันก็ตก พระน้อยพระหนุ่มก็รีบกลับกุฏิไปเก็บสิ่งเก็บของ สมภารกับลูกวัดองค์หนึ่งเก็บของอยู่ในโบสถ์ ที่นี้สมภารท่านอยู่ทางด้านแท่นพระ แล้วมันมีสายไฟฟ้ากองพะเรอ แล้วก็โยงขึ้นไป

หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺม

บนหลังคาด้วย เสร็จแล้วฟ้ามันก็ฟ้าเปรี้ยงลงมา วังตามสายไฟฟ้าลงมา มาระเบิดลูกขึ้นที่กองสายไฟที่มันกองอยู่ เผลอสมการดำเนินต่อตะโกไปเลย ที่วัดเกาะแก้วอัมพวัน อำเภอธาดุพนม...

หลวงพ่อกับไปวัดเกาะแก้วอัมพวันเพราะปีนั้นเดินดูตึกจากอุบลมา มาโคราช จากโคราชขึ้นอุดรฯ ขอนแก่น สกลนคร นครพนม รอบภาคอีสานขึ้นรถบ้าง เดินบ้าง มีเจ้าคุณวินัยสารสุธี เจ้าคณะจังหวัดอุบลฯ มาหาข้ายสมภารวัดบ้านพุนพิณไปด้วยกัน

นิมิตกับฝันมันก็เหมือนกัน อันเดียวกัน อาจจริงหรือไม่จริงก็ได้ บางทีนั่งไป ๆ มันก็ฝันเห็นเลข มันแยกไม่ได้เพราะมันเป็นอันเดียวกัน บางทีเรารู้ผิดบางทีเรารู้ถูก แม้แต่รู้ธรรมะเป็นข้อความก็เหมือนกัน บางทีเรารู้ผิดบางทีเรารู้ถูก เพราะฉะนั้นครูบาอาจารย์ท่านจึงเตือนว่าอย่าไปถือสำคัญกับความรู้และความเห็น ความรู้ก็ตีความเห็นก็ตีมันเป็นแต่เพียงอารมณ์จิตเท่านั้น การฟังอะไร ๆ เช่น ฟังสวดมนต์ ฟังเทศน์ ก็ไม่เท่าฟังใจตัวเองนั่นแหละดีที่สุด

บทสวดมนต์ตอนออกธุดงค์

- สวดบทพุทธรคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ •

สมัยหลวงพ่อกับเป็นหนุ่ม หลวงพ่อออกธุดงค์ หลวงพ่อสวดมนต์คาถา อันเป็นบทสวดประจำ ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้สวดบทพุทธรคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ แล้วเจริญเมตตาพรหมวิหาร บทสวดมนต์ต่าง ๆ นี้ เป็นกิจวัตรประจำวันที่เราจะต้องสวด

รู้สึกว่าจะได้ผลเป็นอย่างดี คือในครั้งหนึ่งเคยไปพักอยู่ในป่ากับพระที่เป็นหมอบทำ หมอบทำนั้นหมายถึงหมอบที่เรียนเวทย์มนต์คาถาสำหรับขับไล่ผี ไปนอนอยู่ในเสือหวายผืนเดียวกันแต่คนละมุม พระองค์นั้นพอนอนหลับลงไปก็ท่องแต่มนต์ขับผีตลอดเวลา พอตอนกลางดึกท่านก็ลุกขึ้นมาบอกว่า “นอนไม่ไหวแล้ว จะหนีไปนอนที่อื่น” “ทำไมล่ะ” “ผีมันมารบกวน” หลวงพ่อก็เลยบอกว่า “นอนเสีย เดี๋ยวจะทำให้ได้นอน” เสร็จแล้วหลวงพ่อก็ลุกขึ้นมากำหนดจิต ตั้งโม แล้วก็สวดบทพุทธรคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ อธิษฐานจิตไปรอบ ๆ ว่า “ภายในโดยรอบ ๑ กิโลเมตร ขอสัตว์ทั้งหลายอย่าเบียดเบียนซึ่งกันและกัน” แล้วเจริญเมตตาพรหมวิหาร ปรากฏว่าพระองค์นั้นนอนหลับตลอดคืน ไม่มีอะไรมารบกวน พอตื่นเข้ามา ท่านก็มาถามว่า “ไปเรียนมนต์มาจากไหนดินกัหนา” ก็เรียนท่านบอกท่านว่า “กับบทพุทธรคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ เจริญเมตตาพรหมวิหาร นั้นแหละ แต่ท่านเอะอะก็มีแต่ท่องมนต์ไล่ผีไล่ผี ไปที่ไหนก็ไปประกาศความเป็นศัตรูต่อเขา อย่างผมนี้ไปที่ไหนก็ประกาศความเป็นมิตร โดยสวดบทพุทธรคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ อธิษฐานบารมีของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้าสอนให้เราสร้างความรัก ความเมตตาปรานี ก็อธิษฐานเอาพระเจตนาของพระพุทธเจ้าที่มุ่งสอนเราให้ปฏิบัติอย่างนั้นมาเป็นสัจจะ แล้วก็อธิษฐานจิตว่า ขอให้สัตว์ทั้งหลาย ซึ่งเป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน จงมีสุข รักษาตนให้พ้นภัยทั้งปวงเกิด ก็เอากันแค่นี้ ก็อยู่เย็นเป็นสุขอยู่เย็นสบาย”

maple

ป่า เขา ถ้ำ เจื่อมผา เป็นที่ลี้ภัยสำหรับพระกรรมฐาน

หลวงพี่น้อยหลวง

ทวนความรู้สึก

- ถึงเวลามันนอยากสึกมา นอนร้องไห้ •

หลวงพ่อบวชมาตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี ความตั้งใจว่าจะบวชตลอดชีวิต แหม.. ถึงเวลามันนอยากสึกมา นอนร้องไห้ เฮ้อ.. อะไรที่มันนอยากเราจะไม่กินมัน แม้แต่ของตกลงในบาตร ถ้ามองดูแล้วมันชอบน้ำลายไหล หยิบออก อะไรที่มันไม่ชอบที่สุดเอออันนั้นแหละมาฉัน เราไม่กินเพื่ออร่อย เรากินเพื่อคุณค่าทางอาหาร อะไรที่มันจะเป็นคุณค่าทางอาหาร เราจะเออลังนั้น แม้ว่าเราจะไม่ชอบก็ตาม ที่นี้คนที่เรารักเราชอบเราจะไม่เข้าใกล้ เราจะเข้าใกล้คนที่เกลียดชังหน้าเราที่สุด ถ้าใครตา คุรบาอาจารย์องค์ไหนตามมา ๑ เราเข้าหาองค์นั้น องค์ไหนยกย่องสรรเสริญเราไม่เข้าใกล้ จนคุรบาอาจารย์บางองค์ว่า...พระองค์นี้มันจองทองเราอุตสาหะเมตตาสงสารมัน มันไม่เข้าใกล้เรา มันเข้าไปหาแต่คนที่ด่ามันเก่ง ๆ

หลวงปู่มัน เวลาลูกศิษย์ไปขออาศัยที่แรกนี้ ท่านจะดู..ดู ทำถูกก็ดู ทำผิดก็ดู ภายใน ๑ ปีนี้ต้องทุบกันเสียจนเหล็กละเอียด แต่พอ ๑ ปีผ่านไป ถ้าผู้ที่โดนนี้ไม่หลบหน้าหนี มีอะไรถ่ายทอดให้หมด

นี่คุรบาอาจารย์ที่ดูเก่ง ๆ นี้ เวลาท่านดื่กับเราแล้ว ก็เรียนถามท่านว่า ขอโอกาสเถอะ เมื่อกระผมมาอยู่กับท่านอาจารย์ ที่แรกทำไม่ท่านถึงได้ดุนักหนา ท่านบอกว่า **เขาจะตีเหล็กให้มันเป็นมิดเป็นพรีา เขาจะต้องเผาไฟให้มันร้อน แล้วก็ลงตะเนินหนัก ๆ เอาสั้นเล็ก ๆ มาทุบ มันจะเป็นมิดเป็นพรีาได้ ยังไง ต้องเผาให้ร้อน เอาตะเนินหนัก ๆ ขนาด ๔ ปอนด์นั้นห้ำมันลงไป มันก็เหยียดออกมาเป็นมิดเป็นพรีาที่สวยงามได้** ท่านว่าอย่างนี้ เมื่อก่อนนี้ยังข้องใจอยู่ว่าทำไมท่านถึงดู พอท่านชี้แจงให้ฟังแล้ว อ้อ! เราโล่งใจ เพราะฉะนั้นเราได้ตีเพราะอาจารย์ดู อาจารย์ที่สรรเสริญอะไรนี้ นั่นแหละท่านเอายาพิษเคลือบน้ำตาลให้เรากิน

ฉะนั้นจึงได้ถือคติว่า ญาติโยมคนใดพอมมาถึงแล้วก็มายกย่องสรรเสริญเยินยอเคารพเลื่อมใสอย่างนั้นอย่างนี้ เท่าที่สังเกตมา หลวงพ่อนี้กลัวที่สุด ถ้าคนไหนมาแล้วก็มามอง ๆ ...พระองค์นี้ใช้ไม่ได้ ยากจะสะพายบาตรวิ่งตามหลัง เสร็จแล้วพวกที่เขาเข้าใจดีแล้วนี้ ถึงไหนถึงกัน

สีก-ตฤทพณฺโส.เพิม ของกรรมอันเป็นนาม
ธรรม- ชั่วระดัง หน-สีกใช้คส๑๑๕๑๑๗
๑ พ.ศ. 2540

Handwritten signature or mark at the top left.

1/11/2019 11/11/2019 11/11/2019 11/11/2019 11/11/2019

10/11/2019

Handwritten text line.

Handwritten text block containing multiple lines of script, likely a letter or document.

แบบวิธีการฝึกสะกดจิต

โดยอาจารย์ไมเคิล แพรงפורต

บทเริ่มต้น จับแร่วัดสะกดจิตด้วยมือขวา ยกให้ได้ระดับตา
ลิมตาปกติ เฟ้งจุดที่มีแสงและมีเงา แล้วพูดกับตัวเองว่า-
ฉันจะตั้งใจสมาธิให้ดวงจิตของฉันนอนหลับเป็นสมาธิ สติ
ภาวังค์ ฉันเอาของวิเศษของฉันซึ่งมีแสงและมีเงาให้ตัว
ฉันดู เมื่อฉันได้ดูอยู่สักครูหนึ่งแล้ว ดวงจิตของฉันจะนอน
หลับเป็นสมาธิ สติ ภาวังค์ (เฟ้งดู ๒ นาที) พูดต่อ บอก
ตนเองว่าหลับซะ หลับ ๆ แล้วหลับตาลง พูดต่อไป บัดนี้
ดวงจิตของฉันนอนหลับเป็นสมาธิ สติ ภาวังค์แล้ว ฉันจะ
เอาตัวของฉันกับดวงจิตของฉันเอาติดต่อกับดวงจิตที่สอง
ของฉัน ซึ่งมีสมาธิสติปัญญาเหมือนกับตัวของฉัน ➔ ๑๖๕

๑๔๘

พรรษาที่ ๑๓ - ๒๖ (พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๕๑๐)

จำพรรษาที่

วัดแสนสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

รอยมือครูบาอาจารย์

- รอยมือรอยเท้าของครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ •

วัดแสนสำราญเป็นวัดที่สำคัญ มีครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอยู่มากมายองค์ เช่น พระอาจารย์สิงห์ ขนดชาโม พระมหาปิ่น ปญญาโณ พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร พระอาจารย์เทสก์ เทสรังสี ฯลฯ เพราะฉะนั้นสิ่งปลูกสร้างอะไรก็ตามที่อยู่ในวัดนี้จึงเป็นรอยมือรอยเท้าของครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบทำมาทั้งนั้น

มาอยู่วัดแสนสำราญ ๑๕ ปี มาเป็นเจ้าอาวาส เป็นเจ้าคณะอำเภอวารินฯ และได้เป็นพระครูพุทธสิริสุนทร (พุทธ จานิโย) คนอุปสา คนวารินฯ นิยมมาทำบุญที่วัดนี้ส่วนมาก เพราะมีการจัดปฏิบัติธรรม ปิดทองรอยพระพุทธรูปขึ้นทุก ๆ ปี ครูบาอาจารย์ที่สำคัญนิมนต์ท่านมาแสดงธรรมในงาน เช่น หลวงปู่ผาง จิตตคฺคโต พระอาจารย์ฝั้น ปาเรสโก พระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน พระอาจารย์หล้า เขมปัตโต หลวงปู่หลุย จันทสาโร หลวงปู่ชอบ จานสลโม ฯลฯ

เป็นเจ้าอาวาสวัดแสนสำราญ

- ญาติจะพึ่งแหล่มีพึ่งแหล่ เสือนอนก็ไม่มิให้ •

ตอนเข้ามาอยู่วัดแสนสำราญที่แรก...ญาติจะพึ่งแหล่มีพึ่งแหล่ เสือนอนก็ไม่มิให้ หมอนหนุนหัวก็ไม่มิไปเป็นสมภาร การนอนคืนแรกเอาผ้าอาบน้ำปูนอน หมอนก็เอาห่อผ้าครองหนุน ที่นี้พอตื่นขึ้นมาเราก็ไม่ได้ลงทำวัตรกับหมู่พระเณร พอเดินลงไปศาลา หลวงตาองค์หนึ่งชื่อว่าหลวงตาสอนเคยอยู่วัดบูรพาด้วยกัน พอแก่เห็นเราเดินไป แกก้ตะโกนเลย

“เอาพระอย่างนี้หรือมาเป็นสมภาร นอนตื่นสายแบบนี้มันจะเป็นสมภารได้อย่างไร”

คือแกมุ่งหวังที่จะได้เป็นสมภาร แกคิดหวัง เราก็เฉย ที่นี้พอถึงวันพระ ญาติโยมมาทำบุญ พออาราธนาศีล พระอยู่ที่นั่นเขาก็รับขึ้นธรรมสาส์น ขึ้นไปให้ศีลแล้วก็เทศน์ เทศน์ก็จับหนังสือมาอ่าน อ่านหนังสือไทยก็ไม่ถูก พอกลางคืนมากก็มีญาติโยมมาอบรมสมาธิ พอทำวัตรสวดมนต์เสร็จเขาก็รีบวิ่งขึ้นธรรมสาส์น ก็พูดไปตามเรื่องเขานั้นแหละ แล้วก็พานั่งสมาธิ เราก็นั่ง บางวันเขาประกาศว่าวันนี้นั่งสมาธิ ๒ ชั่วโมง ใครทนไม่ไหวให้มันตื่นตาย พอเขาวานั่ง ๒ ชั่วโมง เราอธิษฐานจิต ๔ ชั่วโมง พอถึงเวลาแล้วลืมตาขึ้นมา พวกญาติโยมทั้งหลายพากันนอนดาดดาไปหมด พระหายหมดไม่เหลือสักองค์ จนกระทั่งเข้าพรรษาเขาก็ไม่ให้โอกาส

- กว่าจะได้โอกาสเทศน์ •

วันหนึ่งยายแป้นเลยไปพูดกับอาจารย์สอนซึ่งเป็นหัวหน้า “ท่านอาจารย์สอน ขออนุญาตให้ท่านหาเทศน์หน่อย ให้ท่านเทศน์อบรมสมาธิหน่อยยกฟัง” พอได้ยินญาติโยมกระซิบขอ แกก็ว่ายามหนีกลับญาติเลย

Signature

๑	๒๖
	๓

๑. วิหารสร้างครอบรอยพระพุทธรูป วัดแสนสำราญ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๒. ชุ่มประตูด้านหน้า ๓. ชุ่มประตูด้านข้าง วัดแสนสำราญ

หลวงพ่อ

หลวงพ่อบุญรอดธรรมที่วัดแสนสำราญ

พอไปเทศน์ก็เทศน์ตั้งแต่สมาธิขั้นต้น จนถึงอันดับที่มันเป็นยังงี้ ๆ ไล่ไปตามลำดับจนถึงขั้นอัปปนา สมาธิว่ามันผ่านอะไรบ้าง หลังจากนั้นมาท่านอาจารย์สอนไม่กล้าขึ้นธรรมาสน์ เสร็จแล้วหลังจากนั้นมา พวกชาวบ้านเขาก็ไปคุยต่อ ๆ กันจนแตกตื่นมาจนแน่นศาลา ศาลาแน่น ๆ ไม่มีที่นั่ง

อยู่มาวันหนึ่งพอทำวัตรสวดมนต์เสร็จ วันพระตอนเย็น ย้ายแป้นแกลังเกตุมานานแล้ว แกเลยพูดว่า “โหนเขาวว่าท่านไม่ใช่ลูกศิษย์พระกรรมฐาน แต่ดูกิริยามารยาทแล้วเหมือนกับหลวงปู่เสาร์ การเดินเทินก็ไม่ทูลงหลิก พุทธจักไพบราะ ไม่กระไชกกระชาก พวกที่ท่นประกาศว่าเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน นี่ไม่เห็นเรียบร้อยเหมือนอย่างท่าน”

• องค์นี้สอนแล้วจิตของเราสงบเป็นสมาธิได้ •

วันหนึ่งโยมได้ขออนุญาตพระเจ้าถิ่นในวัด ซึ่งเคยดูถูกหลวงพ่อบุญรอดและมักตั้งตัวเป็นศัตรูกับหลวงพ่อบุญรอด “ท่านอาจารย์สอน วันนีขออนุญาตให้อาจารย์มหาท่านเทศน์ให้โยมฟังหน่อย” พออาจารย์สอนได้ยืนก็คว่ำกราบ บิ๊ด ๆ ๆ ลงศาลาไปเลย พอเทศน์เสร็จ พานั่งสมาธิเสร็จ “โ้ย..โ้ยของดี ๆ เอาไปหมกเอาไว้ มีแต่ขี้เห่อออกมาแจกจ่าย ใครจะไปรับได้” เขาว่า “วันนี้นั่งสมาธิจิตสงบดี” ออกปากเป็นเสียงเดียวกันเลย ว่า “เมื่อก่อนนี้ครูบาอาจารย์ใหญ่ ๆ โต ๆ ก็เคยมาสอนเรา แต่ว่าไม่เหมือนองค์นี้ องค์นี้สอนแล้วจิตของเราสงบเป็นสมาธิได้ดี” ..คือครูบาอาจารย์ท่านให้นั่งสมาธิแล้วท่านเทศน์ เทศน์จบแล้วท่านก็บอกให้เลิก ที่นั่งจิตมันก็ไปติดอยู่กับเสียงเทศน์ หลวงพ่อบุญรอดวิธีแล้วก็นิ่งเจียบ พอเลิกนั่งสมาธิแล้วก็มาถามปัญหา กันอะไรไม่เข้าใจ อะไรสงสัยก็มาถามกัน

นึกว่า “ตายแล้ว”

- “พระนั่งสมาธิจะตายได้อย่างไร” •

ไปนั่งปลุกเสกร่วมกับเขาไปนั่งแต่เที่ยงคืน ไปถึงโมงเช้าจึงรู้สึกตัว พอรู้สึกตัวก็ถามชาวบ้านที่มา มุงดูว่า ทำไมฉันจึงได้นั่งทนหลังให้กับพระประธาน เมื่อคืนนี้ฉันนั่งทนหน้าเข้าหาพระประธาน กำนันแ กบอกว่าแก่จับหมุน “ทำไมจึงต้องมาจับหมุน” “นึกว่าไปเสียแล้ว” “ไปไหนละ” “ตายละสิ” “พระนั่งสมาธิ จะตายได้อย่างไร” “ทำไมจะไม่ตายละ ก็ไม่หายใจ” “รู้ได้อย่างไร ว่าไม่หายใจ” “เอาสำลีมอดที่จุ่มมันไม่ ไหวก็แสดงว่าไม่ได้หายใจละสิ” จึงมานึกถึงคำเทศน์ของหลวงปู่เสาร์ ว่าถ้าเราปฏิบัติสมาธิ สมาธิ มันเข้าอุปนิสัยซึ่งลงไปนี้ ใครปลุกก็ไม่ตื่น จับโยนลงน้ำก็ไม่สำลิกน้ำตาย จับโยนลงไฟก็ไม่ไหม้ ท่านว่า อย่างนั้น

ครูถูกพระแย่งเมีย

- ไป ๆ มา ๆ สมภารสึกมาก็มาแย่งเอาเมียผมไป •

เมื่อก่อนหลวงพ่อย้ายเทศน์ได้ ขึ้นธรรมาสน์ ก็เทศน์ตลอดสว่างนั้นแหละ เสร็จแล้ว แล้วมีอีตา หนึ่งอดีตเป็นครูชื่อครูจอม เมียแก่ก็มาจำศีล นั่งสมาธิทุกวันพระ แก่ก็มาแอบดูทุกวันแต่ไม่ขึ้นศาลา มีอยู่ ๒ คน จนกระทั่งจวนจะออกพรรษา พวกกันขึ้นไปบนศาลา เขาพูดกันว่า “ท่านมหานี้จะสอนคนให้ไปนิพพาน จริง ๆ นะนี้ ไม่ได้สอนเล่น ๆ ผมมาดูท่านมาอยู่ที่นี่จนจวนจะออกพรรษา ผมคิดว่าท่านมหานี้จะมีอะไร ๆ กับญาติโยม ผมก็ดูมาเรื่อย”

หลวงพ่อก็ย้อนถามว่า “จับเท็จตรงไหนได้บ้าง” เขابอก “ไม่มี ท่านมุ่งสอนคนไปนิพพานจริง ๆ”

“แล้วพากันมาแอบดูทำไม ทำไมไม่ขึ้นมา” แก็กเลยเล่าเรื่องของแกให้ฟัง “เมื่อก่อนนี้ผมเป็นครูใหญ่ อยู่ที่บ้านแขก ในฐานะที่เป็นครูก็อยากจะทำชาวบ้านมาทำบุญสุนทาน ก็ไปอุปัฏฐากพระสมภารวัด ไป ๆ มา ๆ สมภารสึกมาก็มาแย่งเอาเมียผมไป ผมก็รู้ว่าเขาดกหลงปลงใจกันตั้งแต่เมื่อไร พอสึกมาแล้วเขาก็ทิ้งลูกทิ้งผัวตามกันไปเลย ผมก็ยกให้ แล้วมาหาเอาใหม่คือคนปัจจุบันนี้ ที่แรกผมก็นึกสงสัยว่าหลวงพ่อก็คงจะเป็นอย่างสมภารบ้านแขก ผมก็มาแอบดู”

ฟันฝ่าอุปสรรค

- มีด้ายสายสิญจน์พันเอาเข็มเสียบตรงหน้าอกเขียนชื่อหลวงพ่อ •

อยู่วัดแสนสำราญนี้ฟันอุปสรรคมานับไม่ถ้วน หลวงพ่เคยถูกใส่ร้ายป้ายสีหลายครั้ง พวกเขาเป็นอาจารย์ให้หอย เวลามีคนเอาปืนโตมาถวาย พระองค์นี้ก็แปลก ใจแคบ เรานั่งอยู่ข้าง ๆ นี่ไม่มีอะไรจะฉฉฉฉ แก็กไม่ยอมแบ่งมาให้เลย

เมื่อก่อนนี้พระที่วัดนี้ใจดำ มีแม่ชื่อก็คงหนึ่งอยู่วัดบูรพาฯ มาบอกว่า “คนเรารู้จักเอาใจกันมันจะอดหรือ ของอยู่ของกินของใช้” ว่า! ไฉนมันจะเอาสายปืนโตมาแบ่งกับเราเนี่ย เลยเคียด ลิงของที่ยายคนนี้จับจะต้องแล้วไม่เอาเลย แก็กไม่รู้โอ้หนอหน่ พวกเราก็กายมาอยู่วัดแสนสำราญ แก็กตามมาวัดแสนสำราญนี้ เขาให้แม่ชีทำครัวถวายพระ แม่ชีแหละเป็นหัวหน้าทำครัว กับข้าวครัวเราก็ไม่กินสักที บางทีบิณฑบาตไม่ได้อะไร ก็เอาน้ำเทลงไปในบาตรระคน ๆ แล้วก็กินข้าวกับน้ำเปล่า

ภายหลังมานี้ยายซิม เขาใส่บาตรกับ (กับข้าว) ให้วันละห่อ ต่อมาผู้บัญชาการแสด ก็ส่งปืนโตให้เป็นประจำ ภายหลังอาจารย์ให้หอย ให้หอยเขาไม่ถูก เขาก็ไม่มาจ้งหัน เลยอดทีนี้ เวลาเจ็บป่วยเราก็อุตส่าห์ส่งสารให้พระจัดของใส่บาตร ให้เขาไปส่งก็ไม่ยอมฉฉฉฉ กลัวว่าเราจะเอายาพิษใส่ เณรมันนึกสงสาร มันก็เอาข้าวกันบาตรมันไปให้กิน ทีหลังก็เลยบอกเณรว่า “เณรเอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ไปจัดใส่บาตรท่านไว้ เวลาจะเอาไปให้ท่านฉฉฉฉถ้าใส่บาตรเณร เอาช้อนระคน ๆ ให้มันเหมือนกับเป็นเดนนั่นแหละถึงได้ยอมฉฉฉฉ”

ภายหลังท่านย้ายหนีไปที่อื่นไปอยู่กับน้องชาย พอท่านย้ายไปแล้ว พระครูอุทิศก็ไปรื้อกุฏิ ไปเห็นหุ่นขี้ผึ้งปั้นเป็นหุ่นมีด้ายสายสิญจน์พัน เอาเข็มเสียบตรงหน้าอก เขียนชื่อหลวงพ่อ(พุด)ติดอยู่ พระครูอุทิศเอามาให้ดูบอกว่า “ดูนี่เขาทำอะไรรู้ไหมเขาหวังจะเอาให้ตาย” เราก็บอกว่า “เฮ้ย! มาคิดร้ายกันถึงขนาดนี้ มีน้ำมันถึงได้เกิดวิบัติ” แก็กเจ็บป่วยบ่อย ๆ เพราะจิตใจเป็นอกุศล ประทุษร้ายต่อท่านผู้ไม่ประทุษร้ายเป็นบาปมาก

โปรดเปรตสมภาร

- ท่านผู้มีบุญ กรุณาช่วยด้วย กระผมพระครูศรีฯ เป็นเปรตอยู่นานแล้ว •

สมภารเป็นเปรตเพราะเหตุอะไร เพราะเหตุที่น้อมเอาลาภของสงฆ์ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ต้อง

๑	๒
	๓

๑. ถ่ายภาพที่ศาลาวัดแสนสำราญ ๒. จุดเทียนชัยทำพิธีพุทธาภิเษก ๓. ทอดผ้าบังสุกุล

อาบัตินิสสัคคียปาจิตติย น้อมลากของสงฆ์ไปเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ต้องอาบัติปาจิตติย สงฆ์ไม่ได้อนุญาตให้ ท่านแสดงอาบัติไม่ตก ท่านมรณภาพแล้ว จึงได้มาเป็นเปรต

หลวงพ่อกับไปโปรดเปรตสมภารองค์หนึ่งอยู่ที่บ้านชีทวน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลฯ พอไปถึงเวลา ค่ำคืน วัดนั้นไม่เคยไปลักที่ พอตกลงกลางคืนมากก็ทำสมาธิ พอหลับไปมันก็เกิดมีนิมิตฝันขึ้นมา ฝันว่ามีกุฏิ เก้า ๆ ร้าง ๆ อยู่หลังหนึ่ง แล้วก็มียะช่อหนึ่งสูงผิดปกติ สูงกว่าคนธรรมดาตั้ง ๒ เท่า มองลอดช่องลม ฝาผนังกุฏิตะโกนมา “ท่านผู้มีบุญ กรุณาช่วยด้วย กระผมพระครูศรีฯ เป็นเปรตอยู่นานแล้ว” เท่านั้นแหละ ก็เลยรู้สึกตัวตื่นขึ้น

พอตื่นเข้ามาพอสว่างก็เดินไปหา หาอยู่ก็ไปเห็นกุฏิเก้า ๆ ที่ฝันเห็น อ้อ! กุฏิหลังนี้ ไปสังเกตดูสิ่ง ของใช้ ทุกสิ่งทุกอย่างมีอยู่ในกุฏิหมด เตียงนอนก็ยังมียูอยู่ แต่กุฏิกำลังจะพังแหล่มีพังแหล่ เพราะมันหลายปีมาแล้ว ตั้งแต่พวกเรายังไม่เกิดโน้น แล้วที่นี้พอตอนเข้ามา พวกคนเฒ่าคนแก่เขามาจังนั้นก็เลยลองถามเขาดูว่า พระชื่อพระครูศรีฯ อยู่ที่นี่เมื่อก่อนนี่เคยมีไหม เขาบอกว่ามี เป็นพระมาจากเวียงจันทน์ มาสร้างวัดนี้อยู่

ที่นี่พ่อท่านมรณภาพแล้วก็เป็นเปรตอยู่ภูทึงหลังนั้น เขาชี้ให้ดู “เฮ้! รู้ไว้ว่าท่านเป็นเปรต” “รู้เพราะว่าพระเถระเอาหนังสือไปอ่าน หนังสือใบลานนี้ไปอ่าน ต้องรีบส่งก่อนตะวันตกดิน ถ้าช้านเอาไว้จนมืดแล้วท่านจะตามไปทวง เอาของอะไรไปใช้ต้องรีบเอามาเก็บก่อนตะวันตกดิน ถ้าค่ำแล้วท่านจะไปทวง รมกวนหลอกอยู่นั่นแหละ” ที่นี่เราก็ก็นึกได้ มานึกถึงเวลาที่แปลภาษาบาลีมันมีในคัมภีร์ พวกเปรตนี้ถ้ากลางวันแล้วมีความสุขสบาย สบายยิ่งกว่ามนุษย์ เปรตบางคนนี้มีวิมานเงินวิมานทองอยู่ เสวยของทิพย์ แต่เมื่อค่ำลงนี้ออกเสวยผลกรรม พวกเปรตที่ไปเที่ยวตักอาหารแย่งอาหารเขานี้ ตัวโตแต่ปากเท่ารูเข็ม แม้ว่าได้อาหารจะดูดกินเท่าไรมันก็ไม่อิ่ม เกิดความทิวไทยปวดท้องปวดไส้ยูนั่นแหละ จนกระทั่งสว่างโน่นนะ มันถึงจะได้สร้างไป มันไม่ตรงกับคัมภีร์

ที่นี้พอเสร็จแล้วก็ไปทอดกฐิน พอทอดกฐินแล้วพระมารวมกัน อาจารย์หลวงพ่อก็อายก็ไปด้วย วัดนั้นเป็นวัดมหานิกาย ที่นี้หลวงพ่อก็อประกาศคณะสงฆ์ บอกว่า “อดีตสมภารของเราพระครูศรีฯ ท่านอยู่ที่วัดนี้ยังไม่ได้ไปเกิด บางทีท่านอาจจะทำผิดต่อสงฆ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าหากว่าท่านทำผิดต่อสงฆ์ ก็เป็นหน้าที่ของสงฆ์จะอนุญาตให้ท่าน เรามารื้อฐานจิตใจอนุญาตให้ท่าน เมื่อว่าบางทีท่านจะทำผิด อาจจะเอาของสงฆ์ของอะไรไปเป็นของส่วนตัว เรามารื้ออนุญาตให้ท่านเสีย ที่นี้หลวงพ่อก็อประกาศขึ้นมา ถ้าหากว่าสงฆ์ท่านใดไม่เห็นดีเห็นชอบด้วยก็ขอให้นิ่งอยู่ ถ้าสงฆ์ท่านใดเห็นดีเห็นชอบด้วย ก็ขอให้สาธุขึ้นพร้อมกัน” สงฆ์ก็สาธุขึ้นพร้อมกัน แล้วมานั่งสงบจิตสงบใจอธิษฐานจิตให้ส่วนบุญส่วนกุศลท่าน พอหลังจากนั้นมา เปรตนั้นก็หายภูทึงเขาก็รื้อลงมาสร้างใหม่ได้

เวลารื้อฐานหลวงพ่อก็อธิษฐานทำเหมือน ๆ กันกับที่เราให้ส่วนบุญส่วนกุศลนั้นแหละ แม่เมตตาที่นี้สำหรับคณะสงฆ์นี้ ก็เราประกาศแล้วบอกว่า “ถ้าหากว่าพระครูศรีฯ นี่ท่านได้ประมาณล่วงเกินคณะสงฆ์ด้วยประการใดประการหนึ่ง เช่นเอาของสงฆ์ไปเป็นสมบัติส่วนตัว หรือเผลอให้ของสงฆ์แจกจ่ายไปโดยไม่ชอบด้วยพระวินัย บาปกรรมอันนั้นอาจจะสนองท่านให้ท่านมาช้อยู่ที่นี่ พวกเราทั้งหลายย่อมมีสิทธิ์มีอำนาจที่จะยกโทษให้ท่าน พวกเรามารื้อฐานจิตยกโทษให้ท่านเสีย อย่าให้ท่านเป็นบาปเป็นกรรมต่อไป” เหมือน ๆ กับที่พระมาขอขมาโทษกันธรรมดา ๆ นี่แหละ

ที่นี้พอสงฆ์ทั้งหลายสวดสาธุขึ้นมา แล้วก็อธิษฐานจิตใจเป็นส่วนตัวของใครของเรา ใครมีบุญมีกุศลอะไร ก็อธิษฐานแผ่ส่วนกุศลให้ท่าน แล้วท่านก็ได้รับ แล้วก็ไปเกิดพ้นจากภาวะความเป็นเปรต ก็คงจะพ้นจริง ๆ นะ เมื่อก่อนใครไปแตะต้องไม่ได้ภูทึงหลังนั้น พอหลวงพ่อก็อพาหมู่ทำแล้วมันก็หายไป

ภายหลังไปแล้วให้หลวงพ่อบุญ ชินวโร พึง พอบอกว่าเปรตตัวนี้ไปเกิดแล้วท่านจึงบอกว่า “เมื่อก่อนนี่ผมกับอาจารย์ใหญ่ (หลวงตาพร) พอไปโปรดมันก็ไปอยู่บนภูทึงนั่นแหละ นั่งสมาธิภาวนาแผ่ส่วนกุศลให้มันก็ไม่ยอมรับ พอดับไฟแล้วมันจะเดินกึก ๆ ขึ้นมา มาเปิดประตูหน้าต่างหนังสือใบลานแล้วก็เอาออกมาคลี่ได้เย็นเสียงคลี่ดังกร๊าก ๆ ภูจูดไฟขึ้นก็ไม่เห็นมีอะไร เล่นกันอยู่อย่างนี้ตลอดคืนยันรุ่ง เจ้าไปโปรดมันพ้นทุกข์พ้นร้อนไป เจ้าก็เก่งกว่าครูบาอาจารย์ซิ” “ไม่ใช่เก่งครับ แต่ว่าทำถูกแบบ ทำตามหลักของพระวินัย”

แก้สัญญาวิปลาสให้หลวงปู่บุญ

- คนเกิดสัญญาวิปลาสนี้ให้เลิกสวดมนต์ ให้เลิกนั่งสมาธิ ให้อยู่เฉย ๆ •

อาจารย์ท่านอบรมลูกศิษย์ลูกหามา บางที่บางองค์เกิดสัญญาวิปลาส ท่านก็มารุมกันช่วยแก้ หลวงพ่อก็ยังเคยรักษาพระระดับอาจารย์ อาจารย์เคยสอนเรามา อาจารย์บุญ ชินวโร นีแหละ ไปนั่งภาวนา ฟังกลอน นั่งดูกลอน มองเห็นโลกลอย ไฟลุกพริบ! ผลที่สุดโลกมันระเบิด ระเบิดตูมขึ้นมา ตกใจระโศกลงมาจากกฎ วังไปเรียกคนโน้นคนนี้ ถ้าใครเขานับที่ “อ้าว! ยังไม่ตายหรือ” “จะตายได้อย่างไร” “ไม่ได้ยินหรือโลกมันแตก” “โลกแตกตัวทำไมไม่ตายล่ะ” เอาหลวงพ่อก็นั่งมาแก้ก็ไม่ตก ท่านหลวงตาพรซึ่งเป็นพี่ชายท่านให้คนนำมาเขียนจดหมายมาบอกว่าให้พระมหาพุทธรักษาคุณบุญ (อาจารย์บุญ ชินวโร) ให้หาย หายแล้วให้อยู่ที่นั่นแหละอย่าให้กลับมา คือหลวงตาพรท่านกลัวน้องชายท่านจะสึก พอได้รับจดหมายเราก็งง เอ..ครูบาอาจารย์นี้ทำไมจะไม่ให้เราสึก ท่านผู้นี้ก็เคยเป็นครูบาอาจารย์ของเรามา จะให้เราสึกได้อย่างไร คิดไปคิดมากก็ไปนึกถึงคำสอนของหลวงปู่เสาร์ คนเกิดสัญญาวิปลาสนี้ ให้เลิกสวดมนต์ ให้เลิกนั่งสมาธิ ให้อยู่เฉย ๆ เอ้า! เอาล่ะ เอาแผนหลวงปู่เสาร์นี้แหละ

เราก็เริ่มบังคับทันที ห้ามสวดมนต์ ห้ามนั่งสมาธิ พอตอนเช้ามาก็ชวนลูกชวนหลานแถวตลาดเมืองอุบลฯ ให้เขามานั่งคุยเพเล็ดเพเลียน พอตกเย็นก็พาไปเดินเที่ยวตามท้องนา ทำอยู่เดือนเศษ ๆ พอเสร็จแล้วท่านบอกว่า “โอ้ย..นี่มันเอากันมาฆ่าหรือก เดียวนี้มันไม่เป็นพระหรือก เดื มันเป็นแค่ฤทธสังกรรมดาก็ไม่ไหวสวดมนต์ภาวนาแล้วจะให้มันเป็นพระได้อย่างไร” ก็เลยบอกว่า “อ้าว..ต่อไปนี้อาจารย์เริ่มภาวนาได้”

ทีนี้พอภาวนาไปจิตของท่านมันก็เคยคล่องอยู่แล้ว มันก็เป็นได้เร็ว “เออ..ฟังจะรู้สึกว่าเป็นบ้าเดี๋ยวนี้เอง แต่ยังข้องใจอยู่หนึ่งอยากรู้บ้าน ๆ” “กลับไปทำไมล่ะ” หลวงตาพรท่านบอกว่า “ให้อยู่ที่นี่ไม่กลับไป ทีนี้กลับไปทำไม” “ไปแล้วจะสึก สึกแล้วจะแต่งงาน” “จะแต่งงานกับใครล่ะ” “เจ้าสาวมันคอยอยู่” ก็เลยบอกว่า “โอ้ย..จ้างอีกเขาก็ไม่คอย ท่านอาจารย์ไปมั้งตั้งแต่ตัวคนเดียว ใครเขาไม่เห็นตอนสนองสักนิดหนึ่ง” เรา(อาจารย์บุญ)ว่า.. “มันยังคอยอยู่” “ไม่จริงหรือก พอคำอำเภอสว่างเขาไปกินก่อนแล้ว” “ไม่จริงน้า” “เอางี้ดีไหมล่ะ” “เอาไง” “สัญญากัน ถ้าไปแล้วผู้หญิงคนนั้นก็มันแต่งงานไปก่อนแล้วให้อาจารย์เลิกคิดเรื่องนี้” “เอ้า! ตกลง” “ตกลงก็เตรียมกลับได้ ผมจะไปส่ง จะเตรียมเงินไปพร้อม ถ้าหากว่าเขายังคอยอยู่ เขาจะแต่งงานกับท่าน ผมจะจัดการให้สึก แล้วจะจัดการเป็นเจ้าแก่แต่งงานให้เลย”

พอไปถึงก่อนที่จะเข้าหมู่บ้านผ่านวัดก่อน พอไปถึงวัดแทนที่จะเข้าวัด เดินดู ๆ ๆ เข้าไปในบ้านหลวงตาพรเดินตามไป บอกว่า ปล่อยให้ท่านบุญไปคนเดียว พวกเราเดินเข้าไปรออยู่ในวัด ทีนี้พอท่านเสร็จแล้วก็กลับออกมาจากหมู่บ้าน เราก็รอดูท่านอยู่ พอเห็นท่านโผล่มาก็พากันหัวเราะกันตั้งแต่ประตูวัด “ว่าไง” “โอ้ย! เขาเอาไปกินจ้อย” “เอ้า! สัญญาต้องเป็นสัญญานะ” “เออ..ตกลง” ท่านก็เลยว่า “เออ..มีน้าล่ะ เวลาเราไม่สบาย มันได้มีตผืนแต่ว่าแข่งฤทธิ์กัน มัน(หมายถึงหลวงพ่อบุญ)ทะเลาะแข่งกันอยู่กลางอากาศ มันอยู่สูงกว่าเราทุกที พอเราถีบตัวขึ้นไป มันก็ขึ้นไปเรื่อย ตามไม่ทันสักที มีน้ามันถึงได้เก่งขนาดนี้” ท่านถามว่า “รู้หรือเปล่าว่าเขาจะแต่งงานก่อน” “ไม่รู้หรือก พูดเอาให้ชนะคนเฉย ๆ นี่แหละ ก็เพราะความ

หลวงพ่อ

หลวงปู่ติ ธนิน

เป็นจริงมันมีอยู่แล้ว มีหลักฐานพยานยืนยันอยู่แล้ว เด็กเขาเกิดเมื่อวานนี้ ขนาดรุ่นเหลนเรานี่ เขาจะมาแต่งงานกะเราไอ้แก่ ๆ อย่างนี้อย่างไรได้ ก็หลักพิจารณามันก็มีอยู่แล้ว เออ..ถ้าหากว่าหนุ่ม ๆ ด้วยกันนี้ ก็พอว่า อันนี้เรากะราวูเขาแล้วเขาจะมาแต่งงานกะเราอย่างไร” หลังจากนั้นท่านก็ตี ๆ ๆ ๆ เรื่อยมาจนมรณภาพ อาจารย์บุญ ชินวโรโส นี่แหละ ท่านเป็นอาจารย์ปกครองตั้งแต่เป็นเณร แต่หลวงพ่อกว๊าย (หลวงตาพร) บอกว่าให้เจ้ารักษาคุณบุญนี้ให้หายชะ ล้างล้างล้างมาเลย

หลวงปู่ติ ธนิน

- เห็นแต่ลูกศิษย์เอกของเรา (พระมหาพุทธ) พอจะฟังพาอาศัยได้ •

หลวงปู่ติ ธนิน ท่านพูดถึงหลวงพ่อกว๊ายว่า “ไม่ทราบว่าจะไปตายที่ไหน ลูกศิษย์คนไหนก็ไม่พอที่จะฟังพาอาศัยได้” ก็มองเห็นแต่ลูกศิษย์เอกของเรา(พระมหาพุทธ)ที่วัดแสนสำราญนี่แหละ พอจะฟังพาอาศัยได้” เราได้ยินแล้วเราก็งง แต่พอเวลาท่านจะมรณภาพตอนกลางคืนท่านเทศน์ “ครูบาอาจารย์ปล่อยวางหมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ไม่ทราบว่าจะตายเมื่อไรก็ไม่รู้ พรุ่งนี้ตายหรือจากก็ไม่รู้” พูดสองสามครั้ง

๑. พระเถรานุเถระกล่าวคำขอขมาต่อหน้าศพ หลวงปู่ติ ธนุโน
๒. พระเถระทอดผ้าบังสุกุล งานศพหลวงปู่ติ ธนุโน วัดแสนสำราญ

หลวงพ่อกี้เรียนท่านว่า “เข้าใจแล้วท่านอาจารย์” “ถ้าเข้าใจแล้วก็แยกย้ายกันไปพัก” เสร็จแล้วก็ลงมาประชุมกันอีก หลวงพ่อบอกว่า “พวกเราอย่าพากันเห็นแก่หลับแก่นอนน่ะนะ ได้ยินไหมครูบาอาจารย์ท่านล้งแล้ว” “อื้อ.. มันอยากให้ครูบาอาจารย์ตาย มันอยากเป็นใหญ่” หลวงพ่อกี้ว่า “อื้อ ในอำเภวารินนี้ใครจะไปใหญ่เกิน ผมเป็นเจ้าคณะอำเภอ” พอประมาณ ดี ๔ เกือบ ดี ๕ ได้ยินเสียงขากเสลดผุดผกดี หลวงพ่อกี้รีบไปพอบ่ไปท่านมองซ้ายมองขวา หลวงพ่อกี้ไปประคองร่างท่าน “ท่านอาจารย์ครับ ท่านเคยสอนผมว่าเบญจขันธ์เป็นของโลก ปลอຍวางเบญจขันธ์เสีย กำหนดจิตรู้ที่ผู้รู้” ท่านก็นิ่งเงียบไป ประมาณสัก ๕ นาที ท่านก็ใจขาด

บั้นปลายชีวิตของหลวงพ่อดิ ญโน ซึ่ง เป็นอาจารย์ของหลวงพ่อกี้ พอบ่ท่านป่วยหลวงพ่อกี้ก็นำมาดูแลรักษาที่วัดแสนสำราญ จนกระทั่งแข็งแรงเดินได้ ที่นี้สาเหตุมันก็คือท่านฉันทยาปวดทนต์วันละครึ่งโหล ยาทนต์ปวดทนต์มันกัดกระเพาะ กระเพาะอักเสบ...หลวงพ่อดิเป็นลูกศิษย์ใกล้ชิดหลวงปู่เสาร์

สร้างวัดใหม่แสนสุข โดนผีตบหน้า

- ผีนี้ถ้าเราทำดีกับมัน มันก็ทำดีกับเราเหมือนกัน •

ที่ราวป่ากรกขัณฑ์แห่งหนึ่ง (ปัจจุบันคือวัดใหม่แสนสุข) อำเภวารินธำบรา อยู่ห่างจากวัดหลวงพ่อกี้สุภโท วัดหนองป่าพง ประมาณสัก ๑ กิโลเมตร ไธมนต์ตายแล้วมันไปเป็นเพื่อนกับผีวัดหลวงพ่อกี้ เวลา มันไปงานนี้ มันไปเป็นคู่ เวลา มันไปไหนมันจะมีแสงลอยวูบ ๆ ไป เหมือนตารกยนต์ไปเป็นคู่ วันพระวันเจ้า มันจะแสดงตัวให้เห็นทุกครั้ง

หลวงพ่อกี้ไปอยู่ที่ราวป่ากรกขัณฑ์แห่งหนึ่ง เจ้าของที่เขาไปฆ่าเด็กคนหนึ่งตายในบริเวณที่นั้น ที่นี้เสร็จ แล้ววิญญาณออกมาอาฆาต หลังจากเด็กผู้ชายคนนั้นถูกฆ่าตาย ลูกชายของเจ้าของก็ไปติดตะรางแทนพ่อกี้ หลังจากนั้นไปทำอะไร เช่นไปตัดต้นไม้ต้นหนึ่งมันเล่นงาน เลยต้องยกให้ให้พระสร้างวัด หลวงพ่อกี้ไปอยู่ เขาถามว่า “ทำไมหลวงพ่อกี้ไม่สร้างกุฏิ” “หลวงพ่อกี้จะมีปัญหาอะไรสร้าง ชาวที่ยังต้องขอโยมกินอยู่ทุกวัน อย่างดีก็ได้แต่สวดมนต์ภาวนาเท่านั้นแหละ”

จากนั้นคนนี้ก็ขอสร้าง คนโน้นก็ขอสร้างจนได้กุฏินั้นแหละ ภายใน ๓ เดือน วัดใหม่แสนสุขนั้นแหละ ที่หลวงพ่อกี้สร้างขึ้นมาจริง ๆ แทบจะอยู่ไม่ได้ ผีมันตบหน้ามันหวงที่มัน หลวงพ่อกี้สวดมนต์เป็นเดือน ๆ มันถึงได้หาย พอหายมันก็เลยกลับมาเป็นมิตรกับเรา หลวงพ่อกี้บอกผีนี้อย่างดีจะดูร้าย แต่เราทำดีกับมัน มันก็จะมาช่วยเรา หลังจากนั้นใครจะมาขโมยตัดไม้ ตัดไม้ได้หรอกเพราะผีมันจะมาเข้าสิงคน มันบอกว่า “ต้นไม้พระรักษาไว้มันกำลังจะเป็นร่มเป็นเงา ต้นไม้พระจะไปตัดทำไม ใครจะมาตัด กูจะหักคอมัน” มันก็เลยพากันกลัวไม่มีใครกล้าไปจับแม้แต่ใบไม้ ผีเวลาทำดีกับมัน มันก็ทำดีกับเราเหมือนกัน

ที่นี้ถ้าคนคนหนึ่งเขามาสร้างโรงงานอัดบอยอยู่ข้าง ๆ วัด เด็กมันก็ส่งเสียงดัง ผีก็เข้าสิงเด็กผู้หญิงที่มาทำงานจนเด็กไม่กล้าทำงาน ถึงวันละ ๒ คน ถ้าแกก็เลยไปปรึกษาท้าวอย่างโตหลวงพ่อกี้ หลวงพ่อกี้ถามทำไมล่ะ ถ้าแกก็ว่าลูกศิษย์ของหลวงพ่อกี้ไปรบกวน คนงานของผมนะ ไม่มีใครมาทำงานแล้ว หลวงพ่อกี้เลยบอกให้ไปทำบุญให้เขาเสีย เขาจะได้ไปเกิด ถ้าแกก็เลยนิมนต์พระไปทำบุญ ที่นี้ผีหาย

วัดแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี วัดที่หลวงพ่อสร้าง

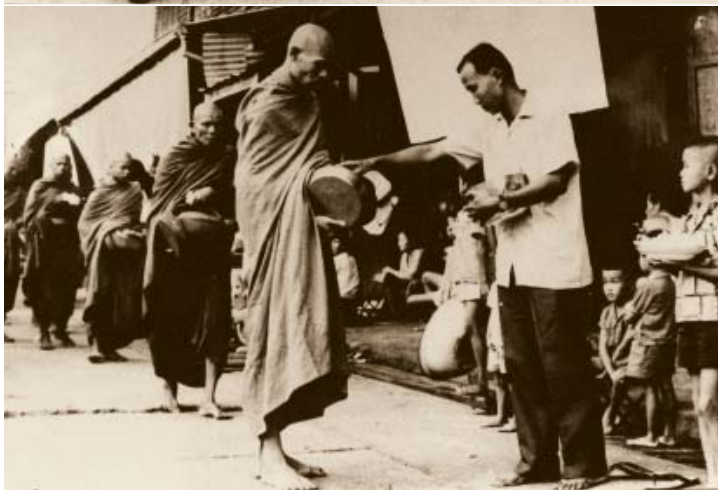
เจียบเลย คนงานก็อยู่ในโรงงานได้ จนเรามาคิดว่า ฝืนถ้าเราทำติดกับมัน มันก็ทำติดกับเราเหมือนกัน ดีไม่ดี มันบอกถึงชุมทรัพย์เรา

• ฝึมบอกชุมทรัพย์ •

วิญญานช่วยเราได้อย่างไร อันนี้เรื่องในเมืองอุบลฯ อาจารย์ถนอม ภรรยาของท่านผู้นี้เป็นมะเร็ง แล้วก็ตาย ก่อนจะตายเขาลังสามี่ว่า “พ่อย่าทั้งลูกนะ ประคับประคองลูกให้ดี ฉันทจะช่วยเลี้ยงดอก” สามี่ก็นึกว่า ๆ คนตายมันจะช่วยเลี้ยงลูกได้อย่างไร แต่ไม่พูด ที่นี้พอเขาตายไป พอเผาทำบุญ ๗ วันเสร็จ เขามาเข้าฝึนบอกหวย บอกครั้งที่ ๑ ก็ถูก ครั้งที่ ๒ ก็ถูก ครั้งที่ ๓ ก็ถูก มาบอกครั้งสุดท้ายนี้ บอกว่าจะบอกครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย ต่อไปจะไม่มายุ่งเกี่ยวอีกแล้ว สามี่เขาก็ซื้อได้เงินตั้งหลายแสน เกือบร่วมล้าน อันนี้คือฝึวิญญานมาช่วยเลี้ยงลูก มันเป็นไปได้

๒๕๖๔

๑
๒

๑.-๒. หลวงพ่ออินทบาทเมื่อครั้งอยู่ที่วัดแสนสำราญ

หลวงพ่อสีม

อันนี้เป็นสิ่งลึกลับที่ใคร ๆ ไม่อาจรู้ได้ อาศัยประสบการณ์เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปู่ย่าตายายของเราที่ล่วงลับไปแล้ว ท่านยังเป็นห่วงพวกเราอยู่ ฉะนั้นตามประเพณีเราจึงแสดงความกตัญญูทดแทนด้วยการทำบุญอุทิศส่งไปให้

ได้เด็ก ๕ ขวบเป็นอาจารย์

- “มึงไม่ใช่พระดอก มึงไม่ใช่พระดอก” •

ตอนอยู่วัดแสนสำราญ ตอนนั้นอายุประมาณ ๓๐ กว่า ๆ ได้เด็กกับผู้หญิงเป็นอาจารย์ อาจารย์ใหญ่ของหลวงพ่อนี้คือใคร

อาจารย์ใหญ่ของหลวงพ่อนี้เด็กอายุ ๕ ขวบ ทำไมจึงว่าอาจารย์ใหญ่ มันเดินตามหลังแม่มันมา แม่มันมาใส่บาตร พอมาแล้วมันมองหน้า “มึงไม่ใช่พระดอก มึงไม่ใช่พระดอก” ที่แรกหงุดหงิดจะโกรธมัน เอ้า! พอรู้สึกตัวเองจะโกรธมัน เลยมานึกได้ว่า “อ้อ! ลูกของมันนี่ เราไม่ใช่พระ ถ้าเป็นพระอย่าโกรธซิ” ก็เลยหายโกรธ เลยถือเอาบักน้อยนี้เป็นอาจารย์

โดนผู้หญิงกอด

- มีอะไรมาสัมผัส เนื้อผู้ชายเนื้อผู้หญิงมันก็ติดกัน •

แล้ววันนั้นถ้าว่าชายก็ขยิบขยิบเลย ถ้าว่าโชคดีก็โชคดี พอไฉ่เด็กน้อยมันตา พอเดินบิณฑบาตมาถึงปลายแถวจะเข้าวัด ตอนนั้นเขากำลังเอาหินเอาอะไรมากอง เขาช่อมถนนใหม่ ผู้หญิงแขกคนหนึ่งมันขี่มอเตอร์ไซด์น้อยของมันตื้อตื้อ ๆ ๆ ไป รลยนต์วิ่งสวนมาจะชนมัน มันหักหลบขึ้นไปบนกองดินซึ่งเรากำลังได้อยู่ มันเห็นท่ามันจะตกคอกหัก มันก็ทิ้งรถมอเตอร์ไซด์มากระโดดกอดคอเราเลย

พอเรารู้ตัวว่ามีอะไรมาสัมผัส เนื้อผู้ชายเนื้อผู้หญิงมันก็ติดกัน เรายืนหลับตากำหนดจิตบีบ พอลืมตาขึ้นเห็นมันนั่งคุกเข่ากราบอยู่ปลายเท้า “หนูขอขมาโทษครูบาอาจารย์อย่าให้หนูเป็นบาปเป็นกรรม หนูไม่ได้เจตนา” “เออ! ไม่เป็นไรหรอกลูก พ่อที่กำลังสำรวมจิตของพ่ออยู่เหมือนกัน” พอกลับไปถึงบ้าน มันชวนตัวมันเอาขันดอกไม้มาขอขมาซ้ำอีก วันนั้นได้อาจารย์สอนสองคนเลย..เจอเด็กก่อน พอจะเข้าวัดเจอผู้หญิง มันคล้าย ๆ กับว่าความโกรธกับความรักมันมีโทษเท่ากัน

ไม่หาอะไรให้ผิดผิด/ไม่ขอโทษ.
ไม่หาโทษเหมือน พระ ชาติต่อไปไม่ขอโทษ

๑๔๗ ◀ เดียวฉันได้อยู่กันสองต่อสองกับผู้ช่วยแห่งดวงจิตของ
ฉันแล้ว ยังมีดวงจิตอีกดวงหนึ่ง เป็นดวงจิตอิสระซ่อนอยู่
ภายในตัวของฉัน เขามีฤทธิ์ อิทธิพล มีอำนาจสำหรับ
บังคับดูแลและใช้เครื่องจักรกลไกทุกส่วนภายในร่างกาย
ของเขาจะทำธุระให้แก่ฉันตามที่ฉันปรารถนาทุกประการ
เดี๋ยวฉันได้อยู่ด้วยกันสองต่อสอง ด้วยดวงจิตอิสระ ฉัน
จึงขอตั้งชื่อดวงจิตอิสระให้มีชื่อว่า (พุทธ) เช่นเดียวกับตัว
ของฉัน บัดนี้ ดวงจิตอิสระได้เป็นชื่อเดียวกันกับตัวของ
ฉันแล้ว โดยเหตุนี้ฉันจึงใช้วาจาทิพย์ของฉันเข้าเตือนดวง
จิตที่สองของฉัน ซึ่งอยู่ด้วยกันสองต่อสองกับด้วยดวงจิต
อิสระและตัวฉันด้วยให้เขามีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน
เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รักษาตัวฉัน ให้หายจากโรคภัยไข้
เจ็บทุกอย่างที่ฉันเป็น ▶ ๑๓๑๕

๒๕๖๒

พรรษาที่ ๒๗ - ๒๘ (พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๒)

จำพรรษาที่

วัดหลวงสมังคลาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ประวัติวัด

- พ.ศ. ๒๕๑๑ พระชินวงศาจารย์ เป็นเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษ •

วัดหลวงสมังคลารามนี้ เมื่อได้ยกขึ้นเป็นวัดธรรมยุต เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ตีสสมหาเถร) ครั้นดำรงตำแหน่งสมณศักดิ์ที่ “พระพรหมมุนี” และดำรงตำแหน่งเจ้าคณะมณฑล ได้ประชุมคณะสงฆ์จังหวัดอุษัณห์ มีพระครูธรรมจินตามหา牟尼 สมัยนั้นเป็นเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษเป็นประธาน ได้ขอวัดหลวงสมังคลารามเป็นวัดธรรมยุต เมื่อคณะสงฆ์จังหวัดอุษัณห์ซึ่งมีพระธรรมจินตามหา牟尼 เป็นประธานอนุมัติแล้ว เจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงได้อาราธนาพระอาจารย์ศรี จิตธมโม จากสำนักวัดพิชัยญาติการาม จังหวัดธนบุรี มาเป็นเจ้าอาวาสวัดหลวงสมังคลาราม และได้ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะหมวด

เมื่อการต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๙ พระอาจารย์ศรี จิตธมโม ได้รับสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ “พระครูสิริสารคุณ” และได้รับตำแหน่งให้เป็นเจ้าคณะแขวงน้ำอ้อม (กันทรลักษ์) ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ นั้นเอง

เจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระมหาอัมม อนุโร ป.ธ. ๔ น.ธ.เอก สำนักเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม จังหวัดพระนคร มาเป็นที่ปรึกษาเจ้าอาวาสวัดหลวงสมังคลาราม และเป็นรองเจ้าคณะจังหวัดอุษัณห์ (ทั้งสองนิกาย)

พ.ศ. ๒๔๘๑ ทางราชการกระทรวงมหาดไทยได้เปลี่ยนชื่อจังหวัดอุษัณห์ เป็น จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ. ๒๔๘๓ พระมหาอัมม อนุโร ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ “พระครูชินวงศาจารย์” ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษ (ปกครองทั้ง ๒ นิกาย)

พ.ศ. ๒๔๘๔ พระครูชินวงศาจารย์ (อัม) ได้รับพระราชทานเลื่อนเป็นพระราชาคณะในนามเดิมที่ “พระชินวงศาจารย์” ปกครองคณะสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๙๔ จึงได้ลาสิกขาไป

พ.ศ. ๒๔๙๕ พระราชคุณาภรณ์ (ดาว ญาณโร) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษธรรมยุต ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ถึงแก่มรณภาพ

พ.ศ. ๒๕๑๑ พระชินวงศาจารย์ (พุทธ จาณิโย) แห่งสำนักวัดแสนสำราญ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษ (ธรรมยุต) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๓ ได้ลาออกจากตำแหน่งไปดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารโรงเรียนพระสังฆาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

วัดหลวงสมังคลาราม ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้นทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างเป็นต้นมา ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ประจำปี ๒๕๑๒

พระอุโบสถ

๑	๒
	๓

สาเหตุที่ลาออกจากเจ้าคณะจังหวัด

- ไปเป็นกรรมการบริหารโรงเรียนพระสังฆาธิการ •

พอเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษตายลงแล้ว มันก็มีแต่เรื่องวุ่นวาย เขาก็พากันแย่งกันเป็นเจ้าคณะจังหวัด มันยุ่งวุ่นวายกันนัก พระผู้ใหญ่จึงไปนิมนต์หลวงพ่อกาจากวัดแสนสำราญ ...เป็นเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษอยู่ ๑ ปีกับ ๘ เดือนถึงได้ลาออก

ที่แรกพระผู้ใหญ่จะขอยืมตัวไปเป็นกรรมการบริหารโรงเรียนพระสังฆาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เราก็เห็นว่า เอ๊ะ...ถ้าจะไปดำรงตำแหน่งที่จังหวัดอื่นก็ควรลาออกจากตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษเสียก่อน หลวงพ่อก็ยินยอมลาออกเลย จะไปกันทำอะไรทำไม คนที่เขาอยากเป็นเขาก็มีคุณสมบัติพร้อม แต่ว่าก่อนอื่นนี้ขอให้เจ้าคณะภาคตั้งหลวงปู่ศรี เป็นเจ้าคณะจังหวัดก่อน พอท่านเป็นเจ้าคณะจังหวัด ท่านเป็นเจ้าคุณแล้วค่อยให้ท่านลาออก เจ้าคณะภาคก็หันมาถามว่าทำไมถึงต้องทำอย่างนั้น หลวงพ่อบอกว่า เราลบหลู่ครูบาอาจารย์มาากแล้ว ถ้าไม่ทำอย่างนั้น ต่อไปใครมาเป็นเจ้าคณะจังหวัดจะต้องตายตายติดต่อกันถึง ๓ องค์ ถ้าหลวงพ่อกับหลวงพ่อก็คงต้องตาย อันนี้คือความวิบัติของคณะสงฆ์ พวกเรามองข้ามว่าท่านไม่มีความสามารถ ที่นี้หนังสือไทยตัวแรกก็หลวงปู่ศรีนี่แหละเอาไปสอนชาวศรีสะเกษ ท่านก็เป็นเจ้าคณะอำเภอพาลูกพาหลานพัฒนาบ้านเมือง ถนนหนทางในเมืองศรีสะเกษนั้นท่านวางแผนจนเขาดึงซื้อถนนสายหนึ่งเป็นอนุสรณ์ให้ท่านว่า ถนนศรีลู่มัง ตั้งแต่สามแยกวัดหลวงไปจนกระทั่งถึงบ้านกุดโง้ง เติลถึงกันทรลักษณ์

พอหลวงพ่อลาออก อาจารย์มหานวย ไปพูดว่าเจ้าคณะภาคให้ท่านเป็นเสียเลย หลวงพ่อบอกว่า ท่านอาจารย์อยากตายหรือ เสร็จแล้วขนาดหลวงปู่เป็นเจ้าคณะจังหวัดแล้วก็เจ้าคุณ ท่านลาออก อาจารย์มหานวยมาเป็นแทน ถึงกระนั้นอาจารย์มหานวยยังตายก่อน

การต่อสู้กับกามกิเลส

- สมัยที่อายุน้อยกว่า ๕๐ ปี หลวงพ่อกับไม่ค่อยสูงส่งกับโยมผู้หญิง •

ในสมัยหนุ่ม ๆ ตอนที่จิตของหลวงพ่อยังไม่ตั้งมั่นมากนัก ร่างกายมันก็แข็งแรง ถ้าไปอยู่ที่ไหนที่จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องกิเลสขึ้นมา หลวงพ่อก็จะต้องหนีทันที ถ้าอย่างสมมติว่า ไปพักอยู่ที่วัดนี้ ถ้ามันเกิดมีสิ่งสักอะไรที่น่าขบถขบใจ มันเปลวไปขบ เรากลัวมันจะเกิดอันตราย เราหนีทันที คือไม่พยายามที่จะเข้าใกล้ ถ้าโดยปกติแล้วที่หลวงพ่อบริกรรมนี้ สมัยที่อายุน้อยกว่า ๕๐ ปี หลวงพ่อกับไม่ค่อยสูงส่งกับโยมผู้หญิงเท่าไรหรอก คือรู้สึกกลัว หนึ่งกลัวครูบาอาจารย์ สองกลัวว่าเราจะเสียท่ากิเลส ต้องพยายามหลีกเลี่ยงอยู่เสมอ แต่ถ้าจิตมันปรุงมันคิดขึ้นมาเอง เราต้องรีบระงับมันทันที ถ้าหากว่าระงับไม่ได้ ถ้ามันเกิดอารมณ์อย่างนั้นขึ้นมาในท่านั้น เราลุกไปเดินจงกรม ถ้าไปเดินจงกรมมันไม่หาย เราก็มานั่งกำหนดพิจารณา ส่วนใหญ่พิจารณาอสุภกรรมฐาน หรือบางทีถ้าหากมันไม่ไหวจริง ๆ ก็เอาบาทหลวงมณต์

อติปิโสฯ มาสวด สวดเร็วเข้า ๆ ๆ ๆ จนไม่ให้มีช่องว่างจะส่งกระแสจิตไปทางอื่น หรือไม่ก็ภาวนาพุทโธ ๆ ๆ ให้มันเร็ว ๆ เข้า แล้วบางทีมันก็หายไปเอง บางทีก็หายไปเพราะใช้อำนาจการภาวนาขม บางทีก็หายไปเพราะเราใช้สติปัญญาพิจารณาหาเหตุผล จะด้วยประการใดก็ตามมันสำคัญอยู่ที่ความจริงใจ ว่าเราจะหนีมันหรือไม่หนีเท่านั้น

จิตเหมือนงูที่นอนอยู่ในโพรง

- ธรรมดาอยู่ในเวลาที่มีอันอาหารแล้ว มันจะนอนขดสบายอยู่ในโพรง •

หลวงปู่มั่นท่านเปรียบเทียบกับจิตของคนเราเหมือนกับงูที่นอนอยู่ในโพรง ธรรมดาอยู่ในเวลาที่มีอันอาหารแล้ว มันจะนอนขดสบายอยู่ในโพรง แต่เมื่อมันเกิดตัวขึ้นมามันจะเลื้อยออกไปเที่ยวจับกินสัตว์เป็นอาหารจนกว่ามันจะอิ่ม ในเมื่อมันอิ่มแล้วมันก็จะย้อนกลับมาขดอยู่ในโพรงของมันตามเดิม

นี่เราลองมาวินิจฉัยเอาวาทของครูบาอาจารย์ข้อนี้ดู จะได้ว่าความว่าอย่างไร ตามนี้หลวงพ่อก็ได้วิพากษ์วิจารณ์วิจัยดูแล้วจึงได้ความว่า ในการปฏิบัติขณะใดจิตของเราที่มันคิดไปข้างนอก ฟุ้งไปข้างนอกที่เขาเรียกว่าจิตฟุ้งซ่าน มันก็เปรียบเหมือนงูที่ตัวอาหาร ในเมื่อมันออกไปรับรู้อารมณ์ภายนอก อารมณ์เป็นอาหารของจิต ในเมื่อมันได้รับประทานอาหารของมันอิ่มแล้ว มันก็ย้อนเข้ามานิ่ง นิ่งอยู่ในถ้ำคือหทัยจิต ในท่ามกลางของร่างกายนั่นเอง ลักษณะของจิตที่มันเป็นไปก็เปรียบเหมือนงูนั่นแหละ

เพราะฉะนั้นในการปฏิบัติ ในเมื่อเรากำหนดจิตบริกรรมภาวนาก็คือ ในช่วงใดที่จิตของเราอยู่ในการควบคุมของเรา คือควบคุมจะให้เขาพิจารณาอะไร นึกถึงอะไร เราตั้งใจ ตั้งใจที่จะพิจารณาหรือนึกถึงสิ่งนั้น ๆ ความตั้งใจนี้เป็นภาคปฏิบัติ ความตั้งใจมันถึงช่วยให้จิตสั่งงาน คือมีสมาธิมีสติปัญญาเข้มแข็งขึ้น จิตเขาก็อาจจะเป็นอิสระ เพราะฉะนั้นในบางครั้งเขาถึงนึกถึงอารมณ์อื่นที่เราไม่ได้ตั้งใจจะนึกถึง เพราะเขามีพลังงานพอที่จะหางานหรืออาหารมาป้อนให้กับตัวเองได้แล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้ปฏิบัติก็ควรจะปล่อยให้เขาคิดไปปรุงไป อย่าไปเข้าใจผิดว่าต้องดึงมาหาคำบริกรรมภาวนาอีก ในเมื่อเราปล่อยไป ๆ มีสติกำหนดตามรู้ไป ๆ ถ้าจิตมันจะสงบขึ้นมา จะรู้สึกว่าการเขาจิตเบา ภายหลังสงบลง ที่นี้ถ้าหากสมาธิเริ่มจะมี ความมั่นคงแข็งแรงขึ้น มันจะเกิดปิติ เกิดความสุข เมื่อเกิดปิติ เกิดความสุข ความคิดที่เขียงซ้ายอยู่แต่ก่อนนั้น มันจะเพิ่มความเร็วขึ้น เร็วขึ้น ๆ จนกระทั่งเรารู้สึกแปลกใจ แปลกใจอยู่ตรงที่ว่าเราตั้งใจจะภาวนาให้จิตสงบนิ่ง แล้วทำไมจึงมีความคิดอย่างนี้ ถ้าเราเข้าใจผิดก็ไปมัวคุมให้มันหยุดนิ่ง หรือให้มันอยู่กับภาวนาของเก่าตามเดิม ถ้าไปทำอย่างนั้นมันก็ต้องย้อนกลับมาเริ่มต้นใหม่

สรณะที่แน่นอน

- พิกิจจิตของเราให้มีอำนาจเป็นอิสระแก่ตัวเอง •

สรณะที่แน่นอนที่สุดก็คือ พิกิจจิตของเราให้มีอำนาจเป็นอิสระแก่ตัวเอง ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยอะไร

เพราะฉะนั้นหลวงพ่อสอนคนให้ปฏิบัติสมาธิเพื่อประสงค์อะไร หลวงพ่อก็คงจะบอกได้ว่า คนเรานี้เกิดมามีฤทธิ์มีอิทธิพลมีอำนาจอยู่ในตัวกันทั้งนั้น แต่มันจมอยู่ในจิตใต้สำนึก ในเมื่อเรามาปฏิบัติสมาธิ เป็นการปลุกจิตใต้สำนึกให้มันตื่นขึ้นมา เพื่อจิตของเราจะได้มีพลังงาน เราจะได้ขึ้นไปเพื่อประโยชน์แก่การทำงานในชีวิตประจำวันได้ทุกกรณี จิตใต้สำนึกมันตื่นขึ้นมามันเป็นยังไง เราจะรู้สึกว่าจิตของเรานั้นมันมีสติรู้เตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะกระดิกไปทางไหน สติมันจะตามพับ ๆ ๆ ทุกขณะจิต อันนี้คือจิตใต้สำนึกมันตื่นขึ้นมาแล้ว ทีนี้พอเราทำอะไรลงไป ถ้าสิ่งใดที่มันผิดศีลผิดธรรมผิดกฎหมาย สติมันจะเตือนพับ สิ่งนี้ไม่ควรแก่เรา เราไม่ควรทำ อันนี้คือประโยชน์ที่เราจะพึงได้ในปัจจุบัน เมื่อจิตของเรามีสติสัมปชัญญะ เราไม่ประมาทไม่เผลอไปทำบาปทำกรรม บาปกรรมของเก่ามันมีอยู่เท่าไรก็ล้างมัน ของใหม่เราไม่ได้ทำเพิ่มขึ้น ในที่สุดจิตของเราภิราโมทย์มันถึงในธรรม

ความจงรักภักดีต่อครูบาอาจารย์

- เวลานั้นกับครูบาอาจารย์..นั่งสมาธิตลอดเวลา •

พระเถรสมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นยังอยู่ไม่มีใครเก่ง สู้สมัยนี้ไม่ได้ ไม่เก่งจริง ๆ แม้แต่อยู่ในวัดเดียวกันนี้ ไม่มีใครไปนั่งรับแขกอยู่มุมโน้นมุมนี้..ไม่มี แล้วญาติโยมก็ดูเหมือนจะรู้ มาเดี๋ยวนี้มันไม่ใช่อย่างนั้น พอคุณหญิงคุณนายมานั่งบอกล้ำลิมครูบาอาจารย์

หลวงพ่อกับที่วัดพระศรีมหาธาตุ หลวงปู่เมตตาหลวงอาวโสกว่าเพื่อน นั่งเรียงแถวกันมา ๗-๘ องค์ หลวงพ่อก็อยู่ในจำนวนนั้นองค์หนึ่ง องค์นั้นก็เทศน์ องค์นั้นก็เทศน์ เรานั่งอยู่เฉย ๆ นี่ไม่ทราบว่าจะฟังเทศน์ใคร ถ้าสมัยหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์เป็นอย่างนี้ล่ะก็..โดน ในวัดหนึ่ง ๆ จะพูดได้เพียงองค์เดียว แล้วคำว่าขอมติคณะสงฆ์นี้จะมี นอกจากเรื่องเกี่ยวกับพระวินัยที่จะทำอะไรไว้ เช่นอย่างอปโลกนกรรม พระภิกษุรับประเคนสังฆทานมาต้องอปโลกนอะไรทำนองนี้ ทีนี้เสร็จแล้วท่านก็สวดญัตติเอาไว้แล้วประกาศสงฆ์ใครไปไหน ๆ มีใครถวายสังฆทานให้สงฆ์อนุญาตให้เป็นผู้มีสิทธิรับส่วนแบ่งจากสังฆทานนั้นเลยทีเดียว เพราะว่าสังฆทานมันเหลือเพื่อขนมาวัดไม่ไหวก็ให้สละแจกจ่ายใครต่อใครไปได้

พวกเราอยู่ในสำนักครูบาอาจารย์นี้ แม้แต่ท่านจะสั่งให้ทำสิ่งนั้น ๆ ภูทิหลังนั้นมันจะฟังอยู่ลงมือซ่อมต่างคนต่างทำไม่คำนึงถึงผู้หลักผู้ใหญ่หรือครูบาอาจารย์ผู้อาวุโสเนะ พวกนั้นกรรมฐานเก้ กรรมฐานจริง ๆ เขาไม่ละเมียดละมุนแม้แต่ชนิดเดียว ถ้าจะว่ากระเบียดนิ้วหนึ่งมามกไป แม้แต่มีลเดียว หรือครึ่งหนึ่งคล้าย ๆ กับว่าเวลานั่งกับครูบาอาจารย์..นั่งสมาธิตลอดเวลา สิมตาน้อยข้าเลื่องดูว่าท่านจะให้สัญญาอันอะไรอยู่ตลอดเวลา พวกเราอยู่ด้วยกันนี้พวกเราไม่ได้ใช้ภาษาเสียง ใช้ภาษาใบ้ ถ้าหมู่ต้องการจะขอความช่วยเหลือกันล่ะก็ มอกรอบ ๆ พอเห็นใครมองหน้ามาแล้วก็กวักมือเรียก ไม่มีการตะโกนกันไหนกวน

ความแตกต่างของพระสมัยนี้กับพระสมัยก่อน หลวงพ่อก็คงจะเห็นว่า มันเทียบกันไม่ได้เลยก็แล้วกัน ความจงรักภักดีต่อครูบาอาจารย์ ความเอาใจใส่ในข้อวัตรปฏิบัติ พระสมัยนั้นมันไม่ได้ปากเปือกเหมือนพวกวันนี้หรอก อาจารย์ก็มีแต่ภาวนา อาจารย์สมัยก่อนภาวนา “พุทธไร ๆ” อาจารย์สมัยนี้ภาวนา “ชาตะฐะระระตั้ง ๆ..” คิดหาแต่เงิน ชาตะฐะระระตั้ง ก็เงินทองนะซิ

หลวงพ่อจ้อย

อุบายตัดกรรมตัดเวร

- การตัดเวรก็คือหยุดการพยาบาทอาฆาตจองเวรซึ่งกันและกัน •

การตัดกรรม ก็คือหยุดทำกรรมชั่ว ความบาป การตัดเวรก็คือหยุดการพยาบาทอาฆาตจองเวรซึ่งกันและกัน คือไม่แค้นซึ่งกันและกัน รู้จักคำว่าให้อภัยซึ่งกันและกัน ผู้ทำผิดก็ให้รู้จักคำว่า ขอโทษ ผู้ถูกขอโทษก็ควรรู้จักคำว่า ให้อภัย ไม่เป็นไรหรอก อันนี้เป็นอุบายตัดกรรมตัดเวร

พระพุทธเจ้าสอนไว้ว่า ใครทำกรรมใดไว้ ได้รับผลของกรรมนั้นแน่นอนหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ทำพิธีตัดกรรมก็เป็นการลบล้างคำสอนของพระพุทธเจ้า กรรมใดใครก่อลงไปแล้ว ใจเป็นผู้ลงใจคือเจตนาทำลงไป พอทำลงไปแล้วกรรมอันเป็นบาป ภายหลังเรามานึกว่าเราไม่ต้องการผลของบาป มันก็หลีกเลี่ยงปฏิเสธไม่ได้ เพราะใจเป็นผู้สั่งให้กาย วาจา ทำลงไป พุดลงไป ใจตัวนี้ต้องรับผิดชอบโดยความเป็นธรรม โดยหลักของธรรมชาติ เพราะฉะนั้น การที่เราไปทำพิธีตัดกรรมนี้หมายถึงตัดผลของบาป มันตัดไม่ได้ อย่าไปเข้าใจผิด

ขอให้พุทธบริษัททั้งหลายจงปลูกฝังนิสัยให้เด็กของเราในข้อนี้ เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญที่สุด ถ้าเด็ก ๆ ของเราเข้าไปเข้าใจว่าทำบาปทำกรรมแล้วไปทำพิธีล้างบาป ทำพิธีตัดกรรมแล้วมันหมดบาป ประเดี๋ยวเด็ก ๆ มันทำบาปแล้วไปหาหลวงพ่อ หลวงพี่ ตัดบาปตัดกรรมให้ มันก็ไม่เกิดความกลัวต่อบาป เพราะฉะนั้น อย่าไปเข้าใจผิดว่าทำกรรมอันเป็นบาปแล้วตัดกรรมให้มันหมดไป มันเป็นไปได้

แต่ตัดเวรนี้มีทาง เวร หมายถึงการผูกพยาบาท คอยแค้นแค้นกันอยู่ตลอดเวลา เช่นอย่างเราฆ่าเขาตาย บางทีนึกถึงบาปกรรมกลัวว่าเขาจะอาฆาตจองเวร เราทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้เขา ถ้าหากว่าเขาได้รับส่วนกุศลจากเรา เขาได้รับความสุข เขาเลื่อนฐานะจากภาวะที่ทุกข์ทรมาน ไปสู่ฐานะที่มีความสุข เขานึกถึงคุณงามความดี นึกถึงบุญถึงคุณของเรา เขาก็ให้อภัยกรรมให้แก่เรา ไม่ตามล้างตามผลาญกันอีกต่อไป อันนี้ตัดเวรนี้ตัดได้

ปี๒๕๓๗ เดือน๑๒ วันที่๑๖ วันพุธที่๑๐๘
หลวงพ่อจ้อย สอนว่า ปี๒๕๓๗ เดือน๑๒ วันที่๑๖
และทั้ง ๓๖๕ วัน เราผู้ใดที่ใจดี มีเมตตาจิต
ใจดีใจงาม

[Handwritten signature]

[illegible]

๑๖๕ ←

อยู่ (ระบุชื่อโรค) ให้หายไปที่ละน้อย ๆ ในที่สุดจะหายขาด ทำให้ร่างกายแข็งแรงอ้วนพี มีกำลัง ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ มีอายุยืนนับร้อยปี โรคที่ฉันหายแล้ว ฉันจะไม่กลับมาเป็นอีก เพราะว่าเส้นประสาทกลางของฉันมีกำลัง ไฟฟ้าแรงกล้ามมาก ทำธุระให้แก่ฉันอย่างสงบเสงี่ยมไม่ พึงช่าน ทำธุระให้กับสมองของฉันอย่างเดียว สุดแต่แต่ สมองของฉันจะใช้ไป เส้นประสาทฝอยของฉัน ซึ่งติดอยู่ ตามผิวหนังนับจำนวนแสน ๆ ก็ได้รับอำนาจไฟฟ้าจากเส้น ประสาทกลางมีอำนาจไฟฟ้าอย่างแรง สามารถฆ่าเชื้อโรค ต่างๆ ในร่างกายให้หมดไป โลหิตขาวก็ช่วยกันฆ่าเชื้อโรค และส่งความรู้สึกให้กับสมองของฉันอย่างรวดเร็ว กับเส้น ประสาทอื่น เส้นเลือดแดงเส้นเลือดดำของฉันก็มีฤทธิ์มี อิทธิพลเป็นอันมาก ยังได้ติดต่อกับหัวใจอันมีฤทธิ์ของฉัน หัวใจอันมี

→ ๒๓๕

พระพรหม

พรรษาที่ ๒๙ - ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๒๗)
พรรษาที่ ๔๔ - ๔๖ (พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐)
พรรษาที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

จำพรรษาที่
วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการสร้างวัดป่าสาละวัน

- คำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ตีลโส) •

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๔ ข้าพเจ้า (หลวงชาญนิคม “ทอง จันทรวงศ์”) พร้อมด้วยบุตรภรรยา ได้สร้างวัดให้เป็นสำนักสงฆ์วัดหนึ่ง เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ตีลโส) เมื่อครั้งเป็นพระพรหมมุนี เจ้าคณะมณฑลนครราชสีมา ให้นามว่า “วัดป่าสาละวัน” เพราะบริเวณสร้างวัดนี้โดยมากเป็นป่าเต็งรัง และที่อื่นนี้เป็นที่ดินสวนของข้าพเจ้า พื้นดินเป็นทราย ภูมิฐานสูงกลาง ทิศเหนือติดทางเกวียนทิศใต้จรดหนองรี ทิศตะวันออกจรดหนองแก้งข้าง ทิศตะวันตกจรดทางหลวง ด้านกว้าง ๗ เส้น ๑๐ วา ด้านยาว ๑๐ เส้น รวมเนื้อที่ ๗๕ ไร่ (ปัจจุบันมีเนื้อที่ ๔๓ ไร่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา มีกฎ ๔๔ หลัง) ราคา ๘๐๐ บาท ทุ่งหญ้าประมาณ ๓๐ - ๔๐ เส้น ทุ่งสกลาณิรทโคราช ๓๐ เส้น

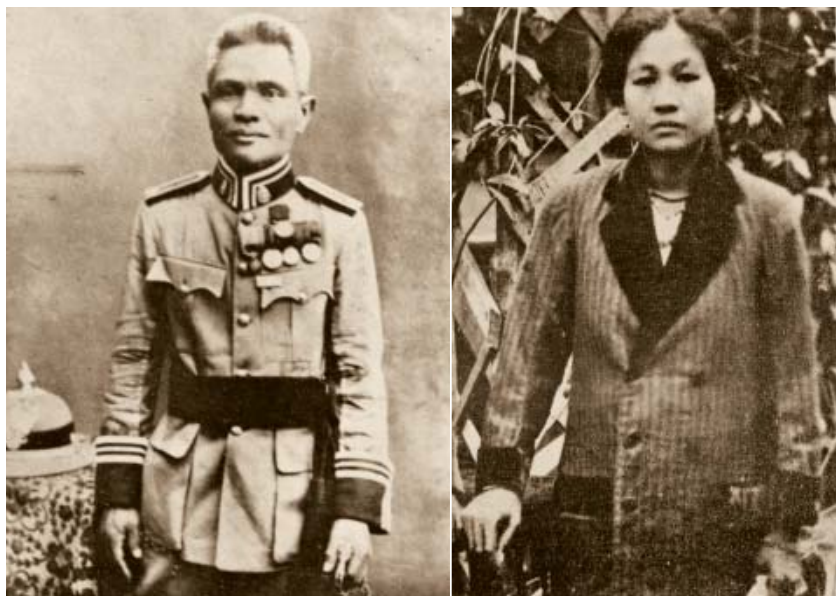
มูลเหตุที่สร้างวัดนี้เป็นความดำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ ในครั้งเป็นพระพรหมมุนี (ติสสเถระ) แสวงหาที่ดินที่จะสร้างเป็นวัดอรัญญวาสี สำหรับพระฝ่ายวิปัสสนาธุระอยู่อาศัยเพื่อบำเพ็ญวิปัสสนาธุระมิให้เสื่อม ท่านพยายามหาที่มาหลายปีแล้วไม่มีที่ใดเหมาะ ครั้นมาพ.ศ.นี้ ท่านได้ไปอาราธนาท่านพระอาจารย์สิงห์ และพระมหาปิ่น และพระอื่น ๆ อีก รวม ๖ - ๗ รูป ล้วนเป็นพระวิปัสสนาทั้งสิ้นมาจากขอนแก่น

ท่านพระอาจารย์สิงห์มาถึงโคราชแล้ว เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ตีลโส) เมื่อครั้งเป็นพระพรหมมุนี ได้นำไปปักกลดโปรดสัตว์ที่ป่าช้าที่ ๓ ซึ่งอยู่ทิศตะวันตกที่ดินของข้าพเจ้า คนละฟากทางหลวง ท่านเจ้าคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ไปร่วมอยู่ในป่าช้านั้นด้วย มีคนเลื่อมใสศรัทธาไปทำบุญกันมาก ข้าพเจ้าและบุตรภรรยา ได้ช่วยปักกวาดสถานที่สำหรับพระอยู่อาศัยด้วยและหมั่นไปเสมอแทบทุกวัน ข้าพเจ้าได้ทราบความประสงค์ของเจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้า ที่จะหาที่สร้างวัด ก็บังเกิดความศรัทธาเลื่อมใสขึ้นในขณะนั้น และข้าพเจ้าก็มีอุปนิสัยชอบไปในทางวิปัสสนาธุระอยู่ด้วย จึงปรึกษานุตรและภรรยา ต่างก็มีความร่วมใจกันในอันที่จะถวายที่ดินสร้างวัด จึงนำความกราบเรียนท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้า ว่า ข้าพเจ้าพร้อมด้วยบุตรภรรยามีใจเลื่อมใสศรัทธาที่จะถวายที่ดินของข้าพเจ้า แล้วจะก่อสร้างให้เป็นสำนักสงฆ์ตามความประสงค์ของท่าน

ครั้นแล้วข้าพเจ้าก็นำท่านและพระอาจารย์สิงห์พร้อมด้วยสงฆ์ตรวจดูที่ดินของข้าพเจ้า เจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้า และสงฆ์ตรวจดูแล้วว่าที่นั้นถูกต้องเหมาะแก่การสร้างวัดอรัญญวาสี เพราะไม่ไกลไม่ใกล้หมู่บ้านถูกต้องตามพระธรรมวินัยก็เป็นอันตกลง

พ.ศ. ๒๔๗๕ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ตีลโส) ขณะดำรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมปาโมกข์ ได้เห็นเจ้าพระคุณพระอุปาสิกุญปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนโท) ป่วยหนัก บังเกิดมีความสลดสังเวชใจ เห็นภัย ในวัฏฏสงสารใครแสวงหาที่พึ่ง จึงได้อนุมัติให้ตั้งสำนักสงฆ์วัดป่าสาละวันขึ้น หลวงชาญนิคม กับพวกจึงรับบัญชา เจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้า สร้างวัดป่าสาละวันขึ้นเป็นวัดแรก พอให้เป็นตัวอย่าง เจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้าก็ได้ออกมาบำเพ็ญภาวนาเป็นครั้งคราวในเวลารว่างจากการคณะสงฆ์

นางสาว

นายพันตำรวจตรี หลวงชาญนิคม (ทอง จันทรวงศ์) และนางเกสร จันทรวงศ์ ผู้ถวายที่ดินและสร้างวัดป่าสาละวัน

ท่านเจ้าคุณพระญาณวิศิษฐ์ ได้อยู่จำพรรษาในวัดแห่งนี้ในระยะแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๗๙ รวมเวลา ๕ ปี

ส่วนการสร้างโบสถ์น้ำ (ลิมน้ำ) พลตรีหลวงโฆมจตุรงค์ ปลัดสุขาฯ มีศรัทธาพร้อมด้วยนายเกลี้ยง สมุห์บัญชี และนายมนี รับทำ ใช้อากคองกริต ต่อเสาไม้เต็งรัง พื้นฝา เครื่องบนใช้ไม้จริง หลังคามุง ลังกะสี กว้าง ๘ คอก ยาว ๑๖ คอก ราคา ๖๐๐ บาท

วัดป่าสาละวันในสมัยปัจจุบัน

จากสภาพเดิมของวัดป่าสาละวันที่เป็นป่าไม้เต็งรัง ห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๓๐-๔๐ เส้น เวลาผ่านไป ๖๘ ปี สภาพป่ารอบ ๆ บริเวณวัดได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นบ้านเรือน ถนนหนทาง ตรอกซอยเต็มไปโดยรอบด้าน วัดจึงกลายสภาพจากป่าช้าที่รกชัฏเป็นวัดตั้งอยู่ใจกลางเมือง เพราะความเจริญของบ้านเมืองและประชากรต้องการที่อยู่มากขึ้น

โบสถ์น้ำ (ลิมน้ำ) วัดป่าสาละวัน

หลวงพ่อ

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสสมหาเถร) วัดบรมนิวาส
เมื่อครั้งยังเป็นพระพรหมบุณี เจ้าคณะมณฑลนครราชสีมา

หลวงพ่อรับเป็นเจ้าอาวาสตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๓ มีศิษยานุศิษย์ผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันถวายการสร้างสังฆาวาสและสาธารณูปการต่าง ๆ ขึ้นใหม่ในวัดเป็นจำนวนมาก เช่น สร้างพระปรางค์ในวัด สร้างกำแพงล้อมรอบวัด สร้างศาลาโรงครัว ๒ ชั้น สร้างห้องสุขา ตัดถนนติดต่อกันภายในวัด เทคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างหอระฆังใหม่ สร้างกุฏิสงฆ์และกุฏิแม่ชี สร้างกุฏิเจ้าอาวาส สำนักงาน กุฏิรับรอง ปรับปรุงศาลาบูรพาจารย์ขึ้นล่างให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ตั้งศูนย์สมาธิภาวนา และสร้างวิหารหลังใหญ่ขึ้น

วิหารหลังใหม่มีลักษณะเป็นอาคารเทคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ ชั้น ขนาดกว้าง ๑๖ วา ยาว ๔๐ วา วางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เวลา ๑๐.๑๙ น. และได้สร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นวันเกิดของหลวงพ่อ

เพราะฉะนั้นคณะศิษยานุศิษย์ได้ทำพิธีฉลองวิหารใหม่และฉลองสมณศักดิ์ (พระราชสังวรญาณ) พร้อมทั้งวันเกิดในวันเดียวกันคือวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

หลวงพ่อเทียน

ลำดับเจ้าอาวาสวัดป่าสาละวัน

๑. พระญาณวิเศษฐ์สมิทธิวิจารย์ (สิงห์ ขนดยาคโม)
๒. พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ
๓. พระสุธรรมคณาจารย์ (แดง ธมฺมรทฺธิโต)
๔. พระราชสังวรญาณ (พุธ ฐานิโย)

จากศรีสะเกษสู่นครราชสีมา

หลวงพ่อลาออกจากเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษมาเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าสาละวัน เพื่อนฝูงมันตำตามหลังสมน้ำหน้ามัน เขาไล่มันออกจากเจ้าคณะจังหวัด

ภายหลังต่อมา มาเห็นผลงานที่วัดป่าสาละวัน “ใครอย่าไปเอาตัวอย่างเจ้าคุณชินฯ เต๋อ”

“เจ้าคุณชินฯ ไม่ดียังไงถึงไม่ให้เอาตัวอย่าง”

“ก็มันดีเกินไปใครเอาตัวอย่างมัน เดียวมันล้มทับสันตาย ดูชีวิตมันอยู่ ๒-๓ วัน อะไร ๆ ก็สร้างขึ้นยากกับดอกเห็ด”

นี่แหละโบราณท่านว่า...

“ไม่ล้มจะข้ามได้ดังหมาย คนล้มจะข้ามปลายท่อนได้”

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์(พิมพ์)

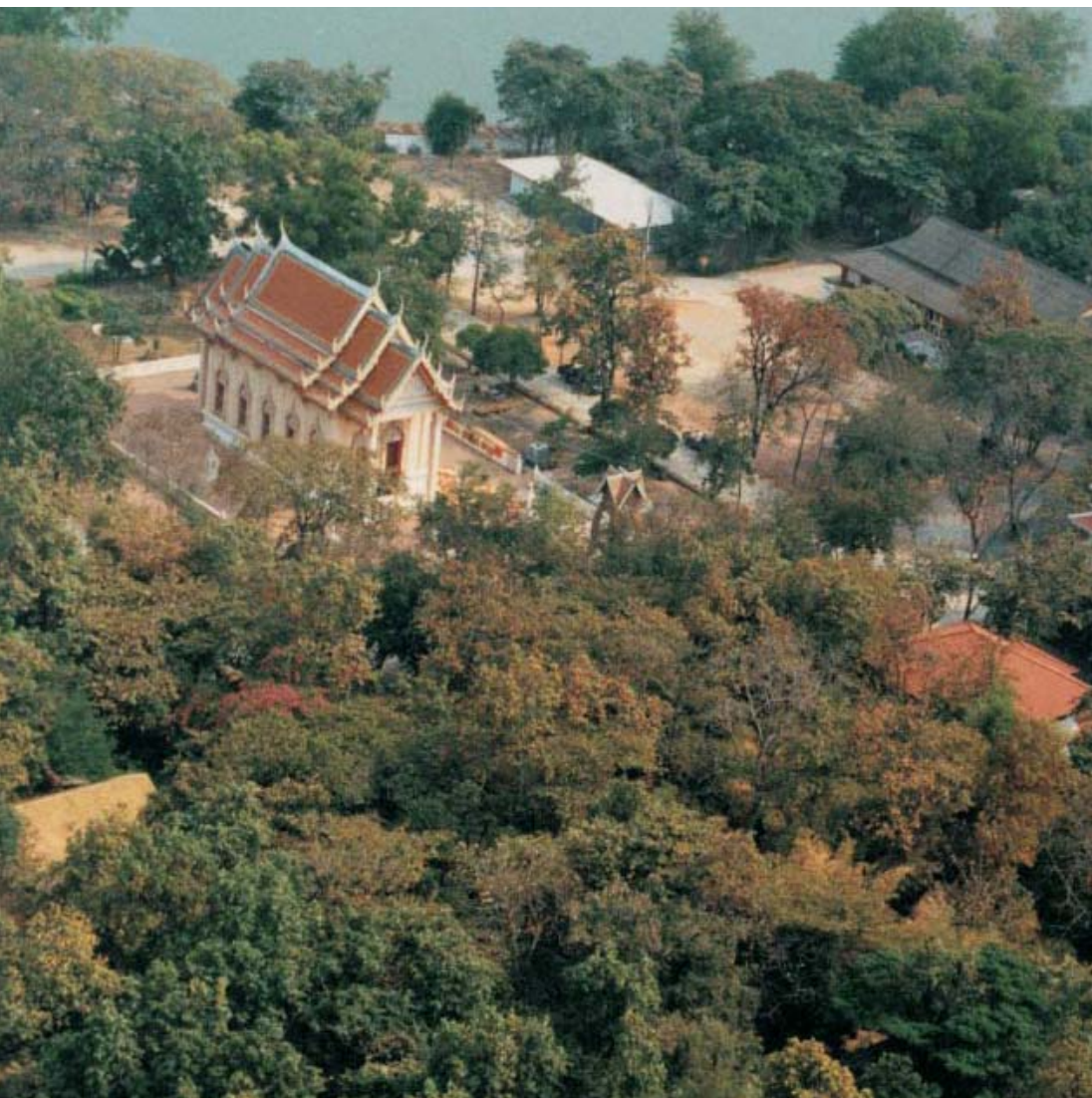
ตามกลับวัดป่าสาละวัน

ปลายปี ๒๕๑๒ ย่างเข้าปี พ.ศ. ๒๕๑๓ หลวงพ่อมายูที่วัดป่าสาละวันเป็นปีแรก ตอนนั้นโรงเรียนพระสังฆาธิการยังอยู่ บังเอิญโรคกระเพาะลำไส้มันก็กลับมากำเริบอีก ก็เลยกลับไปรักษาตัวอยู่ที่อุบลฯ ไปรักษาตัวอยู่ได้ประมาณ ๔ เดือน พระที่พาไปด้วยคือพระ...กับพระ... พอไปถึงพระ ๒ องค์นี้ก็ถามว่า “หลวงพ่อยู่องค์เดียวได้ไหม ถ้าอยู่ได้พวกกระผมจะไปเที่ยว” เสร็จแล้วเราก็บอกว่า “ได้” ทั้ง ๆ ที่ใจมันไม่อยากให้เขาจากไป

พอหลังจากนั้นมา ...เพื่อนสหธรรมิกเรานี้ฟังเป็นฟังตายไม่ได้ ที่แรกตั้งใจไว้ว่าจะไม่กลับมาโคราชอีก พอติดทางโคราชเขาโทรเลขไปตาม ลงชื่อ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร) ไอ้เราก็เลยมาคิดว่า ผู้หลักผู้ใหญ่ท่านอุตส่าห์โทรเลขมาตาม เราจะไปฝ่าฝืนก็ไม่ได้ ไม่เหมาะ ก็เลยกลับมาอยู่ที่โคราชต่อ

พอกลับมาแล้วหลังจากนั้นจิตมันก็คิดว่า คนเรานี้ คนยากคนจน คนมั่งคั่งมันเป็นเศรษฐกิจ มหาเศรษฐกิจ เผลอจะตายมันหามกันเข้าโรงพยาบาลกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเราจะลองสร้างความดีกับ

Wang

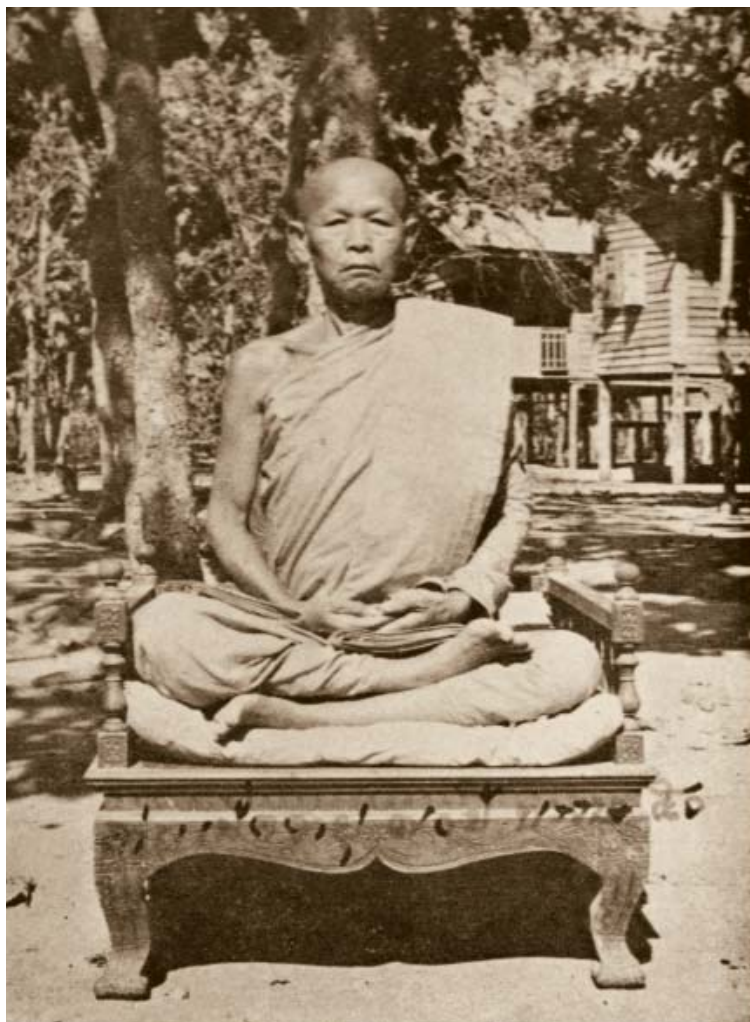

๑. ภาพถ่ายทางอากาศ วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

Prasanna

๑๘๕

พระญาณวิศิษฎ์สมิทธิวราจารย์ (สิงห์ ขนดยาคโม)
เจ้าอาวาสองค์แรก วัดป่าสาลวัน

นางสาวพิชญ์ชนก

โรงพยาบาลเอาไว้เป็นที่พึ่ง หลังจากนั้นมาก๊วชนววยเก็บหอมรอมริบ พอจะซื้ออะไรให้เขาได้ก็ซื้อ จนกระทั่งสามารถหาเงินเป็นล้านซื้อเครื่องมือให้เขา แล้วที่นี้ผลสนองตอบมันก็คุ้มค่า จนกระทั่งเวลาเจ็บป่วย มีคนเขาถามว่า ไปหาหมอแล้วหรือยัง ไม่ได้ไปหา มีแต่หมอมาหา เช่นอย่างรถไปเกิดอุบัติเหตุ ปากแตกมานี้ ทั้ง ๆ ไม่ได้ซื้อได้เชิญ เขาก็มารุมกัน ช่วยกันพยาบาลดูแลรักษา ฝ่าเข้าฝ่าเย็น

การให้ความช่วยเหลือโรงพยาบาลมี ๒ ลักษณะ คือ จัดซื้อเครื่องมือแพทย์ให้กับตั้งมูลนิธิให้ โรงพยาบาล โรงพยาบาลที่เคยให้ความช่วยเหลือ เช่น โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลศรีนครินทร์ขอนแก่น อนามัยยะลา อนามัยโนนไทย โรงพยาบาลลำปลายมาศ โรงพยาบาลกระสัง โรงพยาบาลน้ำหนาว โรงพยาบาลสูงเนิน ฯลฯ

วิถีจิตของหลวงปู่สิงห์ ขนดยาคโม

- โอ๊ย..หลวงปู่บอกว่าเอาไปมากมันบาป มันบาปจริง ๆ •

ถ้าไม่มีงานฉลองอะไรท่านก็ไม่จัดงานเลย ความมหัสจรรย์ของหลวงปู่สิงห์ เช่นงานฉลองโบสถ์ ตอนที่ท่านหล่อพระพุทธรูป ๒ องค์ ชาวบ้านเขาเอาสวดงค์แดงมา ท่านทำหีบไม้ โตขนาดนี้ เดียวนี้ยังมีเหลืออยู่ เอาสวดงค์แดงใส่เต็ม เอาเทียนกันไว้

ที่นี้พวกผู้รัยมันก็มา มาก๊วบบอกว่า หลวงปู่ขอเงินไปใช้หน่อย ท่านก็บอกว่า “เงินไม่มี มีแต่สวดงค์แดง” สวดงค์แดงตอนนั้นมันใช้ได้ “สวดงค์แดงก็เอา” ท่านก็บอกว่า “อยู่นั้น อยากได้ก็เอาไป แต่ว่าเอามากไม่ได้นะ เอามากบาป” เมื่อก่อนประตูวัดมันอยู่ทางนี้ มันก็แบกออกไป พอติดहारอากาศมาเจอเข้า เอา! พวกนี้สงสัยมันจะไปขูเอาเงินหลวงปู่มาล่ะวะ ที่นี้พอเขาสั่งเกตเห็นมันหลบ ๆ ซ่อน ๆ เขาก็ร้อง ทหารอากาศก็มาหลายคน พอเสร็จแล้วเขาก็รุมข่มเอา แล้วบังคับให้มันแบกหีบเงินคืนไป พอไปวางลงมันบอกว่า “โอ๊ย! หลวงปู่บอกว่าเอาไปมากมันบาป มันบาปจริง ๆ”

ชาวโคราชถามปัญหาหลวงปู่มั่น (๒๔๘๓)

- อาตมาไม่หิว อาตมาไม่หลง จึงไม่หาอะไรให้ยุ่งไป •

ชาวโคราช : เท่าที่ท่านอาจารย์โคราชคราวนี้ เป็นการมาเพื่ออุทิศพระที่ประชาชนตามคำนิมนต์ เพียงอย่างเดียว หรือยังมีหวังเพื่อมรรคผลนิพพานอยู่ด้วยในการมารับนิมนต์คราวนี้

หลวงปู่มั่น : อาตมาไม่หิว อาตมาไม่หลง จึงไม่หาอะไรให้ยุ่งไป อันเป็นการก่อทุกข์ใส่ตัว คนหิวอยู่ เป็นปกติสุขไม่ได้จึงต้องหาโน้นหานี้ เจอะอะไรก็คว้าติดมือมาโดยไม่คำนึงว่าผิดหรือถูก ครั้นแล้วสิ่งที่คว้ามาก็มาเผาตัวเองให้ร้อนยิ่งกว่าไฟ อาตมาไม่หลงจึงไม่แสวงหาอะไร คนที่หลงจึงต้องแสวงหา ถ้าไม่หลงก็ไม่ต้องหา จะหาไปให้ลำบากทำไม อะไร ๆ ก็มีอยู่กับตัวเองอย่างสมบูรณ์อยู่แล้ว จะตื่นเงาและตะครุบเงาไปทำไม เพราะรู้แล้วว่าเงาไม่ใช่ตัวจริง

นางสาว

๑
๒

๑. รูปหล่อหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และหลวงปู่สิงห์ ขนตยาคโม บนศาลาการเปรียญ
๒. ศาลาการเปรียญวัดป่าสาลวัน

๓	
๔	๕

๓.-๔. กุฏิสงฆ์วัดป่าสาละวัน ๕. หอกลองวัดป่าสาละวัน

วัดป่าสาละวัน

๑
๒

๑.-๒. กุฏิสงฆ์ วัดป่าสาละวัน

๓	๔
๕	

๓. ทอระฆัง ๔. เมรุเก่าเป็นสถานที่ใช้พระราชทานเพลิงศพพระอาจารย์สิงห์ ขนดยาคโม ๕. ภูมิอุบาสิก

หลวงพ่อโต

หลวงปู่มน ภริทตโต

ตัวจริงคือสัจจะทั้ง ๔ ก็มีอยู่ในภายในใจอย่างสมบูรณ์แล้ว และรู้จนหมดสิ้นแล้ว จะหาอะไรกันอีกถ้าไม่หลง ชีวิตลมหายใจยังมีและผู้มุ่งประโยชน์กับเรายังมี ก็สงเคราะห์กันไปอย่างนั้นเอง

คนหาคนดีมีศีลธรรมในใจนั้นหายากยิ่งกว่าหาเพชรนิลจินดาเป็นไหน ๆ ได้คนดีเพียงคนเดียวย่อมมีคุณค่ามากกว่าเงินเป็นล้าน ๆ เพราะเงินเป็นล้าน ๆ ไม่สามารถทำความเย็นให้แก่โลกได้อย่างถึงใจ เหมือนได้คนดีมาทำประโยชน์ คนดีแม้เพียงคนเดียวยังสามารถทำความเย็นใจให้แก่โลกได้มากมายและยั่งยืน เช่น พระพุทธเจ้าและพระสาวกทั้งหลายเป็นตัวอย่าง

คนดีแต่ละคนมีคุณค่ามากกว่าเงินเป็นก่ายกอง และเห็นคุณค่าแห่งความดีของคนที่จะทำต่อไปมากกว่าเงิน แม้จะจนก็ยอมจน ขอแต่ให้ตัวดีและโลกมีความสุข

แต่คนโง่ชอบเงินมากกว่าคนดีและความดี ขอแต่ได้เงินแม้ตัวจะเป็นอย่างไรไม่สนใจคิดถึงจะชั่วช้าลามกหรือแสนโสम्मเพียงไรก็ตาม ขนดานายยบบาลเกลียดกลัวไม่ยกยอเข้าบัญชีผู้ต้องหา กลัวจะไปทำลายสัตย์รกรกด้วยกันให้เดือดร้อนฉิบหายก็ไม่ว่า ขอแต่ได้เงินก็เป็นทีพอใจ ส่วนจะผิดถูกประการใด ถ้าบาปมีค่อยคิดบัญชีกันเองโดยเขาไม่ยุ่งเกี่ยว คนดีกับคนชั่วและสมบัติเงินทองกับธรรม คือคุณงามความดีผิดกันอย่างแน่นอน ใครมีหุมิตา ก็รีบคิดเสียแต่บัดนี้อย่าทำให้สายเกินไป จะหมดหนทางเลือกเฟ้น การให้ผลก็ต่างกัน สุดแต่กรรมของตนจะอำนวย จะหักท้วงหรือคัดค้านไม่ได้ กรรมอำนวยให้อย่างใดต้องยอมรับเอาอย่างนั้น

ฉะนั้นสัตว์โลกจึงต่างกัน ทั้งภพกำเนิด รูปร่าง ลักษณะ จริต นิสัย สุข ทุกข์ อันเป็นสมบัติประจำตัวของแต่ละราย แบ่งหนักแบ่งเบากันไม่ได้ ใครมีอย่างไรก็หอบหิ้วไปเอง ดีชั่ว สุขทุกข์ก็ยอมรับ ไม่มีอำนาจปฏิเสธได้ เพราะไม่ใช่แรงกฎหมาย แต่เป็นกฎของกรรมหรือกฎของตัวเองที่สร้างขึ้น มิใช่กฎของใครไปทำให้ ตัวทำเอาเอง ตามอาตมาเพื่ออะไรอย่างนั้น

ชาวโคราช : ขอประทานโทษ พวกกระผมเคยได้ยินกิตติศัพท์ที่ดีที่คุณท่านอาจารย์โด่งดังมานานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นครูอาจารย์หรือพระเถระองค์ใดตลอดมาจวบจนนี้ ใครพูดถึงอาจารย์ล้วนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อาจารย์มีใช้พระธรรมดาดังนี้ จึงกระหายอยากฟังเมตตาธรรมท่าน แล้วได้เรียนตามไปตามความอยากความทิว แต่ไม่มีความฉลาดรอบคอบในการถามซึ่งอาจจะทำความกระเทือนแก่ท่านอยู่บ้าง กระผมก็สนใจปฏิบัติมานานพอสมควร จิตใจนับว่าได้รับความร่มเย็นประจักษ์เรื่อยมา ไม่เสียชาติที่เกิดมาพบพระศาสนาและยังได้กราบไหว้ครูอาจารย์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ด้วยเคารพด้วยปฏิบัติและคุณธรรม แม้ปัญหาธรรมที่เรียนถามวันนี้ก็ได้รับความแจ้งชัดเกินคาดหมาย วันนี้เป็นหายสงสัยเด็ดขาดตามภูมิของคนมีกิเลส ที่ยังอยู่ที่ตัวเองเท่านั้นจะสามารถปฏิบัติให้ได้ถึงมากน้อยเพียงใด

หลวงปู่มั่น : โยมถามมาอย่างนั้นอาตมาก็ต้องตอบไปอย่างนั้น เพราะอาตมาไม่ไหวไม่หลงจะให้อาตมาไปหาอะไรอีก อาตมาเคยทิวเคยหลงมาพอแล้ว ครึ่งปฏิบัติที่ยังไม่รู้เรื่องรูราอะไรโน้น อาตมาแทบตายอยู่ในป่าในเขาคนเดียวไม่มีใครไปเห็นจนพอสิมหลิมตาได้บ้าง จึงมีคนนั้นไปหาคนนี้ไปหา แล้วรำลือกันว่าวิเศษอย่างนั้นอย่างนี้ ขณะอาตมาสลบสามหนรอดตาย ครึ่งนั้น ไม่เห็นใครทราบและรำลือบ้าง จนเลยชั้นสลบและชั้นตายมาแล้ว จึงมาเล่าลือกันหาประโยชน์อะไร อยากได้ของดีที่มีอยู่กับตัวเราทุกคนก็พากันปฏิบัติเอาทำเอา เมื่อเวลาตายแล้วจึงพากันวุ่นวาย หานิมนตฺพระมาให้บุญ กุสลามาทิกา นั้นไม่ใช่เกาถูกที่คันนะ จะว่าไม่บอก ต้องรีบเกาให้ถูกที่คันเสียบัดนี้ โรคคันจะได้หาย คือเร่งทำความดีเสียแต่บัดนี้ จะได้หายห่วงหายหวั่นกับอะไร ๆ ที่เป็นสมบัติของโลก มีใช้สมบัติอันแท้จริงของเรา แต่พากันจับจองเอาแต่ชื่อของมันเป็นเล่า ๆ ตัวจริงไม่มีใครเหลียวแล

สมบัติในโลกเราแสวงหามาเป็นความสุขแก่ตัวก็พอหาได้ จะแสวงหามาเป็นไฟเผาตัวก็ทำให้ฉิบหายได้จริง ๆ ข้อนี้ขึ้นอยู่กับความฉลาดและความโง่เขลาของผู้แสวงหาแต่ละราย ท่านผู้ฟังทุกซ์ไปด้วยความอดล้าที่สร้างความคิดโสดน จนกลายเป็นสรณะของพวกเรา จะเข้าใจว่าท่านไม่เคยมีสมบัติเงินทองเครื่องทวงแหวนอย่างนั้นหรือ เข้าใจว่าเป็นคนร่ำรวยสวยงามเฉพาะสมัยพวกเราเท่านั้นหรือ จึงพากันรักพากันหวงพากันห่วงจนไม่รู้จักเป็นรู้จักตาย บ้านเมืองเราสมัยนี้ไม่มีป่าช้าสำหรับฝังหรือเผาคนตายอย่างนั้นหรือ จึงสำคัญว่าตนจะไม่ตาย และพากันประมาทจนลืมนื้อลืมตัว กลัวแต่จะไม่ได้กินได้นอนกลัวแต่จะได้ผลิตได้เพลิน ประหนึ่งโลกจะดับสูญจากไปในเดี๋ยวนี้ จึงพากันรีบตักตวงเอาแต่ความไม่เป็นทำโสดนแทบหาไม่ไหว อันสิ่งเหล่านี้แม้แต่สัตว์เขาก็กินได้เหมือนมนุษย์เรา อย่าสำคัญตนว่าเก่งกาจสามารถฉลาดรู้ยิ่งกว่าเขาเลย ถึงกับสร้างความมิดมิดปิดตาทับถมตัวเองจนไม่มีวันสร้างชา เมื่อถึงเวลาจนตรอกอาจจนยิ่งกว่าสัตว์ ใครจะไปทราบได้ ถ้าไม่เตรียมทราบไว้เสียแต่บัดนี้ซึ่งอยู่ในฐานะที่ควร

อาตมาต้องขอภัยด้วยถ้าพูดหยาบคายไป แต่**คำพูดที่สั่งสอนให้คนละชั่วทำดียังจัดเป็นคำหยาบคายอยู่แล้ว** โลกเราก็จะถึงคราวหมดสิ้นศาสนา เพราะไม่มีผู้ยอมรับ**ความจริง** การทำบาปหยาบคาย มีมาประจำตนแทบทุกคนทั้งให้ผลเป็นทุกข์ ตนยังไม่อาจรู้ได้และคำนิมนต์บ้างพอมิทางคิดแก้ไข แต่กลับคำหานี้คำสั่งสอนว่าหยาบคายนับว่าเป็นโลกที่หมดหวัง

(ประวัติพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต โดยพระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน)

จิตอรหันต์ - จิตปุณณ

- พระพุทธเจ้าปรินิพพาน พระปุลุชนโคกเค็ราเสียใจ พระอรหันต์ได้ธรรมสังเวช •

พระอรหันต์ก็ยังร้องไห้ได้ การร้องไห้มันเป็นกิริยาของกายต่างหาก ตัวร้องไห้มันก็ร้องไป ตัวที่นิ่งเฉยอยู่มันก็นิ่ง... พระพุทธเจ้าปรินิพพาน พระปุลุชนโคกเค็ราเสียใจ พระอรหันต์ได้ธรรมสังเวช ธรรมสังเวชนี้แหละมันทำให้น้ำตาไหล ไม่ใช่ว่าพอสำเร็จอรหันต์แล้วมันจะไม่มีอะไร มันก็เหมือนกับปุลุชนธรรมดานี้แหละแต่สิ่งที่ทำให้ท่านเกิดกิเลสเมื่อก่อนนี้มันหมดไป ความตื่นตัน ความปิติต่าง ๆ มันเป็นองค์ประกอบของสมาธิ มันก็ต้องมีอยู่เป็นเรื่องธรรมดา

“หลวงปู่โกรธเป็นไหม”

“โกรธเป็น แต่ไม่เอา” อันนี้คือคำตอบหลวงปู่ดุลย์ ก็มันแสดงความรู้สึกขึ้นมาเฉย ๆ ว่า โกรธแล้วท่านก็ไม่เอา

หลวงพ่อก็เคยร้องไห้มาแล้ว ไปสวดมนต์ในวัง พอไปถึงแก่งคอย ก็ไปนึกว่าพ่อดายอยู่ตรงนั้น โหนจะลองกำหนดจิตอุทิศส่วนกุศลให้พ่อสักหน่อย พ่อกำหนดไปพ๊บบ มองไปข้างหน้าสายตามันพร่า แล้วก็เห็นตาแก่คนหนึ่งแบกเด็กน้อยลอยผ่านหน้าไป ทีนี้พ่อลับสายตาไปจิตก็มานึกว่า พ่อแบกเรามาตั้งแต่เด็ก แล้วมันก็ร้องไห้ละอีกสละอันขึ้นมาทันที คนที่นั่งมาในรถเขาก็ถามว่า หลวงพ่อเป็นอะไร ๆ ก็โบทมือ เฉย ๆ เพียงก็รู้ พ่อกำลังอย่างนั้นมันหายไป ก็เล่าให้เขาฟัง

ปิติมันเกิดจากกายต่างหาก อย่างสมมติว่าเรามีเรื่องเศร้า เราหัวเราะจนไล่ซัดไล่แข็ง เราเมื่อยเกือบตาย เราไม่อยากหัวเราะแต่มันก็อดไม่ได้ นั่นคือความเป็นเองของร่างกาย อันนี้มันได้หลักมาว่า ภายในตัวของเรานี้เรามองเป็นผู้สั่งการ กองบัญชาการในสมองที่มันสั่งออกมานี้ ให้ร่างกายมันเตี้ย ให้ร่างกายมันโตน ให้ร่างกายมันสูงโย่ง อันนี้เป็นเรื่องของสมองทั้งนั้น คำสั่งของสมองอันนี้หรือจิตดวงนี้ ตามหลักของการสะกดจิตเขาเรียกว่า **จิตอิสระ** จิตอิสระดวงนี้จะคอยบังคับดูแลและใช้เครื่องจักรกลไกต่าง ๆ ในร่างกายให้ทำงานแก่เราอย่างตรงไปตรงมา

อาการปิตินี้เป็นอาการที่จิตมีรสพระสังฆธรรม มันเหมือนกับว่าเราอยากได้อะไรมาก ๆ พอได้สมประสงค์ก็เกิดปิติเหมือนกันแต่ที่นี้สมมติว่าผู้ที่เป็พระอรหันต์จริง ๆ นี้ เวลาท่านกำหนดจิตรู้อารมณ์จิตมันก็ปรุงแต่งเหมือนคนธรรมดา ที่นี้ภายในสมาธิ มันก็เกิดนิมิตขึ้นมา ถ้าท่านรู้เรื่องอดีตชาติ ท่านก็แสดงอาการร้องไห้ ร้องไห้ในสมาธิ แต่ร้องไห้น้ำตาไม่ออก อย่างคนที่จิตยังไม่พ้นกิเลส พอได้นิมิตว่าชาติก่อนเราได้ไปเกิดเป็นอันนั้น ๆ ได้ไปทะเลาะตบต่อยตีกันที่ตรงนั้น พอรู้สึกอย่างนั้นก็ลุกขึ้นมากระโดดโขมใจโง่งเงง ที่นี้ความรู้ของพระอรหันต์นี้ท่านรู้ว่าชาตินั้น ท่านเป็นอย่างนั้น ได้ทะเลาะเบาะแว้งกับคนนั้นคนนี้ มันก็แสดงอาการโกรธเคียดขึ้นมา แต่ความโกรธความเคียดกับจิตของท่านมันแยกกันไปคนละส่วนเหมือน ๆ กับบางครั้งที่จิตของเรามีอารมณ์เกิดขึ้น ๆ แต่มันเป็นกลางเฉย สิ่งรู้เป็นแต่เพียงอารมณ์จิต แล้วตัวเองไม่ได้ไปสวมสอดเข้าไปในเรื่องนั้น มันแยกเป็นคนละส่วน ที่นี้ผู้ที่รู้ยังไม่ถึงแก่นพอรู้เข้ามาพ๊บบ ก็สำคัญว่าตนเองอยู่ในปัจจุบันนี้

หลวงปู่แหวนสอนมนุษย์

- คุณแน่ใจหรือคุณเป็นมนุษย์สมบูรณ์ทุกลมหายใจ •

เนื่องจากมีผู้ไปถามหลวงปู่แหวนว่า ในปัจจุบันนี้สัตว์มันมาเกิดเป็นมนุษย์มากมายจนล้นแผ่นดิน เข้าใจว่าสัตว์ทั้งหลายคงบำเพ็ญศีล ๕ กรรมบถ ๑๐ บริสุทธิบริบูรณ์กันมากละซิมันจึงมาเกิดมากมายนักหนา หลวงปู่จึงให้คำตอบว่า คุณแน่ใจใหม่ว่าคุณเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบทุกลมหายใจแล้ว ท่านตอบเป็นเชิงตลก ๆ ว่า เวลานั้นมนุษย์ทั้งหลายไปถากถางป่าให้ราพณาสูรไม่มีต้นไม้อะไรขึ้นแล้ว ไปจับพ่อแม่ปู่ย่าตายายของสัตว์เดรัจฉานทั้งหลายไปฆ่าแกงกินหมด สัตว์เดรัจฉานก็ไม่มีที่棲息มันก็มาซิงเกิดกับมนุษย์ แล้วมันมาเกิดกับมนุษย์ได้อย่างไร

หลวงปู่ท่านก็เทศน์ต่อไปว่า คุณแน่ใจหรือคุณเป็นมนุษย์สมบูรณ์ทุกลมหายใจ ในบางครั้งเวลาคุณเกิดก็เลสลอโลกโมโหสิ้นขึ้นมากคุณอยากฆ่าอยากแกล้งมีไหม คนถามก็ว่า มีครับ นั่นแหละสัตว์เดรัจฉานมันฉวยโอกาสมาเกิดในจังหวะนั้น เพราะในขณะที่คุณคิดอยากฆ่าอยากแกล้ง จิตของคุณลดต่ำลงมาสัตว์เดรัจฉานมันก็จึงมาเกิดในขณะนั้น

หลักพิจารณาความเป็นมนุษย์

- ช่วงใดใจของเรามีหิริความละอายบาป โอตตบะปกัลลสะตั้งต่อบาป
ใจของเราเป็นเทวดาแต่กายของเราเป็นมนุษย์ •

เรามีหลักที่จะพิจารณาตัวเองใน ๓ หลัก ๔ หลัก ถ้าหากว่าในช่วงใดเรามีเลสลอโลกโมโหสิ้นขึ้นมากหมายถึงเรามีความโกรธจัดอยากจะทำใครฆ่า อยากจะแกล้งใครแกล้ง อยากจะด่าทอเสียดลื้อใครว่ากันให้ตามอำเภอใจ ในช่วงนั้นกายของเราเป็นมนุษย์แต่ใจของเราเป็นสิ่งที่ลดต่ำลงไปกว่านั้น คือลดต่ำกว่าความเป็นมนุษย์ ถ้าโมโหไปเกิดฆ่าสัตว์ตัวใดตัวหนึ่งขึ้นมา เปอร์เซนต์แห่งความเป็นมนุษย์ลดต่ำลงไปจะถึงแปดสิบเปอร์เซนต์เพราะศีลห้าขาด

ขณะที่คุณเกิดความโลภมากคุณไปคิดลักขโมยจับปล้นฉ้อโกงทำลายศีลข้อสิบนาทาน เปอร์เซนต์แห่งความเป็นมนุษย์ก็ลดลงไปยี่สิบเปอร์เซนต์ ความเป็นมนุษย์ก็ไม่มีสมบูรณ์ สัตว์เดรัจฉานมันก็มาซิงเกิดในช่วงนี้ เพราะจิตใจของเราอยู่ในระดับเท่า ๆ กัน ในเมื่อสิ่งใดมันมีระดับเท่า ๆ กัน มันก็เข้าหากันได้ อันนี้ในขณะที่นั้นก็แสดงว่า กายของเราเป็นมนุษย์ แต่ข้อโทษใจของเรามันกลายเป็นสัตว์เดรัจฉานเสียแล้ว

แต่ว่าในขณะที่ใจของเราดีมันมีศีลธรรม มีความเมตตาปรานี มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กว้างขวาง ในขณะที่นั้นใจของเราเป็นมนุษย์ กายของเราก็เป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์มีธรรม มีศีล ๕ มีกรรมบถ ๑๐ มีความเมตตาปรานี

ถ้าหากว่าช่วงใดใจของเรามีหิริความละอายบาป โอตตบะปกัลลสะตั้งต่อบาป ไม่กล้าที่จะทำบาปทั้งในที่ลับที่แจ้ง ในขณะนั้นใจของเราเป็นเทวดาแต่กายของเราเป็นมนุษย์

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ (๑๖ ม.ค. ๒๔๓๐ - ๒ ก.ค. ๒๕๒๔)

หากว่าในขณะใดที่เราบำเพ็ญสมาธิภาวนาทำให้จิตมีสมาธิสงบนิ่ง รู้ ตื่น เบิกบาน บรรลุปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน ตามลำดับหรือมีสมาธิแน่นารู้ธรรมเห็นธรรม ในช่วงนั้นกายของเราเป็นมนุษย์ แต่จิตใจของเราก็เป็นพระพรหม พระพรหมคือผู้มีใจสว่างไสวเบิกบานแจ่มชื่น

ถ้าในอันดับนั้นใจของเรานี้จะกิเลสบาปกรรมละสังโยชนคือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาสได้เด็ดขาด มีความรักตั้งมั่นในคุณพระรัตนตรัยไม่คลอนแคลน สามารถละชีวิตเพื่อบูชาข้อวัตรปฏิบัติตามหลักคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ไม่ย่อท้อ ในช่วงนั้นกายของเราเป็นมนุษย์ แต่ใจของเราเริ่มกลายเป็นพระ เป็นพระอริยเจ้าขึ้นพระโสดาบัน

แต่ถ้าหากว่าในขณะใด จิตใจของเรามันเหนื่อยหน่ายท้อแท้ไม่เอาไหน ประโยชน์ตนก็ไม่เอา ประโยชน์ท่านก็ไม่แลเหลียว ปล่อยชีวิตของตัวเองให้ล่วงเลยไปโดยเปล่าปราศจากประโยชน์ ในขณะนั้นกายของเราเป็นมนุษย์ แต่จิตใจของเราเป็นเปรต เปตะแปลว่าผู้ละ สละทิ้งซึ่งประโยชน์ทั้งปวง

อันนี้คือหลักที่เราจะยึดเป็นหลักพิจารณาตัวเอง แต่ผู้ฟังบางท่านอาจจะนึกว่า พระองค์นี้เทศน์แล้วเอาเรื่องมนุษย์ไปเปรียบเทียบกับสัตว์เดรัจฉานอย่างนั้นอย่างนี้ ที่นี้ธรรมะของจริงนี้ต้องพูดตามความเป็นจริง

หลวงปู่แหวนสอนภาวนา

- เจ้าคุณฯ อย่าไปกำหนดอะไรทั้งสิ้น กำหนดสติอย่างเดียว •

หลวงปู่แหวนตอนไปกราบท่าน “เจ้าคุณฯ [พระภาวนาพิศาลเถร (พุทธ ญาณโย)] อย่าไปกำหนดอะไรทั้งสิ้น กำหนดสติอย่างเดียว สติมันเกิดที่จิต สมาธิมันเกิดที่จิต ความชั่ว ความดีมันเกิดที่จิต อย่าไปเที่ยวดูที่อื่นดูที่จิตอย่างเดียว” มันไม่นอกตำราอะไรเลย เมื่อใจชอบก่อนการพูดการจา การคิด มันก็ชอบ เมื่อใจสะอาด การทำ การพูด การคิด มันก็สะอาด ท่านก็บอกว่าจะไปกังวลอะไรใช้จิตอย่างเดียว

พบหลวงตามหาบัวครั้งแรก (๒๕๑๘)

- ปลงผมให้หน้อย นั้นแหละเป็นการพบกันครั้งแรก •

หลวงตามหาบัวมีรู้จักกันตั้งแต่มองไม่เห็นหน้ากัน ที่ไปรู้จักกันจริงจังนั้น ที่วัดโพธิสมภรณ์ อุดรธานี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เขาไปตรวจนักเรียนธรรมที่วัดโพธิสมภรณ์ แล้วก็นิมนต์ท่านไปเทศน์ เราก็ไปฟังเทศน์ แล้ววันหลังมาก็เป็นวันโกน ท่านถือมิดโกนถือผ้าอาบน้ำพัดช้ออก เดิน.. ในใจมันนึกคิดขึ้นมาว่า อ้อ! ท่านอาจารย์องค์นี้ต้องเดินทางเรา

พอเสร็จแล้วก็ลุกขึ้นยืน พอขึ้นท่านก็เดินเข้ามาหา พอมาถึงท่านบอกว่า “ปลงผมให้หน้อย” นั้นแหละเป็นการพบกันครั้งแรก

เราก็ “สาธุ” ทันทีเลย

ในขณะที่ปลงผมอยู่นั้น ท่านถาม “เมื่อคืนนี้ฟังเทศน์ไหม”

ก็เลยเรียนว่า “ฟังอยู่ แต่ไม่ได้ขึ้นไปบนศาลา นั่งฟังอยู่ที่โคนต้นโพธิ์”

“ได้ความว่าไง”

“ได้ความว่าภูมิจิตไม่ถึงค่าเทศน์ของท่านอาจารย์ แต่ฟังรู้เรื่องหมด แต่ว่าขึ้นแห่งภูมิจิตไม่ถึง”

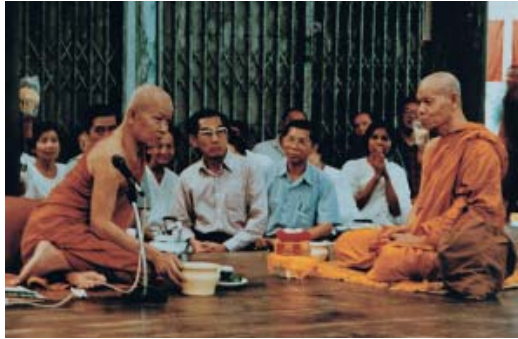
แล้วเราก็ถามท่านว่า “ทำไมท่านอาจารย์เทศน์เร็วนัก”

“ไม่เร็วได้หรือ ธรรมะมันเกิด ไม่รีบพูดเดี๋ยวลืม ประเดี๋ยวเราจะเจอพรอกนำไม่ต้องสงสัย” ก็ได้คุยกันแค่นั้น

ถามปัญหาหลวงตามหาบัว

- เมื่อจิตเข้าสมาธิร่างกายตัวตนหายหมด •

หลังจากที่หลวงปู่ฟื้นสิ้นไปแล้วก็มีแต่ไปขอธรรมะ หลวงตามหาบัว หลวงปู่เทสก์ คำสอนของหลวงตาบัวที่จับใจ..ของหลวงตาบัวก็คล้าย ๆ กันกับหลวงปู่แหวน แล้วมาครั้งสุดท้ายที่เราไปกราบท่านไง (กันยายน ๒๕๓๖) ที่หลวงพ่อกถามท่านว่า

หลวงพ่อกุรบบนมัสการหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน
ณ วัดป่าบ้านตาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

“หลวงตา จิตเมื่อมันเข้าสมาธิที่ถึงขนาดที่ร่างกายตัวคนหายไปหมด มันสามารถรู้เห็นอะไรได้ไหม”

“ไม่ตอบ”

“ไม่ตอบก็แสดงว่าหลวงตายอมรับ”

ไม่ตอบแล้วท่านก็เทศน์ว่า “สมัยที่เราอยู่ปรณิบัติติหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านจะเทศน์อะไรเราไม่สนใจ เรากำหนดจิตรู้จิตของเราอย่างเดียว เรามีหูท่านเทศน์เราก็ได้ยิน จิตเราก็รู้” สรุปลงแล้วก็คือเจ้าเอาที่จิตเหมือนหลวงปู่แหวน ดอยแม่บึง เชียงใหม่

มิติแห่งจิต

- มิติหนึ่งคิดไม่หยุด อีกมิติหนึ่งเฝ้าดู อีกมิติหนึ่งมานั่งเฉยอยู่ •

เรื่องนี้ไปตรงกับหนังสือ หลวงตามหาบัว ที่ตั้งชื่อว่า ปัญญาอบรมสมาธิ ที่นี้ในขณะที่จิตของเรามันเกิดความคิด ถ้าเราไม่ฝืน ปลดปล่อยไปตามธรรมชาติของมัน ถ้าความคิดที่มันเกิดขึ้นมาเองนี้ ความรู้ตัวนี้ เราไม่ได้ตั้งใจ มันจะรู้พร้อม ๆ ๆ ๆ กันไป

ทีนี้ถ้าหากว่าสมาธิมีพลังงาน ในขณะที่นั้นความคิดมันจะแยกออกไปอีกส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งคล้าย ๆ กับว่ามีผู้เฝ้าดูงาน ถ้ากายกับจิตยังมีความสัมพันธ์กันอยู่ เราจะรู้สึกว่าการจิตส่วนหนึ่งมันเข้ามานั่งอยู่ในท่ามกลางของร่างกาย มันกลายเป็นสามมิติ มิติหนึ่งคิดไม่หยุด อีกมิติหนึ่งเฝ้าดู อีกมิติหนึ่งมานั่งเฉยอยู่ ตัวที่นั่งเฉยอยู่นั้นเป็นจิตได้สำนึกตัวคอยเก็บผลงาน ตัวที่มันคิดไม่หยุดยังแล้วก็รู้ไม่อยู่ในตัวนั้นเป็นจิตเหนือสำนึก ซึ่งมันเกิดขึ้นมาเองโดยพลังของสมาธิ นี่ธรรมชาติของจิตเมื่อมันเกิดมีปัญญาแล้วมันจะเป็นอย่างนี้

อย่างบางทีที่เราตั้งใจพิจารณากายคตาสติ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ความตั้งใจในการพิจารณาของเรารู้สึกว่ามีอยู่ สติก็รู้สึกที่เรารู้พร้อมอยู่ ทั้ง ๆ ที่จิตยังไม่สงบถึงขนาดความเป็นเองโดยอัตโนมัติ บางครั้งมันก็มีการแยกส่วนของมัน ใจตัวที่มานั่งอยู่ในท่ามกลางก็มีอยู่ ตัวที่พิจารณา ก็พิจารณาไป ตัวที่เฝ้าดูงานก็เฝ้าดูไป มันจะเป็นของมันอย่างนี้

ทีนี้ปัญหาที่ว่า เราจะแยกจิตจากอารมณ์ ให้อารมณ์ก็เป็นส่วนหนึ่ง จิตก็เป็นส่วนหนึ่ง เราจะทำอย่างไร ไม่มีทางที่จะทำได้ นอกจากว่าเรามีสติรู้อารมณ์จิตอยู่ในปัจจุบัน พอถึงขั้นตอนแล้วจิตเขาจะแยกของเขาเอง เราจะไปตั้งใจแยกมันไม่มีทาง ต้องให้มันเกิดสมาธิถึงขนาดที่เป็นอัตโนมัติโดยที่เราไม่ได้ตั้งใจ ทุกสิ่งทุกอย่างมันพร้อมปฏิบัติตัวไปเองโดยอัตโนมัติ นั่นแหละมันจึงจะแยก **สติถูกต้อง** ของ **หลวงปู่มั่น** นั่นแหละคือจุดที่จิตกับอารมณ์แยกจากกัน ในลักษณะอย่างที่ว่านี้ จิตสงบ นิ่ง เเด่น สว่างใสอยู่ สิ่งรู้ของจิตทั้งหลายนี้มันมารอบจิตอยู่ แต่พอมารถึงความสว่างของจิตแล้วมันตกไป ๆ เหมือนแมลงบินเข้ากองไฟ

สมเด็จพระสังฆราชถามปัญหา

- พระอรหันต์นิพพานดับไปแล้ว เอาอะไรมาคุยกับท่านอาจารย์มั่น •

แล้วอีกอันหนึ่ง ในหนังสือของ **หลวงตามหาบัว** เขียนประวัติของ **หลวงปู่มั่น** ตอนที่ว่า หลวงปู่มั่น คุยกับพระพุทธเจ้า คุยกับพระอรหันต์ ซึ่งนักปราชญ์ทั้งหลายนำไปวิจารณ์กัน ทั้งชาวหนังสือพิมพ์ ทั้งหนังสือธรรมะ ท่านทั้งหลายลงความเห็น ว่า พระพุทธเจ้า พระอรหันต์นิพพานดับไปแล้ว เอาอะไรมาคุยกับท่านอาจารย์มั่น สมเด็จพระสังฆราชของคัมภีร์ปัจจุบันท่านก็เคยถาม ไปเฝ้าท่าน ท่านก็ถามว่า “มาแล้วก็ได้สงสัยปัญหาเรื่องหลวงปู่มั่น ที่อาจารย์มหาบัวเขียนว่าหลวงปู่มั่นคุยกับพระพุทธเจ้า พระอรหันต์นี้ ในหลักคำราก็พูดถึงพระนิพพานว่าดับไปแล้ว เอาอะไรมาคุยกับท่านอาจารย์มั่น” ก็เรียนท่านว่า “มันเป็นจิตรู้ของท่านอาจารย์มั่น ในเมื่อจิตสัมผัสถึงคุณธรรมขั้นสูงแล้ว ถ้าเป็นภูมิของพระอริยสงฆ์ ก็ปรากฏเป็นภาพพระอริยสงฆ์ขึ้น ถ้าจิตถึงพระพุทธเจ้า กับพระอรหันต์ แต่ที่แท้จริงพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ไม่ได้มาหรอก เป็นจิตรู้ของท่านอาจารย์มั่น” “อ้อ...มันเป็นอย่างนั้นหรือ”

ทีนี้อีกปัญหาหนึ่งที่ท่านถามว่า “**สติถูกต้อง** ของหลวงปู่มั่นนี้หมายความว่าอย่างไร” เรียนท่านว่า “**ธมฺมญฺจิตตา ธมฺมนิยามตา ธมฺมญฺจิตตา** เพราะความที่จิตสงบ นิ่ง เเด่น สว่างใสอยู่ **ธมฺมนิยามตา** หมายถึงอารมณ์จิตที่ละเอียดอ่อนเป็นสภาวะอยู่หนึ่ง มาปรากฏให้จิตรู้อยู่ตลอดเวลา มันมีลักษณะเหมือนว่า สิ่งรู้ก็อยู่ประเภทหนึ่ง ตัว สติ นี้มันก็นิ่งเด่นของมันอยู่ หมายถึงในขณะที่จิตกับอารมณ์มันแยกออกจากกันได้แล้ว ทีนี้เพราะความรู้ที่มันเกิดขึ้น จิตไม่มีอุปาทานยึดมั่นในความรู้มัน มันจึงปรากฏว่าสิ่งรู้ทั้งหลายนี้เป็นอันหนึ่ง จิตก็เป็นอีกอันหนึ่ง ความรู้ที่เกิดขึ้นแล้ว มันแยกออกจากจิตได้ มันเป็นตัว **วิสังขาร** แต่ถ้ารู้แล้วจิตยังสำคัญมันหมายความว่าอะไรเป็นอะไรอยู่ มันเป็นตัว **สังขาร** มันเป็น **สังขารา อนิจจา** สติถูกต้อง ของหลวงปู่มั่นนี้เป็นวิสังขาร จิตรู้แล้วไม่ยึดสิ่งรู้ มีแต่ปล่อยวางลูกเดียว” เพราะฉะนั้น นักภาวนาทั้งหลายถ้าทำสมาธิถึงขนาดที่มองเห็นความตายของตัวเอง จะหาสงสัลย์ในธรรมวินัยทั้งหมด ถึงไม่สำเร็จอรหันต์ก็หายสงสัย

สมเด็จพระญาณสังวรฯ สมเด็จพระสังฆราช เลด็จเยี่ยมหลวงพ่ที่วัดป่าสาละวัน

พระพุทธเจ้ามาคุยกับพระอาจารย์มันได้ไหม

- ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นชื่อว่าเห็นธรรม •

พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านไม่มายุ่งกับใครหรอก เพราะท่านนิพพานไปแล้ว ร่างกายตัวตนท่านก็ไม่มี ท่านจะเอากายที่ไหนมาปรากฏให้เราดูเราเห็น ท่านจะเอาปากที่ไหนมาคุยให้เราฟัง แต่ที่เป็นไปได้เช่นนั้นเพราะเป็นจิตรู้ของผู้ทำสมาธิภาวนาไปถึงขั้นหนึ่ง ซึ่งจิตสัมผัสธรรม ซึ่งทำจิตให้เป็นพุทธะ คือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ที่นี้จิตดวงนี้ก็แสดงมโนภาพขึ้นมาให้เราเห็นได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งเราเรียกว่านิมิตนั่นแหละ

ที่ว่าเป็นนิมิต บางทีเห็นเป็นพระพุทธเจ้า พระสาวกเดินเข้ามาหาเรา หรือบางทีก็มายืนเทศน์สอนเราอยู่ แต่แท้ที่จริงไม่ใช่พระพุทธเจ้าหรือพระสาวกเหล่านั้นเดินมาเทศน์หรือมานั่งเทศน์ให้เราฟัง แต่ว่าจิตรู้ของเราเองที่มันถึงธรรมแล้วนี้ สารพัดที่เขาจะแสดงปรากฏการณ์ให้เราดูเราเห็น เพื่อความมั่นใจในความรู้ของตัวเอง คล้าย ๆ กับว่าเขาจะสร้างมโนภาพ สร้างนิมิตขึ้นมาเสริมศรัทธาที่เชื่อมั่นอยู่แล้วให้มั่นคงยิ่งขึ้น

นิมิตที่ปรากฏแก่ท่านพระอาจารย์มันนั่นนะ มันเป็นไปได้ในภาสิตที่พระพุทธเจ้าทรงสอนพระวักกลีว่า “โย ธมมํ ปสสตี โส มํ ปสสตี” ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นชื่อว่าเห็นธรรม ผู้ใดเห็นเราเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเห็นพระสงฆ์ ผู้ใดเห็นธรรมเห็นพระสงฆ์ ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเรา

เพราะฉะนั้น ในเมื่อท่านอาจารย์มันท่านมีจิตของท่านบรรลุถึงคุณธรรมที่ทำให้จิตเป็นพุทธะ เป็นจิตพุทธะแล้วนี้ ก็สารพัดที่จิตของท่านจะสร้างมโนภาพขึ้นมาให้ท่านรู้ท่านเห็น อันนี้เป็นภูมิรู้ภูมิธรรมของท่านเอง

กราบอาจารย์ผืนครั้งสุดท้าย

(๑ ม.ค. ๒๐)

- หมดรุณของพวกเธอแล้ว พระธุดงค์กรรมฐานมันจะไม่มีเหลือ •

ครั้งสุดท้ายที่ได้เข้ากราบท่านอาจารย์ผืน ทั้ง ๆ ที่ท่านก็ยังป่วยมีอาการร่อแร่เต็มที่ ก่อนหน้าที่ท่านจะสิ้นใจประมาณ ๓ วัน พอไปกราบแล้วพยายามที่จะไม่ให้ท่านรู้สึกตัว แต่แล้วท่านก็สั่งพระเวรที่เฝ้าปฏิบัติอยู่ให้เอาท่านลุกขึ้น พระก็เรียนท่านว่า “หมอไม่ให้ลุก” ท่านก็ย่ำว่า “เอาลูก ๆ” ในเมื่อลุกขึ้นมาแล้วแทนที่ท่านจะพูดอะไร มือไม้ที่ยังสิ้นเทาอยู่นั้นแหละ อุตส่าห์พยายามพยุงลุกขึ้นมาแล้วก็ชี้หน้าผู้ไปกราบแล้วก็บอกว่า “นี่อะไรครูบาอาจารย์ก็ถอดแบบสั่งสอนให้หมดแล้ว สามารถทำได้ดีด้วย แต่เสียอย่างเดียวมันยังชี้เกียจอยู่ ต่อไปเพิ่มความขยันให้มากขึ้น เพราะเมื่อมันหมดรุ่นของพวกเธอแล้ว พระธุดงค์กรรมฐานมันจะไม่มีเหลือ” อันนี้ก็เป็นโอวาทของท่านอาจารย์ผืนซึ่งท่านประทานไว้เป็นครั้งสุดท้าย

อันนี้ก็ใคร่ขอฝากเพื่อนสหายรักทั้งหลายเอาไปพิจารณาเป็นการบ้าน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับ การประพฤติปฏิบัติของเราในสมัยปัจจุบันนี้ว่า เรากำลังเดินหน้าเข้าคลองหรือว่ากำลังถอยหลังเข้าคลอง การธุดงค์วัดต่าง ๆ เรามีความเคร่งครัดเพียงใดแค่นี้พออย่าง

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ ขม

- เจ้าคุณพูนี่ เขาเทศน์อันดับของสมาธิได้ละเอียดลออดี •

หลวงพ่อกับไปเทศน์ที่วัดอโศการามครั้งแรก หลวงปู่อ่อนยังอยู่ตอนนั้น ดั้นเข้ามามีคนเขานิมนต์ไปฉันในบ้าน ท่านก็เอาสำนวนการเทศน์ของหลวงพ่อกับไปเทศน์ให้โยมฟัง พอไปถึงวัดท่านก็กล่าวชมว่า.. “เจ้าคุณพูนี่ เขาเทศน์อันดับของสมาธิได้ละเอียดลออดี” ลูกศิษย์ของหลวงปู่อ่อนว่า.. “ท่านเป็นมหาท่านก็เทศน์ได้ซิท่านเรียนมาแล้ว” หลวงปู่อ่อนก็ไม่ว่าจะว่ายังไง “เราก็เป็นนักธรรมเอกเหมือนกันทำไมว่าอย่างเขาไม่ได้ละ” นี่มันเป็นอย่างนี้

พระสงฆ์ไม่ค่อยเห็นความดีของครูบาอาจารย์และหมู่คณะของตัวเอง มันเพราะอะไร เพราะความอิจฉาตาร้อน พระดัง ๆ ทุกวันนี้มีแต่ญาติโยมสนับสนุนส่งเสริม ถ้าหากว่าพระองค์ใดมีญาติโยมไปไหว้มาก ๆ มีชื่อเสียงขึ้นมา เข้ามาแล้ว วัดโน้นก็มาขอผ้าป่า วัดนี้มาขอกุฏิ โรงเรียนโน้นมาขอโน่น โรงเรียนนี้มาขอนี่ เออ..ถ้าโรงเรียน โรงพยาบาลมาขอนี่พอว่า เพราะว่าพวกคฤหัสถ์เขาไม่มีใครจะศรัทธากับเขา เขามาขอเรามันก็ชอบด้วยเหตุผล เขาเห็นว่าเราพอจะช่วยเขาได้ แต่ว่าพระเจ้าพระสงฆ์นี้ความดีไม่สร้าง แต่กลายเป็นคนชิงลูกก่อนห้าม เห็นหลวงพ่อกับสร้างวิหารได้ใหญ่ได้ก็อยากจะไปสร้างอย่างหลวงพ่อกับคุณตัวไปทำเองบารมีมันไม่ถึงมันก็ล้มทับสันดาน

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

สัตตาทะอุปัฏฐากพระอาจารย์ทอง อโสโก

- ในพรรษานั้นจำสัตตาทะไปปรณินิบัติตลอดพรรษา •

เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย พระภิกษุสงฆ์อาพาธ เป็นหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรในอาวาสนั้นต้องเอาใจใส่ดูแลรักษา แต่เท่าที่สังเกตมาก็รู้สึกว่าคุณผู้ใดไม่มีบุญบารมี เป็นหลวงพ่อดู หลวงตา ไม่มีบุญบารมีมาก ถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยลง ตกอยู่ในตาสำบาก จะต้องพึ่งพาอาศัยญาติโยม

ยกตัวอย่างอาจารย์องค์หนึ่ง เจ็บป่วยมาจากนครพนม ชื่ออาจารย์ทอง อโสโก เป็นอาจารย์ผู้ทำกิจพระศาสนา ทำกิจธุระพื้นฟูหมู่คณะ เป็นมือขวาของท่านอาจารย์เสาร์เหมือนกัน ภายหลังมาท่านป่วยอาพาธลงไป ที่แรกก็อาพาธอยู่ที่วัดเกาะแก้วอัมพวัน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ภายหลังมาญาติโยมก็นำมาที่วัดป่าบ้านสวนวัว อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

ในขณะที่ท่านมาถึง ก็มีพระรุดงคกรรมฐานเฝ้าวัดอยู่นั้น ๗-๘ องค์ พออยู่มาไม่ถึงอาทิตย์ ครูบาอาจารย์ผู้เจ็บป่วยมาพึ่งอาศัยบุญบารมีของพระคุณเจ้าเหล่านั้น ท่านจะเห็นว่าการอุปฐากพระภิกษุไข้เป็นการลำบากเป็นภาระหรืออย่างไรไม่ทราบ พระเณรทั้งนั้น สะพายบาตรแบกกลดหนีไปหมดทั้งพระอาจารย์ทอง ซึ่งอาพาธเป็นโรคคัมพาต ให้อ่อนแอ้งแม้งอยู่ในวัดป่าบ้านสวนวัวเพียงองค์เดียว **ในที่สุดต้องเดือดร้อนถึงเจ้าคุณพระชินวงศาจารย์ (หลวงพ่อดูถึงตัวท่านเอง) ในพรรษานั้นจำสัตตาทะไปปรณินิบัติตลอดพรรษา ในพรรษานี้ ๙๐ วัน มีเวลาได้นอนวัดเพียง ๑๒ วัน เท่านั้นเอง นอกจากนั้นไปจำพรรษาที่อื่นจนกระทั่งท่านอาจารย์องค์นี้ถึงแก่กรรมภาพลง ไปจัดการศพเสร็จจึงได้หมดภาระ อันนี้ก็เป็นสิ่งบกพร่องอันหนึ่งสำหรับลูกศิษย์นักปฏิบัติของเรา**

Signature

พระอาจารย์ทอง อโศโก

สมเด็จพระสังฆมามาสัมพุทธเจ้าถือว่าเป็นข้อวินัยอันเคร่งครัด ภิกษุสงฆ์อาพาธเกิดขึ้นในอาวาสใด ต้องเป็นหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรในอาวาสนั้นจะต้องอุปฐากดูแลรักษา หาทกทายา หาทมอมมา พยาบาลรักษา ถ้าภิกษุรูปใดในเมื่อเห็นสธรรมิกของตัวเองเจ็บไข้ได้ป่วยอาพาธลง ถ้าหากคิดว่ามันจะเป็นภาระยุ่งยาก รีบหนีออกจากอาวาสนั้นเสีย พระวินัยท่านปรับอาบัติ เพราะขาดความเอื้อเพื่อไม่เอาใจใส่

แม้ในสมัยที่พระพุทธเจ้ากำลังจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ก็ยังมีพระภิกษุองค์หนึ่งมาคิดว่าเรายังไม่ได้บรรลุมรรคผลอันใด เราจะรีบเร่งปฏิบัติเพื่อให้ได้อรหัตตก่อนพระพุทธเจ้าจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระอรหันต์และพระปฤชณทั้งนั้นซึ่งสนใจในการที่จะปรินิพพานของสมเด็จพระสังฆมามาสัมพุทธเจ้า เห็นว่านวกภิกษุองค์นั้นไม่สนใจกับการของสงฆ์ จึงได้ยกเป็นอธิกรณขึ้นมากล่าวว่าท่านทำผิด แล้วก็นำข้อความเข้าไปกราบทูลสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าก็เรียกมารับสั่งถามว่า “เธอปฏิบัติเช่นนั้นจริงหรือ มีเหตุผลอันใด” พระภิกษุใหม่องค์นั้นก็ทูลว่า “ข้าพระองค์ได้ทราบว่ามีพระภิกษุองค์หนึ่งจะเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว แต่ข้าพระองค์ยังไม่ได้บรรลุมรรคผลใด ๆ ทั้งสิ้น จึงตัดสินใจเด็ดเดี่ยวจะบำเพ็ญเพียรภาวนาเพื่อให้ได้อรหัตตมาบูชาพระพุทธเจ้าก่อนที่จะเสด็จปรินิพพานจากไปเสีย” ในเมื่อพระพุทธองค์ได้ทรงทราบเช่นนั้น ก็ยกย่องสรรเสริญพระภิกษุองค์นั้นว่า “ดีแล้วภิกษุ ขอให้พวกเธอทั้งหลายที่ยังเป็นปุถุชนอยู่ฟังเอาตัวอย่างพระองค์นี้แล้วเธอจะได้ดิบได้ดี” นี่ในสังคมพระอรหันต์ต่อหน้าพระพุทธเจ้าท่านก็ยังยกเรื่องเหล่านี้ขึ้นเป็นอธิกรณที่สำคัญ

ศาสตราจารย์ ดร. วิมล วัฒนศิริ

ทีนี้ถ้าหากในสมัยปัจจุบันนี้ ถ้าหากสหธรรมิกไปทอดทิ้งพระภิกษุอาพาธโดยไม่เอาใจใส่อุปฐากดูแลรักษาพยาบาล เราสมณคณาภยบุตรจะหันหน้าไปพึ่งพาอาศัยบารมีใครหนอ อันนี้เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งครูบาอาจารย์ในสายนี้ท่านถือเป็นเรื่องเคร่งหนักหนา อย่าว่าแต่ในอาวาสเดียวกัน แม้ภิกษุในอาวาสอื่นเกิดอาพาธลง ท่านจะต้องส่งพระภิกษุสามเณรองค์ใดองค์หนึ่งไปช่วยพยาบาลรักษาซึ่งมันเป็นกิจธุระหน้าที่ แม้สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าก็ยังทรงรับสั่งสรรเสริญว่า **“ผู้ใดอุปถัมภ์อุปฐากพระภิกษุอาพาธมีานิสงส์เท่ากันกับอุปฐากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือเรตถาคต”** ที่ท่านทรงยกย่องไว้ถึงขนาดนั้น ก็เป็นการกระตุ้นเตือนใจพระภิกษุสงฆ์ให้ทอดทิ้งกันยามยาก ดังนั้นโดยปกติแล้ว เรามีปัจจัย ๔ เกิดขึ้น พระภิกษุสงฆ์จะต้องพิจารณาแจกแบ่งไปตามฐานานุรูป คือแจกแบ่งกันใช้แจกแบ่งกันฉัน พอให้มีชีวิตอยู่มีกำลังพอประพฤติพรตพรหมจรรย์ มิใช่ว่าจะแจกแบ่งไปเพื่อความร่ำรวย หรือไปสะสมเอาไว้ให้มันมั่งคั่งมั่งมี โดยปราศจากประโยชน์ เพราะฉะนั้นโภชนมัตตัญญูตา การปฏิบัติธรรมต้องถือหลักโภชนะ รู้จักประมาณในการบริโภค การบริโภคนี้ไม่เฉพาะแต่บริโภคปัจจัย ๔ แม้แต่การประพฤติวัตรข้อวัตรปฏิบัติก็ควรจะต้องรู้จักประมาณ ดังนั้นในอัมมจักกัปปวัตตนสูตร พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้ตรัสเอาไว้ว่า **“เทว เม ภิกขเว อนุนตาปพฺพิเตน น เสวิตุพา”** ดูก่อนภิกษุทั้งหลายส่วนสุด ๒ อย่างอันบรรพชิตไม่ควรล่องเลพยคือ

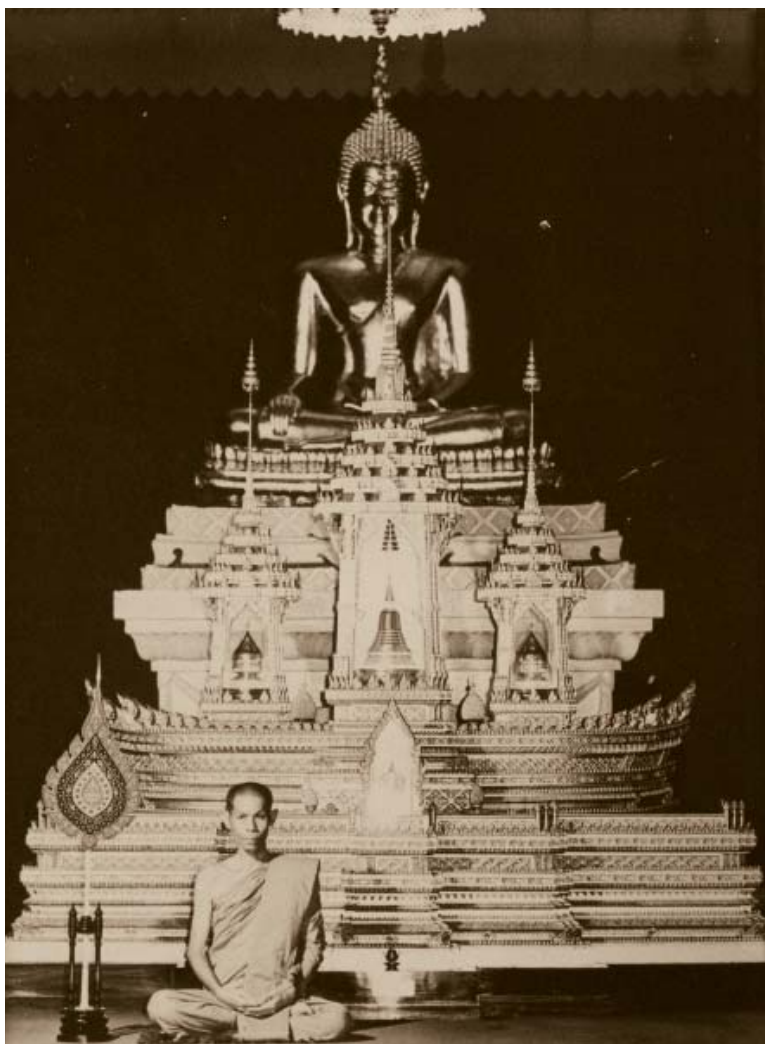
กามสุลลิกานุโยค การประกอบตนให้พัวพันในความสุกมากเกินไป คือเกินพอดี อันนั้นมันเป็นเรื่องของปุถุชน เรื่องของชาวบ้าน ไม่ใช่เรื่องของสมณะ

อัตตกิลมณานุโยค การประพฤติดตนเพื่อทรมานตน อันนี้บรรพชิตก็ไม่ควรล่องเลพยเพราะมันเป็นเรื่องที่เป็นการทรมานตนโดยปราศจากประโยชน์

ถ้าอย่างนั้น เราจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร *มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา* ทางสายกลางคือ ศีล สมาธิ ปัญญา การปฏิบัติพอตบพอดีไม่ยิ่งนักและไม่หย่อนนัก เป็นทางสายกลางเป็นแนวทางที่ดำเนินไปสู่ความสำเร็จอริยมรรคอริยผล ดังนั้นตัวอย่างการถือเนสัชชกฤตงค์ตามแบบเจ้าคุณอุบาลี (จันทร์ สิริจนฺโท) ท่านสอนให้ลูกศิษย์ถือธุดงค์วัตรเกี่ยวกับการอยู่เนสัชชก การบอกรู้ว่า ใครสามารถที่ปฏิบัติบำเพ็ญเพียรภาวนา ถ้าคนนอนด้วยการคุยกันให้สนุก พอมาเวลาแก่งวังมันไม่เกิดประโยชน์อันใด ท่านจึงสอนให้ลูกศิษย์ของท่านถือธุดงค์อย่างใดอย่างหนึ่งให้เคร่งครัด คือฝึกหัดนอนเวลา ๔ ทุ่มแล้วก็ตื่นเวลาตี ๓ ฝึกหัดให้ได้ทุกวัน ๆ จนเป็นนิสัย จนกระทั่งเวลา ๔ ทุ่มแล้วไม่ยักนอนมันก็ง่วงหลับไปเอง พอถึงเวลาตี ๓ ไม่ยักตื่นมันก็ตื่นเอง ตื่นแล้วนอนลงไม่ได้เพราะนิสัยมันเคยชิน

ท่านอาจารย์เสารในฐานะที่ท่านมีส่วนสัมพันธ์กับพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) ท่านก็ย่ำสอนลูกศิษย์ลูกหาในเมืองต้น ให้ฝึกฝนอบรมตัวเองฝึกหัดตัวเองให้จำวัดเวลา ๔ ทุ่ม ก่อนจะถึง ๔ ทุ่มให้เดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนาหรือศึกษาข้อย่อยในสำนักครูบาอาจารย์ ท่านไม่นิยมในการที่จะคลุกคลีด้วยหมู่คณะ ด้วยการคุย ด้วยการสนุกสนานเพลิดเพลินหรือด้วยการอยู่การกินใด ๆ การหลับการนอน ให้เคร่งครัดในการปฏิบัติเดินธุดงค์ นั่งสมาธิภาวนา พอถึง ๔ ทุ่มแล้วจำวัด หลับไม่หลับก็นอนมันอยู่อย่างนั้นจนกระทั่งตี ๓ ตั้งแต่ ๔ ทุ่มถึงตี ๓ นอนให้หลับทั้งคืนพอถึงตี ๓ แล้ว ไม่ยอมนอนต่อไป ลูกขึ้นมาเดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนาฝึกหัดนิสัยจนเคยชิน จนคล่องตัว ถ้าใครปฏิบัติตามโอวาทที่ท่านแนะนำ อันนี้เป็นการฝึกหัด

หลวงพ่อ

หลวงพ่อเมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่ พระชินวงศาจารย์ ถ่ายหน้าบุษบกศาลาการเปรียญวัดป่าสาลวัน

ลูกศิษย์ในชั้นต้น ถ้าใครปฏิบัติได้แล้วทุกอย่างท่านจะเปิดเผยออกมาสอน ถอดให้หมดทุกอย่างทุกอย่างไม่มีปิดบัง

ปฏิบัติของท่านอาจารย์ม้นก่อนที่จะรับลูกศิษย์เข้าอยู่ในสำนัก ใครเข้าไปอยู่ในสำนักของท่านในตอนแรก ๆ ท่านจะมีแต่ดูกับดูเอาอยู่อย่างนั้น จนกระทั่งบางครั้งบางทีผู้ที่จะไปอาศัยอยู่ในสำนักของท่านนั้นไม่ไหวสละพายบาตรแบกกถหนิไป ถ้าหากเวลาว่างเลยไป ๑ ปีมีอะไรอาจารย์ม้นสอนหมด ท่านถือว่าท่านได้กลั่นกรองแล้ว ฆ่าก็ไม่หนี คน ๆ นี้เป็นคนที่จะอบรมสั่งสอนได้ เป็นคนมีอุปนิสัย ครั้นต่อไปแล้วท่านมีอะไรดี ๆ ท่านก็สอนให้หมด

ระลึกชาติ

- เมื่อก่อนที่จะตาย แกรู้ไหมว่าแกจะตาย แม้แต่ตายแล้วก็ไม่รู้ว่าจะตาย •

ท่านอาจารย์ทอง อโสโห คิชฌงค์หนึ่งของหลวงปู่เสาร์เล่าให้หลวงพ่อฟังว่า มีพระองค์หนึ่ง อยู่ที่อำเภออำนาจเจริญ อุปสมบทในงานฉลองอายุของหลวงปู่เสาร์ที่วัดบูรพา เมืองอุบลฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ พออุปสมบทแล้วก็ไปจำพรรษาที่วัดบ้านสามผง อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม แล้วก็ไปป่วยหนักท้องร่วง มรณภาพอยู่ที่วัดนั้น

ภายหลังแกบอกเล่าว่า แกไปเกิดที่บ้านน้ำลำ อำเภอรอดพนม เมื่อโตขึ้นก็ระลึกชาติเห็นหลังได้ ท่านอาจารย์ทองซึ่งเป็นผู้ฝึกฝนและให้การอบรมได้ทราบข่าวว่าพระองค์นี้เกิดไปที่บ้านน้ำลำ ท่านก็ไปพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดยได้เดินทางไปพบคนที่ระลึกชาติเห็นหลังได้ แล้วก็ได้สอบถามว่า เมื่อก่อนที่จะตายนี้ แกรู้ไหมว่าแกจะตาย เขابอกว่าไม่รู้ แม้แต่ตายแล้วก็ไม่รู้ว่าจะตาย เขابอกว่าในขณะที่ญาติโยมเอาศพแกไปขุดหลุมจะฝัง แกก็ไปกับเขาด้วย แล้วไปนั่งดูเขาขุดหลุม แกก็ถามเขาว่า “โยมขุดหลุมฝังอะไร” โยมเขาก็ไม่ตอบเพราะไม่ได้ยินเสียงพูด แกก็เอามือไปตีพุ่มไม้ พอพุ่มไม้ไหวมีเสียงดัง ญาติโยมก็ร้องเอะอะว่าผีหลอก พวกกันวิ่งหนี แกก็วิ่งตามเขาไปเพราะกลัวผีหลอกเหมือนกัน พอโยมไปได้หน่อยหนึ่งก็ย้อนกลับมาช่วยกันขุดหลุมแล้วฝังศพจนเสร็จ แล้วเขาชวนกันไป “รีบกลับ เดี่ยวผีหลอก” แกก็รีบวิ่งออกหน้าเขากลับเข้าไปในวัด นิตามคำบอกเล่าของคนที่ยายแล้วมาเกิดใหม่ แล้วก็ระลึกชาติเห็นหลังได้แสดงว่าเขาไม่รู้ว่าเขาตาย เพราะฉะนั้นคำถามที่ว่าคนก่อนจะตายก่อนจะเกิด จิตมีลักษณะอย่างไร ถ้าพิจารณาตามลักษณะที่เรามาภาวนานี้ เมื่อเรากาวนาจิตสงบเป็นสมาธิระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อที่จิตจะตัดกระแสความรู้สึกในปัจจุบันไปสู่ความเป็นสมาธิเป็นอย่างไร คนก่อนที่จะตายก็มีลักษณะอย่างนั้น คนธรรมดาที่ไม่ตายในสมาธิ จะต้องปรากฏมีรูปร่างเห็นออกไป พอเดินออกไปแล้วจะชะงักมองดูร่างเดิมนี้ผิดหนึ่ง แต่เขาจะไม่เห็นว่าร่างที่นอนตายอยู่นั้นคือร่างกายของเขา เขาก็เดินหนีไปเลย

นี่เปรียบเทียบกับจิตที่เป็นสมาธิระดับอุปจาระ สงกระแสออกไปนอก แล้วปรากฏว่ามีรูปร่างเดินไปเหมือน ๆ กับลักษณะของมโนยิทธิที่จิตออกไปดูนรก ดูสวรรค์ เพราะในขณะที่นั้นมีความรู้สึกว่าเขามีร่างกายอยู่ เมื่อออกจากร่างไปจึงปรากฏว่ามีร่างติดตัวไปด้วย ถ้าเปรียบเทียบกับคนก่อนจะตายก็ต้องเป็นอย่างนั้น คือจิตจะมีการรวมลงไป คือรวมพลัง เพื่อจะถีบตัวออกจากร่างเดิม

ที่นี้ก่อนจะเกิด ตามคำบอกเล่าของคนที่ระลึกชาติได้ เมื่อเขาเข้ามาในวัด แล้วเขาไปเที่ยวทักทายกับพระเณรและครูบาอาจารย์ในวัด ไม่มีใครพูดกับเขา เขาจึงมานึกว่าคนทั้งหลายเกลียดเราเพราะเหตุไร ในเมื่อทุกคนรังเกียจอย่างนี้เราจะอยู่กับเขาได้อย่างไร เขาเดินหนีจากหมู่คณะจากวัดไป แล้วเดินไปทางบ้านน้ำกล้า พอไปถึง ความทรงจำยังมีอยู่ เวลาเขาไปทานอาจารย์ทองพามาฉันที่บ้านโยมแม่ที่มากเกิดใหม่ พอเขานั่งไปบนบ้านก็ไปขอน้ำฉัน เจ้าของบ้านก็นั่งเฉยเพราะไม่ได้ยินเสียง ก็ถือวิสาสะไปกรองน้ำในตุ่มมาฉัน พอฉันน้ำเสร็จแล้วขอที่พัก เจ้าของบ้านก็เฉย จึงถือวิสาสะเดินเข้าไปในห้องนอน เอาบริวารไปวางไว้ แล้วก็ล้มตัวลงนอนหลับ นอนแสดงว่าเขาไปสุ่ท้อง ไปปฏิสนธิแล้ว แต่เขาก็ไม่รู้ว่าเขาไปเกิด เพียงแต่รู้สึกตัวว่านอนพักผ่อนเท่านั้น อันนี้ตามคำบอกเล่าของคนที่เกิดมาแล้วระลึกชาติหลังได้ ซึ่งความทรงจำเก่า ๆ เริ่มเกิดขึ้นกลาง ๆ เมื่ออายุ ๕ ขวบ และชัดเจนขึ้นเมื่ออายุ ๗ ขวบ

ถ้าจะเปรียบเทียบ คนก่อนที่จะเกิดก็ไม่รู้ว่าตัวจะมาเกิด ถ้าจะเปรียบเทียบกับขณะที่จิตเรามีสมาธิอย่างละเอียด ก่อนที่จิตจะถอนจากสมาธิ จิตจะต้องมีการไหวตัวนิดหนึ่ง แล้วก็ค่อยมีความรู้สึกขึ้นมา แล้วก็ย้อนมาสู่กายอีก แล้วก็เข้าสู่กาย ก็กลายเป็นการเกิด อันนี้ลักษณะของจิตที่เข้าสู่สมาธิอย่างละเอียด จนกระทั่งตัวหาย รูปร่างกายไม่ปรากฏ ยังมีแต่จิตดวงเดียวซึ่งลอยเด่นอยู่เท่านั้น นั่นก็แสดงว่าวิญญาณจิตนี้ออกจากร่างไปแล้ว เพราะไม่ได้เกี่ยวพันกับร่างกาย คำตอบก็พอที่จะเทียบได้แบบนี้ เพราะก่อนที่จะตายจากชาติก่อน ๆ โนน เราก็ไม่ทราบว่าได้เตรียมการอะไร แต่มาเทียบกับจิตที่เข้าสู่สมาธิและออกจากสมาธิ พอที่จะเปรียบเทียบกันได้ ว่าก่อนจะตายจิตเป็นอย่างไร มีลักษณะอย่างไร

ก่อนที่จะตายในสมาธิ จิตจะเข้าสู่สมาธิ พอจิตเข้าสู่สมาธิปีก่อนสมาธิจะเกิด กายเบาจิตเบา กายสงบจิตสงบ ที่นี้คนที่ตายในที่นี้ขณะที่กำลังตื่นนอนกระวนกระวายอยู่นั้น อย่างดีเขาก็รู้สึกเพียงแค่ว่าเขาอาจจะตาย แต่เมื่อจะตายจริง ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างสงบ ร่างกายที่ตื่นนอนซังกงอก็สงบไป นิ่งเฉย ในตอนนี้จิตเตรียมที่จะออกจากร่างแต่ไม่ทราบว่าเขากำลังจะตาย ฉะนั้นในตัวอย่างนี้ เขาก็ไม่รู้ว่าเขาตาย แล้วก็ไม่รู้ว่าเขาเกิด ดังนั้นจิตของคนที่จะตาย ก็มีลักษณะไม่รู้ว่าตัวจะตาย ลักษณะจิตที่จะเกิดก็ไม่รู้ว่าตัวจะเกิด นี่คือลักษณะของคนจะตายหรือคนจะเกิด

อดีตอย่าหมายมัน ปัจจุบันสำคัญกว่า

- บางทีหลงพอเวลาจิตสงบ... มองเห็นตัวเองแต่งตัวเป็นพระมหากษัตริย์นั่งอยู่บนบัลลังก์โน้น! •

บางทีหลงพอเวลาจิตสงบเป็นสมาธิ บางที โนน! มันไปมองเห็นตัวเองแต่งตัวเป็นพระมหากษัตริย์นั่งอยู่บนบัลลังก์โน้น แต่ก็ยังไม่เคยคิดว่าตัวเองเคยเป็นพระมหากษัตริย์มา **ใครจะเป็นอะไรมาเกิดมันไม่สำคัญหรอก มันสำคัญอยู่ที่ว่าปัจจุบันนี้เราจะเอาดีได้หรือเปล่า** เท่านั้นเอง สิ่งที่คุณธรรมดาสามัญไม่รู้เห็นด้วยนี้ นักปฏิบัติเขาไม่พูดกันหรอก ถ้าพูดแล้วมันจะหลงติด อ้าว! ประเดี๋ยวก็สาว ๆ คนนี้เคยเป็นลูกเป็นเต้าเราอย่างนั้นอย่างนี้ ที่นี้พอเขาเชื่อพระ เขาก็หลงเชื่อว่ามันเป็นจริงอย่างนั้น ก็มาติดพันกับพระเข้าอีกสักหน่อยคุณพ่อกับคุณลูกก็จูงแขนกันลงนรก เพราะฉะนั้นอย่าไปสนใจกับมันเลยเรื่องอดีตชาตินี้

หลวงปู่ศุข

ปัจจุบันนี้สำคัญที่สุด เราเกิดมาเป็นพลเมืองของประเทศไทย เราเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ บ้านเมืองเพียงพอรออยู่ อยู่ที่ตรงนี้ เราเกิดมาเป็นลูกพ่อลูกแม่ เราเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่เพียงพอล้วหรือยัง อยู่ที่ตรงนี้ พระมหากษัตริย์ ผู้ปกครองแผ่นดิน เราไปลบหลู่ดูหมิ่นท่านหรือเปล่า ดูกันที่ตรงนี้ เรามีความเคารพ เราทำราชการมีผู้บังคับบัญชา เราซื่อสัตย์ เคารพระเบียบกฎเกณฑ์วินัยของข้าราชการ หรือเคารพผู้บังคับบัญชาเพียงพอรออยู่ มันอยู่ที่ตรงนี้

อย่าลืมนึกว่าศาสนาพุทธ พระพุทธเจ้าสอนให้เราสร้างความรักความเมตตาปราณี จุดแรกที่สุดให้สร้างความรักก่อน ทำไม่จึงต้องสร้างความรัก คนเรารักกันแล้วมันจับมือกัน ช่วยกันสร้างสรรค์ประเทศชาติ บ้านเมืองให้เจริญ ในทางคณะสงฆ์ ถ้าคณะสงฆ์มีความรักมีความเมตตาปราณีกัน ก็ร่วมกันทำงานพระศาสนาให้เจริญ เพราะฉะนั้นความรักจึงเป็นยอดปารัตนของสังคม ที่นี้ในวงการหนึ่ง ๆ สถาบันหนึ่ง ๆ ถ้าเราไปรุมเกลียดคนสักคนหนึ่ง หรือคนทั้งหลายต่างคนต่างเกลียดชังหน้ากัน ชวนกันทำงานมันก็ไม่ร่วมมือกัน ที่นี้สิ่งที่จะได้รับคืออะไร บ้านเมืองล่มจม คณะสงฆ์ต่างคนต่างขัดผลประโยชน์กัน ทะเลาะวิวาทกัน ผลลัพธ์คืออะไร คือศาสนาล่มจม นี่สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ในฐานะที่เราเป็นชาวพุทธเราควรจะต้องคิดให้มาก ๆ

ศิษย์องค์สุดท้ายของหลวงปู่เสาร์

- เจ้าคุณชินวงศาจารย์ ซึ่งเป็นลูกศิษย์คนสุดท้ายของท่านอาจารย์เสาร์ •

อย่างครูบาอาจารย์ของท่านมาแสดงธรรมให้ฟัง เช่น หลวงปู่สิม หลวงปู่แวน หรือท่านอาจารย์เทริญ ท่านอาจารย์บัวพา เคยผ่านสำนักของครูบาอาจารย์มัน อาจารย์เสาร์มาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกศิษย์ต้นของท่านอาจารย์เสาร์ที่ยังเหลือค้างอยู่เวลานี้ ก็คือท่านอาจารย์บัวพาเพียงองค์เดียว นอกนั้นก็สึกหาเลาเพศล้มหายตายจากไป ถ้าจะนับอีกองค์ที่ ๒ ก็คือเจ้าคุณชินวงศาจารย์ ท่านอาจารย์บัวพาก็ไม่ค่อยเทศน์ไม่ค่อยพูด เพราะติดนิสัยท่านอาจารย์เสาร์แต่ที่แหวกแนวก็คือ เจ้าคุณชินวงศาจารย์ (พุทธ จาณิโย) ซึ่งเป็นลูกศิษย์คนสุดท้ายของท่านอาจารย์เสาร์ (หลวงพ่อกุดถึงท่านเอง)

อันนี้เป็นปฏิปทาย่อ ๆ ของครูบาอาจารย์ที่นำมาเล่าเพื่อจะเป็นประโยชน์แก่สหธรรมิก ที่นี้หลักบริหารภวนาพุทธโธ เมื่อบริหารภวนาพุทธโธทำจิตให้เป็นสมาธิคล่องตัวจนชำนาญพอสมควรแล้ว เพื่อจะให้จิตมีสติปัญญาก้าวขึ้นสู่ภูมิแห่งวิปัสสนา

อันดับที่ ๒ ท่านให้พิจารณากายคตาสติ ให้พิจารณาผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ให้มองเห็นเป็นสิ่งปฏิภูลน่าเกลียดโลโครก การพิจารณากายคตาสติท่านถือคติเป็น ๒ อย่าง อย่างหนึ่งพิจารณาไปโดยอนุโลมปฏิโลม ไปตามลำดับจนครบอาการ ๓๒ และอีกอย่างหนึ่งท่านให้พิจารณาเพียงอย่างเดียว คือให้กำหนดจดจ้องมองดูที่บริเวณหน้าอก แล้วกำหนดจิตลอกหนึ่งออกลอกเนื้อออก มองให้มันถึงกระดูก พิจารณากลับไปกลับมาอยู่อย่างนั้น จนจิตเชื่อมั่นว่ามีกระดูกอยู่ที่ตรงนี้ ในอันดับต่อไปท่านก็ให้บริหารภวานาอิฐ ๆ ๆ แล้วก็จะจ้องความรู้สึกขจิตลงไปบริเวณหน้าอก พยายามทำบ่อย ๆ ทำเนื่อง ๆ ทำให้มาก ๆ ในที่สุดเมื่อจิตสงบลงไปแล้ว จะได้มีมิตมองเห็นโครงกระดูก บริเวณหน้าอกหรือโดยทั่วตัว ในเมื่อเห็นโครง

Signature

๑
๒

๑. สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (พิมพ์ อดมฺโหโร) บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุบูรพาจารย์
หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และอธิษฐานหลวงปู่สิงห์ ขนฺตยาคโม ลงในบุษบกวัดป่าสาละวัน
๒. หลวงตามหาบัว สอนทากับญาติโยมในงานบรรจุบุษบก

หลวงพ่อเทียน

กระดูกขึ้นมาแล้ว ก็เพิ่งจ้องมองดูที่โครงกระดูก จนกระทั่งโครงกระดูกมันแหลกละเอียดสลายตัวไปหรือได้อสุภกรรมฐาน ในเมื่อพิจารณาอสุภกรรมฐานรู้จริงเห็นจริงเป็นอุบายระงับระคะความกำหนัดยินดีไม่ให้เกิดขึ้นกลุ่มรุมจิตใจ เพื่อจะได้มีโอกาสบำเพ็ญเพียรภาวนาในขั้นต่อไป

เสร็จแล้วพระอาจารย์เสาร์ท่านสอนให้พิจารณาร่างกายให้มองเห็นด้วยความเป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ คือแยกออกไปว่าร่างกายนี้มีแต่ดิน แต่ น้ำ แต่ลม แต่ไฟ ในเมื่อแยกออกไปแล้วก็ไม่มีสัตว์บุคคลตัวตนเราเขา พิจารณาให้มองเห็นเป็นนิมิตว่าร่างกายนี้มีแต่ดิน น้ำ ลม ไฟ กันแท้จริง จนกระทั่งจิตยอมรับว่าสัตว์บุคคลตัวตนเราเขา ในดิน น้ำ ลม ไฟ ไม่มีความเป็นคนเป็นสัตว์ เพราะอาศัยดิน น้ำ ลม ไฟ ยังคุมกันอยู่ มีปฏิสนธิวิญญานมายึดครองโดยความเป็นเจ้าของ เพราะอาศัยกิเลสตัณหา อุปาทาน กรรม จึงทำให้เราเกิดยึดมั่นถือมั่นว่าอัตตาตัวตน ยึดว่าของเราของเขา ร่างกายของเราของเขา

ในเมื่อเห็นว่าร่างกายเป็นแต่เพียงธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ หลสัตว์บุคคลตัวตนเราเขาไม่มี ในเมื่อเป็นเช่นนั้น จิตของผู้ภาวนาก็ได้นัดตานปัสสณาญาณ เห็นว่าร่างกายเป็นอนัตตาหมดทั้งสิ้น ภูมิจิตภูมิใจก็ก้าวขึ้นสู่ภูมิธรรมเองโดยอัตโนมัติ อันนี้เป็นปฏิปทาของท่านอาจารย์เสาร์ และท่านอาจารย์มั่น ที่เคยได้ยืนยันมาเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ นำมาเล่าเพื่ออาจจะเกิดประโยชน์แก่วงการนักปฏิบัติบ้าง

ประวัติการสร้างบุษบก

- สมเด็จพระมหาวิรวัตร (พิมพ์) เป็นองค์ประธานในการบรรจุ •

หลวงพ่อดิสร้างบุษบกเพื่อรำลึกถึงครูบาอาจารย์ จึงนำความไปปรึกษาเจ้าคุณธรรมบัณฑิต ท่านรับว่าจะออกแบบให้ รออยู่ ๓-๔ เดือนก็เจียบไป พอดีหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน มาอบรมพระสังฆาธิการที่วัดป่าสาละวัน หลวงพ่อได้ไปเรียนถามเจ้าคุณธรรมบัณฑิตว่า ท่านหาคนออกแบบให้ได้ หรือยัง ท่านบอกว่ายังไม่มีเวลา พระอาจารย์มหาบัวจึงถามว่า “ถ้าไม่มีเวลาสลະสิทธิ์ได้ไหม” เมื่อท่านเจ้าคุณสลະสิทธิ์ หลวงตามหาบัว และ ดร.เชาวน์ ณ ศิลวันต์ จึงรับงานนี้ไปดำเนินงานต่อจนสำเร็จและสมเด็จพระมหาวิรวัตร (พิมพ์) เป็นองค์ประธานในการบรรจุ

วาระสุดท้ายของแม่อา

- มั่นเย็นสบาย หาคความสุขใดมาเปรียบเทียบไม่ได้เลย •

แม่อาหลวงพ่อสวดมนต์ไม่เป็น ฟังเทศน์ก็ไม่รู้เรื่อง ก็มาบ่นว่า “เกิดมาชาตินี้ทำไมจึงหนักหนา” “มันโง่งอย่างไร” “จะไม่โง่งอย่างไร สวดมนต์ก็ไม่เป็น ฟังเทศน์ก็ไม่รู้เรื่อง” หลวงพ่อกถามว่าสวดพุทโธเป็นหมดตอบว่าเป็น ถ้าอย่างนั้นสวดพุทโธ ๆ ๆ สวดทุกลมหายใจ ไม่ต้องเลือกกาลเลือกเวลา สวดตลอดไป แกสวดไปสวดมา วันหนึ่งลุกขึ้นมาหาหลวงพ่อดังแต่ติ ๔ หลวงพ่อกก็ถามว่า “เ้าแม่ ขึ้นมาทำไมค่ำมืด มาคนหนึ่งคนเดียวมันผิดวินัยพระนะ” “ไอ้ย! มันหนักหนา” “ทำไมมันจึงหนักหนา” แกก็ตอบว่า “ทำไมใจคนมันจึง

ลูกเป็นไฟได้” หลวงพ่อก็รู้ทันทีว่าแกสวดมนต์ ไม่หยุดแล้วจิตตกเป็นสมาธิ หลวงพ่อก็ถามว่า “มันลูกเป็นไฟแล้วมันร้อนหรือมันเย็น” แกบอกว่า “มันเย็นสบาย หาคความสุขใดมาเปรียบเทียบไม่ได้เลย” “ถ้าหากว่ามันไม่ร้อน ก็ให้มันลูกอยู่อย่างนั้นแหละ” “เดี๋ยวนี้มันก็ยังลูกอยู่นะ ยังไม่ดับเลย” “เอ้า ให้มันลูกไป”

จนกระทั่งวาระสุดท้ายก่อนที่แกจะตาย เรากำลังจัดงานวันบูรพาจารย์ (งานบุญบวช) หลวงพ่อไปเยี่ยม แกกำลังนอนป่วยอยู่ ถามแกว่า “พระสวดมนต์ได้อินไหม” “ได้อิน” “พระเทศน์ได้อินไหม” “ได้อิน” “เข้าใจไหม” “เข้าใจอยู่แต่มันพูดไม่ถูก รู้หมดแต่มันพูดไม่ถูก” “เดี๋ยวนี้มันยังลูกเป็นไฟอยู่ไหม” “เดี๋ยวนี้มันยังลูกแรง มันไม่ได้ไปไหน” หลวงพ่อก็ถามว่า “แม่พิจารณาอายุขัยตัวเองหรือยังว่ามันหมดหรือยัง” “มันหมดแต่นานแล้ว คอยฟังคำสั่งอยู่เท่านั้นเอง” “อ้าว ..จะให้ฉันสั่งให้ตายจ้ะหรือ” “ก็อย่างนั้นสิ ใครเป็นผู้รับผิดชอบคนนั้นต้องสั่ง” “เอ้า! ถ้าฉันฉันสั่งละ แต่ไม่ใช่วันนั้นะ ให้งานมันเสร็จก่อนแล้วค่อยไป” พอจัดงานเราเสร็จคืนวันที่ ๓ วันที่ ๔ ตื่นเข้ามาแกก็ไป (ตาย)

เทศน์ในวัง (๒๕๒๕)

หลวงพ่อดำเนินทางจากวัดป่าสาละวันประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อไปเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ ที่พระราชวังไกลกังวล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านทรงเป็นบุคคลที่ช่างคิด เป็นนักวิชาการ เพราะพระองค์ทรงใช้พระทัยคิดอย่างไม่หยุดยั้ง การคิดด้วยการตั้งใจนี้มันก็เป็นเรื่องของสมาธิ ถึงแม้จะทรงรับสั่งถามด้วยโลกก็ถามแต่ก็ยังมีความธรรมดาอยู่ทุกประการ คราวหนึ่งท่านเดินทางไปทั่วดินท่านมีรับสั่งไปแสดงธรรมโดยเฉพาะ

ตอบปัญหาธรรมเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : ขอรบกวนได้อธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติธรรม ดังที่ท่านอาจารย์เสาร์สอนมา

หลวงพ่อบุญ : โดยหลักการที่ท่านอาจารย์เสาร์ ได้อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหามานั้น ยึดหลักการบริกรรมภาวนา พุทโธ และ อานาปานสติ เป็นหลักปฏิบัติ

การบริกรรมภาวนา ให้จิตอยู่ ณ จุดเดียว คือ พุทโธ ซึ่งพุทโธ แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นกิริยาของจิต เมื่อจิตมาจดจ้องอยู่ที่คำว่า พุทโธ ให้พิจารณาตามองค์ฌาน ๕

การนึกถึง พุทโธ เรียกว่า วิตก จิตอยู่กับ พุทโธ ไม่พราวจากไป เรียกว่า วิจารณ์ หลังจากนั้น ปิติ และความสุข ก็เกิดขึ้น เมื่อปิติและความสุขเกิดขึ้นแล้ว จิตของผู้ภาวนา ย่อมดำเนินไปสู่ความสงบ เข้าไปสู่ อุปจารสมาธิ และ อัปปนาสมาธิ ลักษณะที่จิตเข้าสู่ อัปปนาสมาธิ ภาวะจิตเป็นภาวะสงบนิ่ง สว่าง ไม่มีกิริยาอาการแสดงความรู้ ในขั้นนี้เรียกว่า จิตอยู่ในสมถะ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส และพระราชธิดา
กราบนมัสการหลวงพ่อบุญ ที่วัดป่าสาละวัน

ถ้าจะเรียกโดยจิตก็เรียกว่า อัปปนาจิต

ถ้าจะเรียกโดยสมาธิก็เรียกว่า อัปปนาสมาธิ

ถ้าจะเรียกโดยฌานก็เรียกว่า อัปปนาฌาน

บางท่านนำไปเทียบกับฌานชั้นที่ ๔

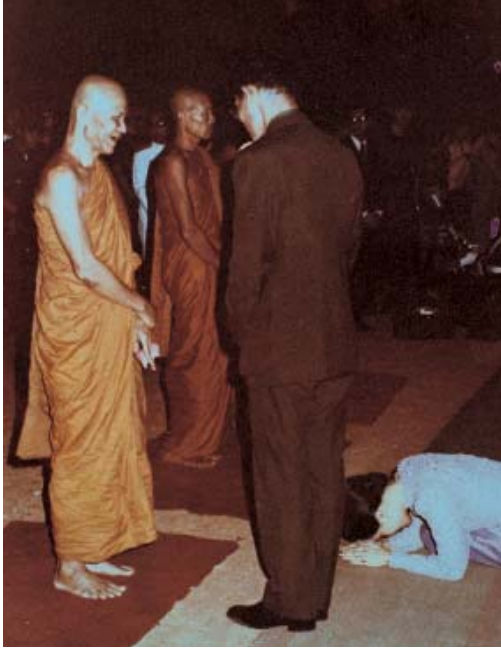
จิตในขั้นนี้เรียกว่า จิตอยู่ในอัปปนาจิต อัปปนาสมาธิ อัปปนาฌาน จิตย่อมไม่มีความรู้
อะไรเกิดขึ้น นอกจากมีสภาวะรู้้อยู่อย่างเดียวเท่านั้น

เมื่อนักปฏิบัติผู้ที่ยังไม่ไต่ระดับจิต เมื่อจิตติดอยู่ในความสงบนิ่งเช่นนี้ จิตย่อมไม่ก้าวขึ้น
สู่ภูมิแห่งวิปัสสนาได้

เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านอาจารย์เสาร์ผู้เป็นอาจารย์สอนกรรมฐานในสายนี้ จึงได้เดินอุบาย
สอนให้ลูกศิษย์พิจารณากายคตาสติ เรียกว่า กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน โดยการพิจารณา
ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นต้น โดยน้อมนึกไปในลักษณะความเป็นของปฏิภูลนำเกลียด
เป็นของโสโครก จนกระทั่งจิตมีความสงบลง รู้ยังเห็นจริงตามที่ได้พิจารณา

เมื่อผู้ปฏิบัติได้พิจารณา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เห็นสิ่งปฏิภูล ในที่สุดได้เห็นจริงใน
สิ่งนั้นว่าเป็นของปฏิภูล โดยปราศจากเจตนาสัญญาแล้ว ก็เกิดนิมิตเห็นสิ่งเหล่านั้นว่า

หลวงพ่อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
กราบมัสการหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

เป็นของปฏิภูลนำเกลียดโลโครกจริง ๆ โดยปราศจากสัญญาเจตนาใด ๆ ทั้งสิ้น จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้พิจารณาเห็น อสุกกรรมฐาน

เมื่อผู้ปฏิบัติพิจารณาอสุกกรรมฐานจนชำนาญ จินตียังเห็นจริงในอสุกกรรมฐาน นั้นแล้ว ในขั้นต่อไปท่านอาจารย์เสาร์ได้แนะนำให้พิจารณาว่างกายให้เห็นเป็นธาตุ ๔ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ จนกระทั่งเห็นเป็นดิน น้ำ ลม ไฟ

เมื่อจิตรู้ว่าเป็นแต่เพียงสักแต่ว่าธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ จิตก็จะเกิดความรู้ขึ้นมาว่า ตามที่พูดกันว่า สัตว์บุคคลตัวตนเราเขาไม่มี มีแต่ความประชุมพร้อมของธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เท่านั้น

เมื่อเป็นเช่นนั้น จิตก็ย่อมเกิดความคิดขึ้นมาได้ว่า ในตัวของเรานี้ไม่มีอะไรเป็นอนัตตา ทั้งสิ้น มีแต่ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เท่านั้น

พระราชพิธีสมโภช

ถ้าหากภูมิจิตของผู้ปฏิบัติจะมองเห็นแต่เพียงกายทั้งหมดนี้ เป็นแต่เพียงธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ รู้แต่เพียงว่าธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ และภูมิจิตของท่านอยู่แค่นั้น ก็มีความรู้เพียงแค่นั้นสมถกรรมฐาน

และในขณะเดียวกันนั้น ถ้าภูมิจิตของผู้ปฏิบัติปฏิบัติความรู้ไปสู่พระไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ไม่เที่ยง ทุกขัง เป็นทุกข์ อนัตตา ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง

ถ้าหากมี อนิจจังสัญญา ความสำคัญมันหมายความว่าไม่เที่ยง ทุกขสัญญา ความสำคัญมันหมายความว่า เป็นทุกข์ อนัตตสัญญา ความสำคัญมันหมายความว่าไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง ภูมิจิตของผู้ปฏิบัตินั้นก็ก้าวเข้าสู่ภูมิแห่งวิปัสสนา

เมื่อผู้ปฏิบัติมาฝึกฝนอบรมจิตของตนเองให้มีความรู้ด้วยอุบายต่าง ๆ และมีความรู้แจ้งเห็นจริงในลักษณะของอสุภกรรมฐานโดยอุบายอย่างใดอย่างหนึ่ง จนมีความรู้แจ้งเห็นจริงในลักษณะที่ว่า กายเรานี้เป็นแต่เพียงธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ มีความเห็นว่า ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ก็เป็นแต่เพียงธาตุ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่สัตว์ บุคคล เรา เขา ด้วยอุบายดังกล่าวแล้ว ผู้ปฏิบัติยึดหลักอันนั้น ภาวนาบ่อย ๆ กระทำให้มาก ๆ พิจารณาให้มาก ๆ พิจารณาย้อนกลับไปกลับมา จิตจะค่อย ๆ ก้าวเข้าสู่ภูมิวิภูมิธรรม เป็นลำดับ ๆ ไป หลักการปฏิบัติของท่านอาจารย์เสาร์ ก็มีดังนี้

กรรมเก่า

- คนที่เขาทำชั่วมาก ทำไมเขาจึงได้ดี •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : ดิฉันยังไม่เข้าใจคำว่า “กรรมเก่า”

หลวงพ่อดุ : คำว่า กรรม คือ การกระทำ เมื่อเราถือว่าทำลงไปแล้วไม่ถือว่ามีผลอะไร ทำแล้วก็ทำไป คนที่คิดเช่นนั้นก็มีมาก เว้นเสียแต่ว่า ผู้ที่ทำความดี หรือว่าฝึกฝนอบรมมาจนจิตใจน้อมเชื่อในผลแห่งกรรมนั้นแหละ จึงจะเชื่อว่าการกระทำของกรรมนั้นมีจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ พวกที่ยังตื่นอยู่กับสังคมโลก ตื่นอยู่กับความสนุกเพลิดเพลิน ตื่นอยู่กับความร่ำรวย หรือยศถาบรรดาศักดิ์ พวกเหล่านี้มักจะลืมตน และมักไม่คำนึงถึงว่าผลกรรมที่เราได้กระทำในปางก่อนนั้นมาสนับสนุนให้เราได้ดีได้ดีในปัจจุบัน

โดยวิสัยของกรรมแล้ว จากปัญหาที่ว่า คนที่เขาทำชั่วมาก ทำไมเขาจึงได้ดี อันนี้ก็เพราะว่า ความชั่วในปัจจุบันยังไม่ให้ผลแก่เขา เขาจึงเจริญรุ่งเรือง เพราะอาศัยผลกรรมในอดีตชาติปางก่อนมาสนับสนุน เขาจึงได้ดีได้ดี

เรื่องนี้ยากที่จะปลงใจเชื่อกันได้ นอกจากจะมาบำเพ็ญเพียรภาวนา ทำจิตบริกรรมภาวนา ทำให้สงบสว่าง นั้นแหละจึงจะโน้มน้าวใจเชื่อลงไปได้

เคยมีลูกศิษย์เป็นนายตำรวจผู้หนึ่ง เขาไปอุปสมบทอยู่ด้วย ได้สอนให้เขาบริกรรม

Signature

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
กราบนมัสการหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

ภาวนา เริ่มต้นด้วยการภาวนา พุทโธ พุทโธ พุทโธ เมื่อภายหลังเขาตั้งใจจริงจนกระทั่งจิตสงบ สว่าง มีความรู้ธรรมเห็นธรรมปรากฏขึ้นภายในจิตของเขา สิ่งที่เขาแสดงความคิดเห็นออกมา สิ่งที่น่าสนใจที่สุดอย่างหนึ่ง คือ เขาพูดว่า

“เมื่อก่อนนี้รับราชการเป็นนายตำรวจ ยังไม่ทันซึ่งถึงพระมหากษัตริย์คุณที่ท่านได้พระราชทานให้ได้เงินเดือนมาสำหรับเลี้ยงชีวิต เมื่อมาภาวนาจนจิตสงบแล้ว รู้เหตุ รู้ผล รู้สึกว่างานที่เรากระทำนี้ยังไม่คุ้มกับพระราชทรัพย์ที่ได้พระราชทานมาสำหรับเลี้ยงชีวิต” และเขาได้ปฏิญาณว่า “ผมจะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์จนตลอดชีวิต”

พระปัจเจกพุทธเจ้า

- ไม่แสดงธรรมและไม่ตั้งศาสนา •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : ดิฉันขอยกข้อที่ว่า ถ้าไม่มีพระบรมพุทธศาสนาโลกนี้จะอยู่บนโลกนี้ด้วยความยากลำบาก เพราะว่า เป็นสิ่งที่ช่วยเป็นแสงสว่างจริง ๆ ทำให้สามารถระงับความโกรธ ความเกลียด ความผิดหวังอะไรได้ทุกอย่าง และน้อมระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ท่านได้มีพระเมตตาคุณ พระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระปัจเจกพุทธเจ้าไม่เหมือนกับพระพุทธเจ้าอย่างไรเจ้าคะ

หลวงพ่อกุญ : พระปัจเจกพุทธเจ้าไม่เหมือนกับพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ตรงที่ไม่แสดงธรรมและไม่ตั้งศาสนา ถ้าใครทำบุญทำทานกับพระปัจเจกพุทธเจ้า ท่านเพียงแต่ให้ศีลให้พร หรือถ้าแสดงธรรม

หลวงพ่อสีมุตฺตม

ก็ไม่ใช่เรื่องเป็นราวพอที่จะจับเอามาปฏิบัติได้ อย่างดีก็เพียงแต่แนะนำให้รักษาศีล ให้ภavana ให้ทาน เป็นแต่เพียงแนะนำเท่านั้น ส่วนมากไม่แสดงธรรมเป็นเรื่องเป็นราวเหมือนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

โดยวิสัยของท่านพระปัจเจกพุทธะไม่มุ่งที่จะมีสาวก ถ้าหากจะมีคำสอนปรากฏอยู่บ้าง ก็เป็นไปเพื่อชีวิตของท่านเท่านั้น ไม่ไว้สาวกเพื่อสืบพระศาสนา

การตรัสรู้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้านั้น ก็มีความเสมอกันกับองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยทั่ว ๆ ไปก็คือ ความเป็นอัสวักขยญาณ คือ ความสามารถทำกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป

พระปัจเจกพุทธเจ้าบางองค์ก็ทำจิตให้เป็นสมาธิ มีความละเอียดยิ่ง ๆ ขึ้นไป จนกระทั่งสามารถตัดกิเลสออกจากจิตไปได้โดยไม่ต้องอาศัยเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น

ส่วนมากพระปัจเจกพุทธเจ้าจะสำเร็จเป็นพระปัจเจกได้โดยเจตวิมุตติ คือ การทำจิตให้ละเอียดลงไป แล้วก็ตัดกิเลสด้วยกำลังจิตที่เข้มแข็งเหล่านั้น เพราะฉะนั้น เมื่อสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะพระองค์ท่านแล้ว ท่านจึงไม่สามารถแสดงธรรมได้อย่างกว้างขวาง อย่างมีเหตุมีผล เหมือนกับพระพุทธเจ้าโดยทั่ว ๆ ไป

นี่คือข้อแตกต่างระหว่างพระปัจเจกพุทธเจ้าและสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : ดิฉันอยากจะถามว่า สมัยนี้มีพระปัจเจกพุทธเจ้าบ้างไหม

หลวงพ่อกุญ : หากอาศัยหลักเกณฑ์ในคัมภีร์พระพุทธานุสสาแล้ว พระพุทธเจ้าของเราทรงกำหนดอายุพระศาสนาไว้ ๕,๐๐๐ ปี พระศาสนาขณะนี้ได้ดำเนินมา ๒,๕๐๐ ปีเศษแล้ว ศาสนาพุทธก็ยังปรากฏอยู่ในโลก ยังไม่ว่างจากพระศาสนาในช่วงที่ยังมีพระพุทธานุสสาปรากฏอยู่ ยังไม่สิ้นอายุของพระศาสนา พระปัจเจกพุทธเจ้ายังไม่มี ถ้าอาศัยหลักฐานตามคัมภีร์แล้ว ก็จะยืนยันได้ตามนั้น ปัจจุบันนี้พระปัจเจกพุทธเจ้าไม่มี

มรवासบรรลุนิพพานได้หรือไม่

- มรवासก็สามารถที่จะชำระจิตให้ถึงวิมุตติความหลุดพ้นได้ •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : หากถือว่าไม่ได้บวชเป็นพระนี่ จะสามารถชำระจิตของท่านจนสามารถบรรลุนิพพานได้ไหมเจ้าคะ

หลวงพ่อกุญ : อาศัยตามหลักฐานในพระคัมภีร์ ผู้ที่เป็นมรवासก็สามารถที่จะชำระจิตให้ถึงวิมุตติความหลุดพ้นได้

ยกตัวอย่างเช่น สมเด็จพระเจ้าสุทโธทนะ พระพุทธบิดา พระองค์ก็สำเร็จพระอรหันต์ในขณะที่ทรงเป็นมรवासอยู่ เพราะเมื่อได้ฟังเทศน์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็สำเร็จพระอรหันต์ทั้ง ๆ ที่ยังเป็นมรवासอยู่

Signature

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
กราบนมัสการหลวงปู่หิน อจาโร

ในปัจจุบันนี้ คฤหัสถ์ที่ยังครองเพศอยู่ก็สามารถที่จะปฏิบัติในทางจิต ทำให้มีจิตสงบเป็นสมาธิ รู้ธรรมเห็นธรรมได้เหมือนกับพระในพระพุทธศาสนา

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : หมายความว่า ถ้าแม้ว่าเข้าถึงพระอรหันต์แล้ว ถ้าไม่บวชก็วางเบญจขันธ์ได้อย่างสิ้นเชิงใช่ไหมเจ้าคะ

หลวงพ่อดุริ : ตามพระคัมภีร์ก็ยืนยันว่าเป็นอย่างนั้น แต่ถ้านำมาพิจารณาให้รู้แน่นอน และจะหาเหตุผลมาขัดแย้ง ก็อาจจะไม่ทาง เพราะในแง่ที่จะขัดแย้งได้มีว่า โดยธรรมชาติของพระอรหันต์แล้ว ท่านจะวางเบญจขันธ์ คลายความยึดมั่นหมกมุ่นเลิกลิงตันทา มานะทิฏฐิ แม้อาสวะน้อยหนึ่ง ก็ไม่มีในจิตใจของท่าน อาจจะดำรงชีพอยู่จนกระทั่งอายุชั้ยก็ยอมเป็นได้ ถ้าหากว่าท่านมาขัดแย้งได้ แต่ว่าคุณของความเป็นพระอรหันต์นั้น เป็นคุณธรรมหรือเป็นสังฆธรรมที่สูง ซึ่งโดยหลักธรรมชาติของธรรมะขั้นนี้แล้วจะไปสิงสถิตอยู่ในร่างของคฤหัสถ์ซึ่งเป็นร่างของชาวบ้านธรรมดา เป็นการไม่คู่ควรกัน จึงสามารถทำให้ร่างของฆราวาสผู้สำเร็จอรหันต์แล้วต้องสลายตัวไป อันนี้เป็นกฎความจริงของธรรมชาติในขั้นนี้

ถ้าจะเปรียบเทียบกับเหมือนกับแร่ธาตุบางอย่างในโลกนี้ ในเมื่อมาพบกันเมื่อใดแล้วจะต้องมีปฏิกิริยาสลายตัวหรือเกิดธาตุใหม่ขึ้นมา ในกรณีเช่นนี้ ธาตุแท้แห่งพระอรหันต์ที่บริสุทธิ์สะอาดอย่างแท้จริง เมื่อเกิดอยู่ในร่างของคฤหัสถ์ธรรมดา จึงมีประสิทธิภาพหรือมีอำนาจที่จะทำให้ร่างกายของคฤหัสถ์สลายตัวลงไปได้ เพราะเป็นร่างกายที่ไม่ควรที่จะรองรับคุณธรรมของพระอรหันต์

บาปกรรมอยู่ที่ใจ

- แนะนำวิชาอาชีวะแต่มีได้สั่งให้เขาทั้งหลายเหล่านั้นฆ่าสัตว์ •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : ดิฉันสนับสนุนให้ประชาชนปลูกหม่อนเลี้ยงไหมนี้เจ้าค่ะ เคยมีลูกศิษย์ของท่าน อาจารย์แบนเรียนด้วยความหวังดีว่า “อย่าทำเลยหม่อนไหม วัน ๆ หนึ่งชาวบ้านต้มไหมเป็น ล้าน ๆ ตัว”

เพราะเหตุว่าเห็นสภาพที่เขาอดอยาก พิการ อดอยาก ตามอด ก็เลยคิดว่าการสนับสนุน ให้เขาปลูกหม่อนเลี้ยงไหมนี้จะทำให้เขาอยู่ดีกินดีขึ้น แม้ว่าเขามลิตแล้วไม่นำออกมาขายก็ไม่ ได้เงินมาเลี้ยงชีพ

ดิฉันอยากจะช่วยเด็ก ๆ ที่ยากจน แต่ลูกศิษย์พระอาจารย์ก็เตือนมาเรื่อย ๆ ก็เลยคิดว่า เราได้ช่วยคนมามาก ๆ ตึกว่าคนที่เขาไม่ได้เข้าวัด ไม่ทำอะไรเลย เราหากินสุจริต ทำบุญได้ หากินได้ ทำอะไรได้ เลี้ยงลูกได้ พระคุณเจ้ามีความคิดเห็นเรื่องนี้อย่างไร

หลวงปู่พุทธ : ตามที่แนะนำให้ราษฎรเขาทำอย่างนั้น เพียงแต่ว่าได้แนะนำให้เขาเลี้ยง แต่ไม่ได้แนะนำให้เขา ต้มตัวไหม ในเมื่อเขาทำขึ้นมาแล้ว เขาจะทำอะไรเป็นเรื่องของเขา

ส่วนจะขัดข้องกังวลใจ เพื่อความเบาใจก็ถือเสียว่าเพียงแต่ได้แนะนำวิถีทางดำเนินชีวิต เท่านั้น ซึ่งมีหลายวิธีการที่เขาจะทำ ในเมื่อเขาทำลงไปแล้ว เขาจะปลูกหม่อนเลี้ยงไหม แม้ว่าจะไม่สั่งให้เขาทำอย่างนั้นอย่างนี้ เขาทำไปเอง ถ้าหากสมมติว่าทำใจได้อย่างนี้ก็เป็น ที่เบาใจมากขึ้น

และข้อเปรียบเทียบเวลานี้ เป็นการแนะนำวิชาอาชีวะแต่มีได้สั่งให้เขาทั้งหลายเหล่านั้น ฆ่าสัตว์ เพราะไม่ได้สั่งว่าให้เขาทำอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นแต่เพียงว่า ปลูกหม่อนนะ เลี้ยงไหมนะ ทำอะไรเพียงแค่นี้ ในเมื่อมีผลผลิตแล้ว เขาจะทำอะไรเป็นหน้าที่ของเขา เช่น อาจจะแต่งตั้ง ใครสักคนหนึ่งที่มีความชำนาญในเรื่องนี้ให้คำแนะนำ ถ้าจะเปรียบก็คล้ายกับว่าหมอ ทั้งหลายเขารักษาโรคภัยไข้เจ็บ ส่วนมากหมอจะไม่มีคำพูด หรือความตั้งใจจะลงลงไปว่า ฉันทจะฆ่าเชื้อโรคอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นแต่เพียงว่าคนนี้เป็นโรคนั้น จะให้ยาอย่างนี้ เพื่อให้เขาหายจากโรคภัยไข้เจ็บ

ที่ได้มีเมตตาแก่ประชาชน ที่แนะนำให้เขาทำอยู่ในปัจจุบัน พยายามทำให้เขาได้แนะนำให้ เขาทำอย่างนี้ เมื่อเขาปลูกหม่อนแล้วจะต้องมีสัตว์สำหรับกินหม่อน เขาจะหาอะไรมาทำ นอกจากตัวไหมใบหม่อน เมื่อเขามาเลี้ยงเติบโตขึ้นมาแล้ว เขาจะไปทำรวงทำรังที่ไหน รวง รังของเขาจะเป็นประโยชน์ขึ้นมากคนที่เขาเลี้ยงเขาย่อมรู้จักหน้าที่ของเขาว่าเขควรทำอย่างไร

เพื่อให้ไม่เป็นการกังวลใจมากนัก อาตมาขอแนะนำวิถีทางทำให้เบาใจ เมื่อแนะนำให้เขา รู้จักประกอบอาชีพ พยายามนึกในใจว่าเราไม่ได้แนะนำให้เขาฆ่าสัตว์ เขาจะทำอะไรเป็น หน้าที่ของเขา ให้พยายามทำใจอย่างนี้ อาตมาเห็นว่าความกังวลใจอาจจะลดน้อยลงไป

๒๑๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงถวายไทยธรรมแด่หลวงปู่หลุย จันทสาโร ที่พระราชวังบางปะอิน

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : บาปกรรมทั้งหลายนี้อยู่ที่ใจจริง ๆ ไซ้ไหมเจ้าคะ

หลวงพ่อบุญ : อยู่ที่ใจ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : ที่นี่ถ้าเผื่อว่า จิตใจของดิฉันมิได้ใส่ใจในเรื่องตัวไหมเลย แต่ใส่ใจในเรื่องที่ช่วย
ชีวิตเด็ก ไม่ให้ตาย ไม่ให้พิการ อันนี้สำคัญกว่าไซ้ไหมเจ้าคะ

หลวงพ่อบุญ : สำคัญกว่า

คุณธรรมพระอริยะ

- มีความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัยอย่างมั่นคงไม่กวัดแกว่ง •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : เมื่อพระอริยบุคคล อันมีพระโสดาบัน ท่านไม่ผูกพยาบาท ท่านไม่ทำร้ายคน หรือ
เบียดเบียนคน ท่านอยู่ในศีล ๕ ไซ้ไหมเจ้าคะ

หลวงพ่อดู : อยู่ในศีล ๕

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : มีกล่าวไว้ในพระพุทธศาสนา

หลวงพ่อดู : มีกล่าวในพระพุทธศาสนา

ลักษณะน้ำใจของพระโสดาบัน เป็นผู้มีความตั้งมั่นในพระรัตนตรัย คือ มีความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัยอย่างมั่นคงไม่กวัดแกว่ง มีความรักในพระรัตนตรัยอย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง มีความเชื่อมั่นในคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริงไม่เปลี่ยนแปลง

ทุกสิ่งทุกอย่าง จะทำบุญก็บุญ จะบาปก็บาป ไม่มีการคัดค้าน เป็นสมาธิจิต เมื่อมีการกระทบจิตใจ บางทีอาจจะโกรธ แต่ไม่ผูกพยาบาท พระโสดาบันเต็มไปด้วยการให้อภัยเรียกว่าให้อภัยทาน ไม่ผูกพยาบาทอาฆาตใครทั้งสิ้น

เช่นอย่างพระมหาบพิตร ต้องลงพระปรมาภิไธยรับสั่งให้ทำอะไรลงไป เช่น การให้อภัยโทษ และมีการประหารชีวิตผู้กระทำความผิด อาตมาเคยพิจารณาดูแล้วในเรื่องนี้สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปัจจุบัน คิดว่าไม่มีทางที่จะได้รับบาป เพราะรัฐธรรมนูญการปกครองมาจากมติคณะรัฐมนตรี ไม่ใช่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงตราเป็นกฎหมายนั้น ๆ ออกมา จึงเห็นว่าเรื่องเหล่านี้เป็นการปลดปล่อยจากสิ่งที่เป็นการบาปกรรมจริงอยู่ อาจจะมีความปรมาภิไธย แต่ก็โดยกฎหมายโดยมติของปวงชน

ที่อาตมาต้องอธิบายดังนี้ ก็เพราะมีผู้ถามบ่อย ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ อาตมาภาพได้แก้ปัญหาเขาไว้อย่างนี้

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : พระสภากาหมี่ ท่านมีคุณสมบัติอย่างไร

หลวงพ่อดู : พระสภากาหมี่ละสังโยชนได้ ๓ เหมือนกับพระโสดาบัน คือ ละสังกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ระงับราคะ โทสะ โมหะ ให้เบาบางลง แต่สังโยชนนี้ที่ละได้เท่ากับพระโสดาบัน แตกต่างกันตรงที่ระงับ ราคะ โทสะ โมหะ ให้เบาบางลง จิตอยู่เหนือพระโสดาบันนิดหน่อย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : พระโสดา พระสภากาหมี่นี้ กามราคะยังมีอยู่ คือ หมายถึงความรักสวรั้งงาม ยังติดอยู่มีใช้หรือเจ้าคะ

หลวงพ่อดู : ยังติดอยู่ มีเรื่องในพระพุทธประวัติ เป็นเรื่องของนางวิสาขาว่า

นางวิสาขาไปลืมนำเครื่องประดับไว้ในอารามของพระพุทธเจ้า แล้วพระอานนท์เป็นผู้เก็บเครื่องประดับตกแต่ถ่วงนั้นรักษาไว้

เมื่อนางวิสาขามาวัด พระอานนท์แจ้งให้ทราบว่ามีนางลืมนำเครื่องประดับคุณค่ามหาศาลไว้ในวัดนี้ อาตมาภาพเก็บเอาไว้ นางวิสาขาก็เรียนกับพระอานนท์ว่า เครื่องประดับของดิฉันที่พระคุณเจ้าได้เก็บรักษาไว้ ไม่ขอรับคืน ขอยกถวายเป็นสมบัติของสงฆ์

ฝ่ายพระพุทธเจ้าทรงทราบ พระองค์ก็รับสั่งว่า ของประดับเหล่านี้แม้จะเป็นของมีค่าสูง แต่ไม่เกิดประโยชน์อะไรสำหรับสงฆ์

๒๕๒๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
กราบนมัสการหลวงปู่ขาว อนาลโย ที่วัดถ้ำกลองเพล

หลวงพ่อพุธ ฐานิโย

นางวิสาขาทูลว่าถามว่า ถ้าเช่นนั้นจะทรงให้ปฏิบัติอย่างไร

พระพุทธเจ้าก็รับสั่งว่า ให้รับเอาของคืนไป

นางวิสาขาทูลว่า การที่รับของคืนนั้นเป็นการไม่สมควร ขอบวณาสถ์พระวิหารถวาย

อันนี้เป็นหลักฐานที่พระโสดาบันยังใช้เครื่องประดับอยู่

พลังใจ

- ผู้ที่มีความกตัญญูกตเวทินันได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณธรรม •

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : อยากขอให้พระคุณเจ้านั่งแผ่เมตตาให้กับพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์
ขอให้ท่านมีความร่มเย็นเป็นสุข

หลวงพ่อดุสิต : อันนี้รู้สึกเป็นกัจจัตริที่ได้กระทำมาเป็นประจำแล้ว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : อยากเรียนถามพระคุณเจ้าว่า เคยฝันถึงท่านพระพุทธรูปยอผ้า เคยฝันถึง
ท่านหลายครั้ง ไม่ทราบว่ามีถึงท่านเองหรือใจนึกถึง

หลวงพ่อดุสิต : พลังใจที่ได้เคารพบูชา ที่มีความกตัญญูกตเวทิต่อบรรดาพระบรมมหาราชเจ้าทั้ง
หลายในอดีตนั้นย่อมเป็นพลังอันหนึ่งซึ่งสามารถทำให้จิตใจของพระองค์ปฏิบัติถึงพระองค์
ท่านทั้งหลายเหล่านั้นด้วยความแน่นอน ซึ่งปกติแล้วความกตัญญูกตเวทิต่อพระองค์เป็นเครื่องหมาย
ของความดี ผู้ที่มีความกตัญญูกตเวทินันได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณธรรม เป็นพื้นฐานให้เกิดความดี
ดังนั้น การที่ได้ฟังเกี่ยวกับการปฏิบัติสมาธิภาวนาที่คิดว่ายังไม่เป็น ยังไม่ชำนาญนั้น
เพราะความกตัญญูกตเวทิต่อพระองค์ จะช่วยเกื้อกูลอดทนน้ำใจของท่านให้ดำเนินไปสู่สมาธิที่
ถูกต้อง

เท่าที่เคยได้ฟังที่วัดป่าสาละวันเมื่อครั้งนั้นว่า เมื่อระลึกถึงพระคุณของสมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า จิตสงบสว่างลงไปแล้ว หายหวัดกลัวในสิ่งต่าง ๆ อันนี้คือจิตของท่านมีสมาธิ
และเข้าสมาธิได้ง่าย

แต่การทำสมาธิบางครั้งบางคราวนั้น เราอาจจะไม่สมประสงค์ในการทำ คือจิตอาจ
ไม่มีความสงบตลอดเวลา แต่ถึงกระนั้นก็ยังเป็นการสะสมกำลังไว้ เมื่อเวลาเหมาะสมเมื่อใด
จิตจะสงบลงเป็นสมาธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อขณะใดที่เกิดความกลัว กลัวจะมีภัยอันตราย
เกิดขึ้น จิตของผู้ปฏิบัติ เป็นผู้อบรมอยู่เป็นประจำนั้น จะวิ่งเข้าสู่ความเป็นสมาธิโดยอัตโนมัติ
อันนี้เคยมีปรากฏการณ์ให้อาตมภาพได้ทราบหลายครั้งหลายหน ในชีวิตนี้ระลึกเคยว่า
ถึง ๒ คน

ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๐ ไปจังหวัดอุบลฯ กลับมาจนถึงจังหวัดนครราชสีมาอยู่แล้ว
ทางเพียง ๑๐ กว่ากิโลเมตรเท่านั้น รถคว่ำที่โค้งด่านเกวียน เขตตัวเมืองนครราชสีมา

ขณะที่รู้สึกตัวว่าเกิดอันตราย จิตจะวิ่งเข้าสู่สมาธิโดยอัตโนมัติ ในขณะที่นั้นรู้สึกตัวว่า

Signature

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กราบนมัสการหลวงปู่สิม พุทธาจาโร

ตัวเองลอยอยู่บนอากาศบริเวณรอบ ๆ สว่างไสวไปหมด ทั้งข้างหน้าข้างหลัง

ภายในจิตใจคล้าย ๆ กับว่ามันสั่งให้รถหลบเสาซีเมนต์ข้างถนนซึ่งเขาปักไว้เป็นแถว เมื่อมองดูแล้วก็มองเห็นต้นเสาแต่ละต้นคล้ายมันปรากฏ และรถหลบเสาซีเมนต์นั้นไปได้แต่ ต้นสุดท้ายที่รถจะไปปะทะ มันมืดมองไม่เห็นต้นเสา รถก็ไปปะทะต้นเสาซีเมนต์นั้น แล้วรถก็ พลิกคว่ำลงไป

คงจะเป็นเพราะเศษบุญ จิตวิ่งเข้าสู่สมาธิโดยไม่ได้ตั้งใจนั่นเอง ทำให้อาตมภาพและทุกคนในรถไม่เป็นอันตราย

ดูสภาพของรถแล้วรู้สึกว่เสียหายมาก ใคร ๆ มองแล้วก็รู้สึกว่า ไม่มีใครเหลือสักคนที่นั่งไปในรถ อันนี้เป็นครั้งแรกในชีวิต

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๕ ที่ผ่านมา คราวนี้จะไปรับถวายที่ดินที่เขาอุทิศให้สร้างวัด พอไปถึงอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากนางรองประมาณ ๑๓ กิโลเมตร บังเอิญยางแตกทั้งข้างหน้าและข้างหลังพร้อมกัน รถวิ่งลงไปข้างถนน เหตุการณ์เกิดขึ้นขณะนั้น คล้าย ๆ ตนเองลอยขึ้นไปบนอากาศ รู้สึกตัวเองเมื่อรถมันหายกลิ้งแล้ว พอรถหยุดได้ถามว่ามีใครเป็นอะไรบ้างไหม เขายกกว่าไม่มีอะไร ไม่มีใครเจ็บ

เหตุการณ์ทั้ง ๒ ครั้ง เกิดขึ้นคล้าย ๆ กัน แปลกตรงที่ว่าไม่ได้ตั้งใจเข้าสมาธิ พอเกิดขึ้นแล้วมันเกิดขึ้นของมันเอง

จึงได้คิดมาเตือนใจบรรดาผู้เฒ่าผู้แก่ทั้งหลายว่า พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ พุทฺโธ ธรรมโม สังฆโมนี้ระลึกไว้ให้ดี ควรระลึกไว้จนมันเกิดติดนิสัย

บางครั้งมีได้ตั้งใจจะนึก จิตจะนึกขึ้นมาเองว่าพุทฺโธ ธรรมโม สังฆโม บางครั้งเมื่อทำอะไรผิดพลาด แทนที่จะไปนึกอย่างอื่นกลับมานึกพุทฺโธ ธรรมโม สังฆโม และพูดออกมาโดยมิได้ตั้งใจ

อันนี้เพราะอาศัยจิตติดอยู่กับพุทฺโธ ธรรมโม สังฆโมนั้นเมื่อเกิดเหตุอะไรขึ้นมา จิตมันก็วิ่งเข้าหาพุทฺโธ ธรรมโม สังฆโมโดยมิได้ตั้งใจ

โดยเฉพะอย่างยิ่งเวลาจะสิ้นใจ ถ้าหากเราไม่ได้สร้างพื้นฐานลมหายใจ ทุกขเวทนา ต่าง ๆ มันจะมารบกวนจะทำให้จิตไขว่คว้าหาที่พึ่ง ถ้าเราไม่นึกถึงอะไรให้มันคงไว้สักอย่างหนึ่ง จิตก็จะไม่มีที่ยึด ก็ไขว่คว้าไปต่าง ๆ บางทีก็อาจจะไปเกาะสิ่งที่เป็นโยบายภูมิ เพราะจิตไม่มีที่พึ่งที่ระลึก จิตนั้นก็จะไปสู่นโยบายภูมิ เป็นสภาพที่ไม่มีความเจริญ

พุทฺโธ ธรรมโม สังฆโมนี้เป็นพุทฺธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ ระลึกถึงคุณของพระพุทฺธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ แม้จิตจะไม่สงบก็ตามเป็นพุทฺธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ

นิมิต

- เป็นเครื่องรู้ของจิต •

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : นิมิตนี้มีหลายอย่าง บางอย่างแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่าง อย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งก็ให้เห็นเหมือนฝัน และอีกอย่างหนึ่งก็แสดงให้เห็นเหมือนทิพย์ เป็นนิมิต ความหมายของท่านอาจารย์ได้อธิบายให้ฟัง

หลวงพ่อกุญ : นิมิตก็มีความหมายตรงตัวอยู่แล้วว่า เป็นเครื่องรู้ของจิต

นิมิตจะเกิดขึ้นได้ในจิตสมาธิ คือ เมื่อผู้ภาวนา พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ เมื่อจิตมีอาการเคลิ้ม ๆ ลงไป จิตสงบ สว่าง กระแสจิตส่งออกไปข้างนอก แล้วก็เกิดขึ้นมาในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพคน รูปผี ปีศาจ เทวดา

และอีกอย่างหนึ่ง ในการพิจารณาอสุกกรรมฐานหรือธาตุกรรมฐาน ในขั้นต้น ผู้ปฏิบัติอาศัยการน้อมนึกพิจารณา น้อมไปสู่ความเป็นอสุกกรรมฐาน ความไม่สวย ไม่งาม น่าเกลียด โลโครก ของร่างกาย น้อมไปสู่ความเป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ คือ เป็นองค์ประชุมของธาตุ ๔ ด้วยความตั้งใจดี เมื่อจิตสงบตั้งมั่นเป็นสมาธิแล้ว จิตอยู่ในระดับพิจารณาสมาธิ ก็จะเกิดนิมิตภายนอกขึ้นมา

เมื่อผู้ปฏิบัติพิจารณาจิตภายนอกกาย นิมิตภายนอกกายจะย้อนกลับเข้ามาภายใน หมายถึงจิตนั้นน้อมเข้ามาในกาย แล้วจิตจะมารู้ถึงนิมิตภายในกาย ในขณะที่จิตรู้ภายในตัวนั้น จิตจะมีลักษณะตั้งอยู่ระหว่างกลางของกาย แล้วจิตจะไปรู้อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายในกาย

สงฺกมฺ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กราบบังคมทูลถวายพระพรแด่สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

เมื่อจิตมองดูสิ่งที่รู้เห็นอยู่ภายในกายนั้น จิตจะพิจารณาต่อไป จนกระทั่งจิตละเอียดลงไปจนถึงขั้นอัปปนาสมาธิ

เมื่อจิตถึงขั้นอัปปนาสมาธิแล้ว จิตจะมีลักษณะคล้าย ๆ กับถอนตัวออกมาจากร่างกาย เมื่อถอนตัวออกมาจากร่างกายแล้ว จิตจะมาลอยเด่นอยู่ แล้วจิตจะย้อนกลับไปมองดูกายเดิม

ในเมื่อจิตย้อนกลับไปมองดูกายเดิม จิตก็มองเห็นภายในลักษณะที่นิ่งหรือนอนอยู่ก็ตาม แล้วกายนั้นจะแสดงอาการขึ้นอืด เน่าเปื่อย ผุพัง สลายไป ในที่สุดก็ยังเหลือแต่โครงกระดูก แล้วโครงกระดูกก็หลุดออกไปเป็นชิ้น ๆ และแตกหักเป็นท่อนน้อยท่อนใหญ่ ในที่สุดกระดูกก็หลุดละเอียดลงไป และหายไปในที่สุด

อันนี้เป็นนิมิตซึ่งเกิดขึ้นในจิตโดยปราศจากสัญญาใด ๆ ที่น้อมนึก นิมิตอันนี้เรียกว่า **อุคคหนิมิต**

ในขณะที่จิตมองเห็นนั้น จิตยังไม่บอกว่าเป็นอะไร เรียกว่าอะไร คือ เมื่อกายที่จิตมองเห็นนั้นมีอาการต่าง ๆ ผิดแปลก เช่น ขึ้นอืด เน่าเปื่อย ผุพังลงไป ดังที่ได้บรรยายมานั้น อันนี้จิตอยู่ในขั้น **ปฏิกากนิมิต** เป็นอุบายสำหรับฝึกฝนอบรมจิตในขั้นสมถะ

เมื่อจิตมองดูนิมิตนั้น นิมิตนั้นอาจจะหายไป เมื่อนิมิตนั้นหายไป ก็ยังเหลือแต่สภาวะจิต ผู้รู้ นิ่ง สดใส สว่างชั่วขณะหนึ่ง ก็จะเกิดภูมิรู้เกิดขึ้นภายในจิต คือ มีแต่เกิดขึ้นดับไป เกิดขึ้น

ดับไป อยู่ภายในจิต จิตของผู้ปฏิบัติก็จะจดจ้องมองดูจิตที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยปราศจากเจตนาสัญญาใด ๆ ทั้งนั้น

สิ่งที่มองเห็นนั้นเรียกว่าอะไรเรียกไม่ถูก ไม่มีความหมาย ในสมมุติบัญญัติที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในอัมมจักกัปปวัตตนสูตรว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งหมดมีความดับไปเป็นธรรมดา

สิ่งใดสิ่งหนึ่งในที่นี้หมายถึงอะไร จะเรียกชื่อตามสมมุติบัญญัติไม่ถูก พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันนี้เป็นความรู้ของจิตที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติธรรมชั้นสูง

ถ้าหากว่าจิตมองดูสิ่งที่เกิดขึ้นดับไป เกิดขึ้นดับไปแล้วก็ถอนออกมาจากสภาวะรู้อย่างนั้น จิตของผู้ปฏิบัติในขั้นนี้เรียกว่าจิตอยู่ในขั้น สมถกรรมฐาน

แต่ถ้าหากสิ่งที่จิตมองดูนั้นเกิด อนิจจสัญญา ความสำคัญมันหมายความว่า สิ่งที่เราเห็นนั้นเป็นของไม่เที่ยง แล้วก็เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา จิตของผู้ปฏิบัติก็จะวิ่งเข้าสู่ ภูมิวิปัสสนา

ในขณะที่จิตรู้อย่างนั้น ไม่มีอะไรปรากฏ คือ มีแต่จิตตัวผู้รู้นิ่ง เด่นอยู่ และสิ่งที่รู้ก็ปรากฏอยู่ คือจิตกับความรู้ที่เกิดขึ้นภายในจิต และมีสติรู้ตามจิตคือสิ่งรู้อันนั้น อันนี้เรียกว่าการปฏิบัติอยู่ในภูมิจิตภูมิธรรมชั้นสูง

และอีกอย่างหนึ่ง ในลักษณะเช่นนี้ ไปตรงกับพุทธภาษิตที่ว่า ในกาลใดก็ดี เมื่อธรรมทั้งหลายย่อมปรากฏอยู่แก่พราหมณ์ผู้มีความเพียร ในกาลนั้นความสงสัยย่อมสิ้นไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : สำหรับนิมิตนี้ ถ้าเป็นถึง อุกคหนิมิต หรือ ปฏิภาคนิมิต ทำให้สามารถที่จะเห็นได้จากการทำงาน หมายความว่า ภาพที่เห็นนิมิตอีกอย่างหนึ่ง คล้าย ๆ กับฝัน มีความจริงเพียงใด ภายหลาบหรือนิมิตในฝัน ตัวเองมีนิมิตว่าอย่างนั้น แล้วไปถามว่าแปลว่าอะไร บางทีก็มีความจริง หรือบางทีไปถามพระอาจารย์ อธิบายว่ามีนิมิตว่าอะไรบ้าง และท่านก็บอกว่ามีนิมิตอย่างนั้น ๆ ที่แปลนิมิต เรื่องนิมิตนี้มีความจริงอย่างไร

หลวงพ่อกุญ : นิมิตนี้ บางครั้งก็มีความจริง บางครั้งก็ไม่มีความจริง เหมือน ๆ กับความฝัน คือ นิมิตหรือการฝันในขั้นนี้เป็นเรื่องฝัน ๆ โดยทั่วไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : แต่เรื่องนิมิตนี้เคยนำไปถามท่านผู้ทรงศีล หรือพวกหมอดู เคยไปถามท่านอย่างเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้ไปถามหลวงปู่ขาวว่า จะเป็นอย่างไรกับเหตุการณ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านมีนิมิตหรือเปล่า หลวงปู่ท่านก็บอกว่า มีนิมิต เห็นแปลกก็ตีความหมายว่าไม่มีอะไรมาก ท่านก็บอกว่าไม่มีอะไรมาก แต่ท่านก็ตีความว่าไม่ค่อยจะดี

อย่างนี้นิมิตของผู้ทรงศีลจะเป็นความหมายได้อย่างไร และอีกอย่างหนึ่งถ้าท่านแปลมาจะมีวิธีการอย่างไร

หลวงพ่อกุญ : นิมิตของผู้ทรงศีลก็อาศัยความมีศีล และอาศัยความรู้สึกรู้สึกของจิต อาศัยความคิดที่เกิดขึ้นของความรู้อันเกิดนิมิตขึ้นมา โดยการพิจารณาในนิมิตสมาธิภาวนา ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นอย่างจริง

หลวงพ่อพุธ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กราบนมัสการหลวงพ่อดู
ในงานฉลองอุโบสถวัดหนองจระเข้ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : คำว่า อุดคคหนิมิต มีความหมายมาจากคำว่า การทำจิตใจให้มีสติ ไม่ให้หลงในความสวยความงาม ในทางตรงข้ามไหม

หลวงพ่อดู : ความมีสติ ความไม่หลงติดในความสวยงาม เป็นผลเกิดจากการพิจารณาทำอุดคคหนิมิตให้เกิดขึ้นได้แล้ว แต่อุดคคหนิมิตหมายถึงสิ่งที่มองเห็นติดตา เกิดจากการเพ่งกลืนอย่างใดอย่างหนึ่งจนเกิดสมาธิแน่นๆ มองเห็นเป็นนิมิต สนิมตาก็ก็นั่น หลับตาก็ก็นั่น เรียกว่า อุดคคหนิมิต

อีกอย่างหนึ่ง เมื่อโยคาวจร มาพิจารณาอาการ ๓๒ มีผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นต้น โดยน้อยไปสู่วิถีความเป็นสิ่งปฏิญญา นำเกลียด สกปรก โลโครก จนจิตสงบตั้งมั่นเป็นสมาธิสว่างไสว มีปิติ สุข เอกัคคตา เป็นหนึ่งแน่นๆ แล้วเกิดนิมิตมองเห็นอาการใดอาการหนึ่งในอาการ ๓๒ เช่น กระดูกเป็นต้นกัถิ หรือเกิดนิมิตมองเห็นสิ่งปฏิญญาภายในร่างกายกัถิ หลับตาก็ก็นั่น สนิมตาก็ก็นั่นติดตา เรียกว่า อุดคคหนิมิต

ผลเพื่อบรรเทาโรคให้เบาบางลง หรือขจัดโรคให้หมดไปตามกำลังแห่งสมาธิและสติปัญญา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : การพิจารณาความไม่สวยไม่งามนี้ มันเป็นสมมุติบัญญัติ ไม่มีความหมายหรือแล้วแต่จะคิดไป ใช่หรือไม่

หลวงพ่อบุญ : แล้วแต่จะคิด ทุกสิ่งทุกอย่างก่อนที่จะเกิดความจริงขึ้นมา ต้องอาศัยความเป็นจริงที่ปรุงแต่งขึ้นมา เพื่ออบรมจิตของตัวเองให้มีความเห็นคล้อยตาม และเกิดความเชื่อถือเป็นอย่างนั้น

ถ้าหากจะพิจารณาในปัจจุบันนี้ให้พิจารณาน้อมไปถึงอดีต หากร่างกายนี้แตกสลายไปแล้ว ผมก็ตี ขนก็ตี เล็บก็ตี หนังกี่ตี ฟันก็ตี ล้วนแต่แตกสลายไป ให้น้อมไปพิจารณาเพื่อให้จิตเกิดความรู้ความจริง เห็นจริง แม้จะไม่เกิดความเห็นอย่างนี้ แม้จิตจะไม่น้อมเข้าไปสู่พระธรรมวินัยที่ถูกต้องดังกล่าวก็ตาม

ผลของการทำบุญ

- การทำบุญนั้นเพื่อกำจัดกิเลส •

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ : การทำบุญ ผลบุญที่ได้อยู่ที่ไหน จะได้อยู่ที่จิตของเรา หรือจะได้อยู่ที่เราจะได้ผลบุญ คนเราส่วนมากเวลาทำบุญคิดว่าจะได้ผลบุญอย่างนี้

แต่บางทีก็ฟังดูว่า ถ้าทำบุญทำทานหรือทำอะไรมันก็ได้กุศล ผลมันก็ได้อยู่ที่ใจ เลยทำให้ผลอยู่ที่จิตใจของเราและก็เป็นการจัดเกลาจิตใจของเรา

หลวงพ่อบุญ : การทำบุญ โดยความมุ่งหมายที่แท้จริง ก็เป็นอุบายฝึกฝนอบรมจิตของผู้กระทำนั้น ให้เป็นผู้มีเมตตาอารีรอบแก่บุคคลอื่น และการทำบุญนั้นเพื่อกำจัดกิเลส เป็นการฝึกฝนอบรมจิตใจให้เกิดมีวิชชากว้างขวาง อารีอารอบรู้จักเอื้อเฟื้อแก่มนุษย์และสัตว์

แต่สำหรับอุบายโดยตรง เพื่อเป็นการจูงใจผู้ที่จะหลงผิดได้ทำบุญ เพื่อผลบุญจะติดตัวไปหลังจากตายแล้ว จะได้ไปเกิดเป็นมนุษย์บ้าง เทวดาบ้าง อันนี้ก็เป็นอุบายเท่านั้น

ความหมายของกรรมฐาน

- งานทางจิตที่เกี่ยวข้องด้วยจิตโดยตรง •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : คำว่ากรรมฐานมีความหมายอย่างไร ขอพระคุณเจ้าอธิบายด้วยเจ้าค่ะ

หลวงพ่อบุญ : กรรมฐาน ตามความหมายของคำศัพท์ หมายความว่า เป็นที่ตั้งแห่งการงาน ความหมายในทางธรรมะ หมายถึง การทำงานทางจิตที่เกี่ยวข้องด้วยจิตโดยตรง เรียกว่า **กรรมฐาน**

อารมณ์ของกรรมฐาน **พุทโธ** เป็น พุทธานสติ เป็นที่ตั้งของการงานในทางจิตใจ **อัมโม** ธรรมะ ก็เป็นที่ตั้งการงานของจิตอย่างหนึ่ง **สังโฆ** พระอริยสงฆ์ ก็เป็นที่ตั้งการงานทางจิตอย่างหนึ่ง

อานาปานสติ การกำหนดรู้ลมหายใจ หายใจเข้าออกก็ให้รู้ว่าสั้นหรือยาว หยาบหรือละเอียด สบายหรือไม่สบาย เป็นที่ตั้งของกรรมฐานอย่างหนึ่ง

คำว่า กรรมฐาน จึงหมายถึง ที่ตั้งการงานในทางจิต

พูดถึงหลักกรรมฐานตามแนวทางปฏิบัติ เฉพาะอารมณ์ของสมถกรรมฐานมีถึง ๔๐ อย่างตามที่ปรากฏในคัมภีร์ มีอนุสติ ๑๐ อสุภ ๑๐ ธาตุกรรมฐาน ๔ และอารมณ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นอารมณ์ของสมถะ และเป็นที่ตั้งแห่งการงานในทางจิตทั้งนั้น

พูดถึง **อนุสติ** หมายถึง การระลึกถึง อารมณ์ จิตใจ

ในอนุสติ ๑๐ พุทธาอนุสติ อัมมานุสติ สังฆานุสติ คือ ระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์และรวมทั้งอนุสติ ๘ ข้อข้างต้น อันนี้เป็นกรรมฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริกรรมภาวนา การบริกรรมภาวนาสามารถทำจิตให้สงบลงได้เพียงแค่อุปจารสมาธิ

แต่อนุสติข้อที่ ๙ และ ๑๐ ได้แก่ กายคตาสติและอานาปานสติ นั่น **กายคตาสติ** คือ การพิจารณากายเป็นอารมณ์ **อานาปานสติ** คือ การกำหนดลมหายใจเป็นอารมณ์ อารมณ์กรรมฐาน ๒ อย่างนี้ สามารถทำจิตของผู้ปฏิบัติให้สงบ และสามารถเดินเข้าไปสู่ความเป็นอุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ โดยลำดับ และการกำหนดรู้ลมหายใจก็ดี การพิจารณากายคตาสติก็ดี ทั้ง ๒ อย่างนี้จัดเป็น **กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน** เป็นแนวทางยังจิตให้สงบในชั้นสมถกรรมฐานด้วย และจะเป็นเครื่องหมายให้จิตรู้ **พระไตรลักษณ์** คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ด้วย เพราะการพิจารณากายก็ย่อมบ่งถึงการเปลี่ยนแปลงภายในกาย คือ กายปกติ ทุกสิ่งทุกอย่างยังอยู่ในสภาพปกติ

ผู้ปฏิบัติพิจารณากายคตาสติ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เป็นไปได้ ๒ อย่าง คือ

ประการแรก ให้มองเห็นร่างกายที่พิจารณาอยู่นั้นเป็นของปฏิภูล สกปรก น่าเกลียด โลโครก น่าเบียด ผุพัง ไม่สวย ไม่งาม อันนี้เพื่อกำจัดราคะ ความกำหนัดยินดี เป็นความจำเป็นสำหรับผู้บวชในพระธรรมวินัยต้องปฏิบัติ ในแง่พิจารณากายคตาสติมุ่งสู่จุดอสุภกรรมฐาน เป็นสิ่งจำเป็นมาก

และอีกแห่งหนึ่งนั้น พิจารณาโดยกำหนดอาการ ๓๒ เหมือนกัน แต่จะโน้มจิตให้รู้ลงไปในแง่เป็นธาตุกรรมฐาน คือ เป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ จนกระทั่งให้จิตสามารถมองเห็นว่า ร่างกายทั้งหมดนี้เป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ จริง ๆ

ในการพิจารณาโน้มใจเชื่อ และพิจารณาย้อนกลับป้อนกลับมาอยู่อย่างนั้นว่า ร่างกายเป็นแต่เพียงธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ จนกระทั่งจิตสงบลงไปแล้ว สามารถรู้ความจริงปรากฏขึ้นเป็นนิมิต ให้เห็นว่ากายของเราเป็นแต่เพียงธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ แยกเป็นส่วน ๆ แล้วไม่ติดตัวคน ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา แล้วจิตจะได้ความรู้ขึ้นมาว่าร่างกายทั้งหมดนี้เป็นเพียงการประชุมของธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เท่านั้น เพราะความเป็นสัตว์ เป็นชีวิตเป็นเรา เป็นเขา ไม่มี

ในเมื่อความเป็นคน เป็นสัตว์ เป็นเรา เป็นเขา เป็นชีวิตไม่มี ภายในจิตก็จะเกิดความรู้ขึ้นมาว่า กายของเรานี่จะเป็นเราเขาเพียงแค่มุมติบัญญัติ เมื่อพิจารณาแยกออกมาจริง ๆ แล้วไม่มีอะไรเป็นตัวเป็นตน หรือเป็นเขาเป็นเรา หรือเป็นสัตว์บุคคล เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตนที่แท้จริง

หลวงพ่อสีมุตฺตม

อันนี้คือจุดมุ่งหมายของการพิจารณากายคตาสติ

และพร้อม ๆ กันนั้น แม้ว่าการพิจารณาลมหายใจเข้าออกก็ดี การพิจารณากายเป็น
อสุภกรรมฐาน เป็นของปฏิกุศล น่าเกลียด ไม่สวย ไม่งาม เป็นของโลโครกัถิ การพิจารณา
กายเป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ จนเห็นชัดลงไปก็ดี ถ้าหากว่าจิตรู้แต่เพียงแค่การเป็นไป
อย่างนี้ แม้ไม่มีความสำคัญมันหมายความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอย่างนี้ของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
จิตของผู้ปฏิบัติก็เป็นเพียงขั้น **สมถกรรมฐาน** เท่านั้น

แต่ถ้าหากว่าภูมิจิตของผู้ปฏิบัติปฏิบัติจนไปสู่ **อนัตตสังขยา** คือ ความสำคัญมันหมายความว่า
เป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน **วิปัสสนาญาณ** ก็บังเกิดขึ้น คือรู่ว่าสิ่งทั้งปวงเป็นอนัตตา ไม่ใช่
ตัวไม่ใช่ตน

ทำดีได้ดี

- เมื่อผลแห่งความชั่วยังไม่ปรากฏ เขาก็ยังไม่รู้ว่าสิ่งที่เขานั้นเป็นความชั่ว •

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ : คนที่เรียกตนเองว่าเป็นคริสต์ แต่ตัวเองเป็นพุทธ ดินใจไม่เข้าใจ อย่างเพื่อน
ของดิฉันก็เหมือนกัน สงสัยเรื่องกรรม พระท่านว่าให้ทำดี เราทำดีแต่ไม่เห็นได้ดี คนอื่นเขา
ไม่เห็นได้ทำดีแต่กลับได้ดีและร่ำรวยมีอำนาจวาสนา ส่วนเราทำดีนี่จะไม่ได้ดี

ขออธิบายว่า ทำดีได้ดีนี้ หมายถึงความดีที่ยั่งยืน มิได้หมายถึงดีสำหรับกายเนื้อ
เฉพาะตอนนี้อย่างนั้น หรือในชาตินี้ดีเอาตัวรอดหรือเป็นผู้ประเสริฐ ทำดีแล้วจะเอาตัวรอดได้
ปลอดภัยได้ หมายความว่าสักวันหนึ่งคงจะได้ความดี ใช่ไหมเจ้าคะ

หลวงพ่อดุสิต : สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสเอาไว้ว่า คนทำความชั่วเมื่อผลแห่งความชั่วยังไม่
ปรากฏแล้ว เขาก็ยังไม่รู้ว่าสิ่งที่เขานั้นเป็นความชั่ว บางครั้งตนทำดี แต่ผลแห่งความดีนั้น
ยังไม่ปรากฏ เขาก็ยังไม่รู้ว่าความดีที่เขาทำนั้นเป็นความดี

ส่วนมากความรู้สึกรู้สึกของคนเราโดยทั่ว ๆ ไป เขาก็มักจะพูดกันว่า บางคนทำแต่บาปแต่
กรรม ทำไมเขาจึงร่ำรวยมียศถาบรรดาศักดิ์ เขามักจะพูดกันอย่างนั้น แต่เรานี้ทำดีแล้ว
ไม่ได้ดี อันนี้ก็มักมีคนเขาถามบ่อย ๆ และได้แก่ให้เขาไปว่า

คนที่คุณกระทำความดีกับเขา เพราะเขาไม่มีดีจะให้คุณ คุณจึงไม่ได้ดี เพราะคุณมุ่งไป
เอาดีกับคนซึ่งไม่มีความดี คุณไม่มุ่งเอาความดีกับตนเอง ถ้าคุณทำดีกับตนเอง คุณย่อมจะ
ได้ดี เช่น คุณปฏิบัติราชการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความดี ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จงแน่แน่ว
ซึ่งมันผิวนิยในหน้าที่ราชการ แม้ผู้บังคับบัญชาไม่เห็นความดีของคุณ คุณก็ได้ทำความดีใน
หน้าที่ของคุณอย่างพร้อมมูลแล้ว และผลความดีของคุณย่อมปรากฏแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
คือ ผู้ที่ทั้งอำนาจความดีของคุณ

ยกตัวอย่างเช่น คุณอาจจะเรียนครูสอนนักเรียน ผลความดีที่คุณทำอย่างตรงไปตรงมา

ความดีก็ได้แก่นักเรียนคือลูกศิษย์ของคุณนั่นเอง นักเรียนคือลูกศิษย์ของคุณ ได้วิชาความรู้ ได้สอบ สอบผ่านไป ความภาคภูมิใจที่คุณได้ทำให้ลูกศิษย์ได้รับผลสำเร็จ นั่นแหละคือความดีที่ไม่มีใครจะลบล้างได้

เพราะฉะนั้น หากเราไปทำความดีแล้วไม่หวังเอาความดีจากผู้อื่น ถ้าผู้นั้นเขามีความดีของเขา ก็จะทำให้ความดีแก่เรา แต่ถ้าเขาไม่มีความดีพอ เขาก็ไม่ให้ความดีแก่เรา เราก็ผิดหวัง

เพราะในสังคมมนุษย์ คนดีประเภทหนึ่งเขาถือความมั่งมี ความร่ำรวย ถือยศถาบรรดาศักดิ์เป็นความดี และคนดีอีกประเภทหนึ่ง เขาถือความดีที่เขากระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจเป็นความดีที่ตนสร้าง คนประเภทนี้ถึงแม้ว่าใครจะให้ดีก็ตามไม่ให้ดีก็ตาม แต่เขาก็ภูมิใจในการที่เขาได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่บริสุทธิ์สะอาดแล้ว

สมเด็จพระสังฆราชทรงสรรเสริญ

- ท่านเจ้าคุณชินฯ ท่านเป็นพระเถระผู้เป็นบัณฑิต •

๕ ธันวาคม ๒๕๒๗ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่พระภาวนาพิศาลเถร

ท่านเจ้าคุณพระภาวนาพิศาลเถรเป็นผู้ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในนามหลวงพ่อบุญ ฉายา จาโนโย หรือท่านเจ้าคุณชินฯ เดิม ท่านเป็นพระเถระผู้เป็นบัณฑิต มีคุณต้องตามพุทธภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทอุทิศแปลความว่า **บัณฑิตพึงตั้งตนไว้ในคุณอันสมควร ก่อนสอนผู้อื่นภายหลัง จึงไม่มัวหมอง** ตามประวัติของท่านนับแต่บรรพชาอุปสมบทแล้วจนปัจจุบัน ท่านปรากฏว่าเป็นผู้ไม่มัวหมองในศีล ในธรรม ในวินัย ความไม่มัวหมองในศีล ในธรรม ในวินัยนี้แหละเป็นคุณลักษณะพิเศษที่แท้จริงของผู้มีชีวิตประเสริฐ คือชีวิตของพระในพระพุทธศาสนา **คุณลักษณะพิเศษที่แท้จริงของพระผู้มีชีวิตประเสริฐ มีได้อยู่ที่อิทธิฤทธิ์หรือลาภยศได้อื่น**

ศีล คือ ความเรียบร้อยงดงาม เป็นปกตินั้น ต้องมีด้วยกันทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ดังเป็นที่เข้าใจแล้วว่า บรรพชิตต้องมีศีลของบรรพชิต คฤหัสถ์ต้องมีศีลของคฤหัสถ์ แม้ไม่แยกออกเป็นผู้ถือศีล ๕ ศีล ๘ แต่ถ้ามีความเรียบร้อย มีพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ ตั้งอยู่ในสุจริตกาย สุจิตตวาจา สุจริตใจ ก็เรียกว่าเป็นผู้มีศีล ธรรม วินัย นักปกครองที่ดีก็ต้องมีธรรม มีวินัยของนักปกครอง ตำรวจ ทหาร ข้าราชการ พลเรือน ก็ต้องมีธรรม มีวินัย พ่อค้าพาณิชย์ก็ต้องมีธรรม มีวินัย ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ก็ต้องมีธรรม มีวินัย เป็นธรรมวินัยเฉพาะตน

ผู้มัวหมองในศีล ในธรรม ในวินัย แม้เป็นนักบวช ก็เป็นนักบวชผู้มัวหมอง แม้เป็นคฤหัสถ์ก็เป็นคฤหัสถ์ผู้มัวหมอง เมื่อเป็นผู้มัวหมองในศีล ในธรรม ในวินัย แม้จะรุ่งเรืองด้วยอิทธิฤทธิ์ ลาภ ยศ สรรเสริญ มีความสามารถในการอบรมสั่งสอน ในการประกอบธุรกิจอาชีพเพียงใดก็หาพ้นจากความมัวหมองได้ไม่ หากได้ชื่อว่าเป็นผู้มัวหมองตั้งตนไว้ในคุณอันสมควรไม่ ไม่เชื่อว่าเป็นผู้ใหญ่ที่แท้จริง **ธรรมะเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ผู้ไม่มัวหมองในศีล ในธรรม ในวินัย ก็คือพรหมวิหารธรรม**

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

หลวงปู่หล้า “โกป่าขึ้นตัวเดียว”

- โกป่านี้อยู่ในป่า มีโกตัวผู้ตั้งร้อยตัวพันตัว มันจะขึ้นเพียงตัวเดียว •

ถ้าพระภิกษุที่เคารพพระธรรมวินัยอย่างแท้จริงเขาไม่ทะนงตัวหรอก แม้แต่ครูบาอาจารย์มานั่งอยู่ต่อหน้า...อย่างหลวงพ่อนั่งพูดอยู่นี้ ครูบาอาจารย์อาวุโสมาบิณฑบาตหลวงพ่อก็จะหยุดพูดทันที ยังเคยเล่าให้ฟังว่าหลวงพ่อกับหลวงปู่หล้า หลวงปู่หล้าอาวุโสอ่อนกว่าหลวงพ่อกว่า ๑๐ ปี หลวงพ่อกับหลวงปู่หล้าเจอกันที่วัดป่าใหญ่ ๆ โต ๆ มาจากกรุงเทพฯ มาเคี้ยวเขี้ยวหลวงปู่หล้า “หลวงพ่อกำลังเทศน์ ๆ” หลวงปู่หล้าก็นั่งเฉย คือเขาอยากฟัง

Signature

เทศน์หลวงปู่หล้า หลวงปู่หล้าก็ไม่เทศน์แล้วท่านก็ไม่พูดอะไร หลวงพ่อก็เลยบอกว่า

“ท่านทั้งหลายอยากฟังเทศน์หลวงปู่หล้า หลวงปู่หล้าเทศน์ให้ท่านฟังจนจบคัมภีร์พระวินัยปิฎก”

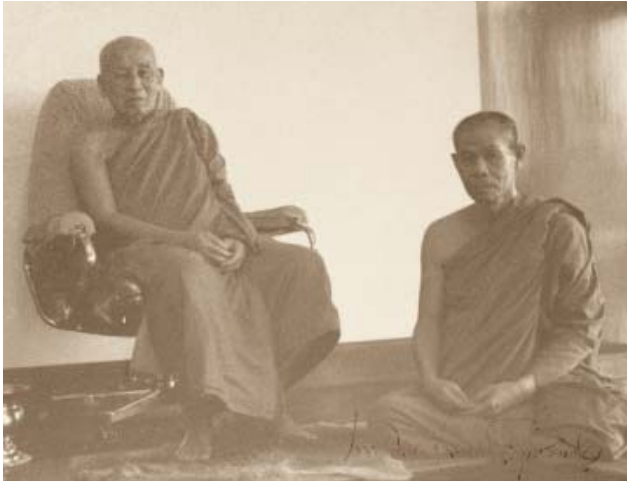
เขาพากันงง หลวงพ่อก็เลยบอกว่า

“ธรรมเนียมพระรัตนตรัย ท่านจะเคารพนับถือกันตามลำดับชั้น ถ้ามีผู้อาวุโสอยู่ต่อหน้าท่าน จะไม่แสดงธรรม อาตมาก็สังเกตก็รู้สึกว่าคุณท่านอี๊ดอี๊ดรำคาญเต็มที่แล้ว แต่หลวงพ่อก็ไม่ลูกหนี เพราะอยากจะทำให้พวกท่านรู้ความจริงของระเบียบพระสงฆ์ตามพระวินัย เพราะฉะนั้นท่านหล้าได้เทศน์ให้พวกท่าน ฟังจนจบพระไตรปิฎกแล้ว ธรรมเนียมพระรัตนตรัย...ถ้าหากว่ามีพระอาวุโสอยู่ท่านจะไม่แสดงธรรม หรือเวลาท่านแสดงอยู่ ถ้าหากพระอาวุโสเข้าไปนั่งด้วย ท่านจะหยุดทันที ท่านถือธรรมเนียมโกป่า โกปำน้อยใน ป่ามีไก่ตัวผู้ตั้งร้อยตัวพันตัว มันจะขันเพียงตัวเดียวเท่านั้น ที่นี้ท่านถือคิดว่าถ้าหากว่าพระรัตนตรัย ต่างคนต่างเทศน์ต่างคนต่างขัน มันก็ไม่ดีกว่าโกป่า”

สมัยที่หลวงปู่เสาร์ท่านอยู่ เวลาท่านนั่งอยู่นั้น ใครจะไปถามปัญหาอะไรลูกศิษย์ลูกหาท่านจะนั่งเงียบ บอกว่าให้ถามหลวงปู่ ที่นี้ถ้าหากมีใครอยากฟังเทศน์ท่านก็เทศน์ไม่เป็น ถ้าท่านจะให้ใครเทศน์ ท่านจะบอกว่า ท่านดีเทศน์ซะ.. ท่านฝันเทศน์ซะ...ท่านเทศน์เทศน์ซะ มาถึงจังหวัดนี้สมมติว่าหลวงพ่อก็คือพระอาวุโส อยู่...ท่านหล้าเทศน์ให้โยมฟังเดี๋ยวนี้ เสร็จแล้วท่านก็เทศน์ให้ฟังทันที พอฟังเทศน์ท่านหล้าจบ “โอ๊ย! เราก็กว้างหาครูบาอาจารย์มานานนักหนาแล้ว จนเกือบตายเข้าโลงแล้ว...” หัวหน้าใหญ่เขาพูด... “เพิ่งจะมา

เดินทางขึ้นถ้ำขาม เพื่อกราบนมัสการหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

กราบนมัสการหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี
ณ วัดหินหมากเป้ง อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

รู้ด้วยตัวเอง ลา..ธู ที่มาพบพระคุณเจ้านี้ ได้ความรู้ความเข้าใจในระเบียบของพระเจ้าพระสงฆ์ ไปที่ไหนก็เห็นแต่พระท่านแข่งกันเทศน์ เพิ่งจะมารู้ความจริงวันนี้อย่างนี้ กราบขอบพระคุณพระคุณเจ้าอย่างสุดซึ้ง”

สนทนาธรรมกับหลวงปู่เทสก์

คราวหนึ่งไปกราบเยี่ยมหลวงปู่เทสก์ พอกราบเสร็จแล้วท่านก็บอกว่า “เจ้าคุณมาแล้วก็ดีแล้ว จะทำอะไรให้ฟัง” หลวงพ่อก็บอกว่า “ถ้าจะเฝ้าก็รับเฝ้า อยากฟังอยู่เหมือนกัน”

เสร็จแล้วท่านก็กล่าวขึ้นมว่า “**สมาธิในฆานมันโง่ สมาธิในอริยมรรคมันฉลาด** สมาธิในฆานจิตสงบนิ่งแล้วรู้ในสิ่ง ๆ เดียว ความรู้อื่นไม่ปรากฏ แต่สมาธิในอริยมรรค พอจิตสงบแล้วมีความรู้ความคิด ผุดขึ้น ๆ อย่างกับน้ำพุ จิตก็มีสติกำหนดรู้ตามไปทุกระยะ พอไปถึงจุดหนึ่ง จิตก็จะนิ่งก็กลงไป แล้วสว่างไสว ก็เลสทั้งหลายมาวนรอบจิตอยู่ เมื่อมาถึงความสว่างของจิต มันจะตกไป ๆ เหมือนแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ” อันนี้เป็นโอวาทของหลวงปู่เทสก์

๑๗๔ ← ฤทธิ์ของฉันทน์ทำหน้าที่สุมจิตโลหิตแดงทุกหยดเข้าไป
เลี้ยงร่างกายของฉันทน์ทุกส่วนให้ทั่วถึงโดยไม่ขาดตกบกพร่อง
ทำให้ร่างกายของฉันทน์แข็งแรงมีผิวพรรณผุดผ่องสะอาด
ผ่องใสอยู่เสมอ ดับของฉันทน์ก็แข็งแรงมากทำหน้าที่แยก
เก็บอาหารอันบริสุทธิ์ไว้สำหรับเลี้ยงร่างกายส่วนไหนขาด
เข้าแทนที่อยู่เสมอ ทำให้ร่างกายฉันทน์แข็งแรงอ้วนท้วน
สมบูรณ์อยู่เสมอ ปอดของฉันทน์ทั้งซ้ายและขวาก็แข็งแรง
มากทำหน้าที่ร่วมกันกับหลอดลมของฉันทน์ หลอดลมก็
แข็งแรงมาก ร่วมกันกับปอดสูดอากาศออกซิเจนอันบริสุทธิ์
เต็มไปด้วยวิตามิน A B C D E I ซีพริญญานอันบริสุทธิ์
เข้าไปเลี้ยงร่างกายของฉันทน์อยู่เสมอ ทำให้ฉันทน์รับประทาน
อาหารได้ นอนหลับเป็นสุข มีสุขภาพ พลานามัยเข้มแข็ง
ส่วนแก๊สที่เสียชื่อคาบอนไดออกไซด์ก็ขับออกทิ้งเสีย สูด
อากาศอันบริสุทธิ์เข้าไปแทนที่ทุกครั้งไป → ๒๗๑

Signature

พรรษาที่ ๔๗ - ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒)

จำพรรษาที่

วัดวะภูแก้ว ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

หลวงพ่อเทียนอึ้งุญ

ประวัติวัดวะภูแก้ว

พ.ศ. ๒๕๒๓ พระสุวรณ อินทสีโล ได้เดินธุดงค์มาปักกลดโปรดชาวบ้านบริเวณน้ำตกวะภูแก้ว ชาวบ้านเกิดความศรัทธาเลื่อมใส จึงอาราธนานิมนต์ท่านให้สร้างวัดขึ้น ท่านจึงได้นำความไปปรึกษากับ พระอาจารย์คือหลวงพ่อบุญ จานีโย ขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งที่ พระชินวงศ์จารย์

เมื่อหลวงพ่อบุญได้ฟังคำกราบเรียนจากพระสุวรณนั้นแล้ว จึงได้ออกไปสำรวจดูสถานที่แต่ยังไม่ได้ ตกลงใจที่จะเลือกบริเวณที่จะสร้างวัด จนกระทั่งชาวบ้านวะภูแก้วมาแสดงความจำนงขอถวายที่ดินของตน เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างวัด และปวารณาตัวที่จะช่วยหลวงพ่อบุญสร้างวัด หลวงพ่อบุญจึงตอบตกลงโดยให้ พระสุวรณทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักสงฆ์และมิ่งองค์หลวงพ่อบุญเป็นประธานสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๒๔ หลวงพ่อบุญได้มีบัญชาให้พระอาจารย์เจต ธิมาโยโก ผู้ซึ่งเป็นศิษย์จากสำนักวัดป่าสาลวัน มาทำหน้าที่หัวหน้าสำนักแทนพระสุวรณ ซึ่งลาสิกขาบทไป

พ.ศ. ๒๕๒๔ คณะศิษย์ของหลวงพ่อบุญที่ทำงานอยู่ที่ป่าไม้เขตนครราชสีมาได้เป็นผู้ดำเนินการในการ ติดต่อขออนุญาตกรมป่าไม้ เพื่อใช้พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในเขตป่าสงวนแห่งชาติสูงเนิน เพื่อใช้ก่อสร้างวัด กรมป่าไม้ได้อนุมัติพื้นที่จำนวน ๑๕ ไร่ และยกพื้นที่อีก ๓๐๐ ไร่ ให้แก่กรมการศาสนาเพื่อใช้ทำประโยชน์ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ กรมการศาสนาอนุมัติให้วัดวะภูแก้วเป็นวัดโดยสมบูรณ์ มีพระอาจารย์ เงิน ภทโก เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก และพระราชสังวรญาณ (พุทธ จานีโย) ขณะนั้นดำรงตำแหน่งที่ พระภาวนาพิศาลเถร เป็นประธานสงฆ์

เนื่องจากเจ้าอาวาสองค์เดิมมรณภาพลง หลวงพ่อบุญได้ทำหน้าที่ประธานสงฆ์และรักษาการเจ้าอาวาส มาเป็นลำดับ จนกระทั่งท่านมรณภาพลง ทางเจ้าคณะจังหวัดโดยพระราชวรญาณ (วิจิตร จิตตฺตฺโต) จึง ดำริแต่งตั้งเจ้าอาวาสองค์ใหม่เพื่อประสานงานของหลวงพ่อบุญต่อไป จึงมีความเห็นชอบแต่งตั้งพระปลัดกิตติ ติกขวิโร เป็นเจ้าอาวาสเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ

๑. ความเป็นมาของศูนย์พัฒนาจิตในความอุปถัมภ์ของพระราชสังวรญาณ (พุทธ จานีโย)

๑.๑ โครงการอบรมสมาธิครู (อบรมพัฒนาจิต)

พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๔ หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑๑ ได้จัดให้มีการอบรม สมาธิครูผู้สอนพระพุทธศาสนาในเขต เพื่อให้ครูสามารถสอนเรื่องสมาธิตามหลักสูตรได้ การจัดอบรมแบ่ง เป็น ๒ รุ่น ๆ ละประมาณ ๖๐-๘๐ คน หลักสูตร ๗ วัน โดยจัดที่วัดป่าสาลวัน

พ.ศ. ๒๕๓๑ จัดอบรมสมาธิให้ครูผู้รับผิดชอบงานปลูกฝังคุณธรรมในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนานตนเองและพัฒนางานปลูกฝังคุณธรรมโดยการอบรมพัฒนาจิต การอบรมแบ่งเป็น ๒ รุ่น ๆ ละ

ภาพถ่ายทางอากาศ

ภาพถ่ายทางอากาศวัดพระแก้ว ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

Handwritten signature

Signature

หลวงพ่อดวงศิลาฤกษ์อาคารบูรพาจารย์ (ที่พักรู้เขียบรมพัฒนจิต)
ณ วัดวะภูแก้ว เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑

๙๐ คน หลักสูตร ๗ วัน โดยยังคงจัดที่วัดป่าสาละวัน

พ.ศ. ๒๕๓๒ ดำเนินการจัดอบรมครูผู้รับผิดชอบงานปลูกฝังคุณธรรมและครูผู้สนใจ ๒ รุ่น เนื่องจากศาลาปฏิบัติธรรมที่วัดเวณุแก้วสร้างเสร็จในปีนีจึงย้ายสถานที่อบรมมาวัดเวณุแก้ว

พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๔๒ ได้จัดอบรมสมาธิครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาปีละ ๑ รุ่น รุ่นละ ๗ วัน โดยจัดที่วัดเวณุแก้วตลอดหลักสูตร และจัดการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาที่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารฯ และครูทั่วไปอีกหลายรุ่น

๑.๒ โครงการอบรมพัฒนาจิตนักเรียน

พ.ศ. ๒๕๓๓ ครูโรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเคยผ่านการอบรมสมาธิครู และได้ผลในด้านการพัฒนาตนเองเป็นอย่างดี มีความประสงค์จะขยายผลไปสู่ นักเรียน จึงได้ประสานงานให้หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๑๑ จัดหลักสูตรอบรมนักเรียนให้ จึงได้เริ่มอบรมพัฒนาจิตนักเรียนรุ่น ๑ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓ และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๒)

๑.๓ โครงการวัยรุ่นยุคใหม่ห่างไกลยาบ้า

พ.ศ. ๒๕๔๐ โรงเรียนหนองกรดวัฒนา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ได้มาประสานงานให้จัดโครงการเพื่อช่วยนักเรียนกลุ่มหนึ่งซึ่งติดยาบ้า กลุ่มนักร้องเป็นนักเรียนที่เคยผ่านการอบรมพัฒนาจิตมาแล้ว และเกิดจิตสำนึกที่ดี จึงมีความต้องการเลิกยาบ้า และได้ชักชวนเพื่อนคนอื่น ๆ ให้มาเลิกยาบ้าด้วย จึงได้ขอความร่วมมือไปยังศูนย์วิจัยอนามัยชนบท มหาวิทยาลัยมหิดลและโรงพยาบาลสูงเนิน ซึ่งส่งข้าราชการมาร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมนักเรียนในเรื่องยาเสพติด

๑.๔ โครงการอบรมพัฒนาจิตข้าราชการสังกัดอื่น

วัดเวณุแก้วได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น นอกเหนือจากครูและนักเรียนในการอบรมพัฒนาจิตเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้แก่ ข้าราชการตำรวจ (ตำรวจภูธรภาค ๓ และกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ) ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

๑.๕ โครงการพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทรวงศึกษาธิการได้เลือกวัดเวณุแก้วเป็น “ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดนครราชสีมา” โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.สุวัตร ศิลปอนันต์) ได้มาเป็นประธานในการเปิดศูนย์ฯ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๒

๒. หลักสูตรการอบรม

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาธิกับชีวิตประจำวัน
๒. ประโยชน์ของสมาธิในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หลวงพ่อเทียน

หลวงพ่อเทียนในโครงการอบรมพัฒนาจิต ณ วัดวะธุแก้ว

๓. หลักการฝึกสมาธิตามแนวพระพุทธศาสนา
๔. หลักธรรมในพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕, กรรม, อิทธิบาท ๔ ฯลฯ
๕. พุทธประวัติและประวัติพระอรหันตสาวก

๓. ผลเชิงปริมาณ

๑. การอบรมที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบัน (ธันวาคม ๒๕๔๒) ได้ผลเชิงปริมาณดังนี้

อบรมนักเรียนนักศึกษา	๑๘๖	รุ่น	จำนวน	๕๙,๑๗๙	คน
อบรมครู	๒๓	รุ่น	จำนวน	๓,๓๐๕	คน
อบรมข้าราชการตำรวจ	๑๖	รุ่น	จำนวน	๓,๑๘๖	คน
อบรมสามเณร	๑	รุ่น	จำนวน	๑๕๑	รูป

๔. ผลเชิงคุณภาพ

ผู้ผ่านการอบรมประมาณ ๘๐ % ขึ้นไปมีผลดังนี้คือ มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ลด ละ เลิกอบายมุข มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่การทำงานและครอบครัวมากขึ้น เกิดคุณธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ฯลฯ มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนามากขึ้น เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติธรรม และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็ก ๆ

- ปลูกฝังนิสัยเด็กรุ่นใหม่ให้มันเข้าใจเรื่องศาสนาให้มันถูกต้อง •

หลวงพ่อบรมเด็ก ๆ ระดับมัธยม ปลูกฝังนิสัยเด็กรุ่นใหม่ให้เขาเข้าใจเรื่องศาสนาให้ถูกต้อง

ว่ากันโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว แม้คณะสงฆ์เราก็เข้าใจเรื่องศาสนาไม่ถูกต้อง เอากันเพียงแค่ว่านักปฏิบัติ พุทโธ สัมมาอรหัง ยุกทnopong ทานยังพูดเรื่องสมาธิไม่ตรงกัน ถ้าใครมีประสบการณ์หรือศึกษามา ทุกด้านทุกมุมเกี่ยวกับพระศาสนา นี้จะมองเห็นได้ชัดเลยว่าคณะใดสอนกันแบบใด หรือปฏิบัติแบบใด และเพื่ออะไร บางสำนักสอนเอาเรื่องสะกดจิตเข้ามาแทรก บางสำนักสอนแล้วกลายเป็นคนทรงวิญญาณซึ่งไม่ใช่เรื่องของพระพุทธศาสนา

เล่นกับพวกเด็ก ๆ นี้เราได้ข้อมูลมาเยอะ คือเด็กมันยังไม่ได้ท่องคำรามา แล้วมันโกหกเราไม่เป็น พอให้มันบิ๊บ พอเราถามว่าเป็นอย่างไร นั่งสมาธิ ถ้าใครเป็นอย่างไร มันจะบอกว่าเป็นอย่างนั้น ๆ ๆ ไปเลย อย่างดีมันก็ถามว่า เมื่อเป็นอย่างนี้นี่นี้เรียกว่าอะไรเท่านั้น

แล้วอีกอย่างหนึ่ง เราไปเล่นกับเด็กนี้มันดีให้กับให้ เราไปเที่ยวเทศน์สอนผู้หลักผู้ใหญ่ คล้าย ๆ กับว่าเราไปหากินกับคนใหญ่

..พวกเด็ก ๆ เขาสนใจอยู่ แต่ว่าบางทีผู้ให้การอบรมนี้มันไม่สัมพันธ์กับการศึกษาของเขา มีแต่มีแนวโน้มให้เขาทำงานการในหน้าที่ แล้วไปเข้าวัดนั่งสมาธิภาวนา แต่พวกเรา ทำอย่างไรนักศึกษาเขาจึงจะรู้ตัวว่าเขากำลังฝึกสมาธิอยู่ในห้องเรียน เวลาเขาเรียนนั้นแหละ ทำอย่างไรเขาจึงจะเข้าใจว่าเขากำลังฝึกสมาธิอยู่ นี่ปัญหาใหญ่ของพวกเราอยู่ที่จุดนี้ แล้วอันดับต่อไป ผู้ใหญ่ ทำอย่างไรจึงจะเข้าใจหรือยอมรับว่าการทำงานคือการฝึกสมาธิ นี่ถ้าหากว่าเราสามารถทำความเข้าใจในสองจุดนี้ได้ คนทั้งหลายจะไม่เบื่อหน่ายต่อการฝึกสมาธิ เพราะว่ามันมีแนวโน้มไปในทางที่ว่าสร้างพลังจิต สร้างพลังสมาธิ สร้างพลังสติปัญญาเพื่อสนับสนุนธุรกิจอันเป็นเรื่องชีวิตประจำวัน

เด็กพุทธเด็กคริสต์ภาวนาร่วมกัน

- เด็กพุทธภาวนา “พุทโธ” เด็กคริสต์ภาวนา “เยซู” จิตสงบเหมือนกัน •

หลวงพ่อบรมได้ข้อมูลที่จะนำมาเล่าสู่ท่านทั้งหลายฟัง เพื่อเป็นแนวทางพิจารณา โรงเรียนอัสสัมชัญเขานำเด็กนักเรียนมัธยม ระดับ ม.๔ ม.๕ ไปฝึกสมาธิที่วัดวะภูแก้ว อำเภอสว่างแดนดิน เด็กที่ไปฝึกสมาธินี้มีทั้งเด็กชาวคริสต์ เด็กชาวพุทธ หรือบางทีอาจจะมียุติธรรมปนไปด้วย พอถึงเวลาจะปฏิบัติสมาธิก็มีการไหว้พระ สวดมนต์กันตามขนบธรรมเนียม แล้วมีการกราบ มีการไหว้ แล้วก็มีสวดมนต์ ก่อนอื่นก็ให้คำเตือนเด็ก ๆ ทั้งหลายว่า พระเจ้าของแต่ละบุคคลอยู่ที่ใจของตน ๆ ถ้าผู้ใดมีพระเจ้าอยู่ในใจ กราบลงที่ใดก็ถูก พระเจ้าของตัวเอง เด็กกราบหมดทุกคน

Signature

๑
๒

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาจิต
๒. นักเรียน นักศึกษา เดินจงกรมในโครงการอบรมพัฒนาจิต

ที่นี้พอถึงเวลาสวดมนต์ เอ้า! ชาวพุทธสวด อิติปิโส สวากขาโต สุปฏิปันโน ชาวคริสต์สวดมนต์ตามแบบฉบับของศาสนาของตนเอง ที่นี้ชาวพุทธเราก็อธิติปิโส ของเขาก็อสวดตามสูตรของเขา สวดไปที่ตรงโน้นบ้างตรงนี้บ้างตามที่เขาเรียนมา พอถึงเวลานั่งสมาธิภาวนา ชาวพุทธภาวนาพุทโธ ชาวคริสต์ภาวนานึกถึงพระเจ้าของตัวเอง แล้วเด็กทุกคนก็นั่งสมาธิร่วมกัน ทั้งเด็กชาวพุทธ ชาวคริสต์

พอปฏิบัติสมาธิผ่านไปประมาณชั่วโมงเศษ ๆ พอสังเกตเห็น เด็กชาวพุทธกับเด็กชาวคริสต์ก็หันหน้าเข้ามาคุยกัน แล้วมาถามกันว่า “เธอภาวนาระลึกถึงพระเจ้าของเธอ จิตของเธอเป็นอย่างไรบ้าง” เด็กชาวพุทธถามเด็กชาวคริสต์ เขาก็บอกว่า “ฉันภาวนานึกถึงผู้แทนพระเจ้าของเรา คือพระเยซู ฉันก็บริกรรมภาวนา เยชู ๆ ๆ พอบริกรรมภาวนาไปมันมีอาการเคลิ้ม ๆ เหมือนกับจะง่วงนอน เสร็จแล้วจิตก็วูบลงไปนิ่งสว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน มีความสุข ความสบาย มีปีติ กายเบาจิตเบา กายสงบจิตสงบ มีปีติ มีความสุขอย่างบอกไม่ถูก ซึ่งในชีวิตไม่เคยพบกับความสงบและความสุขอย่างนี้เลย แล้วเธอละ เธอเป็นชาวพุทธเธอภาวนาอะไร” “ฉันก็ภาวนาพุทโธ ๆ ๆ ของฉัน เพราะพระเจ้าของฉันก็คือพระพุทธเจ้า ฉันก็นึกถึงพระเจ้าของฉัน” “เมื่อเธอนึกถึงพระเจ้าของเธอแล้วจิตของเธอเป็นอย่างไร” เด็กชาวพุทธก็บอกว่า “ในเมื่อนึกถึงพระเจ้าของฉันคือพุทโธ ๆ จิตของฉันก็สงบลง พอสงบลงไปแล้ว ก็รู้ ตื่น เบิกบาน สว่างใสว”

“อ้าว! ทำไมมันเป็นเหมือนกัน” เด็กก็เลยเกิดความสงสัย พอเสร็จแล้วก็มาถาม แล้วต่างคนก็ต่างเล่าความเป็นไปของจิตของตนเองให้อาจารย์ฟัง อาจารย์ท่านก็บอกว่า คำที่เรา nibbanna ภาวนาอยู่นั้นมันเป็นแต่เพียงคำพูด เป็นแต่เพียงอารมณ์จิต เราท่องบริกรรมภาวนาเพื่อให้จิตสงบเป็นสมาธิ เมื่อจิตสงบเป็นสมาธิแล้ว สมาธิเป็นสังขธรรมมีหนึ่งเดียว ใครจิตสงบเป็นสมาธิแล้วจะเป็นแตกต่างกันไม่ได้ ต้องเป็นอย่างเดียวกัน คือจิตสงบนิ่ง รู้ ตื่น เบิกบาน มีปีติ มีความสุขอย่างเดียวกันหมด ไม่มีแตกต่างกันนั้นคือสังขธรรมความจริง

ที่นี้เด็กชาวคริสต์ก็บอกว่า เอ้า! ถ้าอย่างนั้นพระเจ้าของเธอกับพระเจ้าของฉันก็องค์เดียวกันซิ ถ้าว่าโดยคุณธรรมก็เป็นองค์เดียวกัน คือ จิตรู้ ตื่น เบิกบานเหมือนกัน แต่ถ้าโดยชื่อ โดยภาษาสมมติบัญญัติแล้วก็เป็นคนละองค์ นี่ข้อมูลที่ได้มาจากเด็กต่างศาสนาแต่ไปทำสมาธิภาวนาร่วมกัน ในขณะเดียวกันสถานที่แห่งเดียวกัน อาจารย์เดียวกันสอนคืออาจารย์จันทร์ เขมสิริ อดีตเจ้าอาวาสวัดชิราลวงกรณ์ ท่านไปควบคุมรายการอยู่นั้น

เพราะฉะนั้น ในเมื่อเรามาอาศัยข้อมูลดังที่กล่าวนี้ ถ้าพิจารณาให้ชัดแล้ว คำบริกรรมภาวนาแต่ละอย่างนั้นเป็นแต่เพียงอารมณ์จิต เป็นแต่เพียงสิ่งรู้ของจิต สิ่งระลึกของสติ ใครจะบริกรรมภาวนาแบบไหนอย่างไรก็ได้ เพราะฉะนั้น หลวงพ่อไปเทศน์ที่ไหน เพื่อแก้ไขข้อข้องใจบรรดานักปฏิบัติทั้งหลายมักจะไปข้องใจอยู่ว่าภาวนาพุทโธดีไหม สัมมาอรหังดีไหม หรือยุบหนอพองหนอดีไหม แล้วก็ข้องใจกันตัดสินใจไม่ลง ไม่ทราบว่าจะเอาแบบไหน ดังนั้นจึงได้เล่านิทานเกี่ยวกับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าให้ฟังก็มายำกันอยู่ดังนี้

สอนเด็กให้รู้บุญคุณบิดามารดา

- พ่อแม่ พระพุทธเจ้ายากย่อ่ง ยกฐานะเทียบเท่าพระอรหันต์ในพระพุทธศาสนา •

นอกจากจะเอาดีกับพระพุทธเจ้าแล้ว เราควรจะรู้จักที่เกิดของคนเรา ทุกคนเกิดมาจากคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ของเรา บรรดาทรัพย์สมบัติที่มีอยู่ในโลกนี้ สิ่งที่ทำนปรารถนาอันเป็นยอดแห่งความต้องการคือการมีบุตรสืบสกุล นี่คือการต้องการของคุณพ่อคุณแม่อยู่กันที่ตรงนี้

ที่นี้พ่อแม่ของเราเป็นผู้ให้กำเนิด คือเป็นผู้ให้เกิด เมื่อท่านให้เราเกิดแล้วท่านก็เป็นผู้อุปถัมภ์เลี้ยงดูเราจนเติบโตใหญ่ ไม่ได้เลี้ยงดูให้ใหญ่โตเพียงแค่นือหนึ่ง ยังให้ใหญ่โต เติบโตด้วยฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งเราได้มูลฐานนี้มาจากพ่อแม่ทั้งนั้น ได้ร่างกายจิตใจ ได้วิชาความรู้ ได้ทรัพย์สินสมบัติ ดังนั้นพ่อแม่ท่านจึงมีคุณงามความดีที่เป็นพื้นฐาน คือมีพรหมวิหาร ๔ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา พ่อแม่ทุกคนมีความรักมีความปรารถนาดีที่จะช่วยให้บุตรของตนพ้นจากความทุกข์ยากลำบาก เมื่อบุตรของตัวเองได้รับความสุขสบาย มุทิตา พลอยยินดี ไม่มีพ่อแม่คนไหนอีกฉลาดร้อนลูกตัวเองของตนเอง เมื่อลูกมีความสุขสมบูรณ์ดีพร้อมทุกสิ่งทุกอย่างพ่อแม่เขาได้คืออุเบกขา เพราะอาศัยที่ท่านมีคุณธรรมดังกล่าวมาแล้ว ท่านจึงได้ชื่อว่า เป็นพระพรหมของเรา พ่อแม่ของเรามี ๔ หน้า เรามองเห็นพ่อแม่มีเพียงหน้าเดียว แต่ความรู้ลึกของท่านมี ๔ หน้า

หน้าที่ ๑ เมตตา ความรักความปรารถนาดี

หน้าที่ ๒ กรุณา คิดจะช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ความลำบาก

หน้าที่ ๓ มุทิตา พลอยยินดีเมื่อลูกตัวเองได้ดีมีความสุขสบาย

หน้าที่ ๔ อุเบกขา เขาใจเย็นเยิ้มแจ่มใส ภาคภูมิใจตอกติใจที่ลูกของตนเองได้มีความสุขสบาย
วางใจได้ อันนี้เป็นคุณธรรมที่มีในจิตใจของคุณพ่อคุณแม่

ดังนั้นท่านสมควรที่จะได้รับขนานนามจากพระพุทธเจ้าว่าเป็น**พรหมของลูก** พ่อแม่ของเราเป็นพระพรหม เป็นพระพรหมของเรา ใครจะว่าพ่อแม่เราไม่ใช่พระพรหม เราจะว่าของเราเอง เพราะพ่อแม่ของเรามีคุณธรรม ๔ คือพรหมวิหาร

ที่นี้ในเมื่อพ่อแม่มีพรหมวิหาร เป็นพระพรหมของเรา นอกจากจะเป็นพระพรหมของเราแล้ว เพราะอาศัยที่ท่านมีความบริสุทธิ์ คือบริสุทธิ์ใจต่อลูกของตนเอง เลี้ยงมาด้วยความรัก เลี้ยงมาด้วยความเมตตา เลี้ยงมาด้วยความตอกติใจในเมื่อลูกมีความสุข เลี้ยงมาด้วยความร่าเริงบันเทิงใจ เป็นผู้มีจิตใจบริสุทธิ์สะอาด ไม่มีความฉลาดร้อน ไม่เคยคิดที่จะให้ลูกตัวเองของตนเองต้องลำบาก ท่านจึงเป็นผู้มีจิตใจบริสุทธิ์ต่อลูกทุก ๆ คน

นี่ขอแทรกนิยายเล็ก ๆ ลักน้อยหนึ่ง มีเด็กชุกชนคนหนึ่งชอบไปเที่ยวเล่นในป่า เพราะบ้านเขาอยู่ใกล้ป่าละเมาะ ในป่านั้นมีสัตว์ร้าย อย่างน้อยก็มีควายเปลี่ยวที่มันดุ ๆ ไหล่วิดไล่ชนเด็ก เขาบอกกับแม่ของเขาว่า “แม่ครับ ผมจะไปเที่ยวเล่นในป่า” พ่อแม่ได้ยิน “อย่าไปเลยลูก มันจะเกิดอันตราย ไปคนเดียวผู้หลักผู้ใหญ่ไม่ได้ไปด้วย” “ผมจะไปครับ แม่อย่าห้ามผมเลย”

ไอ้เจ้าเด็กชุกชกก็วิ่งเข้าไปในป่า แม่ก็ชักอารมณ์เสีย “เออ! เอ็งเข้าไปในป่าให้ควายเปลี่ยมันชีวิตแคตายชนะ” พอเด็กวิ่งเข้าไปในป่า ควายที่ดู ๆ ควายเปลี่ยมันก็วิ่งถลันเข้ามาทันที ไอ้เจ้าเด็กน้อยเห็นควายมันวิ่งเข้ามาจะชนเขาก็อธิษฐานจิตและกล่าวด้วยวาจาเบา ๆ พอตัวเองได้ยินว่า “สิ่งใดที่แม่ข้าพเจ้าคิดด้วยใจสิ่งนั้นจะเป็นจริง สิ่งใดที่แม่ข้าพเจ้าพูดด้วยปากขออย่าให้สิ่งนั้นเป็นจริง”

พอเด็กพูดขึ้นแล้วก็สำรวมจิตอธิษฐานจิตระลึกถึงคุณแม่ ไอ้เจ้าควายตัวเบ้อเริ่มมันก้มลงทำท่าจะชนมันก็ติดคอมันไม่ขึ้น คอแข็งทื่อไปเลย นี่แสดงว่าพ่อแม่ของเราปากร้ายแต่ว่าใจดี

เพราะฉะนั้นท่านจึงเป็นผู้มีใจอันบริสุทธิ์ต่อลูก แม้ปากจะพูดว่าให้ควายชนแกตายเถอะนะ ก็พูดแต่ปากแต่ใจไม่ได้เป็นอย่างนั้น ใจจริงนะไม่ต้องการที่จะให้ลูกเราประสบเหตุอย่างนั้น ดังนั้น เด็กน้อยคนนั้นอธิษฐานจิตพูดออกมาว่า สิ่งใดที่พ่อแม่ข้าพเจ้าคิดในใจสิ่งนั้นจะเป็นจริง สิ่งใดที่แม่ข้าพเจ้าพูดด้วยปากสิ่งนั้นจงอย่าเป็นจริง เพราะแม่เขาไม่ได้คิดที่จะให้ลูกเด๋าดาย ควายมันจึงทำร้ายเด็กน้อยคนนั้นไม่ได้

อันนี้เป็นตัวอย่างแสดงว่าพ่อแม่มีน้ำใจอันบริสุทธิ์ต่อลูก ดังนั้นท่านจึงเป็น**พระอรหันต์ของลูก** อรหันตะ แปลว่าผู้ฆ่า ฆ่าความพยาบาทอาฆาต ฆ่าความเคียดแค้น ฆ่าความจองเวรจองกรรมกับลูกกับเต้า พ่อแม่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ท่านจึงเป็นผู้มีใจอันบริสุทธิ์ต่อลูก สมควรแล้วที่พระพุทธเจ้ายกย่อง ยกฐานะเทียบเท่าพระอรหันต์ในพระพุทธศาสนา

ที่นี้พ่อแม่ของเรายังเป็นเนื้อนาบุญของลูก ลูกแต่ผู้แสวงบุญ ต้องการบุญ ต้องการกุศล ด้วยการปรนนิบัติดี ด้วยการให้วัตถุสิ่งของก็ดี การให้มารดาบิดานั้นแหละเป็นเนื้อนาบุญอันประเสริฐของเรา เมื่อพ่อแม่ของเราเริ่มคุณธรรมดังที่กล่าวมาแล้ว ท่านจึงเป็น**บุพพการีชน** เป็นผู้ทำอุปการะก่อน ๑. ให้เราเกิด ๒. เลี้ยงดูเรามา ๓. อบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีและส่งเข้าสู่สถานการศึกษา และอื่น ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของท่าน ท่านปฏิบัติหน้าที่ของท่านไม่ขาดตกบกพร่อง พ่อแม่ของเรามีลูก ๑๐ คน แม้จะทุกข์ยากปากหมองอย่างไร ท่านก็อุทิศทรัพย์ยามเลี้ยงลูกของท่านจนใหญ่โต

ที่นี้เราซึ่งเป็นลูก ๆ นี้สมมติว่าพ่อแม่ของเราท่านมีลูก ๑๐ คน ลูก ๑๐ คนนี้จะเลี้ยงพ่อแม่ได้หรือเปล่า อันนี้ให้กันเรียนทั้งหลายเอาไปคิด เวลานี้พวกเรากำลังจะมาเลี้ยงน้ำใจพ่อแม่ มาเรียนมาศึกษาให้พ่อแม่ได้มีความภาคภูมิใจ อันนี้คือการเลี้ยงน้ำใจพ่อแม่ การเลี้ยงน้ำใจนี้ เป็นสิ่งประเสริฐที่สุด **มาดาบิดุอุปฐากัน การอุปัฏฐากเลี้ยงดูบิดามารดาเป็นมงคลอันสูงสุด** พวกหนู ๆ ยังเลิกหาเงินหาทองยังไม่ได้จะไปเลี้ยงพ่อแม่ใหญ่โตได้อย่างไร เลี้ยงได้ซี คือ ๑. เอาอกเอาใจ ๒. รับผิดชอบ ๓. ทำสิ่งที่ท่านต้องการให้สำเร็จ นี่คือการเลี้ยงน้ำใจ

ที่นี้ถ้าหากว่าเราจะไปไหนมาไหน ทำอะไร เมื่อพ่อแม่ของเราบอกว่า อย่านะลูก หยุดทันที อย่าเดินหนีต่อหน้าพ่อแม่ของเรา ว่าผิดว่าถูกผลประโยชน์ให้ท่านไปก่อน อย่าไปฝ่าฝืนในขณะนั้น ถ้าหากท่านพูดผิดหรือเข้าใจผิด เมื่อท่านใจดีแล้วค่อยมาปรับความเข้าใจกันทีหลัง อย่าไปทำกระพืดกระเพียดต่อหน้าท่าน ท่านเกิดน้อยยกน้อยใจ ท่านเสียใจ ใครทำพ่อแม่เสียใจถึงกับน้ำตาไหลเป็นบาปเป็นกรรมหนักเฉียด ๆ เข้าถึงอนันตริยกรรม

นางสาว...

๑
๒

๑. ชุมประตู่ทางเข้าที่พัก ๒. โรงอาหาร ผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดระฆัง

หลวงพ่อเทียน

ฉะนั้น มาตาปิตุอุปภูษณ การอุปฐากเลี้ยงดูบิดามารดา จึงเป็นมงคลอันสูงสุด ใครต้องการความเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง ก็ให้เลี้ยงดูบิดามารดา

มาตาเปติ ภร ชนตุ การเลี้ยงดูบิดามารดาท่านว่ามีอันสงส์ทำให้ผู้นั้นได้ไปเกิดเป็นพระอินทร์

กุเล เชฎฐา ปจายิน การเคารพนบถนอบต่อผู้ใหญ่ในวงศ์สกุล ก็เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้ไปเกิดในสวรรค์เป็นพระอินทร์ สกุลของเรานี้มีอยู่ ๒ ขั้นตอนเวลานี้เรามีสกุลของเราอยู่ ๒ ขั้นตอน

๑. วงศ์สกุลที่ให้กำเนิดคือให้ชีวิตจิตใจเกิดมา

๒. วงศ์สกุลที่ให้กำเนิดการศึกษา เช่น สถาบันการศึกษาต่าง ๆ อันนี้คือวงศ์สกุลของเรา

วงศ์สกุลทั้ง ๒ นี้ย่อมมีผู้หลักผู้ใหญ่ ดังนั้นใครมีความเคารพนบถนอบ มีความเคารพนบถนอบต่อผู้ใหญ่ในวงศ์สกุล บุคคลนั้นได้สร้างคุณธรรม ซึ่งเป็นเหตุเป็นปัจจัย เมื่อตายไปแล้วได้ไปเกิดเป็นพระอินทร์ ใครอยากเกิดเป็นพระอินทร์ให้ปฏิบัติตามหลักดังกล่าวมานี้ อันเป็นวิธีการที่จะเอาดีกับพ่อกับแม่ เราจะเอาดีกับครูบาอาจารย์ก็ปฏิบัติเหมือนกับปฏิบัติกับพ่อกับแม่ พ่อแม่ของเราเป็นพ่อแม่ในบ้าน ครูบาอาจารย์เป็นพ่อแม่ในโรงเรียน เราอยู่ในบ้านพ่อแม่ของเราเป็นผู้ปกครองดูแลทุกข์ของเรา เราอยู่ในโรงเรียนครูบาอาจารย์เป็นผู้ดูแลทุกข์ของเรา เพราะฉะนั้นทั้ง ๒ อย่างนี้คือพ่อแม่ของเราผู้ให้เกิดก็เป็นพ่อเป็นแม่ ครูบาอาจารย์ผู้อุปถัมภ์ค้ำจุนอยู่ก็ได้ชื่อว่าพ่อแม่เป็นแม่เช่นเดียวกัน ดังนั้นขอให้นักเรียนทุกคนจงนำไปปฏิบัติ

ถามเรื่องเข้าทรงกับหลวงปู่ฝัน

- โอ้ย! มันจะไปจริงไปจังอะไรน้อ มันเป็นวิธิตักษิณของเขายังหนึ่ง •

เดี๋ยวนี้คนทั้งหลายนี้มันเก่ง มันไปเรียกเอาวิญญาณภูตผีปีศาจอะไรต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมีอยู่หากันกันเต็มบ้านเต็มเมืองไปหมด

ในการที่เราไปสอบถามท่านผู้รู้ ที่ท่านรู้ทางในเช่นอย่างหลวงปู่ฝันเป็นต้น สาเหตุที่จะได้สอบถามก็ เพราะว่า ท่านพ่อลี วัดอโศการามท่านมีศักดิ์เป็นปู่หลวงพ่อ แล้วก็พระองค์หนึ่งให้เนรมิตวิญญาณของท่านพ่อลีมา พอหลวงพ่อก็เข้าก็รู้สึกไม่พอใจ ก็เลยพยายามสอบถามครูบาอาจารย์ หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่สิม อาจารย์แวน และอาจารย์อื่น ๆ ลงความเห็นกันว่าไม่ใช่ท่านพ่อลีมาเข้าทรงกันทั้งหมดเลย

ทีนี้พอไปถามหลวงปู่ฝัน จริงหรือเปล่าหลวงปู่ที่ว่าวิญญาณท่านพ่อลีมาทรง โอ้ย! มันจะไปจริงไปจังอะไรน้อ มันเป็นวิธิตักษิณของเขายังหนึ่ง มันไปเลียนแบบมาจากลิบเอกตำราวจมาจากสมุทรปราการ บ้านตำราวจคนนั้นนี้เป็นสำนักทรงวิญญาณ พระพวกนี้มันก็ไปเลียนแบบเขามา

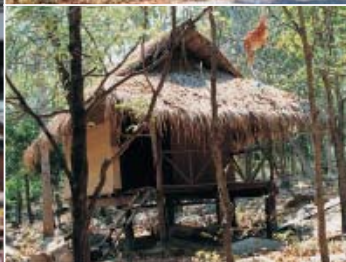
ทีนี้ถ้าใครนับถือท่านผู้ใดที่ทำเครื่องสักการบูชาท่านผู้นั้นขึ้นมาแล้วก็ทำพิธีเชิญวิญญาณมาทรงก่อนอื่นก็ประกาศบอกไว้แล้วว่า ต่อไปนี้วิญญาณของ ร.๕ จะมาประทับทรง ให้ลูกศิษย์ลูกหามาคอยกราบคอยไหว้ ทีนี้พอทำพิธีขึ้นมาแล้ววิญญาณเพนจรออยู่แถวปาหญาป่าไม่มีมันชิงกันมาทรง วิญญาณตนใดที่มีอิทธิพลเหนือหมู่มันก็ทรงได้ พอมันทรงแล้วมันก็ประกาศตัวมันว่า ร.๕ แต่แท้จริงมันไม่ใช่ หลวงปู่ฝันนี้

Signature

๑	๒	
	๓	๔

๑. ศาลาการเปรียญสำหรับสวดมนต์ภาวนาและทำกิจกรรมทางศาสนา วัดวะภูแก้ว ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

๒. กุฏิเจ้าอาวาส ๓. กุฏิปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ ๔. กุฏิปฏิบัติธรรมของฆราวาส ๕. ทอระฆัง

สงฺกตฺ

พระวิสุทธิธรรมรังสี (ท่านพ่อลี ธมฺมธโร) ภาพเมื่อสมัยหนุ่ม

ท่านยืนยันเลยว่า ท่านได้พิจารณาดูแล้วไม่ใช่ มันเห็นแต่วิญญานพเนจรเหล่านี้มันแย่งกันมาเข้าทรง

หลวงพ่อกถามท่านว่า “ถ้าหากว่ามันไม่จริงทำไมมันจึงรู้เรื่องอดีตเรตินัก”

หลวงปู่ฟันท่านตอบว่า “โฮ วิญญานของเราเวลานี้เราเป็นมนุษย์อยู่มันไม่มีฤทธิ์มีอิทธิพลอะไรออกเวลามันตายไปแล้ววิญญานสามารถทำให้บ้านหลังนี้ไหวก็ได้ แล้วมันรู้เรื่องอดีตทุกอย่าง ธรรมชาติของสัตว์ในภพนั้นมันเป็นอย่างนั้น”

ท่านพ่อลีมีศักดิ์เป็นปู่

- ท่านเป็นพี่น้องทางฝ่ายพ่อ ท่านมีชาติกำเนิดที่อุบลฯ เหมือนกัน •

ท่านพ่อลีท่านมีศักดิ์เป็นปู่ของหลวงพ่อก ท่านเป็นพี่น้องทางฝ่ายพ่อ (ของหลวงพ่อก) ท่านมีชาติกำเนิดที่อุบลฯ เหมือนกัน

ท่านใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “ปู่” กับหลวงพ่อก ถ้าพบหลวงพ่อกที่ไรท่านจะไม่พูดพร่ำทำเพลงกับ

หลวงพ่อกับพอเจอหน้ากันบ๊องแล้ว “นั่งสมาธิ” ท่านจะคุยอยู่กับใครก็ตาม ท่านจะชี้หน้าหลวงพ่อกับพอ “อ้าว! นั่งสมาธิ” พอจะไปสักพักหนึ่งท่านก็บอกว่า “เป็นใจ นั่งสมาธิ” “ก็นั่งสมาธิ ก็ได้สมาธิ” ท่านไม่เคยอธิบายอะไรกว้างขวางพิสดาร แต่ท่านจะว่าให้ปฏิบัติธรรมให้ต่อเนื่อง อย่าไปทำ ๆ หยุด ๆ แต่ละครั้งที่เรา นั่งสมาธิ จิตจะสงบหรือไม่สงบอย่าไปท้อถอย ถ้าเวลาจะสงบมันจะสงบเอง ความสงบมันเป็นผลงานเรา แต่งเอาไม่ได้

แม่แต่สัตว์เดรัจฉานปฏิบัติสมาธิได้

- คุณแม่สอนให้หนูภาวนา อัมมิ ๆ ๆ แล้วจิตของหนูก็สงบ •

สมาธิจึงเป็นหลักธรรมกลาง ๆ ไม่ได้สังกัดในลัทธิหรือศาสนาใด ๆ แม่แต่สัตว์เดรัจฉานก็ปฏิบัติสมาธิได้ คำพูดนี้กล่าวหมิ่นประมาทมากเกินไปหรือเปล่า มีตัวอย่างที่จะนำมาเล่าให้ฟังเป็นคดีเดือนใจวันนี้ฟังเกร็ดเบ็ดเตล็ดกันซะก่อน นิยายเรื่องนี้ที่จะเล่าให้ฟังมีปรากฏอยู่ในตำนาน “ธรรมบท ขุททกนิกาย” ในคัมภีร์พระไตรปิฎก ไม่ใช่เรื่องเหลวไหลนอกตำรับตำรา

มีเรื่องเล่าว่ามิงกแซกเตาสองตัวตัวเมีย ไปทำรังอยู่ที่ใกล้สำนักของนางภิกษุณี และอยู่ระยะที่ไม่ห่างกันนัก มีที่ช่องลมโจร อยู่มาวันหนึ่งลมแรงพัดเอารังนกแซกเตาลัวไปตามกระแสนลม ลูกนกแซกเตากำลังอ่อน ๆ ขนปีก ขนหางยังไม่แข็งแรง บินไม่เก่ง ตัวหนึ่งถูกลมพัดตกลงไปที่กองดอกไม้ของนางภิกษุณี อีกตัวหนึ่งตกลงไปที่กองอาวุธของโจร ที่นี้ลูกนกแซกเตาสองตัวนี้ตกไปคนละหนคนละแห่ง ตัวหนึ่งอยู่กับพระ อีกตัวหนึ่งอยู่กับโจร ตัวที่อยู่กับพระ พระก็สอนให้ปฏิบัติศีลธรรม ลูกนกแซกเตามันพูดเป็นเหมือนคน ที่นี้นางภิกษุณีก็สอนให้เขารับกรรมภาวนาว่า อัมมิ ๆ ๆ ในที่สุดเขาได้สมาธิมองเห็นตัวเขาเองเป็นโครงกระดูก มองดูนางภิกษุณีก็เห็นเป็นโครงกระดูกไปหมด

ส่วนนกแซกเตาตัวที่ตกไปบนกองอาวุธของโจร โจรก็สอนให้เป็นโจรสอนให้เป็นคนนักสืบ สอนให้ไปสืบเส้นทางที่พ่อค้าวานิชย์ทั้งหลายจะเดินทางมา ที่นี้ลูกนกแซกเตาตัวนี้ก็ไปคอยจ้องมองทางที่พ่อค้าวานิชย์ทั้งหลายเขาจะเดินทางผ่าน พอเห็นแล้วก็รีบบินมาบอกนายตนเอง เจ้านายก็ไปดักปล้น

ที่นี้อยู่มาวันหนึ่งลูกนกแซกเตาตัวที่ไปอยู่กับนางภิกษุณี มีเหยี่ยวตัวหนึ่งโฉบลงมาเฉี่ยวเอาเขาไป เขาอยู่ในกรงเล็บของเหยี่ยว ที่นี้นางภิกษุณีเห็นดังนั้นก็พากันตบไม้ตะบองร้องลั่น เหยี่ยวมันตกใจ มันก็ปล่อยลูกนกตก นางภิกษุณีก็ไปจับมาปลอบโยน แล้วก็ถามว่า “ในขณะที่เหยี่ยวมาเฉี่ยวเธอไปเธอคิดอย่างไร” ลูกนกก็บอกว่า “กองกระดูกมาพากองกระดูกไป จะนำไปเรียรดที่ตรงไหนหนอ” “อ้าวทำไมเธอถึงคิดอย่างนั้น” “ที่คิดอย่างนั้นก็เพราะว่าคุณแม่สอนให้หนูภาวนา อัมมิ ๆ ๆ แล้วจิตของหนูก็สงบสว่างมองเห็นตัวเป็นโครงกระดูกไปหมด แม่แต่เตี้ยนี้มองดูคุณแม่ทั้งหลายนี้ก็มีแต่โครงกระดูก ไม่ทราบว่ามันมันหายไปไหนหมด เหยี่ยวบินมาหนูก็เห็นแต่โครงกระดูก เพราะฉะนั้นในความรู้สึกขณะนั้นก็รู้สึกตัวเองก็คือโครงกระดูก เหยี่ยวก็คือโครงกระดูก นึกว่ากองกระดูกมาพากองกระดูกไป พวกมันไปเรียรดที่ตรงไหน” นี่ตัวอย่างสัตว์เดรัจฉานทำสมาธิ อันนี้ลอง ๆ ไปคิดดู

ธรรมนอก ธรรมใน

- เราพุทธสาวกเราเกิดมามีบุญเหมือนกับเราเกิดมาในตระกูลของเศรษฐี •

ท่านทั้งหลายมาประชุมพร้อมกันเพื่อฟังธรรม ธรรมะมีอยู่ ๒ ประเภทคือธรรมะนอกกับธรรมะใน ธรรมะนอกหมายถึงธรรมะที่เราเรียนรู้ตามคัมภีร์ตามตำรับตำรา เพื่อเป็นแนวทางให้เรารู้ในการปฏิบัติ เหมือน ๆ กับเราเรียนแผนที่ ธรรมคือการเรียนแผนที่ของบ้านของเมืองหรือภูมิประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เราสามารถที่จะรู้และเข้าใจตามแผนที่และตำรับตำรานั้น ๆ เพราะฉะนั้นการเรียนปริยัติธรรม ก็เหมือน การเรียนแผนที่ จำเป็นด้วยหรือการเรียนปริยัติธรรม คำตอบก็คือว่าจำเป็นต้องเรียน ไม่เรียนไม่ได้ต้อง เรียน เพราะปริยัติธรรมคือคัมภีร์ไตรปิฎกเป็นหลักศาสนา เป็นศาสนาที่เป็นเหตุผลมีคัมภีร์ มีตำรับ ตำรา เป็นศาสนาที่มีประวัติศาสตร์ ไม่ใช่ศาสนาที่ศาสนาตอนหลัง ดิ้นขึ้นมาแล้วทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนา เหมือน ๆ กับลัทธิอื่น ๆ

พระพุทธเจ้าของเราต้องสร้างบารมีมานับอสงไขยไม่ถ้วน ในเมื่อพระบารมีพร้อมแล้ว ก่อนที่จะ ได้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ต้องทรงสละชีวิตเข้าแลกกับคุณธรรมที่บรรลุถึงขนาด ทรมานพระองค์ให้ได้รับความเหน็ดเหนื่อย ให้ได้รับความลำบากเปล่า ๆ แทบจะเอาชีวิตไม่รอด กว่าจะได้ สำเร็จมายกย่องสักเพียงใด

เราพุทธสาวกเราเกิดมามีบุญเหมือนกับเราเกิดมาในตระกูลของเศรษฐี คุณพ่อคุณแม่ของเรา มีพร้อมให้หมดทุกอย่าง เพราะฉะนั้นเราจะรักษาทรัพย์สมบัติของพ่อแม่ให้คงอยู่เราต้องมีความรู้ วิชาความรู้ นั่นคือปริยัติธรรม ปริยัติธรรมเป็นความรู้ในตำรา เป็นธรรมะนอกคือนอกจากตัวของเรา อย่างดีเราก็เพียงแค่อำศัยจิตหรือใจเป็นผู้ทรงธรรม แต่มันก็เรื่องนอก ๆ ยังไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่เรา

ที่นี้ปัญหาสำคัญเรื่องธรรมะในคือหมายถึง ในกายวาจาของเรา นี่เป็นสิ่งที่เราจะศึกษาให้รู้ ให้ เข้าใจ ดังนั้นธรรมะแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ตามหลักแห่งปริยัตินั้น เราฟังแล้วมันก็มากมายเหลือล้นไม่ ทราบได้ว่าจะปฏิบัติเอาธรรมะข้อไหนมาปฏิบัติ มันจึงจะได้ประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันของเราอย่างแท้จริง อันนี้ปัญหาของชาวพุทธที่เราจะเข้าใจ ความรู้ความเห็นที่เราปฏิบัติ นั้น เราจะยึดหมายเอาอะไรเป็นสาระ สำคัญ จะไปเอาเรื่องรู้เห็นนรกสวรรค์ เห็นภูตผีปิศาจ เทวดา อินทร์พรหม ยมยักษ์นั้นหรือเป็นผลงาน ที่เราจะพึงได้ ถ้าเราจะไม่ยึดเอาสิ่งนั้นเป็นผลงานมันจะไกลจากความจริง ถ้าอย่างนั้นเราควรจะรู้อะไร เราควรจะรู้กายวาจาและรู้จิตของเราว่า กายวาจาและจิตของเรา นี่ เป็นสิ่งที่ได้มาด้วยบุญกุศล นักปราชญ์ผู้เป็นอริยชนเคยกล่าวว่า ร่างกายนี้เป็นสิ่งที่เราได้มาด้วยบุญ ได้มาแล้วควรจะทะนุถนอม รักษา มีเสื้อผ้า ๆ ควรจะหาไว้ใส่ มีอาหารดี ๆ ควรจะหามาเลี้ยง มีเครื่องประดับตกแต่งที่สวยงาม ควรจะตกแต่งใส่ให้บ้าง มีที่นอนดี ๆ ควรจะหาให้นอน มีบ้านดี ๆ ควรจะหาให้อยู่ นักปราชญ์ท่าน ว่าอย่างนั้น ทำไมท่านจึงว่าอย่างนั้น เพราะมันเป็นสิ่งที่ได้มาด้วยยาก กิจใด มนุสสปฏิลาโภ การได้มา ซึ่งความเป็นมนุษย์มีมันแสนยาก ต้องบำเพ็ญคุณธรรมคือมีศีล ๕ บริสุทธิบริบูรณ์ มีกรรมบถบริบูรณ์ บริบูรณ์ จึงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ที่บริบูรณ์ที่มีจิตใจบริสุทธิ์

หลวงพ่อบิณฑบาตหลวงปู่เมตตาหลวงและพระภิกษุสงฆ์ เนื่องในวันเกิด ๔ กุมภาพันธ์

ถ้าอย่างนั้นคนที่มาเกิดเป็นมนุษย์ต้องมีศีล ๕ บริสุทธบริบูรณ์ มีกรรมบถบริสุทธบริบูรณ์กันทุกคนสิ ก็ไม่ถึงขนาดนั้น หมายถึงว่า ผู้เกิดมาแล้วเป็นมนุษย์สมบูรณ์มีร่างกายวรรณะสมบูรณ์จริง ๆ เราเกิดในตระกูลผู้ลากมากดีมีศีลธรรมประจำใจพร้อมมาแต่กำเนิดแล้ว เมื่อเกิดมาแล้วมีศีลมีธรรม มายึดศีล ๕ เป็นหลักปฏิบัติ ยึดกรรมบถ ๑๐ เป็นหลักปฏิบัติ อันนี้ถ้าเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ เรียกว่าเป็นมนุษย์ร้อยเปอร์เซ็นต์

ทีนี้คนที่ไม่มีศีล ๕ จะเกิดมาเป็นมนุษย์ได้ไหม ได้เหมือนกัน ท่านลองพิจารณาจิตใจของท่านดูบ้างซิว่า ตั้งแต่เกิดมานี้ ท่านเป็นมนุษย์สมบูรณ์ทุกกลมหายใจหรือไม่ เข้าใจว่าท่านอาจจะมึนบางครั้งที่มีนขาดตกบกพร่อง

ได้ธรรมะกับหลวงพ่อบิณฑบาตหลวง

- เทศน์สอนคนให้ละโลก โกรธ หลง สอนศาสนาผิด •

วันหนึ่งไม่ทราบเราคิดสนุกยังงี้ ไปหยอกผู้เฒ่า (หลวงปู่เมตตาหลวง) “หลวงปู่ไปเที่ยวเทศน์สอนคนให้ละโลก โกรธ หลง สอนศาสนาผิดแล้ว”

“อ้าว ทั้งหลายเขาสอนให้ละกิเลส โลก โกรธ หลง ไปเอาที่ไหนมาพูดวะ ว่าสอนให้คนละกิเลส โลก โกรธ หลง สอนศาสนาผิด ใครสอนเธอมา”

“ไม่มีใครสอน ผมคิดของผมเอง ไม่มีใครจะไปตั้งใจละกิเลส โลก โกรธ หลงได้ พระพุทธเจ้าท่านก็ไม่ได้สอนให้ละกิเลส โลก โกรธ หลง โดยตรง แต่เวลาท่านพูดไว้ ท่านพูดไว้ในระดับหนึ่ง ที่นี้เมื่อใครละ

Signature

กุฏิหลวงพ่ ที่วัดวะภูแก้ว

กิเลส โลภ โกรธ หลง ยังไม่ได้ ท่านสอนให้ใช้กิเลส โลภ โกรธ หลง ให้มันเกิดประโยชน์โดยความเป็นธรรม”
“เธอมีอะไรเป็นหลักฐาน”

“ศีล ๕ ข้อ ทัฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ ๔ กิเลส โลภ โกรธ หลงมีในใจ เอาให้มันเป็นสิ่งกระตุ้นเตือนใจให้เกิดตะเยอทะยาน ในความอยากได้ออยากดี อยากมีอยากเป็น สิ่งที่มีมนุษย์ปรารถนา มีอยู่ ๕ อย่าง ลาก คือผลประโยชน์ ยศ คือตำแหน่งหน้าที่การงาน สรรเสริญ คือชื่อเสียงอันดั่งาม-สุขกาย-สุขใจ และอำนาจ ๕ อย่างนี้ทุกคนมีลัทธิที่จะแสวงหาแต่การแสวงหาควรจะมีขอบเขต ขอบเขตก็คือ ศีล ๕ ข้อ”

“แล้วเธอมีหลักฐานอะไรมายืนยัน”

การใช้กิเลสให้เป็นประโยชน์

- คนที่ยังติดอยู่ในโลก ให้แสวงหาผลประโยชน์ทางโลก •

มีทัฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ ๔ เป็นหลักฐานยืนยัน

อุฏฐานสัมปทา หมั่นขยันในการประกอบธุรกิจการงานหาผลประโยชน์ นี่คือหลักฐาน คนไม่มีความโลภ ขยันไม่เป็น ที่นี้เมื่อได้ผลประโยชน์มาแล้ว...

หลวงพ่อเทียน

อารักขสัมปทา หัดตระหนี่ให้มาก ๆ คนไม่ตระหนี่ไม่มีโอกาสได้เป็นเศรษฐี ในเมื่อพร้อมด้วยทรัพย์สมบัติและอำนาจ

กัลยาณมิตตา สร้างความดีกับเพื่อนบ้าน แต่คนทั้งหลายไปตีความหมายว่าคบมิตรที่ดี แต่หลวงพ่อบอกว่า สร้างความดีกับเพื่อนบ้าน ให้เพื่อนบ้านเขารัก เคารพนับถือ บูชา จะได้เป็นกำลังช่วยรักษาชีวิต และทรัพย์สมบัติของเราให้มั่นคง

สมชีวิตา เลี้ยงตนเองและครอบครัว ตลอดทั้งบริวารให้มีความสุขตามสมควรแก่ฐานะ อันนี้คือหลักฐานยืนยัน

เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าสอนธรรมะนี้ พระองค์สอนเป็นขั้นเป็นตอน คนที่ยังติดอยู่ในโลก ให้แสวงหาผลประโยชน์ทางโลก คนมีอนิรัญญิกแล้ว แสวงหาผลประโยชน์ในทางธรรม เพื่อสวรรค์ คนที่มีอุปนิสัยสูง แสวงหาผลประโยชน์เพื่อมรรคผลนิพพาน ท่านสอนไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

สัมปรายิកัถลประโยชน์ ประโยชน์ในภพหน้า คือสร้างบุญสร้างกุศล เพื่อสวรรค์

ปรมัตถประโยชน์ ประโยชน์อย่างยิ่งคือพระนิพพาน บำเพ็ญเพียรภาวนาเพื่อบรรลุมรรคผลนิพพาน ท่านก็วางหลักเกณฑ์ของท่านไว้ดังนี้ แต่เราไม่เข้าใจคำสอนของตนเอง ที่ว่าไม่เข้าใจคำสอนนี้ก็เพราะว่า ยังมีคนกล่าวประณามพระองค์ว่า สอนคนให้ล้นโดยมกน้อย โดยกล่าวดูว่า สอนให้ถ่อมมือถ่อมเท้าให้ชี้เงาจันทร์ขึ้น แต่แท้ที่จริง เราไม่เข้าใจคำสอนของพระองค์ต่างหาก สิ่งใดที่พระองค์สอนมานั้นนะ **บุพเพนิวาสานุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ** เป็นหลักฐานในคำสอนของพระองค์ พระองค์รู้เรื่องในอดีตชาติของพระองค์ พระองค์เคยเกิดเป็นอะไร เพราะบุญกรรมอะไร ทำบาปสิ่งนี้ตายแล้วตกนรกขึ้นสวรรค์ พระองค์เคยทำสิ่งนี้มาก่อนเราแล้ว ทำบุญสิ่งนี้ตายแล้วได้ขึ้นสวรรค์มา พระพุทธในพระมหาลोक ทั้ง ๓ อย่างนี้ พระองค์ได้ปฏิบัติมาแล้ว ได้ลองของมาแล้ว ไพนรกมันร้อน พระองค์เคยเอาเท้าเหยียบมาแล้ว สวรรค์มันเยือกเย็น พระองค์เคยไปสัมผัสกับสวรรค์มาแล้ว

เพราะฉะนั้นคำสอนของพระองค์ สิ่งที่เป็นบาปเป็นบุญมันเป็นเรื่องที่พระองค์ได้ลองของมาแล้วทั้งนั้น คำสอนของพระพุทธเจ้าตื่นขึ้นมาแล้วเทศน์สอนคนไม่ใช่ชนิดที่ว่านอนหลับแล้วฝันไป ไม่ใช่อย่างนั้น มันเป็นเรื่องที่พระองค์ได้ทดสอบมาด้วยพระองค์เอง เพราะฉะนั้นใครยังไม่รู้แจ้งเห็นจริง เชื่อพระองค์เอาไว้ก่อน รับฟังเอาไว้ก่อน อย่าไปหัดลองของเหมือนพระองค์ ลองแล้วเราก็ไม่รู้ อย่างเรา ๆ นี่ไม่รู้หรอก เชื่อพระองค์ว่าเคยลองมาแล้วทดสอบมาแล้วทุกอย่าง

ในเมื่อเราละกิเลสไม่ได้...

- พระพุทธเจ้าท่านจึงให้ยึดศีล ๕ เป็นหลักปฏิบัติ •

อุบายสำหรับตัดทอนกิเลสความชั่วฝ่ายบาปให้น้อยลงหรือหมดไป คนเรามีความโลภคือความอยากได้ มีความโกรธเกิดจากความไม่พอใจ มีความหลงในสิ่งที่เราคิดค้น ความโลภเป็นกิเลสที่ชั่วช้าลามก เป็นอกุศลมูล เป็นรากเหง้าของอกุศลคือความบาปทั้งปวง พระพุทธเจ้าสอนให้เราละ ละโลก ละโกรธ

W. R. R.

สะท้อน แต่ถ้าเราละไม่ได้ พยายามหักห้ามจิตใจอย่าให้ประพุดล่วงเกินศีล ๕ ข้อ ข้อใดข้อหนึ่ง คือไม่ล่วงเกินในสิ่งที่เป็นบาป เช่น การฆ่า เบียดเบียน ช่มเหง รังแก อิจฉาริษยา เป็นต้น อันนี้เรารู้ใจละเอาได้ ละการกระทำ การกระทำที่เราทำด้วยกาย วาจา และคิดด้วยใจ มูลเหตุมันเกิดจากความโลภ ความโกรธ และความหลง

เพราะฉะนั้น ในหลักศาสนาพุทธ พระพุทธเจ้าท่านจึงให้ยึดศีล ๕ เป็นหลักปฏิบัติ การกระทำความดีที่ไม่ผิดศีล ๕ ข้อใดข้อหนึ่ง แม้จะทำความดีด้วยใจที่โลภ ก็ทำลงไป แต่ขอให้เป็นการทำดี เราใช้ความโลภ ความโกรธ ความหลง ให้เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนจิตของเราให้เกิดมีความทะเยอทะยานในความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น

สิ่งที่มนุษย์พึงประสงค์มีอยู่ ๕ อย่าง คือ

लाभ ได้แก่ ผลประโยชน์ คือ ทรัพย์สินเงินทองและวิชาความรู้

ยศ ได้แก่ เกียรติยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ เรามียศเป็นนาย มียศเป็นเด็กชาย เราต้องการอยากจะทำให้ยศของเราสูงขึ้นไป เราต้องใช้ความโลภของเราเป็นเครื่องเตือนใจของเราให้เกิดความทะเยอทะยาน ใความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น สร้างความโกรธในสิ่งที่มีนั้นจะทำให้เราเสียประโยชน์ และสร้างคุณธรรมให้มาโกรธความโลภ เอาความโลภมากระตุ้นให้เราขยันเรียน เอาความโลภมากระตุ้นให้หมั่นขยันในการฝึกหัด คือขยันในการฟัง การถาม การคิด การขีดการเขียน สุ จี ปุ ลิ ส-ฟัง ปุ-ถาม อะไรไม่เข้าใจ เราถาม ขยันถาม ลิ-ขีดเขียน คือฝึกหัดให้มันคล่องมือ เมื่อเราหมั่นเราขยัน เราเอาความโลภเป็นลักระตุ้นเตือนใจ ขยันฟัง ขยันถาม ขยันเขียน ขยันคิด การถามเป็นอุบายวิธีฝึกหัดปากของเราให้มีความกล้าหาญ ฝึกหัดนิสัยของเราไม่ให้อายครู โบราณท่านกล่าวว่า **อายครูไม่ได้ความรู้ อายขู้ไม่ได้อะไร** ถือหลักว่าเราต้องกล้า อะไรที่เราไม่เข้าใจก็ต้องขยันถาม ฟังแล้วไม่เข้าใจต้องถาม ถามมาแล้วต้องฝึกหัด

๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

คือขีดเขียนให้มันคล้องตัว แล้วก็คิดหาอุบายและเหตุผลในการกระทำนั้น ๆ ว่ามันเกิดประโยชน์อะไร เกิดคุณเกิดประโยชน์อย่างไร เป็นคุณหรือเป็นโทษ เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ถ้าเราทำดังที่กล่าวมาแล้ว ได้ชื่อว่าเราใช้ความโลภของเราถูกทาง ใช้ความโกรธของเราถูกทาง เพราะเราโกรธความโลภ โกรธความไม่มีความรู้ ในเมื่อเกลียดหรือโกรธความไม่มีความรู้ ความโลภ เราต้องขยันหมั่นเพียรในการเรียน เอาความโลภเป็นแรงกระตุ้นเตือน

สิ่งที่มนุษย์ปรารถนาในข้อต่อไป คือ **ชื่อเสียงอันงาม** การสร้างชื่อเสียงให้โด่งดัง หรือชื่อเสียงอันงาม ขยันเรียน มีความประพฤติสุภาพเรียบร้อย ชายประพฤติเป็นสุภาพบุรุษ หญิงประพฤติตนเป็นสุภาพสตรี เรียกว่าอยู่ในกฎเกณฑ์ที่เป็นสุภาพชนโดยยึดศีล ๕ เป็นหลัก

ในเมื่อเราประพฤติดีดังที่กล่าวมา **เราก็มีความสุขกายสุขใจ** แม้ว่าเราจะปรารถนาวิชาความรู้ หรือทรัพย์สินมรดกนันทนาการ ความมุ่งหมายอยู่ที่ความสุขกายและสุขใจ เราเกิดมาในชีวิตหนึ่ง ๆ มาเป็นคนร่วมโลกเขา เราควรจะพยายามหาความสุขกายสุขใจในทางที่ชอบด้วยหลักศีลธรรม หลักกฎหมายปกครอง บ้านเมือง และหลักเหตุผล จึงจะได้ชื่อว่าปัญญาชนผู้นับถือพระพุทธศาสนา

ประการสุดท้าย คือ **อำนาจ** ได้แก่ ความเป็นใหญ่ การสร้างอำนาจ เราต้องพยายามสร้างตัวเอง ให้มีอำนาจบังคับตัวเองให้ได้ เวลาชี้แจงบังคับให้มันเกิดความขยัน เวลามันอดอาด ลุกยาก นั่งยาก ก็บังคับให้มันคล้องแคล่วว่องไว เวลามันเกิดซี้ซาลด บังคับให้มันเกิดความกล้าหาญในทางที่ชอบ มีความประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตน ประพฤติอ่อนโยนนอบน้อมต่อผู้หลักผู้ใหญ่ สุภาพบุรุษเป็นผู้ประพฤติอ่อนน้อม แต่มีความเข้มแข็ง เพราะเขามีสุขภาพกายดี สุขภาพจิตก็ดี จึงเป็นผู้มีดีพร้อม เมื่อเขามีดีพร้อม เขามีอำนาจในตัวของเขาเอง เมื่อได้รับการศึกษาเล่าเรียนเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ สำเร็จปริญญาโท เอก มา ในเมื่อเราไปทำธุรกิจส่วนตัว เรามีอำนาจในหน้าที่ของเรา เมื่อรับราชการ เรามีอำนาจหน้าที่ตามที่ราชการมอบหมายให้ เรามีอำนาจที่จะทำอะไรโดยไม่ใคร่ขู่เข็ญบังคับ เราทำด้วยความพอใจ โดยอาศัยกติกา คือ กฎหมาย ระเบียบ ศีล ๕ เป็นเครื่องประกันความปลอดภัย

เหล็กไหล “เสียงบารมี” (๒๕๓๘)

- ประเดี๋ยวภายในสามวันแล้วท่านจะไปอยู่ในดอกบัว •

สิ่งที่หลวงพ่อบรรณานี้มันสำเร็จหมด ยังเหลือแต่พระนิพพานอันเดียวเท่านั้น **อยากได้พระสมเด็จ ท่านก็มาเอง อยากได้เหล็กไหลก็มาเอง เพราะอาศัยการปฏิบัติปฏิบัติชอบ** คนเขาเที่ยวหาจนจะเป็นจะตายฆ่ากันตายนับไม่ถ้วน ต้มแกงกัน เขาก็ยังไม่ได้ ตายทิ้งเฉย ๆ หลวงพ่อก็มีแสวตมนต์ก็มีผู้เอามาให้

สิ่งมงคลอีกอย่างที่หลวงพ่อได้มาอย่างประหลาด คือเหล็กไหล ซึ่งได้มาประมาณปลายปี ๒๕๓๘

พระให้มา...ก่อนอื่นเขาให้แต่งขัน ๕ ไปวางไว้หัวเตียง ดอกไม้เขาให้เอาดอกบัว...แต่เอาดอกบัวตูม ดอกบัวบานไม่เอา พอเสร็จแล้วก็เอาไว้หัวเตียง แล้วเขาก็เอาโล่มาให้ พอโล่มีให้จูงมือไปฝั่งสระ สิ่งให้ปาลงในน้ำ

Handwritten signature or mark.

เหล็กไหลคู่บารมีหลวงพ่อ

“อ้าว! ทำไมจะให้กันแล้วให้ไปทำอย่างนี้ล่ะ”

“เอาเถอะ ประเดี๋ยวภายในสามวันแล้วท่านจะไปอยู่ในดอกบัว”

ที่นี่เราก็เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง เสร็จแล้วเขาก็โทรศัพท์ไป “หลวงพ่อดูหรือยัง”

“ยังไม่ได้ดู เดี๋ยวจะไปดูเดี๋ยวนี้” ไปบิ๊ป ๆ ๆ ดอกบัว บิ๊ปไปได้ ๙ ดอก พอดอกที่ ๑๐ เอ้า เป็นก้อนแข็ง อยู่ในนั้น พอคลี่ยอกมาก็เห็นเลย ดอกบัวไม่มีคลี่ ไม่มีอะไรเลย

โยนลงสระหน้ากุฏินั่นแหละ..เขาให้จัดดอกบัว ๔ ไร่ พอเสร็จแล้วมาอยู่ในดอกบัว ถามเขา ทำไมถึงทำอย่างนี้ เขาบอกว่าเสี่ยงบารมี อย่างนี้มันแน่นอนดี บางที่ยืนให้เฉย ๆ แล้วบางที่ไม่อยู่ หนีไป ถ้าโยนทิ้งแล้วกลับมาอยู่ ต่อไปนี่ไปตกหายที่ไหน ใครเอาไปต้องกลับคืนมาหาเจ้าของ..แล้วที่เป็นก้อนกลมนี้ไม่ได้เจียรระโน ถ้าตัดออกแล้วจะมันกลมเข้ามาเอง ถ้าจะอธิษฐานให้เป็นองค์พระก็ได้ ไว้เราก็เลยบอกว่า เอาไว้ธรรมชาติอย่างนี้ดี

พระสมเด็จ (๒๕๓๙)

- สมเด็จฯ ไม่ใช่พระที่ไปยึดเอาเวทย์มนต์คาถาอาคม •

หลังจากนั้นประมาณอาทิตย์หนึ่ง (หลังจากได้เหล็กไหล) อยู่ ๆ ไปเปิดตู้ ก็ไปเห็นพระสมเด็จองค์เมื่อเร่ออยู่ในนั้น อ้าว! ท่านมาจากไหน มาอย่างไร คิดหาที่มาที่ไปไม่มี พระทุกองค์นี้ใครให้มาองค์เล็กองค์น้อยนี่จำได้หมดไม่เคยลืม สรุปแล้วองค์นี้ ท่านเล็ดจ์มาเอง

พระองค์นี้เขาเรียกว่าทรงโกเชอร์ ที่พระองค์ ร.๕ ใส่กระเป๋าคำเครื่องทรงไป ที่ไปมีปัญหากันกับพระเจ้ากรุงโกเชอร์ กรุงเยอรมัน เป็นพระสหายกัน เจ้ากรุงโกเชอร์นี่..

“เอ้อ..ในฐานะที่เราเป็นพระสหายกันขออะไรสักอย่างหนึ่งได้ไหม”

“พระองค์จะขออะไรได้หมด” ต่างคนต่างขอ

“พระองค์ขอก่อน” ในหลวงเราว่า “ขอให้พระองค์ขอก่อนจะต้องการอะไร”

พระเจ้าโกเชอร์ก็ขอพระแก้วมรกต “เอ้า! ยกถวายเลย”

“เอ้า! ที่นี้เจ้ากรุงสยามจะขออะไร”

“ขอพระแก้วมรกตคืน”

“อะไรอยู่ในกระเป๋าสื่อทำไมมีแสง” ก็ควักพระสมเด็จนี้ออกมา

“เอ้อ! ที่นี้ขอพระสมเด็จองค์นี้ซะ” ก็เลยถวายไป.. รุ่นนี้ทำไม่มาก สมเด็จโตท่านทำถวาย ร.๕ สำหรับแจกพวกพ่อค้าทองในตลาดเจริญกรุง เขาวราช ที่เขาช่วยพัฒนาบ้านเมือง

ผู้สร้างคือสมเด็จพระญาณสังวร (โต พรหมรังสี) ท่านเป็นพระอมตะ แล้วสมเด็จฯ ไม่ใช่พระที่ไปยึดเอาเวทย์มนต์คาถาอาคม เป็นแต่เพียงท่านเอามาเป็นส่วนประกอบของท่านเท่านั้น ท่านเป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงในเหตุในผล ไม่ใช่ผู้ที่มาท่องมนต์เสกของแจกคนอย่างธรรมดา เวลาท่านจะเสกของท่าน ท่านก็เอามาใช้

Handwritten signature or mark in the top left corner.

พระครูปลัดมิตร์ วัดระฆัง (ซ้าย) สมเด็จพระพุทธปาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆัง (กลาง) หลวงปู่คำ วัดอัมรินทร์ (ขวา)

เวลาท่านเลิกแล้วท่านก็เข้าสมาธิของท่าน ท่านไม่ได้หลงมกายนในเรื่องหมูนี.. ท่านเป็นพระที่ทั้งฉลาด ทั้งดลก และตลกเข้าท่า ตลกคอไม่ขาด

พระสมเด็จในประวัติที่ท่านสร้างพระนี้ ท่านไม่เคยจำหน่าย ไม่เคยขาย มีแต่แจก กรุงเทพฯ เกิดโรคคอหิวด์ ท่านก็ระดมสร้างพระสมเด็จแจก แจกให้เอาไปแช่น้ำกินแก้โรคคอหิวด์ สมเด็จทรงโกเชอร์นี้ เพราะฉะนั้นการปฏิบัติปฏิบัติชอบนั้นนอกจากจะได้คุณธรรม แล้วยังพลอยได้วัตถุตามหลังมาด้วย เป็นผลพลอยได้

• ทำไมชอบสองพระ •

หลวงพ่อสองพระนี้มีพระองค์หนึ่งมาว่า “โหย หลวงพ่อยังติดพระเครื่อง”

“ผมคิดว่าติดพระเครื่องดีกว่าไปติดสาวได้”

อยู่มาไม่นานคนที่ว่าหลวงพ่อนี้สึกไปโคโรเลย สาวมาหลอกให้สึก

ดูพระดีกว่าดูสาว ๆ อันนั้นมันจะไปได้ประโยชน์อะไร มันได้แต่นรก ดูพระนี้มีแต่ได้สวรรค์ทำเดี๋ยวดูให้มันซึ้ง ๆ ดูให้มันถึงจิตถึงใจ คุณนกระทั้งพระไปนั่งอยู่ในหัวใจ เพราะฉะนั้นพวกกูไม่จริงดอมันไปเที่ยวหาหมู่ว่างมกายนั่งอย่างนั้นอย่างนี้

๒๖๔

หลวงปู่ฝั้น
ดอยตุง วัดป่าตาลวัน
หลวงปู่เทศก์
ดอยตุง
ให้ฝึกสร้างรูปเหมือน
ได้ดงาม

แก้วสารพัดนึกคู่บารมี

วัตถุมงคล

- ถ้าขาดศีลธรรมแล้วจะเก่งจะดีวิเศษสักแค่ไหน ความหมายมันก็ลดคุณค่าลง •

สิ่งที่เราได้มาจิตมันสร้างมโนภาพนึกเอาไว้ก่อนแล้ว ในเมื่อได้มาแล้วก็ต้องมาคอยสังเกตว่ามันมีคุณประโยชน์อย่างไร ทำไมสิ่งนี้เขาจึงแสงสว่างกันนัก แต่สำหรับคนทั่ว ๆ ไปก็พอจะมองออกว่า เขาแสวงหาเพราะมันเป็นของมีค่า เขามุ่งไปในทางวัตถุ

ที่นี่เราจะดูว่า สิ่งที่เขานิยมชมชอบกันว่าเป็นของมีค่าและแสวงหาถึงกับฆ่ากันตาย ที่เขาแสวงหาเพราะจุดมุ่งของเขาอยู่ที่ราคาค่างวด แต่เราจะดูว่าสิ่งนี้มีมันมีดีอะไรนักหนา ถ้าเรามีแล้วมันเกิดประโยชน์อะไรสำหรับเรา แต่เมื่อสรุปลงแล้วมันอยู่ที่ศีลธรรม ของที่เขานิยมชมชอบว่าเป็นของดีวิเศษมันจะเกิดประโยชน์สำหรับผู้ใด...ศีลธรรมอันดีนี้แหละเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้สิ่งเหล่านี้มันมีความหมายขึ้น ถ้าขาดศีลธรรมแล้วจะเก่งจะดีวิเศษสักแค่ไหน ความหมายมันก็ลดคุณค่าลง

จิตหลอก

- หลอกให้พระนวกะซุกก้อนหิน กลางคืนก็ชนพินมาเผา ซดลงไปได้วันละคืบ •

อาจารย์ของหลวงพ่อกำลังสอนท่านว่า เอ!.. ในใต้บาดาลนี้มันจะมีอะไร ท่านก็ไปกำหนดจิตพิจารณา ดูจิตมันก็หลอก มีพลาญหินเกลี้ยง ๆ เป็นพลาญหินใหญ่ขนาดศาลานี้ (ศาลาพื้นหินอ่อนวัดระฆังแก้ว) ท่านบอกฆ้องใหญ่มันอยู่ใต้นี้ หลอกให้พระนวกะซุกก้อนหินนั้น กลางคืนก็ชนพินมาเผา ๆ ๆ ซดลงไปได้วันละคืบ ๆ ๆ มันก็ไม่ทะลุก้อนหินสักที หลวงพ่อก็ไปเรียนท่านอาจารย์ว่า ท่านอาจารย์ก็เลสมันหลอกนำมันไม่มีทรอกฆ้อง ลงผลสุดท้ายก็ซุกไม่ทะลุ ก็เลยไม่เจอฆ้อง

พวกไปภาวนาอยู่ในป่าในเขา บางทีมันมีถ้ำอยู่ที่สูง ๆ ข้างหน้ามันเป็นเหวลงไป ไปภาวนาแล้วใจมันมีกิเลสอยากได้แก้ววิเศษบ้าง อยากได้อะไรบ้าง ทีนี้พอภาวนาไปแล้วมันจะมีแก้วเป็นแสงลอยมาใกล้ ๆ นั่งอยู่เฉย ๆ มันก็มาคลอเคลียอยู่นั่นแหละ พอเอื้อมมือไปจับมันก็กระโดดหนีไป พอไล่มันไปมันก็กระโดดไป ๆ ๆ มันหลอกให้ไปตกเหวตายนับไม่ถ้วน เพราะฉะนั้น พระอุดมกรรมฐานที่ไปอยู่ในป่าในดง พวกแสงสว่างของวิเศษ เพชรนิลจินดา หรือเหล็กทองเหล็กไหลไปตายกันเยอะแล้ว

คือว่าสิ่งเหล่านี้ ถ้าพูดถึงว่ากฎหมายปกครองบ้านเมืองในปัจจุบันนี้ มันไม่เหมือนอย่างแต่ก่อนประเทศอินเดีย พระเจ้าแผ่นดินองค์ใดนับถือพระศาสนา ท่านจะประกาศว่า ดินก็ดี น้ำก็ดี ภูเขาเขาวัลย์ก็ดี ทรัพยากรในอาณาจักรของเรา ขอยกถวายพระศาสนา พระสงฆ์ ถ้าอย่างในเมืองไทยเรานี้มีกฎหมายพิทักษ์ธรรมชาติ ทรัพยากรในผืนแผ่นดินอันนี้ ใครจะไปเอามาต้องขออนุญาตเสียภาษี ถ้าพระไปแสวงหาทรัพยากรในดินสินในน้ำ แม้แต่โบราณวัตถุในเจดีย์เก่า ๆ ร้าง ๆ อะไรพวกนี้ พระจะเอาไปไม่ได้มันผิดกฎหมาย สิ่งมันที่มันผิดกฎหมายก็ผิดวินัย เมื่อสิ่งที่ผิดวินัยพระไปละเมิดวินัยมันก็เกิดวิบัติ

สร้างทำไมนักหนาถาวรวัตถุ

- ตามหลักพระพุทธศาสนามันก็ไม่ขัด แต่มันขัดกับกาลสมัย •

การสร้างถาวรวัตถุใหญ่ ๆ สร้างเจดีย์ สร้างวิหารใหญ่ ๆ ถ้าจะพูดตามหลักพระพุทธศาสนามันก็ไม่ขัด แต่มันขัดกับกาลสมัย อันนี้หลวงพ่อกเคยพูดอยู่เสมอ ๆ ว่า คนที่คิดสร้างอะไรใหญ่ ๆ ใด ๆ ขึ้นมานี้ คล้าย ๆ กับว่ามีเจตนาที่จะลบล้างของเก่าที่มีอยู่ คือเหมือน ๆ กับว่าจะทำลายของเก่าให้มันสูญพันธุ์ไปเลย แล้วจะสร้างของใหม่ขึ้นมาทับถมแทน

ในเมืองไทยเราในปัจจุบันนี้ เรามีครบอยู่ทุกภาคแล้ว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีพระธาตุพนม ภาคเหนือก็มีพระธาตุยอดอุเทน ภาคกลางก็มีพระปฐมเจดีย์นครปฐม ภาคใต้ก็มีพระศรีมหาธาตุนครศรีธรรมราช ของเราก็มีสิ่งที่เป็นอนุสาวรีย์ที่รำลึกถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหลักของพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว

หลวงพ่อกจะไม่ตำหนิว่าท่านดำริผิด หรือดำริถูกเพียงแต่ออกความคิดเห็นว่า การที่จะคิดทำเช่นนั้น

๑	๒
---	---

๑. เสาเสมาธรรมจักรซึ่งได้รับพระราชทานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ในฐานะผู้ทำประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา
๒. พัตยศ พระราชสังวรญาณ

มันไม่เหมาะกับกาลสมัย เพราะเราจะต้องทำความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ประชาชนพากันอดอยากยากแค้นอยู่แล้ว ก็ยิ่งจะไปรบกวนประชาชนมากขึ้น ก็ยิ่งจะไปกันใหญ่

เป็นห่วงพุทธศาสนา

- ทุกวันนี้ทุนกองกลางของคณะสงฆ์ไม่มีเลย •

สิ่งที่หลวงพ่อยอมรับว่าเป็นบาปหัวใจอยู่ทุกวันนี้ แล้วยกขึ้นมาที่โรกีนึกว่าตัวบาปอยู่เสมอ คือ ความ

Signature

ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ถวายโล่เกียรติคุณรางวัลผู้เผยแผ่วิถีศาสนาดีเด่น เนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ ๔๔
๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๑

คิดว่า ศาสนาพุทธเข้ามาสู่เมืองไทย ๒,๒๓๘ ปี (นับถึง พ.ศ. ๒๕๔๑) คณะสงฆ์ไทยควรจะมียุทธศาสตร์สำหรับบำรุงพระพุทธศาสนาอิสระเฉพาะคณะสงฆ์ไม่น้อยกว่า ๒,๒๓๙ ล้าน หรือ ๒,๒๔๑ ล้าน แต่ทุกวันนี้ทุนกองกลางของคณะสงฆ์ไม่มีเลย นอกจากเป็นทุนส่วนของวัด ซึ่งมีอยู่บ้างแต่ก็ไม่พอที่จะทำอะไรได้ จึงมานึกดำทניהว่า ทำไมครูบาอาจารย์ของเราไม่คิดในเรื่องนี้ ถ้าหากเราคิดตั้งต้นคิดตั้งแต่สมัยศาสนาพุทธเข้ามาสู่เมืองไทยหลังจากปริณิพพานแล้ว ๓๐๓ ปีนี้ เริ่มต้นตั้งแต่บัดนั้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ เข้าใจว่าคณะสงฆ์จะมีเงินบำรุงศาสนาโดยไม่ต้องไปรบกวนศรัทธาของใครนี้ไม่น้อยกว่า ๒ พันกว่าล้าน แต่เราไม่มีอะไรสักอย่างสักชนิดหนึ่ง ที่มีส่วนท่านที่คิดจะสร้างเจดีย์ใหญ่โตมโหฬารนี้ ไม่ได้ดำทניהว่าท่านทำผิดหรอกก็อนุโมทนาด้วย แต่ว่ามันยังไม่เหมาะกับกาลสมัย

การเผยแผ่ศาสนาโดยเหตุผล

- ชาวโลกเขาค้มทางด้านวัตถุแล้ว จะเอาวัตถุไปล่อไม่สำเร็จ นอกจากเหตุผล •

พระพุทธองค์ทรงสละราชสมบัติหนีจากวัตถุ ออกไปบวชอยู่ตามป่าตามเขา ที่นี้ถ้าเราจะเอาวัตถุมาเป็นเครื่องดึงดูดศรัทธาของชาวต่างชาติ หลวงพ่อว่า มันไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสม แล้วก็เกินไปไม่ได้ด้วยอย่าว่าแต่ชาวต่างชาติ ต่างประเทศ แม้แต่ชาวไทยเราเอง รู้สึกว่ามันไม่เหมาะสมกับสมัยปัจจุบันนี้ ถ้าเรา

หลวงพ่อเทียน

จะแบ่งขั้นตอนการเป็นไปของศาสนาของเรา ก็มีอยู่ ๓ ประเภท หมายถึงจุดมุ่งหมายของผู้ทำกิจของพระศาสนา คือผู้เผยแผ่

๑. ศาสนบุคคล เผยแผ่ธรรมะเพื่อให้ได้ความนิยมนับถือจากประชาชน
๒. ศาสนวัตถุ เผยแผ่ธรรมะเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุ เช่น สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เป็นต้น
๓. ศาสนธรรม พวกศาสนธรรมนี้ไม่ได้มุ่งผลประโยชน์อะไรทางวัตถุ มุ่งที่จะสอนธรรมะให้คนเข้าอกเข้าใจในธรรมะ แล้วปฏิบัติปฏิบัติชอบถ่ายเดียว

เพราะฉะนั้น นักทำกิจพระศาสนา หรือผู้รับผิดชอบกิจพระศาสนานี้ เมื่อเรามาแยกบุคคลแล้วก็ได้ ๓ ประเภท ที่นี้มาในปัจจุบันนี้ ทางคณะพุทธบริษัทเราโดยเฉพาะคณะสงฆ์นี้ ท่านเผยแผ่ศาสนาไปเพื่ออะไร เราก็ไม่บังอาจไปวิพากษ์วิจารณ์ท่าน เพราะเป็นเรื่องส่วนตัวของท่าน แต่ทางที่ดีที่ซอมนั้น ควรจะเน้นไปในทางศาสนธรรมให้มากที่สุด เพราะว่าโลกสมัยนี้เจริญแล้ว วัตถุก็เจริญจนชาวโลกเขามุ่งทางด้านวัตถุแล้ว จะเอาวัตถุไปล่อไม่สำเร็จ นอกจากเหตุผล การศึกษาธรรมะนี้ ถ้าเราศึกษากันตามหลักของธรรมชาติ โดยยกพระพุทธเจ้าไปไว้ที่อื่น ยกพระเจ้า พระเป็นเจ้าไปไว้ที่อื่น ตั้งไว้ในฐานะที่เป็นที่เคารพบูชา เป็นหลักจิตหลักใจของแต่ละศาสนา แต่เมื่อเรามาศึกษาธรรมะ เราควรจะได้ศึกษาธรรมะตามกฎของธรรมชาติ ถ้าเรามาเรียนธรรมะตามกฎของธรรมชาติ โดยไม่ต้องไปอ้างเอาว่าพระเจ้านั้น พระพุทธเจ้านั้น อะไรทำนองนี้ เราก็จะไปพบธรรมะอันเป็นสัจธรรม แม้แต่พระพุทธเจ้าเองเคยเทศนาแล้ว ในเมื่อเทศน์จบพระองค์ก็ยังบอกว่า “อภุชชะตาโร ตถาคตา - พระตถาคตเจ้าเป็นแต่เพียงผู้บอก ใครจะได้ดีได้ดิบได้ดีต้องลงมือปฏิบัติเอา” ท่านว่ากันอย่างนี้ แล้วพระพุทธองค์ไม่เคยประกาศท้าทายว่าฉันจะช่วยใครสำเร็จอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่เคยมี มีแต่ อดตา ทิ อดตโน นาโถ อย่างเดียวเท่านั้น

ทำ ๒๐๐ ปี

- ถ้าไม่เป็นไปตามนี้ ศพหลวงพ่อยูที่ไหนเยี้ยวรดได้เลย •

ถ้าพุทธศาสนาเสื่อมจากประเทศไทยจะไปเจริญที่รัสเซีย ตอนนั้นรัสเซียเขาก็เริ่มค้นคว้าทางจิตกันมาก แม้ว่าจะมีจุดประสงค์ไว้ใช้ประโยชน์ในทางโลก แต่การทำสมาธิพอถึงจุดหนึ่งจะถึงจุดสันติเหมือนกัน เขาจะมีความศรัทธาในพุทธศาสนา และเนื่องจากรัสเซียเป็นประเทศมหาอำนาจ เขาจะสามารถเผยแผ่พุทธศาสนาได้กว้างไกลมาก คอยดูกัน ถ้าใครอยู่ได้ถึง ๒๐๐ ปีข้างหน้า ถ้าไม่เป็นไปตามนี้ ศพหลวงพ่อยูที่ไหนเยี้ยวรดได้เลย

๒๓๕

← ธาตุและน้ำย่อยอาหารของฉันก็มีฤทธิ์เป็นอันมาก ทำธุระร่วมกับปากฟัน อันมีฤทธิ์ของฉัน ปากฟันอันมีฤทธิ์ของฉันเคี้ยวบดอาหารให้แหลกละเอียด ไม่ว่าจะเหนียวแข็งสักเท่าไร ตับอ่อนของฉันก็ทำธุระช่วยย่อยอาหาร และพาน้ำย่อยในดีในม้าม ต่อม้ำและกรดมีลิโอติก และเป็ปซิน (pep • sin) ย่อยอาหารให้มีความสุขความสบาย แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หลอดลมของฉันก็มีฤทธิ์มีอิทธิพลเป็นอันมาก ทำธุระในทางอาหารที่ย่อยบ้างแล้วไปในกระเพาะลำไส้ใหญ่ทำงานย่อยอีก ส่วนกากอาหารที่เป็นน้ำ ไตของฉัน หนักกำพร้าวของฉันก็กรองกลั่นเป็นเบาออกเสีย ส่วนกากอาหารที่เป็นอุจจาระที่สำหรับขับก็ขับออกทิ้งเสียมิให้เหลือค้างอยู่ได้ ฉันจะไปอุจจาระทุกเช้าทุกวันมิให้ขาดฯ

ที่ชุมนุมแห่งสติปัญญาของฉัน ก็มีฤทธิ์อิทธิพลเป็นอันมาก ฉันมีปัญญาเฉลียวฉลาดว่องไวมาก สามารถรู้อดีต อนาคต ปัจจุบันได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สติปัญญาว่องไวมาก ฉันมีปฏิภาณ ไหวพริบเฉลียวฉลาดมาก ดวงจิตมีสมาธิ สติปัญญาฉลาดรอบรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ฉันมีปัญหาพิเศษเกิดขึ้นมากทุกวินาที

ที่ชุมนุมแห่งร่างกายของฉันเป็นมหาเสน่ห์ในทางสังคม ฉันเป็นที่รักใคร่ชอบใจของคนทั่วไป ไม่ว่าเด็กหนุ่มเฒ่าแก่สาว พระราชามหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการบริพาร ตำรวจ ทหาร ข้าราชการพลเรือน ตลอดจนพ่อค้าประชาชน ทุกชาติชั้นวรรณะ จะมีความรักความเมตตาปรานีต่อฉันเหมือนลูกเกิดจากอุทรหรือมากกว่านั้น ภูต ผี ปีศาจ เทวดา อินทรี พรหม ยมยักษ์ จะรักใคร่เมตตาต่อฉันอย่างมากไม่มีใครคิดทำร้ายฉันเลย → ๒๓๖

พุทธมิ่ง

พรรษาที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๓)
พรรษาที่ ๕๐ - ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๘)

จำพรรษาที่

วัดป่าชินรังสี ตำบลคลองนา อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

พระราชพิธีสมโภช

สร้างวัดป่าชินรังสี

- จากบันทึกของนายแพทย์เสรี วรธนไกรโรจน์ •

“การสร้างวัดนั้นสร้างง่าย แต่การสร้างคนให้เป็นคนดีตามนั้นสร้างยาก” หลวงพ่อพุทธานกล่าวไว้อย่างนี้

เมื่อปี ๒๕๒๖ พระครูศรีเจตยาภิบาล ได้มาหาข้าพเจ้า (น.พ.เสรี วรธนไกรโรจน์) และปรารภว่า อยากจะได้ที่สงบสร้างวัด จึงอยากให้ข้าพเจ้าหาที่สร้างวัดให้ ข้าพเจ้าทราบมาก่อนแล้วว่าพระครูศรีเจตยาภิบาลเป็นศิษย์ของหลวงพ่อกุศลที่ข้าพเจ้ามีความเคารพนับถืออย่างสูง ข้าพเจ้าและคุณจิรพันธ์ พรหมเจริญ และคุณธานี อังณะกูร จึงปรึกษาเห็นว่า ที่จังหวัดฉะเชิงเทรามีสถานที่ปฏิบัติธรรมน้อย เมื่อมีโอกาสก็ควรจัดหาที่สร้าง ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าและคณะจึงได้เดินทางไปกราบหลวงพ่อกุศล ที่วัดป่าสาละวัน หลวงพ่อจึงรับเป็นผู้อุปถัมภ์วัดที่จะสร้างขึ้นใหม่จนกว่าจะสำเร็จ ทางคณะจึงกราบลาหลวงพ่อกุศลด้วยความปิติที่หลวงพ่อรับอุปถัมภ์

เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๖ ท่านพระครูศรีฯ พร้อมทั้งพระอีก ๒ รูป ได้มาปักกลดอยู่ในสถานที่ดังกล่าว จำนวน ๙ ไร่

เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗ หลวงพ่อกุศล พร้อมด้วยพระปฏิบัติสายพระอาจารย์มั่นอีกหลายรูปได้มาลงเสาเอกกุฏิหลังแรก เป็นกุฏิเล็ก ๆ

วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ คำสั่งกรมศาสนานุญาตให้สร้างวัดได้ และได้ปรึกษากันเลือกชื่อวัด เห็นสมควรให้ชื่อว่า **วัดป่าชินรังสี** เพื่อจะได้พ้องกับชื่อของเจ้าคุณชินวงศาจารย์ (หลวงพ่อกุศล) เพื่อเป็นสิริมงคลแก่วัด

วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ หลวงพ่อกุศลได้ส่งพระมาอยู่ ๕ รูป โดยมีพระเพชร เขมงกุโร เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาส และดำเนินการสร้างวัดสืบทอดเจตนารมณ์ของหลวงพ่อกุศลต่อไป

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พระเพชร เขมงกุโร ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส ต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ “พระครูภาวนาวัชรคุณ” ปกครองมาจนทุกวันนี้

การสร้างโบสถ์และพระวิหารเริ่มเมื่อปลายปี ๒๕๓๔ เสร็จเมื่อปี ๒๕๔๑ ฉลองเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ซึ่งตรงกับวันเกิดหลวงพ่อกุศล ใช้งบประมาณ ๒๐ ล้านบาท

เป็นพระราชสังวรญาณ

- พระราชสังวรญาณแปลว่าอะไร •

ในครั้งที่หลวงพ่อกุศลได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่พระราชสังวรญาณได้ไม่นาน

มีพระมาถามว่า “พระราชสังวรญาณแปลว่าอะไร”

หลวงพ่อดตอบว่า “แปลว่าความรู้เป็นเครื่องสังวรระวัง ถ้าไม่ระวังจะถูกน้ำร้อนราดหัว”

Signature

๑	๒
	๓
	๔

๑.-๓. อุโบสถวัดป่าชินวังสี ตำบลคลองนา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. พระประธานภายในพระอุโบสถวัดป่าชินรังสี

๔. ด้านหน้ากุฏิหลวงพ่อที่วัดป่าชินรังสี

ลูกศิษย์

“อะไรจะขนาดนั้นครับ”

หลวงพ่

“ก็จริงนี่ ถ้าไม่ระวังมันจะเกิดบาปเกิดทุกข์ จนเกิดความร้อนรุ่มทั้งกายใจ”

ยศช้าง ขุนนางพระ

- การแต่งตั้งให้พระมัยศัมคัถ์ นำปาลาบลัสมียนติ แต่ไม่ควรตื่น •

ขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของท่านทั้งหลาย ที่ได้พร้อมใจกันมาแสดงมุทิตาจิต ในการที่หลวงพ่ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์จากพระราชอาคันตุกะชั้นสามัญ เป็นพระราชอาคันตุกะชั้นราช เป็นพระราชสังวรญาณซึ่งเป็นนามที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถท่านทรงเลือกเอง

พระสงฆ์ที่ได้เลื่อนแต่งตั้งสมณศักดิ์ในครั้งนี้ ไม่ได้ผ่านมติของมหาเถรสมาคม แล้วก็ได้มีใครทูลเกล้าฯ ขอ พระองค์ทรงพระเมตตา ทรงพระราชทานมาเอง ท่านจะเลื่อนและแต่งตั้งท่านผู้ใดก็ทรงเลือกเอง มหาเถรสมาคมไม่ได้ลงมติเหมือนอย่างคราวที่แล้ว ๆ มา แล้วก็เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ในวงการของพระพุทธศาสนา

แต่ว่าสมณศักดิ์ของพระเจ้าพระสงฆ์ เทียบเท่ากับบรรดาศักดิ์ของชาวบ้าน ชาวบ้านในสมัยโบราณ ผู้ที่บำเพ็ญความดีความชอบแก่ประเทศชาติบ้านเมืองก็ตั้งบรรดาศักดิ์ให้ ให้เป็นท่านขุน เป็นคุณหลวง เป็นคุณพระ เป็นพระยา ตามลำดับจนกระทั่งถึงสมเด็จพระยา อันนี้เขาเรียกบรรดาศักดิ์ แต่สำหรับพระสงฆ์เรียกว่า สมณศักดิ์ พระภิกษุสงฆ์ผู้ประกอบคุณงามความดีทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ ศาสนา ก็มีพระเมตตาแต่งตั้งให้มีสมณศักดิ์เป็นพระครูบ้าง เป็นเจ้าคุณบ้าง เป็นสมเด็จพระสังฆราช อันนี้เป็นยศทางพระ

การแต่งตั้งให้พระมัยศัมคัถ์ ก็เป็นสิ่งที่น่าปาลาบลัสมียนติ แต่ไม่ควรตื่น โบราณท่านว่า ยศช้าง ขุนนางพระ ช้างนี้แต่งตั้งให้เป็นพระยาฉันทน์ แต่งตัวให้เป็นพระยาช้าง ช้างมันก็รู้สึกว่ามันเป็นช้างอยู่นั่นแหละ พระเจ้าพระสงฆ์ใครจะแต่งตั้งให้เป็นอะไร ในความรู้สึกก็คือผู้เก่า พระสงฆ์องค์เก่ามันไม่ได้มีอะไรเปลี่ยนแปลง

สำหรับหลวงพ่เอง โดยปกติแล้วเป็นพระสงฆ์ที่ง่าย ๆ ไม่มีพิธีรีตองอะไร ใครจะเข้าหาเมื่อไร เวลาไหนก็ได้ ที่ประตูเข้ากุฏิหลวงพ่ไม่มีด่านอรหันต์ ไม่ต้องผ่านใครทั้งนั้น ใครเข้าไปก็ทะลุเข้าไปได้จนกระทั่งถึงห้องนอน ห้องนอนหลวงพ่ไม่มีหวง ใครจะเข้าไปก็ได้ เพราะหลวงพ่ไม่มีสมบัติที่จะให้คนขโมย มีแต่สบงจีวร ถ้าใครจะหยิบก็ไปนั่งห่มบวชหรือไปบวชลูกบวชหลานได้ก็ยิ่งดี

เพราะฉะนั้นพวกญาติโยมและลูกหลานทั้งหลาย จนกระทั่งศิษยานุศิษย์มาแสดงความยินดีในการที่หลวงพ่ได้รับเลื่อนสมณศักดิ์คราวนี้ ก็ให้ถือว่าเป็นการส่งเสริมพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมราชินีนาถ จนกระทั่งรัฐบาลผู้บริหารประเทศชาติ อยาได้นึกว่ามาทำเพื่อหลวงพ่ ทำเพื่อพระเจ้าแผ่นดิน เพราะพ่อดันนี้พระองค์ทรงพระราชทานมา ที่เรามาทำสักการบูชา มาแสดงมุทิตาจิต ก็เท่ากับเป็นการส่งเสริมพระบารมีของพระองค์ท่าน ในฐานะที่เราเคารพในครูบาอาจารย์มาแสดงมุทิตาจิต ก็เป็นความดีส่วนหนึ่ง

หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺม

ด้วยอำนาจแห่งคุณงามความดีอันนี้ และด้วยพระบารมีของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ บุญบารมีอันใดที่หลวงพ่อบ้าเพี้ยนมาด้วยกาย วาจา จิต ขออุทิศเป็นพลวปัจจัยอุทิศหนุนส่งวิถีชีวิตของท่านทั้งหลาย ให้เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ แม้จะปรารถนาลาภยศ สรรเสริญ สุข และอำนาจ จงสำเร็จตามปณิธานและความปรารถนา ในที่ทุกสถานตลอดกาลทุกเมื่อเทอญ

โยมทำแสดงฤทธิ์

- หลวงพ่อบวชมานานแล้ว แสดงฤทธิ์ได้ไหม •

บางที่มีคนหน้าตาดี ๆ ไปถามว่า “หลวงพ่อบวชมานานแล้ว แสดงฤทธิ์ได้ไหม” อย่างนี้ก็เคยถูกถามมาแล้ว หลวงพ่อก็บอกว่า “แสดงได้” “เอ้า! แสดงให้ดูซิ” “เอ้า! ฉันแสดงแล้ว คุณไปหลับหูหลับตาอยู่ที่ไหน” เขาก็บอกว่า “เอ้า! ทำไมพระโกหก ไม่เห็นแสดงแล้วบอกว่าแสดง” “ก็ฉันแสดงแล้ว อาคารที่คุณนั่งอยู่นี้มันเกิดขึ้นด้วยบุญฤทธิ์ ถ้าฉันไม่มีบุญแล้วใครเขาจะมาสร้างให้ฉันอยู่” ลงผลสุดท้ายก็เลยจี้ถูกเล่นใจเข้าให้

ความเข้าใจของคนทั้งหลายนี้ การภาวนานี้จะต้องเห็นโน้นเห็นนี่ มีฤทธิ์มีเดชทำโน่นทำนี้ได้ นั่นสิ่งหลอกลวงทั้งนั้น เหมือน ๆ กันกับอาจารย์องค์หนึ่งเคยให้คิดสอนใจว่า “ท่านเจ้าคุณอย่าไปสนใจกับเรื่องเลขห่วยเลขเบอร์ อันนั้นคือดอกไม้พญามาร ถ้าเราอยู่ที่ ๆ เราภาวนา ๆ ไปแล้วมันจะเป็นตัวเลขมาหลอกเรา ทีนี้ถ้าเราไปหลงติดมันทีหลังมันจะหลอกเราอยู่เรื่อย สิ่งเหล่านั้นมันไม่เป็นของจริง”

ทีนี้ก็เลยถามท่านว่า “อย่างเช่นสมมติว่าภาวนาแล้วเห็นนกเห็นสวรรค์เห็นเมืองนิพพาน ก็ไม่ใช่ของจริงซิ!” มันก็ไม่ใช่จริง มันเป็นมโนภาพ มันเป็นของหลอกลวง ถ้าหากหลับตาไปแล้วเห็นเมืองสวรรค์ในมโนภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปเห็นนิพพานในมโนภาพ ไปเห็นเมืองแก้วแล้วเห็นอะไรต่ออะไรแล้ว อ้อ! เรามาถึงเมืองนิพพานแล้ว ต่อไปที่หลังก็ต้องทำอะไร หลับตาทภาวนา **นะมะพุทธะ** ก็มองเห็นนิพพานมานานอยู่ นิพพานสลาย แต่แท้ที่จริงแล้วมันเป็นเพียงมโนภาพเท่านั้น

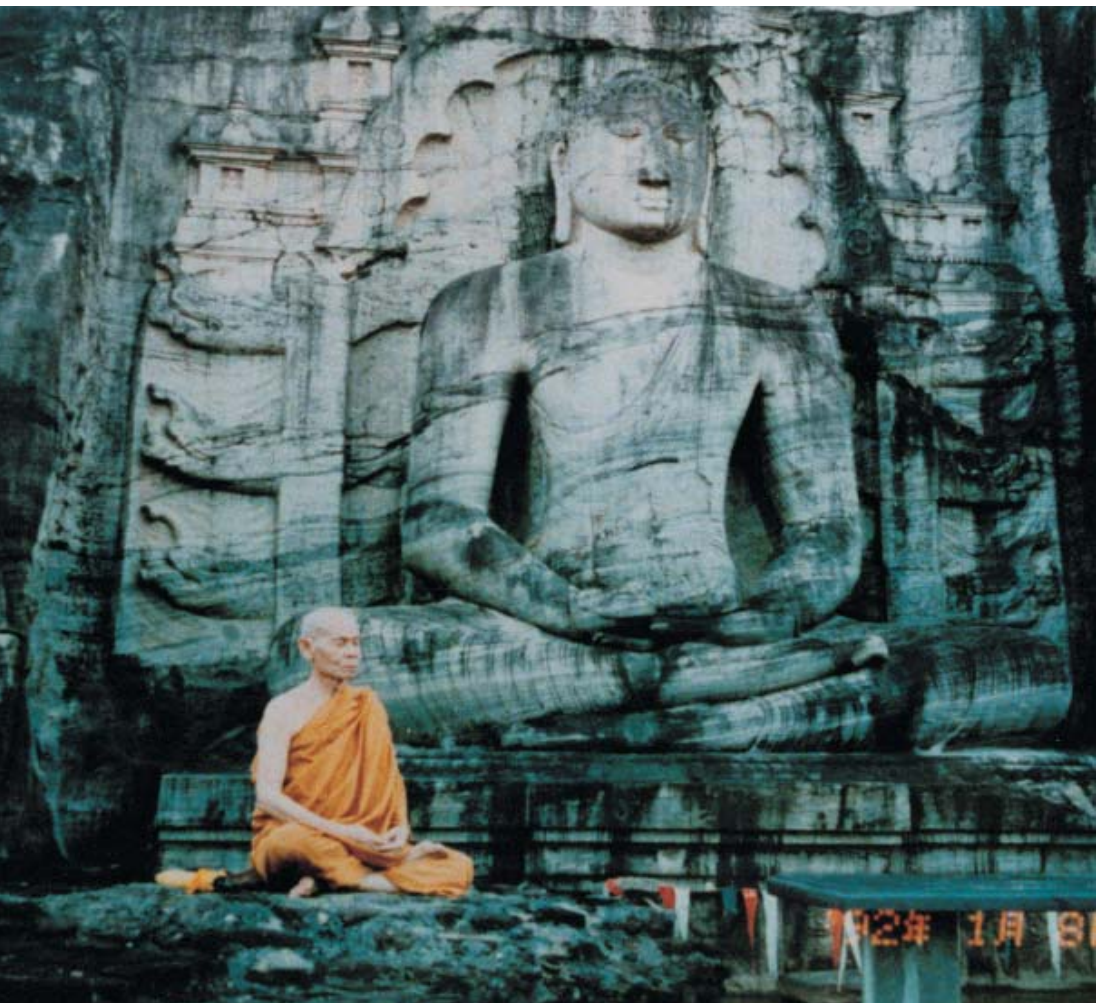
นิพพาน แปลว่าความดับ มันดับอะไร ดับความยินดี ดับความยินร้าย ดับความอิจฉาตาร้อน ดับความอิจฉาพยาบาท มันดับกิเลสอันเป็นเหตุก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังขม ดับกิเลสอันเป็นเหตุก่อให้เกิดความวุ่นวายในจิตในใจ โลก ไกรธ หลง ความอิจฉาตาร้อน ความอิจฉาริษยา อะไรต่าง ๆ หมดมันดับกิเลสเหล่านี้ แต่มันไม่ได้ดับความคิด เราขึ้นอยู่กับสังขมอย่างนี้ เราอยู่รวม ๆ กัน เราจะมีแต่ความเมตตาปรานี มีแต่ความสงสารซึ่งกันและกัน ความอิจฉาพยาบาทเคียดแค้นคิดทำลายกันมันไม่มี

ปาฏิหาริย์

- ก่อนที่มันจะเกิดเหตุนี้ มันมีวัตถุสิ่งหนึ่งโตขนาดปื๊บ ยาว ๑ เมตร •

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนมา (๒๕๓๔) มันประสบกับสิ่งปาฏิหาริย์หลายอย่าง ปาฏิหาริย์ที่เราคาด

my style

หลวงพ่อนั่งสมาธิที่ศรีลังกา

พระราชพิธีมหามงคล

ไม่ถึง ไปอินเดียเดือนพฤศจิกายน วันที่ ๒๕ ขึ้นเครื่องบินจากกัลกัตตาจะกลับกรุงเทพฯ เครื่องบินเกิดติดขัด บินต่อไม่ได้ ก่อนที่มันจะเกิดเหตุนี้ มันมีวัตถุสิ่งหนึ่งโดยขนาดบีบ ยาว ๑ เมตร ออกรัศมีรอบตัว มอง ๆ ดูแล้วเหมือนตัวบึ้งขน สีแดงวิ่งซูด..เข้ามาใต้ที่นั่งของหลวงพ่อ ประมาณ ๑ นาทีเขาประกาศว่า เครื่องบินขัดข้องบินต่อไปอีกไม่ได้ งดเลิรฟอาหาร เขากำลังจะเลิรฟอาหาร พวกเจ้าหน้าที่เครื่องบินก็เตรียมรัดเข็มขัดของใครของเรา รูดม่าน พวกคนโดยสารก็มองกันเล็กล็ก ๆ ๆ หลวงพ่อก็ยกมือขึ้นเป็นสัญญาณให้พวกชาวพุทธเรารู้ตัวว่าให้เริ่มตั้งใจอธิษฐานจิตสวดมนต์ภาวนา พวกเราซึ่งเป็นชาวพุทธก็เจี๊ยบ ฝรั่งก็เจี๊ยบเหมือนกัน เครื่องบินมันก็ลดเพดานบินลงมา ไอ้ตอนที่เห็นนั่นถ้าหากว่าเราพอมองเห็นพื้นดิน เราก็คงนึกว่าตาเราลายไป อันนี้มันอยู่เหนือเมฆมองลงมามีแต่ซี่เมฆ.. ที่อยู่ในยามก็มีพระสมเด็จพระองค์หนึ่งกับพระกริ่งองค์หนึ่ง แล้วก็มีเหล็กไหลเม็ดเล็ก ๆ

สายตรงของการภาวนา

สมาธิแบบพระพุทธเจ้ากำหนดรู้เรื่องชีวิตประจำวัน นี่เป็นเหตุเป็นปัจจัยสำคัญ สำคัญยิ่งกว่าการนั่งหลับตาสมาธิ

สอนสมาธิต้องสอนสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุด ความรู้เห็นอะไรที่เขาอวด ๆ กันนั้นอย่าไปสนใจเลย ให้มันรู้เห็นจิตของเราเนี้ รู้กายของเรา รู้ว่าธรรมชาติของกายอย่างหยาบ ๆ มันต้องมีการเปลี่ยนอิริยาบถอยู่เสมอ ยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่ม ทำ พูด คิด อันนี้คือความจริงของกาย

ปัญหาสำคัญของการฝึกสมาธินี้ บางทีเราอาจจะเข้าใจไขว้เขวไปจากหลักความจริง

สมาธิอย่างหนึ่ง เราฝึกเพื่อให้จิตสงบนิ่ง

สมาธิอย่างหนึ่ง เราฝึกเพื่อให้มีสติสัมปชัญญะรู้ทันเหตุการณ์นั้น ๆ ในขณะปัจจุบัน

สมาธิบางอย่าง เราปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้เห็นภายในจิตเช่น รู้เห็นสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ รู้เรื่องอดีต อนาคต รู้อดีต หมายถึงรู้ชาติในอดีตที่เราเกิดเป็นอะไร รู้อนาคต หมายถึงว่าเมื่อเราตายไปแล้วเราจะไปเป็นอะไร อันนี้เป็นการปฏิบัติเพื่อรู้

ที่นี้เมื่อเรามาพิจารณากันจริง ๆ อดีตเป็นสิ่งที่ล่วงไปแล้ว อนาคตก็เป็นสิ่งที่ยังมาไม่ถึง ดังนั้นเราภาวนาอยู่ในสิ่งที่ปัจจุบันนี้แหละ

ที่ครูบาอาจารย์สอนว่าทำกรรมฐานไปเห็นโน้นเห็นนี่ นี่มันใช้ไม่ได้ ให้มันเห็นใจเราเองซิ อย่าไปเข้าใจว่าทำสมาธิแล้วต้องเห็นนรก ต้องเห็นสวรรค์ ต้องเห็นอะไรต่อมิอะไร สิ่งที่เราเห็นในสมาธิมันไม่ผิดกับกับที่เรานอนหลับแล้วฝันไป แต่สิ่งที่เราจำเป็นต้องรู้ต้องเห็นนี้ คือเห็นกายของเรา เห็นใจของเรา

ป่วยเป็นเบาหวาน

- มันเกิดอาการหิว เหมือนมันจะช็อก เข้าที่นั่งสมาธิทันที •

ใช้เวลาเป็นหลาย ๆ ปีกว่าจะหาย ยาเป็นเครื่องช่วยนิดหน่อยแต่เรื่องสมาธิเป็นเรื่องสำคัญ ไปเป็นโรคเบาหวานกำเริบอยู่ที่ภูทิวหลวงตาเบญ วัดสระปทุม อากาศก็ร้อน มันเกิดอาการหิว เหมือนมันจะช็อก เข้าที่นั่งสมาธิทันที ตอนนั้นมันไปอยู่อย่างนั้น ไอ้หมอที่เราสนิทคุ้นเคยมันก็ไม่มี มันไม่มีที่พึ่งมันเลยต้องพึ่งตัวเอง พอนั่งสมาธิมันเจ็บได้สักครูหนึ่ง พอตื่นขึ้นมา รู้สึกว่าตัวเรานี้มันเบาสบายหมดทุกอย่าง เหนือที่มันไหลอย่างกับอาบนํ้ามันก็หายไป แต่เมื่อมันแห้งไปแล้ว มันก็กลายเป็นสะเก็ดขาว ๆ เต็มไปหมด เอามือลูบอย่างนั้นสะเก็ดน้ำตาลมันออกมาเต็มมือเลย รีบโทรศัพท์ไปบอกเขา เขาก็บอกว่า ตายแล้วหลวงพ่อกับเป็นเบาหวานแล้ว เขาก็โทรไปหาหมอ ดินเข้ามา เขาก็รีบส่งคนมาตรวจเลือด ผลปรากฏว่า น้ำตาลในเลือดขึ้นสูงถึง ๔๓๐ เขาก็ถามว่าคนไข้ช็อคหรือยัง วันนั้นหลวงพ่อก็กังไปเทศน์ที่โรงพยาบาลสงฆ์

พอล้มโรคหาย มาเป็นโรคกระเพาะลำไส้หลายปีเหมือนกัน มาว่างเว้นอยู่ที่ไม่เป็นโรคอะไรตั้งแต่ อายุ ๕๐-๖๕ ปี ตอนนั้นขายมาก ๆ พอเลย ๖๕ มาเป็นโรคเบาหวาน เดียวนี้ยังต่อสู้กับโรคเบาหวาน ก็ได้แต่ปลงอนิจจัง เวรเรากรรมเรา มี เราได้ไปทรมานคนอื่น ทรมานสัตว์ เราจึงเป็นโรคเป็นภัย ยอมรับสภาพความเป็นจริงว่าเรามีกรรม

แสดงธรรมที่พุทธคยา ประเทศอินเดีย

- วิถีจิตสู่การตรัสรู้ของพระเจ้า •

แสดงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ณ สถานที่แห่งนี้ สมเด็จพระสังฆมณฑลพุทธเจ้าของเรา ภายหลังจากที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา มาทุกแบบทุกรูป และได้ไปศึกษาในสำนักอาจารย์ต่าง ๆ สำนักอาจารย์ใด ๆ ฤๅสันโดษที่มีชื่อเสียงโด่งดังและเก่งที่สุดในสมัยนั้น พระองค์ทรงไปศึกษาหมดทุกแห่ง จนจบหลักสูตรของคณาจารย์นั้น ๆ ซึ่งคณาจารย์สมัยนั้นนิยมการบำเพ็ญสมาธิเพื่อให้ได้ฌาน ได้อภิญญา คือบำเพ็ญสมาธิแบบฌานสมาบัติ มุ่งให้จิตสงบ นิ่ง รู้ ตื่น เบิกบาน อยู่ภายในจิตเพียงอย่างเดียว แล้วจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติก็เพื่อสร้างชื่อเสียง เป็นอันว่าคณาจารย์หรือนักปฏิบัติในสมัยนั้นยังถูกโลภกรรมหรือเอาโลภกรรมเทิดไถ่นับถือเพราะยังติดอยู่ในลาภ ยศ สรรเสริญ สุข การปฏิบัติก็มุ่งที่จะสร้างบารมีให้มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย เป็นที่นิยมนับถือของปวงชนในยุคสมัยนั้น จึงอยู่ในลักษณะการปฏิบัติเพื่อแสวงหาลาภ ผล แสวงหาบารมี ไม่ได้มุ่งเพื่อความหลุดพ้นโดยตรง

แต่จะด้วยประการใดก็ตาม การปฏิบัติของท่านเหล่านั้นก็เป็นการสร้างบารมี เพราะความเข้าใจของคนในยุคหนึ่ง ความสำนึกที่เขาพึงประสงค์อยู่ตรงที่ว่า ในเมื่อปฏิบัติเคร่งครัด บำเพ็ญตะบะแก่กล้า พระพรหม พระคเณศ พระนารายณ์ หรือพระเจ้าที่เขานับถือจะประทานพรให้เขาเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งสุดแต่เขาจะตั้งปณิธานความปรารถนาไว้อย่างไร ก็เป็นอันว่าการปฏิบัติก็เพื่่อมุ่งลาภ ผล ชื่อเสียง ให้เป็นที่ประทับใจ

หลวงพ่อดำเนินทางขึ้นเขาศิขกฎ ประเทศอินเดีย

ของคนในยุคนั้นสมัยนั้น การปฏิบัติของท่านเหล่านั้นจึงได้ชื่อว่าปฏิบัติเพื่อสร้างกิเลส เขาเอาโลกธรรม เทิดไว้บนศีรษะ

แต่เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราได้ทรงศึกษาในสำนักของคณาจารย์นั้น ๆ เข้าไปศึกษาในสำนักอาจารย์ใด อาจารย์นั้นก็หมดภูมิ คือหมดภูมิที่จะสอนพระองค์อีกต่อไป เช่นอย่างไปศึกษาในสำนักของอาฬารดาบส อุทกดาบส ก็สอนพระองค์ได้เพียงมาน ๔ คือ ปฐมมาน ทุติยมาน ตติยมาน จตุตถมาน

หลวงพ่เมื่อครั้งไปพุทธคยา ประเทศอินเดีย

เท่านั้น เมื่อถึงฌานขั้นนี้แล้ว อาจารย์ทั้งสองก็บอกว่าหมดภูมิแล้ว ไม่มีอะไรจะสอนท่านอีกต่อไป ขอให้ท่านอยู่ในสำนักเพื่อช่วยสั่งสอนประชาชนอบรมศิษยานุศิษย์ต่อไปเถิด

เมื่อพระองค์ท่านได้พิจารณาดูโดยรอบคอบแล้ว คือพระองค์สังเกตุอย่างนี้ ในขณะที่จิตของพระองค์อยู่ในสมาธิ ฌานขั้นที่ ๔ ร่างกายตัวตนหายไปหมด มีแต่จิตดวงเดียว นิ่ง สว่าง ลอยเด่นอยู่ในท่ามกลางแห่งความว่าง แต่จิตอาศัยความสว่างเป็นอารมณ์ ความรู้สึกยินดีไม่มี ความรู้สึกยินร้ายไม่มี คณาจารย์เหล่านั้นจึงถือว่าเขาหมดกิเลสแล้ว แต่เมื่อพระพุทธองค์ได้ไปศึกษาจนจบหลักสูตรของอาจารย์ดังกล่าว ในขณะที่จิตอยู่ในสมาธิ มองหากิเลสตัวใดไม่มี เป็นจิตบริสุทธิ์สะอาดแท้จริง แต่ยังไม่เป็นอมตะ เพราะเมื่อออกจากสมาธิมาแล้ว เมื่อตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ได้สัมผัสกับรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ความยินดียินร้ายมันยังมีปรากฏอยู่ในจิต พระองค์จึงพิจารณาอย่างรอบคอบว่ามันยังไม่ถึงที่สุด ถ้าหากว่าเราหมดกิเลสอย่างแท้จริง อยู่ในสมาธิเป็นอย่างไร กิเลสไม่มี เมื่อออกจากสมาธิแล้ว กิเลสก็ต้องหมดไป สิ่งที่แสดงให้เห็นพระองค์ที่ว่าพระองค์ยังมีกิเลสอยู่ก็คือ พระองค์ยังมีความยินดียินร้ายพอไม่พอใจ แล้วก็ยังยึดมั่นอยู่ในสังขารร่างกายว่าเป็นเรา เป็นเขา เป็นของเรา ของเขา ดังนั้นพระองค์จึงตัดสินใจพระทัยอย่างแน่วแน่ว่ายังทรงไม่สำเร็จ

ภายหลังจากที่พระองค์ทรงรับพยาคา ๘ คำ ของโสดิยพราหมณ์ กุสะปเลว่าพยาคา คาแปลว่า ข้อๆ ติด มาตอนนี้พระองค์ทรงเอาพยาคา ๘ คำ มาขดเป็นบัลลังก์ประทับนั่ง มุ่งหน้าประพฤติปฏิบัติโดย

หลวงพ่อเทียน

ไม่มุ่งผลประโยชน์อันใดในด้านวัตถุธรรม มุ่งแต่เพียงจะดำเนินไปสู่การตรัสรู้ คือความหมดกิเลส สู่ความเป็นพระอรหันต์เท่านั้น จึงได้ชื่อว่าเอาโลกธรรม ๘ มารองนั่ง แทนที่จะเอาเทิดไว้บนศีรษะดังก่อน คราวนี้เอาโลกธรรมมารองนั่ง

พระองค์ประทับนั่งอย่างไร เราเคยเห็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิอย่างไร พระองค์ก็ประทับนั่งอย่างนั้น อันนี้ไม่ต้องอธิบาย ทีนี้เมื่อพระองค์ประทับนั่งขัดสมาธิเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พระองค์ตั้งกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่น คือกำหนดรู้ที่จิตของพระองค์เพียงอย่างเดียว ไม่ได้สนใจกับสิ่งใด ๆ แต่ในช่วงขณะจิตนั้นเอง พอพระองค์มาวิตกว่าเราจะเริ่มกันที่จุดไหน อติदारมณคืออารมณ์ในอดีตได้ผุดขึ้นมาในพระทัยของพระองค์ ทำให้พระองค์ทรงรำลึกถึงเมื่อสมัยยังเป็นพระกุมาร พระบิดาทำพิธีแรกนาขวัญ พระพี่เลี้ยงนางนมผูกพระอุ้งให้บรรทมอยู่ใต้ต้นหว่า ในช่วงที่พี่เลี้ยงนางนมหรือคนทั้งหลายเขาผลิตเพลนในการดูมหรสพ ดูพิธีแรกนาขวัญ พระองค์ถูกปล่อยให้บรรทมในพระอุ้งใต้ต้นหว่าแต่เดี๋ยวยาย

ณ โอกาสที่ว่างจากการคลุกคลีจากผู้คนนั่นเอง พระองค์เป็นผู้พระกุมารน้อย ๆ ทรงวิตกถึงลมหายใจ กำหนดรู้ลมหายใจเป็นอารมณ์ นับว่าพระองค์ได้สำเร็จปฐมฌานตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ เมื่อพระองค์มารำลึกถึงที่ตรงนี้ พระองค์ก็ได้ความรู้ตัวขึ้นมาว่า จุดเริ่มของการปฏิบัติอยู่ที่ตรงนี้ คือเรากำหนดลมหายใจเป็นอารมณ์เพื่อกำหนดให้รู้ความเป็นจริงของร่างกาย แล้วพระองค์ก็มีพระสติกำหนดรู้ลมหายใจเข้า หายใจออก

วิธีการของพระองค์นั้น เพียงแต่มีพระสติกำหนดรู้อยู่เท่านั้น แต่เพราะอาศัยที่กายกับจิตของพระองค์ยังมีความสัมพันธ์กันอยู่ เมื่อจิตอยู่อย่าง ๆ สิ่งที่จะปรากฏเด่นชัดก็คือลมหายใจ เพราะอาศัยที่พระองค์เคยบรรลุปฐมฌานมาแล้ว จิตของพระองค์จึงจับลมหายใจเข้า ลมหายใจออก แต่พระองค์เพียงมีพระสติกำหนดรู้ลมหายใจ ไม่ได้บังคับลมหายใจ ไม่ได้บังคับจิตให้สงบ ปล่อยไปตามธรรมชาติ แต่พระองค์กำหนดเอาพระสติอย่างเดียวยุติที่จิต บางครั้งลมหายใจปรากฏว่าหยาบ คือหายใจแรงขึ้น พระองค์ก็ปล่อยไปตามธรรมชาติ ในบางครั้งลมหายใจค่อย ๆ ละเอียดยิ่งขึ้น ๆ คล้าย ๆ กับจะหยุดหายใจ พระองค์ก็กลัวว่ามันจะเลยเถิด เมื่อกระตุณเตือนจิตให้มีความหยาบขึ้น ลมหายใจก็เด่นชัดขึ้น เมื่อกำหนดรู้ลมหายใจอย่างไม่ลดละแล้ว พระองค์ไม่ได้นึกว่า ลมหายใจสั้น ลมหายใจยาว ลมหายใจหยาบ ลมหายใจละเอียด เพียงแต่กำหนดรู้เฉยอยู่เท่านั้น ปล่อยให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามธรรมชาติของจิต เมื่อหนัก ๆ เข้า จิตยึดลมหายใจอย่างเหนียวแน่น ในบางครั้งพระองค์จะมองเห็นลมหายใจวิ่งออกวิ่งเข้าเป็นท่อยาว สว่างเหมือนหลอดไฟนีออน หนัก ๆ เข้า พอจิตสงบละเอียดไปในระหว่างอุปจารสมาธิ จิตของพระองค์วิ่งเข้าไปส่วข้างในอยู่ในท่ามกลางของร่างกาย ไปรวมตัวอยู่ในท่ามกลางระหว่างทรวงอก ความสว่างไสวแผ่ซ่านออกมาทั่วร่างกาย พระองค์มีความรู้สึกประหนึ่งว่าความสว่างได้ครอบคลุมพระกายของพระองค์อยู่ ในช่วงนั้น พระองค์เกิดความรู้ความเห็น เห็นอาการ ๓๒ ที่เรายึดมาเป็นบทสวดมนต์ในปัจจุบันนี้

อะยัง โข เม กาโย

กายของเรานี้แล

อุทธัง ปาทะตะลา

เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา

อะโร เกสเมตตะกา

เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป

หลวงพ่อ

หลวงพ่อ ณ ป่าอสิปตมฤคทายวัน ประเทศอินเดีย

ตะจะปริยน์โต

บุโร นานัปะปะการัสสะ อะสุจิโน

อัติถิ อิมัสสัง กาเย

เกสา คือผมทั้งหลาย

นะชา คือเล็บทั้งหลาย

ตะโจ คือหนัง

นะหารุ คือเอ็นทั้งหลาย

อัญญิมัญชัง เยื่อในกระดูก

ทะทะยัง หัวใจ

กิโถมะกัง พังผืด

ปปฬาสัง ปอด

อันตะคุณัง ไล่น้อย

กะริสัง อาหารเก่า

ปิตตัง น้ำดี

ปฺพโฟ น้ำเหลือง

เสโท น้ำเหงื่อ

อัสสุ น้ำตา

เขโฬ น้ำลาย

ละสิกา น้ำไขข้อ

เอวะมะยัง เม กาโย

อุทธัง ปาทะตะลา

อะโร เกสะมัตตะกา

ตะจะปริยน์โต

บุโร นานัปะปะการัสสะ อะสุจิโน

มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ

เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่าง ๆ

มีอยู่ในกายนี้

โลมา คือขนทั้งหลาย

ทันตา คือฟันทั้งหลาย

มังสัง คือเนื้อ

อัญญิ คือกระดูกทั้งหลาย

วักกัง ม้าม

ยะกะนัง ตับ

ปิทะกัง ไต

อันตัง ใสใหญ่

อุทะริยัง อาหารใหม่

มัตตะเก มัตตะลุงคัง เยื่อในสมอง

เสมทัง น้ำเสลด

โลทิตัง น้ำเลือด

เมโท น้ำมันข้น

วะสะ น้ำมันเหลว

สิงฆานิกา น้ำมูก

มุตตัง น้ำมูตร

กายของเราเป็นอย่างนี้

เบื่องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา

เบื่องต่ำแต่ปลายผมลงไป

มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ

เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่าง ๆ อย่างนี้แล

ความรู้อันนี้พระพุทธองค์ได้รู้เห็นก่อนการตรัสรู้ แล้วกลายเป็นกายคตาสติสูตร ที่เราปฏิบัติยึดเป็นแนวทางแห่งการพิจารณาอสุกกรรมฐาน เมื่อจิตของพระพุทธองค์ไปสงบนิ่งสว่างอยู่ในท่ามกลางของร่างกาย ทำให้พระองค์รู้ความเป็นจริงของร่างกายทั้งหมดในขณะจิตเดียว คือพระองค์มองเห็นหัวกำลังเต้น ฉิดโผล่หายไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย มองเห็นปอดกำลังสูดอากาศเข้าไปเลี้ยงร่างกาย มองเห็นตับกำลังแยกเก็บอาหารส่วนละเอียดไว้ไปเลี้ยงร่างกาย มองเห็นตับอ่อนกำลังทำหน้าที่ช่วยย่อยอาหารและนำเอากรดมาช่วยย่อยอาหาร ทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ พระองค์รู้ทั่วถ้วนหมดทุกสิ่งทุกอย่างใน

หลวงพ่อนมัสการต้นโพธิ์ศรีสุราษฎร์ ที่ประเทศอินเดีย

ขณะจิตเดียว แล้วพระจิตของพระองค์ก็วิตรอกอยู่กับสิ่งเหล่านี้ กำหนดรู้อยู่กับสิ่งเหล่านี้จนกระทั่งจิตละเอียดลงไป ๆ ภายจากหายไป ยิ่งเหลือแต่จิตนิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในจักรวาลนี้รู้สึกว่ามีแต่จิตของพระองค์ดวงเดียวเท่านั้นสว่างไสวอยู่

ในตอนนี้จิตของพระองค์เป็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตเป็น **อตตาทิปะ** มิตนเป็นเกาะ เป็น **อตตสรณา** มิตนเป็นที่ระลึก คือระลึกอยู่ที่ตน รู้อยู่ที่จิต **อตตาทิ** **อตตโน** **นาโถ** จิตมีตนเป็นตนของตน เมื่อจิตของพระองค์ไปดำรงอยู่ในสมาธิขั้นจตุตถฌานนานพอสมควร ต่อไปนี้จะได้ลำดับองค์ฌาน

ปฐมฌาน มีวิตก วิचार ปิติ สุข เอกัคคตา วิตก หมายถึง จิตไปรู้อยู่กับสิ่ง ๆ หนึ่ง หรือบางทีรู้เฉพาะในจิตเพียงอย่างเดียวแล้วก็มีปิติ มีความสุข มีความเป็นหนึ่ง คือจิตรู้อยู่ที่จิต อันนี้เป็นปฐมฌาน

ทุติยमान จิตไม่ได้ยึดสิ่งรู้ แต่รู้อยู่ที่ตัวเอง แต่ก็ยังรู้สึกว่ามีปิติ มีสุข แล้วก็มีเอกัคคตา

เมื่อจิตสงบละเอียดลงไป ปลอຍวางปิติ ยังเหลือแต่ความสุขก็อยู่ในมานที่ ๓ ตอนนี้จะรู้สึกว่างกายละเอียด ค่อย ๆ จางไป แต่ยังปรากฏอยู่ จิตจะเสวยสุขในปิตಿಯาล้นพ้น ซึ่งจะหาความสุขใดเปรียบเทียบไม่ได้

แล้วในที่สุดกายก็หายไป ความสุขก็พลอยหายไปด้วย ยังเหลือแต่จิตนิ่งสว่างไสวอยู่อย่างนั้น จิตเป็นหนึ่งคือ **เอกัคคตา** แล้วก็เป็กลางโดยเที่ยงธรรม ซึ่งเรียกว่า **อุเบกขา** ขออย่าอีกทีหนึ่งว่า

มานที่ ๑ ประกอบไปด้วยองค์ ๕ คือ วิตก วิจารณ์ ปิติ สุข เอกัคคตา

มานที่ ๒ ประกอบไปด้วยองค์ ๓ คือ ปิติ สุข เอกัคคตา

มานที่ ๓ ประกอบไปด้วยองค์ ๒ คือ สุข กับเอกัคคตา

มานที่ ๔ ประกอบไปด้วยองค์ ๒ คือ เอกัคคตา กับอุเบกขา

เป็นอันว่าในช่วงนั้นจิตของพระองค์ดำรงอยู่ในจุดตถมาน เมื่อเข้าถึงจุดตถมานแล้ว แทนที่จะก้าวหน้าไปอาภาสานัญญาตนะ วิญญาณัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ แต่พอขยับจะเคลื่อนจากมานที่ ๔ วกเข้าไปสู่สัญญาเวทยิตนิโรธ คือเข้านิโรธสมาบัติ จิตอยู่ในนิโรธสมาบัติดับความสว่าง จิตรู้อยู่ในจิตอย่างละเอียด สัญญาเวทนาดับไปหมด แต่ก็ยังมีเหลือรู้อยู่เพียงนิดเดียวเท่านั้น สัญญาเวทยิตนิโรธเป็นฐานสร้างพลังจิต คือพลังสมาธิ พลังสติปัญญา เพื่อเตรียมก้าวขึ้นไปสู่ภูมิธรรมชั้นโลกุตระ

เมื่อจิตของพระองค์ดำรงอยู่ในสัญญาเวทยิตนิโรธ สร้างพลังเพียงพอแล้ว จิตเป้งบานออกมาอีกทีหนึ่งสามารถแผ่รัศมีสว่างไสวครอบคลุมจักรวาลทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดจะปิดบังจิตดวงนี้ พระจันทร์ พระอาทิตย์ แม้จะส่องแสงลงมาสู่โลก ก็ส่องไปได้เฉพาะที่ไม่มีสิ่งกำบัง แต่จิตของพระพุทธองค์นั้นส่องสว่างไปทั่วหมดทุกหนทุกแห่ง ไม่มีสิ่งกำบัง ไม่มีอะไรที่จะปิดบังดวงจิตดวงนี้ได้ มองทะลุจนกระทั่งบาดาลถึงพิภพพญานาค มองทะลุจนกระทั่งผืนแผ่นดิน พระองค์สามารถกำหนดความหนาของแผ่นดินได้ ๘๔,๐๐๐ โยชน์ ในช่วงนั้นทำให้พระองค์ตรัสรู้เป็นโลกวิทู ผู้รู้แจ้งโลก

โลก ตามความหมายในทางธรรมะ มีอยู่ ๓ โลก

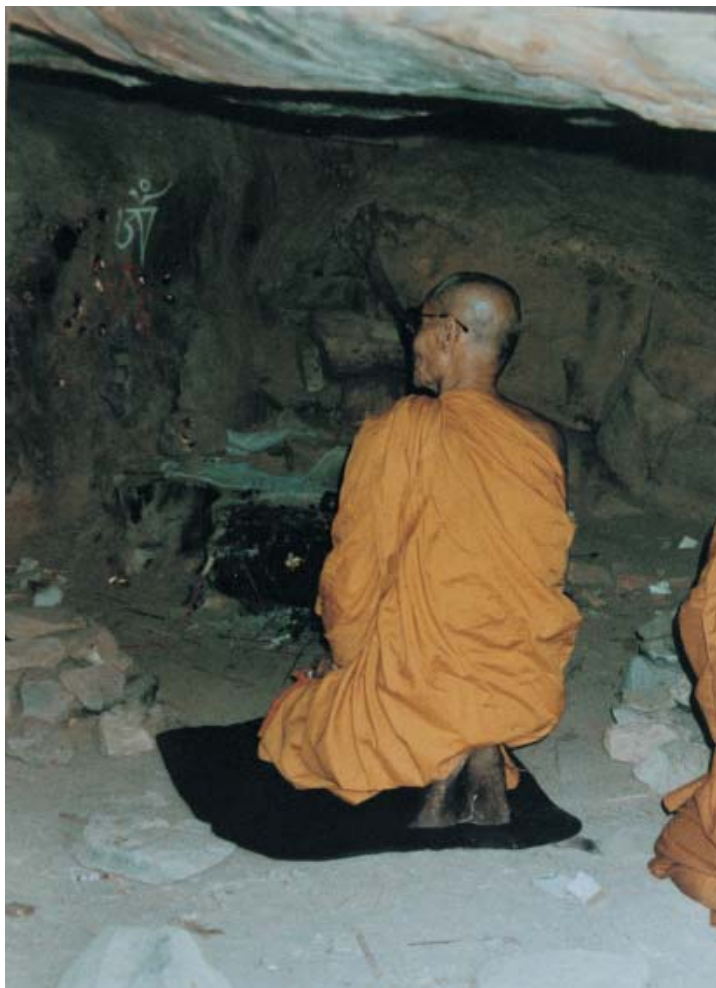
ยมโลก ได้แก่ โลกเบื้องต่ำ คือต่ำกว่าภูมิมนุษย์และภูมิสัตว์เดรัจฉานลงไป ได้แก่ภพของภูตผีปีศาจ เปรต อสุรกาย สัตว์นรก อันนั้นเรียกว่า ยมโลก

มनुสสโลก ได้แก่ แดนเป็นที่อยู่ของมนุษย์และสัตว์ผู้มีกายมีใจ

เทวโลก ได้แก่ แดนเป็นที่อยู่ของเทวดา ตั้งแต่เทวดาชั้นจาตุฯ สูงสุดจนกระทั่งพรหมโลกชั้นอกนิษฐาพรหม

พระองค์รู้พร้อมในขณะจิตเดียว ทั้งยมโลก มนุสสโลก เทวโลก แล้วเกิดความรู้ต่อไปอีก ทำไมสัตว์ทั้งหลายจึงมีประเภทต่าง ๆ กัน อันนี้พระองค์ยังไม่ได้คิดเช่นนั้น เป็นแต่มองเห็นความแตกต่างของสัตว์และมนุษย์ เทวดา อินทร์ พรหม ยม ยักษ์ ภูตผีปีศาจ เปรต อสุรกายทั้งหลายเท่านั้น แล้วก็รู้กฎของกรรม

ภาพที่ ๑

หลวงพ่อ ฌ ฐาสุกรชาตา กรุ่งราชคฤห์ ประเทศอินเดีย

เป็นสิ่งจำแนกสัตว์ให้มีประเภทต่าง ๆ รู้กิเลสคือวิชาที่เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้สัตว์ทั้งหลายต้องทำกรรม แต่ในขณะที่รู้นั้น พระองค์รู้นิ่งอยู่เฉย ๆ ทรงรู้จนกระทั่งเหตุ รู้ทั้งปัจจัย รู้ความเป็นไปของมวลหมู่สัตว์ทั้งหลายในจักรวาลนี้ แต่จิตดวงนี้คิดไม่เป็น พุดไม่เป็น ลักแต่ว่ารู้ ลักแต่ว่าเห็น รู้เห็นแล้วก็สามารถบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เอาไว้พร้อมหมดทั้งเรื่องของปฐพีพเนิวาสานุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ บันทึกไว้พร้อมไม่มีขาดตกบกพร่อง ตามนิสัยของพระสัพพัญญู

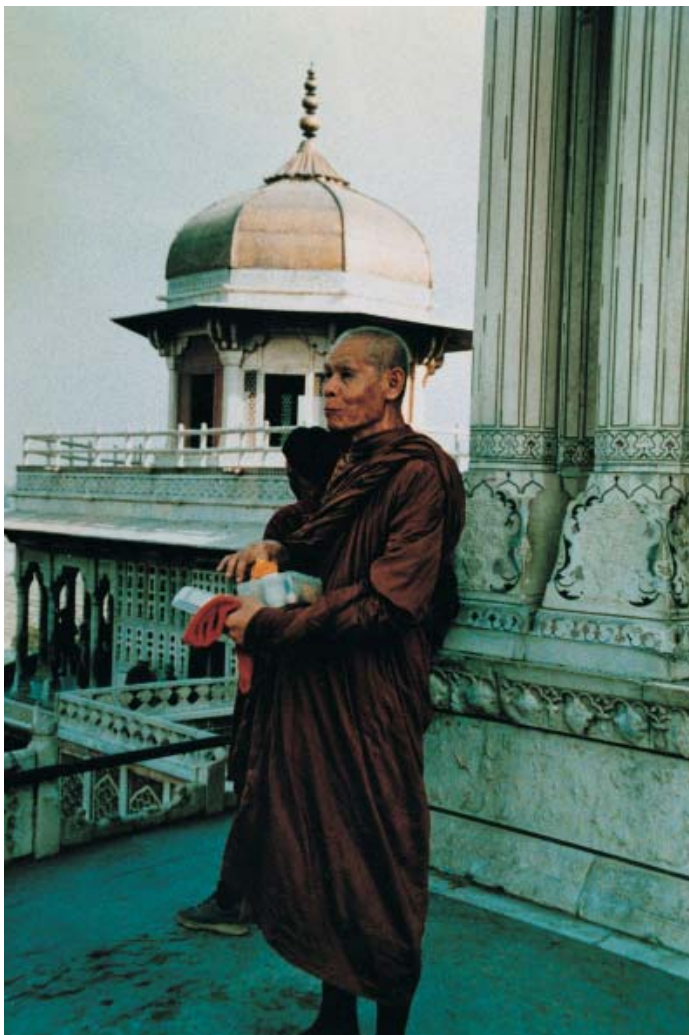
อันนี้เป็นการตรัสรู้ของพระองค์ พระพุทธองค์ตรัสรู้ในขณะที่จิตไม่มีร่างกายตัวตน ซึ่งแม้ไม่มีร่างกายตัวตน จิตสามารถรู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างได้ แต่ว่าพุดไม่เป็น คิดไม่เป็น ทำไม่จึงเป็นเช่นนั้น จิตของเรานี้จะคิดได้ต่อเมื่อยังสัมผัสพัวพันอยู่กับร่างกาย เมื่อแยกจากร่างกายออกไปแล้วไม่มีเครื่องมือจึงคิดไม่เป็น ความคิดมันเกิดจากประสาทสมอง จิตไม่มีร่างกายตัวตน ไม่มีรูป ไม่มีร่าง จึงไม่มีมันสมองที่จะใช้ความคิด เพราะฉะนั้นรู้เห็นอะไรก็ได้แต่นิ่ง แต่สามารถบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้พร้อมหมดไม่มีขาดตกบกพร่อง

เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้เป็นโลกวิทูละเอียดยถิ์ถ้วนดีแล้ว จิตของพระองค์ถอนจากสมาธิขั้นนี้มา พอมารู้สึกว่ามีกาย ตอนนี้ได้เครื่องมือแล้ว จิตของพระองค์จึงมาพิจารณาทบทวนถึงสิ่งที่รู้เห็นนั้นซ้ำอีกทีหนึ่ง เรียกว่าเจริญวิปัสสนา ทรงพิจารณาเรื่องปฐพีพเนิวาสานุสสติญาณ การระลึกชาติหนหลังได้ ตั้งแต่ชาติหนึ่ง ชาติสอง ชาติร้อย ชาติพัน ชาติหมื่น ชาติแสน ชาติล้าน... ไม่มีที่สิ้นสุด ว่าพระองค์เคยเกิดเป็นอะไรมาบ้าง กว่าจะได้มาถึงการตรัสรู้

นอกจากพระองค์จะรู้เรื่องของพระองค์เองแล้ว ยังสามารถรู้เรื่องของคนอื่นสัตว์อื่นได้ด้วย ว่ามวลสัตว์ทั้งหลายในจักรวาลนี้ได้เกิดมาแล้วกี่ภพกี่ชาติ เคยเป็นอะไรมาบ้าง อันนี้ความรู้เรื่องปฐพีพเนิวาสานุสสติญาณ จิตของพระองค์คิดพิจารณาเรื่องปฐพีพเนิวาสานุสสติญาณในปฐมยาม และในมัชฌิมยามพระองค์ได้พิจารณาเรื่องการจุดและเกิดของสัตว์ทั้งหลาย จุดก็คือตาย เกิดก็คือเกิดนั้นแหละ ทำไมสัตว์ทั้งหลายจึงมีประเภทต่าง ๆ กัน อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นปัจจัย เพราะกรรมเป็นเหตุเป็นปัจจัย จึงเป็นสุภาสิตขึ้นมาว่า **กัมมํ สุตเต วิภชชติ** กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้มีประเภทต่าง ๆ กัน เกิดขึ้นตั้งแต่ในสมัยนั้น เพราะฉะนั้นเมื่อพระองค์มาสอนธรรมแก่มวลสัตว์ทั้งหลาย พระองค์จึงสอนให้พิจารณากรรมเป็นส่วนใหญ่ว่า เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึงพาอาศัย กฎของกรรมนี้เกิดจากการทำการพุด โดยอาศัยความคิดเป็นผู้ตั้งเจตนาว่าจะทำอะไรจะคิด ในเมื่อทำอะไรลงไปแล้วเจตนา สิ่งนั้นสำเร็จเป็นกรรม เรื่องนี้พระองค์พิจารณาจบลงในมัชฌิมยาม

แล้วก็ทรงคำนึงต่อไปอีกว่า อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นปัจจัยให้สัตว์ทั้งหลายต้องทำกรรม ก็มาได้ความเป็นภาษา สมมติบัญญัติว่าเพราะอวิชชาความรู้ไม่จริง ความรู้ไม่จริงนี้เป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลายทำกรรมตามที่ตนเข้าใจ ว่ามันถูกต้อง แต่สิ่งที่สัตว์เข้าใจและมีความเห็นว่าถูกต้องนั้น บางอย่างมันก็ถูกต้องตามใจของตนเอง แต่ขัดกับกฎธรรมชาติดังนั้น บางอย่างมันก็ถูกต้องตามใจของตนเอง และถูกต้องกับกฎธรรมชาติดังนั้น สัตว์ทั้งหลายผู้รู้ไม่จริง จึงทำกรรมดีทำกรรมชั่วคละเคล้านกันไป หมายถึงทำกรรมที่เป็นบาป ทำกรรมที่เป็นบุญ ทำกรรมที่เป็นชั่ว ทำกรรมที่ดี ภาษาบาลีว่า กุศลกรรมคือกรรมดี อกุศลกรรมคือกรรมชั่ว ทำไปตามความเข้าใจของตนเอง ในเมื่อทำแล้วก็ย่อมได้รับผลของกรรม ได้รับผลของกรรมแล้วก็ต้องเกิดอีก เกิดมาอีกก็ต้องอาศัยกิเลสคือ

Signature

หลวงปู่ ณ ทัชมาฮาล ประเทศอินเดีย

หลวงพี่ชื้อหลวง

อวิชาตัวเดียนั้นแหละ ทำกรรมแล้วทำกรรมเล่า เกิดแล้วเกิดเล่าไม่รู้จักจบจักสิ้น เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏฏสงสาร เรื่องนี้พระองค์พิจารณาจบลงในปัจฉิมยาม

ในเมื่อพระองค์ได้พิจารณา ๓ เรื่อง ตามลำดับยามทั้ง ๓ จบลงแล้ว จิตของพระองค์ย่อมรับสภาพความเป็นจริงว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ตรัสรู้ขึ้นเป็นความจริงแท้ไม่แปรผัน ในช่วงขณะจิตนั้น อรหันต์มคฺคญาณจึงบังเกิดขึ้น ตัดกิเลสอาสวะขาดสะบั้นไปในปัจฉิมยาม จึงได้พระนามว่า **อรหันต์ สัมมาสัมพุทธโ ภควา** พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ด้วยประการฉะนี้ อันนี้คือลักษณะการตรัสรู้ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กรรมฐานจากเรื่องรามเกียรติ์

หลวงพ่อดำอาจารย์ดี อาจารย์ดีของหลวงพ่อก็คือพระปิตุลซึ่งไปบำเพ็ญตบะอยู่บนยอดเขามหเมธร พ่อดำได้ยินเสียงพระรามหูกคันครดดังโพล่ง..โกรธตัวลั่น เหาะมาทางอากาศ มาแล้วถือขวานเล่มเบ้อเร่อ เจือจะลับพระราชวงศ์นั้นองค์นี้ ขวานเล่มนี้มันตีเม็ดตวรรณะกษัตริย์มานับไม่ถ้วนแล้วนา ก็มาได้สติ อ้อ! **สมานินี้จะเก่งแค่ไหนอย่างไรมันไม่สำคัญหรอก มันสำคัญอยู่ที่ศิลปวิสุทธิตัวเดียวเท่านั้น** พวกนี้บำเพ็ญตบะจนสำเร็จฤทธิ์ แต่เสร็จแล้วมันก็ยังจะมาเช่นผาคคนอื่นอยู่ แสดงว่าเราจบบำเพ็ญเพียรให้ถึงมรรคผล นิพพานได้ต้องมีศิลปวิสุทธิ แล้วที่นั่นมันก็คิดกว้างไกลไปหมด มันกระทบไปกระทั่งสังฆมณฑลแห่งประเทศ ไทย ทำให้พระไทยมันจึงพูดไม่รู้เรื่องกัน เพราะมันทุศีล มันทุศีลยังงี้ กินนมตอนเย็น นับเงินนับทอง ใช้เงินทองด้วยมือตนเอง มันผิดอาบัติในพระปาฏิโมกข์ทั้งนั้น แล้วเสร็จแล้วมันมาเห็นเรากินหมาก หลวงพ่อยังกินหมากอยู่

ใครทำผิดวินัย

- รับเงินรับทองด้วยมือตนเอง มันผิดอาบัติในพระปาฏิโมกข์ •

แม้สิคนหนึ่งสาว ๆ สวยเสียด้วยซิ มาบอกว่าหลวงพ่อยังกินหมากอยู่ หลวงพ่อก็ยังมีกิเลสอยู่ “อ้าว! ฉันไม่เห็นได้ไปประกาศว่าตัวหมดกิเลสเสียแต่เมื่อไร เพราะว่าปากของฉันมันคมขยี้กับตะไกร ฉันเอาหมากยัดมันไว้ ไม่ให้มันเที่ยวไปตอกคนโน้นทีคนนี้ที” ทักล้าพูดอย่างนี้ก็เพราะว่าเห็นแก่สวย เรายินชอบมัน นึกชอบแม้สิสวย ๆ พ่อดำยื่นแกเปิดอ่าวไปเลย มาที่แรกกราบดีดี... พ่อดำยื่นค่าน้ำแล้วลูบบีบๆ หนีไปเลย

คนพวกนี้มันต้องแก้กันโดยวิธีนี้ มันไปมองแต่สิ่งที่มารณรงค์กันเพียงแค่ว่าไม่กินหมาก ดูบุญหรือพระก็เหมือนกัน ลูกศิษย์พระก็เหมือนกัน ยิ่งเขาโจมตีหนักหลวงพ่อยังกินหมากเก่ง ดูบุญหรือเก่ง ถ้าเขาว่ากินหมากดูบุญหรือ เป็นยาเสพติด **อ้าว! อดหมากเข้า จุณฺหฺรฺดูมฺมัน ดูบุญหรือไม่เป็นก็แกล้งทำมัน เพราะว่ากินหมากดูบุญหรือมันไม่มีในบัญญัติในพระปาฏิโมกข์ แต่ว่าพระกินนม นมมันเป็นอาหาร แล้วรับเงินรับทองด้วยมือตนเอง มันผิดอาบัติในพระปาฏิโมกข์ ๒ ข้อนี้มีบัญญัติอยู่ในพระปาฏิโมกข์ ๒๒๗ ข้อ**

..อยากจะให้ชาวบ้านทั้งหลายนี้รู้วัยของพระให้มาก ๆ เขาเอาของมาประเคน เครื่องถ้วยอะไรมาประเคน หลวงพ่อไม่รับประเคน อ้อ..หลวงพ่อด่านนี่เอาอะไรไปประเคนก็ไม่ยอมรับด้วยมือ เขาว่าไม่รู้รังเกียจอะไร บางคนนี่ แหม..ถ้าหากไม่คิดว่าจะไปถวายแล้วจะหอบคืนกลับบ้านเลยแหละ เขาว่าจั้นเพราะเขาไม่รู้เรื่อง พระก็ไม่บอกให้เขารู้ พระก็กินรับประเคนอาหารค้ำคนไว้ ตื่นเช้ามาต้องอาบตีปาจิตตีย์ ไม่มีใครบอก ถ้าขึ้นไปบอกประเดี๋ยวเขาจะไม่ประเคน เขาเอาของเงินมาจะยื่นใส่มือ จะบอกว่ารับไม่ได้หรือมันผิดอาบัติก็กลัวเขาจะไม่ประเคน ก็เลยไม่กล้าบอกเขา นี่เราถูกปิดบังมาสองพันห้าร้อยกว่าปีมาแล้ว โดยเฉพาะในประเทศไทย

เพราะฉะนั้นใครรู้แล้วพากันเปิดเผยให้ชาวบ้านเขารู้ พระภิกษุทำผิดต้องอาบัติสังฆาทิเสส ต้องอาบัติมันไม่หนักหนาหรือเพราะมันโทษใหญ่ มันดั่งแรง ใครเขารู้ แต่ว่าโทษเล็ก ๆ น้อย ๆ นี่สิ ระดับอาบัติทุกกฏ ทุกกาลิต ปาจิตตีย์ ถุลล์จัยนี้ ชาวบ้านเขาไม่รู้เพราะไม่มีใครเทศน์ให้เขาฟัง เรื่องวินัยพระปฏิบัติต่อคฤหัสถ์ คฤหัสถ์ปฏิบัติต่อพระนี่หลวงพ่อกิมพ์แจกอยู่แปดริ้วเป็นพัน ๆ ..แต่เสร็จแล้วก็ไม่มีใครสนใจจะศึกษาให้รู้ เมื่อเราไม่รู้วินัยของพระเราก็โดนพระตัมพระแกงได้ ถ้าเรารู้แล้วพระที่ไหนจะมาโกหกเราได้ เพราะฉะนั้นต้องศึกษาให้มันรู้

เรื่องเกี่ยวกับอนินนาทาน

• พวกเขามีเจตนาเป็นขโมย ศิลไม่บริสุทธิ์ •

พระภิกษุเดินทางไป เห็นมะม่วงตกลูกอยู่กลางทาง แต่ดูสภาพแล้วมันยังใช้การได้ พระก็ให้ลูกศิษย์เอามาจัดการถวายให้ฉัน ในขณะที่ฉันอยู่ มีพระองค์หนึ่งพูดขึ้นมาว่า

“มัวแต่คุยอยู่นั้นแหละ รีบฉันแล้วก็รีบเก็บเปลือกเก็บเมล็ดเข้าไปซ่อน เดี่ยวจะมีคนมาเห็น”

ในขณะที่นั้นเจ้าของสวนมะม่วงมาเห็นเข้าว่าคนขโมยมะม่วงเขามา แล้วเขาซ่อนไว้ เขาก็มาทักว่า

“พระคุณเจ้าขโมยมะม่วง ข้าพเจ้าไม่เลื่อมใส”

เขาก็พูดแค่นั้น ที่นี้พระก็เดือดร้อนใจขึ้นมา นำความไปกราบทูลถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านรับสั่งถามว่า

“ในขณะที่เธอฉันมะม่วงนั้น พูดจากันอย่างไรบ้าง”

พระองค์ที่พูดก็กราบทูลว่า

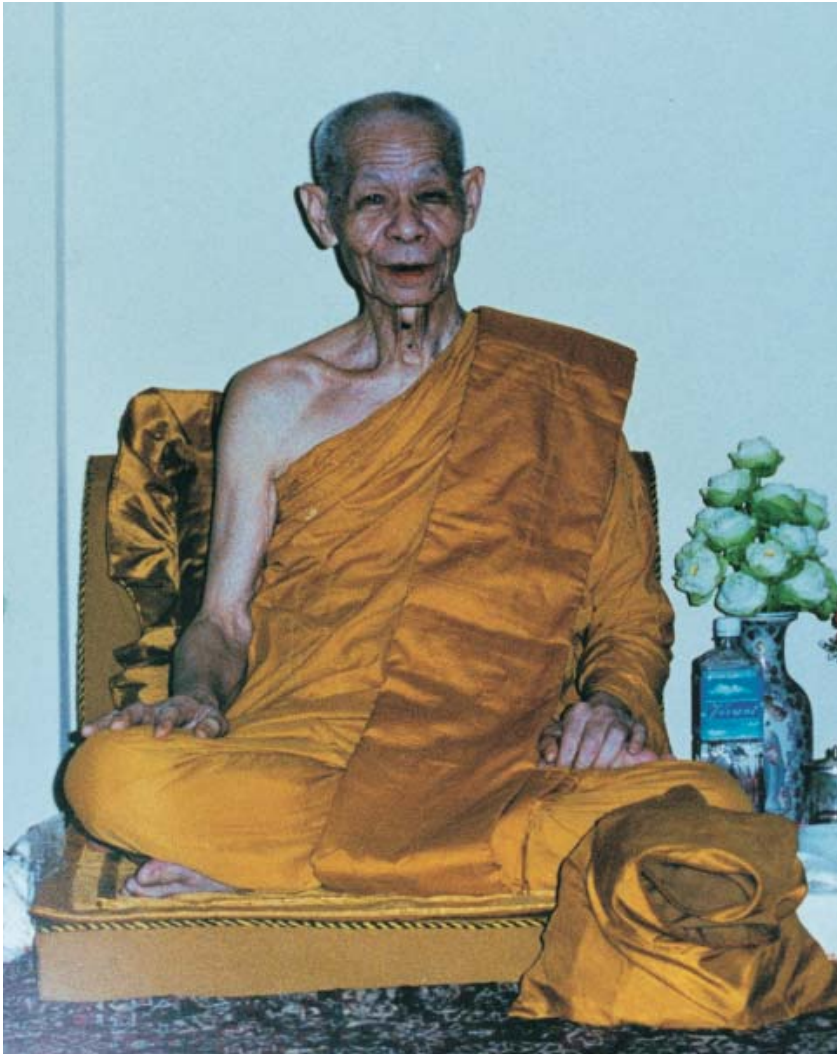
“ข้าพระองค์พูดว่า ให้รีบฉันแล้วรีบเก็บเมล็ดเก็บเปลือกเข้า เดี่ยวจะมีคนมาเห็น”

พระพุทธเจ้าจึงตัดสินว่า

“พวกเขามีเจตนาเป็นขโมย ศิลไม่บริสุทธิ์”

แล้วอีกพวกหนึ่งไปฉันมะม่วงตกลูกอีกเหมือนกัน เธอไม่ได้พูดอะไร เป็นแต่เพียงว่า พระองค์หนึ่งพูดขึ้นมาว่า

ရာဇာဓိရာဇာ

๒๙๔

อยู่ลบนใจไว้กวอด
เมื่อคุณลมบ่ที่ขงน้ก
๒๖๖

“ของดี ๆ อุตส่าห์เอามาทั้ง เราเอามาพิจารณาให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าของเขา มันก็น่าจะได้บุญอยู่บ้าง”

แล้วก็ให้ไวยาวัจจรจัดถวาย ในขณะที่กำลังฉันมะม่วง เจ้าของสวนมาเห็นเข้า เขามากล่าวว่า

“พระคุณเจ้าขโมยมะม่วง ข้าพเจ้าไม่เสื่อมใส”

พระก็เดือดร้อนใจ ก็ไปทูลถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ถามถึงเจตนา ที่นี้พระพวกนี้ไม่มีเจตนาที่จะเป็นขโมย พระองค์ก็ตัดสินว่า

“ศีลของพวกเธอบริสุทธิ์”

เพราะฉะนั้นมันอยู่ที่เจตนา เช่นอย่างพระภิกษุสงฆ์ไปเห็นของเพื่อนสหายรักก็ชอบใจ ท่านก็นึกว่าของสิ่งนี้มีมันมีเยอะ ท่านเหลือใช้ เราจะแบ่งไปใช้บ้าง ถือโดยวิสาสะแล้วจะบอกให้ท่านทราบภายหลัง พอหยิบเอาของนั้นไปมันก็ไม่มีอาบัติตามพระวินัย แต่ถ้าหากว่ามีเจตนาจะขโมย พอหยิบของเคลื่อนที่ไปก็เป็นอาบัติ ถ้าของนั้นมีราคาตั้งแต่ ๑ บาทขึ้นไป พระก็เป็นอาบัติปาราชิก ถ้าหย่อนกว่า ๑ บาทลงมา ก็เป็นอาบัติอุลลัจจัยแล้วก็อาบัติปาจิตตีย์

ที่นี้พระขโมยสัตว์พาหนะ ขโมยม้า วัว ควาย พอจุลสัตว์พาหนะมันเดินพันจากที่ยืนของมันไป รอยเท้าหลังเหยียบรอยเท้าหน้า ระยะต่อมารอยเท้าหน้าเหยียบรอยเท้าหลัง ก็เป็นอันว่ามันขาดตอน พระก็ต้องอาบัติปาราชิก

พระภิกษุนำของหนีภาษี ยกตัวอย่างว่าสิ่งนี้เป็นสินค้าฉันเขามิชอบเขตว่าห้ามนำออกนอกเขต เช่น เขาห้ามนำข้าวสารออกจากเขตจังหวัด... อะไรทำนองนั้น ทีนี้พระภิกษุนำของสิ่งนี้ก้าวผ่านแดนไปเพียงก้าวเดียว พระต้องอาบัติปาราชิก

แต่ถ้าหากว่ามีอยู่ในครอบครองในสถานที่ที่อยู่ของเรา ไม่นำออกไป มีเท่าไรก็ไม่ผิดกฎหมายและไม่เป็นอาบัติ

เพราะฉะนั้น เรื่องใดที่ผิดกฎหมายบ้านเมืองนี้ พระไปทำแล้วมันผิด นี่หลวงพ่อยังนึกเป็นห่วงพระที่ไปสร้างวัดอยู่ตามป่าเขาตามดง มูลเหตุบัญญัติพระวินัยข้ออื่นนานาพัน พระภิกษุไปตีสนิทกับพนักงานป่าไม้ แล้วไปเอาไม้หลวงมาสร้างวัด ชาวบ้านเขาก็ตำหนิ เสร็จแล้วพระพุทธเจ้าก็ยกเป็นเหตุ แล้วก็บัญญัติสิกขาบทข้ออื่นนานาพัน

อย่าเป็น “กรรมฐานไปเน่า”

- ส่วนจิตใจเปรียบเหมือนไข่แดงซึ่งซ่อนอยู่ภายในเปลือกไข่ •

สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อให้บรรลุผล หรือให้เป็นแนวทางที่จะนำสมาธิไปใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่ผิดกฎหมายหรือศีลธรรมเราต้องอาศัย **สมาธิที่มีศีลเท่านั้นที่จะนำวิถีสัจของผู้นำเพ็ญให้ดำเนินไปสู่สัมมาสมาธิโดยถูกต้อง**

จุดเริ่มแห่งการทำความดีย่อมมีกฎหรือระเบียบอันเป็นข้อมูล กาย วาจา และใจของเราที่จะรองรับคุณธรรมหรือความดีนั้น เราต้องชำระให้บริสุทธิ์สะอาดตามสมควร ศีล ๕ ประการนี้เป็นแม่บทเป็นรากมูลเป็นจุดเริ่มต้น เป็นต้นพรหมจรรย์ของผู้ปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา

ศีลเป็นเรื่องสำคัญในการปฏิบัติ เพราะกายวาจาของคนเราเปรียบเหมือนเปลือกสำหรับหุ้มไข่ ส่วนจิตใจเปรียบเหมือนไข่แดงซึ่งซ่อนอยู่ภายในเปลือกไข่ เราจะนำไข่ของเราไปฟักให้มันเกิดเป็นตัวเราต้องทะนุถนอมเปลือกไข่ให้อยู่ในสภาพปกติ ไม่มีรอยแตกรอยร้าว รอยบุบ มันจึงฟักให้เป็นตัวได้ไม่เช่นนั้นมันมีแต่เน่าเท่าที่เคยดังนั้นก็ปฏิบัติที่จะทำจิตใจของตนเองให้ก้าวขึ้นไปสู่ภูมิจิตภูมิธรรมชั้นสูง เราจำเป็นต้องรักษากาย วาจา อันเปรียบเหมือนเปลือกหุ้มไข่ให้บริสุทธิ์สะอาดด้วยกฎหรือระเบียบข้อปฏิบัติตามภูมิชั้น ๆ ซึ่งเรียกว่าศีลนั่นเอง เมื่อเรามาบำเพ็ญสมาธิภาวนา สมาธิของเราที่เจริญออกมาสมาธิที่เกิดขึ้นก็เป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิย่อมทำให้เกิดปัญญา ปัญญาที่เกิดจากสมาธิย่อมเป็น **สัมมาทิฐิ** คือความเห็นที่ถูกต้อง ดังนั้น การปฏิบัติศีลจึงเป็นคุณภาพประกันความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติ

เมื่อเรารักษาศีล สิกขาบท วินัยให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ กายวาจาของเราก็เป็นปกติ ก็เป็นศีล เมื่อกายวาจาเป็นศีลโดยสมบูรณ์ก็เป็นเหตุเป็นปัจจัยหนุนส่งให้จิตของเรากลายเป็นสภาวะปกติ เป็นศีลอีกเช่นเดียวกัน ดังนั้น ศีลนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักปฏิบัติ แม้พระเจ้าพระสงฆ์เดินดุจดั่งไปตามท้องถื่นต่าง ๆ เมื่อเวลาไม่มีไวยาวัจกร ไปจับต้องปัจจัย จตุปัจจัย เงินทอง หรือเอาเงินเอาทองใส่ลงไปในย่ามแล้วสหายไปเอง ก็เป็นการละเมิดสิกขาบทวินัยข้อว่าด้วยห้ามจับต้องเงินและทอง ทีนี้เมื่อมีปัจจัยอยู่ในย่ามก็ต้องอาบัติ

สงฆ์

นิสสัคคิยาปจจิตตีย์ เมื่อควักออกจากย่ามมาจับจ่ายใช้สอยก็เป็นอาบัตินิสสัคคิยาปจจิตตีย์อีกตัวหนึ่ง ของที่ได้มาจากเงินซึ่งเป็นนิสสัคคีย์ เมื่อพระสงฆ์เอาบาบริโภคใช้สอย ก็เป็นอาบัตินิสสัคคิยาปจจิตตีย์อีกตัวหนึ่ง ตกลงว่าเงินบาทเดียวเป็นอาบัติถึง ๓ ตัว ในเมื่อพระคุณเจ้าท่านละเมิดสิกขาบทวินัยเพียงตัวเดียวและ ๓ จังหวะเป็นการต้องอาบัตินิสสัคคิยาปจจิตตีย์ ๓ ตัว แม้จะเดินรุดงค์ไปในท้องถิ่นต่าง ๆ เพราะอาศัยสิกขาบทวินัยไม่บริสุทธิ์สะอาดนั่นเอง การเดินรุดงค์กรรมฐานของท่านจึงเปรียบเหมือน **กรรมฐานไขเอนำ แม้จะเที่ยวเตร่ไปประกาศตนว่าเป็นพระรุดงค์กรรมฐาน ก็เป็นแค่หลอกลวงชาวโลกให้หลงเชื่อ**

เตือนหมู่สงฆ์

- ผลประโยชน์ที่เกิดจากบุญบารมีของเราคือสมบัติของศาสนา •

เราต้องนึกว่าตัวของเรานี้เป็นสมบัติของศาสนา เป็นคนของศาสนา ผลประโยชน์ที่เกิดจากบุญบารมีของเราคือสมบัติของศาสนา

หน้าที่ประจำของพระสงฆ์ เวลาสวดมนต์ทำวัตรเช้าเย็น สิ่งที่ขาดไม่ได้คือแผ่เมตตาให้ญาติโยม อุทิศส่วนกุศลให้ญาติโยม อันนี้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เราประพฤติคุณงามความดีแล้ว เราก็คิดถึงคุณข้าวแดงแกงร้อนเขา สวดมนต์ทำวัตรแล้วก็อธิษฐานจิต อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปถึงเขา แผ่เมตตาไปถึงเขา คนที่มีภูมิจิตสูง ภูมิจิตละเอียดหนอย ก็สัมผัสรู้ได้

หลวงพ่อดำ

ความกตัญญูคือคุณธรรมเด่นของหลวงพ่อดำ

- หลักวิธีดำเนินชีวิตของหลวงพ่อดำ ความกตัญญูลูกเดียว •

หลวงพ่อดำเป็นเด็กกำพร้ามาแต่อายุ ๔ ขวบ หลักวิธีดำเนินชีวิตของหลวงพ่อดำ ความกตัญญูลูกเดียว ใครเป็นเจ้าของบุญคุณ เขาทำดีแก่เราเพียงส่วนเดียว เราจะตอบแทน ๑๐ เท่า เคยมีโยมอุปัฏฐากท่านหนึ่ง เป็นเศรษฐีมีโรงสี ๕ โรง มีห้องแถว ๒๐๐ ห้อง มีที่ดิน ๑,๐๐๐ ไร่ ภายหลังมาลูกชายทำการค้าขายเจ๊งลงไป ตกทุกข์ได้ยาก ไปเยี่ยมโยมอุปัฏฐาก ลูกชายใหญ่ไปสร้างบ้านให้อยู่หลังเล็ก ๆ อยู่ในท่ามกลางของชุมชน ย่านห้วยขวาง ไปเยี่ยมไปถามว่า โยมความเป็นอยู่เป็นอย่างไรสะดวกสบายหรือขัดข้องอะไรบ้าง ท่านก็บอกว่า “โอ้ย เดียวนี้แทบแยจจริง ๆ บางวันแทบจะไม่มีสตางค์ค่ากับข้าว” ท่านก็มาส่งสารโยมอุปัฏฐากเมื่อก่อนนี้เขามีบุญมีคุณต่อเรา ทำให้เรามีหน้ามีตา เราจะต้องการอะไร เว้นไว้แต่ดาวกับเดือน ท่านเขายากจนลงอย่างนี้ มันก็เป็นหน้าที่ของเรา ทำอย่างไร ก็คิดว่าทำอย่างไรจะมีทางเลี้ยงดูโยม แรกที่สุดคณะคุณมนัส นิมนต์ไปเทศน์ที่วัดเบญจมบพิตร เลยกลายเป็นนักเทศน์ ที่กลายเป็นนักเทศน์ขึ้นมานี้เพราะจะไปหาเงินเลี้ยงโยมอุปัฏฐากคนนี้ หลวงพ่อดำต้องหาเงินส่งคนแก่เดือนละหมื่น ๆ ๆ ๆ ผู้เฒ่าก็อยู่เย็นเป็นสุขสบายมาจนกระทั่งตาย

สวด - ผู้ซื้อสินค้า ๑๐ บาท
บุตร - ๑๐ - ผู้ซื้อสินค้า ๑๐ บาทแม่
สวด - ผู้ซื้อสินค้า ๑๐ บาท ๑๐ บาท ๑๐ บาท
มีแต่ความดีสวด ๑๐ บาท ๑๐ บาท ๑๐ บาท

๒๓๑ ←

ที่ชุมนุมแห่งร่างกายของฉัน เป็นมหาเสน่ห์ในทางเศรษฐกิจ ฉันจะ
ร่ำรวยอยู่เสมอเงินทองข้าวจองเข้ามาทุกวันสำหรับเลี้ยงตัวฉันและชน
บริวารให้มีความสุข ความสบายไม่เดือดร้อน

ขั้ววิญญาณดวงจิตของฉันก็มีฤทธิ์อิทธิพลเป็นอันมาก ยังได้ติดต่อกับ
เจตภูติและแอสสลับบติ (เข้าใจว่า ascend body) คือร่างกายที่สอง
ของฉันอยู่เสมอ มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ช่วยระวังดูแล
รักษาตัวฉันอยู่เสมอ ทำให้ฉันมีความสุขสบาย ไม่มีจนกระทั่งโจรผู้ร้าย
ศัตรูมารบกวนกลัวเกรงอำนาจฉันอย่างมากที่สุด แมนทูเปาเวอร์ (เข้าใจว่า
man two power) ซึ่งรักษาตัวฉันอยู่ทุกขณะ จะช่วยให้ฉันสำเร็จความ
ปรารถนาทุกๆ คราวไป เพราะว่า มีฤทธิ์มีอำนาจที่จะเรียกร่องเอาตาม
ความปรารถนาของกฎธรรมชาติ ที่ได้ประทานให้ไว้ทุกคราวตลอดไป ฯ

ร่างกายของเรานี้ประกอบไปด้วยอาการ ๓๒ คือ

ผม ได้แก่งสิ่งที่เส้นๆเกิดอยู่บนศีรษะ เมื่อยังน้อยก็มีสีดำ แก่มากก็เป็น
สีขาวหงอก ประโยชน์ของผมมีไว้ประดับกายให้ครบอาการ ๓๒
และป้องกันเย็นหนาวร้อน ฯ

ขน เป็นเส้นๆเกิดอยู่ทั่วร่างกายเว้นฝ่ามือฝ่าเท้า ประดับกายให้ครบ
อาการ ๓๒ รุขมขนเป็นท่อนบายสิ่งโสโครกออกจากร่างกาย ทำให้
ร่างกายแข็งแรง

นขา เล็บเกิดอยู่นิ้วมือนิ้วเท้าทั้ง ๒๐ นิ้วเป็นสิ่งช่วยให้หัวนิ้วมือแข็งแรง
ใช้หยิบจับอะไรได้ถนัดและเป็นเครื่องประดับกายให้ครบอาการ ๓๒ → ๓๔๑

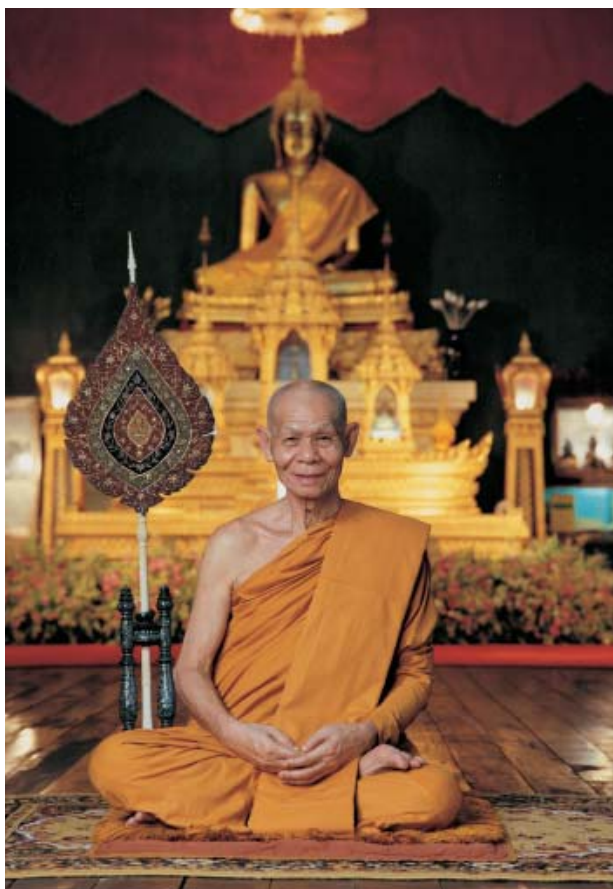

พุทธศิลป์

พรรษาที่ ๕๕ - ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๑)

จำพรรษาที่

วัดป่าสาลวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ต้นตระกูลกรรมฐาน

- แสดงโดยพระราชสังวรญาณ(พุทธ จานีโย) เนื่องในวันบูรพาจารย์ ๒ ธ.ค. ๓๙ •

“บูรพาจารย์” หมายถึง อาจารย์ผู้เกิดก่อนเรา ท่านเกิดก่อนเรา ท่านบวชก่อนเรา ท่านสอนเรามาก่อนจึงได้ชื่อว่า พระบูรพาจารย์

อันดับของพระบูรพาจารย์ในภาคอีสาน อันดับแรก ท่าน**อริยกวี (อ่อน)** ได้ไปอุปสมบทในสำนักของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ซึ่งสมัยนั้นพระองค์ยังทรงอุปสมบทอยู่ ยังไม่ทรงลาผนวชออกมาครองเมือง แล้วท่านผู้นั้นก็ได้ศึกษาพระปริยัติธรรมเรียนรู้พระธรรมวินัย แล้วก็นำธรรมวินัยซึ่งถอดแบบจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ไปประดิษฐานคณะพระกรรมฐานธรรมยุตสงฆ์ที่วัดสีทอง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อสิ้นบุญบารมีของท่านอริยกวี (อ่อน) ก็ตกทอดมาถึงท่าน **พันธุละ** ซึ่งเป็นสหธรรมิกของท่าน

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

- ยังเป็นกวี นักแต่งกลอน แต่งโคลง อ่านแล้วฟังซาบซึ้ง •

ถัดจากนั้น ก็มาถึงยุคของพระเดชพระคุณ **เจ้าพระคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** เจ้าพระคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ท่านบริหารกิจการพระศาสนาทั้งฝ่ายปริยัติและทั้งฝ่ายปฏิบัติ ภาษากฎหมายเขาว่า **คันถธุระ** และ **วิปัสสนาธุระ** **คันถธุระ** มีหน้าที่จัดการบริหาร ปกครองคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้ตราเป็นกฎหมายสงฆ์ขึ้นมาเรียกว่าพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และก็จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม คือ สอนนักธรรม สอนบาลี สอนทั้งการปฏิบัติถูกต้องครบถ้วน

เจ้าพระคุณ พระมหาเถระรูปนี้ เรียกว่า เป็นพระเถระที่ครบเครื่อง มีทุกอย่าง ถ้าจะพูดถึงส่วนโวหารของท่าน ท่านเป็นผู้ชำนาญ นอกจากจะชำนาญในหลักวิชาการทางศาสนาแล้ว ยังเป็นกวี นักแต่งกลอน แต่งโคลง อ่านแล้วฟังซาบซึ้ง หลวงพ่อยังได้จำคำสอนซึ่งเป็นคำกลอนของท่าน ท่านว่าเป็นภาษาอีสาน ท่านบอกว่า

“กัมมัญฐานโลกแก้วแถวธรรมบ่ต้องต่อ กัมมัญฐานพ่อว่อม่าชี้ให้หมู่เหม็น
เขาก็ลิ้มมันแล้วกัมมัญฐานหมู่เถื่อน ได้อาหารอิมท้องนอนมั่งนักรวม”

(* คำแปล : กรรมฐานไปไหนพระรุ่งพระรังชนแต่สิ่งของ ไม่สนใจแต่การประพฤติธรรม
กรรมฐานไปโผล่ตรงนั้นตรงนี้แล้วไปประพฤติเสียหายให้หมู่เหม็นเมื่อ
คนเขาร่ำลือว่าเป็นพระกรรมฐานจอมปลอมหลอกหลวงโลก
ฉันอาหารอิมท้องแล้วนอนเหมือนหมูไม่สนใจข้อวัตรปฏิบัติ)

อันนี้ จำตดตาดิดใจ บัลมีจักเทือ (ลกท)

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ องค์ผู้ประดิษฐานคณะธรรมยุติกนิกาย

อีกอันหนึ่งท่านว่า

“อัครจริยปลาไหลหลดตลาด นำนานถนินนายวังตม ผู้เป็นสมณสีบวงศ์บ่มัว”*

(* คำแปล : ปลาไหล ปลาหลด ปลาหลด นำนานถนินนายวังตม

ผู้เป็นสมณะก็เหมือนกัน ถ้านายในพระธรรมวินัย ก็ชื่อว่าเป็นผู้ทำลายศาสนา
ไม่สามารถสืบสมวงศ์ได้)

เพราะฉะนั้น ได้พูดมาถึงตอนที่ว่า เจ้าพระคุณอุปาสิกุญปมาจารย์เป็นพระเถระที่ทรงคุณวุฒิ
ทั้งฝ่ายคันถธุระและวิปัสสนาธุระ เจ้าพระคุณอุปาสิกุญปมาจารย์ทำหน้าที่สองทาง สอนหนังสือธรรมะ

พระอริยกรวิ (อ๋อน) เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๘ จังหวัดอุบลราชธานี
เป็นพระอุปัชฌาย์พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

สอนนักธรรม สอนบาลี สอนจนกระทั่งสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เป็นนักปฏิบัติที่ยอดเยี่ยม ขนาด
ขึ้นนั่งบนธรรมาสน์ พอขยับตัว ขาหัก ยังนั่งเทศน์เลย เอาชี จนกระทั่งเทศน์จบแล้ว ไม่ยอมลงธรรมาสน์

“อ้าว พระเดชพระคุณทำไมไม่ลงธรรมาสน์เสียที”

“มันจะลงได้อย่างไรเล่า ขาหักแล้ว”

แสดงว่า คุณสมบัติความเข้มแข็งของจิตใจของนักต่อสู้เช่นเจ้าพระคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์นี้ หาได้
ยากที่สุดในโลกนี้

๒๕๖๕

เจ้าพระคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)

ทายาทธรรม

- นี่คือการเริ่มต้นของพระรัตนตรัยในสายภาคอีสาน •

ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์นี้แหละ ท่านมีลูกศิษย์สององค์ องค์หนึ่งคือ **สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ติสฺสมหาเถร)** ตอนนี้มาแยกสายกัน สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ติสฺสมหาเถร) เป็นผู้ทำธุระในฝ่ายคันถธุระ แล้วลูกศิษย์อีกองค์หนึ่งคือ พระเดชพระคุณ **หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล นี้ ทำหน้าที่เฉพาะฝ่ายปฏิบัติฝ่ายเดียว

พระรัตนตรัยในภาคอีสานที่ออกเดินรัตนตรัยไปตามหัวเมืองน้อยเมืองใหญ่ ตามป่าตามชนบทเป็นองค์แรกเท่าที่รู้มา คือ หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล หลังจากที่ท่านอุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์แล้วประมาณ ๖ พรรษา ก็มาได้ลูกศิษย์องค์สำคัญ คือ **พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต นี่เป็นกำลังสำคัญ

ถ้าจะเปรียบเทียบผู้สอนหนังสือ หลวงปู่เสาร์สอนได้เฉพาะแต่ระดับประถมและมัธยม แต่หลวงปู่มั่นสอนถึงระดับมหาวิทยาลัยจนถึงปริญญาเอก ที่แรกหลวงปู่มั่นมาเรียนกรรมฐานกับหลวงปู่เสาร์แต่บุญบารมีของหลวงปู่มั่นนั้น บุญวาสนาของท่านมีปฏิภาณรวดเร็ว การปฏิบัติธรรมก้าวหน้าได้ดี แล้วลงผลสุดท้ายขึ้นสมณะ พระอาจารย์เสาร์สอนพระอาจารย์มั่น ขึ้นวิปัสสนา พระอาจารย์มั่นย้อนกลับมาสอนพระอาจารย์เสาร์ อาจารย์กลับเป็นลูกศิษย์ ลูกศิษย์กลับเป็นอาจารย์ **แต่ท่านก็ยังมีความเคารพต่อกันอย่างสุดซึ้ง** ซึ่งหาความเคารพของพระภิกษุสามเณรปัจจุบันนี้ไม่ค่อยพบอาจารย์นั้น จะเปรียบเทียบอย่างท่านไม่ได้เลย แม้ว่าท่านจะเก่งกว่าอาจารย์ในทางภูมิจิต ภูมิธรรม ท่านก็ไม่เคยลบหลู่ดูหมิ่นอุปชฌาย์อาจารย์ของท่าน เคารพปรนนิบัติอยู่จนกระทั่งมรณภาพตายจากกันไป อันนี้คือจุดเริ่มของพระอุดมกรรมฐานในสายภาคอีสาน

อยู่มาภายหลัง พอมาได้ลูกศิษย์คือพระอาจารย์มั่นเป็นกำลังสำคัญ มาภายหลัง **พระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม หลวงปู่ดูลย์ อดุล** ไปเรียนหนังสืออยู่ที่วัดสุทัศน์ จังหวัดอุบลราชธานี พอติในพรรษานั้น พระอาจารย์มั่นไปจำพรรษาที่วัดบูรพาฯ ซึ่งอยู่ในเมืองเดียวกัน ไม่ทราบว่าเป็น พ.ศ. เท่าใด ที่นี้พระอาจารย์ดูลย์ อดุล กับ พระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม เวลาวางจากเรียนพระปริยัติธรรม วางจากการสอนหนังสือ (เมื่อก่อนนี้ โรงเรียนชั้นประถมนี้อยู่ในวัด) พอตกตอนค่ำก็ไปเฝ้าพระอาจารย์มั่น ไปเรียนกรรมฐาน ไปฟังเทศน์ฟังธรรมพระอาจารย์มั่น ในทางปฏิบัติสมาธิ สมถภาวนา แล้วมาปฏิบัติตาม เกิดผลจิตสงบเป็นสมาธิ มีสภาวะรู้ ตื่น เบิกบาน มีปิติ มีความสุข ทั้งสององค์ท่านก็เลยตัดสินใจเลิกเรียนปริยัติธรรมติดตามพระอาจารย์มั่นไปเป็นลูกศิษย์ เดินธุดงค์ไปทั่วภาคอีสาน

หลวงพ่อดู จานีโย หลวงพ่อชา สุภทฺโท

๒๕๖๕

๑
๒

๑. กราบนมัสการหลวงปู่บิดตา ถาวโร วัดกลางชูศรี จังหวัดสิงห์บุรี
๒. หลวงพ่อสนทนารธรรมกับหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ วัดป่าอริยบรรพต จังหวัดหนองคาย

เก็บเล็กผสมน้อยเพื่อพระศาสนา

- อันนี้มันเป็นบุญบารมีของพระศาสนาแท้ ๆ •

หลวงพ่อกำลังสร้างความเจริญให้วัดนี้โดยอาศัยเก็บเล็กผสมน้อยให้ไวยว้จกรนำไปฝากธนาคารเก็บไว้เป็นทุนของวัด ขนาดเก็บ ๕ เก็บ ๑๐ นะ เริ่มตั้งแต่สร้างกุฏิด้านหลังก็ประมาณ ๑๕-๑๖ ปี ที่นี้พอเสร็จแล้วเมื่อวานนี้ ลูกสาวคนหนึ่งมันเป็นคนดูแลผลประโยชน์ มันเอาบุญขึ้นมาให้ดู เวลานั้นเงินอยู่ในบัญชีมีอยู่ ๒ ล้านบาท ๑ แล้ว เงินล้านมันมาได้ยังไง ก็พอให้หนูไปเก็บทีละเล็กทีละน้อยนะ เศษสตางค์ที่เขากำบุญกับพ่อกับ หนูก็เอาไปเก็บเอาไว้แล้วเอาไปฝากธนาคารไว้ “อันนี้เป็นเงินอะไรหรือลูก” ก็เงินส่วนตัวของพ่อละสิ

“ถ้าอย่างนั้นก็ยกให้เป็นมูลนิธิของวัดเสียเลยนะ เราหากินใหม่ อันนี้มันเป็นบุญบารมีของพระศาสนาแท้ ๆ” เลยยกถวายวัดไป เวลานั้นได้ ๒ ล้าน ๕ แสนบาท แล้วที่นี้มีคนรู้ว่าหลวงพ่อกับเงินไว้เพื่อวัด เมื่อวานนี้กับวันนี้มีผู้มาถวายอีก ๒ แสน

เมื่อเราทำจริง คนที่เขาไว้วางใจเขาก็เลื่อมใส จะเสียเงินสักหมื่นหนึ่งไปทำโน้น ทำนี้มันก็ยาก หลวงพ่อก่อนหน้านี้มันไม่ต้องเอ่ยปากอะไรกับใคร เพียงแค่เล่าพฤติกรรมมาเขาก็ศรัทธาแล้ว ผลประโยชน์ส่วนตัวก็ไปโรงพยาบาลบ้าง ไปโรงเรียนบ้าง โรงพยาบาลสมทราชนี่ก็ ๑๐ ล้านไปแล้วละ นี่เวลานี้ก็มาทำอนามัยอยู่ ๒ แห่งทั้งหมดไป ๕-๖ ล้านแล้ว อนามัยแห่งนี้สร้างเสร็จแต่ยังไม่ได้เปิดใช้ เมื่อไรหนอเขาจะมาทำการก็ไม่รู้ เมื่อวานนี้ก็ขึ้นไต้วัดระฆังแล้ว ผู้จัดการบริษัทช็อคโคน เขากล่าวว่าอนามัยของหลวงพ่อกำลังจะเปิดใหม่ ขาดรถยนต์ ๒ คัน จะขับไปพิจารณาถวาย ก็ไม่ต้องเอาดีเท่าไรหรอกขนาดปีค้อพก็พอแล้ว เอาไว้ใส่คนใช้ดูเงิน เขามบอกว่าเขาจะเอามาถวาย ๒ คัน เฉพาะส่วนตัวนี้ก็มีคนมาถวายรถให้ใช้ตั้ง ๔ คัน แจกเพื่อนแจกฝูงไปใช้ บางคนเขาคิดว่าเขาถวายรถพระ พระคงต้องการใช้เงินเลยมาขอซื้อก็มี จะขายได้อย่างไร เขามาถวายด้วยศรัทธา เขามาถวายให้พระใช้ แต่เอาไปให้มรรควาสนใช้เขาก็ดำต่าย เออ! ถ้าเราคิดว่าเขาทำบุญจริง เราก็กทำบุญส่งเสริมให้เขา มันก็ยิ่งไหลมาเทมา

ดูอย่างหลวงตาบัว

- ของมันเกิดที่ตรงไหนก็ทิ้งไว้ที่ตรงนั้นสิ จะเอาไปทำไม •

หลวงตาบัวจะไม่มัวอะไรสักสตางค์ หลวงตาบัวจะไม่มัวอะไรสักสตางค์ หลวงตาบัวมาเทศน์ทิ้งไว้ที่วัดป่าสาละวัน อาจารย์วัด...มาด้วยนั่งรถมาคันเดียวกัน เขากลายผ้าห่มแกหอบไป หลวงตาบัวเล่นงานใหญ่ พระนี้ทำขายหน้าขายตา ไม่ให้เดินตามหลังอีกแล้ว ของมันเกิดที่ตรงไหนก็ทิ้งไว้ที่ตรงนั้นสิ จะเอาไปทำไม ออดอยากอะไร

หลวงตาบัวไปในกรุงเทพฯ นี้ เขากลายสิ่งของ ของจะวิเศษแค่ไหนทานไม่เอามาด้วย ที่มันติดรถมานี้คือเขากลับเอาไปถวายคุณแม่... นั่นแหละจึงติดรถมา ถ้าเขากลายส่วนตัวท่าน เวลาท่านไปพักที่ไหน ท่านก็จะทิ้งไว้ที่นั่น

Signature

พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน)

หลวงพ่อผ่องใส

ไปเทศน์โรงพยาบาล ไปเทศน์วัด เราจะเอาเงินเอาทองไปช่วยเขาก็คลาย ๆ กับว่าเราอดมั่งอวดมั่ง เพราะฉะนั้นสถานที่ดังกล่าวผลประโยชน์มันเกิดขึ้นที่ไหน ทั้งมันไว้ที่นั่น เรายิ่งเรามีหัวคือสติปัญญาทำบุญ ทำกุศลด้วยแรงกายแรงใจ ด้วยหัวคิดสติปัญญา ไม่ต้องแบกหามเอาอะไรมีอะไรของเขา คือเราไม่ไป เบียดเบียนผลประโยชน์ของเขา เพราะเรารู้ว่าเขาจัดงานขึ้นเพื่ออะไร ที่นี้คนทั้งหลายเขาพากันหา เขา พากันบริจาค เราจะมาแย่งเอาส่วนที่เขาหาได้ก็เหมือนกับว่าเราไม่ให้ความร่วมมือ... เอาสมบัติของเขา นั้นแหละทำประโยชน์ให้แก่เขา โดยที่เราไม่ไปแบ่งสมบัติของเขาให้มันน้อยลงไป

เราแก้อยู่กับศาสนา แก้อยู่กับวัด อันนี้เป็นการชดใช้หนี้สินวัด เพื่อเราทำอะไรผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่เจตนา แต่ละปี ๆ นี้ หลวงพ่อต้องใช้หนี้วัดไม่น้อยกว่าปีละ ๑ แสน จะทำสำนักงานให้เขาก็คงต้องจ่ายไปตั้ง ๑ แสนกว่า ซื้อมันเยอะ หนี้ของหลวงพ่อก็มีทั้งนั้น ดูทั้งหมดในกฎนี้ ๑ แสนกว่าบาท ลงทุนเอง นี่พวกชาวบ้านช่วยกันหาพระมาปฐพีหารนี้ก็ได้แล้ว ให้เขาทำบ้างเราทำคนเดียว เดียวญาติโยมเขา ไม่ได้บุญ

เหมือนน้ำที่เต็มแก้ว

- เต็มทั้งคุณธรรม เต็มทั้งวัตถุธรรม •

เมื่อก่อนนี้หลวงพ่อก็มีแต่นั่งกินบุญของคนอื่น อยากจะทำบุญอย่างเขาย่างก็ไม่ได้ทำเพราะมันไม่เต็ม เวลานั้นมันเต็มแล้ว ถึงไม่ซ่อมหาเครื่องใช้แต่มันก็เต็มแล้ว เต็มทั้งคุณธรรม เต็มทั้งวัตถุธรรม ในเมื่อมันเต็มแล้วมันก็ล้นออกมา ล้นออกมาเป็นทุนการศึกษาเด็กยากจนบ้าง เป็นโรงพยาบาลบ้าง เป็นโรงเรียนบ้างอย่างที่ทำอยู่ทุกวันนี้ ถ้ามันพร้อมแล้วมันก็ได้ทุกอย่างทุกอย่าง แม้แต่เพียงเอาชื่อไปลงในใบประกาศ ทอดผ้าป่าเท่านั้นก็ยังได้เงินแสนเงินล้าน นี่ถ้ามันพร้อมแล้วมันก็ล้นออกมาเป็นประโยชน์สังคมอย่างนี้ แม้แต่เรานั่งอยู่เฉย ๆ มันก็ยังมียะโยชน์ ถ้าหากว่าคนรู้จักเอาประโยชน์จากเรา

ขนาดฝีมือไปเข้าสิงคนอยู่จังหวัดภูเก็ต มันยังบอกว่าให้ไปทำสังฆทานกับหลวงพ่อบุญที่โคราชจึงจะหมดเคราะห์ ทั้ง ๆ ที่หลวงพ่อบุญไม่ได้ไปภูเก็ตเท่าไรนัก ปีละหนก็ยังไม่เคย ไปแล้วมันไปเข้าสิงคน โอ๊ย! เจ้านี้เคราะห์หนัก พวกที่เขาตั้งสำนักทรงนี้แหละ นายคนนี้เคราะห์ร้ายหนักต้องไปทำสังฆทานกับหลวงพ่อบุญที่วัดป่าสาละวัน นครราชสีมา อุตสาห์นั่งเครื่องบินมา มาสังฆทานที่นี้

เลิกสร้างวัดมาสนับสนุนโรงพยาบาล

- เลิกสร้างวัดแล้ว จะสร้างโรงเรียน สร้างอนามัย หรือสร้างโรงพยาบาล •

เรื่องสร้างวัดอย่ามาคุยกับเรา เลิกสร้างวัดแล้ว จะสร้างโรงเรียน สร้างอนามัย หรือสร้างโรงพยาบาล หาเครื่องมือให้หมอเขาทำงาน คนไข้เข้าโรงพยาบาลเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ ไปรักษาโรงพยาบาล ไข้หวัดใหญ่หาย แต่ไปรับเอาเชื้อโรคอย่างอื่นมา นี่นางพยาบาลมาบ่นให้ฟังนะ ไม่ใช่หลวงพ่อกำลังคิดเอาเอง

ภาพที่ ๑

๑
๒

๑. สถานีนอนม้ายี่หลวงเพื่อสร้างที่บ้านวะภูแก้ว
๒. ศูนย์แพทย์พัฒนา วัดป่าสาละวัน

หลวงพ่อยกถามว่า “ทำไมมันถึงเป็นอย่างนั้น” “เครื่องมือมันไม่สะอาดหลวงพ่” “อ้าว! ก็คุณเรียนมาแล้วทำไมไม่ทำให้มันสะอาดล่ะ” “พวกหนูก็ไม่มีเวลาที่จะทำเองเพราะวุ่นวายกับคนไข้ คนทำความสะอาดเครื่องมือก็มีแต่ลูกจ้างประจำ ซึ่งไม่มีความรู้อะไร สายยางที่แทงจมูกคนไข้เนี่ย เวลาเขาทำความสะอาดเขาก็ไปแกว่งล้างแล้วก็ไปพาดให้แดดมันตากแห้งเอง” “ถ้ามันทำใจมันถึงจะสะอาดพอ” “ถ้าได้เครื่องมือทำความสะอาดแบบบอแก๊ซมันจะปลอดภัยดี” “เครื่องหนึ่งมันเท่าไร” “สองล้านแปด” “เฮ้! มันจะซื้อให้เอง” “นี่หมอยังบอกว่าโรงพยาบาลเราใหญ่โตมโหฬาร เครื่องเดียวมันไม่พอ ถ้าได้อีกสักเครื่องจะสมบูรณ์” หลานสาวมันก็บอกว่า “โตะทำฟันมันก็จะพังอยู่แล้ว หนูขอหลวงพ่อก่อนเถอะ” “ชุดหนึ่งมันเท่าไร” “๓ แสน พวกหนูมีงบอยู่แล้วสามแสน แต่อยากจะได้ ๒ เครื่อง ขอให้หลวงพ่ช่วยสัก ๗๕๐,๐๐๐” “เฮ้! ตกหลังเลย” นี่กำลังรอจะจ่ายเงินอยู่นี้

เมื่อคืนนี้ลูกสาวมาคุยบอกว่า โรงพยาบาลสว่างแดนดินเขาขอล้านหนึ่ง รีบโอนไปให้เขาเสียลูกเขาคะซื้อคอมพิวเตอร์รายงานผลใช้ของคนไข้ เขาก็รีบพาให้ฟังว่า บันทึกข้อมูลแล้วรายงานไปถึงโรงพยาบาลใหญ่กรมการแพทย์ เขาช่วยกันวิจัยแล้วเขาส่งข้อมูลมาให้เรา เราไม่ต้องเอาคนไข้ส่งโรงพยาบาลกรุงเทพฯ แต่ฟัง ๆ ดูแล้ว มันคือจะได้บุญหลายแบบนี่ เลยตกลงซื้อให้เขาชุดหนึ่งล้านสองเงินเอามาจากไหน ลองถามซิ **เงินหลวงพ่ไม่อดถ้ามีคนให้** มันเป็นทางผ่าน ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป ๆ

สงเคราะห์ที่โรงพยาบาล

- เวลานี้ก็มารับภาระเครื่องผ่าตัดหัวใจ ๑๖ ล้าน •

ทุกวันนี้ เงินที่หลวงพ่ได้มา มันทะลักเข้าโรงพยาบาลหมด ที่โรงพยาบาลมหาราชนี้นี้ เครื่องวัดหัวใจ ๒ เครื่อง เครื่องละ ๑๗๐,๐๐๐ บาท อันนี้หลวงพ่ก็ซื้อให้ เครื่องตรวจเลือด ๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท แล้วก็โตะทำฟัน ๒ ตัว ตัวละ ๗๐๐,๐๐๐ บาท แล้วเครื่องเอกซเรย์อีก ๒ เครื่อง เครื่องละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ก็เป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทพอดี ห้องไอ.ซี.ยู โรงพยาบาลมหาราชต้องติดแอร์ หลวงพ่ก็ไปติดให้ เพราะฉะนั้นเงินทองที่ได้มาก็อาจไม่ได้ส่งเคราะห์ลูกศิษย์ลูกหาเลย เพราะว่าหลวงพ่มีความจำเป็นต้องเอาไปบำเพ็ญกุศล เพราะว่าเอาไปทำโรงพยาบาลนี้ทุกคนได้รับส่วนแบ่ง ใครไปใช้บริการโรงพยาบาลทุกคนได้รับส่วนแบ่ง เวลานี้ก็มารับภาระเครื่องผ่าตัดหัวใจ ๑๖ ล้าน เมื่อเช้าเขามาทักว่า เดียวนี้ได้ ๑๐ ล้านแล้ว ขาดอีก ๖ ล้าน เข้าใจว่าในวันทอดผ้าป่านี้คงจะได้อีก ๖ ล้าน เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็ขอให้หมู่เอามาช่วยกัน นี่เพื่อประโยชน์ของเราเอง เพื่อลูกหลานเราเอง เครื่องผ่าตัดหัวใจนี้คนอย่างเราไม่มีปัญญาจ่ายค่ารักษาหรอกถ้าป่วย ถ้าเป็นโรงพยาบาลหลวงนี้ต้องมีเงินแสนขึ้นไปจึงจะเข้ารับการรักษาได้ ในประเทศไทย มีโรงพยาบาลมหาราชที่เดียวเท่านั้นที่ผ่าตัดหัวใจไม่ได้อะไรเลยสักแดงเดียว เราช่วยคนไปแล้ว ๑๐ ราย ตู้บริจาคพวกเรา ต้องใช้คำว่าพวกเรา เพราะอยู่ร่วมกัน ได้เงินไปแล้ว ล้าน ๔ - ๕ แสน แล้วช่วยไปแล้ว ๑๐ ราย เฉพาะอุปกรณ์ในการผ่าตัดเครื่องใหญ่นี้ซื้ออะไรไม่ได้ ถ้าไม่มีพวกนี้ทำงานร่วมกัน

ทีนี้พวกที่มาทำการผ่าตัดนี้มีแค่คนยากคนจน โรงพยาบาลไม่ได้อะไรเลย แม้แต่ค่าเหนื่อยหมอก็

นางสาว

๑
๒

โรงเรียนชินวงศ์อุปถัมภ์ บ้านฉะพูนแก้ว
หลวงพ่อสร้างในขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระชินวงศ์จารย์

หลวงพ่ออี๋

ไม่รับ ลองคิดดูสิว่า โรงพยาบาลเอกชน ถ้าไม่มีเงินแสนก็ไม่มีทาง โรงพยาบาลต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ โรงพยาบาลหลวงนี้ต้องมีเงินระดับแสนขึ้นไป ถ้าเป็นเอกชนก็ร่วมล้าน เพราะฉะนั้นการให้ ให้อะไรมันก็ วิเศษหมด

บารมีแห่งศีล

- กลิ่นของศีลมันหอมหวานลมได้ •

หลวงพ่อก็ไม่ได้คุยอวดตัวอะไรหรอก มีหน้าซ้ำลูกศิษย์ลูกหามันยังไปโฆษณาให้เราเสียชื่อเสียงอยู่อย่างพวกที่มันถึงความวิบัติมาแล้วหมิ่นนั่นนะ แต่ถึงกระนั้นมันก็ยังมีคนมาหอมล้อมอยู่ทุกวัน ถ้ามันจริง ๆ แล้ว **ศีลคนโง่ ปฏิภาณเมตติ กลิ่นของศีลมันหอมหวานลมได้** แม้เราจะสร้างกำแพงสูงจระตือทั้งฟ้า ไม่ต้องไปตะโกนเรียกมันดอก มันจะพังกำแพงเข้ามา ถ้าเราจริง

เมตตาลูกหลาน

- กาลเทศะที่ควรจะส่งเคราะห์อย่างไรเรารู้ของเราเอง •

หลวงพ่อดูอยู่หมดบรรดาพวกที่มาสนทนาคู่เคย มานับถือว่าหลวงพ่อนี้ เป็นพ่อเป็นแม่ ดูอยู่หมดทุกครอบครัว ควรจะช่วยเหลืออย่างไร ควรจะอนุเคราะห์อย่างไร แต่ว่าครอบครัวใดที่เหลือมาเล่าเล่นการพนัน ไม่สนใจ ครอบครัวใดมีความรักความสามัคคีกัน เอาใจใส่ดูแลสุขทุกข์ลูกเฒ่าของตนเอง สนับสนุนให้มันมีการศึกษา แม้จะยากจน เราเป็นผู้ใหญ่เราดูเอง เด็กมาทำดีกับผู้ใหญ่ เด็กมันต้องการอะไรผู้ใหญ่เราดูเอง ไม่ต้องมาร้องมาขอ กาลเทศะที่ควรจะส่งเคราะห์อย่างไรเรารู้ของเราเอง

ปูพื้นฐานการศึกษาให้ลูกหลาน

- ลูกหลานชาวบ้านที่อยู่ห่างไกล มันจะมีการศึกษาขึ้นมาบ้าง •

ปีนี้ (๒๕๓๙) ออกพรรษานี้ หน้ากฐินนี้ หลวงพ่ोजึงตัดสินใจจะทอดกฐินวัดพายัพ ประกาศห้ามหมดแล้วว่าใครอย่าคิดทำกฐินในวัดปาลารวันนีไปที่อื่น จะขอทำกฐินให้วัดพายัพ ทำไปให้ ทำไปวัดพายัพ เจ้าคุณวัดพายัพไปเก็บเอาเด็กน้อยเลี้ยงวัวเลี้ยงควายให้มาบวชเป็นเณรมีการศึกษา ลูกหลานชาวบ้านที่อยู่ห่างไกล มันจะมีการศึกษาขึ้นมาบ้าง อาศัยผ้าเหลือง เพราะฉะนั้นพวกผ้าเหลืองเราต้องช่วยกัน ไม่งั้นลูกหลานเรามันจะจะเป็นกรรมกรทาสเขาอยู่อย่างนั้นแหละ ไม่มีทางที่จะลืมตาอ้าปากขึ้นมาได้รับความเจริญกับเขาได้เลย ได้แต่มอง ๆ ๆ ดูความเจริญเท่านั้น มองแต่ความมั่งมีเขาเท่านั้น แต่มันไม่มีลัทธิที่จะใช้ความเจริญหรือว่ามีลัทธิที่จะมั่งมีศรีสุขได้ เพราะมันไม่มีการศึกษา ที่นี้เมื่อกุลบุตรกุลธิดาของเราไม่มีการศึกษาที่บ้านเมืองเราจะเป็นประชาธิปไตยได้อย่างไร มันก็มันแต่จะเป็นเหยื่อของคนฉลาดนะซี

๒๕๖๕

พระธาตุมณี ๑๕๖๖
 ปุณ - ๓๓ ๓๓ ๓๓ ๓๓
 เป็นพุทธมณฑล ที่สวนหลวง
 ปุณ ๓๓ ๓๓ ๓๓ ๓๓
 ๓๓ ๓๓ ๓๓ ๓๓
 ปุณ ๓๓ ๓๓ ๓๓ ๓๓
 เป็นพุทธมณฑล ๓๓ ๓๓ ๓๓ ๓๓

หลวงพ่อสด

เตี้ยวนี้เด็กบ้านนอกไปเรียนกฎหมายมา มันไปทำอะไร มันไปยุให้พี่น้องเกิดคดีกัน แทนที่มันจะไป
คุ้มครองว่าอย่าทะเลาะเบาะแว้งกันเลย ไรนาเพียง ๔๐ ไร่ พ่อแม่แบ่งให้แล้ว ใครได้รับเท่าไรก็ยินดีรับไป
เท่านั้นเถอะ อย่าเป็นถ้อยเป็นความกันเลย ถ้าเป็นถ้อยเป็นความกันแล้วนา ๔๐ ไร่ นี้ ของใคร ๆ มันจะไป
เป็นค่าทนายหมดนะ แทนที่มันจะไปชี้แจงอย่างนี้ มีแต่บอกว่า เอามัน ๆ ๆ พ่อแม่ปู้ย่าไม่ยุติธรรม มันไป
กันอย่างนี้ที่มันวุ่นวายกันอย่างนี้

สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์

- ให้มหานิกาย ๓ ล้าน และให้ธรรมยุต ๒ ล้าน •

หลวงพ่อก็มีความคิดอยู่อย่างหนึ่งว่า เมื่อมีพระองค์ใดที่เป็นเจ้าคณะจังหวัดที่มีความเข้มแข็ง
หลวงพ่อก็จะพาทุนมาให้ตั้งมูลนิธิคณะสงฆ์จังหวัด หลวงพ่อตั้งให้โคราชแล้ว ๕ ล้าน ให้มหานิกาย ๓ ล้าน
และให้ธรรมยุต ๒ ล้าน ท่านก็ได้อาศัยดอกผลจากทุนของหลวงพ่ทำงาน ทางฝ่ายธรรมยุตเรานี้ วัดที่ห่าง
ไกลมีพระเณรมาก ไม่มีใครสอนนักเรียนได้ดีท่านก็ส่งพระไปสอนอาทิตย์ละ ๒ ครั้ง ...ที่เมืองอุบลฯ นี่เป็น
บ้านของปู้ย่าตายาย... เรื่องสร้างวัดสร้างวานี้หลวงพ่อก็ตั้งใจแล้วว่าเล็ก ต่อไปก็จะจัดหาทุนให้หมู่วิไล้

หลวงพ่อดอกฐินวัดพ่าย มอบให้เป็นทุนการศึกษาเด็กในชนบทที่มาบวชเรียน

นางสาว

๑
๒

๑.-๒. กุฏิสงฆ์ที่วัดป่าสาละวัน

ความฟุ่มเฟือย

- จีวรนี้ยังไม่เคยขาดเลยทั้งเป็นผ้าเช็ดเท้าไปหมด •

คนทุกวันนี้ใช้เสื้อผ้าไม่มีการปะกัน แม้แต่พระเจ้าพระสงฆ์ จีวรนี้ยังไม่เคยขาดเลยทั้งเป็นผ้าเช็ดเท้าไปหมด ที่นั้นนอกจากตัวเองจะมีความฟุ่มเฟือยแล้ว ยังไปทำให้ผู้อื่นที่เคารพฟุ่มเฟือยไปด้วย อย่างน้ำชาที่ชดอยู่ที่นี่ เรากินอะไรเราก็กินได้ เราไม่ชอบกินน้ำเย็น หวาอะไรมาเปลี่ยนรสชาติ น้ำนี้ถ้าดื่มไม่ผสมอะไรแล้ว

๓.-๔. ภูมิสถาปัตย์ที่วัดป่าสาละวัน

บางทีมันก็ควา ๆ ต้องเอาน้ำเข้ามาแก้กัน พอเสร็จแล้วเขาไปหามาแข่งกัน คนหนึ่งไปซื้อชามมาถวาย คนที่
เคยซื้อของดี ๆ มาถวาย ก็ไปว่าเขา ชามแบบนี้หลวงพ่อบ้านไม่ฉันหรอก ท่านฉันห่อละเจ็ดแปดร้อย ลงผล
สุดท้ายเราก็เสียคน เป็นพระเลือกกิน ความจริงเราไม่ได้สนใจอะไรนักหนา กินพออยู่ได้

ที่หลวงพ่อดึงซื้อโน้นซื้อนี้ราคาแพง ๆ ซื้อมาดูกิเลสของตัวเอง มาดูคุณค่าของมัน แต่เสร็จแล้วแต่
ละอย่าง ๆ ที่ซื้อมาด้วยราคาแพง ๆ มันใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า เพราะเราไม่ได้มีอาชีพในทางนั้น เช่นอย่าง
กล้องถ่ายรูปนี้ พวกนี้เห็น ตัวเล็กตัวน้อยสะพายกล้องถ่ายรูปกันเกร่อไปหมด ที่นี้รูปที่ถ่ายไปไม่ทราบว่ามัน

เกิดประโยชน์อะไรสำหรับเรา เช่นอย่างนักธุรกิจ นักก่อสร้าง เขาจะทำรายงานเจ้านาย เช่นเขาเป็นหัวหน้าควบคุมการก่อสร้าง เขามีกลองเอาไว้รายงานเป็นระยะ ๆ เพื่อประกอบการทำรายงาน

อย่างหลวงพ่อก็มีคนคอยอัดเทปคำพูดหรือคอยถ่ายรูปอะไร มันก็พอมีประโยชน์อยู่บ้าง เวลาเขาจะทำหนังสือ เขามิภาพไปประกอบ เขาก็ทำได้ เทปที่อัดคำพูดคำจาอะไรเอาไว้ ผู้ฉลาดถอดออกมา คัดลอกมาแล้วมากลั่นกรองเอามาสร้างเป็นหนังสือหนังสือขึ้นมา

อุปายออมทรัพย์

ภาชิตอีสานเขาว่า “สิบเบี้ยอยู่ปากน้าอย่าไอ้อ้าวคณึงถึง สองสลึงมามือให้รีบกลับมาเอาไว้”

นี่แหละภาชิตนี่แหละที่เอามาสอนหลาน ๆ เวลานี้เก็บเล็กผสมน้อยอย่าประมาท อนาคตของคนเรามันไม่แน่นอน มันแน่นอนแต่สิ่งที่ผ่านมาแล้วกับปัจจุบัน เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการเตรียมพร้อมเอาไว้

ทุกวันนี้เราแก่แล้ว พุดกับลูกกับหลานนี้ไม่มีคิดเกรงใจมันละ เห็นลูกเห็นหลานมาใกล้ แกทำงานอะไรวะ ทำงานโน่นนี่ ได้เงินเดือน ๆ ละเท่าไร ได้สัปดาห์พัน ข้าขอเดือนละพันได้ไหม บางคนก็ เอ๊ะ! พระอะไรหน้าด้านมาขอเงินเรานี้ มันไปขูขบซินินหากัน ทีนี้พอหลวงพ่อก็ความว่า ถ้าใครจะให้ ไปฝากธนาคารเอาไว้ทุกเดือน ๆ ละพัน เงินนี้เป็นเงินของหลวงพ่อก็เอาฝากไว้ หลวงพ่อก็อนุญาตให้ถอนได้ต่อเมื่ออายุของเขาคบ ๖๐ ปี คนที่เข้าใจไปปฏิบัติตาม ประเดี๋ยวเอาบุญขึ้นมาทอด หลวงพ่อก็ หนูได้เงินตั้งหลายหมื่นแล้ว เออ! เก็บไว้ลูก อย่าไปถอน มาวันหลัง “หลวงพ่ แม่หนูขอเงิน” “เออ..ถ้าแม่ขอท่านจะเอาเท่าไรยกให้ท่านหมดเลย ประเคนให้หมด แต่ว่าคนอื่นขออย่าไปไหนะ เราเองก็ไม่มีสิทธิ์ใช้เงินจำนวนนี้เมื่อให้แม่หมดแล้ว เราเริ่มต้นใหม่ก็แล้วกัน”

นี่ถ้าใครเชื่อแล้วปฏิบัติตามอย่างทีหลวงพ่อก็ว่านี่ เมื่อเราแก่มาจะไม่ยากจน ทีนี้เราฝากเดือนละพัน ๆ สมมติว่าปีนี้อายุเราไม่เกิน ๓๐ ปี เราเก็บ ๆ ๆ จนกว่าจะอายุ ๖๐ ปี มันได้หลายตั้งค์ เงินในธนาคารไม่ใช่มั่นจะอยู่เฉยๆตอนต้นทุนเสียเมื่อไร ปีหนึ่งมันออกดอกมาให้ทุกปี ทบตันเข้าไปด้วย

หลวงพ่อก็มาสร้างความอุณหนาฝากังให้วัดนี้โดยเก็บเล็กผสมน้อย ให้โยววัจกรไปฝากธนาคารไว้เป็นทุนของวัด

รดน้ำมนต์ทำไม

- เป็นเครื่องเตือนใจผู้รับว่า ให้ทำใจให้เย็น ๆ เหมือนน้ำ •

มีโยมผู้หญิงแก่คนหนึ่ง มาถวายสังฆทานอุทิศส่วนกุศลให้ลูก ก่อนจะกลับได้กราบเรียนขอให้หลวงพ่อรดน้ำมนต์ให้ เมื่อหลวงพ่อรดน้ำมนต์ให้แล้ว เธอได้เรียนถามว่าขึ้นมาว่า

“หลวงพ่จะช่วยอธิบายหน่อยสิคะว่าเรารดน้ำมนต์ทำไม มีคนเขามาถาม หลวงพ่จะช่วยบอกคำตอบให้หน่อยเถอะเจ้าคะ”

หลวงพ่อก็ตอบเขาไปทันทีว่า

“ก็รดให้เย็น เพราะน้ำมันเย็น พอถูกตัวก็เกิดความเย็น เป็นเครื่องเตือนใจผู้รับว่า ให้ทำให้เย็น ๆ เหมือนน้ำ”

ผู้ฟังเสริมว่า “นึกว่ารดน้ำมนต์แล้วจะปรารถนาอะไรก็ได้ ที่แท้ก็ต้องทำด้วยตัวเองใช้ไหมเจ้าคะ”
“นั่นแหละ”

ระวัง! จิตได้สำนึก

- อู๊ย! พระวัดนี้ เดียว..มันก็ได้ฆ่ากันตายภายในพรรษา •

นี่มันแปลกอยู่ หลวงพ่อก็กังข่องใจ เฮ้! เราจะบาปหรือเปล่า ไปเทศน์ในป่าโน้น เมืองลพบุรีในภูเขานั่น ขากลับไปแวะไหว้พระพุทธรูปบาท พอไหว้พระพุทธรูปเสร็จแล้วก็ไปเดินดูสวนดอกไม้อะไรที่เขาทำเอาไว้ มีพระองค์หนึ่งโผล่ออกมา “ท่านจะดูอะไรทำไมไม่ขออนุญาตผม บวชมาจนหัวหงอกแล้วไม่รู้หรือวินัย” เฮ้อ! เราอุตส่าห์ถ่อมตัวลงมาดูสวนให้ แล้วยังมาว่าเราอีก พอเสร็จแล้วก็กลัวมันจะเกิดเรื่อง เพราะหมอบท่าทางนักเลง เราก็ก้มมือไหว้ “อื้อย! ขอโทษทีเถอะครับผมผิดไปแล้ว” ก็เดินหนี พอเดินมา พอนั่งรถจะกลับเข้าไป

นางสาว

๑	
๒	๓

๔ ๕

๑. ห้องนอนของหลวงพ่ที่วัดป่าสาละวัน
๒.-๕. ของใช้และอัฐบริวาร

๑. ภายในกุฏิของหลวงพ่ที่วัดป่าสาละวัน

๒. แก้วอี้ที่หลวงพ่อนั่งประจำในกุฏิ

Signature

กุฏิหลวงพ่ที่วัดป่าสาละวัน

กรุงเทพฯ ตอนนั้นไปพักอยู่ในกรุงเทพฯ จิตได้สำนึกมันพรวดขึ้นมา อู๊ย! พระวัดนี้เดียวมันก็ได้ฆ่ากันตายภายในพรรษา ยังไม่ออกพรรษาเลย สมภารถูกยิงตาย สมภาร.....นี่แหละ จึงได้คิดว่า โอ้! นักภวานานี้ให้ระวังจิตได้สำนึก แต่มันพรวดขึ้นมาแล้วมันรังไม่อยู่

พระธาตุเสด็จ

- อู๊ย! พระธาตุเสด็จ มองไปผ้าขาวที่เขาปูไว้ขาวโพล่งเป็นแห่ง ๆ •

พระธาตุเสด็จมานี้ ถ้าใครไม่เจอแล้วไม่ยกกะเชื่อ หลวงพ่อไปเทศน์ที่โรงพยาบาลวิชัยยุทธพอเทศน์จบแล้ว เขาเอากัณฑ์เทศน์มาถวาย ผู้อำนวยการบอกว่า อู๊ย! พระธาตุเสด็จ มองไปผ้าขาวที่เขาปูไว้ขาวโพล่งเป็นแห่ง ๆ หลวงพ่อทักเขาว่า คุณเอามาโปรยไว้หรือเปล่า มันเป็นไปได้อย่างไร ตอนไปนั่งที่แรกมองดูแล้วก็ไม่มีอะไร พอเทศน์จบแล้ว พระธาตุมากันเต็มเลย คนแย่งกันเก็บ จึงได้แน่ใจว่า อ้อ! ที่เขาว่าพระธาตุเสด็จมาหาเขานี้มันเป็นจริง สิ่งที่มาเองนี่จะเป็นอะไรก็ได้ เราจะรู้ว่าเป็นอะไรหรือไม่เป็นอะไรก็เก็บไว้ มันเป็นของแปลก

เมตตารักษาโรค

- ลูกผมป่วยเป็นมะเร็งในเม็ดโลหิต ดันรนกินไม่ได้นอนไม่หลับ •

วันหนึ่งเมื่อปีสองปีมานี้ มีเด็กน้อยคนหนึ่งเป็นมะเร็งในเม็ดโลหิต พ่อเขาโทรมาหาหลวงพ่อบริเวณที่สอง พ่อได้รับโทรศัพท์ก็ถามเขาว่า “คุณมีธุระรีบด่วนอะไร” เขาก็บอกว่า “กราบขอร้องอย่างมากที่รบกวนตักดินที่ยังคั้น ลูกผมป่วยเป็นมะเร็งในเม็ดโลหิต ดันรนกินไม่ได้นอนไม่หลับสามวันสามคืนแล้ว ขอหลวงพ่เมตตาช่วยลูกผมด้วย” หลวงพ่อบอกว่า “คุณวางธุระเดี๋ยวนี้ ฉันจะทำเดี๋ยวนี้แหละ” พอเสร็จแล้วก็กำหนดจิตแผ่เมตตา ทำอยู่ประมาณสัก ๒๐ นาที เดี๋ยวเขาโทรศัพท์มาอีก เขาก็บอกว่า อ้าย เป็นพระเดชพระคุณอย่างสิ้นเหลือ ลูกผมนอนหลับสบายแล้ว พ่อออกพรรษาเข้าไปกรุงเทพฯ เขาก็พามาให้ดู หายแล้วก็อ้วนพีขึ้นมา อันนี้เป็นตัวอย่างที่แก้ปัญหาข้อข้องใจว่า เราเมตตาให้ส่วนกุศลคนเป็นนี้ได้รับหรือไม่

วิญญานภูตผีปีศาจ

- บุญกุศลสิ่งใดที่ข้าบำเพ็ญมาด้วย กายวาจาจิต จงหนุนวิญญานวิถีของเจ้า •

ประสบการณ์อีกอันหนึ่งซึ่งน่าจะได้รับรู้เอาไว้ ตามความนับถือของพวกชาวพุทธเราโดยส่วนมาก ถ้าหากว่าวิญญานภูตผีปีศาจมันมาเข้าสิงผู้สิงคน เขามักจะหาหมอเทศน์ตักถาอาคมมาขับไล่ ที่นี้วิญญานผีบางตนนี้มันไม่กลัวเวทย์มนต์ แต่มันกลัวความดี เมื่อไม่นานมานี้มีวิญญานเข้าสิงคน เขาเอาหมอที่โหมมาขับมาไล่มันก็ไม่ยอมออก มันบอกว่ามันดีไม่กลัว กลัวแต่ความดี แล้วในที่สุดเขาก็ต้องพามาหาหลวงพ่ พอมายังหลวงพ่ก็ว่า “อ้าย! หลวงพ่กับผีมันพูดไม่รู้เรื่องกัน ไปหาหลวงตามีไป” เขาก็พาไปหาหลวงตามี พ่อไปถึงหลวงตาก็ทอมนต์ขับไล่มันทันที พอหลวงตามีขึ้นมนต์บทไหน มันก็ขึ้นตอนท่องไปก่อนทุกบทเลย จนกระทั่งหลวงตามีไม่มีมนต์จะท่องแข่งมัน มันก็ชี้หน้าด่าเอา “หมดภูมิแล้วหรือ มีบทไหนที่จะมาท่องแข่งกันอีก ลำพังหมอไสยศาสตร์เรียนมาพอแรงแล้ว จะให้ท่องอยู่นี่สามวันสามคืนไม่จบ ไม่กลัวหรอก กลัวแต่ความดี”

ที่นี้เมื่อหลวงตามีไล่ไม่ออกก็พามาหาหลวงพ่อีก พอมันมา หลวงพ่ก็เทศน์ให้ผีมันฟัง “นี่เจ้าเป็นวิญญานภูตผีปีศาจร้าย เข้ามาสิงมนุษย์ทำให้จิตใจเขาไม่เป็นปกติ ไม่เป็นอันทำมาหาเลี้ยงชีพ เจ้ากำลังสร้างบาปกรรมจะลงนรก เจ้าเป็นผู้ใหญ่แล้วยังไม่พอใจหรือ ยังจะสร้างบาปกรรมเป็นผีรบกวนอีก มันยังทุกข์หนักยิ่งกว่านั้นหรือ เจ้าทำผิดอะไรต่อข้า ข้าอโหสิกรรมให้หมด ไม่ให้เป็นบาปเป็นกรรม บุญกุศลสิ่งใดที่ข้าบำเพ็ญมาด้วยกายวาจาจิต ข้าขอประมวลมาเป็นพลปัจจัย หนุนส่งวิญญานวิถีของเจ้าให้พ้นจากทุกข์ เจ้าจงอนุโมทนาเอาบุญจากข้าเสีย” พอขาดคำผีก็ออกทันที

ก่อนหน้านี้มันยังคุยบอกว่ามนต์ไสยศาสตร์เรียนมาพอแรงแล้ว ที่แรกเมื่อก่อนนี่ก็เคยทำสมาธิภาวนาท่องมนต์ไสยศาสตร์ จิตสงบสว่างรู้ตื่นเบิกบานเหมือนกัน แต่ตอนจะตายพอรู้ว่าตัวจะตายก็กำหนดจิตเข้าสมาธิ บริกรรมภาวนาบทมนต์ที่ครูบาอาจารย์สอน เสร็จแล้วจิตมันก็สงบนิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน

เหมือนกัน พอวิญญาณออกจากร่างบิ๊บ มันมีดมนไม่มีทางไป ที่แรกมันก็สว่าง ๆ ๆ พอใจชาตวิญญาณออกจากร่างมืดมิด ทาทางไปไม่มีแล้วก็มารู้ตัวเอาเมื่อมาเกิดเป็นผี แล้วมันบอกว่าพระที่ตั้ง ๆ ในวิชาไสยศาสตร์ ทุกวันนี้อย่าคิดว่าเป็นพระอรหันต์นะ พวกนี้ตายเกิดเป็นผี อันนี้ลองจำเอาไปพิจารณาดู ดังนั้นเวลาเราท่านทั้งหลายสงสัยว่าที่ไร ที่นา ที่บ้านที่ช่องของท่านทั้งหลาย จะมีพวกวิญญาณร้ายมันลึงอยู่ มันห่วงให้พยายามสวดมนต์แผ่เมตตาให้มัน ทำบุญกุศลสิ่งใด ๆ กรวดน้ำอุทิศให้มัน เอาความดีให้มัน ลำพังที่จะเอามนต์เวทย์มนต์คาถาไปขับไล่มัน ไม่มีทาง ผีที่มันเข้าสิงคนนี่โดยมากเคยเป็นคนที่แก้ววิชามาแล้ว

เทคนิคขั้นสุดท้าย

- สิ่งนี้เป็นบาปอย่าทำ มันแสดงว่าพระองค์เคยทำบาปตกนรกมาแล้ว •

พระพุทธเจ้าย่อมรู้ว่า พระองค์เกิดในภพนั้นชาตินั้น เพราะบุญอะไร เพราะกรรมอะไร บางทีก็ไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน บางทีก็เกิดเป็นมนุษย์ เป็นเทวดา อินทร์ พรหม เป็นกุตติปิศาจที่เคยเป็นมาแล้ว ที่ไปเป็นเช่นนั้นเพราะบุญอะไร เพราะกรรมอะไรจึงเป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นคำสอนของพระองค์ที่ว่า สิ่งนี้เป็นบาปอย่าทำ มันแสดงว่าพระองค์เคยทำบาปตกนรกมาแล้ว สิ่งใดที่พระองค์สอนว่าสิ่งนี้เป็นบุญทำให้มาก ๆ ทำแล้วจะขึ้นสวรรค์ พระองค์ก็เคยทำบุญอย่างนั้น ขึ้นสวรรค์มาแล้ว การบำเพ็ญทาน การบำเพ็ญสมาธิ ได้สำเร็จสมานสมบัติ ได้ไปเกิดเป็นพระพรหม พระองค์ก็เคยบำเพ็ญทานเกิดเป็นพระพรหมมาแล้ว

เพราะฉะนั้นคำสอนของพระองค์ ทุกคำพูดเป็นเรื่องส่วนตัวของพระองค์ ในฐานะที่เราปฏิบัติจนตนถึงพระองค์ว่า พุทธ สรรณ คฤดาโม ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นสรณะที่พึ่ง ที่ระลึกก็หมายความว่า เราจะต้องยกท่านเป็นครูเป็นอาจารย์เรา ยอมตัวเป็นศิษย์ของพระองค์ท่าน เมื่อเป็นเช่นนั้นลูกศิษย์ที่ปฏิบัติตามคำสั่งคำสอนของครูจึงกลายเป็นลูกศิษย์ที่ดีได้

เพราะฉะนั้นหลักที่เราจะยึดเป็นหลัก ในการที่จะปฏิบัติให้มันเข้าถึงครูของเราเอง เราจะเริ่มต้น ตั้งแต่การเจริญพุทธานุสสรณคุณ สังฆคุณ ว่ากันโดยหลักและวิธีปฏิบัติกันจะเลย มันจะได้จำง่าย ๆ แล้วจะได้นำไปปฏิบัติ เข้าใจว่าชาวพุทธเราที่สักการบูชาในบ้านของเราทุกคนทุกครัวเรือนเวลาเราจะปฏิบัติเรากราบพระไหว้พระสวดมนต์ อรหะ สมมา สมพุทโธ ภควา สวากขาโต... สุปฏิปันโน... รูปเทียนไม่จำเป็นก็ไม่ต้องจุด เพราะภัยอันตรายมันจะเกิดอัศจรรย์ได้ เพราะความผิดพลาดอาจจะมีได้ ถ้าหากว่าบ้านเรือนของท่านผู้ใดที่มันไม่เหมาะสมที่จะจุดก็ไม่ต้องจุด ถ้ามีที่บูชา ถ้ามีแจกัน เชิงเทียน กระถางธูป ดอกไม้ใส่แจกัน เทียนปักไว้ที่เชิงเทียน รูปปักไว้ที่กระถาง อธิษฐานจิตบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ แล้วก็ไหว้พระ

อรหะ สมมา สมพุทโธ ภควา	พุทธ ภควนโต อภิราเทมิ	กราบที่หนึ่ง
สวากขาโต ภควตา ธมโม	ธมมो นมสสามิ	กราบที่หนึ่ง
สุปฏิปันโน ภวโต สวากสงโฆ	สงฆो นมามิ	กราบที่หนึ่ง

อันนี้เป็นการน้อมสการหรือไหว้พระรัตนตรัยตอนต้น

ภาพพระณนิมิต ที่กุฏิห้าแสน วัดป่าสาละวัน
แสดงถึงการพิจารณาความตายในครั้งที่หลวงพ่อยุ่วัดบูรพา

ที่นี่เพื่อความแน่นอน เรามาน้อมจิตน้อมใจกล่าวคำนอบน้อม

โนโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ๓ จบ แต่จิตใจน้อมนึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ต่อไปก็สวดบทสวดมนต์ อิติปิโส ฯลฯ สุวากุขาโต ฯลฯ สุปปฏิปนโน ฯลฯ ตามลำดับ พอจบแล้วก็แผ่เมตตา คือเจริญเมตตาพรหมวิหาร

ที่นี้หากว่าใครยังไม่เข้าใจในหลักการปฏิบัติสมาธิภาวนา ก็ไม่ต้องไปกังวลอะไรให้มากนัก เพียงแต่ว่ามาอธิษฐานจิต ขอบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงคุ้มครองข้าพเจ้าตลอดทั้งครอบครัว คนเกี่ยวข้องให้มีความสุขกายสุขใจ แล้วก็มีการส้ารวมจิตสวด

Signature

๑
๒

๑. กุฏิห้านแสน มีภาพฝาผนังเป็นภาพพระนนิมิต ปัจจุบันใช้เป็นกุฏิรับรอง
๒. กุฏิสมเด็จพระวัดป่าสาละวัน (กุฏิรับรอง)

**อติปิโส ภควา อรท สมมาสมพุทโธ วิชชาจรมสนฺปนโน สุกโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ
สตถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ ฯลฯ**

สวดซ้ำ ๆ อยู่เนิ่น เลิกจากสมาธิแล้ว เวลานอนสวดไปจนกว่าจะนอนหลับ ทำอย่างนี้ทุก ๆ วัน แล้วเราจะได้สมาธิขึ้นมาเอง สมาธิไม่ต้องไปเอาสักซึ่งถึงขนาดได้ญาณก็ได้ ในเมื่อเราสวดบ่อย ๆ เข้า ให้สังเกตจิตใจของเรา ถ้าหากว่าจิตของเรามีสติสัมปชัญญะ สติความระลึก สัมปชัญญะความรู้พร้อมอยู่ที่จิต นั้นแสดงว่าคุณของพระพุทธเจ้าได้บังเกิดในจิตของเรา แล้วให้สังเกตต่อไปว่า สติสัมปชัญญะตัวนี้ถ้าอยู่ปกติ คือนิ่งอยู่เฉย ๆ มันก็จะรู้อยู่ที่จิต แต่ถ้าหากว่าจิตขยับมีความคิด สติตัวนี้มันจะรู้ ถ้าหากว่าเราลุกขึ้น สติตัวนี้มันก็จะรู้ตัวว่ายืน ถ้าเราก้าวเดินไป สติตัวนี้มันก็จะรู้ตัวว่าก้าวเดิน ถ้าเรานั่งลง สติตัวนี้มันก็จะรู้ตัวว่านั่งลง ถ้าเรานอนลง สติตัวนี้มันก็จะรู้ตัวว่านอนลง เมื่อจิตของเราพอมีสติรู้อยู่ทุกขณะจิต เราก็มีพุทธะ ผู้รู้อยู่ในจิต คำว่าพุทโธ พุทโธ ที่ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ภาวนาพุทโธนั้นแหละ...

ทีนี้ในเมื่อเรามาเจริญคุณของพระพุทธเจ้าเป็นนิมิตประจำทุก ๆ วัน ในเมื่อจิตของเรามีสติสัมปชัญญะ รู้เตรียมพร้อมอยู่ที่จิตตลอดเวลา จิตของเราก็คือผู้รู้ ผู้ตื่นเป็นคุณพระธรรม เราก็มียุคุณพระธรรมอยู่ในจิตในใจ

ทีนี้ผู้มียุคุณพระธรรมอยู่ในจิตในใจจะต้องเป็นผู้มีความรู้ลึกซึ้งนักคิดชอบชีวิต แล้วก็ตั้งใจละความชั่ว ประพฤติความดี ทำใจให้บริสุทธิ์สะอาดอยู่เสมอ อันนี้เป็นลักษณะของผู้มียุคุณพระพุทธเจ้าพระธรรม พระสงฆ์อยู่ในจิตในใจ

เมื่อใจของเรามีคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ จิตของเราก็มืดทึบมีอทิพพล เราสามารถที่จะทำธุรกิจการงานอันเป็นเรื่องชีวิตประจำวัน ด้วยความขยันขันแข็งและด้วยความจริงใจ ด้วยความวิริยะอุตสาหะ พากเพียรพยายาม เมื่อคุณธรรมอันนี้มันเกิดขึ้นในจิตในใจแล้วมันจะเป็นอย่างนั้น สำหรับหลักการภาวนาของบุคคลผู้ยังไม่เข้าใจ แต่ถ้าหากว่าเราสวดอติปิโสประจำวันนั้นหลาย ๆ บท วันละ ๑๐๘ จบก็ยังดี ในเมื่อจิตของเราได้สมาธิแล้วเราจะรู้เองหรือกว่า วิธีการภาวนานั้นคือทำอย่างไร

นิทานเรื่องสุดท้าย “อติปิโส ภะคะวो”

- เอาคำไหนมาบริกรรมภาวนาก็ได้ทั้งนั้น ขอแต่ว่าให้เราจริงใจอดทน •

นี่ถึงนิทานย่อ ๆ ที่ครูบาอาจารย์ท่านเคยเล่าให้ฟังเสมอ หลวงตาพรอจารย์ของหลวงพ่อนักธรรมตรีที่ไม่ได้ สอนลูกศิษย์ลูกหาที่ไม่มีปฏิภาณโวหาร แต่ว่าลูกศิษย์สอบได้นักธรรมตรี โท เอก ท่านถามว่าลูกศิษย์จะลบหลู่ดูหมิ่นท่านหรืออย่างไรก็ไม่รู้สละ แต่ท่านก็เล่านิทานอันนี้ให้ฟังอยู่บ่อย ๆ ท่านบอกว่า

มีครูบาอาจารย์ท่านหนึ่งสอนลูกศิษย์ให้ภาวนา **อติปิโส ภะคะวो** แล้วลูกศิษย์ที่ยังไม่มีความรู้กว้างขวาง ก็ปฏิบัติตามครูบาอาจารย์อย่างคนว่าง่าย แต่มาภายหลังลูกศิษย์เหล่านั้นมีโอกาสดำเนินไปศึกษาเล่าเรียนในต่างสำนัก บางท่านก็ได้เป็นมหาเปรียญกลับมา ทีนี้บรรดาลูกศิษย์ทั้งหลาย ก็ไปค้นคว้าตำรับตำราหาคำว่า อติปิโส ภะคะวो ไม่มีเลย

ที่นี่พอกลับมาแล้ว ก็มาปรึกษาหารือว่าอาจารย์ของเราเนี่ย เข้าใจผิดซะแล้วละ พวกเราต้องมาช่วยกันแก้กฎฐิของอาจารย์ มีอย่างไหน **อิติบิโส ณะคะวือ** มาสอนกัน มันไม่มีในตำราสักหน้อยหนึ่งเลย พอกลับมาเข้าไประบบอาจารย์ “อาจารย์ ๆ สอนพวกเราว่า **อิติบิโส ณะคะวือ** นี่สอนผิดซะแล้วละ ควรแก้ไขใหม่ พวกเราไปค้นตำรับตำราทั้งหมดพระไตรปิฎกแล้ว ไม่เจอคำว่า **อิติบิโส ณะคะวือ** กันสักแห่งเลย อาจารย์เอาที่ไหนมาว่าไม่รู้ละ”

ที่นี่อาจารย์ท่านก็บอกว่า “เราศึกษาปฏิบัติของเรามาอย่างนี้ ของพวกท่าน **อิติบิโส ณะคะวา** ก็คือ **อิติบิโส ณะคะวา** ไปซิ จะมาให้ผมเลิก **อิติบิโส ณะคะวือ** นี่มันเป็นไปไม่ได้หรอกเพราะผมปฏิบัติมานานแล้ว” ลงผลสุดท้ายอาจารย์กับลูกศิษย์เถียงกันไม่ตก ก็เลยต้องแยกทางกัน อาจารย์บอกว่า “เออ! ถ้า **อิติบิโส ณะคะวา** ของท่านทั้งหลายถูกต้อง พวกท่านพากันอยู่วัดเสีย ผมจะไปภาวนา **อิติบิโส ณะคะวือ** ของผมบนภูเขาโน้น” ว่าแล้วท่านก็เตรียมบริวารของท่านไปอยู่บนเขา

ฝ่ายลูกศิษย์อยู่ทางวัด ข้อวัตรปฏิบัติก็ย่อหย่อน แล้วประชาชนทั้งหลายก็เสื่อมศรัทธาไม่มีความเลื่อมใส เพราะว่าพระภิกษุไม่สำรวมในสิกขาบทวินัย ไม่เคร่งครัดในข้อวัตรปฏิบัติ เขาไม่มีศรัทธา ไม่มีใครทำบุญก็พากันอดอยากเกิดความเดือดร้อน แล้วก็พากันคิดถึงครูบาอาจารย์ ก็มาปรึกษาตกลงกันว่า เราจะไปอาราธนาอาจารย์ของเรากลับคืนมา ว่าแล้วก็พากันไป ขึ้นไปบนภูเขาที่อาจารย์ท่านพักอยู่ พอไปถึงก็พากันไปกราบอาจารย์ อาจารย์ก็เดินจงกรมเลย

ที่นี่ลูกศิษย์ก็กราบเรียนท่าน ท่านก็หันหน้ามา ลูกศิษย์องค์หัวหน้าก็กราบเรียนท่านว่า “พวกเรามาขอพักกับอาจารย์สักคืนหนึ่ง” “เออ! ที่พักที่นี่กฎก็ไม่มี มีแต่ร่มไม้กับพลาญหิน เสื่อหมอนก็ไม่มี มีแต่ก้อนหินกับใบไม้นั่นแหละ พวกท่านต้องการที่ไหนเป็นที่สบายก็นิมนต์จัดหาเอาเอง” พอเสร็จแล้วพระทั้งหลายก็พากันจัดที่พักผ่อนหลับนอนตามอัธยาศัย

พอตื่นเช้าขึ้นมา อาจารย์ก็เดินจงกรมเลย จนกระทั่ง ๑๑ โมง มันเพลแล้วยังไม่พาบิณฑบาตเลย “อาจารย์เมื่อไหร่จะพาออกบิณฑบาตซักที” “ฮือ! หิวแล้วหรือ” “หิวแล้วละ” “อ้าว! ถ้าหิวก็เก็บก้อนหินใส่บาตร” พอเก็บก้อนหินใส่บาตรมา มาประเคนอาจารย์ อาจารย์ก็นั่งหลับตาลง ก็เพ่งลงในบาตร แล้วท่านก็สวด **อิติบิโส ณะคะวือ อิติบิโส ณะคะวือ** ก้อนหินที่อยู่ในบาตรกลายเป็นข้าวมธุปายาส อันหอมฉ่ำไปทั่วทุกทิศทุกทาง พอเสร็จแล้วก็ยื่นมาให้พวกลูกศิษย์ “อ้าว! เอาไปฉันซะ” ที่นี่พระทั้งหลายก็พากันฉัน ฉันเสร็จแล้วก็พักผ่อนตามอัธยาศัย

พอวันหลังมาลูกศิษย์ก็พากันไปกราบอาจารย์ “อาจารย์ ๆ วันนี้พวกเราขอทดลองดูหน้อยนะ” “เออ! ตามใจ” พอเสร็จแล้วต่างคนก็ต่างเก็บก้อนหินใส่เข้าไปในบาตรแล้วก็ไปนั่งบริกรรมภาวนา **อิติบิโส ณะคะวือ** ๆ ๆ จิตมันก็ไม่เป็นสมาธิสักที **อิติบิโส ณะคะวือ** นึกขึ้นมาเมื่อไหร่มันก็ไม่เป็นสมาธิสักที สิมดาขึ้นมาก้อนหินก็กลายเป็นก้อนหินไคโรอยู่อย่างเก่า ผลสุดท้าย ๑๑ โมงถึงเวลานั้น ยอมจำนนเข้าไปกราบอาจารย์ “โ้ย! อาจารย์ไม่ไหวแล้ว ต้องมาจนเมื่อยแล้วไม่เห็นเป็นข้าวมธุปายาสสักที” “หือ! อ้าว! เอาบาตรมาตั้งเรียงกัน” ตอนนี้อาจารย์แสดงปาฏิหาริย์ใหญ่เลย เอามือไปแตะบาตรเท่านั้นแหละ ในบาตรครบดินสอพองขึ้นมากลายเป็นข้าวมธุปายาส

ดร.พรพิศเดชกุล

ที่นี้พอตกตอนเย็นมา อาจารย์ก็เรียกมาประชุมกัน ท่านก็เทศน์ให้ฟัง ท่านบอกว่า อิตติปิโส ะคะวือ หรือ อิตติปิโส ะคะวา นั้นะมันเป็นแต่เพียงคำบริกรรมภาวนาเท่านั้นเองแหละ เมื่อก่อนนี้ผมก็ภาวนา อิตติปิโส ะคะวา เหมือนกัน พอภาวนาไป ภาวนาไป จิตมันเคลิ้ม ๆ ลงไปสักหน่อยหนึ่งคำว่า อิตติปิโส ะคะวือ มันก็โผล่ขึ้นมา ผมก็เลยจับเป็นอารมณ์ภาวนาเรื่อยมา จนกระทั่งได้สมาธิ ได้ญาณ สามารถ เสกก่อนหินเป็นข้าวกินได้

เพราะฉะนั้น พวกท่านจะไปสำคัญมันหมายอะไรกับคำบริกรรมภาวนา ท่านจะเอาคำไหนมา บริกรรมภาวนาก็ได้ทั้งนั้น ขอแต่ว่าให้เราจริงใจอดทน พากเพียรพยายามเท่านั้นเป็นพอ

ที่นี้ถ้าจะพิจารณาตามนิทานย่อ ๆ นี้ เราก็ไม่จำเป็นต้องสงสัยข้องใจกับคำบริกรรมภาวนา ภาวนา พุทโธไม่หยุด จิตมันก็เป็นสมาธิได้ สัมมา อรหัง ไม่หยุด จิตมันก็เป็นสมาธิได้ ยุบหนอ พองหนอ ไม่หยุด จิตมันก็เป็นสมาธิได้ เพราะฉะนั้นญาติโยมทั้งหลายอย่าไปข้องใจสงสัยในเรื่องคำภาวนา หรืออารมณ์จิตในการภาวนา

อาการป่วย

- มะเร็งต่อมน้ำเหลืองบริเวณลำคอ •

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร ตึก ๔๔ ปี ชั้น ๖

วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

เข้ารับการฉายแสงรักษามะเร็งต่อมน้ำเหลืองบริเวณลำคอ ครั้งแรก

วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒

กลับมาพักผ่อนที่วัดป่าสาละวัน

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

เดินทางเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

กลับมาพักผ่อนที่วัดป่าสาละวัน

วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

เดินทางเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช

วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

กลับมาพักรักษาตัวต่อที่โรงพยาบาลมหाराชา นครราชสีมา

อาคารเฉลิมพระเกียรติ ชั้น ๔ ห้อง ๙๘๒๑

หลวงพ่อ

แถลงการณ์โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

• เรื่องอาการอาพาธของพระราชสังวรญาณ (พุทธ จาณิโย) •

ด้วยหลวงพ่อบุญ จาณิโย อาพาธมาได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๒ เป็นต้นมา เมื่อเวลา ๐๓.๐๐ น. วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๒ หลวงพ่อบุญมีอาการหายใจไม่สะดวก คณะแพทย์ได้ให้การรักษายาโดยการใส่เครื่องช่วยควบคุมการหายใจ และรักษาตามอาการ ขณะนี้ยังอยู่ใน การดูแลอย่างใกล้ชิดของคณะแพทย์โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

เวลา ๐๙.๐๐ น. พระราชสังวรญาณ (พุทธ จาณิโย) มีอาการดีขึ้นโดยตอบรับต่อสิ่งกระตุ้น คณะแพทย์ ยังให้การรักษายา โดยการใส่เครื่องช่วยควบคุมการหายใจอยู่และอยู่ใน การดูแลอย่างใกล้ชิดของคณะแพทย์

วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

เวลา ๐๘.๐๐ น. พระราชสังวรญาณ (พุทธ จาณิโย) อาการโดยทั่วไปยังทรงอยู่เหมือนวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะแพทย์ยังคงใช้เครื่องช่วยควบคุมการหายใจ ถวายการรักษาและ

Dr. พญ. นิตยา

สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ถวายสารอาหาร ผ่านเข้ากระเพาะอาหารโดยตรง และอยู่ในการดูแลของคณะแพทย์อย่างใกล้ชิด

วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

อาการโดยทั่วไปอยู่ในระดับเดิมจึงได้ถวายเป็นการตรวจวินิจฉัยสมองด้วยเครื่อง เอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์พบว่ามีการตายของเนื้อสมอง นอกจากนี้มีเนื้อสมองฝ่อ ซึ่งพบเห็นปกติในผู้สูงอายุ

วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

เวลา ๐๘.๐๐ น.

คณะแพทย์ยังคงใช้เครื่องควบคุมหายใจ ถวายยารักษาและสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ถวายสารอาหาร ผ่านเข้ากระเพาะอาหารโดยตรง ความดันโลหิต ๑๓๒/๗๒ มิลลิเมตรปรอท ชีพจร ๑๐๕ ครั้งต่อนาที หัวใจเต้นปกติ หายใจโดยเครื่องควบคุม ๒๖ ครั้งต่อนาที

วันที่ ๓-๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒

อาการโดยทั่วไปยังอยู่ในระดับเดิม

วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒

เวลา ๘.๓๐ น.

ความดันโลหิต ๑๒๔/๕๓ มิลลิเมตรปรอท ชีพจร ๙๙ ครั้งต่อนาที หัวใจเต้นปกติ หายใจโดยใช้เครื่องควบคุม ๒๔ ครั้งต่อนาที คณะแพทย์พยาบาลและเจ้าหน้าที่ ยังคงถวายเป็นการรักษาพยาบาลและดูแลอย่างใกล้ชิด

วันที่ ๑๐-๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒

อาการโดยทั่วไปยังอยู่ในระดับเดิม

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒

เวลา ๘.๐๐ น.

ความดันโลหิต ๙๘/๕๐ มิลลิเมตรปรอท หัวใจเต้นปกติ ชีพจร ๑๐๓ ครั้งต่อนาที หายใจเร็วขึ้นเป็น ๓๐ ครั้งต่อนาที ถวายยาทางหลอดเลือดเพื่อควบคุมการหายใจให้สอดคล้องกับเครื่องควบคุมการหายใจ อุณหภูมิร่างกาย ๓๘ องศาเซลเซียส การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะปกติ ความดันโลหิตในหลอดเลือดแดงของปอดเพิ่มขึ้นจากเดิม ๓๔/๑๓ (๑๘) เป็น ๔๕/๑๙ (๒๐) มิลลิเมตรปรอท ถวายยาขับปัสสาวะทางหลอดเลือดดำ เพื่อขับสารน้ำออก เพื่อลดความดันของหลอดเลือดของปอดและเนื้อปอด ภาพถ่ายเอ็กซเรย์ และอัลตราซาวนด์ปอด พบว่ามีสารน้ำแทรกอยู่ระหว่างกลีบปอดทั้งซ้ายและขวา ได้เจาะเอาสารน้ำออกเพื่อเพิ่มปริมาตรการทำงานของปอดและส่งสารน้ำตรวจหาและเพาะเชื้อต่อไป จำนวน ๕๐๐ มิลลิลิตร เมื่อ ๑๓.๓๐ น. คณะแพทย์พยาบาล และเจ้าหน้าที่ยังคงถวายเป็นการรักษาพยาบาลและดูแลอย่างใกล้ชิด

Signature

“ภิกษุทั้งหลาย! น้ำในมหาสมุทรย่อมมีรสเดียวคือรสเค็ม ฉะนั้นใด
ในธรรมวินัยนี้ก็ฉัณนั้น มีรสเดียว คือวิมุตติรส”

(พุทธพจน์)

Dr. Ratchanon

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒

เริ่มไม่ตอบรับต่อสิ่งกระตุ้น ชีบถ่ายปัสสาวะลดน้อยลง หายใจด้วยการควบคุมของเครื่องช่วยหายใจ และ ต้องใช้ความเข้มข้นและความดันของออกซิเจนเพิ่มขึ้น ร่วมกับการเพิ่มปริมาณยาควบคุมการหายใจ ให้สอดคล้องกับเครื่องช่วยหายใจ เนื่องจากความยืดหยุ่นของเนื้อปอดลดลงมาก ความเข้มข้นของเลือดลดลง จึงได้ถวายโลหิตทางหลอดเลือด จำนวน ๕๐๐ มิลลิลิตร

เวลา ๐๔.๐๐ น. ความดันโลหิต ๑๐๒/๔๑ มิลลิเมตรปรอท ชีพจร ๑๑๐ ครั้งต่อนาที หัวใจเต้นปกติ หายใจโดยการควบคุมของเครื่องช่วยหายใจ ๓๐ ครั้งต่อนาที ความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดลดลงจาก ๙๖-๑๐๐% เป็น ๘๖-๙๕% ความดันโลหิตในหลอดเลือดแดงของปอด ๔๔/๒๐ มิลลิเมตรปรอท คณะแพทย์พยาบาลและเจ้าหน้าที่ ยังคงถวายเป็นการรักษาพยาบาลและดูแลอย่างใกล้ชิด

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

เวลา ๐๓.๐๐ น. ความดันโลหิตลดลงเรื่อย ๆ ชีพจรเปลี่ยนแปลง คลื่นหัวใจเปลี่ยนแปลง
เวลา ๐๖.๐๐ น. ความดันโลหิตลดลงเหลือระหว่าง ๘๕/๕๔ และ ๕๙/๒๖ มิลลิเมตรปรอท
เวลา ๐๖.๓๐ น. วัดความดันโลหิตไม่ได้ ยังมีคลื่นหัวใจอยู่
เวลา ๐๗.๑๐ น. วัดความดันโลหิตไม่ได้

และถึงแก่กรรมภาพด้วยอาการอันสงบเมื่อเวลา ๐๗.๑๕ น. วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒
วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๗ รวมอายุ ๗๔ ปี ๓ เดือน ๗ วัน ๕๗ พรรษา

เจ้านายตฤณวตฺถุ นิภูจิตฺ.

คำถามหลังการมรณภาพ

- ทำไมหลวงพ่อก็ไม่ใช้สมาธิหรือวิชาสะกตจิตรักษาโรคมาเร็ง •

“เราพิจารณาแล้ว ปอดของเรานั้นพรุนไปหมด ใช้การไม่ได้แล้ว”

การตายมีสาเหตุอยู่ ๒ ประการคือ

๑. หมดอายุขัย
๒. สังขารร่างกายหมดสภาพ ใช้การไม่ได้

โดยหลักฐานและคำพูดที่หลวงพ่อบอกไว้ให้พิจารณา พอสรุปได้ว่าการมรณภาพของท่านถึงพร้อมด้วยเหตุทั้ง ๒ ประการ

หลวงพ่อบอกเป็นผู้ที่สนใจใฝ่รู้ในศาสตร์ต่าง ๆ หลายศาสตร์ ซึ่งท่านจะย้ำอยู่เสมอว่า ท่านศึกษาเพื่อพิสูจน์ความจริงให้หายข้องใจ เมื่อรู้แล้ว หายสงสัยแล้วก็เลิก เช่น วิชาหนึ่งเหนียว หรือศึกษาเรื่องการสะกตจิตเพราะใกล้เคียงกับเรื่องสมาธิ แล้วนำมาใช้ประโยชน์ในการรักษาโรค เป็นต้น

วิชาโหราศาสตร์เป็นศาสตร์หนึ่งที่หลวงพ่อกับได้ศึกษาอยู่บ้าง เคยมีผู้กราบเรียนถามท่านว่า “โหราศาสตร์หรือหมอดูนี้เชื่อถือหรือไม่” ท่านตอบว่า “หมอดูก็อู่หมอดู แต่วิชาโหราศาสตร์ก็เป็นวิชาที่มีความจริงของเขาอยู่ อย่างไรก็ตามคนที่ภาวนาหมอดูดูไม่แม่นยำหรอก”

ถึงแม้ว่าหลวงพ่อบอกจะมีความรู้เรื่องโหราศาสตร์อยู่บ้าง แต่ก็ไม่เคยเห็นท่านพยากรณ์หรือดูหมอให้ใครเลยสักครั้ง จึงเป็นที่แปลกใจที่เมื่อวันหนึ่ง ประมาณปี ๒๕๔๐ ท่านใช้ให้พระจัดตู้หนังสือในกุฏิ และได้พบเศษกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ซึ่งหลวงพ่อบอกได้เขียนกราฟชีวิตของท่านไว้ โดยได้วงกลมล้อมรอบที่อายุ ๗๘ และเขียนพยากรณ์ไว้ว่า **“เตรียมตัวได้ ชีวิตต้องสิ้นสุด”**

ต่อมาช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๑ แพทย์ได้วินิจฉัยและสรุปว่าหลวงพ่อบอกเป็นมะเร็งที่ต่อมน้ำเหลืองบริเวณคอ เมื่อทราบดังนั้นท่านได้ถามหาแร่สะกตจิตซึ่งเป็นมรดกที่ ดร.ไมเคิล พ่อนบุญธรรมของท่านมอบไว้ให้ และท่านได้ให้ศิษย์คนหนึ่งไปแล้ว ศิษย์ผู้นั้นจึงได้นำแร่สะกตจิตดังกล่าวมาถวายคืนท่านทันที

ช่วงที่ท่านรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล พระที่มีหน้าที่อุปฐากกล่าวว่า หลวงพ่อบอกจะเดินจงกรม นั่งสมาธิ และเพ่งแร่สะกตจิต พิจารณาอาการ ๓๒ เพื่อใช้พลังจิตรักษาตนเองควบคู่ไปกับการรักษาของแพทย์อยู่เกือบตลอดเวลา แต่แล้วช่วงต้นเดือนเมษายน ๒๕๔๒ ท่านได้พูดว่า **“เราพิจารณาแล้ว ปอดของเรานั้นพรุนไปหมด ใช้การไม่ได้แล้ว”** จนในที่สุดอาการของท่านมีแต่ตรงกับทฤษฎีและถึงแก่การมรณภาพในที่สุดด้วยอายุ ๗๘ ปี ดังที่ท่านพยากรณ์ไว้

2479 အသံ
2480 လက်ထပ်/လက်ခံရမှု
2483 ကံကံ အသံ
2487 No. 400
2496 စာအုပ်
2490 ၄ ယ
2511 စာအုပ်
2513 စာအုပ်
2524 ၈
2537-38-39 စာအုပ်
2540 လက်ထပ်/လက်ခံရမှု

หลวงพ่อบุญถึงนิพพาน

• “คำพูดของพระพุทธองค์ที่ว่า

ปลงจุดดี เวทิตุโพ วิทยุณี อันวิญญูชนพึงรู้เห็นด้วยตนเอง” •

นักธรรมที่เขาเถียงกันอยู่ คนหนึ่งว่านิพพานเป็นอนัตตา อีกคนว่าพระนิพพานเป็นอัตตา คนที่เห็นว่าพระนิพพานเป็นอนัตตา เขาก็อาศัยหลักว่า **สพเพ ธมฺมา อนตฺตา** ธรรมทั้งหลายทั้งปวงเป็นอนัตตา

ทีนี้คนที่เห็นว่าพระนิพพานเป็นอนัตตา ถ้าพระนิพพานเป็นอนัตตาแล้วใครจะเป็นผู้รู้ ใครจะเป็นผู้สอนพระนิพพานที่สอนกันอยู่อย่างนี้ **พระนิพพานที่ถูกต้อง พระนิพพานไม่ใช่อนัตตา พระนิพพานไม่ใช่อัตตา แต่มันเป็นมิติหนึ่ง เป็นสภาพของสภาวะนั้น**

แม้แต่คำว่า “นิพพาน” ก็ไปหยิบยืมเอาคำพูดของกิเลสมาว่ากัน แต่ที่แท้จริงสิ่งที่เหนือการดับกิเลส มันไม่มีภาษาที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้เลย เพราะฉะนั้นคำพูดของพระองค์ที่ว่า **“ปลงจุดดี เวทิตุโพ วิทยุณี”** อันวิญญูชนพึงรู้เห็นด้วยตนเอง วิทยุณีคือผู้รู้วิเศษ ผู้รู้แจ้งเห็นจริง

การแสดงธรรมก็คือการพิจารณาธรรม เพราะเราพูดแต่ละอย่าง ๆ เราก็มีสติกำหนดรู้ ๆ อยู่เหมือนกันกับการพิจารณาธรรม พอไปถึงจังหวัดจันทบุรีไปนิดหนึ่งมันก็หมดกิเลส ตอนที่มันจะสำเร็จนี้ มันไม่ได้ยาวนานหรือกจิดนี้ มันแว็บไปนิดเดียวเท่านั้น พอแว็บไป อ้อ! สิ่งนี้เป็นสิ่งนี้เท่านั้น จิตมันก็สว่างโพลงขึ้นก็หมดกิเลส

เท่าที่มันมีประสบการณ์ที่ผ่านมาเนี่ย เวลามันเป็นดูเหมือนว่ามันไม่มีขึ้นตอน ที่ว่ามันไม่มีขึ้นตอน มันไม่ได้กำหนดหมายว่าเวลานี้เราอยู่ชั้นไหนตอนไหน เราจะรู้ว่ามันอยู่ชั้นไหนตอนไหน ต่อเมื่อเราได้อ่านตำราหรือได้ฟังโอวาทครูบาอาจารย์ มันตรงกับความเป็นของเรา เราจึงจะนับชั้นนับตอนได้ แต่เวลามันดำเนินอยู่มันไม่มีขึ้นมีตอน

ธรรมะจากการมรณภาพ

• หลวงตาบัวให้ธรรม : ท่านเจ้าคุณพุทธ เป็นพระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ •

เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เวลาประมาณ ๑๒ น. หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ได้มาร่วมงานศพหลวงพ่อบุญ ท่านได้ยื่นพิจารณาสิริของหลวงพ่อบุญท่าน ได้เอามือกดบริเวณข้อมือของหลวงพ่อบุญ และจุดต่าง ๆ ๑-๓ จุด จากนั้นก็สรงน้ำศพ แล้วแสดงธรรมแก่ญาติโยมที่มาร่วมงานดังนี้

ท่านเจ้าคุณพุทธเป็นสักขีพยานแก่ความตายของเราทั้งหลาย ทุกรูปทุกนามไม่มีใครเว้นไปได้เลย นี่คือพยานในวันนี้ ขอให้ดูกันทั่วหน้าด้วยความคิดความอ่าน อย่าได้เพเลิดเพเลินรีนเร่งรีบเร่ง ไม่มีปาชา อันนี้ปาชาดูเอา นี่ละปาชาออกจากร่างนี้ก็เภา ปาชาคืออยู่ทุกแห่งทุกหน แม้ในโรงพยาบาล ปาชาอยู่หนักยิ่งมาก เราอย่าเข้าใจว่าไม่มีปาชา มีอยู่ทุกแห่งทุกหน วันนี้ประกาศปาชาให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบโดยทั่วถึงกัน

พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน)
เมื่อทราบข่าวการมรณภาพ ก็รีบมารดน้ำศพทันที

อย่าได้ประมาทพอใจ นี่เวลาตายแล้วนี่นะ ร่างกายนี้ตายหมดสภาพ แต่จิตใจไม่หมดสภาพ จิตใจ เป็นนักท่องเที่ยวนอกจากนี้แล้วจะไปสู่ร่างอื่นต่อไป ใครมีบาปขนบเข้าใส่หัวใจ ไฟเผาผลาญในนรกไม่ลงเสีย ไม่เป็นอื่น ธรรมพระพุทธเจ้าเป็นศาสดาองค์เอก ไม่เคยโกหกสัจธรรมแต่เดียว อย่างว่าแต่โลกทั่ว ๆ ไปเลย สัจธรรมแต่เดียวพระพุทธเจ้าไม่เคยโกหก นี่...ใจของสัตว์โลกนี้ไม่เคยตาย ไม่เคยฉิบหาย ให้พี่น้องทั้งหลายทราบเอาไว้ นี่...ตายอย่างนี้คือร่างกายหมดสภาพนะ เรียกว่าเครื่องมือที่อาศัยในชาตินี้หมดสภาพไปแล้ว แล้วจิตก็ติดออกจากนี้ ใครมีบุญไปตามบุญ ใครมีบาปไปตามบาป เป็นสถานที่ไป ที่อยู่ตลอดสายแห่งสาย วัฏฏะจิตดวงนี้ ขอให้พี่น้องทั้งหลายพิจารณาให้ดี อย่าเพิกเลินเลินจนเกินเนื้อเกินตัว สร้างบาปสร้าง

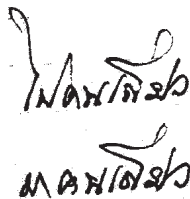

กรรมด้วยความทะเยอทะยาน เวลาเราจนตรอกจนมุมแล้วไฟที่เผาเรานั้นนะ คือไฟที่เรา สร้างกรรมมานั้นแหละ

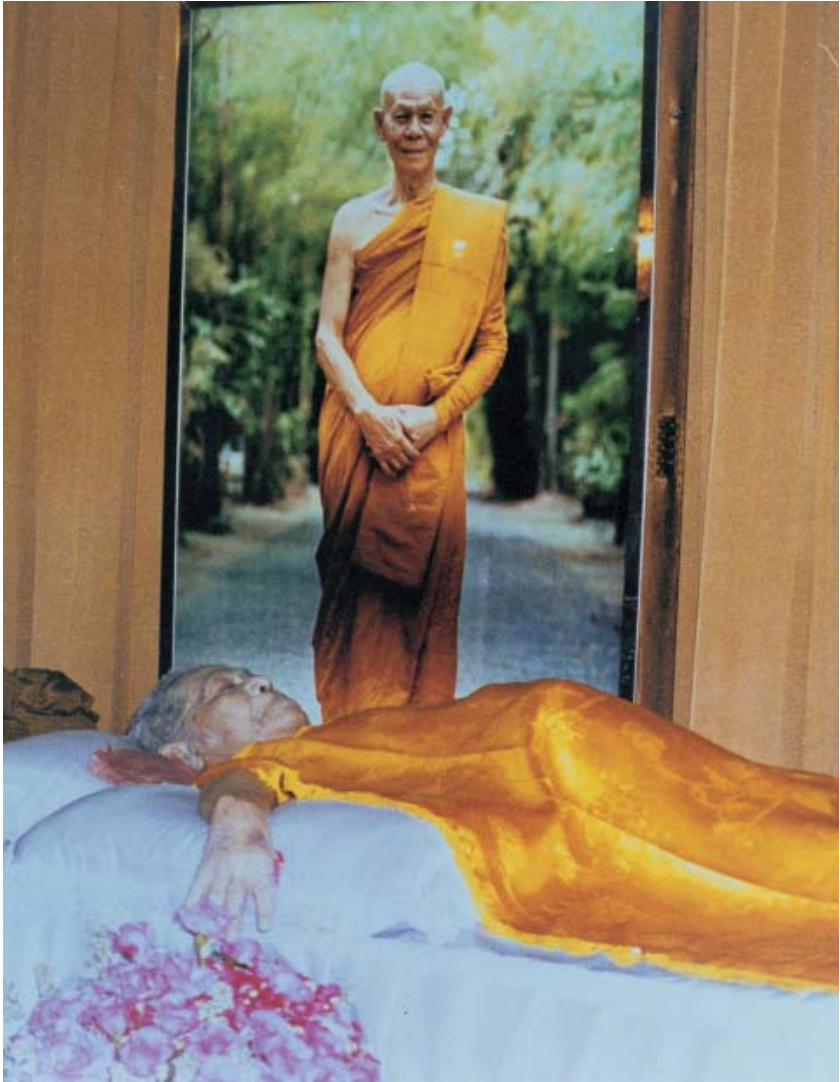
วันนี้เอาเจ้าคุณพุทธเป็นสักขีพยานว่า จะต้องตายด้วยกันอย่างนี้ทุกคน ไม่มีใครเว้น แม้แต่รายเดียวเวลานี้ชีวิตยังมีอยู่ให้รับแรงชวนชวยหาคุณงามความดี เกื้อหนุนหัวใจเราไว้ พร้อมแล้วตั้งแต่บัดนี้ อย่าไปสร้างเรื่องกรรมเป็นพินเป็นไฟเป็นข้าศึกศัตรูต่อสัตว์โลกมาแต่กาลไหน ๆ ไม่เคยลดละ เพราะการสร้างกรรมสร้างตลอดเวลา ให้พากันพยายามละเว้นในสิ่งนี้ อย่าให้กิเลสพาวดักดักตาทำทนายพระพุทธเจ้าว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นี่คือการทักท้วงที่หนาแน่นบีบบังคับหุดหัดใจของสัตว์โลก ให้มองเห็นความจริงคือ บาป บุญ นรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพานที่ท่านแสดงไว้ เปเรต ผี เต็มโลกธาตุ นี่คือความจริงมีมาดั้งเดิม ไม่ใช่มีมาวานี้คินนี้นะ มีมาดั้งเดิมสัตว์โลกทั้งหลายก็เดินไปตามนี้แหละ ตามสายกรรมสายเวรของตัวเองนี้แหละ

ท่านเจ้าคุณพุทธ ท่านเป็นผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ เป็นคณาจารย์มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ในที่ทุกแห่งท่านก็ได้มาสิ้นสุดยุติเรื่องธาตุเรื่องขันธ์ ซึ่งเหมือนกับโลกทั่วไป ถึงวาระแล้วอย่างนี้เอง พระพุทธเจ้าปรินิพพานก็หมายถึงตายเหมือนกันกับพวกเรานี้แหละ แต่คำว่านิพพาน หมายถึงคำว่าดับ ถึงเรื่องกองทุกข์ทั้งมวลจะไม่มีปรากฏในนิพพานนี้อีกต่อไปเลย หลวงพ่อพุทธกับหลวงตาสนิทกันมาตั้ง ๔๐ กว่าปีแล้วคุ้นกันมานาน ท่านก็ไปแล้ววันนี้ เราก็คงตามท่านไปวันหลังแน่ ๆ ไม่สงสัย

(พิธีรดน้ำศพพระราชทานหลวงพ่อพุทธ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒)

အောင်ကျော်

๒๕๖๕

ที่นี่ยังมีสิ่งปลูกสร้างที่เก่าแก่อยู่หลายแห่ง
 เช่น วัดพระธาตุเขาน้อย ซึ่งเป็นวัดที่มีชื่อเสียง
 ของเมืองน่าน และยังมีวัดอื่นๆ อีกมากมาย
 ที่น่าสนใจ เช่น วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร
 วัดมิ่งเมือง และวัดภูมินทร์ เป็นต้น
 นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 อีกด้วย เช่น อุทยานแห่งชาติเขาน้อย
 และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
 ซึ่งมีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์
 มากมาย สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการ
 หนีความวุ่นวายและพักผ่อน身心
 ในธรรมชาติที่สวยงามของเมืองน่าน
 ก็ไม่ควรพลาดที่จะมาเยือนเมืองน่าน
 นี้สักครั้งในชีวิต

๑. วัดพระธาตุเขาน้อย
 ๒. วัดมิ่งเมือง
 ๓. วัดภูมินทร์
 ๔. วัดพระธาตุช้างค้ำ
 ๕. วัดศรีสุทธาราม
 ๖. วัดพระธาตุบังพวน
 ๗. วัดพระธาตุโพนนาแก้ว
 ๘. วัดพระธาตุช้างค้ำ
 ๙. วัดพระธาตุบังพวน
 ๑๐. วัดพระธาตุโพนนาแก้ว

๒๐๙๙

← ทันดา ฟันคือกระดูกเป็นซี่ ๆ เกิดอยู่ในเหงือกข้างบนและข้างล่างใช้เคี้ยวบดอาหารให้แหลกละเอียด นำไปเลี้ยงร่างกาย ให้แข็งแรง อ้วนท้วนสมบูรณ์มีกำลังมากมาย

ตะโจ หนังคือสิ่งที่ห่อหุ้มอยู่ทั่วร่างกาย มีประโยชน์สำหรับกันสิ่งโสโครกไม่ให้ไหลออกมาข้างนอก ป้องกันเลือดหนองให้ขังอยู่ภายใน ไม่ไหลออกมาข้างนอก

มังสัง เนื้อ คือสิ่งที่ปกคลุม ๆ มีอยู่ในร่างกาย เป็นสิ่งที่เสริมร่างกาย ให้เต็มบริบูรณ์และดูดซับน้ำไว้เลี้ยงร่างกาย ให้มีสัดส่วนสมบูรณ์ตามธรรมชาติของร่างกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง มีกำลังวังชามากมาย

นหารู เอ็น เป็นเส้นสายรัดกระดูกและเนื้อให้ยึดติดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ช่วยเสริมให้ร่างกายมีความแข็งแรง มีกำลังแข็งแรงมาก

อัฐิ กระดูก เป็นท่อนๆ ประกอบกันเป็นโครงสร้างของร่างกาย เหมือนเหล็กโครงคอนกรีต อาศัยการยึดติดแน่นจากเอ็นเนื้อ ทำให้ร่างกายแข็งแรงคงทนต่อการรับน้ำหนัก ในการเดิน ยืน และแบกขนสัมภาระต่าง ๆ อย่างแข็งแรง ฯ

สติ กำหนดรู้ จิต พุทฺธะ ผู้รู้ สติเตรียมพร้อมที่จิต

พุทฺธะ ผู้ตื่น สติ กำหนดรู้จิต จิตมีสติ

พุทฺธะ ผู้เบิกบาน แซ่มนั่น แจ่มใส อยู่ตลอดเวลา

Signature

๑
๒

๑. - ๓. คณะเคลื่อนย้ายศพออกจากโรงพยาบาลมหาราช นครราชสีมา

๓
๔

๔. ขณะนำศพขึ้นวิหาร วัดป่าสาลวัน ที่หลวงพ่อสรางไว้

Signature

๑
๒

๑. คณะศิษย์จัดเตรียมพิธีการรดน้ำศพ
๒. พระอุปัชฌาย์ไมลี วัดส้มพันธุวงศ์ รดน้ำศพ

๓
๔

๓. สำนักพระราชวังอัญเชิญน้ำพระราชทานอาบศพ

๔. นายโยธิน เมธขันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้แทนพระองค์ครั้นน้ำพระราชทานอาบศพ

Signature

๑
๒

๑. คณะศิษยานุศิษย์ กล่าวคำขอขมาทวงพ้อ ก่อนนำสรีระเข้าสู่โลง
๒. เตรียมย้ายศพเข้าสู่โลง

๓	๔
๕	

๓. ขณะกำลังยกเข้าสู่โลง ๔. โลงศพรองด้วยใบชาและวางทับด้วยแผ่นกระดาน
๕. นำสรีระเข้าสู่โลง

Signature

๑
๒

๑. ยกโลงศพที่บรรจุสรีระของหลวงปู่เข้าในโลงศพประดับมุก
๒. เมื่อเสร็จแล้วคณะศิษยานุศิษย์ทำพิธีขอขมา

๓
๔

๓. พวงหรีดพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

๔. พวงหรีดพระราชทานของพระบรมวงศานุวงศ์

๑๒

๑
๒

๑. สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสุวรณาราม (ซ้าย) พระญาณวโรดม วัดเทพศิรินทราวาส (ขวา)
๒. พระธรรมโสภณ แสดงธรรมเนื่องในวันทำบุญ ๗ วัน

พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน) เดินทางมารับผ้าป่าช่วยชาติเนื่องในวาระทำบุญ ๑๐๐ วัน
ของหลวงพ่อบุญ จาณีย์ และคณะศิษย์ได้นำทองที่หลวงพ่อบุญเก็บไว้เพื่อช่วยชาติถวายหลวงตามหาบัว
เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๒

“

ภิกษุทั้งหลาย!

ร่างกายนี้เป็นเหมือนเรือนซึ่งสร้างด้วยโครงกระดูก

มีหนังและเลือดเป็นเครื่องฉาบทา

ที่มองเห็นเปล่งปลั่งผุดผาดนั้น เป็นเพียงผิวหนังเท่านั้น

เหมือนมองเห็นความงามแห่งหีบศพอันวิจิตรตระการตา

ผู้ไม่รู้ก็ติดในหีบศพนั้น แต่ผู้รู้เมื่อทราบว่าเป็นหีบศพ

แม้ภายนอกจะวิจิตรตระการตาเพียงไร

ก็หาพอใจยินดีไม่

เพราะทราบชัดว่าภายในแห่งหีบอันสวยงามนั้น

มีสิ่งปฏิกูลพึงรังเกียจ

”

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เจ้านิยตเถรวาทุณ--กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2543.
352 หน้า.

1. พระราชสังวรญาณ (พุทธ ญาณโย) I. อคฺคธโรภิกขุ, ผู้เรียบเรียง II. ชื่อเรื่อง
294.30922

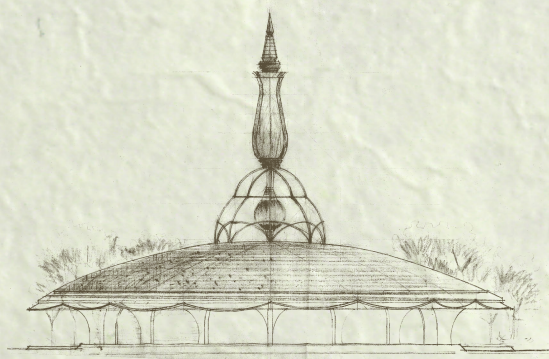
ISBN 974-7215-38-1

ชนิดปกแข็ง

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

ห้ามขาย

วัดช้าง คัด
กสิณ หิมาวัน
สมเด็จพระสังฆราช
วัดช้าง